

Toate drepturile pentru tipărirea
acestei ediții aparțin în exclusivitate
EDITURII **MACHIAVELLI**
DIRECTOR – FONDATOR
Prof. univ. dr. STELIAN NEAGOE
București-1, B-dul Banu Manta nr. 22

ISBN 973-96599-9-21

Notă asupra ediției

Au trecut peste trei ani și jumătate de la publicarea volumului 7 din *Însemnările Zilnice* ale lui Constantin Argetoianu. În acest interval de timp am tot fost întrebați: „pe când volumul următor?” Tuturor le-am mărturisit tristul adevăr: „din cauza lipsei fondurilor bănești nu știm când vom putea edita volumul 8 (anul 1940), pregătit pentru tipar încă din anul 2004”.

Volumele 2–7 le-am tipărit în doar 350 exemplare fiecare tom, din teama de a nu rămâne în stoc cu sute de exemplare, așa cum s-a întâmplat cu volumul 1.

Chiar cu tirajul drastic redus, achiziționarea de către cititori s-a făcut anevoios, așa încât nu ne-am putut baza nici pe modicile sume încasate din difuzarea volumului 7, spre exemplu. În fapt, chiar și cu acești bani abia îți poți achita cheltuielile cu volumul pus în vânzare.

Nu este mai puțin adevărat că am sperat să găsim înțelegere și sprijin cu vreo sponsorizare oarecare; din păcate nimeni dintre cei care pot prin lege să sponsorizeze activități cultural-științifice n-a schițat vreun gest în acest sens.

Nu ne scuzăm și nici nu acuzăm. Am dorit doar să constatăm întârzierile cu anii a publicării scrierilor politice argetoiene.

Data fiind această neplăcută experiență, suntem îngrijorați și avem temerea că nu vom putea duce la bun sfârșit întregul proiect din care mai sunt de editat doar două volume: 9 (anul 1941) și 10 (anul 1942, căruia îi atașăm perioada 1 ianuarie–2 februarie 1944). Cum am mai spus și altă dată, din nenorocire *Însemnările Zilnice* din întreg anul 1943 s-au pierdut cu desăvârșire, iar caietele nr. 59 și 60, ce cuprindeau lunile februarie, martie și parte din luna aprilie 1944 — până la plecarea precipitată în străinătate a lui Argetoianu — sunt rătacite prin cine știe ce fonduri arhivistice de Stat sau private; există doar un caiet abia început, ce cuprinde *însemnările* din primele zile ale lunii aprilie 1944.

Volumul 9 este și el în faza de „bun de tipar”, la volumul 10 se lucrează — însă după toate probabilitățile vor zace în portofoliul Editurii Machiavelli ani în șir, dacă cineva dintre cei cu dare de mână nu își va oferi sprijinul pentru acoperirea cheltuielilor tipografice necesare acestor ultime două volume din opera unui inegalabil scriitor politic român, singurul care a ambiționat să dea seamă în posteritate de trecerile și petrecerile lumii românești din anii războiului de reîntregire național-teritorială.

Consecvent și conștiincios, Argetoianu a panoramat cu har și cu miez viața publică românească întinsă pe aproape o sută de ani: 1871–1944. Istoria poli-

tică a României are în *Memoriile și Însemnările Zilnice* ale boierului de la Breasta de Dolj, o sursă pe cât de documentată, pe atât de singulară și de importantă.

Câteva rânduri, acum, despre volumul 8 din *Însemnările Zilnice* pe care reușim, în fine, prin sacrificii personale, să le facem să vadă lumina tiparului.

De la început trebuie să menționăm, că sunt și în acest volum două caiete manuscrise lipsă în toate fondurile arhivistice în care au fost depozitate: fosta Arhivă a CC al PCR, Cabinetul de Manuscrise al Bibliotecii Academiei Române, Arhivele Naționale ale României.

Prin urmare, avertizăm cititorii că vor avea dezamăgirea să constate lipsa *însemnărilor* din perioada 22 iulie–24 octombrie 1940. S-au păstrat caietele manuscrise nr. 27–29, ce acoperă intervalele de timp 1 ianuarie–21 iulie și 25 octombrie–31 decembrie 1940.

Erau vremurile în care Europa și Asia fuseseră prinse în războaie crâncene. În Europa Apuseană, armatele germane înfrângeau rezistența trupelor franceze, invadau Belgia și Olanda, înaintând adânc în teritoriile franceze, în drumul spre Canalul Mânecii și debarcarea pe țărmurile Angliei. Parisul fusese ocupat, Führerul Adolf Hitler poza victorios lângă Turnul Eiffel. Guvernul rezistenței franceze cedase locul unui Guvern ce avea ingrata misiune de a trata condițiile de armistițiu cu ocupantul; un Guvern de sacrificiu, încredințat marșalului Pétaine.

A doua Putere a Axei, Italia, pândea pofticioasă momentul prielnic pentru a intra în război, prin atacarea Franței căzute.

În îndepărtata Asie, Japonia ducea de ani de zile un război ciudat cu China, pe care reușise să o dezbină din interior, prin confruntările dintre cele două Guverne rivale.

Totodată, în Europa de Nord, Finlanda uimea lumea întreagă prin dârza opunere în fața agresiunii imperialiste a URSS.

Cum evenimentele s-au acutizat, fronturile de luptă au intrat într-o nouă dinamică. Germania — după ce s-a înțeles cu Uniunea Sovietică asupra împărțirii Poloniei — și-a îndreptat trupele și înspre țările scandinave, ocupând Danemarca. Sovieticii, nelăsându-se mai prejos, „au supus pașnic” Țările Baltice.

Armata franceză, încercuită, aproape nu mai conta și de aci defectiunea apărută în cadrul alianței franco-engleze. Din teama, zice-se, de a nu deveni pradă de război în mâinile germanilor, englezii au procedat la distrugerea în mare parte a capacității de luptă a armatei franceze, inițiativă unilaterală ce era cât pe aci să ducă la deteriorarea iremediabilă a raporturilor dintre cei doi Mari Aliați.

Dincolo de ocean, Statele Unite ale Americii asistau precum spectatorii la teatru, Președintele Roosevelt era preocupat mai mult de campania pentru propria-i realegere la Casa Albă. Când și când, americanii întrajutorau cu armament și muniție eroica armată finlandeză, promiteau sprijin material Alia-

ților, în momentele de mare criză — însă nu arătau nicio disponibilitate pentru intrarea efectivă în război. În fond, pregăteau aceeași tactică precum cea la care recuseseră în anii primului război mondial: sosirea pe fronturile de luptă „la spartul târgului” și obținerea maximumului de beneficii în dauna Statelor beligerante vlăguite într-un război lung și devastator.

Era, de asemenea, un timp în care relațiile dintre două mari State imperia-liste diametral opuse ca ideologie — Germania și URSS — funcționau în baza unui tratat atipic, care până la urmă era sorocit să eșueze într-o confruntare care pe care.

Mussolini la Roma ținea opinia publică în priză, alimentându-i psihoza intrării iminente în război, alături de Hitler, vehiculând mari pretenții teritoriale în Franța, în Balcani și aiurea.

Zguduiri puternice se petreceau în Imperiul Britanic. Premierul moderat și șovăielnic Chamberlain lăsase locul dinamicului Winston Churchill. Londo-nezii erau ținuti sub presiune de raidurile avioanelor de bombardament germane. Aviația engleză, la rândul ei, cauza pierderi materiale și umane prin bombardarea marilor orașe germane. De o parte și de alta a Canalului Mânecii, armatele inamice stăteau în expectativă, pregătite pentru marea confruntare. Hitler însă întârzia declanșarea acțiunii, iar englezii profitau de răgaz pentru a-și spori capacitățile de luptă.

Într-un astfel de context internațional sumbru, marcat de războaie ce amenințau din zi în zi să capete caracter mondial, România se zbătea în neputința de a ieși din dilema: Aliații ori Axa. Inițial s-a încercat periculoasa politică de balansare între cei doi poli de putere ai momentului. Curând s-a constatat că trecutele „garanții” ale Aliaților nu mai puteau funcționa. Într-un târziu s-a renunțat cu nonșalanță la ele, în schimbul încercării stângace a unei apropieri de Germania socotită invincibilă. Numai că reorientarea politicii externe a prins contur destul de târziu, abia după ce Germania deja „dăduse liber” la ciopârțirea României Mari — mai întâi Rusiei Sovietice, apoi Ungariei și Bulgariei.

Tăvălugul rapturilor teritoriale a trecut peste țara atât de greu intrupată la 1918. Basarabia și Nordul Bucovinei au fost ocupate de URSS, Nordul Transilvaniei de Ungaria, Sudul Dobrogei de Bulgaria — prin ultimaturi și arbitraje-dictat instituite de „dreptul forței”, împotriva „forței dreptului”.

În zadar au fost repetatele întruniri ale Consiliului de Coroană, în care până la urmă — în lipsa oricăror alte oportunități viabile — se ajungea la consemnarea cedărilor impuse silnic de Statele imperialiste, revizioniste și revanșarde.

Pe planul politicii interne lucrurile nu stăteau nici ele mai bine. Maimuțărirea totalitarismelor mussolinian și hitlerist n-a dus decât la apariția unor surrogate ridicole și, evident, ineficiente. Luându-se în cele din urmă act de eșecul prezumțiosului Front al Renașterii Naționale — creat ca urmare a lovirii de Stat de la 10 februarie 1938 — s-a sărit „din lac în puț”, prin înființarea la repezeală a Partidului Națiunii, pus sub conducerea nemijlocită a Regelui Carol al II-ea, partid ce s-a dovedit de îndată a fi încă un avorton politic,

expiat odată cu regimul de dictatură regală, în vara pătimirii noastre din anul 1940.

Argetoianu era Consilier Regal când din senin a trăsnit cu „ultimatumul Molotov“. I-a fost dat să ocupe funcția de ministru de Externe în săptămânile pline de disperare când s-a nevoit cedarea de teritorii istorice naționale către Rusia Sovietică.

Nu avem *Însemnări Zilnice* după data de 21 iulie și până la 25 octombrie 1940. Și astfel, nu știm în ce fel a consemnat Argetoianu toate tevaturile legate de dictatul de la Viena, în urma căruia ne-au fost smulse alte părți de provincii istorice românești la granițele de Vest și de Sud ale României.

Tot astfel, nu avem opiniile autorului asupra crizei politice din primele două săptămâni ale lui septembrie 1940, soldată cu abdicarea Regelui Carol al II-ea, în favoarea fiului său Mihai I, și cu instituirea Statului Național Legionar prezidat de generalul Ion Antonescu, devenit adevăratul Conducător al Statului și al Guvernului.

Avem, din fericire, *însemnări* consistente despre alte două-trei mari evenimente petrecute în perioada 25 octombrie–31 decembrie 1940: cutremurul de pământ din noiembrie care a produs un veritabil șoc, îngrozind populația bucureșteană din rândul căreia au fost multe victime, nemaivorbind de însemnatele pagube materiale; vendeta legionară de la fine de noiembrie, culminată cu uciderea celor 65 de foști demnitari carliști, deținuți în închisoarea Jilava, și cu asasinarea lui Nicolae Iorga și a lui Virgil Madgearu. Constantin Argetoianu însuși a fost la un pas de a fi împușcat de legionari — peripeții oribile pe care n-a fost în stare să le aștearnă pe hârtie decât după trecerea a șase săptămâni de zile, timp în care a reușit să-și revină din spaimă și din dezgustul față de cele prin care avusese să treacă. Sfârșitul anului 1940 îl găsea pe Argetoianu îndurerat pentru soarta hărăzită țării sale, plin de tristețe și de deznădejde în fața ororilor războaielor pe cale să bulverseze rosturile întregii omeniri.

Însemnările Zilnice sunt înserate în același mod în care autorul lor ne-a obișnuit deja. Radiografia documentată și minuțioasă a mersului conflictelor armate de pe continente. Zugrăvirea în tonalități pe cât de grave pe atât de acide a vieții politice interne românești, cu protagoniști din toate clasele sociale, de la simplul plugar al cărui avut era veșnic diminuat de intemperii, și până la Suveranul falit.

Forța portretistică a lui Constantin Argetoianu apare acum și mai viguroasă, datorită dramatismului epocii și tragi-comedianților reliefați prin derizoriul în care-și bălăceau ifosele de profeți absoluți într-o lume atât de relativă.

Un an 1940 al contrastelor marcate: focul războaielor ce pârzolea totul în cale, pe de o parte, pe de altă parte puhoaietele apelor ieșite din matcă și devastând truda oamenilor de peste anotimpuri.

STELIAN NEAGOE

1940

2 ianuarie 1940. „O victorie aduce alta“. După ce a cucerit Ardealul de Crăciun, Regele Carol s-a dus să cucerească Dobrogea de Anul Nou. De data asta platitudinile au fost rezervate „crainicilor“ de la Radiofonie; presa a fost ceva mai moderată. Au fost evocați Mircea cel Bătrân, toți Voievozii și până și poetul Ovidiu — dar nu s-a mers până a se spune că această scurtă vizită (de la orele 9½ la 13½) a schimbat mersul Istoriei Mondiale. Nici nu s-a definit comoda deplasare ca un act eroic. De ce, cu prilejul acestor vizite, nu stă Majestatea Sa puțin mai mult și nu vizitează trupele de-a lungul graniței aducând fiecăruia cât de mic dar și un cuvânt de îmbărbătare? Ce a fost mai ciudat, e că a adus la Constanța și pe nunțul Papal care și-a prezentat acolo felicitările Corpului Diplomatic. Cei din jurul Regelui au explicat ca o idee genială a Majestății Sale această deplasare a horetiselilor de Anul Nou, căci a permis să nu se convoace întreg Corpul Diplomatic și să se pună alături, unii cu alții, reprezentanții Puterilor beligerante. Poate că ar fi fost mai simplu să rămână Tătărescu la București și să vie Nunțul să-l roage să transmită Majestății Sale felicitările colegilor săi. În fine — așa am avut la Constanța un discurs al nunțului Cassulo și altul al președintelui Guță — un fel de „Cassoulet de Poiana“ („Iahnie de fa-sole de Poiana“), dacă le-am băga pe amândouă în aceeași oală...

În schimb Regele a vorbit foarte bine și foarte frumos. A spus ce trebuia să spună și nimic mai mult. A insistat asupra faptului că înarmarea noastră este cu totul definitivă, că suntem doritori de pace, dar hotărâți să ne apărăm ce e al nostru nu prin dispozițiunile tratatelor, ci prin hotărârile de la Alba Iulia, de la Cernăuți și de la Chișinău.

O lecție pentru Gafencu, prezent acolo și care în ultima vreme prea a pus înaintea clauzele unor tratate cam perimate, orice s-ar zice, și nu voința popoarelor și dreptul de autodeterminare, veșnic vii...

Vorbise foarte frumos Regele și în ajun, la miezul nopții, la Radio. Regele vorbește întotdeauna bine — păcat că faptele nu corespund mai niciodată vorbelor...

La București am avut Te Deum la Patriarhie și apoi ne-am dus în fața să felicităm pe I. Prea Sfințitul Nicodim. Așa sta pe program. La

Mitropolie, eram numai eu, ca singurul Consilier Regal prezent. Nistor, cel mai vechi ministru a venit să mă întrebe cum procedăm, căci Tătărescu nu îi lăsase nici o instrucție, nu îi spusese nimic. Am convenit împreună să nu spunem noi nimic, să treacă toți cei prezenți prin fața popii și să-l felicite și după ce vor fi trecuți toți, popa să ia cuvântul și să exprime urările tuturor celor prezenți, pentru țară și pentru Rege. Așa s-a și făcut, dar amicul Nicodim a pus picioarele în toate străchinile. A vorbit de război și a despărțit oamenii în două: cei fără frică de Dumnezeu, care au gonit credincioșii din biserică, cei care nu se închină Atotputernicului ci lui Wotan, cei care nu respectă nici proprietatea, nici familia, nici dreptatea — și cei care luptă împotriva lor. Dumnezeu va pedepsi și prăvăli pe cei dintâi, dând izbânda celor buni. A și dat-o: cei răi sunt deja învinși. Noi, românii nu putem sta decât alături de oamenii cu frica lui Dumnezeu, și să ne țină Dumnezeu pe Rege care înarmează țara și pregătește armata pentru ceasul de luptă... și așa mai departe. Ne uitam unul la altul și ne gândeam: ce moașă-sa a păscut până acum idiotul acesta de nu-și da seama că sunt lucruri care nu trebuiesc spuse în gura mare? Am convenit cu membrii Guvernului să se dea ordin la cenzură să nu lase să treacă nimic...

Regina Elisabeta mi-a trimis de Anul Nou un frumos „coupe-papier“ de baga și argint, însoțit de următoarele rânduri:

„Urările pentru 1940 sunt nenumărate și fără deslușire, dar cele pe care ți le trimit pornesc din adâncul inimii, înzestrate de o prietenie veche și sinceră. În același timp îți trimit această mică amintire care, stând pe masa-ți de lucru, aș dori să fie o dovadă statornică de recunoștință pe care o port celui care mi-a fost întotdeauna <un vrai ami>“.

Ce deosebire cu cuvintele seci pe care mi le trimitea în fiecare an frate-său, Regele, nu mi le-ar mai trimite!

Nemții au vrut să înece și vasul „Tacona“, vasul auxiliar al cuirasa-tului „amiral Graf von Spee“ — dar autoritățile din Montevideo au prins de veste și l-au schestrat. Nemții chiolălăe...

Statul nostru Major e informat că trupele rusești înșirate de-a lungul Basarabiei *au fost toate retrase*. Probabil că au fost trimise spre Finlanda unde lucrurile merg tot mai prost pentru sovietici. În ziua de 31

decembrie s-a terminat o mare bătălie care ținea de 3 zile, în sectorul Suomisalmi. Rușii au fost cu desăvârșire bătuti și respinși în dezordine așa încât încercarea lor de a se îndrepta spre golful Botnic a dat greș. Cu acest prilej armata roșie a pierdut vreo 15 000 de oameni, iar finlandezii au capturat 27 de tunuri, 11 tancuri, 2 automobile blindate, 150 camioane automobile și 4-500 de căruțe încărcate cu provizii.

Și pe celelalte fronturi rușii dau înapoi. Admirabila rezistență a finlandezilor ține mai departe...

Rezidentul din Cernăuți, Flondor, povestește că membrii Comisiei sovietice care a tratat la Cernăuți reluarea traficului feroviar între noi și Galiția s-au arătat ca tâmpiți față de ușurințele noastre de viață. Nu le venea mai ales să creadă că toate cele expuse în prăvăliile de comestibile erau la libera dispoziție a publicului... După terminarea negocierilor, agenții noștri de poliție au văzut cum acești nenorociți delegați au fost arestați îndată ce au trecut granița ca să nu povestească ce au văzut în România...

Moscova și-a rechemat ambasadorul de la Roma, după manifestațiile Italiei în favoarea Finlandei și împotriva bolșevismului. Și Guvernul italian a rechemat îndată ambasadorul său de la Moscova...

Italia nu renunță la antisemitism. Fascismul socotește că bolșevismul este un fenomen de origine iudaică și trage consecințele urii sale împotriva comunismului.

A ars palatul Cancelariei Papale. Nu pot desprinde din telegrame dacă este faimosul și splendidul palat „della Cancelleria“ de pe Corso Vittorio Emmanuele sau un alt palat din Cetatea Vaticanului. Ar fi păcat dacă ar fi palatul construit după planurile lui Bramante, unul din cele mai frumoase și mai clasice edificii ale Renașterii...

Starea catastrofală continuă în Anatolia. Viscolul, ploile torențiale și inundațiile împiedică lucrările de salvare în localitățile încercate prin cutremur. Cu mari greutate au fost scoase până acum de sub dărâmături peste 40 000 de cadavre. Bieții turci...

O adevărată comedie se joacă cu Tănase, afară din scenă. Sâmbătă s-a spus că a murit de pneumonia care-l trântise la pat. A doua zi, duminică, decesul a fost dezmințit — dar mulți spuneau că a murit totuși și că faptul se ascunde ca să se poată vinde biletele la Cărbuș, de sărbători. Alții afirmău că nu numai că n-a murit, dar că n-a fost nici măcar bolnav, și că totul a fost înscenat ca să se miște sufletele bune și să-l scape iarăși de faliment, cum l-au mai scăpat după ce i-a ars o parte din recuzite... Cu Tănase nu se poate ști niciodată: e în stare să moară făcând o piruetă comică!

Tănase e sărac lipit pământului deși câștigă bani buni. Dar mărturisește el singur: „Am un cusur, deschid cu doi valeti...” — și mai toate paralele și le pierde la poker...

3 ianuarie. Acțiunea de ajutorare a Finlandei pusă de Anglia și Franța la cale face mai mult rău decât bine nenorocitei țări. Căci mare ajutor, ajutor real, nu îi poate da nici Franța, nici Anglia. Dar Germania în schimb, care până aci sta cel puțin neutră în conflictul ruso-finlandez, începe să se teamă ca nu cumva anglo-francezii să izbutescă să organizeze baze militare în țările scandinave și de acolo să creeze un nou front împotriva ei. Această teamă de un nou front, e una din cele mai mari griji ale Germaniei. Din cauza ei, nemții își accentuează acum politica în favoarea rușilor și îi vor ajuta împotriva Finlandei. Vor trimite tehnicieni și ofițeri să învețe pe mujici cum să facă războiul... Vai de Finlanda în cazul acesta!

În mesajul său către poporul bulgăresc, Kiosseivanov a declarat o dată mai mult, categoric, că Bulgaria nu va intra în război și că înțelege să-și realizeze revendicările prin pace și negocieri prietenești. Bulgaria nu se va amesteca în actualul război (până va ști de ce parte va cade victoria!!).

A murit ardeleanul Victor Deleu. E primul ardelean pe care l-am auzit vorbind, în 1917, la Iași, de pe pedestalul statuii lui Cuza, în piața Unirii. Venise cu voluntarii ardeleni, din Rusia, era în uniformă și a vorbit frumos. Tânărul ofițer, atât de talentat și plin de avânt, ne-a încântat și l-am crezut om de mare viitor politic. Cine vorbea pe atunci de un Mihai Popovici, de un Severdan, de un Severbocu și de atâția

alții care au ajuns miniștri! Toată lumea vorbea numai de Deleu. Deleu n-a ajuns însă la nimic, și iată că a și murit...

Dunărea a înghețat de tot (azi termometrul arată -10°) și navigația s-a închis. Bucuria nemților... căci va trebui să-și mai strângă cureaua cu vreo două găuri...

Americanii au protestat energic la Londra împotriva vizitării și confiscării curierilor americani destinați Germaniei, pe vasele neutre și chiar americane. Totuși englezii par a nu voi să revină asupra măsurii pe care se mărginesc să o explice.

Se pare că concediul ambasadorului englez la Moscova va fi mai lung. Ambasadorul se află la Londra și nu se va înapoia la post până ce raporturile dintre Anglia și Soviete nu vor fi clarificate. Și poate să se clarifice raporturile dintre ambele țări în așa mod, încât dl ambasador să nu se mai înapoieze deloc la post. Să de Dumnezeu!

4 ianuarie. Un nou cutremur a umplut de groază Asia Mică. De data asta epicentrul a fost la Yozgat, ceva mai la Vest ca prima dată. Victime omenеști au fost mai puține dar case dărâmate destule.

Inundațiile din partea apuseană a Anatoliei fac de asemenea ravagii mari. Numai râul Sakaria a luat mai bine de 5 000 de case lăsând oamenii fără adăpost.

O adevărată catastrofă națională. Rușii și nemții trebuie să se bucure...

Mesajul cu care Roosevelt a deschis noua sesiune a Congresului e de frumoasă ținută și interesant. Roosevelt afirmă că nimeni în America nu vrea să bage un soldat în război, dar dacă America nu vrea să se lase târâtă în război, ea nu se poate dezinteresa de el și trebuie să facă toate eforturile pentru restabilirea păcii. Economicul tuturor țărilor se află în stare de strictă interdependență și ruina unora atrage după dânsa adânci tulburări în domeniul celorlalți. Roosevelt a încheiat arătând ce a făcut de la izbucnirea războiului până azi. Mesajul lui Roosevelt a avut succes și a fost bine primit de majoritățile Congresului.

Agencia Stefani explică pentru ce ambasadorul italian Rosso a fost rechemat de la Moscova și pus în concediu. Măsura a fost luată ca răspuns la plecarea noului ambasador sovietic Gorelkin, care, sosit la Roma cu scrisorile sale de acreditare, a plecat cu ele, fără să le mai prezinte, în urma manifestărilor antisovietice italiene.

Chestiunea Finlandei provoacă mare nervozitate la Berlin, unde lumea ca și cercurile oficiale se găsesc între imboldurile sufletești naturale, favorabile Finlandei, și datoria politică care împinge spre Rusia aliată. Tendința generală e ca chestiunea să fie pusă pe alt teren. Nemții spun că oriunde se va ivi un soldat englez sau francez, acolo e inamicul împotriva căruia Germania va lupta. Atitudinea Reichului față de Finlanda va depinde prin urmare de ajutorul pe care îl va primi din partea anglo-francezilor. Până acum Germania n-ar fi intervenit în conflictul ruso-finlandez...

Ger mare în toată țara. Termometrul variază între -10° (București) și -20° . O sumă de nenorociți au fost găsiți înghețați. N-am avut așa frig de mai mulți ani.

Toate nenorocirile dau peste Gr. Manolescu-Strunga, care atâția ani a abuzat de noroc. După ce a fost pus la domiciliu forțat, după ce — iertat — a fost exflisat totuși din FRN, iată că i s-au aprins și băile de la Strunga... Or fi fost asigurate — observa un rău-voitor...

A ars și vechiul schit de la Peștera Ialomicioarei, o duioasă amintire pentru toți clienții Sinaiei, care s-au plimbat pe acolo. Cu frigul acesta cumplit se întetesc și focurile.

Văzut ieri pe Urdăreanu într-o chestiune privitoare la interesele Jockey-Clubului și cu acest prilej am vorbit și ceva politică. Recunoaște că lucrurile nu merg, regretă mult plecarea mea (se face) și m-a întrebat cum s-ar putea ameliora lucrurile. I-am spus răspicat că atât timp cât vor fi două Guverne, nimic nu va merge. Regele să-și ia toate răspunderile dictaturii. Să suprimă postul de prim-ministru. Să fie el și Rege, și prim-ministru și șef al FRN-ului. Să întrunească o dată pe săptămână pe miniștri și să le dea instrucțiuni pentru coordonarea lucrărilor. Să-și numească unul, doi, trei secretari generali — doi sau trei urdăreni, dacă unul nu ajunge — dar să renunțe la un așa-zis șef de Guvern, care nu

poate face nimic, între miniștrii care nu-l ascultă și Rege care îi calcă atribuțiile. Dacă Regele vrea să aibă un locțiitor, pentru zilele de guturai, să numească un vicepreședinte în persoana celui mai vechi ministru sau a altui caraghios. Urdăreanu mi-a spus că va raporta Regelui sfaturile mele și că e sigur că au să-i placă. M-a întrebat dacă Constituția nu s-ar opune la o asemenea procedură. I-am răspuns că întru nimic.

Dar un lucru nu i l-am spus: că dictatură pentru gheșeftari, nu se poate...

Eu am părăsit desigur „puterea“ fiindcă nu aveam nici una și fiindcă două Guverne, din care unul pe deasupra mea, nu-mi conveneau. Dar nu încap în doială că și Regele a fost încântat să se scape de mine. M-am întrebat multă vreme de ce. Astăzi sunt convins că „lipsa de fluid“ între mine și Suveran era datorită faptului că simțea în mine un adversar ocult al tuturor gheșefturilor și porcăriilor pe care Camarila le pune la cale în folosul material al Majestății Sale...

5 ianuarie. Fost ieri la cinematograful și m-a impresionat „jurnalul“. Pe rând: atac și bombardamente japoneze în China; exerciții de tir, de bombardament și de apărare antiaeriană în Statele Unite; bombardamente la Helsinki și în Finlanda; exerciții de tir antiaerian pe coasta germană a Mării de Nord... Un infern! A înebunit lumea întreagă; o boală de distrugere a năpădit peste toate popoarele — cum o să ieșim din această stare de lucruri?

Când mă gândesc la viața liniștită pe care am dus-o până la vârsta de 44 ani (1914) nu-mi vine să cred că tot eu am trăit acele fericite vremuri; îmi pare că-mi aduc aminte viața altuia, trăită de mult, de veacuri... Cât conta viața unui om pe timpurile acelea!

Csaky plecat în concediu în Italia; va întâlni pe Ciano pentru un schimb de vederi. După câte se afirmă din Roma, politica ungară e de perfect acord în acest moment cu cea italiană: „satu-quo“ în întreg Bazinul dunărean.

Din Finlanda veștile sunt tot bune și reiese din ele că armata rusească nu face cinci parale. Un batalion sovietic s-a predat finlandezilor, în întregime, după ce și-a ucis toți ofițerii. Aviația rusească c

slabă, pe când cea finlandeză lucrează cu efect împotriva trupelor inamice.

Mis Unity Mitford, fiica lordului Readdesdale și amorează dezamăgită a Führerului s-a înapoiat în Anglia după ce s-a vindecat. Îndată după intrarea nemților în Polonia, mis Unity a încercat să se sinucidă, dar n-a murit. Acum i s-a vindecat rana, dar tot țicnită a rămas.

În Germania s-a creat „conducerea supremă a întregii Economii de Război” și s-a încredințat lui Göring. Până aci, îndrumarea economică militară era distinctă de cea civilă. Amândouă îndrumările s-au reunit acum în mâinile lui Göring, care avea deja conducerea părții civile și executarea planului de patru ani. Göring va fi ajutat de vechiul său colaborator Koerner și de generalul Thomas, specialist în aprovizionările militare. Dr. Funk va rămâne ministrul Economiei și guvernatorul Reichsbank-ului, și va înlocui pe Göring în caz de absență. Ministerul Economiei, ca și Banca, vor fi mai departe organe de execuție.

Această generalizare a acțiunii lui Göring în materie economică e o nouă dovadă a greutăților în fața cărora se află Germania.

Gerul s-a muiat, termometrul s-a urcat la 5–6 grade sub zero. La noi, în Oltenia, zăpada e de 40–50 centimetri, în Muntenia mai mică și în Moldova nu e aproape deloc. Gerul a făcut multe victime — de n-ar mai veni iar...

S-a răspândit vestea că von Papen va fi rechemat de la Ankara și numit la Roma. De la Ankara se telegrafiază că nu se știe nimic despre așa ceva.

Inundațiile Guadalquivirului au ajuns în provincia Sevilla la catastrofă. Sute de case au fost distruse, oameni și vite înecați. Și Mansanaresul a ieșit din albie și a produs mari stricăciuni în împrejurimile Madridului.

Olcovski, vulpoi bătrân, îmi face confidențe politice. Știe el, că Guvernul Tătărescu nu va mai ține mult. „De ce”? — întreb eu —

„Fîndcă lamandi e nerăbdător” — răspunde Olcovski... În realitate lamandi n-are nici o trecere — nerăbdător poate că e Regele, care cu un lamandi poate să-și facă toate mendrele, și pe acelea pe care nici o hlar un Tătărescu nu i le poate satisface. Până acum Regele nu îndrăznește să-și bată joc de opinia publică până la gradul unui lamandi — dar poate că formula mea, cu un simplu vicepreședinte, să-l ajute...

Caragea, consulul nostru general la Berlin, e în concediu la București și povestește prăpăd din Germania. Privatiunile au ajuns la extrem, lumea suferă nespus și e ahtiată de pace. Popularitatea lui Hitler e redusă la nimic, dar în patriotismul lor, ca să scape țara de dezastrul unei înfrângeri totale, nemții se strâng totuși în jurul lui. Caragea povestește că în ultima conversație pe care Hitler a avut-o cu Burckhardt, comisarul S.D.N.-ului la Danzig, înainte de a ataca Polonia, acesta a prevenit pe Führer că anexarea Danzigului la Reich ar însemna nu numai ruina orașului care nu trăia decât din comerțul cu Polonia — dar și război imediat, cu această țară. Hitler a răs și deodată un tipăt strident a ieșit din gura lui și s-a aruncat ca un nebun asupra feresterei și a început să muște perdelele... Burckhardt privea înmărmurit. După câteva secunde Führerul s-a calmat, a revenit la masă și a reluat conversația... La ieșire, secretarii lui Hitler l-au întrebat pe Burckhardt dacă a fost mulțumit de audiență. Burckhardt a povestit tot ce s-a întâmplat și unul din aghiotanți a murmurat: „Pentru prima dată n-a prevăzut...” — și a tăcut. Din aceste cuvinte Burckhardt a tras concluzia că Führerul suferă de atacuri epileptice, dar că le presimte și evită să vadă lumea în momentele de criză. S-a povestit și după întrevăderea cu Chamberlain în septembrie 1938 la Berchtesgaden, că Hitler ar fi avut un asemenea acces, dar atunci s-a aruncat pe canapea și a mușcat perna în loc de perdele și Chamberlain a crezut că face teatru și a blamat o atitudine care nu era demnă de un gentleman...

De la un epileptic la un nebun deosebirea nu e mare — și acum putem pricepe mai bine multe din câte s-au întâmplat...

Se spune că englezii trimit avioane peste Germania și aruncă cartele de alimente și de efecte perfect falsificate, încurcând astfel toate socotelile „economilor” germani! Încă o fromă bizară a războiului actual: războiul cu cartelele!

6 ianuarie. Bobotează cu ploaie! Termometrul arată circa 0 grade. Cerul posomorât, parcă ar fi suflet de muscal, dar mai bine așa decât gerul de acum câteva zile...

Demisie neașteptată a lui Hore Belisha din Guvernul englez. Belisha era ministru de război din 1937. Telegramele sosite nu lasă să se întrevadă încă cauza acestei demisii. Belisha și Chamberlain au schimbat scrisori prin care declară că nici un dezacord n-a existat între ei. Atunci de ce s-au despărțit? Pentru Anglia, pentru prestigiul ei, prezența unui ovrei în fruntea Apărării Naționale era regretabilă. Din acest punct de vedere demisia lui Hore Belisha e binevenită. În locul lui a fost numit Sir Oliver Stanley, ministrul Comerțului, iar în locul acestuia a fost numit Sir Andrew Duncan, un mare industriaș din afară de Parlament. Și titularul de la Ministerul Informațiilor a fost schimbat: în locul lordului Mac Millan a fost numit dl John Reith.

Csaky a ajuns la Veneția. Ciano - grăsunul a pornit din Roma aseară ca să-l întâlnească. Presa străină, dar mai ales cea italiană fac o gălăgie de nepriceput în jurul acestei întrevederi: S-ar crede că Ungaria e împărăția rusească, de pe vremuri. Și Ungaria și Italia cred că pot înlocui adevărata putere prin zgomot...

Finlandezii au pătruns pe teritoriul rusesc și luptele au loc acum la 25 de kilometri de graniță. Linia Murmanskului a fost distrusă în mai multe locuri — știrea se confirmă oficial — așa încât transportul trupelor sovietice spre Nord și aprovizionarea, sunt compromise. Toate atacurile rusești, din zilele trecute au fost respinse.

După informații din izvor finlandez, noul comandant al trupelor sovietice, Gregori Stern n-ar fi ovrei, ci finlandez. Numele lui adevărat ar fi Georg Mattson și s-ar fi născut în Marienhann, în insula Aaland. Părinții lui trăiau în Finlanda până acum câțiva ani și erau cultivatori înstăriți. Încă un reneget...

Noi cutremure foarte ușoare au fost resimțite în Anatolia, fără să producă stricăciuni. În același timp au fost înregistrate ușoare zguduituri și la noi în țară, în județul Muscel.

Restricțiile populației civile în Germania sunt groaznice. Până și **merele** au ajuns la cartelă, 4 pe săptămână de om. Untul, 63 de grame **pe săptămână**, pentru mâncat și gătit. Cafea, ceai, cacao — ioc. **Dimineața** se recomandă „Deutscher Thee“ (ceai nemțesc), un fel de amestec de izmă, de trifoi și alte ierburi — o oroare. Pește aproape deloc. **Ouă**, 60 pe lună, din care de obicei 58 sunt stricate și trebuie aruncate.

Chiar cu cartelă, femeile trebuie să facă coadă ceasuri întregi. Toată lumea blestemă... în gând!

Kronprințul a fost aclamat la Potsdam. A doua zi primarul orașului „a dispărut“ — iar Prințul a primit ordin să nu mai iasă din casă...

8 ianuarie. Colocontronsis a luat obiceiul să ne părăsească de fiecare sărbătoare. De Crăciun s-a dus la Oradea și la Cluj, de Anul Nou la Constanța, alaltăieri, de Bobotează s-a dus la Chișinău. Platitudinea comentariilor gazetărești cu privire la aceste eroice etape e în scădere. Se vede că urletele mele după plimbarea la Oradea și Cluj au avut efect. Mă întreb totuși cine poate fi salahorul de la *Universul* care scrie: „Ostașii *înșurubați pe glie*“ (mai întâi, onorabile, se zice înșurubați nu înșurubați!) și „se aud puternice armonii de alarmă!“ (la sosirea Regelui) — ca să nu citez decât două perle.

Lăsând la o parte latura de vicleim a acestor deplasări, orice om de bun simț nu poate decât să aprobe intenția Regelui ca și cuvântările pe care le ține. Au fost toate bune — ultima la Chișinău excelentă. Prezența Regelui în Basarabia, afirmarea energică și solemnă a drepturilor noastre, consensul tuturor minorităților prin glasul reprezentanților lor — au trebuit să contribuie toate la liniștirea spiritelor peste Prut, alarmate prin toate câte s-au întâmplat în ultimele luni — și să dea de gândit muscalilor. Dacă nu sunt mulțumiți cu rahatul pe care-l mânăncă la granița finlandeză, să poftească pe Nistru...

A murit ieri-seară Gr. Trancu-Iași. Despre dânsul am spus odată că e singura broască care a izbutit să se umfle cât un bou. Dar o boală năpraznică îl slăbise în ultima vreme de nu mai era de recunoscut. Armean simpatic — lucru rar — Trancu-Iași, cu toate micile lui cusururi, era un om cumsecade și n-avea decât prieteni. Dumnezeu îl crease contabil și eu ministru în 1920. A fost cel dintâi ministru al Muncii. „Ca fost prim-ministru... al Muncii“ — avea obiceiul să spună el în zilele de specială umflătură...

Să-l ierte Dumnezeu și să-i fie țărâna ușoară.

Motivele demisiei lui Hore Belisha n-au fost încă date în vileag și chiar la Londra se discută asupra lor. Pare că nu sunt de ordin politic. Belisha a declarat că le va expune în fața Parlamentului.

În jurul întrevederii Csaky-Ciano de la Veneția, presa internațională și diferitele posturi de radio fac mare zgomot. Intră în metodele ungurești ca și în cele italiene să zăpăcească opinia publică prin declarații și comentarii ca să înșele lumea și să o facă să creadă în puterea fiecăruia din aceste State mediere. Se pare că subiectul conversației, de astă dată, a fost pe lângă apropierea maghiaro-iugoslavă, o împăcare între unguri și noi. Pericolul comunist și poziția luată de Italia împotriva Moscovei, a împins pe Ciano să netezească calea între Budapesta și București. Noi dorim ca încercarea italienilor să reușească, dar să nu-și închipuie că ei sunt arbitrii lumii. La Radio de la Roma s-a anunțat că dumnealor domnii Ciano și Csaky discută la Veneția „Frumtăriile României” — Să ne ierte: frumtăriile României nu depind nici de dl Ciano, nici de dl Csaky, nici de amândoi împreună.

Din Finlanda tot știri bune. Pe tot lungul frontului lor, finlandezii sunt stăpâni pe situație și împing operații cu forțe ușoare și rapide pe teritoriul sovietic. Un general finlandez, din regiunea Petsamo, a fost dovedit spion — s-au găsit asupra lui bani și documente rusești — și imediat împușcat...

Regele a decorat pe Ottescu (Nicu) cu Mare Cordon al Coroanei României. Pe lângă această știre, Ottescu îmi mai aduce una buimăcitoare: Titulescu a înebunit de-a binelea și a fost internat. Știrea o ține de la Ionel Christu, nepotul lui Titulescu. Acesta a vizitat pe Titulescu luna trecută, cu prilejul mergerii sale în Italia și a fost impresionat de starea în care a găsit pe fostul mare om. O stare de beatitudine, o stare de prostrăție extraordinară! Locvacele om de odinioară nu mai putea lega două vorbe...

9 ianuarie, marți. O telegramă laconică din Paris anunță că Daladier și-a frânt piciorul. Nici un amănunt afară de unul: că primul ministru nu și-a întrerupt ocupațiile...

În Statele Unite s-a votat un nou credit de 1 300 000 000 dolari (vreo 400 de miliarde lei!!!) pentru sporirea marinei de război. Noi de când ne înarmăm pe capete, de 2-3 ani, am cheltuit *cu totul* mai puțin de 50 de miliarde! Vai de sărăcia noastră.

Așa-zisa libertate valutară organizată de Bujoiu a dus lira engleză la 2 000 lei și dolarul american la 600 lei (cursurile de azi). Napoleonul de aur se vinde cu 4 000 lei...

Ziarele de azi aduc vestea unei mari victorii finlandeze. La Suomisalmi, sovieticii au fost complect învinși, au pierdut o divizie întreagă, 102 tunuri și 42 de tancuri... Pe toate celelalte părți ale frontului rușii au fost respinși cu pagube.

Germania a oprit tanzitul de arme și avioane italiene destinate Finlandei, probabil după cererea Moscovei... Reichul declară că a adoptat în conflictul ruso-finlandez o atitudine „de strictă neutralitate”. Oprirea transporturilor italiene și chiar sechestrarea unora din ele au făcut cel mai prost efect la Roma și la Milano. Că raporturile dintre Reich și Italia se răcesc din ce în ce, o mai dovedește și faptul că întâlnirea de la Veneția dintre Ciano și Csaky, în jurul căreia italienii fac atâta zgomot, a trecut aproape nevăgată în seamă în presa germană. Fără să se dea acestei întrevederi o importanță mai mare decât are, nu e mai puțin adevărat că de pe urma ei rezultă o dorință de pace din Sud-Estul european clar exprimată — și că, ca atare, ea n-ar fi trebuit să lase pe nemți indiferenți. Dar s-a cam strâmbat faimoasa „Axă de oțel”.

Opinia publică începe să ceară în Franța din ce în ce mai mult rup-tura relațiilor diplomatice cu Rusia. De-ar putea ajunge chiar la război... Am fi scăpați!

În Londra se discută încă în jurul demisiei lui Belisha și nu se cunosc încă cauzele exacte ale acestei demisii. După gazetarii englezi din București, aceste cauze nu sunt de ordin politic. Plecarea lui H. Belisha ar fi fost determinată de neînțelegeri de ordin organic cu generalii mai vechi, care n-au aprobat toate reformele ministrului de Război. Unii

din acești gazetari se întreabă dacă remanierea Cabinetului englez nu înseamnă un avans făcut Germaniei pe calea păcii, oricât de inverosimil ar părea lucrul. Într-adevăr, nemții au declarat că nu vor sta de vorbă cu englezii, pentru pace, cât timp un ovrei va fi în fruntea armatelor britanice — iar pe de altă parte, atât Sir Oliver Stanley, care a înlocuit pe Belisha, cât și John Reith, noul ministru al Propagandei sunt foști germanofili notorii. John Reith avea portretul lui Hitler deasupra biroului său și încă azi vorbește cu respect de Führer... Și când te gândești că până ieri acest domn John Reith era președintele B.B.C.¹, și că azi e ministrul Propagandei Imperiului... Nu numai la noi sunt toate anapoda!

Se anunță inundații dezastruoase nu numai în Anatolia — dar și în Spania și Portugalia. Tajoul, ca și Guadalquivirul au înecat nenumărate localități. Pagube mari și victime omenesti. Cu tot gerul, care de ieri s-a întetit din nou, și la noi a început Dunărea să facă mici farse și să se reverse — tocmai din cauza sloiurilor ca împiedică apele să curgă spre Mare.

De la Externe, aflu că starea lui Titulescu ar fi disperată. Interpretând medical știrile primite, am impresia că e mai mult vorba de un delir decât de demență. Între altele, Titulescu nu mai vrea să-și vadă nevasta. A fugit de la hotel Subreta (St. Moritz) cu un medic, în alt hotel. Gurănescu telefonează de la Berna că medicii de la Saint Moritz cred într-un deznodământ fatal repede, în 10–15 zile. Dacă aceste știri se confirmă, nu poate fi vorba decât despre o carență complexă a funcțiilor glandulare, cu intoxicație consecutivă a centrelor nervoase. Săracul Titulescu! Până acum n-a fost internat, nici măcar într-un sanatoriu. Azi-dimineață a plecat Christu (Ionel) la Saint Moritz.

Gafencu mă pune la curent cu rezultatele misiunii lui Victor Antonescu la Roma. Antonescu a fost trimis ca să pipăie pulsul și să obțină informații precise — dacă se putea — cu privire la atitudinea Italiei față de Rusia, față de noi, față de Balcani.

Misiunea lui Antonescu a fost foarte secretă, nu suntem mai mult de doi sau trei la curent cu ea. La Roma, conform instrucțiunilor primite,

¹ British Broadcasting Company — o federație semioficială a tuturor întreprinderilor de radioemisiune, cu industriile lor anexe, din Anglia.

Antonescu s-a dat drept un turist, un turist de vază bineînțeles, fost ministru de Externe și a cerut să vadă pe Ciano în dorința — a spus el — de a duce ceva informații Guvernului și Regelui său.

Ciano l-a primit și Antonescu l-a întrebat, față de repetatele declarații ale Italiei — că se va interesa de afacerile din Balcani — care sunt formele sub care Italia plănuiește să concretizeze acest interes. Dacă Rusia ne va ataca, ne va da Italia ajutor? Va contribui dânsa în acest caz, ca să ne asigure pacea pe celelalte granițe și să împiedice să fim atacați pe la spate? Ciano a mărturisit că nu poate răspunde în mod precis la aceste întrebări până nu vorbește cu Ducele...

După 3 zile a chemat pe Antonescu și i-a spus că e autorizat să-i facă următoarele declarații:

1) Dacă România ar fi atacată de Rusia, poate conta pe tot sprijinul Italiei. Ceea ce Italia a făcut în Spania împotriva bolșevismului nu e nimic pe lângă ce e hotărâtă să facă în România, România fiind ultimul zăgaz de oprire a bolșevismului în Europa. Armament, aviație, voluntari — ne va da de toate.

2) Să nu avem nici o teamă de un atac pe la spate. Italia ne garantează că nu va avea loc. Prin atac pe la spate se înțelege Ungaria — căci de Bulgaria are grijă Turcia.

Ciano a adăugat că ne recomandă să fim cât se poate de dârji față de Rusia și a repetat încă o dată să fim siguri de concursul Italiei. Guvernul italian, foarte bine informat, își dă seama că România e punctul de rezistență împotriva comunismului sovietic, că e singurul Stat necontaminat de bolșevism și că dispune de forțe suficiente — dacă este ajutat — ca să reziste armatei roșii. Despre aceasta Ciano a dat informațiile cele mai deplorabile și a înmănat lui Antonescu un memoriu militar, asupra situației armatelor sovietice, ca să fie remis Regelui nostru.

Ciano ne sfătuiește să nu ne aruncăm în brațele Germaniei „care e prea tare“ (o - ironie!) și ne-ar putea înăbuși.

Gafencu crede că vom începe să primim armament italian chiar din primăvara asta...

Regele a fost atât de încântat de declarațiile lui Ciano, încât l-a invitat la București... Gafencu socotește că s-a cam grăbit, dar tot ce a putut obține de la Rege a fost să nu fixeze ministrului italian o dată și să lase la discreția lui alegerea ei.

Atitudinea Italiei a permis Regelui să vorbească cum a vorbit la Chișinău. Ciano a mai spus lui Antonescu că trebuia să meargă la Budapesta, dar că Ducele a schimbat părerea și a invitat pe Csaky în Italia. De aci întâlnirea de la Veneția, care văzută prin prisma știrilor aduse de

Antonescu de la Roma ia pentru noi un aspect cu totul diferit decât cel ce mi se înfățișa numai prin prisma informațiilor de gazetă.

Dacă Antonescu n-a visat și dacă știrile aduse de dânsul sunt exacte, apoi ni se ia o piatră de pe piept.

Cu turcii, atât de încercați prin cutremur și inundații, raporturile noastre continuă să fie excelente și nu încapă îndoială că îi vom avea alături de noi, într-un eventual atac al rușilor. E foarte probabil chiar ca să înceapă turcii prin a ataca pe ruși, căci altfel pentru ce i-ar înarma francezii, pentru ce ar fi masat francezii trupe la Beirut?

După informațiile lui Gafencu până acum n-au fost aduși la Beirut mai mult de 100 000 franco-africani. Dar foarte multe cadre și armament, pentru încadrarea și înarmarea trupelor ce vor veni de la primăvară înainte.

Din Anglia nu avem încă precizări.

La ultima sa venire în București, Tilea a adus „un mesagiu“ din partea lui Halifax, pe care l-a stors ministrului englez înainte de a părăsi Londra, deși avea instrucțiuni să nu insiste. Halifax spune în mesajul său că evident garanția dată României de către Anglia era generală și fără rezerve, dar că Guvernul britanic nu-și dă seama cum ar putea ajuta România în situația actuală, căci nu știe ce ar face Turcia în asemenea caz, și nu e sigură că Italia... Gafencu a răspuns ca să se lase Turcia și Italia pe seama noastră. De la mesajul lui Halifax au trecut 6 săptămâni și în acest răstimp, iată că grație finlandezilor s-au pronunțat și Italia și Turcia!

Bine, bine, bine — să răsuflăm puțin și noi căci cine știe ce ne va mai cădea pe cap!

Gafencu îmi spune că Tătărescu ar vrea o alianță mai precisă cu turcii. Dl Gafencu e de părere să lăsăm lucrurile cum sunt — Pactul Balcanic și interesele Turciei însăși față de ruși și de bulgari sunt legături suficiente. Un nou pact ar putea stârni furia nemților și să-i determine să se asigure de resursele noastre economice. Pare că și Regele e de părerea lui Gafencu.

Se pare că situația lui Tilea la Londra e foarte zdruncinată. Nu ascultă de ordinele primite de la București și a plictisit pe Halifax, care nu-l mai poate vedea în ochi.

Gafencu a primit știri suplimentare de la Titulescu, via Berna. Rini-chii sunt prăpădiți — va să zică uremie și delir uremic... Într-o ultimă criză a căzut și nenorocitul și-a frânt o claviculă. În nebunia lui are o idee fixă — vrea un copil, și fiindcă nevastă-sa nu poate (!!) să i-l dea,

vrea să o repudieze. Biata femeie nu mai știe unde să se vâre de rușine. E o nenorocire, mai mult decât o rușine...

10 ianuarie. De ieri Rusia ne-a atacat cu un crivăț glacial. Azi-dimineață la orele 6, termometrul arăta -17 grade... De la Constanța se vestește că pe mare suflă o furtună îngrozitoare. Motonava „Basarabia“ a sosit în port cu 8 ore întârziere. Dunărea a înghețat tun. Prăpăd...

Chamberlain a rostit un important discurs la Mansion House, în care arată că războiul n-a început încă nici pe pământ, nici în aer — ci numai pe mare. Efectele și rezultatele războiului trebuiesc prin urmare judecate numai pe mare, și pe mare Anglia are toate motivele să fie satisfăcută. Primul englez citează cifre și arată prin ele că Anglia nu a pierdut în aceste 4 luni nici a 100-a parte din tonajul ei comercial, pe câtă vreme comerțul maritim german a fost desființat. Chamberlain crede că anul 1940 va fi hotărâtor pentru război. Anglia nu urmărește distrugerea Germaniei, cum pretinde Hitler și oamenii lui, ci numai să o împiedice să mai tulbure pacea. Numai nemții vorbesc de distrugerea Angliei și de distrugerea Germaniei, ca respective scopuri de război, și o fac probabil ca să mai ridice moralul poporului, atât de deprimat.

Primul ministru britanic a mai vorbit despre formidabilele pregătiri ce se fac în vederea începerii războiului aerian și terestru, despre nenorocirile Turciei aliate (pe care Anglia împreună cu Franța o vor ajuta) și despre piciorul lui Daladier. Cuvântare măsurată dar importantă care a făcut efect și la Paris și la Washington.

Finlanda merge înainte. Finlandezii au nimicit până acum 3 divizii sovietice și au capturat un enorm material de război. Se crede că rușii au pierdut în ultima vreme numai, peste 100 000 de oameni. E puțin probabil ca situația să se schimbe, căci topografia teatrului de război nu permite desfășurări de mase. Rămâne de văzut dacă finlandezii vor putea rezista valurilor succesive de atac...

Rapoartele lui Radu Cruțescu de la Berlin, continuă să fie pesimiste. Între altele, dânsul semnalează că niciodată bisericile nu au fost așa pline în Berlin. Sunt pline de gem, sunt pline în toate zilele; afluxul lumii către ele impresionează; Cruțescu trage concluzia din acest fapt,

că nemții nu mai au nădejde decât în Dumnezeu. O altă concluzie care ar putea fi trasă, e că nu mai ascultă de Hitler, care i-a scos din biserici ca să-i ducă la Wotan...

În Franța a început o adevărată acțiune de epurare împotriva comuniștilor. Sunt scoși de pretutindenii, din Cameră, din primării, din școli... În fine!

Poliția a pus mâna pe întreaga organizație a cerșetorilor din București. Cerșetoria ajunsese o adevărată plagă în ultima vreme. Nu mai putea cineva ieși în stradă fără să fie asaltat. Eu m-am întrebat deseori, cum de poate fi atâta mizerie într-un oraș bogat ca București... Iese acum la iveală că cerșetoria era organizată în orașul nostru, ca o adevărată mafie. Avea un șef, pe Tănase Burdujan, „cocoșatul olog cu căruciorul“, un simulat de primă forță. Dânsul și cu soția lui Ioana (cu un picior de lemn), împreună cu un consiliu de administrație, domneau asupra lumii cerșetorilor împărțită pe căprării, cu șefi de posturi, cu controlori, cu tot dichisul. Posturile bune raportau mai bine de 1 000 lei pe zi. Burdujan e om cu avere, cu fermă lângă București, cu mai multe rânduri de case la mahala, cu taximetre pe piață, cu camion automobil. Să felicităm pe dl Rodrig, prefectul, că ne-a scăpat de această plagă...

Frigul excepțional de care ne bucurăm nu e un privilegiu românesc. Duciuc, ambasadorul sârbilor, îmi spune că pe Coasta Dalmației termometrul a coborât până la -17° . Ce o fi zicând palmierii și cele plante plâpânde?

11 ianuarie. Frigul continuă și e chiar în creștere. De-a lungul malului, Marea Neagră a înghețat. La Iași și Cernăuți termometrul a coborât până la -30° . În Basarabia și prin Moldova, o sumă de oameni au fost găsiți înghețați.

La Roma a nis ca niciodată și ziarul francez *Excelsior* publică o fotografie senzațională: domni și doamne în costum de sport fac ski pe piața Sfântului Petru, acoperită de zăpadă.

La București temperatura se menține cam la -20° .

Finlandezii continuă să reziste eroic dar la Sallo, unde rușii au re-început să atace cu o vigoare neconstată până aci (poate influența noului comandant general Stern?), au dat de greu...

Un aviator finlandez a dat o lovitură foarte frumoasă. A așteptat până a venit o escadrilă sovietică asupra orașului Helsinki, s-a înălțat pe un avion sovietic capturat de către finlandezi și amestecându-se cu avioanele rusești s-a înapoiat cu ele spre baza rusească de unde porniseră. Aviatorii sovietici nu și-au dat seama de prezența inamicului printre ei, fiindcă pierduseră 2-3 avioane în luptă, așa încât la înapoiere erau încă sub numărul de la pornire — cu finlandez cu tot. Nestânjenit astfel de nimeni, finlandezul s-a coborât până la 50 de metri și a lăsat o serie de bombe incendiare pe hangarele și aparatele rusești... Sovieticii au fost așa de buimăciți, încât nici n-au tras asupra îndrăznețului aviator care s-a înapoiat nevătămat la baza lui finlandeză... Ca fapt de război e de toată nostimada.

Informații din ziarele străine vor să arate că la Veneția, în conversațiile avute cu Csaky, Ciano ar fi declarat că Italia va sprijini revendicările teritoriale ungurești. Nu știu ce va fi vorbit Ciano cu Csaky și ce i-o fi spus ca să-l domolească — dar știu că lui Victor Antonescu i-a vorbit foarte cuminte: „Cunosc stările din Transilvania și îmi dau seama că, dacă ar trebui să cedați oriunde teritorii Ungariei, ar trebui să dați Ungariei, pentru un ungur trei români — ceea ce nu se poate. Dar n-ați putea da undeva un colțisor de pământ, la o graniță o rectificare mai mult simbolică?“ Antonescu a răspuns cum trebuia, că e la mijloc o chestie de principiu: să nu dai niciodată, căci nu știi unde te oprești. Ciano a surâs și n-a mai insistat.

Un mic conflict diplomatic — primul de la începutul războiului — s-a ivit între Germania și Italia pe chestiunea furniturilor de război destinate Finlandei, expediate din Italia și oprite în Germania. Germania n-a răspuns încă la protestul Italiei.

Un comunicat german ne informă că mai multe avioane engleze au fost atacate de trei avioane germane, deasupra coastei germane a Mării Nordului, și că trei avioane engleze au fost doborâte pe când avioanele germane n-au suferit nici o pagubă.

Un comunicat englez relatează această luptă dând rezultate exact contrare celor date de germani.

Pe cine să credem?

Mosciski cu fiica au ajuns la Friburg în Elveția și s-au instalat acolo. Germanii nu ne-au mai plictisit cu chestiunea plecării lui din România, pe care au încasat-o. Dar polonezii se poartă prost; noi le-am dat, chiar și ofițerilor, libertate de circulație prin țară și ei se folosesc de această libertate ca să treacă granița și să meargă în Franța să se înscrie în legiunea poloneză. Astfel a evadat zilele trecute generalul X, fost șef al Statului Major polonez. Când vor afla nemții, au să ne înjure rău...

Liciu, faimosul prim-președinte al Curții de Apel din București, a fost condamnat, după cum se știe, la 8 luni închisoare, la Roman, pentru omor. Apelul trebuia judecat la Curtea din Iași. Dar Liciu a cerut strămutarea procesului, pentru legitimă suspiciune. Într-adevăr, toți ma-gistrații care trebuiau să-l judece la Iași, fuseseră ad-hoc înaintați de ministrul Iamandi care jurase picire lui Liciu... Curtea de Casație a găsit cererea întemeiată — ce palmă pentru Iamandi — și a mutat procesul la Curtea din Galați.

Ieri, Consiliul la Banca de Credit. S-a aprobat bilanțul pe anul 1939. De când e Banca de Credit n-a avut bilanțul gata la 10 ianuarie. Nici măcar la sfârșitul lui februarie — de obicei prin martie. Bilanțul se prezintă cu totul altfel ca pe vremea lui Kaufmann. E un bilanț sincer, cinstit și cu notabile economii, deși au fost sporite lefurile funcționarilor în cursul anului. E meritul lui Cancicov care s-a înghătat la o treabă grea, dar a reușit pe deplin.

12 ianuarie. Revista *Schwarze Korps*, organul oficios și în general bine informat al S.S.-urilor naziste, anunță noi impozite și noi restricții în Germania. Asupra veniturilor e vorba să se pună un impozit care să meargă până la 95%. „Războiul cel vesel“!

Finlandezii au respins toate atacurile sovietice. Un corespondent de război suedez povestește lucruri interesante de pe front. Nu e adevărat

că trupele rusești aduse împotriva finlandezilor au fost trupe de adunătură. Așa de pildă Divizia 44, identificată și decimată, a fost multă vreme dată ca o divizie model, și la serbările din octombrie de la Moscova a defilat ca atare. Aviația rusească s-a arătat sub orice așteptare. Din cele 1 000 avioane aduse pe front, numai 450 au funcționat (modele străine) cum trebuie, și din ele finlandezii au doborât 200... Piloții sunt slabi. Cu toate bombardările lor, nici un obiectiv militar finlandez n-a fost atins. Mecanicii nu știu să adapteze motoarele pentru temperatura scăzută ce domnește pe teritoriul de război. Carburantul și uleiurile sunt de calitate detestabilă...

Cu prilejul plecării ministrului bulgar Kirov din București, Gafencu a oferit diplomatului transferat obișnuitul dejun. La sfârșit, ministrul de Externe a ținut o calduroasă cuvântare pentru înțelegerea româno-bulgară și pentru strângerea cât mai mult a raporturilor și a prieteniei dintre ambele țări. Kirov a răspuns în același sens. Cuvântarea lui Gafencu a fost foarte bine primită la Sofia și comentată cu prietenie de către gazetele bulgărești.

Ieri a trecut prin România, venind de la Moscova, ministrul bulgar al Finanțelor, Boilov. De la granița bulgărească a trimis Guvernului român o telegramă de mulțumiri pentru modul cum a fost primit și tratat pe pământul României, cu care Bulgaria vrea să întrețină raporturi de pace și de prietenie.

Înțelegerea Balcanică se va întruni la Belgrad în zilele de 2 și 3 februarie.

Un nou cutremur catastrofal — deși mai limitat ca cel dintâi — a avut loc în Turcia, în regiunea Eski-Schehir. Ministerul de Interne turcesc publică cifrele oficiale privitoare la seismele trecute: 25 000 morți, 8 000 răniți, 30 000 case dărâmate...

A treia zi de ger cumplit. La Cernăuți a fost un frig siberian, -37° ! La București azi frigul s-a mai domolit, -14° în loc de -18° . Crivățul s-a potolit. Barometrul, nemaipomenit, la 800!

13 ianuarie. Roosevelt a rugat membrii Congresului să studieze mijloacele practice de a veni în ajutorul Finlandei. Dcocomdată Guver-

nul federal ar fi hotărât să șteargă datoriile Finlandei către Statele Unite.

Se zvonește de asemeni că Germania ar fi dispusă să-și propună mediațiunea pentru încheierea păcii între Rusia și Finlanda. Această încercare de mediațiune ar fi bazată pe dorința Germaniei de a împăca capra cu varza, adică pe Stalin și pe Mussolini, cel puțin pe terenul raporturilor lor cu Berlinul. Încetând războiul din Finlanda, Hitler socotește că ar putea rămâne aliatul lui Stalin fără a pierde prietenia Duce-lui. Pe de altă parte, campania din Finlanda absoarbe toată activitatea Sovietelor și le pune în imposibilitatea de a organiza aprovizionarea Germaniei, așa cum ar vrea nemții. Totuși despre intențiile Germaniei nu se știe nimic pozitiv și sunt chiar unii la Berlin care cred că o intervenție ar fi cu atât mai inoportună cu cât prestigiul Rusiei aliate ar suferi mult din încheierea unei păci acum.

Fapt ciudat este că Germania nu a recunoscut Guvernul comunist al lui Kussinen și continuă raporturile sale cu Guvernul legitim din Helsinki. Chiar zilele trecute a acordat exequatorul cerut de acest Guvern pentru numirea unui consul la Essen.

Se pare că pe frontul finlandez, sovieticii pregătesc o nouă ofensivă, tot în direcția Salla. Noi contingente au fost chemate în acest scop. Până atunci, finlandezii vor mai captura sau distruge probabil încă o divizie rusească, pe care au tăiat-o de bazele ei de aprovizionare situate pe teritoriul sovietic la Est de Salla.

Porcăria de Rusie continuă ofensiva ei de frig împotriva Europei. La noi suflă de aseară din nou crivățul și e prăpăd. Deși termometrul nu arată decât -14° , oamenii plâng aproape de suferință. Cei care intră la mine sunt stacojii la față, cu nasul și cu urechile înghețate... Valul de frig s-a întins asupra Europei întregi. La Berlin sunt -23° , la Triest -10° . Lagunele Venetiei au înghețat de tot. Zăpadă și ger în Sudul Italiei. La Atena viscol și frig. La Vilna s-au înregistrat -41° , ceea ce nu s-a văzut încă.

Și pe când în Europa murim de frig, la antipodi oamenii mor de cald. La Buenos Aires sunt 36° de căldură și 80 de persoane au fost internate în spital...

Se zice că aceste extraordinare perturbațiuni climaterice sunt datorate unor noi pete apărute în Soare... O fi.

În Iugoslavia s-a decretat o nouă lege electorală: sufragiu universal, direct, secret și obligatoriu — fără restricțiile de până acum. Totodată

se pregătește pentru zilele acestea o vizită triumfală a Principelui Regent la Zagreb. Ziarele croate salută cu entuziasm acest eveniment, și până și Macek pare împăcat. Numai de ar ține...

În Franța, Guvernul a propus un proiect de lege prin care se retrag mandatele tuturor comuniștilor aleși în Cameră, în Senat și în celelalte adunări publice electivă. Proiectul a trecut deja prin comisia Camerei și a fost admis cu unanimitate.

Voievodul Mihai a cedat diurna sa de Senator pe decembrie și ianuarie (30 mii lei) pentru înzestrarea armatei. Un gest frumos: și-a luat băiatul pâine din gură!...

Ziarele aduc vestea că un avion englez a realizat o viteză de 1 000 km pe oră. Să așteptăm confirmarea.

14 ianuarie. Gerul continuă în Europa și insolațiile în Argentina. La noi a mai scăzut ceva frigul, în schimb s-a întetit în Occidentul Europei. La Piatra Neamț s-au închis trei zile școlile; pe căile ferate s-au suspendat multe trenuri — oamenii mor de frig. Așa o iarnă năpraznică n-am avut de mult. Se pretinde că la Cernăuți termometrul s-ar fi coborât până la minus 40 grade...

Costică Angelescu îmi explică toată greutatea situației, parcă n-aș cunoaște-o. Este evident că așa nu mai merge. Pentru că mi-am dat seama că nu mai merge, am întocmit cu Mitiță Constantinescu un proiect de decret, care a rămas însă proiect și până azi. E ciudat cum un om atât de inteligent ca Bujoiu a putut să se înșele cum s-a înșelat. Sistemul lui de liberă negociere a 70% din devizele importante — de liberă negociere legată de un permis de import care nu se dă — e mai rău decât cel mai coercitiv sistem. Grație lui a scăzut lira la 800 lei, dar fictiv, pe hârtie. Se oferă lira la acest preț, dar nimeni nu o poate cumpăra și după 15 zile nenorociții de detentori sunt obligați să-și cedeze deviza Băncii Naționale pe 685 lei — căci așa dispune legea. Așa încât, pentru plățile curente în străinătate s-a creat o nouă bursă neagră în care lira a ajuns la 2 000–2 400 lei! Până și zlotul insistent, a ajuns în

această bursă neagră la peste 3 lei! Când toată economia este dirijată, nu e posibil ca o singură ramură a ei să scape de sub îndrumarea și controlul Statului. Desigur că trebuie să tindem spre libertatea economică, dar cu întreg aparatul economic, nu numai cu o ramură a lui.

Singura soluție este: toate devizele la Banca Națională, distribuirea lor după anumite norme la prețuri fixe, suprimându-se clearing-urile. Ar trebui pusă la bătaie și o parte din aurul Băncii Naționale, stocul nostru metalic ne mai servind la nimic deoarece leul nu mai este convertibil.

Bătrânul inginer Panaitescu pe care l-am însărcinat, pe când eram ministru al Industriei, cu ancheta de la Rimma și care a descoperit toate hoțiile de acolo, vine să-mi spună că a mai descoperit și altele. Toate actele de concesiune ale societăților foste ungurești, „Ruda 12 Apostoli” (actualmente „Mica”), „Marginea” (fabrică de oțet din Banat) și „Titan-Nădrag-Călan” ar fi false. L-am sfătuit să aducă descoperirile sale la cunoștința ministrului Economiei Naționale... Putcam face altfel?

Telegrama de la Helsinki anunța că sovieticii au hotărât să aducă pe frontul de la Sudul și Nordul lacului Ladoga, 20 de divizii și 2 000 de tunuri... Vai, vai!

Germania a ridicat interdicția pentru transporturile de armament italian destinate Finlandei. După ce a capitulat în fața Rusiei, acum capitulează și în fața Italiei...

Anglia a acordat un nou credit de 25 milioane lire sterline, Turciei. O compensație pentru nenorocirile încercate în ultima vreme de această țară „amică și aliată”. Cutremurele nu s-au terminat încă. Mai slabe și mult mai puțin dezastruase ca la început, continuă și azi...

Posturile de radio din Anglia, din Roma, din Budapesta, din Stockholm, din Sofia — au dat știrea unei întâlniri între Regele Carol al II-lea și Prințul Regent Paul al Iugoslaviei — întâlnire ce ar fi avut loc la granița celor două țări, cu prilejul vânătorii regale de la Timișoara și Arad. Ba unele posturi au dat și amănunte povestind că ambii Șefi de Stat s-au întâlnit la Vârșet și că de acolo au plecat amândoi la Banloc, la Regina Elisabeta. În realitate n-a avut loc nici o întâlnire și toată această senzațională informație a fost întemeiată pe o eroare a jidănașilor — reporteri din Timișoara. La această vânătoare, care a avut loc marți, miercuri și joi din săptămâna încheiată ieri, Regele a poftit între alții pe contele Paul (Poly) Palffy, un semi-nebun pe care l-am cunos-

cut pe vremuri la Viena, dar care nu s-a schimbat de atunci, deși au trecut mai bine de 30 de ani. Paly Palffy, căsătorit pentru a 4-a oară cu o domnișoară de Vilmorin (ce pretinde că coboară din D-ra de Lavallière), Paly Palffy care a devenit cetățean slovac (!) și se plictisește într-un castel de lângă Bratislava, a venit să petreacă câteva săptămâni la București. Cum e unul din cei mai cunoscuți trăgători din Europa, Regele l-a poftit la vânătoare, i-a dat cifra Sa și l-a tratat cu toate onorurile, așezându-l la dreapta lui și luându-l cu el în trăsură. Jidănașii văzând pe Rege cu „un prinț” străin în trăsură, au întrebat cine este și n-au reținut probabil decât numele de *Paul*, socotind poate că celălalt nume era de împrumut, ca să ascundă personalitatea Regentului *Paul*. În a treia zi de vânătoare, Georges Lakeman și Georges Plagino au plecat la Banloc unde erau invitați la altă vânătoare — și jidănașii au mai făcut o confuzie...

Ministrul nostru de Externe a dat o dezmințire, dar nu pricep de ce au dat-o numai ziarelor străine. În cele românești n-a apărut nimic, deși toți românii au prins de la posturile străine știrea falsă...

Ilustrul Macek a dat un interviu unui corespondent al *Agenției* noastre *Rador*, în care spune că alianța Iugoslaviei cu România este esențială politicii iugoslave și că nimic nu o va clinti. Că nimic nu o va clinti, cred și eu — e de văzut însă până la ce punct va fi eficace. Desigur *până* ne vor ataca rușii sau nemții... Atunci?

15 ianuarie. De pe frontul finlandez nu sunt astăzi vești prea importante. Mici ciocniri de patrulare și avanposturi. În schimb vin știri senzaționale din Rusia, prin Talin. Kaganovici, comisarul Aviației, ar fi fost împușcat, ca pedeapsă pentru falimentul armiei aerului pe front. Ar fi fost de asemenea împușcați Jdanov, guvernatorul Leningradului, generalul Merejkov - șeful garnizoanei aceuiași oraș și Lerevianski, fostul ministru al Sovietelor la Helsinki.

Principele René de Parma, fratele mai mic al Împărătesei Zita și al Principelui Sixt de Bourbon, s-a angajat ca voluntar în armata finlandeză și a părăsit deja Parisul. Prințul e în vârstă de 43 ani.

Frigul s-a domolit mult, dar pișcă încă. Ca să-și bată joc de noi, *Universul* publică în fiecare zi, în primă pagină, buletinul insolățiilor din Argentina...

Toate trenurile suprimate din cauza gerului au fost restabilite (Circulația e din nou normală).

Prințul Paul și a sa consoartă Olga, au fost primiți ieri la Zagreb cu mare entuziasm. Această vizită trebuie să pecetluiască împăcarea dintre croați și sârbi, după cum o spune însuși Macek în căldurosul discurs de primire pe care l-a rostit la sosirea perechei princiare. Cu atât mai mult cu cât Prințul Paul a folosit prilejul vizitei sale pentru a promulga o lege specială electorală pentru Banovina Croației.

Un nou val de panică asupra Belgiei și a Olandei, dar mai ales asupra Belgiei. Starea de alarmă a fost proclamată în regiunea Liège-ului, toate concediile și permisiile militare au fost revocate, contingente noi de rezerviști au fost concentrate.

În Olanda, măsurile luate în Belgia au provocat multă îngrijorare și s-au luat și acolo măsuri suplimentare de apărare. Un Consiliu de Miniștri, prezidat de Regina Wilhelmina, a fost întrunit. Un comunicat rezumă astfel hotărârile luate: „Criza nu va găsi Olanda nepregătită”. Formula similară celei de la Bruxelles: „Belgia veghează asupra securității sale”.

La Londa, măsurile luate de Belgia și Olanda, au impresionat și sunt viu comentate. Totuși, în Anglia nu se crede într-o intenție imediată de atac din partea Germaniei.

A murit, după lungi suferințe, Manda Murgășanu, născută Gigurtu. Biata Manda ajunsese ca o țigancă cu ghioci — dar în tinerețea ei a fost fată foarte frumoasă. Rea de muscă, se ținuse în timpul războiului, la Craiova, cu ofițeri nemți. Când ne-am înapoiat de la Iași, pe toate zidurile Bucureștilor am văzut afișat cu litere mari: „Manda sub nemți”. Era titlul unei reviste la Alhambra!! Biata Manda!

În Japonia, Guvernul Abe și-a dat demisia care a fost primită. Deși se aștepta un Guvern al Prințului Konoye, s-a încercat unul cu generalul Hata, care n-a reușit însă. În cele din urmă a fost însărcinat cu formarea noului Cabinet amiralul Yonai, fost ministru al Marinei în ultimii doi ani. Se zice că amiralul Yonai este adversar hotărât al unei alianțe cu Germania. Criza a fost provocată de neînțelegerile dintre

elementele militare și civile asupra directivelor politice și a războiului din China. Pe acest din urmă teren, mai există o rivalitate și între armată și marină...

16 ianuarie. Măsurile de înfrigurată apărare luate de Belgia și Olanda produc enervare la Berlin. În cercurile oficiale naziste se pretinde că nimic din partea Reichului nu justifică aceste măsuri care n-au putut fi luate decât pe baza instigărilor franceze. Anglo-francezii vor să prezinte Belgia amenințată ca să aibă un pretext să o ocupe în scop de apărare. Într-un asemenea caz Germania va fi la fața locului înainte de adversarii săi. Să nu fie această acuzare adusă Franței tocmai un pretext pentru a acoperi un atac german asupra celor două țări neutre?

Cutremur și la Palermo — dar incomparabil mai slab ca cele din Anatolia. Totuși câțiva răniți și un mort.

Statele Unite au pus în construcție un avion uriaș: 70 tone greutate, 62 metri lărgime de aripi, 11 200 kilometri rază de acțiune fără ravita-liere...

Presa bulgară e de o neobișnuită amabilitate față de noi... Încă un succes al eroismului finlandez!

Orașul Shizuoka, situat la 300 de kilometri de Tokio, a fost în bună parte distrus printr-un incendiu. Au ars 8 500 de case și 50 000 de persoane se găsesc fără adăpost.

Amiralul Yonai și-a constituit Guvernul, cu Arita la Externe și generalul Hata, exponentul revendicărilor armatei, la Război. Guvernul se prezintă ca o formațiune de coaliție și este bine primit de toate grupările politice japoneze. Amiralul Yonai este considerat ca adversar al unei alianțe cu Germania și Italia și ca favorabil Puterilor democratice. Din această cauză Guvernul său este bine văzut și în Statele Unite ale Americii.

Primit vizita d-lui Joshisuke Aikawa, președintele „Manchuria Industrial Development Corporation”, pe care însărcinatul cu afaceri al

Japoniei mi l-a prezentat ca „le Malaxa du Japon“!! Malaxaua Japoniei vine de la Moscova, unde n-a stat decât câteva zile, dar pare să fi fost convins de binefacerile comunismului, căci mă pune la un examen serios și-mi cere să-i demonstrez *pentru ce* suntem împotriva comunismului. Deși mă plictisește să o fac, căci părerea Malaxalei japoneze îmi sunt indiferente — mă execut.

DI Marcel Pilet-Golaz a fost ales Președinte al Confederației Elvețice pe anul 1940. Ce simplă și admirabilă organizație, cea elvețiană! O Adunare Națională, care reprezintă totalitatea poporului; un Sfat al Statelor, care reprezintă cantoanele confederate; un Consiliu federal, compus din 7 membri care guvernează. Fiecare membru al Consiliului federal este șeful câte unui Departament, cum se numesc ministerele în Elveția. În fiecare an, unul din membrii Consiliului este ales Președinte de către colegii săi, dar continuă să îndrume mai departe și afacerile Departamentului său. Consiliul federal nu e responsabil față de adunările legislative. În această adevărată democrație nu există vot de încredere și vot de blam. Nu există nici competiții: de obicei consilierii federali sunt realeși, la expirarea mandatului lor. Și fericită țară în care sunt numai 7 miniștri!!

După știrile care ne vin din Țările Baltice, în Rusia Sovietică se procedează la „o purificare“ serioasă, în cadrele armatei. În afară de împușcările pe care le-am însemnat aci, se execută pe capete ofițeri superiori și inferiori făcuți răspunzători de dezaștrele din Finlanda. După ce că n-au cadre instruite, sovieticii mai decimează și pe cele pe care le au! De s-ar putea uicide toți, unii pe alții!

Vremea a înebunit de tot. Pe când la Dolhasca se înregistrează minus 36 de grade, la Iași termometrul s-a urcat la plus 5 grade! Și la București s-a încălzit: termometrul oscilează între -10 și -5.

Mi se rupe inima. DI Victor Alboteanu a fost arestat, în urma anchetei făcute de controlorul de Stat Teodorescu la Ministerul Propagandei. DI Victor Alboteanu, fost șef de cabinet al escrocului Eugen Titeanu, este unul și același cu DI Victor Alboteanu care își permitea, în otreapa (gazeta) zisului Titeanu, articole ironice la adresa mea și la adresa po-

liticii mele economice. De obicei escrocii sunt împăciuitori și obsecvioși; ăsta era obraznic. E de necrezut ce porcării a făcut la Propagandă: falsuri, delapidări, șperțuri. Nu se poate să nu fie tras în urmărire și Titeanu, vădit complice...

S-a deșteptat și dom' Mihalache și a dat președinția Senatului în judecată pentru îndepărtarea sa de la exercitarea mandatului de senator de drept. Spre deosebire de dom' prezident Maniu, dom' ministru Mihalache n-a dat în judecată și Președinția Consiliului de Miniștri, așa încât mă voi judeca singur cu el.

17 ianuarie. Parlamentul englez s-a redeschis ieri și Hore Belisha a venit la Camera Comunelor să explice pentru ce a părăsit Guvernul. N-a explicat nimic. A fost și este de perfect acord cu Chamberlain și cu toți ceilalți miniștri. N-a avut nici un diferend cu nici un general și s-a înțeles perfect cu toți comandanții unităților mari și mici ai armatei. Atunci de ce a plecat? A recunoscut dreptul primului ministru de a-și remania din când în când Cabinetul în vederea unui maximum de randament. După dânsul a luat cuvântul Chamberlain și a repetat exact aceleași lucruri. Un deputat din opoziție a pretins că Belisha a fost sacrificat curentului antisemit, care a început să se accentueze, mai ales în armată... Ar fi o explicație.

În Japonia nu pare că va fi o schimbare totală de orientare în politică externă, dar o încercare de apropiere față de Statele Unite și de Anglia, menținându-se totuși principiile de absolută independență. Ministrul de Externe Arita a făcut totuși o declarație senzațională: „Pactul Anti-Komintern, cu *Germania* și cu *Italia*, e mai solid ca oricând!“

Tătărescu a poftit la el pe membrii de la „Părerii libere“. Cu câteva zile înainte acciași domni fuseseră invitați la un dejun cu Ghelmegeanu de către Dorel Dumitrescu. Scopul dejunului — ca și al consfăturii de la Tătărescu — era să determine pe cei de la „Părerii libere“ să activeze în FRN Declarațiile lui Ghelmegeanu au fost primite cu surâsuri și sfaturile lui cu indiferența pe care o impunea marea mediocritate a sfătuitorului...

La Tătărescu s-au adunat Aznavorian, Benteoiu, C. Tătaranu, Dorel Dumitrescu, Alexandrini, Patrulius, Șerbescu și alții „ejusdem fa-

rinae“. Guță-Trâmbiță le-a ținut un logos în trei puncte și patru mișcări prin care le-a explicat că de acum înainte, politică nu se va mai face decât în cadrul F.N. Cu Partidul Liberal s-a sfârșit. Cine din domni vrea să mai însemneze ceva, să „activeze“ în Front. Dintre cei prezenți mai toți erau înscrși în Front, dar de formă, cu gândul la ziua de mâine când se vor găsi iar în cașcavalul liberal. Astfel stând lucrurile, cuvintele lui Guță-Trâmbiță n-au provocat nici un entuziasm. Din mijlocul consternării generale a luat cuvântul Tătăranu (care n-a uitat că Tătărescu n-a putut să-l ridice nici măcar la rangul de subsecretar de Stat) și a vorbit cu curaj, subliniind *trădarea* Tătărescului față de ideea, de tradiția și de ființa Partidului Liberal. I-a reproșat apoi „excesul de supunere față de Rege“, ca să nu zică slugărnicie. Aci Tătărescu l-a întrerupt și a spus că Partidul Liberal e debitorul Regelui care l-a menținut 4 ani la putere și i-a mai dat apoi o alegere, pe care a pierdut-o.

„E vina d-tale dacă am pierdut alegerile în decembrie 1937! Nu trebuia să pui pe caraghiosul de Franasovici la Interne și pe hahalera de Sassu la Justiție! Nu trebuia să te cerți cu Dinu Brătianu!...“ au urlat băieții. Ședința s-a sfârșit „fără nici o concluzie“.

Mă întreb: ce importanță au domni de la „Păreri libere“ ca să li se dea târcoale??

Victor Antonescu a stat de vorbă cu Blumenfeld, dar din câte repetă Blumenfeld, se vede că nu i-a spus nimic esențial despre vizita sa la Roma, pe care n-a tăinuit-o — și atâta tot.

Antonescu s-a arătat însă foarte pesimist asupra zilei de mâine. Se vede că din călătoria sa de la Roma a prins gust să se mai vadă o dată în treabă. Căci pesimismul său, așa cum îl mărturisește, este legat de personalul pe care-l folosește Regele. „Cu cine are să se prezinte Regele la pace, dom'le? — întreabă Victoraș — cu Tătărescu? Pierdem partida — Tătărescu e un ambițios fără scrupule, nelipsit de inteligență, dar gol! Regele e foarte prost sfătuit, așa nu merge, dom-le. De ce a plecat Argetoianu? El avea cel puțin idei, și cu toate greutățile putea face ceva...“ Blumenfeld a avut impresia lămurită că Victoraș vrea ceva. Vrabia mălai visează!

În cartea galbenă franceză „Documents diplomatiques 1938–1939“ se găsește sub nr. 232 (pag. 254) o telegramă foarte interesantă pentru noi, pe care dl Couloudre, ambasador al Franței la Berlin, o trimite d-lui Bonnet, în ziua de 24 august 1939. Dl Couloudre telegrafiază că

după amănuntele pe care le-a aflat cu privire la Pactul încheiat în ajun (23 august) de către Germania și Rusia, cele două țări au convenit nu numai să hotărască între ele, cu excluderea oricărei alte Puteri, soarta Poloniei — dar încă și rezolvarea tuturor problemelor relative la Europa Centrală și Sud-Orientală.

Citez textual urmarea telegramei: „Din zvonurile care circulă, pare să rezulte că, se consideră aci, Pactul germano-sovietic trebuind să aibă drept primă consecință împărțirea Poloniei.

Din spusele atribuite secretarului de Stat Lammers, Berlinul și Moscova ar fi hotărât să-și stabilească frontiera comună pe Vistula. Rusia va primi un porto-franco la Danzig.

După alte zvonuri, Polonia va fi redusă la rolul de Stat-tampon; Lituania va juca același rol și va recăpăta Vilna.

Provinciilor din Boemia și Moravia li se vor acorda o anumită independență și vor servi pentru așa-zisa punte de legătură între slavism și germanism.

Reichul și Rusia Sovietică vor revizui de asemenea de comun acord frontierele Statelor Baltice și ale României...

Toate previziunile lui Couloudre au trecut de atunci pe ecranul realităților, deși unele din ele n-au putut fi complet îndeplinite. Să sperăm că în această categorie va intra și previziunea referitoare țării noastre...

Îmi aduc aminte că la noiembrie s-a împlinit abia anul de când Göring mi-a spus: „*Granița noastră e pe Nistru; vom veni să vă apărăm, de veți voi sau nu...*“ Cum se schimbă punctele de vedere, în problemele cele mai esențiale, când sunt în funcție de oportunism!

Primit ieri vizita lui Ghigi, ministrul Italiei, cu care am stat de vorbă asupra politicii noastre. La plecare mi-a anunțat că am fost decorat cu Ordinul Sfinților Mauriciu și Lazăr, în gradul de Mare Cruce. Mi-a mai spus-o o dată Puricelli la Milano, în martie anul trecut și de atunci n-am văzut nimic. Nu e vorbă, nu i-am dus nici lipsa! Ghigi îmi spune că are brevetul și că așteaptă insignele (el zice: „bijuteria“!!) ca să-mi remită totul deodată. Și mulțumesc, cum am mulțumit și lui Puricelli — și să întorcem pagina.

Puricelli a fost numit conte. Pass, vecinul și rivalul său în „onoruri“, trebuie să moară de necaz!

18 ianuarie — Pentru ce?

Pentru ce se zice: *fumează ca un șarpe*? Fiindcă pe zidurile bisericii balaurii vărsau foc, fiindcă în iconografia mai veche șerpilor erau totdea-

una reprezentată cu limba scoasă, o limbă subțire ce le ieșea din gură ca o țigară...

Pentru ce se zice: *până în pânzele albe*? Fiindcă la țară se albesc în spălături succesive țesăturile de în și de cânepă și se merge cu *albitul* după hârnicia femeilor; unele merg până ce pânza devine albă ca zăpada — de aci expresia citată...

Pentru ce se zice: *prea de oaie*? Oaia e un animal esențialmente gregar, de aci reputația de a fi prost. Unde merge o oaie merg toate, și nu e chip să le mai oprești — intră sub roțile căruțelor sau automobilelor, dacă au pornit să treacă peste o șosea. S-a mai dat încă o explicație acestei expresii: *prea de oaie*, bazată pe argumente de... miros, și a dat-o răposatul Bogrea, protopopul ardelean atât de bun cunosător al ascunzișurilor limbii române. Bogrea pretindea că expresia *prea de oaie* vine de la bacia români de peste munți, care dormeau totdeauna împreună cu oile lor prin târle, și că mirosul greu al acestora îi urmăreau pretutindeni și le servea chiar de termen de comparație, când dau de ceva prost...

Iscușința, dar și fantezia părintelui Bogrea era mare. Astfel explica el cuvântul „Zotecuște“! cu care salută țărănimea în jurul Albei Iulii, ca o contractare și o alterare a cuvintelor latine: „Domnul cu tine!“ cu care se întâmpină clericii catolici locali. O fi...

Între Rusia Sovietică și țările scandinave a avut loc un schimb de note interesant. Interesant, nu prin faptul că Sovietele au protestat împotriva atitudinii antiruse manifestată pe toate țărmurile de către opinia publică din acele țări, atitudine — zicea madam Kollontai — incompatibilă cu starea de neutralitate, dar prin faptul că pentru prima dată, în răspunsul lor, țările scandinave iau poziție pe față, în numele intereselor lor, împotriva intereselor sovietice... Prăpastia se sapă din ce în ce între țările nordice și grupul ruso-german. Țările scandinave pot fi trecute deja în sfera de influență engleză...

Pe frontul finlandez luptele continuă pe un frig boreal, ce nu s-a mai văzut, spun informatorii locali, de 35 de ani. Finlandezii resping toate atacurile. Luptele mai violente par a avea loc înspre Salla. După telegrame din Stockholm, bestiile ar începe să se retragă de prin toate punctele unde au atacat Finlanda.

Negocierile economice germano-sovietice tot nu sunt terminate, deși alianța a fost semnată de 5 luni și războiul durează cam tot de

atâta. Telegrama anunță că zilele acestea ambasadorul Ritter va pleca la Moscova să semneze convenția definitivă. Definitivă? Pare că asupra proiectului stabilit, Direcțiunea Planului Economic (Göring) nu e deloc de acord cu Ministerul Afacerilor Străine...

Pare că intențiile Germaniei, în ce privește atacul Belgiei, au fost serioase. Anglo-francezii pretind că numai atitudinea lor hotărâtă a împiedicat pe nemți să înainteze. Inverosimil, căci nemții își închipuiau bine de la început că anglo-francezii vor sări în ajutorul Belgiei — prin urmare nu asta i-a oprit, dacă intenție de atac a fost... Dar poate că, totuși, n-a fost nici o intenție?

Roosevelt a adresat un mesaj Congresului prin care lasă Adunărilor Legislative hotărârea privitoare la ajutorarea Finlandei, precum și modalitățile acestei ajutorări.

Congresul, ca și Președintele, sunt dependente de opinia publică — toată favorabilă Finlandei. Trecând mâna Camerelor, Roosevelt a vrut să se apere de bănuiala că ar vrea să atragă America în război alături de Aliați — și să facă act de democrație fără nici un risc.

Cele două mari legi ale Guvernului Tătărescu — legea pentru numirea în funcțiile publice și reforma FRN-ului. Pe cea dintâi Tătărescu mi-a trimis-o prin Portocală, ministrul lui, care mi-a și expus-o. Pe cea de a doua, dl Giurescu mi-a trimis-o într-un plic, cu o cartă. Legea numirii funcționarilor e o lege de principiu; principiul (examen și numiri numai prin primele trepte) e bun, rămâne de văzut cum se va aplica acest principiu.

Reorganiza FRN-ului e fără interes. Organizația a fost omorâtă din prima zi. Acum, toate schimbările sunt inutile... Nu învie morții!

Ceea ce Bujoiu n-a putut să-mi facă, cu toate insistențele mele, a făcut-o Costică Angelescu: a înființat un comisariat general al Petrolului. Când petrolul a devenit principalul obiect al schimburilor, pe baza cărora făurim politica noastră externă, era admisibil ca comerțul acestui produs să fie lăsat liberei negocieri? Guvernul trebuie să fixeze cât petrol vindem Germaniei, cât Italiei, cât Franței sau Angliei etc. Bujoiu n-a fost contra, dar voia să introducă măsura pe care i-o ceream, în

Legea comerțului exterior pe care a tot frecat-o și pe care n-a putut să o ducă până la promulgare, căci a fost redactată alandala...

19 ianuarie. Deși ideea FRN-ului vine de la mine, deși organizarea lui s-a făcut după schema mea (decapitată ce e drept), deși am fost unul din crainicii Frontului în decembrie 1938 (zi în care s-a pornit la organizare prin trei întruniri ținute la Cluj, Chișinău și Craiova — aceasta din urmă prezidată de mine) — dumnealor domnii Tătărescu și Giurescu mi-au făcut abia alaltăieri-seară cinstea să-mi trimită proiectul de reorganizare al Frontului. Și nu mi l-au trimis pentru a-mi cere avizul, ci pentru a lua textul lor la cunoștință. Aseară a fost convocat *Directoratul* la Președinția Consiliului, tot așa, pentru a lua cunoștință, căci nici o observație nu s-a îndrăznit (decât de mine) și mame-lucii au ridicat etichetele, după cum li se dăduse în prealabil ordin... M-am dus și eu la această ședință ridicolă, nu ca să obțin ceva, dar ca să fac anumite rezerve și constatări, care să rămână cel puțin în amintirea celor prezenți.

După o scurtă expunere a lui Giurescu — care a subliniat modificările introduse: câte un președinte la circumscripțiile de periferie, peste cei 3 secretari (la comună, județ, ținut); un președinte, 3 vicepreședinți, 1 secretar general și 3 primi-secretari la centru, o vagă alegere (care tot desemnare este) pentru numirea demnitarilor Frontului de la comună până la ținut (inclusiv) — Tătărescu, care prezida, a întrebat dacă cere ceva cuvântul. Tăcere mormântală. Nimeni neavând nimic de spus (!), am cerut eu să vorbesc.

Am arătat că F.R.N.-ul a pornit greșit. Că a făcut cum zice francezul „o pomire greșită”. Un partid nu se poate alcătui decât în jurul unei ideologii sau a unui om, care să inspire încredere maselor. Frontul nostru are o ideologie (stărpirea abuzurilor de partid, suprimarea rotativelor, întărirea puterii regale, sprijinirea unei guvernări de ordine și de autoritate etc.) — dar această ideologie nu este accesibilă maselor. În lipsa unei ideologii, trebuia un om. Acesta nu putea fi decât Regele. Regele trebuia de la început să fie șeful Frontului cum e șeful Armatei, cum e șeful Guvernului. Am spus-o și am propus-o de atunci. În discuțiile mele cu Călinescu (pe atunci ministru de Interne) și cu Urdărcanu, amândoi au admis punctul meu de vedere. Regele a șovăit, și-a amânat răspunsul și în cele din urmă a refuzat categoric — făcându-ne totuși o concesie: aceea de a nu numi nici președinte, de a nici nu prevedea măcar în regulament o asemenea demnitate. Suveranul pretindea că lipsa de președinte trebuia să însemne pentru întreaga opinie publică,

că rolul de președinte îl asumă El, fără să poarte titlul... Opinia publică n-a priceput nimic și FRN-ul a rămas o organizație pe hârtie, fără viață și fără răsunet în mase. Cele 2-3 încercări de reînviere au dat greș și nici nu putea fi altfel... Reorganizarea actuală nu va da nici un rezultat. Fie că sunt 3 secretari generali și un ministru în fruntea Frontului, fie că un președinte și 3 vice, în plus de secretari — tot o mâncare de pește. Același lucru se poate spune pentru parodiile de alegeri de la comună, județ și ținut... Frontul va rămâne mai departe o organizație moartă și fără chiag...

Am demonstrat apoi că FRN-ul trebuie să devină o organizație trainică în împrejurările de față, *fiindcă n-avem altă soluție politică*. Am amintit că acum 10-12 ani, într-o cuvântare la Cameră, am arătat, spre mirarea tuturor, că pe terenul economic nu avem de-a face *cu o criză*, adică cu o stare patologică și vremelnică, a cărei vindecare s-ar putea căuta, ci cu o stare nouă economică, normală și ea, derivând din noile raporturi stabilite de împrejurările belice și postbelice — o stare pe care nu trebuie să o combatem, *ci căreia trebuie să ne acomodăm*. Concluziile mele au fost primite atunci cu un surâs. După câțiva ani, toată lumea a fost de părerea mea...

Aș vrea să mă înșel, dar azi mă văd nevoit să constat *că o normalitate nouă se stabilește, și pe terenul politic*. Pe terenul economic mi-au trebuit 10 ani ca să o constat — pe cel politic, 5 luni mi-au fost deajuns. Noua normalitate politică poate fi definită: *stare de război, cu un minimum de lupte înarmate, și cu un maximum de lupte economice*. În afară de scurtul incident polonez, și de îndepărtatele lupte fino-ruse — *țările Europei nu se mai tem azi de război, ci de pace*. Pentru război s-au aranjat oamenii să nu-și facă prea mult rău; dar când se gândește la pacea viitoare, fiecăruia îi face rău. Nota de plătit va fi formidabilă. Unii vor plăti cu jertfe de pământ, de populație — alții se vor vedea pe deplin minăți în toate întreprinderile lor. Gândească-se cineva la lichidarea războiului din 1914-1918, ca să-și dea seama ce va fi lichidarea actualului război în care toată lumea a intrat cu povara celui precedent încă în spinare... *De frica păcii, războiul acesta va ține încă mult, și trebuie să ne adaptăm condițiilor de trai de astăzi...*

Dar poate cineva concepe în condițiile de azi, când toate puterile țării, când toate voințele trebuie mobilizate pentru apărarea granițelor — poate cineva concepe rivalități politice, lupte de idei și de partide? Desigur nu. Și iată că existența unui front unic devine o necesitate... Ca FRN-ul să fie însă un organism viu, *trebuie ca M. Sa Regele să se pună în fruntea lui*. După cum e în fruntea Guvernului și a Arma-

tei. Nu e admisibil că numai îndrumarea resorturilor sufletești să fie lăsată din mână de cel ce conduce tot restul...

Am mai vorbit așa — și am conchis că atât timp cât Regele nu se va pune în fruntea FRN-ului, acesta va rămâne un organism mort... un organism pe hârtie...

După cuvântarea mea, ca și înainte de ea — nimeni nu s-a înscris la cuvânt. Fie că adunarea de slugi se temea de stăpân, fie că „chestiunea“ nu interesa pe nimeni... Nițel din una, nițel din alta...

Victor Iamandi a căutat să apere în câteva cuvinte Guvernul Călinescu de învinuirea de inacțiune ce i s-a adus; Malaxa, galben ca un căcat nemistuit a întrebat dacă uniforme de război rămân (asta-l interesa pe el!); iar Tătărescu, după ce a spus că va raporta M. Sale observațiile mele, a declarat proiectul adoptat (!!!) și a ridicat ședința.

Deși am simțit pe când vorbeam că toți mă aprobau, unul din peștii prezenți n-a îndrăznit să mi-o spună, chiar după ședință. Ba aproape nu îndrăznesc să-mi întindă mâna, de frică să nu se raporteze Stăpânului... Erau acolo o droaie de miniștri. Rare ori am văzut așa nulițăți cocoțate în posturi considerate până acum ca „înalte“ — dar care nu mai reprezintă astăzi nimic... În ce hal ne-a umilit banda de străini — de la Hohenzollern la Malaxa — care a pus mâna pe biata noastră țară! O, lășitate românească!!!

Titulescu, sosit la Paris, e mai bine. Dovadă mai mult că a fost o criză de uremie, cu delir — și nu demență.

Cât va putea ține ameliorarea și cât va putea fi ținut în viață, e altă chestiune. Se zice că abia venit în fire ar fi dat prin gazetele din Paris dezmințiri cu privire la boala lui și că ar fi telefonat lui Urdăreanu, întrebându-l după o scurtă conversație: „Ei, mă, sunt nebun, ce zici?“ Nu știu ce a zis Urdăreanu...

Telegramele de azi anunță că rușii s-au retras de la Salla, în regiunea căreia lupte înverșunate au fost duse zilele din urmă. Rușii s-au retras ca să nu fie încercuiți și fiindcă nu mai puteau ține piept vrăjmașului pe frigul cumplit ce domnește pe acolo. La Nikky, în Finlanda mijlocie, s-au înregistrat 56 grade sub zero! Se zice că pierderile rușilor la Salla întrec 40 000 de oameni, morți, răniți și prizonieri! E o strălucită victorie pentru finlandezi!

Frankfurter Zeitung anunțând că Petsamo și regiunea de Nord a Finlandei constituie una din principalele revendicări ale Sovietelor;

Agenția TASS dă o dezmințire oficială acestei informații și afirmă că niciodată Rusia Sovietică n-a revendicat Petsamo, nici regiunile învecinate... Simptomatic!

În Riksdagul suedez mare ședință consacrată politicii suedeze față de conflictul ruso-finlandez. Mare manifestație în favoarea Finlandei. Ministrul de Externe, Günther, a declarat că „fiind hotărâtă să-și păstreze neutralitatea, Suedia regretă că n-a putut face tot ce ar fi dorit pentru a ajuta Finlanda...“ Fostul ministru de Externe, Sandler, a protestat viguros împotriva acestei politici prin care înțelegerea nordică a fost sfărâmată în dauna Statelor scandinave și în favoarea Rusiei...

Primit vizita lui Franasovici, în treacăt prin București. Foarte interesat (săracul!) de ce se petrece pe aici, politician năvălit, trăiește încă sub sugestia vechilor patimi. Se declară fericit la Paris, departe de tot „putregaiul“ nostru politic! Cine vorbește! Plânge pe Tătărescu, care nu va putea rezista mult. Mă întreabă de ce am părăsit „puterea“. Alunec — nu e Franasovici omul confidențelor mele.

Îmi dă și câteva știri interesante de la Paris. Pentru moment, nu e vorba de un front oriental, sau de o intervenție anglo-franceză fie pe la noi, fie spre Caucaz. A fost planul și marota lui Weygand. Englezii n-au vrut însă să audă de așa ceva și au declarat că, dacă francezii vor să organizeze un front *ofensiv* în Orient, ei nu vor contribui cu un om sau cu un șiling. Francezii au cedat. Weygand a întrebat atunci dacă Aliații vor interveni în cazul unui atac german sau rus împotriva României. Răspunsul a fost categoric și afirmativ. Weygand, pe baza hotărârii Comandamentului aliat, a primit însărcinarea să pregătească forțele necesare unei acțiuni de ajutor, în cazul unui asemenea atac, devenit din ce în ce mai improbabil, dealtfel. Până acum nu sunt concentrate la Beyrouth decât 3 divizii franceze.

Dovada dezorganizării și incapacității rusești, făcută de finlandezi, a schimbat cu totul atmosfera politică în Occident. Slăbiciunea dovedită a rușilor a determinat hotărârea atât de categorică a Aliaților să ne vină eventual în ajutor — de unde până acum o lună se arătau plini de rezerve. Acțiunea împotriva comunistilor din Franța a fost determinată și ea tot de dovezile de slăbiciune dovedite de ruși. De unde până în decembrie, Franasovici alerga după Suritz, ambasadorul Sovietelor în Franța, ca să afle câte ceva asupra intențiilor Moscovei, acum Suritz se ține de el ca să afle ce vor Aliații. „Ce intenții au cu noi?“ — „De ce

sunt supărați?“ — „Noi n-avem nici un pact secret cu Germania“ — și câte altele de acest fel, sunt întrebări și afirmări zilnice pe care sovieticul le face ambasadorului nostru. Întreaga orientare politică s-a schimbat. În Franța, în Anglia, în Italia și până și în Germania — toată lumea ia atitudine față de împotriva Sovietelor“. „Și în Turcia, și până și la noi — ca să nu mai vorbesc de Ungaria — e același lucru“ — am adăugat eu... Trăiască Finlanda!

Lui Franasovici i s-a telefonat azi-dimineață de la Paris, că Titulescu care se află încă în hotel Ritz, a început iar să aiureze... Franasovici crede că ar trebui internat într-o casă de sănătate, să nu ne facă o boroboată!

Nou cutremur în Anatolia meridională, în regiunea vilaietului Nigde: vreo 80 de morți și 260 de răniți. Aliata și amica noastră Turcia e supusă la grele încercări...

Din datele mărturisite de o parte și de alta rezultă că Anglia a pierdut până acum 3 submarine — iar Germania vreo 35...

Poftit de d-na Tătărescu, Iorga a ținut o conferință la Crucea Roșie, în care n-a făcut decât să înjure pe Giurescu. Cenzura n-a lăsat să se reproducă nimic, ceca ce a infuriat și mai mult pe nebun, care spurcă pe Tătărescu și mă laudă pe mine... Am ajuns și în bunele grații ale paranoicului — vai de mine! D-na Tătărescu e dezolată...

Curtea de Casație a respins ieri recursul lui Max Auschnit și a admis pe al Parchetului. Auschnit făcuse recurs împotriva ordonanței de trimitere în judecată. Parchetul, împotriva hotărârii Tribunalului care declarase că actul de depunere în gaj personal a titlurilor aparținând „Reșiței“ (faimoasele 18 milioane depuse la Cepi) era supus prescripției. Semne rele pentru judecata definitivă, în ce privește pe Auschnit...

Într-un cartier din Nordul Londrei, Waltham Abbey, a sărit în aer o fabrică de muniții. Formidabila explozie — ale cărei cauze nu sunt încă cunoscute — a fost resimțită la mai bine de 10 kilometri. La fața locului, 5 morți și 30 de răniți. Pagube enorme.

Muzicalia:

Există în București o pereche cunoscută de toți, perechea Rădulescu-Baumann. El cântă la clavecin, ea din gură cu o frumoasă voce de contralto. Împreună fac muzică de cameră și sunt în relații cu toate saloanele muzicale. Separat, d-na Rădulescu născută Baumann, cântă și la Operă. După Erna Berger, faimoasa cântăreață berlineză, a cântat și d-na Rădulescu la Ateneu aceeași bucată de muzică, iar criticul răgușit Ciomag a îndrăznit să spună că Erna Berger a cântat-o mult mai bine. Întâlnindu-l d-na Rădulescu l-a apostrofat: „Dacă nu mi-ar fi frică să-mi mănesc mâinile, ți-aș trage două perechi de palme!“ Ciomag pretinde că în stare de război (??) nu poate provoca la duel pe Rădulescu, și a reclamat cazul lui Costică Manu, președintele Asociației Muzicii de Cameră! Costică Manu, care tremură de umbra lui, a înnebunit și el, nu știe cum să iasă din încurcătură și consultă pe toată lumea... O notă veselă în tristețea vremurilor!

20 ianuarie. Citesc în *Universul* că Puricelli a fost nu numai făcut conte, dar încă și cu titlul pompos de conte di Lumnago. Lumnago este numele proprietății lui Puricelli, pe o înălțime ce domină lacul Varese și în jurul căruia se desfășoară o minunată panoramă a Alpilor. La Lumnago are Puricelli faimoasele sale sere cu orhidee și garoafe!

Legea prin care deputații comuniști sunt scoși din Cameră a fost votată și de Cameră și de Senatul francez. Numai să nu se realegă aceiași comuniști; corpul electoral francez e așa de păcătos...

A murit și amiralul Coandă, fratele mai mic al generalului... Nu era lucru mare de el, dar e încă o figură simpatcă a Bucureștiului ce nu mai e, care se duce...

21 ianuarie. Afacerea Auschnit, misterioasa afacere Auschnit ale cărei resorturi profunde nici până astăzi n-am putut să le descopăr, s-a complicat cu două intervenții diplomatice și cu o mică escrocherie a prietenului Tătărescu.

Fosta fabrică de puști din Brünn (Zbrojovska sau așa ceva), înghită de Hermann Göring-Werke, posedă de pe vremea cehă un însemnat pachet de acțiuni „Reșița“. Aceste acțiuni au fost ridicate și depuse în Anglia și în Franța și în ambele țări au fost sechestrate la începutul

războiului ca bunuri inamice. Nemții, ca să-și scape acțiunile, le-au cedat lui Malaxa și au cerut, pe baza legii Auschnit, să fie anulate și să se emită duplicatele cuvenite, exact cum s-a procedat cu acțiunile puse în gaj de Auschnit.

Termenul sorocit de Tribunalul Ilfov pentru pronunțare a fost 17 ianuarie, prin urmare, după lege, termenul de opoziție expira în seara de 14 ianuarie. Thierry a fost la Tătărescu și a reclamat energic în numele Guvernului francez care urma să fie depozitat de titlurile sechestrate. Tătărescu a rugat pe Thierry să retragă opoziția făcută la tribunal, *angajându-se el să amâne toată afacerea până se va găsi o soluție amabilă*. Thierry a primit, a restras opoziția și a mai scris o scrisoare lui Tătărescu în ziua de 14, amintindu-i făgăduiala lui. Hoare, ministrul Angliei, a făcut și el un demers pe lângă Tătărescu, dar mai tardiv, parese în ziua de 14 ianuarie. Și lui Hoare Tătărescu a făgăduit același lucru. Ministrul Angliei n-a avut însă încredere în Tătărescu, pe care-l știe mincinos și a însărcinat pe Alex. Ottulescu să facă opoziție la tribunal în numele Angliei. Cu toate făgăduielile date, Tătărescu n-a făcut — sau mai bine zis n-a putut face nimic, căci tribunalul a anulat în ziua de 17 ianuarie titlurile depuse la Paris și la Londra și a ordonat emiterea duplicatelor. Thierry și Hoare sunt furioși, se declară escrocați și fac mare caz de această afacere. Hoare a mers până a spune că va întreba Londra dacă nu e cazul să părăsească Bucureștii... Și totuși, e vina lor, a miniștrilor străini, dacă lucrurile nu s-au întors altfel, cum doreau ei. De ce s-au dus la Tătărescu și nu s-au dus la Malaxa? Nu știu ei că Țara românească a fost arendată grecoteiului, ca o simplă moșie boierească, pe vremuri?

De câteva zile lumea nu vorbește decât de „evenimentul covârșitor“ anunțat de Chamberlain în ultimul său expozeu, eveniment care va schimba toată situația, va pune capăt războiului și va împiedica războaiele viitoare. De la aceste senzaționale declarații, comentate pretutindeni, n-au mai venit altele să le confirme. Nici ieri, în cuprinzătorul său expozeu de la Leeds, Halifax n-a făcut nici o aluzie la ele.

De arme noi se vorbește, dar de partea nemților. Se zice că au început să construiască submarine „de buzunar“, un tip foarte redus ca dimensiuni, manevrat numai de doi oameni, dar greu de detectat și de atins căci se poate coborî până la 650 metri adâncime pe când submarinele normale nu trec de 100. Aceste submarine „de buzunar“ ar putea fi construite într-o lună și 60 de șantiere ar fi ocupate în momentul de față, în Germania, cu construcția lor. Germania ar plănuși un atac masiv

cu sute de asemenea vase, împotriva Angliei. De altminteri tipul acestor submarine nu e nou. Vase identice au fost deja construite în Japonia, și nu pare ca Japonia să fi distrus lumea cu ele... În tot cazul nu e probabil că la aceste noi arme să se fi gândit Chamberlain când a anunțat sfârșitul războiului în favoarea Angliei...

Destindere în Belgia și calm complet în Olanda. Se pare că alarma din ultima vreme a fost provocată de știri inexacte sau de dorința Guvernului de a obține mai cu ușurință (e vorba de Belgia) sporirea mijloacelor de apărare...

Finlandezii susțin că aviația rusă consumă zilnic 2 milioane litri de benzină pe frontul finlandez, deoarece toate operațiunile ei se fac în masă, prin cooperarea a peste 400 de avioane la câte o acțiune. Aprovizionarea pentru o asemenea consumație va deveni tot mai dificilă din cauza greutatea de transport.

Posturile radiofonice transmit că luptele de pe frontul finlandez au continuat ieri și alaltăieri toată ziua. În împrejurimile lacului Ladoga, din cauza gerului prea aspru, luptele au fost mai slabe. Pe ziua de ieri 450 de avioane sovietice au zburat deasupra Finlandei. Șase din aceste avioane au aruncat 150 de bombe. Ziarul italian *Popolo di Roma* cuprinde scene dramatice de pe frontul finlandez, descrise de corespondentul său. Întregul câmp unde s-au desfășurat ultimele lupte a fost acoperit cu cadavre înghețate, care din cauza gerului n-au putut fi ridicate. În rândurile soldaților ruși domnește nemulțumirea și neîncrederea.

Din Italia se pretinde că s-ar fi înscris până acum 5 000 de voluntari pentru Finlanda. Pe de altă parte ziarul olandez *Algemeen Handelsblad* din Amsterdam crede a ști că trupe italiene au fost admise pe teritoriul Ungariei în vederea unei eventuale apărări împotriva unui atac sovietic sau german. Ar fi trupe italiene chiar în Budapesta, dar consemnate în cazărmi, ca să nu fie văzute! Aceste știri sunt probabil de domeniul fanteziei și nu le înregistrez decât fiindcă sunt simptomatice cu privire la starea opiniei publice.

Ziarul *Timpul* (îndrumat de Gafencu, proprietarul lui) află din Londra că revista *Komintern* din Moscova, organ oficial al organismului comunist purtând același nume, a publicat în ultimul său număr o notă

cu privire la România. Nota confirmă că articolul apărut în decembrie¹ a fost datorat unei erori (!!!) și că el nu exprimă nici părerea Guvernului sovietic, nici pe aceea a Partidului Comunist și că el nu era nici măcar conform directivelor revistei *Komintern*. Rău trebuie să meargă lucrurile în Rusia, ca să se facă asemenea retractări...

Clodius, de astă dată însoțit de noua lui soție (și mai urâtă, zice-se, ca cea de înainte), e din nou la București pentru câteva zile. A venit ieri la mine să-mi prezinte pe Neubacher, noul plenipotențiar economic instalat la noi. O experiență similară făcută cu un domn Neuhauser ar fi dat excelente rezultate la Belgrad și nemții încearcă acum același lucru la București. Neubacher e un austriac simpatic și a fost până acum primarul Vienei...

Nu mai văzusem pe Clodius de când am demisionat din fruntea Guvernului și diplomatul german mi-a mărturisit că lucrurile mergeau mai bine sub mine, între Germania și România. Cuvântul era cuvânt, pe când acum... Berlinul mă regretă mult, adăuga Clodius.

Am explicat lui Clodius că în ultima vreme s-au schimbat multe, dar că în raporturile noastre cu Germania, două lucruri au contribuit la încetinirea schimburilor între țările noastre:

- 1) iarna grea, care a înghețat Dunărea și a încetinit transporturile;
- 2) informațiile pe care le avem azi și pe care nu le aveam acum două luni, că Germania ne-a „lăsat” față de Rusia...

Clodius a protestat energic în ce privește această a doua afirmație a mea. El pretinde că Germania a făcut tot ce a putut, și a reușit, să liniștească Rusia cu privire la revendicările ei asupra Basarabiei...

„Poate acum, de când Finlanda a făcut dovada dezorganizării și slăbiciunii Rusiei, dar la început, când ați semnat în august 1939 convenția cu Moscova” — am răspuns eu — „ne-ați abandonat cu totul. August 1939!! Îmi aduc aminte de conversația mea cu Göring la Berlin, în noiembrie 1938, și de afirmarea acestuia că granița Germaniei e pe Nistru — și mă întreb dacă puțin *self respect* n-ar fi cerut o atitudine mai puțin contradictorie în limita unui singur an...”

Clodius părea plictisit de dreptatea observației mele și m-a asigurat din nou de atitudinea amicală a Germaniei. Am avut impresia că după cele întâmplate în Finlanda, atitudinea Germaniei s-a schimbat mult față de Rusia. De unde trăiau și ei, ca și noi, ca și toți, în teroarea puho-

¹ Articol care a făcut mare valvă și prin care se precizau intențiile Rusiei de a ocupa Basarabia...

ului rusesc și se supuneau la toate sugestiile Moscovei, acum au început să ridice capul și să zică: nu.

Fabricius a fost chemat telefonic la Berlin și a plecat aseară. Clodius pretinde că a fost chemat împreună cu alți reprezentanți ai Germaniei din străinătate, în vederea instrucțiunilor generale pe care Ministerul de Externe obișnuiește să le dea periodic. Cum a circulat însă cu persistență, de 3 zile, zvonul că Germania va obține de la Rusia — fie și numai provizoriu — să ocupe Galiția și să stăpânească linia ferată Cernăuți-Lemberg, mă întreb dacă chemarea lui Fabricius la Berlin nu e în legătură cu această chestiune... Germania, pentru care transporturile din România prin Galiția constituie o problemă de cea mai mare importanță, ar obține teritoriile meridionale din vechea Polonie, în schimbul concursului cerut de Soviete în Finlanda. Nemții ar trimite ofițeri și cadre care să îndrumeze bestiiile moscovite și poate chiar material de război...

Pilder (Dresdner Bank), sosit și el de la Berlin, povestește cum căile ferate au ajuns în Germania la limita puterilor de funcționare. Toată industria și tot potențialul Germaniei de muncă fiind îndreptat de ani de zile spre înarmarea țării, căile ferate au fost lăsate la o parte și azi se răzbună. Nu mai sunt locomotive bune și linia s-a slăbit rău. Unde e perfectă funcționare a căilor ferate din 1914-1916, când înaltul Comandament plimba trupele cu ușurință de pe un front pe altul! Acum, orice transport a devenit o problemă...

Plecat marți seara de la Berlin, în loc să ajungă a doua zi dimineața la ora 8½ în Viena, Pilder n-a sosit decât la 6½ seara... Nici o călătorie nu mai poate fi fixată dinainte: trenurile pleacă sau nu, nu se știe niciodată.

Altfel Pilder e optimist. Crede în pace! Führerul e gata că constituie o Cehie și o Polonie independente! Ce mai vor englezii? Vor o Cehie și o Polonie după planul lor, nu după al lui Hitler... și atât ajunge pentru ca pacea să nu se încheie...

Suarez (cunoscutul autor al amintirilor asupra lui Clémanceau și al altor cărți bune) care a fost la noi și pe care l-am primit cu bunăvoință, mă dă de gol în revista pariziană *Vu*. Face din mine un calomniat și mă declară francofil sincer. Și ce spune despre mine mai spune și despre români în general. Și noi care ne căznim să salvăm fațada și să părem prieteni cu nemții ca să trecem râul — ne-a dat de gol franțuzul! „Cui folosește” Și se zice că franțuzii sunt oameni deștepți...

Senatorul american Borah a murit alaltăieri. Borah era cel mai înverșunat campion al izolării Americii și avea mare influență asupra Congresului fiind și președinte al Comisiei Afacerilor Străine la Senat. În dorința lui de a se amesteca în afacerile Europei, Roosevelt n-a avut mai mare adversar decât Borah. Încăpățânatul bătrân era alesul unui milion și jumătate de cow-boys și fermieri. După sesiunile Parlamentului, Borah se reîntorcea la alegătorii săi și explica cow-boy-lor politica externă și tainele ei...

Paderewski, marele pianist polonez, a declarat că nu va mai cânta la pian până ce independența Poloniei nu va fi restabilită. Săracul...

Gregori Gafenko a plecat vineri seară să se întâlnească la graniță cu Tzintzar Marcovici, ministrul de Externe iugoslav. Întâlnirea a avut loc ieri la Vârșeț, în Banatul sârbesc. Ambii miniștri au vrut să ia contact și să se pună de acord înainte de deschiderea Conferinței Înțelegerii Balcanice care se va întruni la Belgrad în ziua de 2 februarie. Băiatul nostru de la Externe și țăntarul de la Beograd au folosit bineînțeles prilejul pentru a face „un tur de orizont”. Nu încapă îndoială că toate problemele ce agită lumea întreagă au încăput în orizontul de la Vârșeț. Soluțiile le-a dat deșteapta Esmée, zisă și Nouchette (Gafencu) — dansând o rumbă. Sârbul a rămas cu gura căscată...

Întreg Guvernul, cu Tătărescu în frunte și cu Vaida Voievod, colac peste pupază, s-a transportat la Cluj unde a ținut ieri „o adunare gospodărească” la care au participat Rezidentul local, prefectii, parlamentarii etc. „Da — sau — nu” a caracterizat scopul întrunirii, lapidar, după obiceiul premierului: „N-am venit pentru a vorbi, ci pentru a înfăptui...” După ce au înfăptuit câteva ceasuri, obosiți, s-au înapoiat toți miniștrii la București. Ideea acestor întruniri n-ar fi rea, dacă ar fi oamenii care le alcătuiesc mai serioși. Am văzut ce au dat în trecut, sub marea guvernare de 4 ani a aceluiași dom’ Guță... Întrunirea de la Cluj a dovedit însă un lucru: perfectă inutilitate a postului de Rezident...

Una bună a lui Iorga. După cum se știe, e la cuțite cu Giurescu, pe care nu-l poate vedea-n ochi. La ultima ședință a Academiei, Giurescu, care e membru corespondent, prezent mai devreme s-a așezat din nebă-

gare de seamă pe scaunul ocupat de obicei de către Iorga. Sosind și paranoicul și văzând scaunul său ocupat, a fulgerat pe îndrăzneț — iar acesta pricepând greșeala săvârșită, s-a sculat repede să facă loc academicianului Fute-Vânt. Dar acesta, spre bucuria celor prezenți, a exclamat: „Șezi, șezi, domnule, curul meu sau curul dumitale e tot una — la cap e deosebirea între noi!” Au râs toți, afară de Giurescu, nenorocitul!

A murit și Olga Gigurtu, văduva generalului. Cu dânsa dispre ultima contemporană a mumă-mi, și ca atare moartea ei mă doare... Avea multe cusururi, dar a fost o personalitate și a zărnăit mult la Craiova între anii 1880 și 1910. Deșteaptă, cu spoială de cultură, se amesteca în toate ca și surorile ei. Dintre fetele Bălcescu era totuși cea mai echilibrată. De câțiva ani, îi slăbiseră facultățile intelectuale, căci suferea de scleroză progresivă. A murit câteva zile după fiică-sa Manda, și poate că această nenorocire a contribuit să determine și sfârșitul vieții sale, care nu mai ținea decât de un fir...

A lăsat câteva amintiri bine scrise despre viața socială din Craiova de acum o jumătate de veac.

Lui fiu-său Ionel, nu i-a fost ministeriatul cu noroc: în 15 zile a îngropat pe soacră-sa, o soră și pe mamă-sa...

Pleacă toți bătrânii... Din generația părinților mei n-a mai rămas nici-
menii; am luat noi locul lor, până să plecăm și noi...

Florian Marinescu, contabilul nostru de la Jockey-Club, care este și administratorul bunurilor Regelui, îmi povestește ingrigăria de la Palat, unde nu mai este de trăit. Mitocanul Stavăru-Boul, cocoțat prefect al Palatului, încurecă toate și ține toate firele intrigilor, care merg până la Urdăreanu. Marinescu se așteaptă la un mare Krach, cât de repede...

22 ianuarie. Toate pachetele, toate scrisorile, toate gazetele care ies din Anglia sunt controlate. Numai la Londra în biroul Cenzurii lucrează peste 3 000 de funcționari. „Războiul este un lucru frumos”.

Agencia „Havas” difuzează o știre după care Mussolini ar fi întrebat pe Hitler — nu se precizează dacă telefonic, prin telegraf sau prin mijlocirea unui trimis special — despre țelurile de război ale Reichului în Baltică și în Balcani. Ducele ar fi adăugat că, în cazul în care

Reichul ar favoriza o expansiune sovietică în aceste direcții, Italia se va vedea nevoită să revizuiască politica ei externă; parcă n-ar fi revăzut-o deja — și încă de două ori, de la izbucnirea războiului.

Berlinul ar fi răspuns că în conflictul ruso-finlandez, Germania înțelege să păstreze o desăvârșită neutralitate, iar în ce privește Balcanii vrea liniște și pace, fie și numai ca să se poată aproviziona mai departe din aceste regiuni...

Pe de altă parte, Guvernul Reichului dă cea mai categorică dezmințire informației răspândită de presa franceză privitoare la o înțelegere nouă germano-rusă, în virtutea căreia Sovietele ar ceda Germaniei, Galiția în schimbul unui ajutor în Finlanda.

Nemții sunt foarte plictisiți de izolarea tot mai mare a Germaniei în opinia publică mondială din cauza simpatiilor unanime de care se bucură Finlanda și a legăturilor Reichului cu Moscova infamă.

În ziarele de azi o altă știre senzațională: Germania ar fi trimis agenți în străinătate ca să prepare o ofensivă pentru încheierea unui armistițiu pe baza evacuării Poloniei și Cehiei... Pare inversosimil.

Se comunică din Helsinki că alaltăieri, sâmbătă a fost cea mai grea zi din câte a avut de îndurat nenorocita Finlandă. Neputincioși pe pământ, sovieticii și-au dat drumul din aer. Peste 300 de avioane au bombardat toată ziua principalele orașe. Rușii atacă întâi cu bombe luminoase care nu se sting îndată și lămuresc astfel locurile asupra cărora avioanele lasă apoi să cadă bombe incendiare și distructive. Numai la Abo ar fi fost astfel distruse vreo 800 de case. Stricăciunile materiale au fost îngrozitoare, dar victime omenești foarte puține: se vorbește de mai puțin de 10 morți și de vreo 100 de răniți în total...

Pe frontul Careliei, finlandezii au respins toate atacurile rusești și au capturat material de război. Avioanele finlandeze au bombardat cu succes bazele aeronautice rusești, distrugând multe avioane...

Crucișătorul englez „Granville” a fost scufundat. Au pierit vreo 8 oameni, 73 sunt dispăruți (?) — restul până la 118 salvați. „Granville” e al 5-lea crucișător de același tip (1 485 tone deplasare) scufundat de la începutul războiului.

Vreme oribilă în toată Europa. În Ungaria viscol nemaipomenit. La noi, ieri, termometrul s-a urcat până la +1°, apoi către seară s-a coborât

iarăși (azi-dimineață -7°) și astfel s-a întins un polei pe care oamenii și vitele alunecă și își rup picioarele...

Conferințele chino-japoneze din jurul Anului Nou par să nu fi dat rezultate, fiindcă condițiile puse de japonezi pentru o împăcare au fost găsite inacceptabile de chinezi. Luptele între cele două părți au reînceput, mai violente și mai nemiloase ca oricând...

23 ianuarie. Alaltăieri seară, duminică, a avut loc o masă cu poker la Urdăreanu. Prezenți pe lângă Majestatea Sa Regală, Măria Sa Du-duia, perechea Malaxa, alți zei minori ai Camarilei și... dl și d-na Bu-joiu!! Încă o iluzie pierdută; am crezut până azi că Bujoiu era un băiat curat! Pfui, pfui! Masa și „partida” au durat de la ora 6 seara la ora 4 dimineața. Pentru oamenii cumsecade Palatul nu e accesibil și e natural să fie așa de vreme ce Regele își petrece viața cu escrocii lui familiari. Ce o fi căutat un om cinstit printre ei? Căci dacă nu mai pot socoti pe Bujoiu *om curat*, îl socotesc totuși încă cinstit...

Un comunicat oficial german ne informează că Ribbentrop a primit pe un comerciant danez, anume Plesz Schmidt, care i-a oferit un plan pentru încheierea imediată a păcii. Îndată ce a luat cunoștință de acest plan, Ribbentrop — adaugă comunicatul — a expulzat pe Schmidt. Fapt ciudat nu e că Ribbentrop a primit pe Schmidt, căci danezul pare un om încăpățânat și după cum a ajuns la ministrul de Externe german ajunsese înainte la cel englez — dar s-a crezut util să dea un comunicat cu privire la vizita primită. Dar cine știe ce dedesupturi o avea această vizită...

Fiindcă vine vorba de dedesupturi, Pilder mi-a spus — cu totul confidențial, zicea el — *că negocieri de pace sunt în curs prin mijlocirea lui Roosevelt*. Cercurile din apropierea Führerului sunt destul de optimiste cu privire la mersul acestor negocieri care au întâmpinat însă o neașteptată opoziție din partea Vaticanului. Papa ar dori o *schimbare totală* de regim în Germania, și pentru a-l împăca, Roosevelt ar fi acreditat un prieten intim al său pe lângă dânsul... O fi? Dea Dumnezeu să fie!

Până să se ajungă la pace, telegramele agențiilor ne aduc vestea că Franța a comandat 6 500 de avioane în Statele Unite și că Anglia vrea să comande material de război în America pentru suma frumusească de 1 miliard de dolari...

Ziarele berlinieze scriu asupra temei: „Germania nu mai are nevoie de comerț maritim“, și speră să descurajeze Anglia prin asemenea constatări...

O nouă ediție portativă, pentru soldați, a cărții lui Hitler, *Mein Kampf* a ieșit de sub tipar. Cu această ediție, numărul exemplarelor tipărite până acum a ajuns la 5 000 095. Cel mai mare succes de editură din lume și din toate timpurile! Bună afacere pentru nenea Adolf. Se zice însă, că tot câștigul lui, îl dă pentru operele de binefacere ale partidului...

Finlanda a publicat o carte „albastră și albă“ cu toate documentele privitoare la negocierile Finlandei cu Rusia, pentru a dovedi că condițiile impuse de Soviete ar fi însemnat sfârșitul independenței finlandeze...

Revista de propagandă engleză *Free Europe*, care ni se trimite probabil fiindcă o plătim, publică în ultimul său număr două articole semnate, unul de Coste Todorov, reprezentant al Bulgariei la S.D.N., altul de Balcanicus, care probabil e tot Todorov, sau un alt „ov“ oarecare — articole în care suntem înjurați rău, în care se spune fără înconjur că armata noastră e cea de pe urmă și incapabilă să reziste singură împotriva nimănui, că sprijiniți pe alții și pe noroc am despuat popoarele vecine de pământurile lor...

Sub Cenzură, asemenea articole apărute în Anglia, nu pot decât să ne facă plăcere... Sau poate că bulgarii au dat mai mulți bani decât noi?

Sub titlul *Injurii nemeritate*, Iorga a scris în *Neamul Românesc* de ieri un excelent articol de punere la punct. Are și Fute-Vânt zilele lui...

„Grazio“, un transatlantic italian, a ars între Barcelona și Genova, fără să dea de o mină nici să fie torpilat. Li s-a părut italienilor că războiul nu trimite la fund destule vase? „Grazio“ s-a scufundat după ce toți pasagerii au fost salvați. N-au pierit decât câțiva oameni la mașini în momentul exploziei care a provocat incendiul. „Grazio“ făcea cursa din America de Sud la Genova și deplasa cam 12 000 de tone.

Țările nordice și Olanda au afirmat din nou nestrămutata lor hotărâre de a rămâne neutre. Singurul ajutor pe care țările scandinave îl pot

da Finlandei, în afară de aprovizionările compatibile cu tratatele, e o acțiune cât de intensă pentru pace...

Duminică a fost viscol mare în Oltenia și în regiunile dinspre munte. Zăpada a venit de la Vest, din Banat. Mașinile pornite din București spre Sinaia n-au putut ajunge la Ploiești și au trebuit aduse pluguri de zăpadă ca să fie degajate, căci viscolul le închisese și calea de întoarcere. Pe când ninge la o distanță de 20 kilometri, în București străzile se dezghețau și se înghețau la loc, ca să-și frângă lumea picioarele... Teribilă iarnă!

Când o citi lumea peste 50 de ani — dacă o mai citi ceva — diti-rambele tuturor gazetelor la adresa Regelui și le va compara cu înfăptuirile Majestății Sale, o să se sperie de platitudinea și de slugărnicia noastră manifestată, pe un ton și mai hiperbolic, în cuvântările și în actele oficiale. Orice s-ar zice, suntem un popor fără suflet, și bine face Hohenzollernul că își bate joc de noi.

Ca toți robii, nu îndrăznim unul să ne ridicăm împotriva acestei batjocuri, dar și printre robi poate să mocnească focul sub cenușă...

Ca să mai râdem:

Era pe vremea ultimului Guvern liberal; Andreescu-Rigo, o pușlama ce scotea o foaie de șantaj, *Avangarda* și câștigase ceva bani, se războaia în Sectorul de Verde cu Matak și voia să-l scoată din Primărie. Izbutise să facă o sciziune în Partidul Liberal local și ținea întruniri. Într-o zi, față de o sălișoară plină a exclamat: „... Și domnilor, am fost la Roma și am văzut pe Mussolini pe balcon aclamat de mii de oameni... Ducele m-a zărit, și cum m-a zărit mi-a strigat: «Rigo, tot punșagul ăla de Matak e primar la Verde?»“

Alta, mai recentă.

Escrocul de Alboteanu (actualmente în pușcărie), pe vremea gloriei sale, cumula funcțiile de director la Propagandă cu cele de gazetar internațional. Cum nu știa să scrie, lua de la Cenzură gazete străine interzise și traducea articole la noroc. Se vede că într-o zi căzuse pe o gazetă germană sau germanofilă care spurca pe Roosevelt. Scribul căruia Alboteanu dicta, și care era un prieten, îl întrerupe: „Nu crezi, dom-le Alboteanu, că tocmai acum când te ridici nu e bine să te cerți cu Roosevelt?“ — „Ai dreptate, a răspuns ilustrul, șterge“...

Nevastă-mea a prânzit ieri-seară la Cosăcescu, cu Malaxa care a întrebat-o: „Nu cumva n-a venit președintele (ăla eram eu) din cauza mea? Am avut zilele trecute o discuție cu dânsul și mi-a spus: «Înre concepția d-tale, d-le Malaxa, de a vedea lucrurile și a mea, sunt o mie de leghe», și poate s-a supărat pe mine.” Nevastă-mea i-a răspuns că habar n-are dacă sunt sau nu supărat pe dânsul, dar că desigur nu el m-a împiedicat să vin, căci nici nu știam de prezența lui la această masă — și dacă n-am venit, e că nu merg nicăieri. Malaxa a fost apoi toată seara de o amabilitate gretoasă față de soția mea, căreia a sfârșit prin a oferi... un cal de curse.

Or, eu n-am vorbit mai mult de trei cuvinte cu Malaxa, de doi ani de zile... Cum a putut spune chiar nevastei mele o asemenea minciună? Nu-și da seama că mi-o va repeta și că în cazul acesta mă voi simți silit să-l consider drept nebun?

Se vede că în bolnăvicioasa lui patimă are năluci și aude voci. Ceca ce l-a făcut să creadă că sunt „la o mie de leghe” de dânsul e probabil atitudinea lui Pavlu în afacerea Auschnit, singurul lucru care-l mai interesează pe lume. Pavlu a fost numit de mine comisar al Guvernului la „Titan-Nădrag”, și este devotatul meu. Probabil că Malaxa e convins că Pavlu n-a putut să se dea de partea lui Auschnit decât cu consimțământul dacă nu cu *îndeminul* meu. În realitate lucrurile s-au petrecut așa. Pavlu a venit să-mi spună că i se oferă un onorariu important ca avocat, dacă consimte să ia apărarea lui Auschnit (era la începutul afacerii) — și mi-a cerut un sfat. I-am spus că trebuie să aleagă: ori comisar al Guvernului la Titan, ori avocat al lui Auschnit — alegerea însă să o facă el cântărindu-și interesele. Nici un alt sfat, nici o altă indicație n-am dat lui Pavlu, căci afacerea Auschnit nu mă interesează. Am convingerea că Auschnit nu e ușă de biserică, deși găsesc că procedura împotriva lui trece de limitele omeniei. Au fost doar toți prieteni, și o apă — până acum... Cât despre ce gândește sau nu gândește Malaxa despre mine, nici capul nu mă doare. Eu i-am găsit merite și calități și l-am apărat întotdeauna până acum. Vrea să se pună pe alt teren față de mine? Primesc cu plăcere.

Giurescu convocase ieri-seară la ora 6 pe reprezentanții presei să le vorbească de noua organizare a FRN-ului. Cum a aflat Tătărescu, s-a făcut că nu știe și a convocat el presa la amiază, rugând la telefon pe Giurescu să ia parte și el la ședință. Tătărescu a explicat gazetarilor noul ritm al Frontului și le-a declarat solemn că de acum înainte „Frontul se confundă cu însăși țara...”

Seara la ora 6, Giurescu, furios, s-a mulțumit să spună gazetarilor că îi chemase *să ia contact personal* cu ei și i-a rugat să nu mai scrie nimic prin foile lor despre această ședință ratată.

Miercuri, 24 ianuarie. Dejunat ieri la Tătărescu cu Urdăreanu care mi-a comunicat ultimele știri venite de la Titulescu. Sunt caraghioase în tristețea lor. Acum se știe tot: nimic din ce s-a crezut, nici demență nici uremie. Dar totuși nebunie. Nu se știe cine, ce doctor, și-a făcut păcate cu el, și i-a recomandat injecții de Pantocen (sau așa ceva), ca să-l îmbărbăteze, recomandându-i să facă 3 injecții pe săptămână. În loc de 3 injecții pe săptămână, Titulescu s-a pus să facă 10-12 pe zi. Și le face singur; și-a făcut o provizie formidabilă de fiole, două-trei geamantane pline și se înceapă toată ziua, căci pe lângă drăcia cu hormoni, își mai injectează și un stupefiant, al cărui nume Urdăreanu nu și-l mai aducea aminte. Rezultatul acestui fantastic tratament a fost o supraexcitare generală glandurală și a centrelor nervoase erotice. I-a crescut omului penisul, cel puțin în aparență, din cauza stării de continuă congestie probabile; a început să-i crească și barbă — barbă de care nenorocitul e nespus de mândru și a ajuns să nu se mai gândească decât la copulare. Se aruncă pe toate femeile care îi ies în cale și când găsește o ocazie se screme și cade leșinat, dar convins că va merge din ce în ce mai bine și că în curând își va ajunge țelul, și va face copii, *căci asta este visul*. Deocamdată se mulțumește cu scandalul. Iese pe culoarele hotelului în care stă și aleargă după bone. Deunăzi a făcut scandal directorului de la Riz și a urlat fiindcă la toate etajele hotelului erau slujnițe drăguțe, numai la etajul lui babe bătrâne... Când a sosit d-na Pleniceanu (sora d-nei Titulescu, o damă în vârstă) și a intrat în camera lui, Titulescu s-a repezit spre ușă, a zăvorât-o și apoi s-a aruncat pe biata femeie și a încercat să o violeze, urlând: „Te-a adus Caterina (nevastă-sa) ca să fii metresa mea, da metresa mea!” Și pup-o, și strânge-o în brațe! D-na Pleniceanu a trebuit să lupte, ca să scape...

A dat și divorțul: cel puțin așa ne-a informat Tătărescu, l-a introdus chiar ieri la Tribunalul Ilfov, prin Raicoviceanu. Întâi s-a adresat lui Micescu, care a refuzat — apoi lui Sașa Silbermann-Roman, care a refuzat și el. În fine, Raicoviceanu a primit. Să vedem ce se va alege și și cu divorțul acesta. Deocamdată dl Titulescu ar trebui internat într-un sanatoriu. Era și părerea lui Tătărescu și a lui Urdăreanu...

Jocuri inocente

A, E, I, O, U

Sunt cele cinci vocale fundamentale în rând alfabetic. Succesiunea lor a fost pe vremuri interpretată astfel:

„Austriei îi este dat să stăpânească întreaga lume“
sau mai exact:

„Austria va fi ultima în lume“

Austria a avut parte și de alte devize latine. Cea mai cunoscută e:

„Alții poartă războaiele, tu fericită Austrie căsătorește-te!“

Președinte al FRN-ului a fost numit Vaida. S-a ales dintr-adins un ardelean, ca răspuns la toate pretențiile afișate de Ungaria asupra Transilvaniei. Din 3 vicepreședinți s-a numit numai unul: Tătărescu.

Secretar general a fost desemnat Giurescu, iar prim-secretari: pentru agricultură Cornățeanu, pentru industrie Bujoiu și pentru intelectuali Victor Moldovan (!!!). N-am nimic de zis, dacă n-a vrut să primească Regele, Vaida sau altul totuna e. Vaida e chiar poate mai bine ales decât altul — *dar FRN-ul tot cadavru rămâne...*

Pentru vicepreședinți pare că a fost ceartă mare. Regele a voit să numească pe Tătărescu, pe Victor Iamandi și pe Istrate Micescu. Pe Tătărescu fiindcă era prim-ministru și ca să dea și liberalilor o satisfacție, pe Victor Iamandi ca complice al omorurilor, iar pe Istrate Micescu ca să împace pe cuziști și pe foștii gogiști, care au început să mârâie... Cu mare greutate Tătărescu a obținut să se amâne cele două numiri și să rămână deocamdată singur vicepreședinte...

Deși dejunasem la dânsul, Tătărescu mi-a făcut aseară la ora 6 o lungă vizită. M-a pus la curent cu ultimele înfățișări în politica externă, unde, fără să se fi întâmplat nimic senzațional, lucrurile merg foarte mulțumitor. Cu Tzintzar Marcovici, întrevederea lui Gafencu a fost foarte cordială; iugoslavii merg pe linia dreaptă și nici o notă discordantă nu se va auzi la Belgrad cu prilejul sesiunii Înțelegerii Balcanice. Dar iugoslavii mărturisesc mari dificultăți, prinși cum sunt între Italia și Germania... Turcii merg strună; cu Ungaria ameliorare sensibilă. Cu Anglia-Franța și cu Germania toate în regulă. Rusia, prinsă în Finlanda, a muiat-o de tot.

Tătărescu prevede mari dificultăți pe terenul economic, pentru noi, și înăuntrul și în afară. E de acord cu mine că regimul actual al devizelor e deplorabil și că trebuie schimbat. L-am întrebat de ce nu l-a

schimbat până acum, căci găsisse tot pregătit de mine; a scăpat-o prin tangentă, după obiceiul lui și mi-a declarat că îndată ce s-o scula Mitiță din pat (e bolnav de o criză de ficat) va da drumul decretelor. Ca și mine socotește împrumutul lansat de Mitiță o tâmpenie — dar l-a găsit în curs de executare și mă întreabă de ce l-am autorizat eu. Eu? Nici n-am știut de dânsul. L-a hotărât și lansat Guvernul de la Palat. Eu n-am putut decât să trag consecințele, pe lângă altele multe, și să plec. Vorbim de problema prețurilor, de tarifele transporturilor, de petrol. Aci Tătărescu îmi comunică că englezii vor să scadă cât pot producția noastră, pe când nemții vor să o mărească — și e la mintea omului, căci englezii nu țin deloc să ne cumpere scump petrol ca să nu-l dăm nemților. Tătărescu crede totuși, și are dreptate, că trebuie să sporim producția noastră ca să putem da nemților și obține în schimb armament. Dar nu trebuie nici să supărăm pe englezi, căci alături de ei vom juca finala... Trebuie manevrat cu tact, și pentru această manevră un Comisariat General al Petrolului este indispensabil. Tătărescu îmi mulțumește că am avut ideea să-l creez — și eu îi mulțumesc că l-a putut înființa.

Mai vorbim de multe. De armament; merge, pe cât se poate, cu sărăcia noastră. Mai trebuie 35 miliarde, îndată, peste investițiile făcute. Speră o sporire de credit în Anglia; restul: rotativa.

Vorbim administrație — fără să ne punem de acord. Imi comunică numirile la FRN care mă lasă indiferent. Eu mi-am spus formula mea; în afară de președinția Regelui, nici o alta nu poate să învie Frontul...

Convenim o strânsă colaborare între Guvern și Consiliul Superior Economic. Tătărescu vrea să vină săptămâna viitoare să ia parte la o ședință și să îndemne pe miniștrii economici la un contact mai des cu Consiliul. Numai să se țină de vorbă...

E aproape hotărât ca Parlamentul să se deschidă la 15 februarie și că sesiunea să țină vreo trei luni. Tătărescu nu crede că Regele să vrea o schimbare în alcătuirea birourilor. Dacă o vrea, locul meu e la dispoziție. Cu cât mă voi libera mai mult, cu atât mai fericit voi fi...

Ieri dimineață a fost la mine dl Fetzer (Fritz). Dl Fetzer a venit cu Pilder să se plimbe, căci — spune Pilder — e prietenul lui. De fapt Fetzer este „consilier ministerial“ în Ministerul Marinei și om de încredere al marelui-amiral Roeder, care joacă un rol din ce în ce mai însemnat în Germania și a ajuns aproape rivalul lui Göring. Am impresia că Fetzer este „un ochi“ al lui Roeder, pe care șeful l-a trimis la București să vadă și să raporteze. Înainte de a părăsi Bucureștiul, a

venit să stea puțin de vorbă și să mă întrebe dacă am o dorință de transmis la Berlin. După ce i-am expus punctul nostru de vedere, pacific și defensiv, i-am conturat pretențiile noastre față de Germania, și am conchis cu o singură cerere: *asigurarea siguranței noastre față de Rusia...* Am adăugat, că mai înaintasem ca prim-ministru, o cerere identică, prin Gerstenberg, lui Göring — dar că nu primisem nici un răspuns. E drept că era înainte de dovada dezorganizării Rusiei și a incapacității ei militare, date pe frontul finlandez... Fetzer mi-a făgăduit că va raporta conversația noastră amiralului... Pleacă fără să fi văzut pe nimeni din Guvern. N-a luat contact decât cu mine „ca prieten apreciat al Germaniei“ (!)...

Moare lumea pe capete; nu numai la noi. A murit Giuseppe Motta, fost de 5 ori Președinte al Confederației Elvetice; a murit Otto Wolff, faimosul industriaș din Essen, la vârsta de 59 ani — și a murit și Prințul Cristofor al Greciei, ultimul frate al Regelui Tino. Pentru acesta din urmă, Curtea noastră a luat doliu...

Finlandezii au respins toate atacurile sovietice la Nord de lacul Ladoga. Comunicatul finlandez arată că într-o săptămână rușii au aruncat aproape 7 000 de bombe asupra orașelor și diverselor localități din Sudul Finlandei, dar n-au ucis decât 18 persoane și rănit 109. În schimb, pagubele materiale sunt foarte mari...

Se vorbește de o mediație a Estoniei pentru încheierea păcii între Rusia și Finlanda, dar știrea nu e încă confirmată.

Frigul excepțional din anul acesta continuă să bânuie în toată Europa și în America de Nord. În Statele Unite au murit până acum 257 de persoane înghețate. La Berlin s-au închis case, birouri au licențiat funcționari, școli au dat vacanțe din cauza lipsei cărbunilor. Ceea ce mai dovedește cât de insuficient a ajuns serviciul transporturilor în Germania. S-au suprimat trenurile de permisionari de pe front. Spre marea nemulțumire a combatanților — spre a se transporta cărbuni... Și n-au trecut decât 5 luni de la începutul războiului...

25 ianuarie. O unitate finlandeză a văzut plutind în aer și îndrumând-o un înger alb cu arma în mână. A fost o vedenie colectivă căci

mai bine de 600 oameni jură că au văzut îngerul... Și în 1914 pe frontul franco-german, trupele franceze au avut o astfel de viziune, cunoscută sub numele de „îngerul de la Mons“. Iluzie sau nu, legenda își face drumul și dă prilej de mare îmbărbătare trupelor convinse că Dumnezeu însuși le duce, prin triușii săi, la victorie.

De pe fronturile finlandeze veștile sunt aceleași. Rușii sunt pretutindeni respinși, cu pierderi mari — în schimb bestiile atacă violent cu aeroplan. De data asta s-au înverșunat împotriva spitalelor. Pierderile finlandezilor nu par însă însemnate.

În Canada, Guvernul a interzis exportul unei cantități de 1 milion tone grâu, destinat Rusiei Sovietice.

Crucișătorul ușor englez „Exmouth“ a fost torpilat și se pare că întreg echipajul (130 oameni) a pierit în valuri.

S-a scufundat lovindu-se de o stâncă la intrarea portului Sebenico (Adriatica) și torpilorul iugoslav „Lubliana“, unul din cele 4 torpiloare sârbești... au pierit mulți oameni.

Ieri, din ordin, s-a serbat „Unirea“, adică toate unirile noastre, cu mare tambălău la Mitropolie, prin bresle, în județe. Intenția era *să se arate* străinătății cât suntem de uniți. Mai era nevoie? Nu pe tema unirii sau dezunirii noastre revendică vecinii bucăți din trupul nostru — ci bazați cu totul pe alte argumente. Dar așa suntem noi, ne bucurăm de orice prilej de vorbărie și de argumentare ușoară.

Ascară, a avut loc la Palat recepția decorațiilor cu Ordinul „Ferdinand“, la care n-am luat parte fiind singurul om politic mai însemnat nedecorat cu acel ordin. Eu n-am făcut nimic pentru unire, dimpotrivă am lucrat contra; așa crede Regele Carol, care a lucrat, el, atât, pentru întregirea neamului (la Odessa, cu Zizi Lambrino). Pentru unire au lucrat Ghiță Mironescu fugarul, Tabacovici gheșefarul și Stârcea... Eu mă consolez cu gândul că nici Nicu Filipescu, nici Lucaci, nici Ionel Brătianu, nici Take Ionescu, nici Delavrancea n-au avut ca și mine cinstea să poarte pe buric panglica pângărită prin sudoarea atâtor escroci ai „ideii naționale“...

Regele a introdus aseară două mode noi: a ținut un discurs patriotic și a citit pomelnicul „cavalerilor“ decedați în cursul anului, după care asistența a păstrat un minut tăcerea...

În urma conferinței de la Tsiug-Tan s-a constituit sub oblăduirea japonezilor un *Guvern național al Republicii Chineze*, cu reședința în Nanking. În fruntea acestui Guvern a fost ales *Wang-Cing-Wei*.

Împotriva acestui Guvern protestează al lui *Ciang-Kai Shek*, mareșalul, care guvernează din *Ciung King* părțile Chinei necotropite de japonezi, cu care duce război crâncen mai departe. Ciang-Kai Shek anunță chiar o mare victorie asupra japonezilor... Guvernul din Ciung-King este singurul recunoscut de Anglia și de Statele Unite și, lucru ciudat, deși e de culoare aproape comunistă, nu recunoaște cesiunea Mancuriei, pe când Guvernul nou din Nanking, colorat naționalist, o aprobă... Dar așa merg lucrurile în lume, cam anapoda...

Ieri la dejunul Miliardarilor am pariat cu Giurescu, pe o masă bună, că nici peste 6 luni FRN nu va fi înviat și că pe baza actualei organizări, tot organizație moartă va rămâne...

Radio-Londra dă în fiecare seară la ora 10,30 o emisiune în limba română. Aseară, după ce a comentat cu amabilitate aniversarea Unirii, Radio-Londra s-a ridicat destul de tare împotriva decretului prin care s-a creat un Comisariat General al Petrolului, și a declarat ca inadmisibil ca societăți create cu capital englez sau francez să fie silit să furnizeze petrol Germaniei. Englezii nu pricep situația. Preferă ei oare să vină germanii să ne ocupe și să ia tot petrolul nostru, în loc de cîmpea pe care o iau azi? După câte știu Anglia nu e favorabilă creării unui front de luptă la noi. Atunci?

Kiosseivanov, primul ministru bulgar a acordat trimisului special al ziarului *Tan* (turcesc) un interviu asupra atitudinii politice a țării sale.

Declarațiile președintelui de Consiliu al Bulgariei pot fi rezumate în următoarele patru puncte:

- 1) Politica Bulgariei *are drept unic scop menținerea păcii*.
- 2) O neutralitate absolută va asigura o asemenea pace.
- 3) Întreținerea de bune raporturi cu toate Statele vecine.
- 4) *O dreaptă și amicală reparație a erorilor politice făcute față de Bulgaria în trecutul recent.*

Bulgaria nu vede absolut nici un folos pe care l-ar putea trage de pe urma unui război. Nu numai că Bulgaria a rămas neutră în cursul actualului război, dar ea nu înțelege nici să facă greutăți vecinilor ei.

„Dorința noastră comună” — a spus dl Kiosseivanov — „este ca Balcanii să fie feriți de focul dezastruos care arde departe și de care căminurile noastre trebuie să rămână ferite cu orice preț”.

Cu chestiunea petrolului se cam încurcă lucrurile. Zarvă mare în presa engleză. Corespondenții de ziare americani au fost întrebați aseară telefonic de jurnalele lor, cum a putut lăsa România să se facă atâta larmă pe această chestiune în foile apărute în Londra. Corespondenții au pus chestiunea Ministerului Propagandei, care, luat de scurt n-a știut ce să spună, și a făgăduit un răspuns pentru azi-dimineață... Nu știu ce le va spune Radian azi, dar știu că s-a telegrafiat lui Tilea un comunicat liniștitor și explicativ, pe care să-l publice. Vom vedea mâine efectul...

26 ianuarie. Englezii au oprit în plin ocean pachebotul japonez „Asama Maru” care transporta tineri germani ce mergeau să-și îndeplinească acasă datoriile militare. Din cauza acestei percheziții s-a născut un incident diplomatic între Anglia și Japonia, incident ce a mers tot înveninându-se și a ajuns la o stare de tensiune dezagreabilă între cele două State. La Tokio sunt manifestări de stradă — dar și englezii sunt dârji și nu se lasă...

A murit la Craiova Nicu Popp, fiul mai mare al lui N.T. Popp. Un prost, dar plin de ambiție și prezumțios, a zbârnâit mai mult în viața lui și a fost pe primul plan în viața orașului său natal. Sportiv din snobism a întemeiat în tinerețe Jockey-Clubul din Craiova, a cărui viață a fost efemeră. Politician, a întemeiat o gazetă zilnică, *Doljul*, care n-a trăit nici ea decât câțiva ani. Căsătorit cu d-ra Aurelia Bragadiru, a divorțat după 20 de ani de căsnicie, dar a pus în lume o „Prințesă”, pe A.S. Jeana, soția lui Nicu Mavrocordat-Dângeni. La sfârșitul vieții a căzut în beție, s-a însurat cu bucătăreasa lui și i-a făcut 4 copii. A trăit degeaba și a irosit o avere mare...

Regele a fost ieri la Regimentul 1 Pionieri, cu Voievodul, cu Tătărescu, cu cei trei miniștri ai Apărării Naționale. Serbare camaradească — daruri reciproce... Regele a ținut o cuvântare patriotică în care a spus că pe lângă înzestrarea armatei, a doua condiție esențială,

ca să ne putem apăra hotarele, *este o mobilizare morală*... Păcat că n-a fost de față și Malaxa...

Rușii au dezlănțuit un nou atac puternic la Nord de Ladoga. E cel mai puternic atac, de la începutul războiului sovietico-finlandez. Totuși, forțele finlandeze au respins toate atacurile rusești. Care e cheia minunii? Sunt finlandezii supra-oameni și sămânță de croi — sau sunt bestiile moscovite sub orice închipuire de păcătoase?

Ghigi mi-a adus „bijuteria” și o scrisoare de la Ciano, care îmi anunță decorarea mea cu Marea Cruce a Ordinului Sfinții Mauriciu și Lazăr. Ghigi cere scuze pentru întârzierea datorată numai duratei formalităților. Și răspund că „nu-i nimic”. De la martie până în ianuarie următor, nu e într-adevăr o întârziere mare...

27 ianuarie. Zile de enervare. Englezii și francezii, care de mai multă vreme deja dau semne de supărare, au izbucnit cu prilejul legii Comisariatului Petrolului, în care au văzut cu drept cuvânt o încercare de înstăpânire a Statului asupra societăților petrolifere, o încercare menită să stăvilească politica de compresiune a producției pusă la cale de societățile mari în mâna anglo-franco-americanilor (70% din producție) — o încercare în fine în favoarea nemților. Și au și anglo-francezii dreptate. Ei zic: Cum? Vă garantăm oficial granițele țării împotriva Germaniei și oficios împotriva Rusiei, vă furnizăm armament și materii prime — iar dvs. furnizați benzină nemților și aeroplanele și submarinele germane care ne bombardează granițele și vasele pe mare se mișcă cu petrol și benzină din România? Asta nu se mai poate...

Noi răspundem: preferați să vie nemții să ne ocupe și să ne ia tot petrolul și tot grâul? Faimoasa sabotare a exploatărilor de petrol, pe care suntem gata să o facem în caz de război, nu face două parale. Tehnica de azi ar permite Germaniei să repună în 6 luni șantierele în producție și pentru 6 luni, stocurile Reichului sunt suficiente. Lăsați-ne să le dăm cât le dăm și să ne strecurăm până la momentul oportun, când veți fi mulțumiți să găsiți o armată română înzestrată cu tot ce îi trebuie și intactă... Unii pricep, alții nu, și de aici frecături dezagreabile. Grele zile și grea politică!

Ca să mai calmeze nervii Londrei și Parisului (nu numai că ne atacă radiodifuziunile franceze și engleze, dar chiar și ziarele și până și *Le*

Temps pe care totuși îl ajutăm să trăiască; și ca să dovedească (?) că Comisariatul Petrolului era mai mult creat pentru reglementarea distribuției interne a petrolului și a derivatelor sale, Guvernul s-a hotărât să creeze pe lângă Președinția Consiliului un „serviciu al aprovizionării” însărcinat să coordoneze măsurile diverselor departamente economice și să raționalizeze distribuirea materiilor de consumație, materiilor prime la industrii și a combustibilului pentru toată lumea — și a băgat toate comisariatele precedent create în acest serviciu. Și pe lângă Comisariatul Petrolului se va mai crea și al metalurgiei și al combustibilului și poate încă și altele — și toate vor fi subordonate noului serviciu al Aprovizionării, care, deși dependente de Președinția Consiliului, va avea în fruntea lui un ministru, de fapt pe dl Radu Portocală... Se pare că ideea acestui serviciu vine de la armată, care l-a cerut Regelui și Regele l-a impus Guvernului. Era vorba întâi să se creeze un minister — apoi s-a renunțat la această idee (erau deja și așa prea multe departamente) și s-a înființat numai un serviciu. Dar se mai zice că, în caz de război, acest serviciu va fi imediat transformat în minister și încredințat armatei.

Noul serviciu va cuprinde un personal foarte redus. Toată organizația *producției* rămâne la Ministerul Economiei Naționale, transporturile la Comunicații și raționalizarea producției agricole la Agricultură. Noul serviciu va supraveghea numai *distribuirea* producției, ca să fie mai rațională și va coordona măsurile militare (cumpărări, aprovizionări, rechiziții) cu cele civile precum și pe ale diferitelor autorități civile între ele.

Concepția nu e rea. Rămâne de găsit omul. Căci o lege cât de bună, dacă nu e un instrument în mâinile unui om destoinic, nu face parale. Poate să fie Portocală „omul care ne trebuie”, iar dacă n-ar fi el poate că se va găsi un altul. Până acum în toate posturile de comandă, nu s-a găsit unul. Dea Dumnezeu să fim mai norocoși de acum înainte...

Ieri-dimineață ne-au venit 4 legi la Consiliul Superior Economic și ni s-a cerut avizul până la amiază. Chiar pentru legea „Serviciului Aprovizionării” ni s-a cerut avizul în 48 de ore. Am fost ieri la Tătărescu și am protestat. S-a hotărât să ni se lase timpul necesar pentru discutarea proiectelor și redactarea unui aviz bine cumpănit. A convenit și Tătărescu că sistemul adoptat de către miniștri de a trece legile în 24 de ore, fără să fie serios studiate nici măcar de către serviciile departamentelor, necum de către Consiliul Legislativ și de către Consiliul Superior Economic — e deplorabil.

S-a răspândit ieri și alaltăieri cu insistență zvonul că nemții s-au înțelese cu rușii și ocupă Galiția până la granița noastră. Informații culese, zvonul vine de la faptul că s-au văzut uniforme germane la granița dinspre Orășeni. În realitate este vorba numai de paza trenurilor cu aprovizionări germane trecute de la noi în Galiția. Bestiile de ruși devalizau aceste trenuri și nemții au obținut de la Moscova să-și păzească avutul. Cum trenurile se înmulțesc zilnic pe acea linie, trupă destul de numeroasă și un Stat Major corespunzător au fost instalate prin gări. De aci confuzia... Rușii au mers cu sălbăticia *până să bea benzina*, dând găuri vagoanelor-cisterne...

Ieri-seară la ora 5 s-a ținut un Consiliu de Miniștri. Un comunicat în 12 puncte ne informează că s-au rezolvat într-o oră și jumătate toate problemele economice ce-și așteptau de atâta amar de vreme soluția... Să ne bucurăm! Să ne bucurăm mai ales că întreg Guvernul a plecat după Consiliu, la Chișinău ca să fericească, azi, colonia noastră Basarabia...

Ungurii au suprimat 2 trenuri directe cu noi, din 3 câte erau. Se invocă frigul și zăpada. O fi, căci pretutindeni trenurile circulă cu greu. Simplonul care vine din Iugoslavia, fără să treacă pe teritoriu unguresc, sosește în fiecare zi la București cu 5-6-7 ore întârziere. Totuși...

Anglia a trimis Japoniei răspunsul său cu privire la reclamația făcută după oprirea și percheziția vasului „Asama Maru”. Japonezii de partea lor au interzis companiilor de navigație japoneze să mai îmbarce bărbați de naționalitatea beligerantă, fără o viză specială a autorităților nipone. Pentru a se evita incidente neplăcute în viitor, căci cel actual pare pe cale de aplanare.

Finlandezii au respins definitiv atacul rușilor la Nordul lacului Ladoga și urmăresc pe inamic. Încercarea de a întoarce pe la Miază-zi, linia Mannerheim — inexpugnabilă — prin atac de front — a dat astfel greș. Sovieticii au suferit mari pierderi. O nouă mare izbândă pentru finlandezi...

Din Iugoslavia știrile nu sunt prea bune, din nou. Împăcarea dintre croați și sârbi n-ar fi decât aparentă. Religia joacă un rol mare. Între

catolici și ortodocși, deși sârbi de fapt și unii și alții, nu se poate arunca o punte serioasă.

Pare că se lucrează la alcătuirea unui Stat catolic cuprinzând Ungaria, Croația și Slovenia, și că Sf. Scaun și chiar și Italia n-ar fi străini la aceste uneltiri. Noul Regat ar fi să fie oferit lui Otto de Habsburg sau unui principe italian. Acum se spune că ar fi și Prințul Paul, Regentul, printre candidați... Poate să fie multă fantezie în aceste informații culese de Ministerul Propagandei noastre, dar fapt este că în ziua în care Prințul Paul și Prințesa Olga și-au făcut intrarea în Zagreb, o foarte ciudată manifestație lealistă a avut loc la Belgrad. În acea seară, la o reprezentație obișnuită a Operei au asistat Regina Marioara și minorul Rege Petru. Cum au intrat în sală, ofițerii și generalii, care veniseră în număr, deși nu era nici reprezentație de gală nici praznic, s-au ridicat în picioare și au aclamat îndelung, și cu tâlc, pe Rege și pe Regina Mamă... ca un răspuns la aclamările croate adresate în aceeași clipă Prințului Paul.

Îmi sosesc știri din Italia de la Farinacci, Gobbi, Varenna & C°. Sunt nemulțumiți că în toate ultimele cuvântări ale Regelui Carol al II-lea n-au citit nici un cuvânt amabil la adresa Italiei. O decepție după atitudinea amicală a Italiei față de noi. O notă foarte apropiată (asemănătoare) reiese din ancheta făcută de Radian la Roma, prin trimiși speciali care au luat contact cu conducătorii presei italiene, cu Gayda în cap. Toți s-au arătat foarte favorabili României, dar au declarat, că date fiind prea dese schimbări de Guvern în România (și deplorau plecarea mea, ca prieten recunoscut al Italiei), nu mai au încredere în declarațiile oamenilor politici români, *și vor un angajament din partea Regelui*. Au explicat atitudinea Guvernului italian față de revendicările ungurești *pe care nu le-am aprobat niciodată decât în principiu și fără vreo specificare care să angajeze viitorul* — ca un mijloc de a conserva influența Italiei asupra Guvernului de la Budapesta — dar că nu poate fi vorba de nici o ciuntire serioasă a României...

Trimisiții lui Radian au mai adus de la Roma impresia că raporturile dintre Italia și Bulgaria s-au răcit mult, de când Guvernul din Sofia a început să cocheteze cu Moscova. Italienii par să considere chiar Bulgaria ca un teren pierdut...

Am cerut lui Gafencu să propună Regelui decorarea lui Puricelli (are Coroana României din 1927...) și a lui Farinacci. Mi-a făgăduit. Dacă n-ar uita...

Banditul de Gavrilă Marinescu s-a înapoiat din străinătate. Tot comerțul tremură la ideea că omul ar putea fi reînscăunat. De când a plecat și a venit Modreanu, nici un prăvăliaș n-a mai fost tulburat. Nu era zi sub Gavrilă în care să nu calce un comisar prăvăliile și să ceară câteva sute de lei pentru bilete de teatru, de concerte, de baluri — toate fictive, numai biletele și lei erau reali. La orice act ce trebuia să scoată comerciantul de la Comisariat sau de la Poliție, alte spertuieli, cărămizi, chete etc. Și peste acestea toate mai veneau amenzi și când comerciantul întreba pentru ce, i se răspundea că nu se știe, *că așa e ordinul de executare*.

Argumentul că cu acești bani s-a clădit Prefectura Poliției nu e valabil, căci *tot materialul căderii* a fost luat cu japea, iar munca a fost contribuția nenorociților de arestați, de multe ori închiși pe meserii, tocmai ca să muncească pe gratis la clădire... În schimb, pe lângă Gavrilă care a strâns o avere de nabab, s-au îmbogățit toate lifele din jurul lui. Am însemnat deja aci pe unii din acești spertari. Azi mi se vorbește de unul Eustațiu Constantinescu, *sub-șef* la Circulație, mofluz până ieri, care și-a măritat acum fata și i-a dat 2 milioane zestre, o casa și un automobil — plus că mai întreține alt copil în Anglia „la educație” și că trăiește ca un boier...

28 ianuarie. Chestiunea cu petrolul se complică. Anglia a oprit, pe ziua de ieri, expedițiile de armament și de materii prime destinate României. E probabil că Franța va face la fel. Pare că anglo-francezii ar mai admite să livrăm Germaniei ce ne-am angajat să-i livrăm prin convenția din primăvara 1939 — dar nu mai mult. Ceea ce a infuriat pe englezi sunt trei lucruri: 1) neaprobarea contractelor de cumpărare pe termen de un an¹ încheiate cu societățile petrolifere cu capital englez; 2) înființarea Comisariatului Petrolul cu drept de control asupra determinării producției, comprimată dinadins în societățile sub influența Londrei și 3) anularea acțiunilor depuse la Londra de fabrica Zbrojovska (din Brunn).

În ce privește această afacere, Sir Reginald Hoare a trimis chiar un raport foarte dur în care conchidea *că beneficiile acestei escrocherii* au fost împărțite între Rege, Urdăreanu și „Reșița” (citește Malaxa). Raportul a fost trimis în urma unei vizite făcute la Palat de către ambasadorul Franței, Thierry, care a făcut pe Urdăreanu atent asupra faptului

¹ Anglia a încheiat un contract cu „Astra” pentru cumpărarea întregii producții pe 1940 și cu „Steaua Română” pentru jumătate producția — contracte foarte avantajoase și pentru societăți.

că primul ministru Tătărescu își dăduse cuvântul de onoare că drep-turile Franței și Angliei vor fi respectate și că anularea acțiunilor nu se va face. Urdăreanu ar fi răspuns: „Dl Tătărescu nu avea calitatea, ca prim-ministru, să-și dea cuvântul de onoare într-o afacere care nu-l privea!” Doamne, Doamne, din ce am scăpat!

Toată Europa nu se ocupă decât de noi, la radio, prin gazete, cum poate. La Berlin suntem natural susținuți și presa germană se indignă împotriva presiunii pe care o exercită Anglia asupra noastră. Cercurile conducătoare ale Reichului aprobă înființarea Comisariatului Petrolului și au tactul să declare că această înființare e o măsură de ordin intern, pentru asigurarea unei mai bune distribuții a derivatelor petrolifere pe teritoriul românesc, și nu privește exportul. De altminteri, adaugă nemții, România va înființa în același scop de distribuire mai rațională și un comisariat al metalurgiei și altul al textilelor...

Această bunăvoință față de noi nu împiedică Germania să se dea împotriva neutrilor în general și să-i amenințe cu fulgerele ei, fiindcă — zicea ea — țările neutre nu respectă principiile neutralității. Principiul reproș pe care Reichul îl face neutrilor, e că nu au protestat împotriva blocus-ului Germaniei și că au mers la Societatea Națiunilor. Cine mai participă la adunările S.D.N.-ului, afirmă presa Reichului, se alătură în fapt de inamicii Germaniei... Aceste amenințări împotriva neutrilor nu constituie decât o atitudine simetrică față de violentele ieșiri ale lui Churchill și ale presei engleze împotriva celor care ajută Germania (am primit și noi, mai ales noi, porția noastră).

Churchill a ținut un al doilea discurs, la Manchester, oficial, dar de data asta nu s-a ocupat de neutrii și s-a mulțumit să îmbărbăteze pe englezi, să le arate că, cu toate pagubele suferite, Anglia rămâne stăpâna mărilor, și să-i asigure de izbânda finală...

Gheron Netta a fost numit comisar general al Petrolului. Banca Națională pretutindeni, căci Gheron Netta, deși secretar general (unul din 4) la Economia Națională, e omul Băncii și al lui Mitită.

În ultima vreme s-au încercat apropieri între Guvern și foștii național-tărăniști rămași în afară de FRN. Primul contact l-a avut Ghelmegeanu cu d-rul Lupu, dar rezultatul a fost nul, căci Ghelmegeanu a început prin a reproșa violent lui Lupu atitudinea țărăniștilor de la schimbarea regimului și până azi. Lupu s-a enervat, a declarat că nu venise să i se facă un proces, ci ca să caute o platformă de apropiere și

a plecat, fără să mai discute nimic. O altă întrevvedere a avut-o Urdăreanu cu Mihalache — ministrul Palatului a încercat să demonstreze d-lui Cămașă cu bibiluri că noua organizare a FRN-ului permitea o apropiere a foștilor țăraniști de Front. Și a pledat în sensul unei concentrări a tuturor forțelor politice în jurul Regelui. Mihalache a găsit reformele FRN-ului insuficiente și argumentele favoritului slabe — și a rămas la părere, dar fără violență.

După întrevvedere cu Ghelmegeanu, d-rul Lupu a făcut o propunere Guvernului. Senatorii de drept național-țăraniști să fie lăsați să vină la Senat fără uniformă și ei se obligă să citească o declarație prin care ar aproba politica externă a Regelui și s-ar declara gata, în caz de pericol, să dea tot concursul lor Coroanei. În ce privește chesiunea uniformei, argumentul lui Lupu e că Regele nu s-a pronunțat încă asupra acestei afaceri și poate să o facă acum (se înșeală, Regele s-a pronunțat, promulgând Legea electorală) — iar Senatul nu-și poate face din ea o chestiune de amor propriu, fiindcă n-a luat el inițiativa hotărârii de excludere, ci n-a făcut decât să aplice o lege pe care n-a votat-o.

Propunerea lui Lupu a fost înaintată Regelui, care nu s-a pronunțat încă. Cred exclus însă ca Regele să intre în vederile lui Lupu...

De altminteri țăraniștii sunt departe de a cânta la fel. Mihalache și Madgearu s-au îmblânzit mult și nu mai urmează pe Maniu decât „à contre-coeur”. Lupu, hărțuit de datorii și de nevoi, ar voi o apropiere cât mai grabnică de Guvern și de... buget. Cu prilejul serbării de la 24 Ianuarie, Maniu hotărâse că nici unul din decorații partidului să nu meargă la Palat, în semn de protestare pentru deținerea lui Leucuția și Ilie Lazăr, amândoi decorați cu Ordinul Ferdinand — și totuși doctorul Lupu și mulți alții au fost...

Deși nu s-au sfârșit — tot vin valuri noi de ruși — luptele de pe frontul finlandez, la Nord de Ladoga, au slăbit mult. Sovieticii par descurajați și epuizați... Finlandezii le-au luat în ultimele lupte peste 100 de care de asalt și material mult, de tot felul.

Guvernul, transportat la Chișinău, a fericit ieri Basarabia. Au venit toate lichelele regimului și fiecare a cerut, în numele Basarabiei și al Moldovei, câte un ghelir. Așa de pildă, Nicu Carp a ajuns și el sfetnic al Guvernului, a cerut să se autorizeze tăierea pădurilor peste „posibilitățile” legale, ca să nu ducă populația lipsa combustibilului, în realitate ca să-și vândă el lemnele de la Țibănești... Și așa fiecare.

Din fericire Guță a avut o frază lapidară: „Azi Prutul nu mai desparte, azi Prutul unește...” O reproduc toate ziarele. Încât costisitoarea călătorie tot a fost cu folos...

29 ianuarie. Vâlva în jurul petrolului românesc continuă în străinătate. Poate că explicațiile noastre să fi liniștit Guvernele, dar gazele și posturile de radio se arată încă foarte îngrijorate de soarta noastră. Situația n-ar fi poate atât de grea pentru noi dacă n-ar fi cele 800 tunuri antiaeriene pe care ni le propun nemții în schimbul unei sporiri a cotei de petrol...

După ziarele elvețiene și informațiile italiene, Germania ar fi renunțat pentru moment la petrolul rusesc, inaccesibil și s-ar fi aruncat cu toată furia asupra petrolului din Galiția și din România.

Din comunicările posturilor străine de radio ar rezulta că în alegerile care au avut loc acum în Rusia pentru sovietele muncitorești, comuniștii ar fi fost înfrânți mai pretutindeni, mai ales la Moscova. Candidații independenți ar fi avut mai multe voturi. Dar candidații independenți, nu sunt și ei tot comuniști?

În ziarele românești n-a apărut nimic despre aceste alegeri.

Iarna aceasta s-a lăsat pretutindeni cu un frig teribil. De mult n-a fost o iarnă atât de grea. Nu mai vorbesc de Finlanda, unde oamenii, adică rușii, se găsesc înghețați și înfipti în zăpadă ca stâlpii, dar în Anglia termometrul a căzut pe alocuri până la -28° și Tamisa a înghețat. Asemenea lucruri nu s-au mai văzut de la 1814...

În Danemarca, frigul a pricinuit adevărate dezastre și aproape în toate țările Europei a tulburat adânc transporturile și aprovizionările...

Presa germană și cea filo-germană din țările vecine afirmă din nou că Reichul păstrează o atitudine de perfectă neutralitate față de conflictul ruso-finlandez. Convenția de chearing dintre Germania și Finlanda care expirase zilele acestea a fost prelungită: cea mai bună dovadă a bunelor raporturi dintre cele două țări.

Aceste informații se dau ca răspuns la știrile împrăștiate de posturile de radio rusești, după care Germania ar fi ajutat Rusia împotriva Finlandei... Cine minte?

Svetcovici, primul ministru iugoslav și ministrul său de Finanțe Giutecki era să fie striviți într-un accident de cale ferată pe când se înapoiau de la Zagreb la Belgrad. Trenul lor s-a ciocnit cu un tren de marfă, în stația Ruma. Amândoi miniștrii au scăpat cu ușoare contuzii.

Vladimir Mavrocordat vine din Italia unde a luat contact cu multă lume, în diferite orașe. Impresiile lui:

1) Nimeni nu vrea război; 2) Dacă totuși Italia ar trebui să intre în luptă, nimeni nu vrea împotriva Franței. Germania e urâtă pretutindeni, mai ales în armată. Volpi a mărturisit lui Mavrocordat că lumea afacerilor e încântată fiindcă Franța și Anglia au făcut și fac multe comenzi în uzinele italiene, care pot astfel să-și procure materii prime și să câștige mult. Tot Volpi a mai spus lui Mavrocordat să n-avem nici o grijă de unguri, căci nu-i lasă Ducele să ne facă o boroboată. Toate forțele Italiei sunt îndreptate împotriva comunismului, care din nenorocire — pretinde Volpi — face progrese în Iugoslavia unde lucrurile de altminteri nu merg deloc. Mavrocordat a avut impresia că în cazul unei descompuneri a Iugoslaviei, Italia s-ar împăca destul de bine cu Dalmatia...

Holul de la Athénée Palace s-a transformat între orele 5 și 7 în club politic. Acolo mișună toți răsuflații politici de ieri, împarte dreptate și urlă doctorul Lupu, împușcă câțiva franci „prieteni” de pe vremea ghelirurilor de partid rămași desculți. Căci la Athénée Palace — și nu numai între orele 5 și 7, ci toată ziua — e și bursă de afaceri. Acolo, la bar, pun nemții la cale toate afacerile lor... Zilele trecute a fost chef mare, s-au împărțit paharele la toți galoșarii ligniți, în semn de bucurie „că se terminase” cu afacerea floarea soarelui, adică a unei societăți (Solagra — Societate anonimă română) pentru exploatarea oleaginoasei cu același nume constituită pe modelul Societății „Soja”. Omul influent pe lângă „maherii” nemți e Ștefan Tătărescu, „der Herr Bruder”, cum îl numesc teutonii...

30 ianuarie. Cu privire la incidentul anglo-român referitor la anularea acțiunilor românești syndicate și depuse de *Zbroiowska* la Londra, am primit ieri informații suplimentare din izvor sigur.

După ce Sir Reginald Hoare a depus protestul său la Afacerile Străine, l-a chemat Urdăreanu la telefon „să-i explice”. Se vede că Urdă-

reanu nu cunoaște părerea oamenilor cinstiți asupra „celor care explică” și pe care Nicu Filipescu socotea nimerit să-i trimită în *p.m.* Dar abia începuse Urdăreanu să explice și Hoare l-a întrerupt cu cuvintele: „Eu sunt ministrul Angliei, eu am cerut explicații Guvernului responsabil al României, al cărui răspuns îl aștept, și n-am nevoie de explicații suplimentare din partea unui Domn...” și i-a închis telefonul.

Se zice că Urdăreanu e fiert și că toată banda e foarte plictisită de turnura pe care a luat-o afacerea Auschnit. Mai ales cavalerul Jaretierei — care nu vrea să se strice cu englezii...

Lumea nu știe ce să mai născocoască, și cel mai inverosimil zvon se răspândește cu iuteala fulgerului. Astfel, nu e om care să nu întrebe: E adevărat că se mai face o nouă expropriere? E adevărat că se ștampilează biletele de bancă ca să li se reducă valoarea? Bineînțeles că nimeni nu se gândește nici la una nici la alta. În fine, Guvernul s-a hotărât să publice comunicate de categorică dezmințire.

Între Japonia și Anglia sunt tratative în curs și se pare că se vor sfârși printr-o înțelegere. Bunăvoință e și de o parte și de alta.

Și în Anglia se cere un minister al Coordonării Economice...

Daladier a ținut ieri-seară la radio o bună cuvântare. Are incontesabil darul clarității în expunere și vorbește cu mult bun simț, fără să cadă niciodată în patos și în exagerări de ordin sentimental sau politic. La adresa neutrilor și a petrolului românesc — nimic.

Procesul Auschnit la Tribunal a fost sorocit pe ziua de 16 februarie.

Procesul intentat de Ion Mihalache Senatului (chestiunea uniformei) a fost amânat. La sfârșitul lui februarie se judecă la Casație recursul lui Maniu, care nu vrea să poarte nici el uniformă, dar nici să depună jurământul cerut de lege.

Din informații primite de la Londra rezultă că Anglia ar declara imediat război Rusiei, dacă Suedia l-ar declara în prealabil. Dacă rușii ne-ar ataca pe noi, atitudinea Americii ar depinde de atitudinea Turciei.

Deși ungurii cheltuiesc nebunește pentru propaganda lor, pare că simpatiile englezilor pentru dâștii au scăzut mult. Corespondentul meu recunoaște că Tilea se agită mult și că ar fi reușit să creeze o atmosferă bună pentru România în lumea parlamentară...

31 ianuarie. Cu prilejul aniversării preluării puterii de către Partidul Național Socialist, Hitler a urlat aseară aproape două ceasuri la „Sport Palast“ în Berlin. Tot alea și tot alea, dar spuse cu multă vervă și cu o incontestabilă putere de sugestie. A făcut istoricul înfăptuirilor naziste, apoi trecând la război, a declarat cum cauza izbucnirii lui e faptul că Anglia și Franța cu o populație ceva mai mare de 40 milioane fiecare posedă cea dintâi 40 milioane kilometri pătrați, cea de a doua 9 milioane — pe când Germania cu 80 milioane locuitori posedă numai 600 000. A recunoscut prin urmare implicit că Germania a dezlănțit războiul... Hitler a mai declarat, referindu-se la inactivitatea de pe frontul de Vest, că Comandamentul german știe cât s-a înmulțit și cât s-a perfecționat înarmarea franco-engleză în aceste 5 luni inițiale de liniște ale războiului, dar că francezii și englezii nu știu cu cât s-a mărit în același timp potențialul german... El, Hitler, poate afirma în fața poporului că ce s-a făcut în 7 ani nu e nimic pe lângă ce s-a pus la punct și s-a desăvârșit în aceste 5 luni... (ovații, delir etc.).

Discursul lui Hitler neconținând nimic nou care să poată influența asupra mersului războiului, n-a făcut nici o impresie, nici la Paris, nici la Londra. Și probabil nici aiurea...

Radu Irimescu sosit din America vine să ne vadă. A făcut călătoria cu pachetbotul italian „Rex“, New-York–Neapoli (8 zile). La Gibraltar au fost opriți de englezi și invitați să intre în port unde „Rex“ a fost reținut 8 ore. Toată lumea a fost perchezitionată și toată corespondența ridicată spre a fi cenzurată și reexpediată mai departe pe cale de uscat — chiar corespondența pentru Italia. Pentru ca italienii să se supună fără urlete și protestări la asemenea vexațiuni incompatibile cu legile internaționale, e că sunt bine plătiți sau răsplătiți de Anglia...

Statele Unite, de pildă, nu primesc acest control și după protestarea pe care au adresat-o Angliei, negocierile merg greu și nu se știe încă cum se vor sfârși.

Irimescu povestește totuși că în Statele Unite unanimitatea opiniei publice este pentru anglo-francezi și pentru ajutorarea lor. Nimeni nu vrea însă ca Statele Unite să fie atrase în război — nimeni afară de

Roosevelt, care ar fi câștigat pentru o intervenție, dar, deși după Constituție hotărăște el de pace și de război, nu poate să facă nimic împotriva opiniei publice. Înainte de război, Bullit, ambasadorul american la Paris, ținând seamă numai de ideile și de părerea lui Roosevelt a mers cam departe și a împins cât a putut Franța și Anglia în conflict „Acum trebuie o decantare“. Ajutor cât de mult, dar numai atât și încă și asta „dat cu bani gheață“.

Americanii erau pozitiv informați, spune ministrul nostru, că rușii, dacă ar fi terminat în câteva zile cu Finlanda, s-ar fi îndreptat înspre noi, nu numai pentru Basarabia, dar ca să treacă peste noi până la Strâmțori. Că în acest scop s-ar fi înțeles cu Germania să ocupe Țara românească până la Carpați... Rezistența finlandeză ne-a scăpat. Ne-a scăpat și fiindcă s-au răsturnat complet lucrurile. De unde până acum o lună dictau rușii — dictează acum nemții. Și e cu totul altceva...

Tratativele dintre Anglia și Japonia s-au încurcat iarăși. Japonezii cer, ca cei 21 de germani ridicați de pe vasul „Asama Maru“ să fie predați autorităților nipone. Englezii până acum refuză... Iar chestiunea de prestigiu, de o parte și de cealaltă...

Câteva cifre pentru lămurirea potențialului Angliei și Franței cu privire la cheltuielile de război:

La Banca Angliei și la a Franței sunt 5 milioane de kilograme de aur, cu alte cuvinte aur în valoare de 5 miliarde 600 de milioane dolari; totalul plasamentelor engleze în străinătate se urcă la alte 3 miliarde dolari, în titluri care aduc un venit de circa 200 milioane livre (jumătate din aceste plasamente sunt în Statele Unite ale Americii) — adică cam 200 miliarde lei!

După cum se vede creditul Angliei în străinătate și mai ales în Statele Unite e încă solid!

Finlanda continuă să reziste eroic. Toate atacurile rusești continuă să fie respinse. Dar câtă vreme va mai putea rezista această mână de oameni?

La recepția de la 24 Ianuarie, Regele a primit foarte bine pe Lupu. Apropiindu-se de el i-a spus: „Ce mină bună ai, Doctore!“ — „Și răul

folosește la ceva (Tot răul e spre bine) — i-a răspuns Lupu — de când sunt șomer am vreme să mă odihnesc și-mi merge mai bine...“ — „Dar de ce ești șomer?“ — Păi ce să fac, să vin în Front?“ — „Desigur“ — „Nu se poate Sire, fiindcă sunt democrat. Și apoi, așa ca democrat mai fac eu cât fac, dar în Front m-aș demonetiza, ca Vaida, care nu mai are nici 100 de oameni cu el!“ Regele a răs. D-rul Lupu i-a spus mai departe că-l iubește. „Știu...“ a punctat Regele. Continuând, doctorul a complimentat pe Suveran pentru politica externă pe care o face și împotriva căreia nu e nimic de zis. Dar această politică nu s-ar potrivi cu cea internă, căci Anglia și Franța nu admit regimurile totalitare. „Dar n-avem regim totalitar în România“, a întrerupt Regele. Lupu a pretins că nu putea explica în două minute punctul său de vedere și a întrebat pe Rege dacă i-ar acorda o audiență. „Cere-o...“ a răspuns Regele.

1 februarie. Prințul Stahremberg, fostul vicecancelar și agitator naționalist austriac și comandant al Heimwehrului, a fost primit în armata franceză cu gradul de locotenent.

Senatul din Washington studiază propunerea Guvernului de a înființa embargo-ul asupra mărfurilor destinate Japoniei, ca răspuns la atitudinea neamicală a Comandamentelor militare japoneze față de interesele americane în China și a insuficienței măsurilor de îndreptare din partea Guvernului din Tokio.

Comisia afacerilor străine mai studiază, pe lângă acest proiect, și concretizarea măsurilor de ajutor pe care Guvernul Statelor Unite vrea să le ia în favoarea Finlandei.

Abia ieri au început să sosească ziarele franceze cu chesiunea petrolului românesc. Ocupăm în toate foile locul de onoare și înființarea Comisariatului General al Petrolului a făcut mai multă vâlvă decât merită. În ziarele noastre de azi, ministrul Economiei Naționale încearcă să pună lucrurile la punct. Spune și el ce poate...

Dar ce să spună? E Comisariatul creat ca să împiedice pe anglo-francezi din societățile mari să saboteze producția? Are el ca altă menire decât să asigure îndeplinirea angajamentelor cu Germania și să împiedice monopolizarea producției de către Anglia? E păcat că englezii și francezii nu pricep *că nu putem face altfel pentru moment.*

Dinu Arion vine să-mi spună că e pozitiv informat *că din ordin de Sus*, s-a procedat la o anchetă asupra averii lui Malaxa; că cu această anchetă a fost însărcinat Mecu, omul Băncii Naționale, actualmente unul din secretarii generali ai Ministerului Economiei Naționale. Arion pretinde că nu-mi poate lămuri izvorul informației sale, dar că e un izvor de toată încrederea... Știind ce știu despre raporturile Regelui cu Malaxa, nu pot crede un minut în exactitatea informației — o notez totuși fiindcă cu Regele nostru te poți aștepta la toate. Cine ar fi putut presupune acum un an încă, că Auschnit va ajunge unde e... Ar zice cineva că Regele îi umple pe rând, pe toți, ca să-i stoarcă apoi mai bine... Poate că o face în interesul obștesc și că va sfârși prin a vărsa milioanele stoarse în tezaurul public, sub o formă oarecare...

2 februarie. Înainte de a pleca la Belgrad, amicul Saracioglu a dat un interviu prin care lămurește că Turcia nu e neutră, ci numai nebeligerantă (formula italiană). Acest interviu a încurcat grozav pe junele Gafencu care va prezida întrunirea Înțelegerii Balcanice de la Belgrad (e anul României) și își pregătesc, cu picioarele în apă caldă, un discurs de deschidere pe tema neutralității Statelor Balcanice, până dincolo de neutralitate! Dar nu numai că s-a dus dracului discursul, dar s-au mai încurcat și muzicile, așa încât de ieri domnește teama că la Belgrad va ieși o cacofonie...

Interviul buclucaș al lui Saracioglu n-a fost publicat în nici o gazetă românească. De ce?

Radian a venit să mă vadă din partea lui Vaida și a lui Tătărescu. Amândoi se bat pe locuri la FRN și fiecare ar vrea să poată opună celuilalt, din când în când, câte un candidat de-al meu — Vaida ca să scadă numărul liberalilor, Tătărescu pe al vaidiștilor! Cu ce se ocupă caraghioșii ăștia! „De ce nu propune Conu Costică“, „Conu Costică «s'en font»“ — dar ca să le fac plăcere am autorizat pe Radian să propună și să susțină în numele meu pe cine o vrea, unde o vrea...

De la cuconetul nostru:

Tânărul Constantin Djuvara a fost prezentat zilele trecute într-un salon al Principesei Woroniecka, ex Adina Take Ionescu. Înfumurată și proastă cum e a început să îngâne: „Dju, Dji, Dje... cum ați spus?“ — „Dju-va-ra, a apăsât tânărul, care se vede că e deștept căci a adăugat:

„Dar dumneavoastră Doamnă, nu sunteți Prințesa Mavrocordat?”* — „O! De ce?” — „Fiindcă sunteți tot atât de spirituală ca dânsa!”¹

Ieri-dimineată au fost resimțite trei cutremure la București, al căror epicentru a fost calculat la o distanță de circa 700 kilometri. Să fi fost în Anatolia sau în Grecia?

După Rosenberg, care se ocupa cu afacerile bănești ale propagandei habsburgice în Austria, a murit acum și baronul Wiesner, șeful politic al legitimiștilor din fosta Monarhie dunăreană...

În chestiunea petrolului anglo-francezii s-au mai calmat. Presa germană ne susține „tematic”. Cum e mai rău...

3 februarie. Luat aseară masa la Legația Germaniei și stat mult de vorbă cu Fabricius care mi-a povestit despre conversațiile sale de la Berlin, unde a fost chemat de curând împreună cu reprezentanții Germaniei în Balcani, la o conferință. Din cele discutate la Berlin rezultă o atitudine a Germaniei foarte interesantă pentru noi. Germania începe să-și dea seama că Rusia nu e o afacere pentru dânsa. A semnat în august trecut tratatul de la Moscova mai ales ca să împiedice pe anglo-francezi să semneze dânsii unul, dar și în nădejdea de a avea în Rusia un izvor nesecabil de materii alimentare și de materii prime. Or, în această din urmă privință, deziluzia este complectă. Sabotarea transporturilor româno-germane în Galiția, în ultima vreme a dovedit de ce sunt capabili muscalii. Chiar dacă Germania ar organiza — și i-ar trebui minimum doi ani pentru aceasta — producția și transporturile în Rusia, nu e deloc sigur că Moscova să nu-i închidă granița tocmai când îi vor fi nevoile mai mari. Germania își mai dă seama că o legătură prea strânsă cu Rusia, i-ar atrage antipatia lumii întregi, mai ales de când au început luptele cu Finlanda.

Pentru toate aceste motive, Germania a revenit la vechea ei politică de a nu permite Rusiei să se întindă prea mult și de a ne ajuta pe noi, care putem să-i procurăm — și îi procurăm — o aprovizionare mult mai sigură.

¹ E vorba de Jeana Mavrocordat, născută Popp — o găscă bine cunoscută ca atare.

În consecință, s-ar fi hotărât la Berlin să nu se îngăduie nici un atac Rusiei împotriva noastră. Căci acum nemții vorbesc rușilor de sus. Dar nu numai atât: Germania vrea să ne dea nouă siguranța că nu vom fi atacați, ca să ne permită să desconcentrăm contingentele noastre și să le lăsăm la muncă pentru obținerea unui maximum de producție. Fabricius pretinde că se caută formele. Germania nu ne poate garanta pe față împotriva Rusiei cu care e aliată și caută o formulă de garanție comună a granițelor noastre în care ar intra și Rusia și Italia.

Interesant e că pentru prima dată mi-a repetat de trei-patru ori: „n-aveți nici o grijă de Rusia, nu veți fi atacați!” După Fabricius, m-au luat pe rând în primire Neubacher și Schmidt (Herman Göring Werke) și amândoi mi-au vorbit la fel...

Berlinul a răspândit o știre pe care ar avea-o din Suedia și anume că Aliții ar trimite în ajutorul finlandezilor o armată de 100 000 polonezi... Chiar Berlinul socotește că numărul e exagerat, dar se ridică cu violență împotriva principiului și declară că, dacă Aliții trimit trupe în Finlanda ca să creeze un nou front în nordul Europei, vor lua și germanii — rămași până acum neutri în conflictul ruso-finlandez — măsurile necesare... Să nu fie la mijloc o înscenare care să pregătească tocmai o intervenție germană în Finlanda?

Joia trecută s-a dezlănțuit în Carelia o ofensivă rusească de o violență ce a întrecut pe toate câte s-au desfășurat până acum. Se pare că noul general rus, Stern, a inaugurat o nouă metodă de atac, mult mai inteligentă. Totuși ofensiva a dat greș, și finlandezii au respins toate atacurile pricinuind mari pierderi rușilor...

Conferința Înțelegerii Balcanice a început ieri la Belgrad. Animație mare. Audiențe succesive la Prințul-Regent Paul. Mese. Din cât se spune și se telegrafiază, pare că sunt toți de acord și solidari... Să așteptăm sfârșitul ca să ne bucurăm.

Ce se întâmplă cu împrumutul înzestrării e un adevărat scandal. Agenții fiscali merg din prăvălie în prăvălie, din casă în casă și amenință oamenii silindu-i să subscrie cât au și cât n-au. La mahala, oamenii sunt porniți pe bătaie... Așa e când dai treburile pe mâinile proștilor...

În Statele Unite, în vederea alegerii președințiale — fixată pentru toamna viitoare — toți candidații posibili se leacă după altul de orice intenție, cât de depărtată, de intervenire în război. Azi a fost rândul lui Hoover, ale cărui declarații au fost înregistrate de presa lumii întregi...

Duminică, 4 februarie. Ieri-dimineață am avut vizita lui Gavrilă Marinescu, înapoiat din străinătate. Gavrilă este acum omul meu, mă iubește (amor subit, ca guturaiul), o spune la toată lumea. A părăsit Guvernul odată cu mine, a plecat cu oamenii cinstiți, căci nu putea sta cu pungașii — zice el. Din voiaj mi-a trimis cărți poștale cu câteva linii — călduroase, dar puține, căci nu se putea altfel. Acum vine să-mi istorisească, el...

„Domnule Consilier Regal” — începe amicul Gavrilă — „v-a mâncat și îndrăznesc să zic, ne-a mâncat Urdăreanu căci totul în țara asta se învârtă în jurul p...i lui Urdăreanu și p-z...i Duduei¹. Ea e nebună după el, și i-a făcut toată cariera. Într-o zi în care băuse un pahar prea mult, mi-a mărturisit, mie, că nimeni n-o regulează ca Urdăreanu. Noaptea, când se culcă Regele cu ea, părăsește patul și se duce la Urdăreanu... E ca o cățea după el... Nu știu dacă Regele știe; poate nu știe, sau se face că nu știe — poate știe, și fac chiar figuri în trei... sunt toți atât de depravați încât sunt în stare de orice. Regele nu există, e un slab; când nu face ceva ce au hotărât ei doi, Duduia strigă la el și-l înjură de a se aude de afară; Regele surâde, îi sărută mâna și îi spune: Iartă-mă, maică!

Dacă ea e o curvă fără rușine, el, Urdăreanu e un pește fără obraz, dar deștept și mincinos. A uitat de unde a ieșit măgarul, parcă-l vad și acum ofițeraș pudrat la ușa mea, ciupind un sutar de aici, un sutar de colea. I-am dat și eu, i-am dat pe la Automobil Club unde făcea pe sam-sarul lui Collin.... Tot ăla e, numai puțină spoială peste murdăria de ieri. Bine i-a spus Kerciu la Eforie: Mă, cum te zgârie puțin cineva, dă de solzi... Pește, pește, domnule Consilier Regal — dar pește artăgos. Când s-a amoretat Duduia de Kerciu și Urdăreanu a fost dat afară, s-a dus la Paris și acolo a spus lui Grigore Filipescu că a plecat de la Palat de dezgust, fiindcă nu mai putea să vadă imoralitatea din jurul lui! El, care fura cu lingura mare și coțăia zi și noapte pe Duduia! Filipescu l-a întrebat: îmi vorbești numai mie confidențial, sau ca să se știe? Iar el,

¹ Reproduc cuvintele lui Gavrilă în toată trivialitatea lor — căci în materie de documentare trebuie să fim exacti.

scârba, a declarat că n-are nimic de ascuns... și atunci Filipescu a umplut redacțiile gazetelor cu destăinuirile porcului...

N-a trecut anul și s-a împăcat cu Duduia, care l-a adus iar la Palat căci nu se poate lipsi de p..a lui — și l-a adus cu galoane mai multe și mai obraznic. Cu Duduia l-a împăcat... Auschnit! Cum s-a stricat căruțul, nu știu nici eu, dar e la mijloc o porcărie de alcov. Știu că odată Urdăreanu a dat la Auschnit peste o străină, care i-a plăcut și a ademenit-o la el acasă. Lupeasca care stă peste drum a aflat și s-a dus ca o furie noaptea peste ei! Străina — i-am uitat numele — a fugit în cămașă, cu părul vâlvoi și a dus-o poliția la hotel! Domnule ministru,ăștia sunt saltimbanci (sic) sunt în stare de orice când îi apucă... Să fie asta? Să fie că i-a fost Duduii teamă de d-na Auschnit, căci plăcuse Regelui (s-a vorbit și despre asta), să mai fie altceva? În tot cazul mai este Malaxa. Malaxa e întotdeauna înțeles cu Duduia și cu Urdăreanu cu care împarte câștigurile. Domnule ministru, când s-ar afla o dată lucrurile, nu mai scapă unul, nu mai scapă nici Regele — și-mi pare rău. Oamenii care știu, au socotit: două miliarde a înghițit Malaxa de la Stat în avansuri și din două miliarde n-a investit decât 600 de milioane, restul s-a împărțit cum trebuia... Și mă face pe mine pungaș! Eu care n-am nimic, săracu de mine! M-a înjurat Regele că am cumpărat trei mânji pe când eram ministru al Ordinii Publice! Vai de cele 13 milioane de fonduri secrete, a căror cheltuială lunară era angajată și justificată până la un franc! Să vă spun eu cum a fost cu caii: a venit Moruzi la mine, generalul, și mi-a spus: «Mă Gavrilă, ai făcut treabă pe unde ai fost, ai pus sporturile atletice pe cale bună, vino și la noi că nu merge; eu sunt bolnav, să fii succesorul meu!» Și mi-a propus să cumpăr mânji că nu e nevoie să-i plătesc numaidecât. M-am lăsat ademenit, căci îmi place să muncesc și am cumpărat mânji pe datorie. Știți cine mi-a plătit? Mi-a plătit Kupferberg (parcă așa i-a zis), proprietarul fabricii de ciorapi «Adesgo», pe care-l ajutasem la naturalizare (pe gratis?) și care nu știa cum să-mi manifeste recunoștința lui... Eu să fur, domnule ministru? Am luat, am pus taxe, am încasat amenzi, am cerut, am cerșit — dar ca să fac din Poliție ce am făcut. Întrebați oamenii: când m-am dus la Auschnit să-i cer o reducere pentru calorifer (8 milioane!), Auschnit mi l-a dat gratis, dar mi-a spus: «Mă, Gavrilă, te știu nevoiaș, îți dau caloriferul gratis dar ți-l facturez și tu încasezi factura»¹. Am protestat și m-am dus drept la Prefectură unde am lăudat în gura mare generozitatea lui Auschnit...

¹ Interesant. Ușă de biserică mai era și Max Auschnit. Nu mă mai miră că a ajuns la secret, la Văcărești...

Dar să revin la Malaxa. Malaxa e duhul rău al Regelui; e foarte deștept, dar tot atât de fricos. De obicei Urdăreanu și Duduia pregătesc pe Rege, și când sosește Malaxa, Regele îl întreabă: «Tu ce gândești?» Și Malaxa aprobă natural totdeauna ce au spus cei doi maheri, care de fapt, în chestiunile de bani mai ales, sunt creaturile lui. Malaxa a găsit în pornirea Duduii și a lui Urdăreanu (care n-a putut niciodată suferi pe Auschnit) un prilej bine venit să despoaie pe Max pe ieftin și să-i ia acțiunile lui la „Reșița”, căci la atât s-au gândit la început. Mai târziu Malaxa n-a fost pentru închiderea lui Auschnit, fiindcă e fricos și s-a temut să nu i se întâmple și lui odată tot așa... Și are să i se întâmple, să n-aibă el grijă!

Și cum c...l Duduii e buricul României, și cum afacerea Auschnit a devenit principala preocupare a celor trei frați de cruce — iată că afacerea Auschnit a mai devenit și pivotul în jurul căruia se învârtete întreaga politică românească...

Domnule ministru, nu știu de ce ai plecat de la Guvern, dar știu că Urdăreanu a fost încântat și că a făcut tot ce a putut să te învrăjbească cu Regele... Nu era sigur de d-ta în afacerea Auschnit... De două, trei ori Regele m-a întrebat: ce spune Argetoianu de Auschnit? Și am răspuns: ce să spună, nu spune nimic... Pe mine m-au curățat fiindcă nu sunt un porc ca ei și n-am vrut să mușc dintr-un nenorocit care mi-a făcut numai bine, și mie, și Poliției...

M-au dat la o parte ca pe un câine, fără să țină socoteala de toate serviciile câte le-am făcut acolo Sus, tuturor. M-au acuzat că am furat și au pus pe incapabilul de Modreanu, un dobitoc, să mă controleze. Căci nu mai întrebuințează decât proști ca Modreanu sau oameni ieșiți din dancieruri ca Dombrowski, și cuăștia au să se curețe, la rândul lor. Au pretins că mă amestec mai departe în Poliție, și m-au trimis în străinătate! În ce să mă amestec? În tărăța lui Modreanu dat afară de la primăria din Timișoara, pentru că încurcase tot? Ei și cine! Îți vine rău! *Știți dumneavoastră că Armand Călinescu își dăduse demisia la 12 septembrie, fiindcă nu mai putea rezista presiunilor lui Urdăreanu și lui Malaxa care puneau în fiecare zi un gheșeft la cale?* Au avut îndrăzneala să spună că trebuia să plec fiindcă o destindere era necesară și eram eu, omul omorurilor din septembrie. Eu? Eu n-am făcut decât să execut ordinul Regelui. *Am primit ordin să curăț până seara și pe asasinii lui Călinescu și pe cei de la Râmnicu Sărat și câte trei de județ.* Am cerut răgaz, să mai pot lua oamenilor câte o declarație, să se mai poată alege printre cei vinovați. *S-a refuzat.* Au fost prefecti care n-au avut culpabili de desemnat, căci toți cei bănuți mai serios fuseseră concentrați și trimiși prin alte garnizoane, *și au împușcat inocenți!* Vă

citez cazul de la Brașov, pe care l-am cunoscut... Domnule ministru, s-au omorât mulți oameni degeaba, numai din cauza hienei de Urdăreanu care înnebunea pe Rege, de frică pentru pielea lui... care tot o să plesnească! De câte ori nu le-am spus, să stăm de vorbă cu oamenii, căci îi putem întoarce... N-au vrut; eu am ascultat de poruncă! M-au învinuit că tolerez în Poliție oameni care s-au îmbogățit... Domnule ministru, *cu oameni care nu se îmbogățesc voiau ei să ucid fără sentință??* “

Îl ascultam, îl ascultam, îl ascultam — și mă minunam cum Dumnezeu dăduse limbă unuia din complicii bandei care a pus stăpânire pe țară și o jupoaie..., căci nu e Gavrilă mai breaz ca Urdăreanu sau Malaxa. *Aceeași sleahtă...* Dar e plin de ură. Am impresia că o să i-o coacă lui Urdăreanu — dacă nu s-o împăca cu el...

Gavrilă, la plecare, mi-a cerut voie să mai vină.

E omul meu...

Nemții au construit un nou tun uriaș, de două ori mai puternic ca „Berta cea mare” din timpul războiului trecut. „Berta cea mare” fusese numit astfel în cinstea d-nei Bertha Krupp; noul tun a fost botezat „Emmi cea mare”, în cinstea grațioasei d-ne Emmi Göring... „Emmi cea mare” e lung de 36 de metri, trage obuze de 280 mm și bate la 250 kilometri... Viteza inițială a obuzului e de 1 800 metri pe secundă; ajuns în stratosferă parcurge 200 kilometri cu o iuteală de 1 200 metri pe secundă, apoi cade aproape perpendicular, la o distanță de 250 kilometri de punctul de plecare... Omul e o bestie — dacă poate inventa asemenea orori...

De la Belgrad, nimic important. Pare că asistăm la solemnele și inutilele manifestări de pe vremuri ale Micii Înțelegeri defuncte... Ce spun sau nu spun reprezentanții României, Iugoslaviei sau Greciei n-are nici o importanță. Ce să spună: pace, solidaritate, rahat... Mai important e ce pot spune turcii, fiindcă au pe englezi și pe francezi în spatele lor — dar turcul n-a vorbit încă... sau cel puțin nu ne-a sosit încă discursul său. Natural, mese, recepții, reclamă de presă — toate cu profuziune. Vax!

Englezul Ernest Bevin, secretarul Sindicatului Transporturilor din Marea Britanie a rostit un discurs și a propus *fuziunea imperiilor englez și francez!* La această nouă și neașteptată alcătuire politică s-ar putea lipi, după dl Bevin, și Belgia, și Olanda, și chiar Italia. Iată Statele

Unite ale Europei schițate! Sindicatul Transporturilor engleze are un om de geniu în fruntea lui. Un om de geniu, dar restul oamenilor sunt proști și nu vor să asculte de el...

A murit, la Geneva, Henri Spies care trecea de cel mai talentat poet elvețian. Nu știu de ce noțiunile de poet și de elvețian îmi par incompatibile...

Ziarele ilustrate reproduc o mitralieră rudimentară, suedeză găsită de ruși pe câmpul de bătălie de la Poltava și conservată până azi în Muzeul militar de la Leningrad. Hotărât, nimic nou sub soare...

Agenția DNB publică un comunicat prin care aduce la cunoștința publică că linia ferată Cernăuți-Lemberg care trece prin Galiția ocupată de ruși, funcționează perfect, și că sute de vagoane cu mărfuri sunt îndrumate zilnic din România în Germania, pe această cale. Comunicatul e menit să facă plăcere Sovietelor, de aceea nu se spune nici o vorbă despre însoțirea trenurilor de către militari germani...

Deputatul Saito a provocat mare scandal nu numai în Camera japoneză, dar și în toată țara, punând chestiunile: când se va încheia pacea cu China? care sunt scopurile de război ale Japoniei? Opinia publică japoneză e atât de enervată încât aceste simple chestiuni au dezlănțuit furtună. Saito a fost exclus din partidul guvernamental și va fi dat afară și din Cameră... Dacă majoritatea e încă de partea războinicilor, trebuie să fie și multă lume pentru pace, căci altfel simpla intervenție a lui Saito n-ar fi avut atâta răsunet. Sunt și în Japonia multe lucruri putrede...

De pe zidurile Romei.

Se știe că la Roma sunt trei animale scare: acvila legiunilor, lupoaica lui Romulus și Remus și găștele Capitoliului.

Iată definiția lor:

Acvila e rapace,

Lupoaica e lacomă,

Gâsca e Starace!¹

¹ Starace e secretarul general al Partidului Fascist.

5 februarie. S-a terminat și conferința caraghioșilor de la Monte-Carlo — pardon de la Belgrad, și au dat și un comunicat. Prin comunicat, trag limbi în dreapta, trag limbi în stânga, își trag între ei, trag vecinilor — și le trag și în vânt. Interesant ar fi fost dacă cele 4 State ar fi proclamat: Suntem solidari, formăm un bloc, cine va ataca pe unul din noi ne va ataca pe toți și vom răspunde toți. Așa da, era ceva. Nu numai că nu s-a spus nimic în acest sens, dar întreg comunicatul și toate cuvântările nu sunt decât un imn înălțat păcii, ceea ce trebuie tradus așa: nu ne atacați, pe fiecare din noi, căci se destramă imediat Înțelegerea noastră! Un neputincios, sau patru la un loc — tot o mâncare de pește e. În comunicat nu se pomenesc cuvintele de *neutru* și de *neutralitate* — probabil ca să-l poată semna și turcul care din neutru a devnit „nebeligerant“.

Discursul lui Sărăcăgioglu e scurt, dar suficient: Turcia rămâne credincioasă prietenilor ei și vrea pacea cu toată lumea. Înțelegerea Balcanică a fost prelungită pe 7 ani — e și asta un rezultat — și viitoarea sedință a fost fixată la... februarie 1941!

Șnapanii presei, veniți în număr la Belgrad și bine plătiți fac o gălăgie enormă în jurul acestei conferințe cu rezultat nul și o preamăresc în gazetele din toate țările... Peste trei zile nimeni nu va mai vorbi de ea — decât Grégory (Gafencu), Nușetei, seara în pat cu mâna pe mapamondă...

Ducele a dat instrucțiuni pentru expoziția de la Roma care se va deschide în mai viitor. Ziarele italiene au primit însă ordin să scrie cum cuvintele pacifice rostite de Mussolini nu înseamnă pentru Italia o neutralitate fără sfârșit... Italia reamintește cu acest prilej lumii întregi că nu e neutră, ci nebeligerantă — pentru moment! Alți caraghioși și macaronarii mei!

6 februarie. O conferință ceva mai importantă ca cea de la Belgrad s-a întrunit la Paris: este a 5-a întrunire a Consiliului Suprem al Aliaților. Au participat primii miniștri, miniștrii de Externe, ai Aerului, Armatei, Aprovizionării etc. — dintr-o parte și alta, precum și generali cu comandamente mai importante. S-au hotărât măsuri noi pentru asigurarea unei cât de strânse colaborări militare și civile între cele două țări beligerante.

Haimanalele presei continuă și astăzi să zăpăcească lumea prin comentarii și reportaje privitoare la bășinăria de la Belgrad. S-ar putea

crede că acolo s-a hotărât soarta lumii. Audiențele d-lui Gafenko, declarațiile d-lui Tzintzar, vânturile aromatice ale d-lui Metaxas, telegramele de mulțumire ale d-lui Sărăcăcioglu umplu coloane întregi. În *Universul* de azi-dimineață sunt și poze. Una reprezintă pe colonelul Grêgory citind comunicatul în mijlocul gazetarilor cu capete de șalăi. Printre ei, placidă, față de bou a lui Victor Cădere, lipită pe hârtie ca un timbru vechi moldovenesc — dar fără valoare.

Cu astfel de caraghioși să ieșim noi din încurcătură?

Se putea altfel? Linia de fortificații săpată la graniță a primit numele de „linia Regele Carol al II-lea“! Slugărnicia militarilor nu se putea lăsa mai prejos de a civililor...

După câte aflu, a avut unul o idee inteligentă (cine o fi ăla), ideea de a săpa un canal paralel cu frontiera ungurească, ca să oprească tancurile. S-au construit și bazine de alimentare. Nu știu dacă canalul acesta va opri vreun tanc, dar în tot cazul va servi pentru irigații și va apăra împotriva inundațiilor... „Tot răul e spre bine“.

Stocul de aur al Statelor Unite se urcă actualmente la 18 miliarde dolari — adică două treimi din tot aurul din lume... Frumos drum a făcut în 3 veacuri această colonie de sclavi, de bandiți și de desculți — rebutul Europei aruncat cu dispreț peste mare...

Din Finlanda se anunță un nou mare succes: Divizia a 18-a rusească a fost nimicită, ca acum câțva timp a 44-a. Prada de război pare a fi de astă dată mai mică, dar efectul moral e enorm.

Se pare că și în aer, mica aviație finlandeză a paralizat cele 5 000 de avioane cu care sovieticii se laudă că ar fi pornit în război. Probabil că 5 000 sunt pe hârtie, „după moda rusească“, dar că în realitate sunt mult mai puține. Până acum finlandezii au pierdut 15 avioane, dar au doborât vreo 300...

Victor Iamandi continuă să înjure pe Tătărescu în gura mare. Prietenii lui — are și el prieteni! — vestesc pretutindeni că Guvernul e pe ducă și că „vine“ Iamandi. Date fiind legăturile de sânge pe care Iamandi le-a înnodat cu Coroana, lumea, proastă, crede. Tătărescu, care pretinde că Iamandi îi scade autoritatea (!!!) a reclamat la Palat... Urdă-

reanu a convocat pe delincvent și în numele Regelui i-a făcut aspre observații. „Pardon — a replicat Iamandi — întrucât privește înjurăturile, ele sunt justificate. Cum? Noi care am combătut Garda de Fier și am distrus-o cu riscul vieții noastre, să ne vedem izgoniți și înlocuiți tocmai prin domnul care prin incapacitatea lui i-a dat viață? E așa ceva de neînțeles, e așa ceva de monstruos, *încât numai mort am să tac!* Iar întrucât privește zvonurile despre venirea mea la putere, *nu eu le răspândesc*, le răspândește lumea, fiindcă lumea și zice: dacă l-au făcut pe Iamandi Consilier Regal, e că au vrut să-l pregătească pentru viitoarea șefie de Guvern — și cum actualul Guvern *nu poate să meargă*, lumea trage consecințele naturale...”

Se vede că Urdăreanu și-a zis că Iamandi a înnebunit și n-a mai insistat, *dar l-a rugat să plece în străinătate*, să lase pe Tătărescu în pace să ferească țara și pe Malaxa. „Dacă aveți bani de dat, plec, de ce nu?“ a răspuns Iamandi și s-a dus să bea o țuică...

Coriolan Tătaru vine să-mi spună că lumea e foarte nemulțumită în Ardeal cu noua organizație a FRN-ului. Vaida caută să-și facă partid și nu vrea să numească în demnitățile Frontului decât pe partizanii săi, adică pe foștii. Tătărescu pe de altă parte caută să bage liberali, urâți de toată lumea. Mai e și fobia lui Vaida pentru tineret. „Generațiile de ieri“ sunt singurele care contează pentru fratele Alexandru. Tineretul ardelean e pe punctul să se organizeze în afară de Front *și să aștepte omul care va libera țara de insuportabila gașcă care o stăpânește azi...* Ce să-i faci, fiecare după capul lui.

Miercuri, 7 februarie. Rușii continuă să atace și finlandezii continuă să respingă atacurile cu mari pierderi pentru sovietici. Luni, numai pe frontul de la Nord de Ladoga au pierdut 22 de tancuri. Ce e mai interesant, e că și în aer, unde până acum muscalii erau stăpâni, încep să domine finlandezii. O adevărată minune — dar cât va putea ține? Ca valurile mării bat în apărările finlandezilor valurile bestioilor, nesfârșite...

S-a zvonit zilele acestea despre o mediație germană. Zvonul a fost stârnit de chemarea ministrului Reichului în Finlanda, la Berlin. Știrea se dezmente însă, categoric, în cercurile politice germane...

Un deputat maghiar, Avajana (!?) a interpelat în Parlamentul unguresc asupra persecuției la care sunt supuși cei mai vechi locuitori din

Transilvania (adică ungurii!!!) din partea românilor... Drept răspuns, *Universul* publică *documente secrete* dinainte de 1914 din care reies nu numai persecuțiile puse la cale de unguri împotriva românilor, dar și — ceea ce este mai interesant — constatarea că în Ardeal populația românească e în covârșitoare majoritate... Actele publicate de *Universul* n-au fost până acum date în vileag și sunt de o mare importanță.

Deși informațiile publicate de nemți cu privire la stările din Indii trebuie socotite ca tendențioase, pare totuși că lucrurile nu stau tocmai bine în cea mai însemnată colonie engleză, căci Vice Regele, într-o lungă convorbire avută cu Gandhi a propus în numele Imperiului, pentru Indii, o Constituție prin care întreaga peninsulă ar fi ridicată la rangul de Dominion — Gandhi a refuzat, declarând că nu Anglia trebuie să hotărască asupra soartei Indiilor, ci Congresul...

Probabil că nu se va ajunge la nimic.

În Iran (fosta Persie) și în Afganistan se procedează la înarmări febrile. Atât la Teheran cât și la Kabul temerea de un posibil atac al rușilor, pornit spre Indii, e mare. Ambele țări se vor răndui de partea Angliei. Un atac rusesc este însă puțin probabil...

Masă mare oferită ieri la Athénée-Palace, de Ghigi, ministrul Italiei. O noutate (pentru mine): verosimil alb. După masă, stat mult de vorbă cu Tanriöer, ambasadorul turcesc. Mi-a confirmat că în cazul unui atac rusesc, Turcia va fi imediat alături de noi cu toate forțele sale. O declarație în acest sens, oficială, a fost făcută Guvernului românesc. Idiotul de Grègory (Tremarello) mi-a tăinuit-o. A uitat javra ceasurile grele în care venea la mine să-l îmbărbătez. Așa sunt lichelele: curte cât ești tare și mare — apoi spatele! Am să-l văd și pe ăsta cu botul în praf, cum m-a învrednicit Dumnezeu să-l văd și pe Titulescu, lichea și el, dar totuși de altă anvergură...

8 februarie. Germania favorizează agitația ucrainenilor în vederea constituirii unei Ucraine independente. Rușii, după ce au ocupat părțile rutene din Polonia, au arestat pe toți conducătorii politici ucraineni, pe câți au putut pune mâna. Cei care au scăpat, au fost adăpostiți în Galiția ocupată de nemți. La Berlin s-a constituit un *birou politic ucrainean*,

care funcționează sub ocrotirea autorităților Reichului... Așa aliați mai rar!

Guvernul, adică Mitiță, vrea să pună o taxă pe exportul anumitor produse, al căror preț a crescut enorm, de la declararea războiului anglo-francez-german. Așa de pildă petrolul, al cărui preț s-a întreit. În acest scop s-a pregătit un proiect de lege cu un singur articol, un proiect de lege de depline puteri, prin care se dă Guvernului dreptul să înființeze taxe, pentru orice produse, prin jurnal al Consiliului de Miniștri. Proiectul a alarmat pe toți producătorii, dar a speriat mai ales pe agricultori — care observă cu drept cuvânt că exportul grâului se bucură încă de *prime* de export. A fost o vie discuție în Consiliul Superior Economic asupra acestui proiect — mai toți voiau să dea un aviz defavorabil. Am obținut totuși un aviz favorabil, explicând că nu putea fi vorba de taxe de export pentru articole care se bucurau încă de încurajarea primelor, că nevoile înzestrării apărării naționale sunt atât de mari încât Ministerul de Finanțe trebuie să găsească bani chiar cu riscul de a ne ruina pe trei sferturi — și că, ca să găsească bani trebuie să dăm Guvernului deplinele puteri cerute. Le-am aprobat, amintind însă în „avizul” nostru că principial suntem contra taxelor de export și că le aprobăm numai pentru vremurile excepționale în care trăim, în care trebuie să sacrificăm orice interes ca să salvăm granițele țării...

Regele a acordat lui N. Lupu audiența cerută. Îl primește mâine, dar azi primește și pe Mihalache care a cerut și el audiență. Nu cred că rezultatul acestor audiențe să fie nici înscrierea lui Mihalache și Lupu în FRN — nici înscrierea Regelui în Partidul Țărănesc... Dar poate că cei doi rebeli vor mai informa pe Majestatea Sa asupra stărilor de lucruri din țară, pe care Regele le vede prea exclusiv prin ochelarii domnului Urdăreanu.

Mihalache și Lupu au fost împreună și la Patriarh să pledeze pentru episcopia din Râmnic (Vâlcea). Și eu sunt pentru reînființarea ei. Patriarhul a promis concursul său, și a mai promis că dă episcopiei din Curtea de Argeș, județul Muscel (azi în eparhia Mitropoliei București) pentru ca această episcopie să poată ceda la rândul ei județul Olt celei din Vâlcea. Cheltuiala reînființării episcopiei din Râmnic n-ar trece de 2 milioane lei pe an...

Se vorbește de un complot împotriva Regelui, organizat în Iugoslavia și descoperit zilele trecute. Autorii complotului ar fi gardiștii refu-

giați în străinătate... Se mai zice că unii din ei ar fi și trecut granița noastră, că ar fi fost prinși și împușcați la Timișoara... Dacă și Ghelmegeanu a apucat-o pe calea executărilor fără judecată, apoi e prost de tot. Sângele cheamă sânge — de câte ori să o spunem?

Știri din Stockholm par a dovedi că finlandezii încep să fie obosiți de continuile atacuri rusești și că bestiile ar fi izbutit să pătrundă într-o parte a liniei Mannerheim. Pe de altă parte, chiar mareșalul Mannerheim recunoaște într-un interviu dat revistei franceze *Match*, că Finlanda nu va putea rezista indefinit puhoiului și că are nevoie de ajutoare... E drept, comunicatul finlandez de azi-dimineață nu confirmă știrile pesimiste din Stockholm, care pot să fie și tendențioase...

Peter Barnes și James Richards, doi irlandezi condamnați la moarte ca părtași la atentatul de la Coventry, au fost spânzurați ieri în închisoarea din Birmingham.

Dintre bestiile irlandeze, care terorizează Anglia de doi ani de zile, sunt cele dintâi trimise pe lumea mai bună. În Irlanda s-a decretat doliu național în urma acestei execuții — în schimb la Londra și în Anglia toată lumea s-a declarat mulțumită. Oamenii se înțeleg greu între ei...

Presa din Berlin, din Roma și din Moscova publică comentarii favorabile cu privire la Conferința din Belgrad și declară că Germania, Italia și Rusia au tot interesul să fie pace în Balcani. *Cu atât mai bine...!*

Amiralul Păiș a fost numit președinte al „Ligii Navale”, în locul defunctului amiral Coandă. După ce trepădușul de Paul Teodorescu a refuzat demnitatea, ca fiind prea ocupat...

Vineri, 9 februarie. Conte Mikeș a văzut pe Istrate Micescu, cu prilejul nesfârșitului său proces. Ministrul Justiției i-a spus că Guvernul se schimbă și că Tătărescu pleacă. Halal ministru! Și bietul Tătărescu se întreabă cine întreține în public convingerea că Ministerul (Guvernul) e pe ducă...

„Prezidiul” FRN-ului ține în toate după-amiezile ședințe la Camera pentru numirea șefilor de ținuturi și de județe. E un bâlci scârbos... ca pe vremea electorală. Se bat pe locuri, mai ales vaidistii și cuziștii. Cum spurcă tot bietul nostru Rege! O să vedem huliganii lui Cuza bătând și ucigând pe evrei în nordul Moldovei și în Bucovina, în numele unui partid de Stat și al Regelui !!! Tătărescu se amestecă cât mai puțin în această porcărie, spre disperarea multor liberali. Nici țărăniștii din Guvern nu dau ghes. Lupta se dă între lichelele lui Vaida între ele și cu cuziștii și foștii gogiști... Singurul care mai caută să țină piept puhoiului de derbedei e Giurescu. Dar ce poate face un om singur? Vaida e o jucărie în mâinile partizanilor săi...

În Camera Comunelor a avut loc predica săptămânală obișnuită a lui Chamberlain. Tot alea și alea...

Tot în Camera Comunelor, cu prilejul discuției referitoare la un ajutor de dat polonezilor refugiați în țări străine, subsecretarul de Stat la Foreign Office, Butler, a adus călduroase mulțumiri României pentru neprecupețita asistență și larga ospitalitate acordată polonezilor.

La Camera Lorzilor, lordul Snell, leaderul laburiștilor a întrebat Guvernul asupra politicii țărilor balcanice. A răspuns lordul Stanhope că politica balcanică e afacerea țărilor balcanice, dar că Conferința de la Belgrad a dovedit că aceste țări sunt animate de un excelent spirit de solidaritate în pace și în neutralitate...

Foc mare la Fălticeni. Au ars vreo 15 case, mai toate evreiești...

Știrile mai pesimiste de ieri, cu privire la rezistența finlandezilor, venite din Stockholm, sunt dezmințite azi. Finlandezii rezistă perfect. Puternica ofensivă sovietică dezlănțuită în Carelia și la nord de Lado-ga, care durează de 7 zile, n-a putut înregistra un succes... Rușii sunt respinși pretutindeni cu mari pierderi. Ceea ce cer finlandezii acum e armament, și pare că primesc, mult. Comandorul Daru (ajutorul atașatului militar francez în România) mi-a afirmat ieri că englezii au trimis cel puțin 150 de avioane de bombardament, cu care finlandezii au bombardat centrele de ravitaliere rusești și Kronstadul. Până acum și de la începutul războiului, rușii ar fi lăsat în mâinile finlandezilor 600 tancuri, 300 avioane (cu cele distruse), 200 tunuri grele, 1 300 mitra-

liere, 600 autocamioane. Au mai fost distruse 3 vase mici de război și un submarin... Să le ajute Dumnezeu finlandezilor...

Daru mi-a spus ieri că francezii n-au oprit comenzile destinate României și că întârzierea livrărilor militare e datorită faptului că Aliații vor să înarmeze întâi armata turcească, pe care o înzestrează pe capete...

Mare vâlvă în Europa. La Paris, poliția a făcut o percheziție în stil mare la Reprezentanța comercială a Rusiei Sovietice. S-au deschis toate sertarele, toate casele și s-a ridicat un enorm material. Pare că acolo era centrala întregii propagande comuniste... S-au făcut descinderi și la dl Evstratov, girantul Reprezentanței, și la toți funcționarii acasă. A fost un fel de asalt, și cartierul întreg a fost o zi întreagă sub stare de război. Mulțimea a manifestat ostil față de Soviete... Cât s-au schimbat lucrurile, din zilele de glorie ale *frontului popular*!... Suritz, ambasadorul Sovietelor, a protestat energic și a cerut restituirea actelor ridicate; a fost însă trimis la plimbare. Până la ruperea relațiilor Franței cu Rusia nu mai e decât un pas... La Berlin, toată presa urlă, acuză Franța că a călcat legile neutralității (!) și câte și mai câte. Sprijin moral — dar atât. Germania trebuie să fie încântată, căci cu cât se îndepărtează Rusia de Franța și de Anglia, cu atât se leagă mai strâns de ea. Și pentru noi *e bine*. Dacă s-ar ajunge la o declarație de război între anglo-francezi și sovietici, ar fi și mai bine. S-ar fixa și poziția Italiei și soarta noastră finală...

Fostul secretar al Sovietelor la SDN, Sokolin rămăsese la Geneva și după ce Rusia s-a retras din Societatea Națiunilor. Guvernul Federal l-a expulzat din Elveția... După cum se vede bolșevismul și bolșevicii sunt apreciați pretutindeni...

De câțeva vreme acțiunile IRDP se urcă întruna. De la 150 au ajuns la 700 lei. Societatea e submediocră ca administrație și cu un pasiv mare, dar produce totuși vreo 40 vagoane de petrol pe zi.

Explicația urcării acțiunilor stă în goana dintre nemți și anglo-francezi după petrolul nostru. Germania, după acordurile din primăvara trecută, intrase în tratative cu Creditul Minier și se ajunsese la o înțelegere în sensul că Creditul Minier și un grup german (Deutsche Bank)

să constituie o societate nouă pentru exploatarea și rafinarea petrolului, fiecare parte aducând în noua afacere câte 200 milioane lei. Nu știu pentru ce negocierile cu Creditul Minier s-au rupt și nemții au luat atunci Petrol-Blokul, ca rafinărie și au pus ochii pe Societatea Petrolul Românesc, ale cărei concesiuni trebuiau să servească ca câmp de aprovizionare pentru rafinărie. Nemții au încercat să ia opțiuni de la principalii acționari ai acestei societăți (dr. Angelescu etc.) prin persoane interpușe, toți români, *nu germani*. Fratoștiteanu, directorul general al Petrolului Românesc, a crezut că opțiunile se iau pentru contul „Astrei”, care se află în proces cu Societatea Românească și că englezii vor să pună pe această cale mâna pe societatea lui și să stingă procesul în favoarea lor. S-a dus la Banca Națională, la Mitiță Constantinescu, la cine a putut și a urlat că străinii care posedă deja cele mai mari exploatare în țară vor să pună mâna și pe această ultimă rezervă românească. Rezultat: Stoicescu, delegatul Băncii Naționale la Creditul Minier, care cunoștea pe cei ce umblau după Petrolul Românesc a chemat pe Oberwind, reprezentantul Germaniei în afacerile de petrol și l-a rugat, în numele Guvernului român, să renunțe la acțiunile Petrolului Românesc, această societate și Creditul Minier urmând să rămână sută în sută societăți românești. Germaniei, Guvernul a oferit concesiuni noi (?) și i-a dat drumul să se înțeleagă cu orice altă societate în afară de cele două. Pe de altă parte Creditul Industrial a împrumutat 70 de milioane Creditului Minier, cu care acesta a cumpărat cât a putut din acțiunile Petrolului Românesc. Nemții, galanți, s-au declarat gata să asculte sugestiile primite, au renunțat la Petrolul Românesc și la orice speranță de înțelegere cu Creditul Minier și și-au îndreptat năzuințele spre IRDP. Dar au intervenit atunci francezii, prin Wanger, și ca să împiedice pe nemți să acapareze IRDP-ul, s-au pus și ei să cumpere acțiuni de ale acestei societăți și iată cum s-au urcat cursurile cu de 3 și 4 ori valoarea reală a hârtiilor...

Banca Națională și-a publicat bilanțul pe 1939: 500 milioane câștig la 600 milioane capital! Frumoasă afacere. Și publicate sunt numai beneficiile licite... Sau mai bine zis legale!

Știrea audienței lui Mihalache pentru ieri nu era exactă. Nici n-a cerut audiență. Regele primește însă azi pe dr. Lupu, după cum îi făgăduise pe jumătate la 24 Ianuarie.

Văzut pe Tătărescu. I-am comunicat cele spuse mie vinerea trecută de Fabricius cu privire la pericolul rusesc și dorința Germaniei de a ajunge la un act care să ne convingă și pe noi că nu mai avem de ce să ne temem din partea Rusiei. I-am reprodus și conversațiile avute în aceeași seară, la Legația Germaniei, cu Guido Schmidt și cu Neubacher. Tătărescu a fost foarte interesat de câte i-am spus, căci față de dânsul Fabricius (pe care l-a văzut ieri) a fost mai puțin categoric. I-a spus că situația s-a schimbat mult, că pericolul rusesc s-a îndepărtat, că Germania a lucrat mult în favoarea noastră etc., dar n-a mers până la planul unui act de garantare germano-italo-rus. Am fost de acord cu Tătărescu că probabil nu era autorizat să vorbească oficial cum a vorbit cu mine în particular — și am mai fost de acord că Italia nu va semna în conjunctura actuală un act alături de Rusia Sovietică. „Nici alături de Germania“ a adăugat Tătărescu, și cred că are dreptate. Mi-a mulțumit pentru informația adusă, *un homme averti en vaut deux* — și mi-a vorbit de greutățile prin care trece. Germanii cer tot mai mult petrol, iar englezii cer să nu le dăm deloc. Acum francezii se arată mai înțelegători și englezii mai intransigenți, tocmai invers de ce era la începutul războiului. Prohibiția de export în România a fost ridicată și în Franța și în Anglia. Englezii tratează cu noi, vor să ne dea credite și materiale, armament și devize americane — tot ce voim numai să restrângem partea Germaniei de petrol...

Cu Italia bine — dar să nu-i silim să se pronunțe împotriva Ungariei, pe care nu vor să o piardă. Cu bulgarii de asemenea bine. Kiosseivanov a spus lui Saracacioglu că Bulgaria ar fi chiar gata să meargă cu noi și cu turcii în cazul unui atac sovietic, rămânând să se înțeleagă cu noi după război... E prea frumos, trebuie să fie o porcărie la mijloc... Și cu ungurii s-au îndulcit mult relațiile... În rezumat un moment de răgaz. Rușii și-au ridicat toate trupele de pe lângă granița noastră și le-au dus la dracul...

Tătărescu mi-a spus că Parlamentul nu se va deschide decât la 1 martie, fiindcă nici bugetul, nici legile pe care vor să le treacă prin Cameră și Senat nu sunt gata.

Au renunțat la legea „Serviciului Aprovizionării“ care nu va mai fi promulgată, și bine au făcut, căci ar fi fost un continuu conflict cu Ministerul Economiei Naționale — în schimb se creează un *Minister al schimburilor* care va avea ca titular pe Christu, de la Externe. Alegere excelentă. Tătărescu va veni cu legea, marți sau miercuri, la Consiliul Economic și va profita de acest prilej ca să asiste la ședință. L-am rugat să aducă și pe miniștrii economici; mi-a promis.

Vorbind despre FRN i-am arătat îngrijorarea mea față de invazia cuziștilor antisemiți. Mi-a spus să nu am nici o teamă. Nu le dă nici un

ținut. A. C. Cuza ceruse Ținutul Prutului pentru el; ca să-l îndepărteze, Regele a hotărât că nici un Consilier Regal să nu ia ținut sau județ. Președințiile ținuturilor au fost împărțite astfel: Timișul — Silviu Dragomir; Oltul — I. Gigurtu (!); Bucegii — M. Ghelmegeanu; Marea — M. Ralea; Dunărea — Victor Slăvescu; Prutul — Petre Andrei; Nistrul — Istrate Micescu; Suceava — Gh. Vântu; Mureșul — N. Șerban; Someșul — Iuliu Moldovan; Bucureștiul — Costică Angelescu.

Cuziștilor nu se vor da decât trei județe: Bălți — Gh. Cuza; Tighina — D. Topciu și Baia — V. Prelipceanu. Prea mult și atât.

Cercurile guvernamentale răsună de succesele trâmbițate de Gafencu cu prilejul Conferinței de caraghioși de la Belgrad.

Astfel se spune că Iugoslavia era hotărâtă să saboteze conferința și că Gafencu a obținut ca Tzintaro să-și schimbe atitudinea. Într-adevăr mare succes!

Apoi, că toți veniseră la Belgrad hotărâți să obțină de la România „sacrificii“ ca să împace pe unguri și pe bulgari, și că Gafencu a obținut ca turcii, sârbii și grecii să consimtă la integritatea teritoriului nostru... Ce noroc!

Nu tăgăduiesc că Gafencu a făcut figură bună la Belgrad. Gafencu face totdeauna impresie bună, când se găsește fără Nușeta. Tăgăduiesc însă orice importanță internațională întrunirii de părți cunoscută sub numele de Înțelegerea Balcanică.

10 februarie. Faptul însemnat al zilei este trimiterea subsecretarului de Stat Sumner Welles „în misiune“, în Anglia, Franța, Germania și Italia. Dl Sumner Welles e însărcinat de Roosevelt „să studieze situația“ în aceste patru țări și să raporteze direct Președintelui „impresiunile“ sale, care nu vor fi comunicate decât secretarului de Stat Cordell Hull. Știrea oficială din Washington adaugă că dl Sumner Welles nu e însărcinat cu nici o încercare de mediație și că n-are de-pline puteri ca să trateze. Nu încape însă îndoială — și importanța pe care toată presa Europei o dă acestor misiuni o dovedește — că călătoria lui Welles e în legătură cu ideea unei încercări de mediație, pe care Președintele Roosevelt o pregătește de mai multă vreme¹.

Dl Sumner Welles nu va merge nici în Rusia, nici în Finlanda. Dar Statele Unite vor căuta un contact cu principalele State neutre interesate mai de aproape la terminarea ostilităților. Cu toate acestea...

¹ A se vedea pag. 55 a acestor „Însemnări“.

Ionel Christu a depus ieri jurământul, ca ministru de Stat deocamdată, până la crearea Ministerului Schimburilor. Probabil că s-a căutat astfel să i se lase lui organizarea noului Departament. Presupun că serviciile existente pe lângă Ministerul Economiei Naționale și pe lângă Banca Națională vor fi trecute la Ministerul Schimburilor. Costică Angelescu și Mitiță Constantinescu trebuie să fie încântați...

Pare totuși că în Finlanda rușii atacând în masă au izbutit să pătrundă în linia Mannerheim, la Hotinen, în sectorul Summa — dar că au fost imediat alungați și siliți să se retragă pe primele lor poziții... Chestiunea unei nesfârșite rezistențe a finlandezilor se pune serios...

Bieții oameni mai au un nenoroc: scrie în favoarea lor putoarea de Pertinax, piază rea cunoscută...

Ieri, două ședințe secrete la Camera Deputaților din Paris. S-au discutat *à fond* problemele apărării naționale și atitudinea împotriva comuniștilor.

Ziarele noastre publică o informație cu litere groase prin care se anunță că în Franța s-a recurs la cartele ca să se evite risipa alimentelor într-o vreme în care consumația e sporită și producția diminuată din cauza concentrării oamenilor... Informația are toate aspectele unui comunicat pregătit pentru măsuri de restricție ce ar urma să se ia și la noi...

Turcii au concediat pe toți tehnicienii germani care lucrau în fabricile și uzinele a căror producție e legată de apărarea națională. Nervozitate și nemulțumire mare la Berlin, din această cauză...

S-a răspândit zvonul că Ungaria nu mai permite nici un tranzit de mărfuri spre România fără autorizație specială. Informația este inexactă: permisele speciale sunt necesare, ca în toate țările, numai pentru transporturile de arme și muniții. De altminteri aceste permise se dau fără greutate.

Ne civilizăm întruna: un autobuz a intrat în strada Romană în prăvălia unui croitor, sfărâmând ușa și zidul. Mașina derapase pe poale... Ca la Paris sau la Londra...

Fabrica de artificii „Golden State“ de la Los Angeles a făcut explozie. Geamurile au fost sparte și oamenii au fost răniți până la o depărțare de 15 km. Din nenorocire nici un „star“ cinematografic n-a fost ucis...

Primele legi care vor fi prezentate Parlamentului vor fi legea breslelor și legea pentru ajutorarea familiilor concentraților, lipsite de mijloace. Așa a hotărât Consiliul de Miniștri în ședința sa de ieri.

11 februarie. Prin crearea Ministerului Schimburilor, Ministerul Economiei Naționale a fost redus aproape la ce era mai înainte, pe când era Ministerul Comerțului și Industriei. Întâlnind pe S., după această *capitis diminutio*, Costică Angelescu l-a întâmpinat: „Ei, îți place cum i-am lucrat? Am scăpat de toate belelele!“ Și lumea care se aștepta la demisia lui, după certificatul de incapacitate ce i s-a dat! Oamenii cu obraz subțire devin din ce în ce mai rari!

În *Monitorul Oficial* a apărut un Statut de organizare a baptilștilor. În fine! Un act de dreptate față de oameni credincioși și cumsecade pe care Biserica Ortodoxă i-a urmărit și persecutat cât a putut. Mă miră că I. Nistor a îndrăznit să contrasemneze un asemenea decret și-l felicit. Bărboșii noștri pravoslavnici trebuie să fie furioși...

Pa baza legii de depline puteri, promulgată zilele trecute, s-au și pus taxe de export pe principalele noastre produse. Taxele variază de la 5 la 25% *ad valorem*. Pe lemne 5%, pe semințe 25%, pe petrol și derivate 13% (aceste articole plăteau deja 12% așa încât ajung și ele la 25%). Economiceste e un dezastru — dar ce se putea face față de prăpastia înarmării care înghite tot... Mama lor, lui Hitler și lui Stalin...

Radian a venit ieri și mi-a povestit toate intrigările și lucrăturile ce se fac cu prilejul numirilor la FRN. Nimeni nu e mulțumit. Cele mai mari dificultăți sunt cu ținuturile Timiș și Olt. Nimeni în Oltenia nu vrea să admită pe Gigurtu, care, după spusele lui Radian, ar fi împărțit bani ca să ajungă „șef de ținut“! Mai întâi a vrut să fie la Mureș, unde sunt minele societății „Mica“, dar ardelenii nu l-au primit... În Oltenia,

unde n-a pus piciorul de când s-a născut și unde toată lumea-l cunoștea ca *simplă secătură cu noroc*, nimeni nu va primi (dintre oamenii cu cât de puțină vază) să lucreze cu dânsul.

Bănățenii de asemenea nu vor să audă de Silviu Dragomir, *fiindcă e ardelean*. Ura bănățenilor împotriva ardelenilor e mai mare ca oricând. Titus Popovici subsecretar de Stat și liberal de la Lugoj declară că mai bine ar primi pe Sever Bocu sau pe Caius Brediceanu, vrăjmașii săi politici de totdeauna — decât pe Silviu Dragomir!

În fine Istrate Micescu e foc, fiindcă nu i s-au dat decât două județe, Tighina pentru Topciu și Muscelul pentru el însuși. Supărat fiind, a refuzat și Ținutul Nistrului a cărei președinte i se dăduse de asemeni. În locul lui a fost numit doctorul Petre Cazacu... La Muscel se caută om.

Toți gogiștii sunt furioși, fiindcă nu li s-a dat mai nimic. Tilică Ioanid urlă cât îl ține gura fiindcă nu i s-a dat Mehedinții, atribuiți filosofului grânar Gh. Ionescu-Sisești...

Nebun cum e, Micescu face dealtminteri scandal și în Guvern. Pretinde — cu drept cuvânt — că Codurile promulgate de Iamandi, au fost promulgate de un analfabet și cere imediată lor revizuire. Mai ales pentru Codul civil — în a cărui materie Micescu e o incontestabilă autoritate — adevărate aberații au fost puse în lumină.

Acțiunile lui Micescu par a fi scăzut și la Palat. S-a aflat că înainte de a fi ministru ar fi îndrăznit să declare, după ce a văzut dosarul afacerii, că Max Auschnit e nevinovat și „curat ca lumina zilei“. Această declarație a fost aflată abia acum, căci dacă ar fi fost cunoscută mai înainte, *niciodată n-ar fi ajuns Micescu ministru*. Căci în România de azi totul se învârteste în jurul afacerii Auschnit. *Afacerea Auschnit a ajuns să fie singura preocupare a trinității care domnește peste țară, Regele, Malaxa și Urdăreanu*. Căci, pupază peste colac, Lupeasca nu e decât un simplu instrument în mâna celor doi din urmă... Nimic nu se mai rezolvă, nici o numire nu se mai face decât în vederea condamnării lui Auschnit. Se pun două întrebări:

Cum a putut ajunge această țară într-un așa grad de abjecție ca să tolereze un asemenea regim?

Ce poate fi între cei trei bandiți și al patrulea, Auschnit, ca să fi provocat o asemenea ură de moarte?

Despuierea ovreiului? Dar omul *a dat tot*, de ce-l mai urăsc, de ce l-au mai închis, de ce vor să-l condamne?

Afacerea Auschnit va fi misterul domniei Regelui Carol al II-lea. În tot cazul, într-o așa stare de ignomenie n-am fost niciodată, nici pe

vremea lui Puiu Dumitrescu. Atunci se făceau simple gheșefuri, dar nu s-a mers niciodată până la actele închizitoriale de azi, și nu s-au confundat interesele Statului cu afacerile dinastice. Mai era puțină rușine — acum nu mai e nici una...

Și când mă gândesc că trebuie să le înghițim toate, fiindcă *rău e cu El, dar mai rău ar fi fără El* — mai ales acum când suntem împresurați numai de dușmani care stau la pândă...

Transmiterea însărcinărilor. Ex-Sa Gafencu a trimis o lungă telegramă — pe care o publică — lui Sărăcăgioglu pentru a-i transmite președinția Întelegerii Balcanice, pe ziua de 9 februarie. Ce i-o fi mai transmis, pe lângă această anuală și onorabilă președinție? Un baton de ciocolată, un fez de alviță, o cutie de rahat? Sau un papuc al Nușetei? Gravă problemă...

Misiunea lui Sumner Welles constituie principalul subiect de conversație din Europa întreagă, și e viu comentată în presa tuturor țărilor. Numai la Berlin cu ceva mai multă discreție, din calcul, dar se publică încă o dată cele două baze *pe care singure* Germania a hotărât să negocieze pacea: să nu se mai vorbească de o Polonie *cum a fost* — și să nu se discute protectoratul german asupra Boemiei și Moraviei...

La Paris și la Londra se afirmă de asemenea intransigență dar se salută cu bucurie inițiativa americană...

Această inițiativă e bine primită, de asemeni, în Italia, la Sfântul Scaun și în toate țările neutre...

Să așteptăm sosirea d-lui Weles...

La Paris, și ieri, înainte și după amiază, au mai fost ședințe secrete la Cameră. La sfârșit s-a votat o moțiune de încredere în Guvern, cu lozincă: „Război până la victorie“. Moțiunea a fost semnată de toți șefii de grupuri, și a întrunit *unanimitatea voturilor*, în număr de 534.

În Finlanda, rușii atacă strașnic în Carelia și afirmă chiar câteva succese pe care finlandezii le dezminț. Reiese însă din chiar comunicatele finlandeze că rezistența s-a îngreunat. Bestiile vin în număr din ce în ce mai mare...

Sovieticii declară că vor fi nevoiți să ceară Statelor Baltice noi garanții de neutralitate — adică noi baze militare — în cazul în care Pu-

terile occidentale vor extinde teatrul operațiunilor lor până în Finlanda...

Primind o delegație a „Tineretului american“, Președintele Roosevelt a declarat pe față că toate simpatiile sale merg către poporul finlandez. Nădejile americane cu privire la o evoluție pacifică a dictatului bolșevic s-au năruit. Ajutorarea Finlandei nu însemnează totuși că Statele Unite vor ieși din neutralitatea lor...

Până acum, Sovietele n-au reacționat față de perchezițiile de la Paris, și s-au mulțumit cu protestul din prima zi, al ambasadorului Suritz...

12 februarie. „La Candelora“ nu minte. A ieșit soarele în ziua de 12 februarie și s-a întors iarna. Ieri a nis toată dimineața iar în partea de răsărit a țării a suflat un viscol îngrozitor. În Basarabia s-au găsit oameni morți, sub zăpada troienită. La Chișinău s-au rupt firele electrice și au fost mai multe accidente de persoane, din care unele mortale. Viscolul a suflat cu putere până dincoace de Râmnic. La București azi-dimineață -7° .

Știrile din Finlanda sunt iarăși toate favorabile finlandezilor. Nu numai că atacurile rusești au fost respinse pretutindeni, dar patrulile finlandeze au putut pătrunde în spatele trupelor sovietice și distruge numeroase convoaie cu muniții și provizii.

Ministrul de Externe finlandez declară că nu are cunoștință de nici o încercare de mediație a vreunei mari Puteri (aluzie la Germania) și că Guvernul din Helsinki nu a cerut nici unei Puteri să intervină în conflict. Finlanda, care a rezistat singură Sovietelor două luni și jumătate, e cu atât mai sigură să reziste de acum înainte, de când primește ajutoarele solicitate de S.D.N. ...

Poliția americană a descoperit un vast plan de sabotare a comenziilor militare engleze și franceze în Statele Unite. Planul, conceput la Berlin, urma să fie executat de agenți și tehnicieni germani camuflați în lucrători prin diferitele uzine americane. Planul a fost descoperit la timp și nu va avea urmări.

Misiunea lui Welles continuă să fie la ordinea zilei. Günther, ministrul USA la noi, care se întoarce din Italia unde a vorbit cu ambasadorul Statelor Unite înapoiat de la Washington, povestește că Welles e într-adevăr însărcinat — deși nu pe față — cu o misiune de mediație și că sunt speranțe să reușească, deoarece schimburile de vederi pregătitoare au fost favorabile... Tot din Italia, Grünther aduce impresia că situația noastră față de Rusia s-a îmbunătățit sută în sută...

Deși Germania e în stare de război, concursurile internaționale de sporturi de iarnă de la Partenkirchen au avut loc ca de obicei, cu participarea francezilor, englezilor și finlandezilor în minus. Am participat și noi și ne-am făcut de răs, ca mai totdeauna. Mai bine stam acasă.

În audiența pe care i-a acordat-o Regele, dr. Lupu a cerut desființarea imediată a FRN-ului și îndepărtarea lui Urdăreanu. Cel puțin așa s-a lăudat în holul de la Athénée Palace, urlând în gura mare. Nu încape îndoială că Regele se va executa fără întârziere...

V. V. Tilea nu se lasă: a tras un dejun lui Chamberlain, la care au asistat și ambasadorul Franței și al Belgiei. Poftise ce e drept și pe italian, ca să mai neutralizeze atmosfera. Ar trebui acum să invite și Radu Crătescu, la Berlin, pe Göring. Göring e boier mare și probabil că n-ar primi invitația Valahului...

13 februarie. Anne-Marie Callimaki s-a înapoiat de două zile de la Londra și ne povestește de pe acolo. Călătoria de la Paris la Londra și vice-versa, de unde era în vremurile bune o plimbare de nimic, a devenit acum un adevărat „voiaj“ și ține o zi, două sau trei... Peste Mânecă, o singură linie Boulogne-Folkestone, și vapoarele — unul singur pe zi într-un sens și în altul — nu circulă decât 20 de zile pe lună, fără să se spună în ce zi nu trec. Dacă călătorul are nenorocul să cadă peste o zi în care nu se trece, trebuie să aștepte 24 de ore la Boulogne sau la Folkestone. Dar afară de aceasta mai sunt și alte cauze de întârzieri. Ceața, marea prea agitată (care poate să rupă mincele de pe linia Dover-Calais și să le împingă spre vest, ordinele Amiralității, capriciul autorităților locale — sunt tot atâtea motive de amânare a pornirii vapoarelor. Pe calea aeriană, avioanele pleacă sau nu pleacă — uneori nu pleacă 2-3 zile, fiindcă sunt silite să zboare foarte jos, sub nori, înălți-

mile fiind exclusiv rezervate avioanelor militare — și foarte jos e foarte des ceață. Când pleacă, nu se știe pe ce aerodrom se coboară fie în Anglia, fie în Franța. Formalitățile de plecare și de trecere dintr-o țară într-alta sunt nesfârșite. Vize pe pașaport, permis special militar de trecere, declarația banilor posedați (nu se mai poate ieși din Anglia decât cu maximum 19 livre și din Franța cu cel mult 2 000 franci) și câte și mai câte. Deși ambele țări sunt unite pe hârtie, în ce privește măsurile economice și monetare, restricțiile și greutățile de tranzit între ele sunt mai mari decât între Franța și țările neutre de pe continent... Anne-Marie a făcut călătoria Paris-Londra cu avionul și a trebuit să meargă trei zile de-a rândul la aeroport: într-o zi n-a avut actele în regulă, într-alta n-a mai avut loc în singurul avion care pleca — a treia zi în fine a putut să plece. La înapoiere, aeroplanelor ne mai circulând din cauze diverse, trei zile, a plecat din Londra la ora 9 seara, a ajuns la Folkenstone la ora 11½, s-a îmbarcat imediat, dar vaporul n-a pornit decât a doua zi la ora 10¼. A sosit la Paris la ora 8 seara, făcând astfel 23 de ore de la Londra la Paris... Hélène Morand (născută Chrissoveloni) a stat 48 de ore pe vapor, la Boulogne, căci odată îmbarcat, călătorul este considerat ca ieșit din Franța — respectiv din Anglia — și nu mai poate coborî pe uscat...

Între Calais și Dover este așezată o perdea de mine ancorate la diferite adâncimi prin care nu se poate trece; în plus, nenumărate vase mici de război patrulează tot timpul între cele două coaste. Curentul Canalului fiind de la Est spre Vest, minele flotante (inamice) nu pot peregriina în direcția Vest-Est, așa încât înspre ieșirea în Atlantic, englezii se mulțumesc cu o patrulare continuă care să împiedice submarinele să treacă. Cu acest sistem de apărare anglo-fancezii n-au avut până acum nici un accident de semnalat pe linia Folkestone-Boulogne...

Ca atmosferă generală, contrariu stărilor din 1914, calm complet la Paris și enervare destul de mare la Londra. Liniștea Parisului se explică prin faptul că războiul nu e purtat pe teritoriul Franței, că lupte nu sunt, nici incursiuni cu aeroplanelor, astfel încât francezii, în afară de restricții foarte limitate și de întunericul străzilor noapte nu suferă de război. Dimpotrivă, toate pierderile pe mare și veșnica amenințare a Londrei de a fi bombardată, exasperează pe englezi. De data asta, dacă războiul ar continua în același ritm, francezii ar putea spune că se vor bate „până la ultimul englez”. În consecință, Anne Marie a putut să constate „mult mai multă simpatie pentru pace” în Anglia decât în Franța — în cercurile „mondene” bineînțeles. Enervarea englezilor împotriva războiului se mai datorează și faptului că toate obiceiurile lor

au fost răsturnate și că efortul războiului apasă mai greu decât oriunde asupra cetățeanului. Impozitele au ajuns să ia 17½ șilingi din fiecare livră de venit. Oameni din cei mai bogați au trebuit să plece din casele lor, fiindcă nu mai puteau face față cheltuielilor. Anne Marie citează pe lady Cunard, multimilionară, care s-a mutat într-o cameră de hotel, pe ducele de Westminster care s-a retras la țară și a pus „de închiriat” pe casa sa din Londra ca să nu mai plătească colosalul impozit pe locuințe, pe lord Lloyd care s-a instalat la Winston Churchill etc. etc. Serile la Londra sunt îngrozitoare. E o negură absolută și pe lângă „black out-ul” londonez, întunericul Parisului pare o iluminatie... Accidentele sunt atât de numeroase încât au pierit la Londra din cauza întunericului aproape tot atâția oameni decât pe mare... Căci la lipsa oricărei lumini¹ se mai adaugă la Londra și ceața... Și cu toate astea, niciodată nu s-a mâncat atât de bine, la Paris și la Londra, și nu s-a chefuit atât în dosul obloanelor trase...

În Anglia, ca și în Franța de altminteri, *regimul e dictatorial*. Chamberlain face ce vrea și își schimbă miniștrii cum n-au mai fost niciodată schimbați în Anglia. Își bate chiar joc de ei. Pe fostul ministru al Propagandei, lordul Mac Millan, l-a scos sub pretext că nu putea, ca lord, să ia parte la dezbaterile Camerei Comunelor și l-a înlocuit cu unul care nu era nici deputat în Camera Comunelor, nici lord!

Pe Hore Belisha l-a schimbat din cauza nemulțumirii armatei, e sigur. Hore Belisha „a vrut să împingă spre stânga o organizație proastă de dreapta”. Ofițerii urmau să nu mai fie aleși decât dintre oamenii ieșiți din front. Toate tradițiile militare engleze, bune, rele, erau răsturnate. Numise inspectori civili care să controleze pe front starea sanitară a trupelor, hrana și curățenia lor. Disprețul lui față de „marii generali” mersese până a primi „în pijama” pe generalii Gort și Gamelin... Nu mai mergea... Mai era și faptul că era ovrei. „De altă naționalitate” ziceau englezii disciplinați...

După Anne-Marie, Anglia decide astăzi tot și Franța a ajuns să fie „singurul Dominion” adevărat fidel al Coroanei Britanice... Directivele Angliei sunt însă departe de a fi stabile, așa încât și politica de război până la nimicirea Germaniei ar putea să se schimbe într-o bună zi. De unde englezii s-au opus și au făcut să se renunțe la planul lui Weygand de atac asupra Caucazului, acum tot englezii vorbesc *despre necesitatea creării unui front oriental*, și au început să-l pregătescă serios... Rusia e foarte prost văzută în cercurile engleze, și toată lumea e

¹ Semnalele pe străzi au fost reduse la simple cruciulițe, roșii, verzi sau galbene, care abia se văd. Lămpile de buzunar nu pot fi îndreptate decât în jos, spre trotuare, și ca să intri într-o casă, nimeriști întâi în trei uși greșite...

convinsă că războiul va trebui îndreptat și împotriva Sovietelor. Noi, după câteva zile de supărare (afacerea petrolului) suntem iarăși bine văzuți. Tilea a lucrat bine, dar cine a contribuit mai mult să restabilească situațiunea noastră ar fi fost Cancicov¹, care a explicat ce vrem și ce urmărim — și a avut darul să convingă...

Ministerul de Finanțe a primit următoarea denunțare:

„Domnule ministru,

Înțelegând a beneficia de dispozițiile legilor fiscale, devizelor și apărării patrimoniului public² am onoarea a vă aduce la cunoștință următoarele:

În strada Dionisie nr. 19 se află Direcția generală a Uzinelor Malaxa. În fruntea acestor uzine, de la fundarea lor, se află dl ing. N. Malaxa. Acesta, sub diverse forme, s-a sustras de la plata impozitelor, cifrei de afaceri etc. întrebuițând diferite sisteme de contabilizare.

Evaziuni fiscale: Pentru camuflarea diferitelor beneficii care în decursul anilor de la 1930 până la 1939 luna octombrie au atins suma de lei 388 000 000 — s-au operat în conturile de fabricație diferite posturi fictive, operațiunile fiind înregistrate cu textele: „Spese diverse“, „Cheltuieli cu personal“, „finisaj“ (?) etc., „cheltuieli de reprezentare“, „complectarea operațiunilor de fabricație“, „diferențe de curs“ etc. Toate aceste înregistrări sunt acoperirea sumelor ridicate de dl ing. N. Malaxa, pentru care acesta nu a plătit nici un fel de impozit. Evidența acestor sume se află trecută într-un registru personal al d-lui Malaxa, care se află închis în biroul său de la adresa de mai sus. Operațiunile sunt trecute în majoritatea lor de către d-ra Hulubei, care poate da toate lămuririle necesare pentru luminarea acestor operațiuni.

Personal am văzut o situație extrasă de pe acest registru.

Tot sub forma de diferență de curs, a fost înregistrată în aceeași perioadă în diverse conturi creditoare și de fabricație suma de lei 955 000 000, — din care 900 000 000 lei au fost trecuți în străinătate și formează depozite personale ale d-lui ing. Malaxa. Aceste operațiuni sunt trecute în același registru al d-lui Malaxa. În cazul când registrul acesta nu va fi găsit, posed fotografia unei situații a acestor sume scrisă la mașină și purtând însemnat cu creionul roșu, însemnări făcute de dl ing. Malaxa, personal.

¹ Amicul Cancicov nu mi-a vorbit de o misiune la Londra; poate că i s-a dat după ce a plecat. Acum pricep de ce s-a întâlnit cu Kaufman la Londra și nu la Paris...

² E vorba de prima acordată denunțătorilor.

Devize: În cursul anilor 1929–1930, dl ing. N. Malaxa a scos afară din țară suma de 1 300 000 000 lei, sub următoarele forme:

A creat conturi creditoare fictive în valută forte, prezentând declarațiile cerute de lege, deși aceste plăți erau cu totul fictive, d-sa având un interpus în străinătate care pe hârtii cu antet al unor firme fictive întreține corespondență de justificare a posturilor creditoare, din conturile respective. Toată corespondența se află depusă în trei dosare, care în ziua de 3 octombrie au fost transportate acasă la dl ing. Malaxa, unde au fost închise într-un <safe> din biroul său. Dosarele au fost aduse acasă la dl Malaxa de către d-na Likovesky.

În biroul d-sale personal, de la domiciliu, în care nu are voie să intre absolut nimeni, se află dosare cu corespondență din care se pot cunoaște băncile din orașele Londra, Lyon, Zürich și Berna, unde sunt depuse depozitele în valută ale d-lui ing. Nic. Malaxa.

Verificându-se cantitatea produselor fabricate ieșite din fabricile Malaxa, cu cantitatea materialului brut și semifabricat importat, și pentru care s-au acordat devizele respective, se va vedea o diferență ce atinge suma de lei 620 000 000, pe aceeași perioadă de timp. Aceste devize au fost aprobate pe baza unor duble facturi și documente prezentate spre aprobare de Uzinele Malaxa.

Posed documente fotografiate, pe care, în cazul când, din diferite motive nu se vor găsi registrele arătate mai sus, sau concluziile raportului de expertiză ar suna altfel decât cele arătate mai sus, prezentate fiind vor dovedi realitatea celor afirmate mai sus și reaua credință a celor ce vor fi desemnați să ancheteze acest caz.

Pe baza prevederilor legilor arătate la începutul prezentei, înțeleg să beneficiaz de prima ce se acordă denunțătorului în cazurile arătate mai sus și sper că în timpul cel mai scurt se va da curs prezentei.

În cazul când nu se va da curs prezentei, ținând seamă de interesele mele în această chestiune, voi trimite o copie de pe prezenta M. S. Regelui, primului ministru și tuturor miniștrilor, procurorului general al Curții de Casație, procurorului general al Curții de Apel București și primului procuror al Tribunalului Ilfov — și sper că pe această cale voi găsi dreptate.

Rezerv trimiterea unor copii după prezenta tuturor ziarelor din Capitală și provincie¹.

Cu deosebită stimă

(ss) I. D. Dumitrescu

Calea Griviței 235“

Inutil să mai spun că mușamaua națională a fost întinsă asupra afacerilor simpaticului exponent al bandei, care în schimb va fi probabil

¹ A uitat omul Cenzura!

decorat cu „Cununa de Spini“, decorația „intimă“ a Majestății Sale. Mitiță Constantinescu a și primit, vinerea trecută, această înaltă (!) distincție. Fiindcă a pus denunțul la dosar?

Un nou acord economico-comercial a fost semnat la Moscova între Germania și Rusia Sovietică. Negocierile acestui acord au început la 28 septembrie, după vizita lui Ribbentrop în Rusia. Pentru a se ajunge la un rezultat, au fost multe tratative. A fost Ritter la Moscova, a fost o misiune sovietică la Berlin. Acordul pare a fi de o importanță capitală, căci prin el se reglementează participarea Germaniei la reorganizarea economică a Rusiei și exportul materiilor prime rusești în Germania...

Pare că Arcizewski, care s-a purtat atât de bine față de greutățile provocate prin adăpostirea polonezilor refugiați în România, aplanând toate nemulțumirile de o parte și de alta, a fost iertat de Gmuvernul din Angers și că va pleca la Paris. Cel puțin așa mi-a spus contele Tarnowski, brațul său drept în ultimele luni... E primul colaborator al lui Beck iertat de Guvernul polonez din Franța...

Roosevelt a avut ieri o lungă conferință cu Bullit, ambasadorul Statelor Unite la Paris, în prezența lui Cordell Hull, iar azi va primi pe Kennedy, ambasadorul american în Londra, tot în prezența lui Hull. Amândoi ambasadorii vor pleca imediat la posturile lor, cu instrucții.

Misiunea Welles continuă să facă obiectul comentariilor presei engleze și franceze. Un fir de pesimism leagă toate aceste comentarii, căci după declarațiile lui Daladier, lui Churchill și lui Fricke în Germania — beligeranții par hotărâți să ducă războiul până la capăt...

Un mare transport de trupe australiene și neozelandeze a sosit în Egipt. Se zice că până azi un asemenea convoi de vase încărcate cu soldați n-a mai străbătut mările... Anthony Eden, ministrul Dominioanelor a fost trimis dinainte la Alexandria să salute ostașii Imperiului, și a ieșit întru întâmpinarea lor, în largul mării. E probabil că aceste trupe sunt destinate Siriei și viitorului front oriental...

În Statele Unite, senatorii Norris și Pitmann (președintele Comisiei afacerilor străine) au propus să se decreteze un „embargo“ general

pentru toate comenzile Rusiei și Japoniei. O măsură a sentimentelor americane pentru aceste două țări...

Di Penev, prefectul de la Varna a venit să facă o vizită oficială d-lui colonel Gorski, prefectul de la Bazargic. Bulgarul a fost primit cu mari onoruri și cu căldură. În curând colonelul Gorski îi va restitui vizita la Varna. Și se mai îndoiește cineva de frăția de cruce bulgaro-română?

Noua iarnă s-a întins peste toată Europa și încă mai rău ca la noi. La Budapesta sunt -20° . În Iugoslavia moare lumea de frig. Același lucru în Italia, Franța, Anglia și Germania. În Basarabia și în nordul Moldovei liniile ferate, înzăpezite, sunt întrerupte. La București să fim fericiți cu -5° !

În Finlanda presiunea rusească e din ce în ce mai mare în Carelia... Bestiile anunță succese. Finlandezii le dezmint însă, dar ce e drept cu gura cam pe jumătate. Puhoiului nu poate rezista nimeni indefinit.

Am numărat în *Universul* la pagina programelor: în București sunt 13 teatre și 58 de cinematografe principale. Și toate pline. Și să n-aibă Bucureștii un milion de locuitori? Se poate?

Blumenfeld vine cu havadișurile lui. Schwetz a fugit, Schwetz a plecat fără bagaje, s-a suit în tren și a și ajuns la Paris. Pașaportul și vizele îi fuseseră pregătite din vreme de Legația engleză. „Bine, dar cine e Schwetz?“ — întreb eu. Schwetz e reprezentantul lui Zbroiovska în București. Presiuni mari au fost făcute asupra lui ca să retragă el însăși acțiunile „Reșița“ și „Cugir“, syndicate și depuse la Londra *de el*. Presiunile au fost exercitate de banda Malaxa și de Guido Schmidt, actualmente omul lui „Hermann Göring-Werke“. Schwetz a fost amenințat până și cu arestarea și cu un „regim Auschnitt“. Schwetz a refuzat însă și a fugit cu ajutorul englezilor.

Chestiunea cu acțiunile depuse la Londra de Zbroiovska s-au încurcat de altminteri rău. Englezii nu admit anularea titlurilor și emiterea unora noi, decât pe baza însăși a legii excepționale promulgate în noiembrie. În acea lege se precizează însă că operația nu poate fi făcută

decât în favoarea unor proprietari de acțiuni români... Deși Tribunalul a pronunțat, din ordin, anularea titlurilor și emiterea unora noi în favoarea lui „Hermann Göring Werke“, Guvernul a oprit, de teama Legației engleze, redactarea și publicarea sentinței... Pe de altă parte, ca să regularizeze lucrurile (!!!) banda a cerut nemților să vând titlurile Statului român, sau consorțiului Malaxa... Guido Schmidt a lăsat ieri la Micescu o notiță cu condițiile sale, pe care Blumenfeld a putut să și-o procure și mi-a adus-o în copie.

Iată aceste condiții:

„1) Tratatative pentru vânzare sunt posibile numai după eliberarea sentinței;

2) Lichidarea tuturor intereselor („Reșița“, acțiuni și ipoteci, „Copșa Mică“).

3) Prețul să fie acela care corespunde cu plățile făcute la timpul său: S-au plătit:

328 255 acțiuni „Copșa Mică – Ciugir“	393 750
---------------------------------------	---------

160 000 acțiuni „Reșița“	250 000
--------------------------	---------

Ipoteca „Reșița“:

Dobânzi și dobânzi de întârziere

a acestei ipoteci până la

15.I.1940 (netto).....	54 937
------------------------	--------

Total: 698 687

17 600 acțiuni „Reșița“ din noile

emisiuni a 500 lei bucata.....	8 800 000
--------------------------------	-----------

(Pentru plata ipoteci, atât capital cât și dobânzi și dobânzi de întârziere a fost convenită paritatea de 140 sh 2 egală cu 1 unce aur).

4) Fixarea unui curs al livrei st. (circa 1 600 lei) care să corespundă realității.

5) Plata în lei la predarea acțiunilor care sume să fie întrebuințate pentru exporturi din România în Germania și pentru investiții în România“.

Abia plecase Blumenfeld de la mine și *comme par hasard* mi-a venit o lege la Consiliul Economic prin care se scutea de orice formalitate plata în deize din depozit propriu¹, pentru cumpărarea de acțiuni de ale întreprinderilor interesând apărarea națională.

Nici până azi n-au apărut numirile președinților de ținuturi la FRN. Intrigării și greutăți mari. Aflu că Micescu a fost curățat de la Nistru

¹ Multe deize în depozit propriu mai trebuie să aibă *banda*, dacă poate plăti 698 687 livre!!!

prin acțiunea concomitentă a lui Tătărescu și a lui Petre Andrei, lichidau de la Instrucție, javră favorită a Regelui pentru moment. Andrei a alarmat pe Rege asupra pericolului de a da un ținut cuzist și antisemit pe mâna nebunului, care cine știe la ce dezordine ar fi putut să provoace, odată ieșit din Minister. Iar Tătărescu s-a plâns că, deși prim-ministru și vicepreședinte al Frontului, nu i s-au dat decât două ținuturi, Suceava și Dunărea, și încă și astea cu titulari foarte dubioși în ce privește influența lui — pe când s-au dat o sumă de locuri țărâniștilor (de fapt trei). Și așa a ajuns Cazacu, după recomandarea lui Iamandi, în locul lui Micescu. Dar cu Cazacu, Tătărescu a dat de altă belea, căci Cazacu e vrăjmaș de moarte cu Inculeț... Rar a fost înjurat un om de liberali, cum e înjurat Tătărescu acum... Pentru șefiile județelor se luptă la cuțite. E o adevărată porcărie... Ce fericit sunt că am ieșit din țară...

După audiența la Rege și după ce a răsuflat câteva minute la Athénée Palace, doctorul Lupu s-a dus la Badea Spănu, un prieten al lui Mihalache, unde-l aștepta tot areopagul național-țărănesc. Cineva prezent mi-a raportat cu precizie povestirea doctorului.

Lupu a declarat Regelui că reia firul convorbirii întrerupte în seara de 24 Ianuarie. În seara aceea, Lupu felicitase pe Rege pentru curajul său, curaj care nu fusese răsplătit. Căci — complecta el acum — ce a urmărit Regele?

Regele a urmărit 4 lucruri:

1) Să dea stabilitate Guvernului, prea des schimbat din cauza necesităților de partid. Or, de la instalarea dictaturii, de la înlăturarea partidelor, *șase Guverne s-au succedat în mai puțin de doi ani!* Prin urmare primul scop n-a fost atins.

2) Să oprească puhoiul de legi pe care regimul democratic îl revărsa asupra țării. De când cu noul regim, ritmul de promulgare al legilor a crescut însă în mod înspăimântător, încât nici profesioniști nu se mai recunosc în noianul de legi ce apar zilnic. Iată că nici al doilea scop n-a fost atins.

3) Să purifice atmosfera morală în administrația generală și locală. Or, nici acest scop n-a fost atins, căci se fură acum de sus până jos, de zece ori mai rău decât înainte. Se fac afaceri cu sute de milioane beneficii și se șperțuiește, până la ultimul aprod. Și la acest punct, Lupu a remis Regelui o lungă listă de pungășii cunoscute lui — și altora. Regele s-a uitat pe listă și s-a încruntat.

4) Să provoace o unire sufletească prin crearea FRN-ului și portul unei uniforme care să măgulească amorul propriu al cetățeanului.

Acest scop a fost și mai puțin atins, căci în Front nu s-au înscris oame-nii de voie ci de nevoie, iar *uniforma nu o poartă decât funcționarii, încolo nimeni.*

După ce a rezumat astfel falimentul încercărilor regale, Lupu a încheiat (după multe dezvoltări, bineînțeles) cu constatarea că toată lumea iubește pe Rege (!) *că toată lumea e de acord cu fondul politicii lui, dar că nimeni nu e de acord cu forma acestei politici.*

Pentru un zăpăcit cum e, Lupu a expus lucrările cum sunt și cu o claritate de mirare...

În concluzie a propus Regelui desființarea FRN-ului, ca să vină toată lumea în jurul lui. Așa de bine a convins pe Rege, încât acesta înainte să strângă mâna de plecare doctorului, i-a spus: „De ce nu veniți să vă înscrieți toți în FRN?” Lupu era să-l înjure. S-a mulțumit să-i spună: „Aiasta nu se poate, Sire!” Vorba veche a lui Lascăr Catargiu...

După istorisirea lui Lupu s-a încins o discuție între fruntașii adunați la Badea Spânu. Maniu a subliniat că audiența lui Lupu fusese inutilă, așa cum o prevăzuse dânsul și că acțiunea „partidului” împotriva regimului trebuie dusă cu dârzenie crescândă... Mihalache l-a întrerupt, a observat că audiența nu fusese inutilă deoarece se stabilise un contact preitenesc între Rege și un fruntaș al „partidului” (Regele rugase pe Lupu să mai vină) și a declarat ritos:

„Domnule Maniu, nu mergem cu dictatura, nu mergem cu Frontul Renașterii Naționale — dar atât tot. Încolo nu facem nici o greutate Regelui în momente în care țara luptă pentru existența ei...”

— „Dar la Belgrad, sunt informat” — a replicat Maniu — „că Gafencu a cedat Cadrilaterul...”

— „Domnule Maniu, te rog nici în glumă să nu spui așa ceva...”

— „Dar noi ardelenii, în Ardeal...”

— „Domnule Maniu, d-ta poți vorbi în numele Ardealului, dar atunci faci politică regionalistă, nu politică național-țărănistă...”

Sindrofia s-a spart într-o atmosferă cam rece...

Lupu a mai povestit că a cerut Regelui mai multă propagandă românească în străinătate. „Știți, Sire, că în politică socotesc pe Iorga ca un caraghios, dar de propagandă în străinătate ar fi bun...” Regele a întâmpinat: „De ce Iorga, n-ar fi bun și Giurescu?” — „Giurescu, Sire — a răspuns Lupu — are fițuicile lui tată-său, pe când Iorga le are pe ale lui...”

Când a coborât de la Rege, Lupu a întâlnit pe Balif, care i-a spus: „Îmi pare bine să te văd aici; ar trebui să vii mai des... E tare nevoie să veniți aci cât de mulți, și cât de des!”

14 februarie. De ce ne era teamă pare că se va întâmpla — Finlanda să ajungă la limita rezistenței sale... Din știrile încă nu bine lămurite, reiese că rușii au pătruns în ziua de 11 februarie în linia Mannerheim și că până azi au ocupat 32 de posturi blindate, instăpânindu-se pe întreg materialul de război aflat în acele posturi. Deși știrile rusești sunt precise, finlandezii dezminț succesele sovietice și afirmă că au recucerit cele mai multe din posturile pierdute... Pe de altă parte se anunță că moralul trupelor rusești, decimate de scorbut, ar fi prost... Până în opt zile vom fi lămuțiți. Rușii atacă în Carelia cu 12 divizii. După telegramele din Moscova, trupele sovietice nu sunt comandate de generalul Stern, care s-ar afla în Extremul Orient...

Acordul ruso-german ocupă întreaga presă europeană și a scos de la ordinea zilei misiunea americanului Welles. La Berlin nu se dau încă în vileag amănuntele acordului, al cărui conținut e încă secret. Acordul este însă considerat ca un instrument de mare eficacitate împotriva blocadei englezești, asigurând în viitor aprovizionarea Germaniei cu materii prime.

Vorbit ieri în treacăt cu Sir Reginald Hoare care mi-a spus că neînțelegerile anglo-române sunt pe cale de aplanare. Chestiunea petrolului n-a fost la început destul de bine lămurită și a supărat la Londra. Explicațiile ulterioare (?) au mai liniștit. Și afacerea Zbroiovska, pretinde Hoare, e pe cale de „tassare” (?). Cu atât mai bine. Asupra misiunii Welles, e pesimist. Crede și el că la Londra, crearea unui front oriental e la ordinea zilei...

Interesant: Hoare pretinde că demonstrația incapacității rusești, în războiul cu Finlanda, *a mers prea departe*, fiindcă a dat Rusia pe mâna Germaniei...

Iarnă cumplită pretutindeni. În Olanda, -24°. În Ungaria nenumărați morți cauzati de frig; oameni înghețați pe șosele...

Pe Marea Neagră suflă o furtună care a paralizat întreaga navigație...

Pungași au pătruns la Constanța pe motonava Transilvania și au furat toată argintăria din cambuză, în valoare de 300 000 lei. Pe linia Ploiești-Vălenii de Munte s-a furat material de cale ferată în cantitate

mare. Față de gheșeftarii și spertării noștri din București, acești curajoși rău-făcători apar simpatici...

15 februarie. Dejunat ieri cu Günther, ministrul Statelor Unite, care mi-a vorbit despre misiunea lui Sumner Welles. Diplomatul american pretinde că trimisul lui Roosevelt a fost însărcinat să trateze cu marile Puteri europene un acord privitor la stările *de după război!!!* și nimic mai mult. Dezarmament, limitarea fabricațiilor de război și toate bazaconii pe care pacifiștii n-au izbutit să le impună după 1919. Statele Unite urmăresc de pe acum organizarea păcii — când toată lumea vorbește de 4, 5 și mai mulți ani de război! Dl Günther vorbește evident din ordin, dar prea e de oaie și prea ne cred proști, domnii americani. Ca să organizezi pacea trebuie întâi să încetezi războiul... Prea s-au făcut multe pregătiri în jurul misiunii lui Welles, pentru ca ea să fie menită să ducă numai cuvântul lui Roosevelt despre ce va fi sau nu va fi, într-o vreme îndepărtată, când onoratul domn nu va mai fi desigur Președintele unei mari Puteri... Formula unei călătorii de informații era mai inteligentă și salvarda tot atât de bine amorul propriu al lui Roosevelt în caz de insucces...

Günther mai are naivitatea să creadă că nemții ca și franco-englezii nu bombardează cu avioanele orașele dinapoia frontului și populația civilă, fiindcă le-a cerut-o Roosevelt și că beligeranții, de o parte și de alta, nu vor să indisună pe americani! În realitate orașele și populația civilă au fost menajate până acum de ambele părți ale frontului, *de frica represaliilor*. O să vadă Roosevelt și Günther câtă seamă țin beligeranții de opinia americană, din acest punct de vedere, îndată ce se va întehi războiul. Günther pretinde că tot pentru a nu nemulțumi opinia publică americană, n-au bombardat până acum finlandezii Leningradul și alte localități rusești dindărătul frontului. Aci poate să fie ceva, căci finlandezii se sprijină mult pe ajutorul american și atacurile sălbatice rusești împotriva populației civile dezarmate din Finlanda au contribuit mult la vrăjmășia ce se dezlănțuie de câțeva vreme în Statele Unite, în toate straturile sociale, chiar printre muncitorii cei mai de stânga, împotriva Rusiei. Mișcarea de opinie în Statele Unite e atât de serioasă în această privință, încât în Camera Reprezentanților de la Washington, moțiunea Mac Cormick, prin care se propunea suprimarea Ambasadei de la Moscova din buget, era să fie votată, cu toată opunerea Guvernului, mai prudent decât opinia publică în materie de raporturi internaționale. Moțiunea Mac Cormick a avut pentru ea 105 voturi, și contra ---

numai din motive de disciplină politică — 108. Trei voturi deplasate și ruptura era gata...

Nu va fi ușor pentru nemți să obțină petrol din Rusia. Deși producția rusească a crescut în ultimii ani de la 14 la 30 milioane tone pe an, exportul rusesc de petrol și derivate a scăzut în aceeași perioadă de la 4 milioane tone sub 1 milion. Rușii au motorizat tot ce au putut și mai ales în agricultură motorul a înlocuit pretutindeni animalele de tracțiune, dispărute odată cu desființarea gospodăriilor individuale țărănești și înlocuirea lor prin colhozuri și sovhozuri. Pentru cele 3 milioane de tone pe care le cer germanii pe an, Sovietele ar trebui să renunțe să mai cultive Siberia...

Ședință solemnă ieri la Consiliul Superior Economic. Dl Guță Tătărescu ne-a cinstit cu prezența d-sale. E pentru prima oară că un prim-ministru vine să ia parte la Consiliu. Vizita lui Tătărescu e urmarea conversațiilor noastre și a dorinței primului ministru de a strânge cât mai mult legăturile între Guvern și Consiliu, în vederea unei rodnice colaborări.

Am deschis ședința cu câteva cuvinte de mulțumire în care am subliniat greutatea vremurilor și am arătat că Consiliul, ca orice organ ce vrea să nu moară, trebuie să se adapteze împrejurărilor. Creat pentru alcătuirea unor planuri de normalizare economică pe termen lung, Consiliul trebuie să se mărginească azi să îmbrace în cele mai nimerite forme economice măsurile excepționale și de expedient pe care lupta pentru existența țării le impun Guvernului. Am mai adăugat că în lipsa Parlamentului, Consiliul mai are și menirea de a ușura răspunderea miniștrilor prin solidarizarea lui cu hotărârile lor și am rugat pe onorabilele Excelențe să vină cât de des printre noi.

Tătărescu a luat apoi cuvântul, ne-a acoperit cu flori, pe toți și pe mine în parte și a declarat că vrea să colaboreze „întim” cu Consiliul pentru sporirea producției. Pe acest punct l-am întrerupt cu observația că producția roadelor anuale ale pământului trebuie sporită cât de mult, dar că producția exploatării rezervelor care nu se refac, din sânul pământului, trebuie exploatată cu prudență, căci aceste rezerve constituie și patrimoniul generațiilor de mâine. Cu alte cuvinte să o împingem în domeniul agriculturii, dar să o lăsăm mai moale în al minelor...

După ce și-a sfârșit Tătărescu cuvântarea, am procedat la examinarea proiectului de lege pentru înființarea Ministerului Comerțului Ex-

terior, care a trecut cu ușoare retușări. Au fost de față toți miniștrii economici, afară de Mitiță Constantinescu, care, după câte mi-a spus Costică Angelescu, economistul național, e furios fiindcă noul Minister i-a luat aproape toate atribuțiile în materie de schimb și de valută... Au asistat la ședință și R. Portocală și noul ministru Ion Christu, pe care îi invitase. Prin noua lege a devenit membru de drept al Consiliului și ministrul Comerțului Exterior și nici nu se putea altfel. Costică Angelescu părea încântat că a rămas ministru, că a scăpat de bucluc și că a fost lovit Mitiță. „I-a dat Regele *Cununa de spini* ca să-l consoleze de amputația pe care i-a făcut-o” — rânjea simpaticul Cadrilaterist...

Ce oameni mici!

Secretar general al noului Minister a fost numit Emil Marian. Greșală. E om cinstit, dar fără concepție și i-e frică până și de umbra lui. Mecu, omul devizelor, a rămas la Ministerul Economiei Naționale. De ce?

DI Sumner Welles părăsește America luni, pe transatlanticul italian „Rex”. Să vină sănătos.

Hecatomă pe Oceanul Atlantic. Mai multe vapoare mari, de peste 10 000 de tone au fost scufundate de nemți. Englezii de partea lor au scufundat două submarine germane...

Știrile din Finlanda sunt încă contradictorii. Rușii anunță succese, ce e drept mai puține ca ieri — iar finlandezii le dezminț și afirmă că au reluat cele câteva poziții pierdute în dârzele lupte ce se duc în Carelia de două săptămâni. Ce e sigur, e că rezistența finlandezilor nu e încă înfrântă... dar vin rușii, vin mereu.

O telegramă anunță că un fapt de importanță doborârea „avionului negru”, un avion sovietic condus de un semiturbat care zbura la mică înălțime și prăpădea lumea și vitele cu mitraliera...

16 februarie. Finlandezii rezistă... Dar cu greu. Rușii atacă cu trupe încontinuu reînnoite și cu tancuri de 70 tone. Se pare că în sectorul Summa al liniei Mannerheim, sovieticii au ocupat pozițiile din linia I-a,

dar au suferit pierderi enorme. O sumă de aeroplanе rusești au fost doborâte. Lupte grele, și zilnice.

Teofil (Sidorovici) a sosit la Roma cu reprezentanții „Strajei Române”. Primit la Triest cu alai și la Roma în gară de autoritățile italiene și române, Teofil a căzut în brațele lui N. Petrescu-Comnen și aceste două mari suflete românești au trăit un moment de emoție. Ce am face noi fără Teofil? Și fără nenea Nae Comnen?

Criză în Bulgaria. Ministerul Kiosseivanov a demisionat. Cauza: neînțelegeri interne, în special între primul ministru și ministrul Agriculturii, Adrianov. Regele Boris a primit demisia Guvernului și a însărcinat cu formarea noului Cabinet pe profesorul universitar Filov, până acum ministru al Instrucției Publice. Pentru Externe a chemat pe Popov, ministrul Bulgariei la Belgrad. Se crede că noul Guvern se va forma chiar azi. Nici o schimbare în politica externă. Păcat că pierdem pe Kiosseivanov, om de încredere, și care luase câteva angajamente importante, în ultima vreme față de Sărăcăcioglu. Va trebui să o luăm din nou. Kiosseivanov a declarat că se retrage din viața politică, ceea ce dovedește că e supărat, prin urmare că criza a venit pe neașteptate — deși se certau în Guvern de 15 zile, de la alegeri...

Göring a pronunțat ieri un mare discurs (adică lung...) la Radio. Toate merg bine în Germania. Nimeni nu moare de foame (numai de frig). Germania stochează materii prime în depozite sigure și bine păzite. Anglia pe fundul mărilor... În discursuri sunt nemții foarte tari. Să-i vedem și la fapte.

Olanda a protestat energic la Berlin împotriva scufundării vaporului „Burgerdijk”, torpilat fără cercetare pe bord, deși venea dintr-un port neutru (America) și era îndreptat înspre alt port neutru (Olanda). Nemții au răspuns că așteaptă raportul comandantului submarinului care a torpilat vasul. Alte două vase, unul norvegian, celălalt danez, au fost scufundate ieri în aceleași condiții...

Comisia afacerilor străine a Senatului american a amânat proiectul Pitmann referitor la supunerea mărfurilor destinate Japoniei reglemen-

tării unor măsuri speciale de „embargo“. Pitmann a declarat că totuși moțiunea se va trece în sesiunea actuală a Senatului.

Scandal la *Viața Românească*. Această revistă moștenită de M. Ralea și de P. Andrei de la C. Stere, era condusă în ultima vreme de C. Vișoianu pe spezele Ministerului Propagandei. Un oarecare Catz, expulzat din Franța ca comunist, a publicat în ultimul număr un articol în care laudă pe ruși și înjură pe finlandezi. Numărul a fost confiscat și Vișoianu silit să demisioneze. Coloratura de extremă stângă a celor doi miniștri (Ralea și Andrei) apare din ce în ce...

În Franța comuniștii sunt urmăriți pretutindeni. Condamnări până la 5 ani închisoare, pentru simple acte de propagandă. Vreo 25 de cehi care lucrau într-o uzină au fost arestați, și vor fi probabil expulzați.

Țigănia e din ce în ce mai mare la FRN. Vaida, omul cu pipa, de o slăbiciune nespūsă. Recomandasem la Tecuci pe G. Apostoleanu, după care ar fi trebuit să alerge — au numit o secătură țărănistă, pe V. Beldie. La Dorohoi, la Botoșani, cuști parșivi. O să fie o frumusețe: pogromuri organizate de FRN în numele Regelui! În Ardeal nu vor să admită decât ardeleni. A fost ceartă mare pentru Hunedoara, unde Costică Bârsan a băgat capitaluri mari și avea pretenții și mai mari... S-a numit un vaidist necunoscut! Sunt încântat că nu m-am amestecat în această țărăță.

17 februarie. Academia Română a comemorat ieri solemn 100 de ani de la nașterea lui Titu Maiorescu. A venit și Regele și a spus zece cuvinte. Discursul comemorativ l-a ținut discipolul Maestrului, I. Petrovici. Academicienii au inaugurat cu acest prilej uniforma pe care le-a dat-o și lor Vodă: frac negru cu broderii de verdeață. Se putea să fim noi mai prejos ca alte țări! Oameni n-avem, dar fracuri să fie! Suflul lui Maiorescu, atât de formalist, trebuie să fie mulțumit pe lumea cealaltă.

Toată viața lui, Maiorescu a fost proslăvirea tipicului. Eforturile lui au dus la crearea unui tip intelectual care a predominat în straturile noastre culte mai multe decenii și ai cărui ultimi reprezentanți sunt Pipi Negulescu și Jiji Petrovici...

Titu Maiorescu, ca caracter, ca ambiție, și ca seninătate a fost un fel de Goethe al nostru. Un Goethe cu țacălie dar fără Faust, fără Ifigenie și fără teoria culorilor. I-a lipsit Weimarul și... Italia.

Procesul Auschnit a început ieri în fața Tribunalului Ilfov.

Numai în preajma Parisului (comunele suburbane) au fost anulate 162 de mandate comuniste în consiliile comunale. Merg bine francuzii...

Finlanda continuă să reziste...

Trei torpiloare comandate de noi la Portsmouth în Anglia, au fost botezate: „Viforul“, „Vijelia“ și „Viscolul“. S-a strâmbat Tilea la ele și au alunecat toate în apă... Cu aceste 3 vase, Marina noastră s-a îndoit și a devenit formidabilă. Fiecare torpilă are 25 metri lungime și un echipaj de 8 oameni.

Guvernul bulgar a fost reconstituit, conform prevederilor, cu Filov în frunte. Noul prim-ministru a făcut presei declarații din care reiese că *nimic* nu s-a schimbat în politica Bulgariei, care urmează mai departe linia păcii, a neutralității și a înțelegerii cu toată lumea.

Vălvă mare în presa noastră în jurul vizitei lui Teofil la Roma. Teofil fiind sluga Regelui, nici nu se putea altfel. Dar pare că și la Roma caraghiosul a fost luat în serios, căci l-au primit Ducele și Regele, i s-au oferit mese prezidate de câte un ministru și nu i s-a dat nici un picior în c.r!

18 februarie. Maniu a redactat un memoriu prin care critică politica noastră externă. După ce laudă pe Rege pentru îndrumările sale, atacă violent pe Gafencu care ar fi zădărnicit planurile Regelui (!!!) Și ar fi pierdut Cadrilaterul la Belgrad. Adusese deja această învinuire ministrului nostru de Externe în consfătuirea național-țărănistă ținută după audiența d-ului Lupu la Rege. Maniu cere să renunțăm la neutralitate,

să ne declarăm pentru moment și noi *nebeligeranți* și să pregătim intrarea noastră în război alături de Aliați. N-am putut să-mi procur încă textul exact al acestor declarații asupra cărora presa noastră este bine-înțeleasă mută. Se spunea ieri că Maniu a fost chemat la Parchet și se vorbea chiar de eventuala lui arestare.

Dacă presa noastră este mută, telegramele din străinătate (pe care le primim confidențial) vorbesc. Iată conținutul unei note a *Agenției Stefani* cu data de 17 februarie:

„București, ora 9,45. Fostul președinte de Consiliu de Miniștri, Iuliu Maniu, șeful Partidului dizolvat Național Țărănesc, care de multă vreme ducea campania împotriva noului regim din România, a publicat la 14 februarie în presa străină o declarație împotriva politicii externe a României.

În această declarație, dl Maniu afirmă că recenta Conferință de la Belgrad a fost o trădare a intereselor românești, că politica urmărită de dl Gafencu este în gravă contradicție cu politica Majestății Sale Regelui (!!!) și că, în sfârșit, trebuie restabilit în România regimul democratic în înțelegere cu democrațiile occidentale, alături de care România trebuie să fie gata să se bată în caz de război.

În urma acestei declarații, fostul președinte de Consiliu a fost invitat ieri seara să apară în fața Tribunalului Militar al Corpului II de Armată, pentru a-și clarifica atitudinea.

Cum acțiunea sa este socotită ca periculoasă pentru interesele Statului, dl Maniu va fi supus unei urmăriri penale. Faptul a produs impresie enormă la București“ (Nici o impresie, căci până azi nimeni nu știe despre toate cele relatate mai sus).

Vizita lui Teofil la Roma, continuă să facă vâlvă în presa românească, în cea italiană și chiar în celelalte țări ale Europei. Mulți ar putea să creadă că ceea ce se subliniază în presă este apropierea dintre Italia și România, simbolizată prin trimiterea reprezentanților Străjeriei Românești la Roma. Eu unul cred că ceea ce a impresionat lumea, e întâlnirea marelui om de Stat român cu Mussolini și cu Papa. Căci Teofil a fost și la Papa...

Malaxa e pe „seletă“ — cel puțin în gura lumii. Denunțul lui Dumitrescu, împărțit oamenilor în copie a provocat un val de ură și de înjurături la adresa magnatului industriei române, pe care nimeni nu-l poate suferi. Nervos cum e, și bolnav de ficat, tipul s-a pus la pat. Prie-

tenii — cine n-are prieteni — spun că se face bolnav ca să nu fie silit să depună la procesul Auschnit, unde nu îndrăznește să dea ochii cu fostul său tovarăș, cu atât mai mult cu cât tovarășul se apără atât de minunat, încât iese basma curată în ochii celor care asistă la proces. Dezgustător, cu privire la acest proces, e că președintele completului duce dezbaterile cu o vădită parțialitate, în speranța unei înaintări, iar presa venală insultă pe inculpat fără rușine, pe când cenzura interzice orice informație sau apreciere favorabilă osânditului dinainte...

Se vorbește de o posibilă călătorie a Regelui în Italia, călătorie pe care ar pregăti-o la Roma marele om de Stat Teofil. Nu-mi vine să cred.

Pare că Gh. Alexeanu, profesor universitar și Rezident Regal al Bucureștilor, va intra rău în acțiunea deschisă împotriva administrației Fondului Religionar din Bucovina.

Ancheta preliminară care se face a fost îndreptată împotriva mitropolitului Visarion Puiu, pe care Regele vrea să-l scoată din Scaun, fiindcă e cam țicnit, ghișeftar și s-a dat cu gardiștii. Dar iată că pe lângă Puiu mai iese vinovat și Alexeanu, care, în calitate de consilier juridic al Fondului, a încheiat o convenție cu zisul Fond, prin care se obliga să urmărească o serie de procese ca și pierdute ale Fondului, pe prețul cesiunii unei treimi din valorile reclamate, în caz de câștig — și că în lista afacerilor putrede ar fi băgat, în înțelegere cu mitropolitul, și o serie de procese însemnate în care dreptul Fondului și solvabilitatea pârâtului nu făceau nici o îndoială... Alexeanu ar mai fi comis și o serie de abuzuri și de nedelicatețe în calitatea sa de Rezident, mai întâi la Cernăuți, apoi la București... Călinescu vroia să-l facă ministru! A avut mâna fericită și mucenicul Armand, protectorul junelui Lobei!

Regele a subscris 10 milioane la împrumutul pentru înzestrare; Voievodul Mihai - 2 milioane iar personalul Palatului - 2 milioane și 17 mii lei. Se vede că au sângerat pe Malaxa, căci Auschnit și Kaufmann s-au dus și Aristide Blank „nu mai marșează“!

A apărut Legea de organizare a Ministerului Comerțului Exterior și numirea lui Ionel Christu ca ministru. Încă un faliment în perspectivă...

Popov, noul ministru de Externe bulgar a făcut și el declarațiile cele mai liniștitoare. Vrea pacea și bună înțelegere cu toți, mai ales cu vecinii. Va continua politica lui Kiosseivanov...

În Germania, Ministerul Filov are o presă bună. Ziarele insistă asupra caracterului pacific al noului Guvern, iar despre Filov se reaminteste că este membru al Academiei de Științe din Prusia și doctor al Universității din Berlin.

Senzație mare, atât în Germania cât și în Anglia, face urmărirea cruciatorului auxiliar german „Altmark“, în apele teritoriale norvegience, de trei vase de război engleze. Vasul „Altmark“ transporta 55 de ofițeri și 220 de marinari englezi și se strecura de-a lungul coastelor Norvegiei, ca să ajungă într-un port german. Somat să se oprească de vasele britanice, s-a refugiat în fiordul Joessing, unde englezii l-au urmărit și au luat prizonierii fără să scufunde vasul german. Protestări violente la Berlin, protestări mai puțin violente, dar protestări și din partea Norvegiei. În Anglia mare entuziasm — cu atât mai mare cu cât săptămâna trecută marina regală a scufundat 5 submarine germane. Săptămână rea pentru nemți...

Sumner Welles a părăsit ieri New Yorkul, pe transatlanticul italian „Rex“. Odată cu el a plecat și Myron Tailor trimis de Roosevelt ca reprezentant personal pe lângă Papa. Roosevelt a plecat să se odihnească, în mare, pe un vas al Flotei americane.

Sărbătorirea centenarului lui Maiorescu, de alaltăieri, vineri, la Academic, a avut ca epilog un articol al lui Iorga în *Neamul Românesc*. Paranoicul, care nici mort nu iartă pe Maiorescu că l-a judecat cum merită și mai ales că a știut să facă școală și el nu, își varsă — deși cu sfială — veninul. Gestul unei javre care ridică laba și se ușurează pe trunchiul unui bătrân copac...

Finlandezii rezistă... dar mărturisesc că rușii au ocupat unele poziții din prima linie Mannerheim. Din informațiile Statului nostru Major rezultă că 14 divizii rusești luptă în Carelia cu 3 divizii finlandeze...

Mareșalul Mannerheim a lansat totuși un manifest optimist prin care afirmă că finlandezii nu mai luptă singuri, că au primit și primesc

în fiecare zi ajutoare... Pare că mai ales francezii au trimis material de război foarte util și eficace...

Nici până azi n-au fost redade circulației toate liniile înzăpezite... De-ar fi barem ultima zăpadă anul acesta!

Întâlnit ieri pe Vaida. I-am mulțumit pentru amabilitatea cu care au primit recomandările mele la FRN. Am cerut și eu 5 locuri, la județe, pentru băieți de prima ordine. Mi s-au refuzat toate! S-au numit numai epavele vechilor partide! Vaida se scuză și se declară amărât și neputincios. Îl speculează Tătărescu și țărăniștii! Acum îl amenință și A. C. Cuza, că iese cu toți ai lui din Front, fiindcă nu li s-au dat destule locuri deși li s-au dat vreo 7! Păcat și de falimentul FRN-ului, care e asigurat!

Primit o scrisoare de la Victor Alboteanu, din închisoarea Văcărești. Dl Alboteanu este scribul lui Titeanu care ironiza în gazetele escrocului activitatea mea la Consiliul Economic. Prins cu mâna în sac, la Propagandă, a fost dat pe mâna justiției. Idiotul își închipuiește că am cerut eu să fie urmărit, și îmi cere iertare, pe trei pagini... Pe lângă că e escroc, mai e și prost. Parcă de el îmi arde mie! N-am contribuit cu nici o vorbă la urmărirea lui. Am să i-o scriu...

19 februarie. Finlandezii au fost siliți să părăsească prima linie Mannerheim și să se retragă pe a doua... Ni se strânge inima la toți...

Incidentul „Altmark“ se agravează, scriu ziarele. Adică ce? Va declara Germania război Angliei?!

În Norvegia îngrijorare cu privire la soarta neutrilor. O mărturisește ministrul de Externe norvegian, Koht, într-o cuvântare ținută la Tronhjem.

Un val de frică pare că trece peste lumea oficială. Fel de fel de zvouri se susură la ureche, polițiștii alcargă din colo încoace, la Minis-

terul de Interne e mobilizare, posturile militare de pază au fost întărite și înmulțite pe la autorități. Până și la Consiliul Superior Economic ni s-au trimis jandarmi... Să fie teama de Maniu, de gradiștii reînviați, de avocații lui Auschnit? Sub o dictatură polițistă condusă de oameni terorizați prin propria lor conștiință te poți aștepta la toate caraghios-lăcurile. Natural, prin ziare nu transpiră nimic...

În schimb, citim în *Paris Soir* din 13 februarie, în prima pagină, următoarele:

Mai întâi 8 linii de titluri:

„Pe malurile Dunării

O explozie distruge

bateriile românești

care apără

Porțile de Fier

Santinela trage:

unul din autorii atentatului cade!

E un neamț!“

Și apoi textul:

„Londra, 12 februarie (prin telegraf). Explozia cauzată de agenții germani și care a distrus bateriile de pe malul românesc, pe Dunăre, a făcut să apară teama că printre planurile Reichswerhrului (armatei germane) (!!) se află și unul al invaziei României pe Dunăre, telegrafiază corespondentul lui *Daily Express* la București.

Până ieri seara, duminică, serie confratele nostru, știrile, privitoare la această explozie, au fost riguros suprimate de autoritățile românești. Se poate spune acum că a avut loc la Orșova, la câțiva kilometri în amonte de Porțile de Fier, unde Dunărea curge într-un defileu îngust. Este singurul sector al Dunării apărât de baterii.

Toate tunurile au fost distruse și trei soldați români uciși. Câteva minute după explozie o santinelă interpela un om care fugea în întuneric. Cum necunoscutul nu se oprea, gradianul (?) a tras și l-a omorât. Necunoscutul a fost identificat, este un neamț“.

O știe Parisul, o știe Londra, și noi nu știm nimic!

S-a făcut bilanțul exact al cutremurelor din Anatolia: 32 741 de morți, 9 404 de răniți...

Întreaga presă europeană continuă să se ocupe de mișcările eminentei om de Stat Teofil Sidorovici, demnul reprezentant al trinității Po-

pescu-Urdăreanu-Malaxa, care domnește astăzi peste poporul românesc și îl stoarce mai rău decât pe timpul fanarioților.

Ieri, adunarea generală la Banca Națională. S-a trecut cu fățarnicie și cu minciunile dincolo de limitele permisului.

Pe cine vor aceste sinistre pușlamale să înșele? Cei de azi văd, și cei de mâine vor ști să citească... Atunci? Sinistre lichele!

Dl Gh. Leon, excroc cu pretenții, a fost ales director și dl Mecu, om cumsecade dar prost, cenzor, în locul lui Leon. Băicoianu a rămas în fine pe dinafară. S-a reales și Costin Stoicescu...

Centenarul lui Maiorescu a fost sărbătorit ieri *unde și cum* trebuie – la Universitate. Au vorbit, rectorul Stoicescu în numele Universității, profesorul Caracostea în numele Facultății de Litere și Mircea Djuvara în numele foștilor elevi al maestrului...

Turma FRN-ului a fost adunată ieri la Cameră, președinții ținuturilor la un loc cu ai județelor. La ținuturi s-a mai făcut o schimbare: Portocală, la Galați, în locul lui Slăvescu, care n-a primit. Șefii județelor: o jale. Întrunirea searbădă. Nici o vlagă. A vorbit Vaida, ca de obicei, alandala. A încercat Tătărescu în zadar să înfierbânte adunarea prin câteva cuvinte calde. Au mai vorbit Giurescu și Iuliu Moldovan, ca și cum n-ar fi vorbit. Faliment înainte de a se deschide tarabele...

Primit prin generalul Bengliu (?), comandantul Jandarmeriei, o lungă spovedanie scrisă în pușcărie de tânărul Milcoveanu. Nenorocitul speră să pot face ceva pentru grațierea lui... Ce? Urdăreanu nu vrea să știe de așa ceva...

20 februarie. Cercul politic sunt adânc tulburate. Toată lumea urlă împotriva regimului, împotriva lui Tătărescu, și ce e mai grav împotriva Regelui. Dacă n-ar fi starea de război care ne amenință și față de care fiecare își mai pune frână pornirilor, justificate sau nu, ar zice că ne aflăm cu adevărat într-o stare prerevoluționară. În toate cercurile mai ridicate e o încordare mare, iar în jos, în rândurile poporului, o nemulțumire cum n-a mai fost de mult...

Printre cauzele imediate ale încordării de sus:

1) Scumpirea traiului și o dată cu ea sporirea dărilor directe și indirecte, precum și a angaralelor, între care împrumutul *benevol* pentru înzestrarea armatei a exasperat în cel mai înalt punct;

2) Convingerea intrată în public, și pe care nimeni și nimic nu i-o va mai scoate din cap, că Regele asociat cu Malaxa și cu Urdăreanu jefuiesc țara și trimit capitaluri în străinătate. În această privință procesul Auschnitt a pregătit calea, denunțul lui Dumitrescu (cu privire la matrapzâcurile neurmărite ale lui Malaxa), răspândit în toată țara în sute de exemplare, a umplut paharul...

3) Acțiunea de subminare, de fiecare zi, a frunțașilor fostelor partide dizolvate care se întrunesc regulat, unii sub președinția lui Dinu Brătianu, alții sub a lui Maniu sau a lui Mihalache și pun la cale pe de o parte tot ce se poate pune împotriva regimului — iar pe de alta propaganda cea mai activă pentru a convinge lumea că s-a sfârșit cu el, și că în scurtă vreme partidele își vor recâștiga atotputernicia;

4) Modul tâmpit cum s-a alcătuit organizația FRN-ului pe ținuturi și pe județe:

5) Lipsa oricărei considerații pentru actualul Guvern și pentru conducătorul lui. Împotriva lui Tătărescu s-au dezlănțuit în special liberalii care îl înjură cum n-a fost încă înjurat om politic în România.

Iar pentru nemulțumirea de jos:

1) Continuele și prelungitele concentrări;

2) Rechizițiile;

3) Brutalitățile agenților fiscali și șperțuiala exercitată de micii funcționari;

4) Lipsa oricărei posibilități de intervenție sau de cerere de ajutor, deoarece parlamentarii și șefii electorali, care mai înainte serveau nenorociților drept organe de recurs, n-au fost înlocuiți prin nimic — iar cei mari de azi nu primesc pe cei mici...

Duminică la Cameră s-a lăsat urât de tot — dar bineînțeles nu s-a publicat nimic prin gazete. Mai întâi Gheorghe Cuza a venit să declare că toți cuziștii se retrag din Front. Dâștii au înțeles să li se dea în bloc nordul Moldovei, nordul Basarabiei și Bucovina; de vreme ce li s-a dat numai câteva județe răzlețe, nu le primesc și pleacă. Și s-au dus, a alergat după ei Giurescu, a alergat Vaida, nimic n-a folosit, nimic nu i-a oprit... G. Cuza a mărturisit unui prieten al meu că ei nu intraseră în FRN decât ca să-și păstreze organizațiile *pentru ziua apropiată în care Frontul se va desface*.... Dacă era însă vorba să piardă cele mai bune organizații, mai bine rămân pe dinafară, cu propaganda clandestină,

care va prinde cu atât mai mult cu cât FRN-ul va deveni foarte curând odios...

După „chestia“ cu cuziștii s-au mai ivit și altele. Președintele de la Storojineț s-a prezentat în așa hal, încât Giurescu l-a eliminat „stante pede“ și a rămas locul vacant.

S-au depus la birou acte prin care se dovedea că 6 din noii șefi sunt alcoolici învechiți, iar alți 11 din ei clienți ai Parchetului... Mergem bine cu regenerarea!

La „ceaiul“ politic din urmă, de la Dinu Brătianu, nu s-a vorbit decât de lichidarea Frontului. Unanimitatea celor prezenți a hotărât să se țină „cadrele“ gata pentru organizarea din nou a partidului. Tătărescu a fost tratat de laș, de nătâng, de trădător. Dinu a reamintit că în vizita pe care i-a făcut-o după chemarea lui la Guvern, Tătărescu i-a spus: „Peste 3 săptămâni nu va mai fi Front al Renașterii Naționale și vom fi din nou toți laolaltă!“...

Cu Maniu „era să fie lată“. Ghelmegeanu a fost ieri la mine și iată cum mi-a povestit că s-au întâmpnat lucrurile. Declarațiile d-lui preșident n-au fost date sub formă de interviu; Dl preșident le-a redactat pentru uzul valahilor, dar a chemat reprezentanții presei străine și le-a comunicat textul, pe care unii au izbutit să-l transmită gazetelor lor. Textul conține cam cele pe care le-am însemnat deja mai sus.

Vineri seară la ora 8, un comisar Regal s-a transportat la domiciliul lui Maniu și l-a poftit să vină să dea explicații șefului Parchetului Militar. „Domnule Comisar, bine că ați venit la timp — a întâmpinat Maniu — vedeți, am pus șoșonii să mă duc să iau masa cu prietenii la Cina; decât să faceți scandal acolo, mai bine mă ridicați în liniște, la mine acasă...“ A cerut apoi voie să ia cu dânsul pe Buteanu, secretarul său... „Cine știe poate să fie nevoie să-mi aducă câte ceva...“, a mai adăugat dl preșident, făcând aluzie la o posibilitate de arestare... Deși comisarul l-a liniștit asupra acestui punct, Buteanu a însoțit totuși pe șef. Interogatoriul a durat până la orele 11, după care Maniu s-a dus la *Cina* unde-l așteptau prietenii.

În interogatoriul de vineri seară, Maniu a fost foarte blajin, a lăudat politica externă a Regelui și discursul său de la Chișinău și n-a atacat decât pe Gafencu, dar pe acesta violent. A doua zi, sâmbătă, a trimis însă un supliment de declarații, scrise, prin care complectă depoziția

din ajun în sensul că întindea asupra întregului regim, inclusiv Regele, învinuirile aduse lui Gafencu... Mare emoție în Guvern și până Sus... Regele a vrut să se deschidă imediat acțiune penală împotriva delincventului; unii miniștri au propus să se dea chestiunea pe față, să se publice declarațiile lui Maniu, să se discute și să se dovedească că conținutul lor nu era prielnic intereselor României... Miniștrii s-au străduit și s-a amânat rezolvarea chestiunii pe azi. Azi s-a ajuns în fine la o soluție mai cuminte. Mâine va apare un decret-lege în virtutea căruia, orice publicație, sub orice formă, imprimată, scrisă la mașină, scrisă cu mâna (oricare ar fi modul ei de împrăștiere), care nu va fi trecut prin cenzură, va fi declarată *clandestină* și autorul oricărei scrieri clandestine va fi pasibil de închisoare până la 2 ani, de amendă și de pierderea oricărei funcții publice sau particulare precum consiliile de administrație (o atențiune specială pentru liberali). Maniu va primi un *avertisment*, de data asta, și incidentul actual va fi închis. Pe viitor, dacă mai scrie, va fi însă închis, el...

Cu explozia de la Orșova a cărei știre a fost publicată de *Paris-Soir*, Ghelmegeanu mi-a dat cuvântul său de onoare că totul a fost inventat, și că n-a fost nimic. După câte știam și eu, nu avem nici o baterie, nici la Porțile de Fier, nici la Orșova, nici în Cazane...

Ghelmegeanu mi-a mai spus că e aproape gata să încheie un acord cu câți au mai rămas din șefii de organizații ai Gărzii de Fier, cu cei care au scris la *Bunavestire* și la alte foi. Toți aceștia vor semna „o spovedanie“ prin care se vor lepăda de Crezul lor și vor adera la FRN. *După care se va acorda o amnistie generală.* Era să întreb: „Și celor care au fost împușcați?“ I-am remis și petiția lui Milcoveanu. Se va rezolva la amnistie... Numai să dea Negru Vodă amnistie... Dacă se va opune P.U.M.? [P. = Popescu = Regele Carol al II-lea; U. = Urdăreanu; M. Malaxa]

Regele Gustav al Suediei, jucătorul de tenis, a întrunit Consiliul de Miniștri și a făcut declarații solemne de neutralitate în numele Suediei. O participare la războiul fino-rus ar atrage Suedia în războiul mondial contrariu intereselor acestei țări pe care ar mai pune-o o asemenea eventualitate și în neputință de a mai ajuta Finlanda nici atât cât o ajută astăzi. Declarațiile Regelui Gustav fac să se prevadă care va fi și hotărârea finală a țărilor nordice ce se întrunesc într-o conferință în zilele de 24 și 25 februarie.

Finlandezii n-au fost demoralizați prin pierderea primei linii Mannerheim. Ei s-au instalat pe o nouă linie bine fortificată, tot de la mare la lacul Ladoga, dar mai aproape de Vyborg. Comunicatul finlandez anunță o mare victorie la nord-est de lacul Ladoga, unde divizia a 18-a rusească a fost complect distrusă. Rușii ar fi lăsat 18 000 morți pe câmpul de bătaie (pare cam mulți) și un bogat material de război. Pe de altă parte presiunea rusească în Carelia ar fi slăbit, trupele sovietice care atacă de 17 zile având nevoie de repaus. Admirabila rezistență finlandeză e încă departe de a fi înfrântă...

Pe lângă președinția Consiliului din Franța s-a creat o nouă Direcție pentru *coordonarea serviciilor menite să garanteze securitatea materială și morală a națiunii*. Această Direcție va trebui să aducă la cunoștința Guvernului toate doleanțele justificate ale publicului, doleanțe ce ar putea fi satisfăcute — și să explice totodată cetățenilor pentru ce anumite măsuri împovărătoare și chiar vexatorii, impuse de împrejurări, trebuiesc primite și suportate în interesul comun al izbânzii finale... În fruntea acestei Direcțiuni a fost numit consilierul de Stat Delfan.

Un asemenea Serviciu sau Direcție ar trebui să se înființeze cât mai neîntârziat și la noi. „Un paznic al moralului francez“ a fost numit noul director de la Președinția Consiliului francez; de ce n-am avea și noi unul?

Abs, Neubacher, Pilder au fost opriți în drum spre noi, de zăpezi și intemperii. Avionul cu care venea Pilder, pornit de la Budapesta, a ajuns până deasupra Aradului și s-a întors înapoi. Mâine sosesc toți.

Toți domnii aceștia, care vin cu instrucțiuni noi de la Berlin, vor să constituie de mult proiectata Societate de Import-Export germano-română. Radu Cruțescu, care i-a precedat la București, mi-a spus că vor să mă numească pe mine președinte. Nu știu însă dacă voi primi... Pe de altă parte știu că Guvernul nostru ar voi să mai amâne înființarea acestei societăți ca să nu se supere iarăși englezii împăcați azi pe trei sferturi.

Din câte am aflat de la ai mei, de la Bancara, domnii vin pentru constituirea zisei societăți, dar mai vin și pentru altceva. Le trebuie lei, ca să plătească tot ce cumpără de la noi și vin să ne ofere devize în schimbul acestor lei. Da, devize! Când s-a declarat războiul, la 1 septembrie, Germania a rămas cu un cont activ în Anglia, în Franța, în Sta-

tele Unite etc. Anglia și Franța au sechestrat bineînțeles activele germane. În țările neutre însă ele au rămas disponibile, dar în Statele Unite, spre exemplu, inutilizabile, din cauza stăpânirii mărilor de către englezi. Germania vrea să utilizeze acum aceste disponibilități la noi...

Cecropid îmi povestește toate intrigările dintre nemții din București. Misiunile lor, grupate pe lângă Legație, au ajuns să cuprindă un număr de agenți ce trebuie să dea de gândit Guvernului nostru, căci domnii de la Berlin nu se ocupă numai de furniturile Statului german *dar și de nazism*. Noroc pentru noi că nu se înțeleg și se mănâncă între ei. Clodius, vrea cu tot prețul locul lui Fabricius și și-a pus la București ca agent pe Neubacher care a fost astfel desemnat de Ribentrop, iar nu de Göring, deși reprezintă *interesele economice ale Reichului*. Göring a vrut să numească pe Guido Schmidt, dar față de propunerea Ministerului de Externe n-a insistat, ca să nu jignească partidul, căci Neubacher e sută în sută omul partidului și Ribbentrop l-a ales tocmai ca să nu-l poată refuza Göring. Dar în realitate, la București, nu e nici Guido Schmidt omului lui Göring; omul lui Göring a fost, este și va rămâne Gerstenberg... La Berlin lupta între Göring și Ribbentrop e mai acută ca oricând și toți inițiații socotesc că până în 3-4 luni Ribbentrop va fi curățit... În toate aceste intrigării ar fi loc de jucat o partidă frumoasă pentru Guvernul românesc...

Procesul Auschnit continuă. Deocamdată jurisconsultii petrec, ridicând incidente. Președintele duce interogatoriul după un carnet în care Malaxa a însemnat întrebările de pus... Condamnarea e sigură.

Fost ieri la Micescu să-l consult asupra cazului lui Șafran, ales șef rabin, și prin urmare senator de drept, deși nu are decât 30 de ani. Ca și mine, e și el de părere că trebuie admis în Senat, deși nu are încă 40 de ani, limită care după lege nu se poate aplica decât senatorilor aleși.

Cu acest prilej Micescu mi-a povestit ce pățește cu Codul Civil cel nou, redactat alandala și care intră în aplicație pe ziua de 1 martie. Or, așa cum e, nu se poate aplica. Prevede, de exemplu, că nici o vânzare nu se mai poate face fără transcriere în cartea funduară și în vechiul Regat și în Basarabia nu există carte funduară. Admite dreptul Statului de preemțiune la păduri, *fără termen* (!) așa încât nu s-ar mai putea vinde o pădure. Introduce dreptul cercetării paternității fără limită, așa încât dezorganizează familia. Toate năzbâțiile comunistului Lady au

fost introduse în Cod. Regele — spune Micescu — nu vrea însă să revină asupra promulgării din ambăt, și ca să o sfârșască o dată cu unificarea codurilor. Caută o formulă ca să împace pe Rege. Îi dau următoarea: se amână aplicarea Codului de Comerț și Codului Civil *pentru coordonarea lor*. Formula îi place, o va supune azi Regelui.

Ora 6 p.m. Decretul-lege împotriva publicărilor clandestine a apărut azi-dimineață. Pe lângă cele notate ieri, decretul mai cuprinde și domiciliul obligatoriu, până la un an pe bază de jurnal al Consiliului de Miniștri.

Decretul e reprodus în toate gazetele și însoțit cu declarații foarte bune făcute de Tătărescu. Sunt simple, precise, fără lăudăroșenii, fără gargarisme de fraze. O dată a nimerit-o și Tătărescu.

L-am întâlnit azi și l-am felicitat. Mi-a spus că pregătește 30 de camere la Tismana și că va începe cu familia lui Maniu, cu Boiteștii și alții, ca să izoleze pe dl Iuliu. Dacă dl Iuliu va continua însă, îl va ridica și pe d-sa...

Miercuri, 21 februarie. Înfrângerea rușilor la nord de Ladoga apare mai importantă din ceas în ceas. Pe lângă divizia a 18-a sovietică care a fost nimicită, ar mai fi încă o divizie aproape pierdută. Finlandezii au luat 100 care de asalt, 78 de automobile, 58 de tunuri și nenumărate puști, mitraliere, muniții și aprovizionări. Planul de învăluire rusesc pare să fi dat greș. Presiunea în istmul Careliei a scăzut și întreg efortul sovietic se îndreaptă acum spre Vyborg, care e amenințat...

Incidentul cu vasul „Altmark” continuă să fie obiect de discuție. Germania vrea să profite de dânsul pentru a face presiune asupra neutrilor de la Nord și a-i determina să aleagă între cei doi beligeranți. Chamberlain, în Camera Comunelor, a dovedit reaua credință a norvegienilor care nici n-au vizitat vasul „Altmark”, cât a stat în Bergen, și dreptul englezilor de a fi procedat cum au procedat, față de carența autorităților norvegiene.

Camera Deputaților franceză, în unanimitate, a anulat mandatele celor 60 de deputați comuniști, declarați în principiu decăzuți de la drepturile lor prin legea specială votată acum câțva timp.

Cincizeci de ofițeri englezi au sosit la Adrianopol însărcinați să refacă fortificațiile din această regiune, fortificații autorizate prin înțelegerea turco-bulgară de la Salonic. Totuși, această activitate specială turco-britanică nu trebuie să încante pe prietenii noștri de la Sofia...

Dintre refugiații polonezi la noi, 150 de femei și 100 de copii au fost porniți în Algeria. Printre copii sunt mulți care și-au pierdut și tatăl și mama... E o jale. Oribil lucru e războiul. Cum mai poate dormi liniștit Hitler?

22 februarie. „Legea pentru protecția națională“, care a fost pusă în vigoare în Turcia, a fost primită în unele țări cu îngrijorare și socotită ca o măsură pregătitoare pentru intrarea Turciei în război. Pare însă că legea nu urmărește decât coordonarea unor măsuri interne menite să asigure mai bine apărarea țării.

Mai gravă pare situația în ce privește Rusia, care pe zi ce trece se apropie mai mult de momentul în care va fi silită de împrejurări să intre în conflagrația europeană. Astfel, întreaga presă moscovită — care nu publică nimic fără autorizație — e dezlanțuită împotriva Angliei și a Franței, pe care le acuză de complicitate cu Finlanda. Cu Statele nordice, Rusia caută de asemenea ceartă: 7 avioane sovietice au bombardat un sat suedez lângă Torneo. Suedia a protestat energic la Moscova, dar fără rezultat...

În Finlanda nimic senzațional pe ziua de ieri. S-ar părea că ambii beligeranți, istoviți, își îngăduie câteva clipe de odihnă...

Ministrul nostru de Finanțe a plecat ieri la Sofia să întoarcă vizita făcută la București de către ministrul de Finanțe bulgar, Bodjilov, în noiembrie 1938. Era și timp. Mitiță a plecat prin Bazargic, și la Obořište, graniță bulgărească, a fost întâmpinat de șeful protocolului, de secretarul general de la Finanțe și de alți demnitari bulgari veniți de la Sofia „espré“ (anume). Un tren special i s-a pus la dispoziție și presa bulgărească îl salută ca pe un Rege.

Tot așa e primit și Teofil, care se plimbă prin Italia și vorbește... (Vai de noi!). Întoarce-te în mormânt, umbră a lui Kogălniceanu, căci

au ajuns Mitiță și Teofil să te înlocuiască! Firma „La 3 Regi¹ și o Curvă“ e bine reprezentată în străinătate, nu e vorbă!

Regele a consimțit la amânarea aplicării codurilor (Civil, Comercial și de Procedură) până la 15 septembrie. În raportul lui Micescu, hotărârea e motivată pe încurcăturile cu cartea funduară și pe necesitatea coordonării acestor coduri între ele și cu Constituția nouă (argumentul meu).

Mai toată lumea e convinsă că decretul-lege cu publicațiile și comunicările scrise clandestine n-a fost făcut contra lui Maniu, ci pentru a apăra pe Malaxa de învinuirile gen Dumitrescu — ceea ce nu e exact. Decretul a fost provocat de ieșirile lui Maniu; că vine și în favoarea lui Malaxa, e o fericită întâmplare. Poate numai că această prielnică consecință să fi biciuit zelul lui Ghelmegeanu, devenit creatura lui Malaxa, care l-a impus² la Interne.

Curățirea Franței:

Cachin, singurul senator comunist, a fost exclus și el din Senat. Dintre deputații excluși, 8 au fost dați în judecată pentru înaltă trădare. Printre aceștia e și Duclos...

Instalarea lui Christu ca ministru al Comerțului Exterior a avut loc alaltăieri prin transmiterea serviciilor de la Ministerul Economiei Naționale, la noul Departament. Christu și Costică Angelescu s-au acoperit reciproc cu lauri și s-au lăudat unul pe altul. Mai puține laude, domnilor, și mai multă treabă...

Regele s-a pus pe poker! De două ori pe săptămână au acum loc la Palat partide omerice, la care au fost poftiți și Stârcea și nepotul său Niculiță, ca să fie jumuliți...

În jurul „croisière-ei“ Președintelui Roosevelt, care a plecat cu crucișătorul „Tuscaloosa“ să se odihnească pe mare, e mare fierbere în

¹ Carol al II-lea, Urdăreanu și Malaxa... plus „dama“!

² Informație greșită: pe Ghelmegeanu l-a impus Moruzov.

presa americană, ca și în Anglia și în Franța. Se atribuie Președintelui cele mai machiavelice planuri, se spune că se va întâlni în largul Oceanului cu trimiși englezi, francezi și chiar italieni! Întrebat înainte de plecare, Roosevelt care e un mucalit, a răspuns că pleacă să se odihnească, dar poate și pentru anumite afaceri... Atât a fost de ajuns!

În America, ideea unei a treia candidaturi a lui Roosevelt, la Președinție își face drum și începe să fie privită ca probabilă, și cu sorți mari de izbândă...

Și ideea unei posibile intervenții a Americii în război, în scop de a-i pune capăt, începe să câștige aderenți. Multă lume leagă de altminteri o a treia președinție a lui Roosevelt cu politica de intervenție împotriva căreia unanimitățile de acum o lună nu mai sunt atât de compacte...

Din cauza frigului care continuă și a lipsei de combustibil, multe teatre din Berlin au închis. S-au închis și fabrici, chiar din cele care lucrează pentru armament. La reclamațiile ce se fac, autoritățile răspund: n-am adus noi gerul și zăpada!

Vineri, 23 februarie. Tătărescu mi-a adus ieri plăcuta știre că impozitele se vor mări prin noua lege bugetară, cu 6 miliarde. Se vor spori cotele... Primul ministru va face mâine seara, prin radio, un călduros apel la toți contribuabilii, ca să suporte și acest sacrificiu pentru înarmarea țării. Nimic de zis, dar cum vor face cei mici, ca să nu moară de foame?

Mitiță e formidabil, Mitiță e diplomat, Mitiță a curcerit Bulgaria. Primit la Sofia cu gară împodobită cu alai, cu miniștri, o ține într-un chef. Finanțul Bodjilov i-a oferit o masă mare, numai cu domni în -ov. După masă au vorbit, el și Mitiță. Ghiveci economic, presărat cu pipelul amicitiei tradiționale (!) dintre cele două popoare. S-a vorbit mult de ferry-boatul de la Ramadan. De acum înainte putem să nu mai avem nici o grijă despre partea Bulgariei... Dacă aș fi Regele, aș trece pe Mitiță la Externe și pe Gafencu la Finanțe. Ar câștiga mult Finanțele...

Celălalt mare diplomat, Teofil, a obținut la Roma o pagină din *Messenger* pentru marele Rege Carol, cu poze.

La amenințările Germaniei împotriva neutrilor, prilejuite de incidentul „Altmark“, Anglia și Franța răspund cu alte amenințări adresate aceluiași neutri, a căror situație devine, cum se vede, din ce în ce mai plăcută. Un important Consiliu de Miniștri ținut la Paris a hotărât că discuțiile juridice trebuiesc părăsite și că Puterile aliate vor trece la fapte. Dacă Norvegia și Suedia, țări de altminteri foarte simpatice, nu sunt în măsură să-și apere neutralitatea împotriva Germaniei, vor apăra-o Anglia și Franța...

Conferința țărilor nordice se va deschide mâine la Copenhaga și va ține două zile.

Zăgazuri de gheață, cum nu s-au mai văzut în acea regiune, s-au îngrămădit pe Dunăre în dreptul satului Cârna (Dolj). Din cauza acestui obstacol de neînving, apele Dunării s-au ridicat în amonte cu 5 metri în 3 ore, au trecut peste diguri și au inundat — zice-se — 10 000 de pogane semănate, până înspre Rast. Sunt și case distruse și inundate. Un dezastru fără precedent în acele regiuni.

Rușii continuă să năvălească și finlandezii să reziste. E o adevărată epopee pe care acest mic popor o scrie cu sângele său...

Noi înzăpeziri, în Moldova și în Basarabia, pe liniile secundare. Azi, 23 februarie, termometrul arată -7°!

De când a început procesul Auschnit, P.U.M.¹ nu mai doarme și nervozitatea lui a ajuns la extrem. Nici unul din cei 3 asociați nu mai e abordabil. Tătărescu nu mai știe cum și de unde să ia poruncile și e disperat...

Iorga face cataractă. Cu un ochi nu mai vede deloc și celălalt curge. Bine că s-o fi oprit de scris — vor zice unii. Aș! Dictează Catincă și fetei mai mare, care își blesteamă ceasul când s-au născut...

¹ P.U.M., adică Popescu - Urdăreanu - Malaxa.

S-a hotărât: Parlamentul se va deschide luni, 4 martie.

24 februarie. Enervarea provocată printre beligeranți și în țările nordice de incidentul provocat prin abordarea vasului „Atlmark” de către englezi, în apele teritoriale ale Norvegiei neutre, e departe de a se potoli. De o parte și de alta se merge până la teama încurcării Norvegiei și chiar a Suediei, în război — și fiecare aruncă vina asupra adversarului. Norvegia se teme de complicații ca de dracul și vrea să supună cazul Curții Internaționale de la Haga. Dar când vorbește tunul, ce să mai caute glasul unei neputincioase adunături de pârliti?

Din America se comunică că Roosevelt n-a luat încă nici o hotărâre cu privire la a treia sa candidatură. De luat, o fi luat-o el, dar nu o spune...

În Finlanda, rușii au făcut ce au putut ca să ia Vyborgul pe ziua de ieri, a 22-a aniversare a întemeierii armatei roșii. Neputând lua Vyborgul și celebra astfel „o mare victorie”, sovieticii s-au mulțumit să publice necontrolabile statistici prin care dovedesc că fabricile lor produc astăzi cu 43% mai mult armament ca în 1938.

După unele știri s-ar părea că în Finlanda ar fi început dezghețul. Dacă nu e „o alertă falsă”, dislocarea gheturilor de pe lacuri va fi de mare ajutor finlandezilor. Avioanele auxiliare trimise de italieni, de francezi și de englezi au permis acestora să treacă la atacul avioanelor rusești, care sunt doborâte în număr mare, în fiecare zi. Să sperăm că finlandezii vor putea măcina încă multă vreme trupele sovietice.

Asistat aseară la reprezentația lui Fotino, actorul craiovean care-și sărbătorește 30 de ani de teatru. S-a jucat „Prostul”, de Fulda. Piesa ca piesa, și jocul ca jocul. Amuzantă era sala, căci Fotino plasase lojele sale la „vedete”. De o parte eram eu, Nistor ministrul Cultelor și Sadoveanu [Ion Marin], Dombrowski, Modreanu, prefectul Poliției și Gavrilă Marinescu etc. — de alta Maniu cu Mihalache, Stelian Popescu, Costache Lupu cu dl Hudiță etc. Oștile stau față în față și marama d-nei Mihalache fălăia ca un steag... Maniu mi-a părut foarte îmbătrânit și obosit, Mihalache încărunit. Și el și madame Mihalache au făcut burtă. Se vede că le merge bine cu Opoziția...

25 februarie. Guvernul turcesc a publicat un comunicat prin care dezmințe orice concentrare de trupe la granița rusească, spre Caucaz.

Ziarul *Pravda*, din Moscova, publică pe de altă parte un articol oficios prin care se afirmă că Sovietele nu au nici o intenție agresivă în Orientul Apropiat... „Embrassons-nous, Folleville!”

După comunicatul finlandez, rușii au fost respinși pretutindeni, în istmul Careliei ca și la nord de Ladoga, cu mari pierderi pentru ei, în oameni și material — după cel rusesc, armata sovietică ar fi înregistrat mai multe succese...

Hitler a vorbit ieri la München și Chamberlain la Birmingham. Ambii conducători au brodat și de data asta pe temele cunoscute. Chamberlain nu e niciodată violent, dar Hitler care mai totdeauna este, de data asta n-a fost. Chamberlain a declarat că Anglia și Franța vor continua războiul până vor obține de la Germania garanții că pacea nu va mai putea fi tulburată și că libertatea și drepturile fiecărei națiuni, mare sau mică, vor fi respectate.

Hitler a făcut din nou istoricul trecutului și a găsit în această privință o formulă bună: „tratatul de la Versailles a distrus numai fațada Germaniei; în dosul acesteia, poporul a rămas intact, cu toate năzuințele, cu toate drepturile și cu toate forțele lui”. Führerul și-a încheiat cuvântarea, menită să celebreze a 21-a aniversare a întemeierii Partidului Nazist, prin asigurarea că Germania nu va fi redusă în sclavie (!) și prin nădejdea că Providența va proteja mai departe poporul german. Ne apropiem de acel „Domnul e cu noi!!” al disperării formulat de Wilhelm al II-lea.

Vorbind ieri cu Pilder (din nou la București) despre cele ce se cred la Berlin cu privire la o posibilitate de pace, în legătură cu misiunea Welles, bancherul berlinez mi-a mărturisit și de data asta mult optimism. Dânsul crede că sortii de pace sunt în proporție de cam 65%. Cam aceasta ar fi, spune el, și proporția dată la Londra de Lloyd. În schimb la Paris se crede că momentul negocierilor cu Germania n-a sosit încă. Dar și Pilder e convins că, dacă pacea nu se încheie până începe într-adevăr războiul, și dacă acesta se dezlănțuie pe frontul occidental, apoi ani de zile nu se va mai putea vorbi de negocieri...

Legatia Americii din București publică un comunicat în doi peri: pe de o parte dezmințe că Welles ar veni ca să propună formule de împăciuire, pe de alta mărturisește că Roosevelt a luat anumite contacte în vederea opririi războiului...

Pilder îmi afirma ieri cu toată tăria, că *Roosevelt știe exact condițiile în care Germania ar fi dispusă să încheie pacea și că aceste condiții nu exclud anumite concesii...*

Noul regulament al Comisiei Europene a Dunării consfințește suveranitatea deplină a României la gurile fluviului. În conformitate cu Convenția de la Sinaia din 1939, fondurile și aurul (!) Comisiei au fost remise autorităților românești competente să le primească.

Principesa de Piemonte a născut o fetiță căreia i s-a dat numele de Maria Gabriela.

Cuceritorul Bulgariei, Mitiță Constantinescu-Talleyrand s-a înapoiat ieri în Capitala sa. Valahii i-au făcut o primire triumfală în Gara de Nord; a fost de față și Gafencu care își regăsise memoria¹.

Cuceritorul Teofil Sidorovici-Cavour nu s-a înapoiat încă din Italia. Îndată ce va sosi și el, amândoi Eroii noștri vor fi sărbătoriți cum merită.

26 februarie. Ieri după-amiază adunarea generală anuală la Jockey-Club. Am fost reales vicepreședinte pe patru ani, împreună cu Barbu Catargi. Lume multă.

Seara masă colegială de 80 de tacâmuri. S-a încins un poker de nebuni: la ora 11, când am plecat eu, Băzu Cantacuzino pierdea deja 550 mii lei, Urdăreanu 250 mii. Niculiță, nepotul lui Stârcea, câștiga 600 mii... Justificarea comunismului...

¹ Zilele trecute, mergând pe jos de la el de acasă la Minister, Gafencu a alunecat pe gheață și a căzut, lovindu-se la cap. S-a ridicat totuși și a mers mai departe până la Minister; ajuns acolo însă, nu și-a mai adus aminte de nimic, nu știa unde era și cine era și nu mai recunoștea pe nimeni. Această stare de amnezie a durat două ore, după care, din nenorocire, Grégori și-a regăsit memoria și Nușeta.

Sumner Welles a fost primit la Napoli de un delegat al lui Ciano și Myron Taylor de unul al secretarului de Stat papal. Welles n-a vrut să facă decât o singură declarație: „Sper că voi îndeplini misiunea mea repede și bine...” De la Napoli a plecat la Roma unde va sta puțin. Cu Italia „va sta de vorbă” după ce va fi vizitat Berlinul, Londra și Parisul. Asupra misiunii sale, circulă în America nu mai puțin de 8 ipoteze oficiale — cel puțin așa le-a numărat corespondentul ziarului englez *News Chronicle*.

Conferința Statelor nordice de la Copenhaga s-a terminat și comunicatul final publicat rezumă astfel activitatea ei: 1) S-a trimis un salut frățesc guvernamental Finlandei și Islandei (și Islandei, pentru ca salutul trimis numai Finlandei să nu apară ca un act de solidarizare prea strânsă cu „unul din beligeranți” (!!!); 2) S-a reînnoit hotărârea de strictă neutralitate, dar s-a manifestat dorința încetării ostilităților între Finlanda și Rusia și respectării integrității și independenței Finlandei; 3) S-a protestat împotriva războiului maritim și a modului cum beligeranții interpretează legile neutralității.

Primul ministru al Suediei, Hansson, a declarat „că neutralitatea Suediei nu înseamnă nici egoism, nici inerție”. Suedia nu vrea să fie atrasă în războiul european și socotește că poate ajuta mult mai bine Finlanda rămânând neutră, decât printr-o participare directă la ostilități.

În ultimul discurs al lui Chamberlain de la Birmingham se subliniază faptul că Primul Britanic n-a vorbit de *integritatea Poloniei și a Cehoslovaciei*, ci numai de „independență pentru cehi și polonezi” iar despre Austria nimic. Această moderație se interpretează ca menită să nu îngreueze negocierile lui Sumner Welles...

Două avioane germane de vânătoare au zburat deasupra Olandei. Unul peste Utrecht, și a fost gonit de artileria antiaeriană — celălalt peste Brabantul de Nord și a provocat o luptă din care avionul olandez următor s-a ales cu avarii. Guvernul olandez a protestat energic la Berlin, dar probabil că va rămâne cu protestul...

Știrile de pe frontul Careliei au început să fie foarte contradictorii... Rușii înaintază foarte încet, dar înaintază. Situația Vyborgului pare serios amenințată...

27 februarie. Se împlinesc azi doi ani de la promulgarea Constituției noi... Regimul cel nou a dat multe rezultate bune, dar și ce dezamăgiri... Noi am făurit un instrument de care Regele să se slujească spre folosul țării, dar nu spre al lui Malaxa, cu participare la beneficii a Majestății Sale... și a celor mai apropiați de Majestatea Sa.

În Statul Illinois (U.S.A.) au loc primele alegeri pentru desemnarea candidatului democrat la viitoarea competiție prezidențială. Prin faptul că Roosevelt a primit să i se pună candidatura la aceste alegeri preliminare se dovedește că a primit de fapt să candideze pentru o a treia oară la Președinția Statelor Unite. Din știrile ce vin din America se pare că are toți sortii să reușească.

DI Sumner Welles a fost primit succesiv de Ciano și de Mussolini. Ducei i-a remis un mesaj autograf din partea Președintelui Roosevelt.

Asupra convorbirilor dintre cei trei auguri nu s-a comunicat nimic. DI Sumner Welles a declarat numai că a fost primit cu mare cordialitate și că a ieșit mulțumit de la Mussolini. Să dea Dumnezeu să iasă așa și de la Hitler...

Mr. Myron Taylor a fost primit de către cardinalul Maglione și azi va prezenta scrisorile sale de acreditare Papei.

Inevitabilul se apropie. Știrile din Finlanda sunt îngrijorătoare. Năvălind în mase tot mai mari, rușii par a străpunge istmul Careliei, de-a lungul mării... Chiar finlandezii mărturisesc că au pierdut fortul important și insula Koivisto, de lângă coastă și că Vyborgul e bombardat neîncetat. Putea-vor opune trupele lui Mannerheim o rezistență serioasă în spatele primei lor linii de apărare și câtă vreme? Soarta Finlandei pare pecetluită, e o chestiune de timp. Va rămâne însă în istorie o înălțătoare epopee trăită și o națiune care a fost în stare să facă astfel de minuni nu poate să piară...

Mr. John Lugoșianu, ginerica de la Stelian Popește, se produce. Chemat de Asociația Presei Române din Basarabia, a ținut o confe-

rință, cu mare succes — zice *Universul*. Subiectul: „De la pacea armată la război...” Candidatură la un portofoliu. De ce nu? Lugoșianu se încadrează de minune într-un regim Urdăreanu-Malaxa...

Un vânt de nebulie a suflat în noaptea de duminică spre luni asupra liniștitului Jockey-Club. Partida de poker despre care am pomenit mai sus a ținut până la ora 8 dimineața, mai cu icle moi, mai cu curcan rece și tot timpul cu șampanie. Niculiță a plecat cu 570 mii lei câștig, Urdăreanu s-a refăcut și a mai câștigat 200 mii lei. Marii pierzători au fost Băzu Cantacuzino cu vreo 500 mii lei și nenorocitul de Solacolu (gimnerele lui Marie Ghika-Negulescu) care a pierdut 600 000 lei...

În tot orașul se vorbea ieri despre înlocuirea lui Radian, la Propagandă, prin Stoica, ambasadorul nostru la Ankara. Până azi știrea nu s-a adevărit, dar cred că Radian are plumb în aripi...

28 februarie. Nemții, veniți să negocieze un nou avans în lei pentru finanțarea cumpărăturilor germane, au întâmpinat ieri un refuz din partea lui Mitiță Talleyrand. Ei au propus să ne împrumute un stoc de devize olandeze și de aur pe baza căruia Banca Națională ar fi putut să emită circa un miliard și jumătate lei (pe care să îl pună la dispoziția comisiilor de cumpărături ale Reichului). Mitiță a răspuns cu drept cuvânt că un împrumut de devize, numai în vederea sporirii circulației, deja prea mare, nu-l interesa. Dacă ar fi fost vorba de o cesiune s-ar mai fi putut sta de vorbă...

Se vede că nemții — Abs, de la Deutsche Bank și Pilder de la Dresdner — se așteptau la un refuz, căci nu s-au supărat și pleacă mâine ca să se înapoieze în curând cu noi instrucțiuni.

Abs și Pilder au venit să mă vadă și mi-au spus lucruri foarte interesante despre război. Ei pretind că după declararea războiului, până la începutul lui septembrie, s-a încheiat între Anglia și Franța pe de o parte și Germania de alta o înțelegere în virtutea căreia: 1) să nu se bombardeze orașele cu avioanele; 2) să se lase supușii fiecărui Stat beligerant aflători pe teritoriul inamic să se înapoieze în patria lor; 3) să nu se confişte sau lichideze în nici una din cele 3 țări bunurile inamice. De fapt, nici o bombă germană n-a căzut până acum pe teritoriu englez sau francez, după cum nici o bombă franceză sau engleză n-a fost lăsată pe teritoriul german.

Abs mi-a mai spus că toate vasele germane, de război sau de comerț, au ordin să nu se predea inamicului, și dacă nu pot să se afunde.

„Graf von Spee“ n-a mai dat luptă și s-a scufundat de-a dreptul, *fiindcă nu mai avea muniții* și nu mai putea trage nici o lovitură de tun. „Graf von Spee“ costase 180 milioane mărci, adică mai bine *de 7 miliarde lei* (noi vrem să echipăm întreaga noastră armată cu 30 miliarde, când o singură unitate a marinei germane costă mai bine de 7!). E îngrozitor câți bani — și prin urmare câtă muncă se pierde într-un război!

Cambrun publică în *Revue des Deux Mondes* interesante amintiri de pe vremea războiului, din zilele pe care le-a petrecut în 1916–1917 la Petrograd. Cu acest prilej citează o judecată profetică a lui Nisard, foarte inteligentul și spiritualul ambasador francez pe lângă Sfântul Scaun, la începutul veacului. Nisard spunea, cu 15 ani înainte de războiul din 1914 și cu 40 de ani înainte de cel din 1939: „*Pacea Europei se bazează pe un mormânt rău crăpat: Polonia...*“ Bătrânul colaborator al revistei *La Vie Parisienne* vedea departe...

Negocierile Angliei cu Japonia, privitoare la incidentul pricinuit prin abordarea vaporului „Asama Maru“ și ridicarea tinerilor nemți în drum spre Germania s-au încheiat printr-un acord: Anglia va remite Japoniei pe toți rezerveștii germani capturați pe zisul vas.

Circulă cu intensitate noi zvonuri de mediație germană în conflictul ruso-finlandez. La Berlin, totuși, ele se dezminț, deși mai puțin energic ca până acum.

Sumner Welles va începe turneul său cu Berlinul, unde va sosi la 1 martie după ce se va opri azi și mâine în Elveția. Din Roma a plecat aseară. La Paris domnește mare scepticism în jurul misiunii sale. La Berlin, comentarii multe dar pronosticuri puține.

Senatul Statului New York, întrunit la Albany, a votat o moțiune prin care se cere o lege federală împotriva posibilităților unei a treia candidaturi consecutive la Președinția Republicii Federale... O lovitură a republicanilor împotriva lui Roosevelt...

A murit pictorul Tonița. Avea talent, dar n-a ținut ce promitea acum 20 de ani...

Ionel Christu a adus ieri noua lege a regimului schimburilor, în fața Consiliului Economic. Discuție aprinsă și inutilă, dar Bujoiu a vrut să justifice regimul său, împotriva evidenței. Noul regim e conceput pe baza fixării cursului devizelor străine. E o încercare teoretic bună, în practică stânjenită prin convențiile pe care le avem cu unele țări, în special cu Anglia. În tot cazul, politica comerțului exterior și reglementarea devizelor au fost luate din ghearele Băncii Naționale și date noului Minister — și e bine.

Ne-a sosit și o misiune economică italiană pentru „strângerea schimburilor“ între cele două țări... De mult ce o să ne „strângă“ toți din toate părțile nu vom mai rămâne cu nimic. Războiul nu se duce pe fronturi, se duce economic în țările neutre, și înaintea tuturor la noi. De, de ce ne-a dat Dumnezeu și petrol și grâu, și lemne... Din nefericire ne-a dat și proști și lichele...

În fruntea delegației italiene este simpaticul d'Agostino, până mai ieri directorul Băncii Comerciale Italiene în București, ajuns acum om mare în Italia. După ce a fost pus în fruntea schimburilor (devize) cu străinătatea, Ducele l-a cocoțat director general al Băncii Comerciale la Milano...

Aseară, masă mare cu 100 de tacâmuri la Externe. Vechea clădire a Ministerului (Palatul Sturdza) intră în dărâmare pe ziua de 15 martie și Gafencu a hotărât să-și ia rămas bun de la ea, prin două prânzuri oferite corpului diplomatic și înalților demnitari. Unul a avut loc aseară, cu francezii, englezii, finlandezul și o parte din neutrii, cea de a doua, cu nemții și ceilalți neutrii va avea loc mâine.

După masă, Tătărescu m-a luat în cabinetul ministrului, să-mi explice că are mari dificultăți cu Ministerul Propagandei. Regele s-ar plânge că propaganda în străinătate nu e făcută cum trebuie și că cenzura, în țară, lasă de dorit. La observațiile pe care le-a făcut lui Gafencu și lui Ghelmegeanu, cel dintâi a răspuns că propaganda în străinătate trebuie pusă sub direcția Ministerului de Externe, care duce răspunderea *tuturor raporturilor țării în afară* — iar cel de al doilea că nu

se poate concepe o despărțire între Poliție, Siguranță și Cenzură. Acest punct de vedere pare că a fost primit de Rege, și-l împărtășește până la un oarecare punct și el, Tătărescu. E vorba prin urmare să se desființeze Ministerul Propagandei și să se treacă presa străină la Externe, presa internă la Președinție (poate un subsecretariat special) și cenzura la Interne. Mi le spunea toate fiindcă voia să se înțeleagă și cu mine, Radian fiind reprezentantul meu în Guvern. Am întrerupt imediat: „Radian nu e reprezentantul meu în Guvern. N-am cerut și n-am nici un reprezentant în Guvern. Pe Radian l-a desemnat Regele și după ce l-a desemnat te-a trimis să mi-o spui, *ca să-mi facă plăcere*. Prin urmare, Regele l-a făcut, Regele îl poate desface și eu nu am nimic de zis!“ Tătărescu a învățit-o atunci și mi-a declarat că vrea el să cazeze pe Radian în Guvern în alt post (?) *fiindcă ține la el* și nu vrea pe de altă parte să schimbe coloritul Guvernului (???). L-am asigurat, că, dacă politicește chestiunea nu mă interesează, personal aș fi foarte mulțumit, *ca prieten*, să nu fie prea diminuat Radian... În sfârșit, Tătărescu a conchis că Radian trebuie să rămână în Guvern (mă întreb unde și cum), și că toată chestiunea se va tranșa azi în audiența sa la Rege.

Așa stă chestiunea cu Radian. Blumenfeld (informat probabil de Ghelmegeanu) venise să-mi spună alaltăieri că sare Radian și că va fi înlocuit prin Stoica (!), ambasadorul de la Ankara. Astfel dată, vestea era, cum se vede inexactă.

Tătărescu mi-a cerut și părerea mea cu privire la o bună organizare a propagandei în străinătate. I-am explicat că indiferent de organizare, fie că propaganda ar fi pusă sub îndrumarea cutărui sau cutărui Departament, nimic nu se poate face *fără bani*. Dacă poate obține un credit de 500 milioane sau 1 miliard de lei (ce e 1 miliard? O sută de mii de livre...) să încerce ceva, dacă nu să o lase în pace. Cu pardesiu la braț și cu pălăria în mână, nu poți obține nimic, nici de la gazetele din Paris, nici de la cele din Londra sau de aiurea. Toate lichelele presei sunt de cumpărat, și numai de cumpărat. Ungurii n-au făcut pe puterea mare ca noi, cu ambasade și cu tunuri, dar au pus la bătaie muniția cu care se cuceresc toate democrațiile...

Una bună a lui Vaida. Poftit la masă la Externe pentru mâine, a venit aseară, la ora 9 fără 5. „No, am venit în seara asta, fiindcă mâine plec, și nu pot veni joi!“ Capul lui Gafencu și al protocolului! I s-a explicat cu toată politetea că era imposibil să se modifice în ultimul moment plasamentul unei mese de 100 de persoane... A priceput, dar

s-a supărat. A plecat și a spus că nu vine nici joi! Tot neciopliți, frații de „ghincolo“!

29 februarie. Văzut ieri pe Cancicov, înapoiat din străinătate. L-am întrebat ce cap a făcut Kaufmann când a dat de el și dacă nu s-a rușinat de milioanele șterpelite la Mediaș. Pare că nu; omul n-a pierdut încrederea în sine care l-a caracterizat întotdeauna și a tratat cu Cancicov de la egal la egal și s-a tocmnit ovreiește. A recunoscut că „operațiile“ de la Mediaș, n-au fost legale, dar n-a dat nici o explicație pentru întrebuințarea sumelor, deși a pretins că au fost ridicate în *folosul Băncii*... A întrebat pe Cancicov dacă era convins de buna lui credință, sau nu. În caz că da, era gata să stea de vorbă, în caz contrar, nu. Cancicov care venise la Londra „să recupereze“, iar nu să facă scandal i-a dat satisfacția morală (!) cerută. Tratatul n-au mers prea greu, căci Cancicov aflase în Elveția că „iubitul“ Oskar întemeiase acolo un mic „sediu“ pentru administrarea averii sale, evaluată de oamenii de afaceri din Zürich la circa 15 milioane franci elvețieni, și când i-a dat pe la nas cu numele „sedului“, Kaufmann a muiat-o de tot. A consimțit repede să dea 31 de milioane „pentru repararea erorilor făcute“ și pentru a veni în ajutorul Băncii de Credit și 6 milioane pentru casa din strada Călărași. A consimțit de asemenea să se reducă pensia pe care Banca i-o garantase prin contract, de la 5 milioane pe an la 1 080 000 (90 000 lei pe lună, destul de frumos pentru un coțcar) și să fie plătită în lei în loc de dolari).

Mă întreb pentru ce a cumpărat casă în București, și ce va face cu ea, căci nu-l văd revenind printre noi...

Chestiunea Kaufmann a fost astfel reglată și terminată, fără scandal pentru Bancă, și poate că e mai bine așa.

Cancicov mi-a povestit lucruri interesante de la Londra, unde pretinde că n-a avut nici o misiune oficială (e om discret), dar unde a putut da lămuriri care au contribuit la destinderea raporturilor dintre Anglia și noi care se încordase în vremea din urmă.

Supărarea englezilor n-a fost pricinuită numai de crearea „Comisariatului Petrolului“, crearea acestui comisariat a fost numai picătura de apă care a umplut paharul. Guvernul român informase pe cel britanic, că pe baza convențiilor noastre ne obligasem să furnizăm petrol Reichului în proporția de 25% din totalul exportului nostru. Era o proporție rezonabilă pentru un regim de neutralitate și Londra o acceptase, cu atât mai mult cu cât, producția marilor noastre societăți fiind sub

influența anglo-franco-americană, Guvernul englez spera să poată reduce cantitatea de petrol pe care o livram Germaniei *reducând totalul producției noastre*. Instrucțiunile în consecință s-au și dat societăților „Astra“, „Steaua Română“, „Columbia“, „Româno-Americană“ etc. Cu câtă mirare am aflat într-o bună zi că sondele „Stelei“ de la Țintea, care trebuiau să ne inunde, nu dau aproape nimic... Mi-a dat Angot explicații tehnice, dar n-am priceput nimic...

Mai târziu, englezii au aflat că pe lângă proporția de 25%, mai garantasem nemților și un plafon anual de 1 300 000 tone. *Asta i-a înfuriat*. Căci toate planurile lor de reducere a producției generale de petrol ca să reducă valoare celor 25% destinate Germaniei nu mai făceau cinci parale. Guvernul român a fost acuzat de fățarnicie, bine că n-au zis escrocherie, (și criza a izbucnit în momentul creării Comisariatului în care s-a văzut (cu drept cuvânt) un organ menit să provoace sporirea producției țiteiului... Și s-au oprit toate transporturile spre România.

Guvernul nostru a început cu explicațiile și Cancicov a fost trimis la Londra (deși nu o mărturisește) să pună punctele pe i. Explicațiile au fost de altminteri cam încurcate... Că nu s-a ascuns nimic englezilor, că plafonul de 1 300 000 tone corespundea în momentul încheierii convenției cu 25% din producție, că... că... că... În fine s-a mai lămurit că Comisariatul era menit mai mult să regleze distribuția internă decât să provoace sporirea producției sau că contingenteze exportul...

Deși a negat orice misiune, Cancicov – cel – Discret mi-a mărturisit că a văzut pe toți conducătorii economiei britanice la mese organizate de Tilea, la Legație. Și cu acest prilej mi-a mai spus că Tilea și-a creat o foarte bună situație la Londra. Cu ministrul Comerțului își zice pe nume, cu Dalton, viitorul ministru laburist de Externe și un mare prieten al României, e în relații de strânsă prietenie. Cu Van Sittard, cu Montagn Normann, *cu tot tineretul politic*, e în termenii cei mai buni. Pe Cancicov l-a impresionat Dalton care cunoaște bine toate afacerile Orientului European, pricepe greutatea situației noastre și a asigurat pe Cancicov că va da tot sprijinul unei politici engleze favorabile României. Tot el a spus lui Cancicov că Parlamentul a fost ostil creditului de 5 milioane de livre ce ne-a fost acordat și că dânsul a întors opinia colegilor săi în favoarea noastră. „În politică, toate se bazează pe încredere — a adăugat Dalton — și noi pricepem că de multe ori dumeavoastră nu sunteți liberi să faceți ce ați vrea, dar nu zdruncinați încrederea noastră în țara dumeavoastră, și toate se vor sfârși cu bine...”

La mesele lui Tilea, fiecare cum venea găsea o foaie informativă în care erau însemnate vârsta, funcțiile prezente și trecute, lucrările etc. fiecăruia dintre comenseni... Acest mod „comercial“ de a trata până și

întâlnirile cu caracter necomercial a încântat pe Cancicov și probabil că l-a dispus atât de bine în favoarea ministrului nostru la Londra...

În altă ordine de idei, Cancicov a avut impresia, la Londra ca și la Paris, că încercările de pace n-au pentru moment sorti de izbândă. Și englezii și francezii sunt hotărâți să ducă războiul până la sfârșit... Până la sfârșitul Europei?

Deschiderea Parlamentului hotărâtă pentru luni, 4 martie, a fost amânată pe joi, 7 ca să permită Guvernului să promulge prin decret legea schimburilor, promulgare ce nu se va putea face până sâmbătă, din cauza unor neînțelegeri în sânul Guvernului. La Delegația Economică de ieri, Gigurtu și Slăvescu s-au ridicat cu „energie“ împotriva proiectului lui Christu. Amândoi sunt mai ales potrivnici unei noi devalorizări a leului prin adausul noii prime proiectate, la cursul actual (pentru fixarea prețului livrei la 850 lei). Pe de altă parte, Regele și Tătarescu care nu pricep nimic în aceste probleme sunt încă nehotărâți... Cum nu ar fi elegant să se promulge o lege prin decret în ajungul întrunirii Corpurilor Legiuitoare, s-a amânat deschiderea lor cu câteva zile.

Înainte de deschiderea Parlamentului va avea loc un Consiliu de Coroană (Consilieri Regali), probabil marți sau miercuri, în care Gafencu ne va face o expunere a situației internaționale, în raport cu interesele noastre.

Refuzul lui Mitiță de a primi aur nemțesc pentru deschidere de noi credite n-a scăpat nici pe Abs nici pe Pilder, căci nici unul nici altul nu aprobau propunerea ce fuseseră însărcinați să facă. Ei zic cu drept cuvânt că, dacă Germania începe să ofere aur, aur va *cere toată lumea*. N-a fost însă și părerea lui Neubacher care a plecat furios de la Banca Națională și a declarat că nu se mulțumește cu răspunsul lui Mitiță, că va pune chestiunea pe tărâmul politic și va merge la Gafencu, la Tătarescu și până la Rege. Temperamentul agentului nazist a fost mai tare ca orice raționament...

Mitiță a refuzat aurul și devizele, dar n-a refuzat să examineze necesitatea unui nou credit de acordat Germaniei, *când creditul actual va fi epuizat* (ceea ce nu este cazul).

Daladier a mai întrunit o dată aproape unanimitatea Camerei: 450 de voturi, contra 1 — pe chestiunea Cenzurii și a îndrumării presei. În

Franța aceste chestiuni sunt foarte gingașe și speculate mult în cercurile politice; votul Camerei e prin urmare cu atât mai semnificativ și dovedește că Ministerul Daladier e foarte solid. Să nu cadă mâine...

Aseară, masă mare de 76 tacâmuri, dată de Ghigi la Clubul Miliar-darilor, în cinstea delegației economice italiene. Ne-am înfrățit până la ora 12...

1 martie. Reofik Saydam, primul ministru turc a dat declarații categorice cu privire la politica turcească față de Soviete: nimic nu s-a schimbat în vederile Guvernului de la Ankara, de șase luni; acum ca și atunci, Turcia nu are nici cea mai mică pornire să atace Rusia, după cum e de presupus că n-are nici Rusia vreo intenție să atace Turcia...

Vorbe goale... dar cu rost.

Dl Cordell Hull, secretarul de Stat, a făcut declarații ca să explice că misiunea lui Sumner Welles și a lui Myron Taylor nu e în legătură cu un proiect de pace imediată. Statele Unite urmăresc numai să împiedice ca la pace — când o fi — forțele autarhice și totalitare să nu obțină preponderența... Și pentru asta merge Sumner Welles la Roma și la Berlin? Și pentru asta a fost acreditat Taylor pe lângă Papa? De când e Vaticanul buricul autarhiei? Mai bine tăcea dl Cordell Hull...

Parlamentul va fi deschis joi, 7 martie.

Războiul: bugetul Franței pe 1939 se lichidează până acum (11 luni) cu un deficit de circa 123 de miliarde franci, din care numai 80 de miliarde reprezenta credite de război propriu-zis. Restul, 43 de miliarde, e un deficit al bugetului ordinar...

Prin decret-lege au fost luate o serie de măsuri care reglementează tot: prețurile, deschiderea și închiderea restaurantelor, vânzarea cerealelor și a tuturor materiilor prime etc. Ca în Germania. S-au mai pus și impozite noi...

A murit fostul Președinte al Republicii Austriece, Michael Hainisch, bătrân simpatic care a fost și la Breasta cu prilejul Congresului

Internațional de Agricultură din 1929. A murit la Gloggnitz, în vârstă de 82 de ani.

Ascară a doua masă la Ministerul de Externe — și ultima în Palatul Sturza, condamnat la dărâmare...

Plasament alandala: ministrul Danemarcei înaintea ambasadorului Iugoslaviei, și alte anomalii.

Mutra de un cot pe care o face Tătărescu și starea lui de deprimare se datoresc faptului că Regele i-a exprimat adâncă nemulțumire. Nemulțumire înainte de toate pe chestiunile economice. Regele a primit mai multe memorii în care se zugrăvea starea de exasperare a producătorilor, mai ales a agricultorilor.

Doleanțele acestora din urmă au impresionat mult pe Vodă, deja enervat prin informațiile primite despre vertiginoasa creștere a impopularității sale... Tătărescu s-a justificat spunând că el nu e competent în problemele economice, că a stimulat cât a putut pe miniștrii economici fără să poată obține nimic de la ei... Mitiță Constantinescu întrebat de Rege i-a spus că vor fi poate și miniștrii economici de vină, dar că înainte de toate primul ministru Tătărescu nu pricepe nimic... Cu mine toate mergeau pe strună, pricepeam tot, cunoșteam toate problemele economice și financiare și știam să iau o hotărâre. Tătărescu nu știe... Regele a înghițit în sec, și n-a mai spus nimic. Mitiță, care a povestit lui Blumenfeld scena, l-a mai pus în curent și cu ultima încercătură pe care i-a făcut-o Guță, cu nemții. Vorbind cu Fabricius și acesta cerându-i ca valoarea mărcii să fie sporită cu 10 lei, dom' Guță i-a răspuns: „Ai dreptate, am să vorbesc cu ministrul de Finanțe...” Când a aflat Mitiță, era să-i vină rău și s-a dus numaidecât cu demisia la Rege... De-abia a scăpat din încercătură...

Dar Regele nu e nemulțumit numai cu inacțiunea Guvernului pe terenul economic. El mai socotește că Guvernul nu face nimic ca să-l apere de acuzațiile zilnice ce i se aduc, de înjurăturile cu care e suduit, pentru fiecare impozit sporit, pentru fiecare om concentrat, pentru fiecare vită rechiziționată. Cu alte cuvinte se plânge că nu este acoperit („tu ai vrut-o, Georges Dandin!”). Pe acest punct, Tătărescu s-a scuzat invocând lipsa sa de autoritate asupra Cenzurii și asupra propagandei interne... „Ia-o!” — i-a răspuns Regele, astfel, din vorbă în vorbă s-a ajuns la desființarea Ministerului Propagandei și la trecerea serviciilor de presă la Președinția Consiliului...

Ieri la procesul Auschnit, mare scandal. Procurorul a anunțat că Malaxa nu va putea depune deoarece a fost silit să plece la Londra unde este chemat la un arbitraj, „din vina domnului de acolo, din boxă”. Avocații apărării au protestat cu gălăgie mai întâi asupra faptului că Ministerul Public scuză absența unui martor pe câtă vreme această sarcină e de competență exclusivă a reprezentantului părții. Ce? Dl Malaxa este o instituție publică, un factor constituțional — de poate dispune astfel de Ministerul Public? Apoi împotriva acuzației aduse lui Auschnit, de același reprezentant al Ministerului Public... În sală, incidentul a provocat agitație și rumoare mare; toată lumea înjura pe Malaxa. Ca să nu vină la proces, Malaxa s-a făcut întâi bolnav și a trimis un certificat al d-rului Lupu (internistul) din care reieșea că nu va putea părăsi patul 14 zile“. Deodată lumea află că dl Malaxa a plecat la Londra, deși nu putea părăsi patul... Cum rămâne cu certificatul d-rului Lupu? A plecat la Londra (sau se prefacă că a plecat la Londra), ca să nu i se poată trimite un judecător acasă, să-i ia depoziția... Frică mai îi e de lumina zilei! Ce bandit!

2 martie. De ieri au început restricțiile și cartelele în Franța. Pâinea nu se va mai vinde decât pe bază de cartele. De două ori pe săptămână cofetăriile vor fi închise. Aperitivele au fost suprimate. Și benzina nu se va mai vinde decât pe bază de cartele, ca și pâinea. Restricțiile n-au fost hotărâte din cauza lipsei, ci pentru evitarea risipei, pentru disciplinarea populației și pentru egalizarea distribuției între diversele straturi ale populației. Publicul a primit noile măsuri cu bunăvoință, dându-și seama că erau necesare pentru organizarea victoriei“. Populația Parisului se dă chiar, ca de obicei, la glume pe socoteala cartelelor și a suprimării aperitivelor. În Germania se va exploata mult însă necesitatea la care a ajuns și Franța de a impune cartelele, necesitate la care n-a ajuns niciodată în războiul din 1914...

Steinhardt, ambasadorul Statelor Unite la Moscova, a fost poftit la un mare dejun pe care Molotov l-a dat în cinstea lui. Masa a ținut 3 ceasuri, *à la russa*. Se afirmă că Steinhardt a sfătuit pe Molotov să intervină pentru o pace dreaptă între URSS și Finlanda. Se spune că și Germania și Suedia ar fi dispuse să încerce o mediație între cei doi beligeranți — dar această veste n-a fost încă nici confirmată, nici dezmințită, la Berlin și la Stockholm.

Sumner Welles a sosit ieri dimineață la Berlin și înainte de amiază a și avut o întrevedere cu Ribbentrop. Welles nu e considerat ca oaspete oficial; deși e primit cu mari onoruri, steagul american n-a fost ridicat pe hotelul Adlon, unde e găzduit.

Întrevederea lui Welles cu Ribbentrop a ținut mai bine de două ore. Deși vorbește perfect englezește, Ribbentrop n-a vrut să vorbească decât nemțește, așa încât toate întrebările și răspunsurile sale au trebuit să fie traduse de interpretul Schmidt prezent la convorbire. După-amiază, Welles a avut altă convorbire cu subsecretarul Weizsäcker. Azi va vedea pe Hitler și mâine pe Göring, care dă în cinstea sa o serbare intimă la Karinhall. Pe Goebbels nu-l va vedea... ca să nu piardă vremea.

La Berlin, vizita lui Welles a produs multă excitare. Cercurile germane sunt însă mute asupra convorbirilor care au avut loc. Din cercurile americane a mai răsuflat câte ceva. Astfel se pretinde că Ribbentrop ar fi rezumat scopurile de război ale Reichului în *unica pretenție de cucerire a spațiului vital necesar poporului german*.

În câte felii se desparte acest spațiu vital, o fi spus-o Ribbentrop lui Welles, dar în public nu se știe, deși se ghicește...

Ribbentrop ar fi amenințat în același timp cu o ofensivă pe frontul de Vest, cum n-a mai văzut lumea. Se zice că Germania a preparat care de asalt automate, care merg fără să fie conduse de nimeni și pline cu materii explozive îngrozitoare. Aceste care sunt menite să se izbească de fortificațiile liniei Maginot, să facă explozie acolo și să distrugă tot. Ca în povești!

Presa portugheză subliniază succesul împrumutului nostru pentru înzestrarea armatei. Bine că a ajuns să fie un succes, cel puțin în Portugalia!

Cădere, ambasadorul nostru la Belgrad, în treacăt prin București, a venit să-mi povestească despre stările din Iugoslavia. Sunt proaste de tot. Tensiunea dintre sârbi și croați e din ce în ce mai mare. Programul lui Macek nu mai e considerat suficient de demagogic din spatele lui. Acum aceștia cer o armată croată deosebită de cea sârbească. Și nu se știe ce mai vor încă, dar e probabil că nu se vor opri niciodată în revendicările lor ca să nu-și piardă situațiile politice personale. Nemții fac o propagandă deșănțată pe tot teritoriul Croației și al Sloveniei, în scopul Regatului iugoslav.

Pe de altă parte, tot în Slovenia și de-a lungul coastei Dalmate, au început să lucreze italienii *susținuți de popii catolici*, care, de când Vaticanul s-a împăcat cu Quirinalul, au devenit cei mai vajnici susținători ai lui Mussolini și ai ambițiilor italiene asupra coastei de răsărit a Adriaticii. Dacă la aceste tulburări interne se mai adaugă și prezența albanezilor la graniță, a albanezilor pe care îi organizează italienii și care stau de veghe la mai puțin de 100 kilometri în linie dreaptă de Belgrad — situația Iugoslaviei apare precară de tot. Și ca să facă față la această situație, nimeni. În politica sârbească nu mai există un Pașici, sau un Rege Alexandru care să vadă departe și să îndrăznească. Singurul către care se mai îndreaptă privirile, deși e cu mult sub nivelul oamenilor de mână întâi, este generalul Jefcovici, fostul prim-ministru și comandant al Gărzii... Generalul Jefcovici tace însă și așteaptă. Așteaptă majoritatea (majoratul) Regelui Petre (peste un an și jumătate) și speră să poată interveni atunci, cu prilejul unei noi Domnii, care n-ar fi legată de concesiunile făcute de Regele Paul, care, după cum se vede, n-au dat rezultatele așteptate.

Întrucât privește politica externă, Cădere crede că Iugoslavia se va menține pe linia ei actuală și tradițională, cât timp și în măsura în care dubla presiune germană și italiană îi vor lăsa libertate de hotărâre și de mișcare...

Domnul Costică Angelescu ne-a trimis o lege, la Consiliul Economic, ieri la ora 3 cu rugămintea să dăm imediat un avis căci azi e ultima zi în care se mai pot semna decrete-legi, Regele neadmițând să se promulge decrete în ajunul deschiderii Parlamentului. Tocmai pentru a mai permite câteva promulgări s-a amânat deschiderea Parlamentului de la 4 la 7 martie...

Legea lui Angelescu răscolește însă toată organizarea producției, introducând controlul Statului nu numai în toate întreprinderile industriale și comerciale, dar până și în exploatarea agricole cele mai mici. În fapt, legea e menită să introducă controlul Statului în exploatarea de petrol și ca să se arunce praf în ochii englezilor și francezilor, s-au înecat drepturile Statului în această ramură a economiei naționale în tot felul de altele care n-au nici un rost. Parcă englezii și francezii ar fi orbi sau proști!

Consiliul a dat un avis favorabil. După ce a declarat că o asemenea lege, de o importanță capitală în dezvoltarea economiei noastre naționale, nu poate fi examinată într-o singură ședință — Consiliul a arătat că principalele dispoziții ale legii, cu foarte puține excepții, sunt dezas-

truoașe și nu vor putea fi aplicate fără o revoltă generală. E destul să citez un articol în virtutea căruia agricultorii sunt obligați să semene în fiecare an cel puțin atât cât au semănat în anul precedent (dar dacă plouă întruna, ca în toamna trecută?) și dacă nu o fac, *primarul (!) poate lua posesiune de pământ și semăna el (!!!) în contul proprietății!!!* S-a crucit și Tătărescu când i-am vorbit, pentru a protesta despre acest articol! Să sperăm că legea va fi revizuită înainte de a fi promulgată!

Duminică, 3 martie. Întru azi în al 70-lea an... Lumânarea s-a făcut muc, și în curând se va sfârși fitilul. Cum o vrea Dumnezeu. Deocamdată Dumnezeu mi-a dăruit o zi de primăvară cu soare, foarte bine venită după 3 zile de ninsoare și de viscol... A douăzecea iarnă anul acesta...

Sumner Welles a vizitat ieri pe Hitler. Întrevederea, cu interpret și în prezența lui Ribbentrop, a durat o oră și un sfert. Înainte de a pleca, Welles va mai întâlni odată pe Ribbentrop care îi va remite o scrisoare pentru Roosevelt din partea lui Hitler. Până ieri, Hitler trata pe Roosevelt de inamic public nr. 1, acum îi scrie. Consecvența nu este o însușire a Führerului. Despre cele vorbite — secret. Dar presa germană e plină de amenințări la adresa franco-englezilor și cercurile oficiale declară că armata așteaptă numai un ordin pentru a declanșa „ofensiva de nimicire”. Intimidare a inamicului ca garnitură pentru propunerile făcute lui Welles, sau necaz față de intransigența celor din Londra și Paris? Una sau alta și poate și una și alta...

Oprirea transporturilor de cărbuni germani destinați Italiei a început ieri. Englezii au oprit și au întors la Rotterdam, patru vase italiene în drum spre Genova. De fapt nu e o măsură nouă, ci încetarea unei toleranțe excepționale acordată cu termen. În noiembrie, amiralitatea engleză a încunostințat lumea întreagă că nu va tolera pe mare nici un transport de marfă germană, chiar încărcată pe un vas neutru. În același timp, amiralitatea a făcut cunoscut Italiei că excepțional, va tolera câteva luni transporturile de cărbuni ce îi erau destinate, în așteptarea încheierii unei Convenții comerciale anglo-italiene. Termenul a expirat acum și Anglia a revenit la ce consideră dânsa dreptul comun. Convenția anglo-italiană nu s-a încheiat încă, dar se speră că se va încheia în curând.

Măsura Guvernului englez, lucru ciudat, n-a produs o reacție fulgerătoare în Italia, așa cum s-ar fi putut aștepta date fiind obiceiurile fasciste. Foarte calmă, presa italiană ia act de cele întâmplate — cel puțin deocamdată — și speră că negocierile anglo-italiene vor fi repede încheiate. Ziarele dezminț totodată intenția Guvernului italian de a se aproviziona cu cărbuni în America: ar fi mult prea scump, pentru posibilitățile Italiei. Atitudinea supusă și binevoitoare a Italiei dovedește din două una: sau că Anglia a plătit-o deja bine ca să tacă — sau că frica de un conflict prelungit care să o lipsească de combustibil sperie pe cei din Roma. În acest din urmă caz s-ar dovedi în ce strictă dependență e Italia de Anglia. Și erau oameni, printre macaronari, gata să declare război Marii Britanii!

Papa Pacelli împlinește astăzi 63 de ani, și unul de când s-a urcat pe tronul pontifical. Te Deum la catedrala Sf. Iosif, la care ar trebui să mă duc, căci sunt decoratul Vaticanului. Îi iert însă — să mă ierte și ei!

Ziua de ieri a fost o zi neagră pentru aviația belgiană. Trei aparate belgiene au fost atacate deasupra Luxemburgului de un aparat german care a doborât două din ele. Alte trei avioane belgiene au căzut pe diferite aeroporturi indigene distrugându-se și ucigând piloții sub sfârâ-măturilor lor. Aviația belgiană pare mediocră, ca noroc cel puțin...

Finlandezii trăiesc zile grele. Rușii atacă în masă, cu tunuri grele și cu o aviație numeroasă — în Carelia cel puțin. Față de această puternică ofensivă, trupele finlandeze s-au retras *pe o a treia* linie de rezistență care trece totuși încă la est de Vyborg. Rușii (dar rușii nu se jenează să mintă), rușii anunță o însemnată pradă de război lăsată de finlandezi în retragerea lor.

Pe când lucrurile merg cam prost pentru prietenii noștri în Carelia, la nord-est de lacul Ladoga situația e cu totul alta. Finlandezii iar au bătut rău pe ruși, nimicind o brigadă, luând peste 100 care de război, puști, tunuri, camioane și aprovizionări...

Din Statele Unite se anunță că a plecat primul transport de voluntari pentru Finlanda. De n-ar ajunge prea târziu și de ar fi mulți...

A apărut decretul-lege cu noul regim al schimburilor. Din câte am putut constata dintr-o repede citire a textelor nu s-a schimbat nimic din

cele conținute în proiectul prezentat Consiliului Superior Economic. S-a ținut numai seamă de cele câteva observații de detaliu făcute de Consiliu. Odată cu decretul-lege au apărut și trei jurnale ale Consiliului de Miniștri prin care se stabilesc normele de aplicare ale legii, suprimându-se și primele la export înlocuite prin a doua primă valutară la schimbul devizelor. Vom avea prin urmare de mâine, livra la 850 lei...

N-a apărut însă legea lui Costică Angelescu pentru intensificarea producției, lege alandala pe care a trebuit să o trecem vineri seară prin Consiliul Economic, într-o singură ședință, când ne-ar fi trebuit zece ca să o examinăm serios! N-a apărut nici legea pentru desființarea Ministerului Propagandei, nici convocarea Corpurilor Legiuitoare pentru joi. Pentru aceasta din urmă Tătărescu îmi spusese că va apare azi. Poate că s-a amânat din nou convocarea...

Avem ca oaspete în mijlocul nostru pe dl Wedgwood Benn, deputat în Camera Comunelor și unul din cei mai proeminenți laburiști. Dl Benn ne va face o conferință mâine-seară, la care nu mă voi duce, și va fi sărbătorit, tot mâine, de asociația „Amicii Angliei” printr-un dejun la Clubul Miliardarilor, la care voi lua parte.

Ca propagandă, decât pe onorabilul Benn, mai bine ne-ar trimite Anglia o trupă de „fete” să ne mai facă să uităm de necazuri. Cu teoria și cu vorba, să ne mai slăbească!

Luni, 4 martie. Tatăl „de la” Duduia a fost înmormântat joi și sâmbătă (alaltăieri) a fost bal la Palat, pentru Voievodul Mihai. Se duc toate tradițiile de familie, de așa „ginerică” să ferească Dumnezeu pe oricine! Doliu la Curte nu s-a luat, în ziua înmormântării, steagul de la Palat n-a fost pus în bernă; mă întreb atunci pentru ce s-a mai vorbit în avizul mortual publicat în *Universul* despre *famiile înrudite*?

Spre rușinea noastră, la înmormântarea bătrânului târtan au fost o sumă de ofițeri și de magistrați, pe lângă escrocii casei inconsolabilei (!) Antigone. Dacă ar fi fost prieteni, n-aș avea nimic de zis — fiecare poate să aibă prieteni. Dar nu erau prieteni, erau lichele și javre, tip Pascu de la Curtea de Apel, care căutau să prindă o numire sau o avansare și făceau pe cioclii ca să câștige favoarea târtancei.

Ginerică a trimis o coroană (nu pe cea de oțel) și pe Urdăreanu. Iar sâmbătă seara a prezidat la danțuri. Scrata de la Palat a fost foarte reușită. Au fost poștiți numai băieți și fete până la 25 de ani. Nici părinții

care au adus fetele n-au fost lăsați să intre. Din generația mai coaptă n-a asistat decât Regele și Regina Elisabeta. — Piftie. S-a petrecut până la ora 2½ dimineața... Să sperăm că pe lumea cealaltă au petrecut și umbrele celor masacrați de Majestata Sa în septembrie...

La Paris s-a înființat „Centrul de Studii pentru Politică Străină” al cărui scop e să contureze de pe acum aspectele Europei, mai ales Europei Centrale și Orientale, de după război. În comitetul acestui „Centru” au primit să ia loc d.d. Charléty, fostul rector și amicul lui Iorga, Camille Bloch (fără jidan se putea?), Henry Bonnet, Marlio. Seydoux, toți profesori iluștri, de Margerie, ambasador etc. Acest „Centru”, ca și „Roxal Institute of Extern Affairs”, cu care stă în legătură, nu e decât o instituție camuflată a propagandei ungurești. „Centrul” trebuie să dovedească, dinainte, că drepturile naționalităților sunt mofturi, pe lângă cele istorice, interpretate și astea în interesul cauzei. Revista „Centrului” intitulată *Politique Etrangère* s-a și pus pe lucru. Și Charléty cel puțin, ca să nu mai vorbesc de ceilalți, s-a declarat totdeauna prietenul nostru... Confuzia domnește pretutindeni, chiar în cele mai lămurite suflete...

Italia a protestat la Foreign Office împotriva împiedicării transporturilor de cărbuni germani de la Rotterdam la Genova. Protestul nu e însă violent și în cercurile engleze se pretinde că incidentul va fi repede aplanat.

A protestat și Belgia la Berlin împotriva atacării avioanelor belgiene deasupra teritoriului belgian. Nemții au răspuns că avioanele lor s-a crezut încă deasupra teritoriului Franței și că a luat avioanele belgiene de tip englez drept avioane engleze. Guvernul Reichului a făcut scuze d-lui Davignon, ambasadorul Belgiei la Berlin.

Bilanțul primelor 6 luni de război, publicat de nemți, înregistrează 285 avioane franceze și engleze doborâte... Nu e păcat de oameni și de parale? Care a fost rezultatul? Nul.

Un deputat laburist¹ a făcut o violentă ieșire în Camera Comunelor împotriva războiului și a declarat că Anglia nu trebuia să se bată pentru

¹ Deputatul Charles Cayzer.

alții. A treia zi a fost găsit ucis, la el acasă. Servitorul său, care îi sărise în ajutor, a fost ucis și el... „Intelligence Service” a învățat, de la „odioșii nazi”, cum să opereze. Bineînțeles că ucigașii n-au fost găsiți...

Jupân Șafran a fost instalat ieri, în prezența ministrului Cultelor și a altor autorități, ca șef Rabin. Până la sfârșitul săptămânii îl facem și senator.

DI Ciomacov, noul ministru al Bulgariei, a sosit în București.

Adunarea generală a Societății Comunale a Tramvaielor a fost anul acesta agitată. La prima convocare, duminica trecută, n-a venit primarul, care se vede că nu primise încă instrucțiunile lui Malaxa pentru alegerile în Consiliu. Ieri, primarul a venit cu ordinele necesare și adunarea s-a ținut. Trei consilieri ieșiseră la sorti. Voicu Nițescu, N. Săveanu și Manolescu Strunga; Voicu Nițescu a fost reales (e de ai lui Vaida), iar în locul celorlalți doi au fost numiți Victor Iamandi și Nicu Penescu (omul lui Mitiță), potlogar vestit. Din eroare a fost apoi cooptat din Consiliul generalul Balif, căci e om cinstit. Probabil că Palatul vrea să-l pună președinte în locul lui Pantazi...

La Gaz-Metan a intrat în Consiliu, Malaxa. La Astra-Vagoane, Comitetul se compune din Malaxa, Vidrighin și Bursan! Încetul cu încetul selecția se face pretutindeni. Crema escrocilor va îndruma în curând tot și toate în buna țară a lui Hübsch!!

E iarăși frig. Zăpadă și viscol mare în Basarabia... Iarna asta nu se mai sfârșește...

5 martie. Prosperitate românească: industria petrolului, pe spinarea căreia se fac aproape toate plățile în străinătate, e supusă prin noile taxe la un supliment de impozite în valoare totală de peste 6 miliarde lei! Numai „Steaua Română” va avea de plătit anul acesta, *peste ce a plătit până acum*, frumușica sumă de 530 milioane lei! Și suntem țară cu noroc! În aceste sume nu sunt cuprinse sumele impuse de curând sub formă de împrumut forțat. Alt miliard!

Germanii s-au pus pe investiții mari la noi. La Giurgiu construiesc o fabrică pentru extragerea uleiurilor vegetale, fabrică care va fi gata să funcționeze în martie. Undeva (nu s-a ales încă locul) în regiunea Dunării de Jos se va construi o mare uzină pentru fabricarea celulozei din trestie și apoi a lânii, din celuloză. Alte mari investiții sunt în studiu, investiții ce se vor face în tovărășie cu societățile *Petroșani* și *Mica*... În fine, în Basarabia se va da anul acesta o mare extindere culturii de soia...

Toată această activitate dovedește că nemții nu se tem de un atac al rușilor și de un război, în părțile noastre. Îmbucurător.

Ieri s-a constituit o comisie la Președinția Consiliului, cu mare solemnitate, pentru pregătirea legilor și măsurilor necesare menite să pună de acord organizația noastră de Stat cu noua Constituție. După doi ani s-ar părea că a sosit vremea, dar mai bine mai târziu ca niciodată. Armonizarea salariilor. Statutul funcționează, cumulul de funcții, organizarea Președinției Consiliului, simplificarea și unificarea serviciilor publice, coordonarea funcționării ministerelor — sunt problemele pe care Comisia le va ataca imediat. Comisia a fost pusă sub președinția lui Ottescu. Încă o satisfacție pentru mine? Să nu se sfârșească și cu Ottescu ca și cu Radian...

Comedia cu Ministerul Propagandei a luat ieri o învârtitură neașteptată. Blumenfeld a venit să-mi aducă „ultimele știri” de sorginte oficială. Ministerul Propagandei nu se mai desființa. Regele nu acceptase propunerile lui Tătărescu de împărțea a zisului Minister, deși dl prim se dusesse la Palat cu decretul gata semnat (de dânsul). Ministerul Propagandei rămâne, numai că în locul lui Radian se numea Giurescu. Se suprima în schimb Ministerul Frontului, iar la al Propagandei se adăuga un subsecretariat încredințat lui Stoica. Giurescu își da și demisia din Secretariatul general al Frontului. La Propagandă urma să se ocupe el de propaganda în străinătate, iar Stoica de cea internă (probabil fiindcă vine de la Externe!).

După Blumenfeld a venit Radian, de la Tătărescu, și mi-a confirmat cele spuse de Blumenfeld, cu o retușare logică. Propaganda internă (presa, radio etc.) se da în sarcina lui Giurescu și cea externă în a lui Stoica. Giurescu rămânea secretar general al Frontului, ideea Regelui fiind să canalizeze propaganda internă și îndrumarea presei prin FRN (cum se vede Regele n-a renunțat la marotele lui...

Tătărescu a cerut demisia lui Radian care a dat-o... Până mâine se va veni poate cu o altă formulă, căci cea de ieri nu s-a cristalizat nici azi în decrete Regale de numiri...

Toată criza de la Propagandă se termină astfel prin simpla înlocuire a lui Radian. Bietul Radian n-a avut noroc. În cinci luni de zile a fost jumătate vreme bolnav și restul timpului n-a avut concursul nimănui, ca să facă ceva!

Dar în tot acest răstimp, n-a făcut cel puțin gafe, și a împăcat de minune capra franco-engleză cu varza nemțească, și au fost zile când n-a fost ușor... Eu n-am putut interveni în favoarea lui. Nu cerusem Reglui să-l numească (fiindcă nu cerusem și nu cer nimic), așa încât mă găseam afară din joc. E cazul să se spună pentru amicului Radian: Domnul a dat, Domnul a luat! Îi va rămâne și lui amintirea că a fost 5 luni de zile ministru plin!

Dar cum rămâne cu Tătărescu, care mi-a făcut acum 4 zile teoria agregării propagandei la Departamentele care dețineau serviciile complementare? Cum rămâne cu obrazul lui, după ce mi-a spus că totul era hotărât și că Regele aprobase?

Pe Stoica se pare că l-au adus la Propagandă (cam din cal măgar), fiindcă nu mai putea sta în diplomatie: s-a încurcat cu o dactilografă, a făcut scandal, și a dat hârtie de divorț...

După câte spune Radian, Tătărescu pare opărit. „Ce o să fac acum cu Iorga, când va afla că Giurescu e în fruntea Presei? Ce o să fac cu Gafencu, care vrea morțiș să ia propaganda externă, care se înțelegea cu d-ta dar nu se va înțelege cu Stoica?” Și bietul Prim își frângea mâinile...

În oraș, circulau ieri cu insistență zvonurile și altor schimbări în Guvern. Se vorbea de plecarea lui C. Angelescu, lui Ralea, lui Andrei. Se mai spunea că Malaxa a hotărât înlocuirea lui Ilcuș prin generalul Glatz și desființarea Ministerelor Înzestrării și Aerului. În locul lui Slăvescu și al generalului Paul Teodorescu ar fi numiți doi subsecretari la Ministerul Apărării Naționale... Malaxa ar fi hotărât să înlocuiască și pe generalul Țenescu, la Statul Major, prin secătura de Mihail...

Încetul cu încetul încep să pătrund secretul regimului: ce nu pricepeam până acum mi se lămurește bine. Dar până ce nu voi avea probele certe, după care mă zbat de trei luni, nu voi mărturisi ce gândesc — prea este oribil...

Legea pentru „Activarea producției și pentru controlul prețurilor”, faimoasa lege a lui Angelescu a fost promulgată azi. O bună parte din

modificările propuse de Consiliul Superior Economic au fost admise și introduse în textul promulgat.

Finlandezii rezistă cât pot, dar nu mai pot așa mult. Rușii tot blegi, dar mulți. Vyborogul n-a fost încă luat... Se tot vorbește de mediație — dar nimic până acum.

Un astronom italian a demonstrat că pământul va fi făcut țândări în ziua de 23 martie 2 540. Ce precizie! E probabil că nu voi mai fi viață la acea dată...

Ultima zăpadă a căzut enorm, în nordul Moldovei și Basarabiei și în Bucovina. Sunt locuri unde zăpada viscolită a trecut de 3 și 4 metri înălțime. Mai toate liniile secundare din ținuturile de miază-noapte ale țării sunt întrerupte.

Dejunat ieri cu Wedgwood Benn. Bătrân simpatic dar banal. Rar am văzut un englez vorbind așa bine franțuzește. Aproape fără accent...

Duminică seară iar a fost partidă mare la Jokey-Club și a ținut până la ora 8 dimineața. De data asta a fost o singură victimă: Mihail Sturdza care a pierdut 600 000 lei... Marele câștigător a fost Ștefan Văleanu, pârlitul.

6 martie. Vasele „Vifor“, „Vijelia“ și „Viscol“ au ajuns la Paris venind din Anglia. Sunt „torpiloare de buzunar“ de un tip nou, cu tonaj redus. Foarte rezezi (fac 80 kilometri pe oră), lungi de 24 metri. Sunt înarmate cu tunuri, mitraliere și aruncătoare de torpile și de bombe. Sunt excelente vase de luptă împotriva submarinelor. De la Paris, cele trei vase vor fi duse prin canale la Marsilia, de unde vor relua marea. La Paris, vasele noastre au fost obiectul curiozității publice; Exc. Sa dl ambasador Franasovici a cinstiț cu posteriorul său banchetele unuia din ele și s-a plimbat de la Auteuil la Bercy și înapoi...

Controlul vaselor cu cărbuni germani destinați Italiei este în plină funcționare. Patru vase au fost conduse ieri într-un port englez. Din di-

feritele telegrame sosite, chiar din cele de la Berlin, rezultă că nici Italia, nici Anglia nu vor da o prea mare amploare acestor incidente. La Londra ca și la Roma se speră că se va stabili o repede înțelegere între ambele State.

A apărut în fine azi numirea lui Giurescu în locul lui Radian, și a lui Stoica ca subsecretar de Stat. Stoica e trecut în decret ca ministru plenipotențiar, nu ca ambasador. Mă împac cu ideea că n-a fost la Ankara decât ambasador de contrabandă...

Dinu Brătianu a fost în audiență la Rege, căruia i-a înmănat un memoriu. Conținutul? Tot aia și aia... Neica Dinu a declarat Regelui că el și ai lui — n-a îndrăznit să zică „Partidul Liberal“ — nu vor face Guvernului și regimului nici o greutate cât va ține războiul. Vor intra „în adormire“, cum se zice în jargonul masonic scump iacobinilor. Regele l-a pofțit din nou în Front, pe Dinu — și Dinu a refuzat, din nou. Omul e obosit și plictisit. Plictisit: fiul său al doilea s-a căsătorit cu o jidoavcă („Lupeasca noastră“, cum se spune în familie), continuând astfel seria căsătoriilor neautorizate, inaugurată de băiatul mai mare care a luat o dactilografă. Rămâne ca al 3-lea (căci mai e un al 3-lea) să se căsătorească cu o negresă...

Văzut ieri pe Thierry, ambasadorul Franței. Vorbit cu el de multe, și de ale noastre și de ale lor. El se declară plin de încredere în politica Regelui; cunoaște și punctul la care vrem să ajungem și drumul pe care trebuie să-l parcurgem până la acel punct — zice el...

Grație lui, după câte spune, Franța nu ne-a plictisit în ultimele incidente provocate de Anglia cu privire la organizarea Comisariatului Petrolului și la convențiile de livrare cu Germania. Guvernul francez n-a făcut nici o aluzie lui Franasovici la această chestiune, nici el Guvernului din București. De altminteri, Daladier nu cere decât un singur lucru României în materie de petrol: distrugerea exploatărilor și rafinăriilor în caz de pericol de ocupare din partea nemților...

Thierry mi-a mai citit pasaje interesante din rapoartele diplomatice franceze de la Moscova. După aceste informații, situația Sovietelor ar fi din cele mai rele. Foametea a început în mai multe provincii, nemulțumirea și teroarea au ajuns la limitele lor, iar întreg regimul economic și industrial, inaugurat cu atâta încredere acum câțiva ani, a dat fali-

ment. Motoarele existente se strică cu zecile și cu sutele în fiecare zi, și altele noi le înlocuiesc cu greu. În aviație, *fabricația s-a coborât la 5 avioane pe săptămână...* Bravo, bravo!

După Thierry, Rusia e azi incapabilă să mai încerce un atac...

După rapoartele de la Moscova, Thierry îmi citește și părți din rapoartele lui François Poncet, de la Roma. Fleacuri, diplomații... Poncet nu pricepe că italienii sunt oameni fini și că mănuiesc șantajul ca nimeni pe lume! Nici un pericol din partea Italiei, cum pare a crede dl Poncet. Italia nu va intra în război alături de Germania cât timp va exista o Franța și o Anglie...

Am vorbit și despre turci. Entuziasm (din partea lui Thierry). Teorie nouă: *în Mediterana nu poate exista decât o mare Putere — ori Italia, ori Turcia*. România, ca și Franța, ca și Anglia, are tot interesul să fie Turcia...

Thierry adoră pe Rege: „Îi datorez atâta recunoștină¹, că dacă regimul său s-ar schimba și dl Maniu ar câștiga partida (???) „aș cere imediat rechemarea mea...” Să ne ferească Dumnezeu de Maniu, să nu pierdem pe Thierry!

7 martie. Ieri-seară de la ora 5 la ora 7½ ne-am jucat la Palat sub președinția Regelui, de-a Consiliul de Coroană. Au fost de față mareșalul Prezan, mai verde ca oricând, Mironescu și dr Angelescu, blegi ca întotdeauna, Vaida, Tătărescu, Văitoianu, Iorga, veninos ca de obicei, Cuza, mai odihnit și eu. Prezenți de asemenea Gafencu care trebuia să facă expozeul pentru care eram convocați și Urdăreanu ca să citească comunicatul (ceea ce ar fi putut face și cameristul de la ușă). Gafencu ne-a citit foarte frumos o foarte clară și frumoasă dare de seamă a evenimentelor diplomatice petrecute de astă-toamnă și până acum și a arătat cum s-a desfășurat acțiunea noastră politică față de beligeranți și de celelalte Puteri. Asupra politicii noastre externe nu pot decât să repet cu acest prilej că a fost perfect condusă și că nu s-a făcut nici o greșală, în deosebire — mare — cu politica noastră internă.

Nou, n-am aflat lucru mare. Gafencu n-a făcut decât să confirme tot ce știm asupra desfășurării evenimentelor, desfășurare notată deja, în principalele ei puncte, în aceste caiete. Expozeul său a dezvăluit totuși câteva poziții importante, pentru mine încă necunoscute:

1) După întrevăderea cu Csaky de la Veneția, Ciano a chemat pe Bossy (ministrul nostru la Roma) și i-a confirmat toate cele spuse

înaintea lui Victor Antonescu. Ciano a găsit în Csaky un om foarte înțelegător al intereselor *europene* care cer Ungariei să pună revendicările sale (la care nu renunță) pe planul al doilea. Ungaria și-a luat obligația să nu atace România în cazul în care ar fi atacată de Rusia. Bossy a întrebat dacă, în acest caz, nu s-ar putea încheia un pact de neagresiune între Ungaria și România, întrebare la care Ciano a răspuns categoric *nu*, „din cauza opiniei publice ungurești domolită pe terenul politicii interne numai prin fluturarea continuă a revendicărilor externe...”

Bossy a mai întrebat atunci, față de cine își ia Ungaria angajamentul de a nu ne ataca, față de noi, sau față de Italia? Răspunsul lui Ciano a fost categoric și de data asta: „Față de Italia”. Ungaria s-a angajat față de Italia să nu miște, cu următoarele rezerve, care ar anula angajamentul ei: a) să nu se procedeze la masacrări de unguri în Ardeal (!!); b) să nu se formeze un Guvern bolșevic în România (!); c) să nu se abandoneze Basarabia și să nu se dea nimic Bulgariei fără luptă (!).

Ciano a declarat din nou lui Bossy că Italia va fi cu toate forțele ei alături de România în cazul unui atac din partea Rusiei Sovietice...

2) La Belgrad s-a convenit cu turcii să se ia contactul între Statul lor Major și al nostru pentru stabilirea unui plan de coordonare a operațiunilor celor două armate.

3) Molotov a chemat acum o lună pe Davidescu (ministrul nostru la Moscova) și i-a exprimat dorința Sovietelor de a avea cât se poate de bune raporturi cu România. I-a mai spus că Sovietele vor numai cât mai repede un ministru la București — dar până acum nu l-au numit. Davidescu a zăgrăvit audiența sa ca foarte mulțumitoare.

După expunerea lui Gafencu, Regele a cerut părerea Consilierilor. Prezan a povestit o istorioară din 1916 și alta din 1920 ca să dovedească — ceea ce toată lumea știa — că rușii au pretenții asupra Basarabiei. Iorga a spus că nu trebuie să ne încredem prea mult în vorbele altora și a descris pe Filov (noul prim-ministru bulgar) ca un vrăjmaș al românilor, împotriva cărora ar fi și scris. Cuza a cerut să mergem cu nemții împotriva rușilor (Regele l-a întrerupt prin cuvintele: dar crezi că vor merge cu noi contra rușilor? întrebare la care Cuza a răspuns că crede...) Tătărescu a cântat din trâmbiță un „morso” de bravură iar ceilalți bâlbâiți au îngânat câteva cuvinte neînțelese. Vaida a adăugat felicitări pentru Gafencu — la care Iorga a observat că Gafencu și Guvernul nu au nici un merit *fiindcă politica externă a făcut-o Regele...*

Eu mi-am permis două observații, după ce am aprobat tot ce se făcuse și o politică la a cărei îndrumare am contribuit și eu cât de puțin. O primă observație privitoare la bulgari. Aceștia au declarat, cu fiecare prilej, *că nu vor lăsa trupe străine să treacă peste teritoriul lor*. Decla-

¹ A rămas ambasador la București numai după insistențele Regelui la Paris.

rațiile au fost totdeauna făcute în urma unor conversații dintre ei și turci în care era, ce e drept, vorba de un eventual atac rusesc. Pentru noi e însă indiferent dacă bulgarii vor lăsa pe ruși să treacă după ce vor fi trecut peste noi; interesant ar fi de știut *dacă cumva bulgarii n-ar împiedica și pe turci să treacă înspre noi* ca să ne ajute împotriva sovieticilor... Am cerut să se ia contact cu Turcia pe această chestiune, și în înțelegere cu Ankara să se discute cu bulgarii și să se ajungă la precizări...

A doua mea observație a fost privitoare la politica noastră față de Rusia. Pace, pace cu Rusia, e o lozincă ademenitoare dar trebuie să ne gândim și la ziua de mâine. Dacă nu se pune azi, chestiunea Basarabiei se va pune mai târziu, dar odată se va pune, între Moscova și noi. Pericolul cel mare ar fi să ne aflăm singuri față de Rusia și acesta ar fi cazul după război, când odată pacea încheiată nimeni n-ar mai tulbura-o ca să vină în ajutorul nostru. Părerea mea ar fi deci să căutăm să încurcăm Anglia și Franța într-un război cu Rusia la care să participăm și noi, cu toate șansele de a tranșa chestiunea Basarabiei în favoarea noastră. Faptul că Franța și Anglia au înarmat Turcia cum au înarmat-o și încadrat-o, că concentrează armate la Beirut, în Palestina și în Egipt — dovedește că ideea unui război cu Rusia nu e străină Puterilor occidentale: să batem fierul cât e cald.

Gafencu mi-a răspuns că pe ambele chestiuni pe care le-am ridicat e de acord cu mine...

Din știrile oficiale, dar confidentiale, primite zilele trecute, pacea între Finlanda și Rusia părea iminentă; prin mediația Suediei ea trebuia să se încheie până la sfârșitul săptămânii. Știri sosite ieri, în momentul când s-a deschis ședința Consiliului de Coroană, arată că totul a căzut baltă. Condițiile rușilor corespundeau unei adevărate capitulări din partea finlandezilor. Condițiile păcii fiind astfel inacceptabile pentru Finlanda, războiul va continua...

Welles Sumner a sosit la Paris, unde a fost întâmpinat cu mare prietenie dar fără nici o încredere în misiunea lui.

Radian a predat ieri lui Giurescu Ministerul Propagandei. A început, în cuvântarea sa, prin laude la adresa Regelui și a lui Tătărescu și prin mulțumiri. Mulțumiri pentru ce? Pentru că l-au dat afară fără ma-

niere măcar? Giurescu și ceilalți abia au pomenit numele lui. Ședință penibilă pentru prietenul meu Alecu, cel puțin după darea de seamă publicată în ziare...

Francezii „reevaluează” încă o dată aurul de la Banca Franței. E formula elegantă adoptată de toți cei care sunt siliți să coboare cursul monedei lor. Prin această operație, aurul Băncii care valora până acum 97 miliarde franci, va valora de aci înainte 114 miliarde... Cu diferența se va acoperi datoria Statului la Bancă, dinainte de război (cam 20 miliarde).

Circulă cu persistență zvonul că lui Procopiu, secretarul general de la Finanțe, i s-ar fi furat 22 milioane lei (inclusiv bancnote străine în valoare de 6 milioane lei) de sub saltea!!! Procopiu e unul din cei mai buni funcționari de la Finanțe. E drept că „s-a cam vorbit” despre el, cum se vorbea pe vremuri și de Fianu, cel mai bun funcționar de la Domenii și care a sfârșit prin sinucidere... Procopiu ar fi comis imprudența să denunțe furtul la Poliție... Dosarul s-ar afla la Tătărescu. Amicii lui Procopiu sunt indignați, vorbesc de înscenare și de calomnie și povestesc că unei cumnate a lui Procopiu i s-ar fi furat o valiză cu bijuterii, de unde zvonul... Faină cumnată mai are și amicul Procopiu, cu valize pline de bijuterii...!

Vineri, 8 martie. Ieri la amiază, pe o vreme îngrozitoare, pe zăpadă și pe viscol, s-au deschis cu obișnuitul alai Corpurile Legiuitoare. De când sunt n-am pomenit așa ceva. De obicei, până acum, Corpurile Legiuitoare s-au deschis toamna, înainte de zăpadă, sau, chiar când excepțional au fost deschise iarna (după alegeri noi, ca în 1914), au fost scutite de viscol. Ieri de abia am putut să ajungem în Dealul Mitropoliei, nu se vedea la doi pași și automobilele alunecau și derapau, de nu puteau înainta...

Pe ușile deschise la sosirea Regelui, viscolul împingea zăpada spre Sala Pașilor Pierduți, unde așteptam înșirați. Regele luase se vede zăpadă pe tălpi, căci în momentul când să-mi dea mâna (eram, ca Președinte al Senatului, în capul rândului de miniștri, spre ușă) a alunecat și cât pe aci să-mi cadă în brațe... Semn rău pentru noua legislatură? Sau pentru el?

Regele a citit Mesajul cu mai puțină vioiciune ca de obicei; aplauzele parlamentarilor au fost și ele mai slabe, deși destule. N-a fost însă

acea „ameţeală“ de slugărnicie şi de platitudine care caracteriza entuziasmul majorităţilor de până aci. Tătărescu, tot posomorât — transformat din gornist în cioclu. Urdăreanu nedormit¹, ceilalţi curteni fără chef.

Mesajul a fost de o banalitate covârşitoare. L-ar fi putut redacta primul uşier de minister venit. Singura frază care a impresionat a fost următoarea: „Guvernul meu va putea să îndeplinească misiunea pe care i-am încredinţat-o, *având asigurate toate condiţiile de stabilitate şi continuitate necesare pentru executarea unui program de durată*“.

Un răspuns la zvonurile zilnice de schimbare de Guvern şi de concediere de miniştri, zvonuri repetate cu atâta insistenţă încât au sfârşit şi picul de autoritate pe care-l mai avea Guvernul Tătărescu, şubred din naştere în această privinţă. Dar un Guvern cu „certificat“, iată totuşi ceva nou, chiar la noi. Guverne cu „condicuţă“, am avut destule — dar cu „condicuţă“ şi cu „certificat de viaţă“ în acelaşi timp, e desigur o noutate.

După şedinţa solemnă, Regele a mai stat de vorbă cu miniştrii şi cu noi, Preşedinţii. Vorbind despre revizuirea Regulamentelor, s-a arătat cam refractar. Vor trebui totuşi rectificate, căci aşa nu pot merge, cum sunt, pline de contradicţii şi de dispoziţiuni absurde.

Micescu mi-a dat prilejul unei observaţii interesante. Regele e foarte strict în avansarea miniştrilor la decoraţii. Le dă întâi Marele Cordon al Coroanei, *apoi clasa I (cu lentă) a Stelei*, iar nu Marca Cruce a acestui ordin. Aşa a procedat cu Mitiţă Constantinescu, cu Ionescu-Siseşti, cu Ghelmegeanu, cu Iamandi etc. Cu Micescu, care posedea Cordonul Coroanei de la proclamarea Constituţiei, n-a urmat ordinea ierarhică şi i-a dat de-a dreptul Marea Cruce a Stelei, cu care se furlandisea ieri, spre necazul celorlalţi. Faptul în sine nu e interesant şi n-ar fi meritat poate să fie însemnat, *dacă n-ar fi fost explicaţia*: Micescu a organizat procesul şi condamnarea lui Auschnitt — *şi Malaxa l-a recompensat pe loc* (în afară de ce-i va fi dat „de la mână la mână“).

După amiază am fost ales din nou Preşedinte al Senatului, prin unanimitatea senatorilor prezenţi. Vicepreşedinţi, secretari, chestori, au fost aleşi tot cei din anul trecut, „aranjându-se“ puţin rezultatul buletinelor depuse în urne...

¹ Jucase până la ora 8 dimineaţa poker la Costandake, poker la care Băzu Cantacuzino a pierdut peste un milion de lei...

Am mulţumit Senatului în câteva cuvinte, subliniind intenţia Matului Corp de a păstra linia continuităţii...

Mediaţia Suediei în conflictul ruso-finlandez a fost pusă la cale printr-o cerere a Sovietelor, care au trimis în acelaşi timp şi un ultimatum Finlandei. În cererea lor de mediaţie, pe baza acestui ultimatum, ruşii cereau Finlandei:

1) Înlocuirea Guvernului actual printr-un Guvern simpatie Sovietelor;

2) Dezarmarea completă a Finlandei;

3) Finlanda să cedeze Rusiei: întregul istm al Careliei inclusiv Vyborg, tot teritoriul de la Nord-Est de la lacul Ladoga, inclusiv Sortavala, partea nordică a Laponiei inclusiv Petsamo, baza Han Goc şi întreaga peninsulă cu acelaşi nume.

După ce a chemat la Stockholm pe ministrul de Externe finlandez Tanner, Guvernul suedez a trimis la Helsinki un reprezentant special al Regelui Gustav. Îndată ce dl Tanner s-a înapoiat de la Stockholm, cu trimisul Regelui, s-a ținut un mare Consiliu finlandez, şi s-au respins propunerile moscovite. Răgazul acordat Finlandei prin ultimatumul rusesc expiră în noaptea de azi spre mâine...

Guvernul Daladier a avut un nou succes în faţa Camerei. După dezbateri privitoare la politica agricolă a Statului, încrederea în Guvern a fost votată de *unanimitatea* celor 517 deputaţi prezenţi.

În Anglia, ţara controlului parlamentar, s-a votat pentru Ministerul Aerului un *buget simbolic* de 100 000 livre, ca să nu se dea în vileag sumele astronomice şi secrete destinate apărării antiaeriene. La ce fundamentate schimbări de doctrină şi de tradiţii n-a împins pregătirea războiului fără cruţare ce ameninţă civilizaţia occidentală!

Totalul vaselor scufundate de la începutul războiului reprezintă un volum de 1 944 957 tone... Faţă de asemenea pagube, stă mintea în loc.

Vasul englez „Queen Elizabeth“, perechea lui „Queen Mary“, (85 000 tone) terminat abia acum în şantierul de la Glasgow a străbătut Oceanul (fără pasageri) şi s-a adăpostit la New York, alături de „Queen

Mary“ și de transatlanticul francez „Normandie“. Valoarea acestor vase e atât de mare, încât au fost puse la adăpostul aeroplanelor, și submarinelor, pe tot timpul războiului...

Există în Italia un premiu de 50 000 lire ce se dă în fiecare an unui scriitor străin. Acest „premiu San Remo“ a fost atribuit anul acesta de către o comisie prezidată de Bottai, ministrul Instrucțiunii Publice — compatriotului nostru profesorul Alexandru Marcu. Am aflat astfel și noi despre existența lui...

Am întrebat ieri pe Mitiță Constantinescu despre afacerea Procopiu. Era indignat. Niște borfași s-au introdus într-adevăr la Procopiu și i-ar fi furat câteva țoale fără valoare. Inamicii lui Procopiu, și are mulți, căci nu poate satisface pe toți cei ce vin să-i ceară ceva, au inventat pe de-a întregul istorioara cu cele 22 milioane și au răspândit-o cât au putut. Aș vrea să fie așa, căci Procopiu îmi e simpatic, dar... vorba francezilor: „calomniati, calomniati, va rămâne întotdeauna ceva“ — tot nu sunt pe deplin convinși, căci prea se afirmă, *până în anturajul lui Tătărescu* (Condu Săulescu, directorul său de cabinet) că cele date drept zvonuri sunt adevărate...

9 martie. Toată ziua de ieri au circulat zvonuri contradictorii cu privire la pacea dintre Finlanda și Rusia. După unele știri Finlanda respinsese propunerile sovietice, după altele le primise. Se mai spunea că Mannerheim plecase la Stockholm, să trateze. Azi-dimineață se lămuresc câteva precizări: Finlanda n-a acceptat condițiile rusești, dar nici nu le-a respins; Mannerheim nu a plecat la Stockholm, dar au plecat d.d. Paasikivi (care a condus la Moscova negocierile din octombrie) și Vaion Vaionmann (fost ministru); Moscova declară că condițiile de pace publicate de ziare nu sunt cele exacte și că condițiile propuse nu au formă de ultimatum. Prin urmare posibilități de negociere sunt deschise, și pare că ele au și început.

E probabil că de la Stockholm d.d. Paasikivi și Vaino Vaionmann vor merge la Moscova.

În Suedia, unde domnește teama unei extinderi a războiului, opinia publică e pentru împăcarea dintre ruși și finlandezi, cu condiția ca independența Finlandei să fie respectată. În Germania de asemeni mare străduință pentru ajungerea la o înțelegere, fără de care executarea planurilor germane economice în Rusia e aproape imposibilă.

În Franța și în Anglia domnește un spirit de intransigență. Aceste două Puteri au trimis până acum în Finlanda 323 avioane, 600 de tunuri, un milion de obuze, granate, mitraliere, puști antitanc, 40 milioane cartușe (cifre oficiale) și se declară gata să trimită mai departe și din ce în ce mai mult — numai ca Finlanda să nu iasă învinsă din conflict și Rusia victorioasă.

În Italia, lucru ciudat, se observă o ușoară schimbare de atitudine. De unde până acum italienii au ajutat pe finlandezi și s-au declarat gata să intre în luptă directă cu Sovietele — acum au mai muiat-o, sfătuiesc pe finlandezi să încheie pace *căci nu vor putea învinge o Putere mare ca Rusia*.

Ba se scrie chiar în presă, că Italia ar putea revizui politica ei față de Soviete... Toate astea de pe urma celor câteva nenorocite vapoare încărcate cu cărbuni germani destinați Italiei, sechestrare de englezi... S-ar fi prăpădit pământul dacă s-ar fi dat mai departe drumul cărbunilor așteptați de italieni... Pentru un câștig de nimic, britanicii au compromis din nou raporturile lor cu Italia. Ziarele din Roma și-au dat drumul și afirmă că, dacă e vorba să plătească cărbunii cu devize, îi vor lua din America, dar nu din Anglia... Pe când raporturile italo-britanice se încordează, Ribbentrop a plecat la Roma... să întoarcă vizita lui Ciano. Multe prostii mai fac și prietenii noștri de pe malurile Tamisei.

Curtea de Casație a admis ieri recursul lui Maniu (chestiunea Senatului). L-a admis pe motivul că Curtea de Apel care a judecat astă-vară (și a respins cererea lui Maniu) a fost prost constituită. A admis recursul și a evocat afacerea pe care o va judeca în fond la 12 aprilie. Deși procesul nu e pierdut, și va fi probabil chiar câștigat de Stat la 12 aprilie, efectul sentinței de ieri va fi dezastruos pentru regim. Maniu se va lăuda în tot Ardealul, până la 12 aprilie cel puțin, că Justiția e *de partea lui*... După ședința Senatului m-am dus la Cameră în speranța să găsesc pe Istrate Micescu care mă asigurase încă alaltăieri dimineață *că totul e aranjat la Casație*... Nu l-am găsit, dar am găsit pe Tătărescu și pe Ghelmegeanu: erau fierți. Tătărescu mai era enervat și prin hahalerismul lui Vaida, care în două zile n-a fost în stare să-și aleagă birourile. Joi s-a ales el și a ridicat ședința; ieri balotaj pe toată linia și în loc să fixeze ședința azi ca să termine cu constituirea birourilor, a anunțat pe marți viitoarea ședință! Și ministrul Finanțelor așteaptă cu bugetele și nu va mai avea decât câteva zile ca să le treacă prin Cameră și Senat! La Cameră, e mai rău ca pe vremea celei mai deșănțate demagogii — Ghelmegeanu îmi spunea ieri: „În asemenea condiții de anarhie nu pot

să-mi mai iau răspunderea liniştii în ţară; cer să devin iar tehnician..." Toată încurcătura de la Cameră a făcut-o ieri Gigurtu, ca să scoată vicepreşedinte pe urdurosul de Stan Ghiţescu, pe care Goga l-a făcut ministru spre ruşinea lui şi a ţării... Dacă membrii Guvernului se pun să lupte împotriva Guvernului însuşi, apoi putem ajunge departe...

Mitiţă Constantinescu a depus ieri la Cameră Bugetul pe 1940/41 şi vreo zece legi anexe... Totalul bugetului: 35 miliarde — afară de fondurile speciale pentru înarmare... Vai de noi — dar ce să-i faci? Să blestemi pe Hitler!

La Senat, s-a citit ieri proiectul de Adresă, remarcabil prin scurtimea lui: Raportor I. Botez, de la Iaşi, Regulamentul cerând 3 zile libere de la distribuirea proiectului de Adresă, pentru începerea discuţiei şi neavând altceva la ordinea zilei, am fixat viitoarea şedinţă pe marţi. Iorga a cerut un concediu de 30 zile. I s-a acordat cu plăcere, deşi şi-a rezervat dreptul să ia cuvântul la Adresă, cu tot concediul său.

La Academia Română, Răducanu Ion a comemorat ieri pe Adam Smith (150 ani de la naşterea sa). Dacă Adam Smith ar fi putut bănui o asemenea nenorocire, cu siguranţă că ar fi renunţat să scrie...

10 martie. Mare vâlvă în toată Europa în jurul tratativelor de pace din Finlanda şi Rusia. Țările scandinave se tem să nu fie atrase fără voia lor în război, dacă pacea nu s-ar încheia. Anglia şi Franţa par a dori continuarea războiului şi întinderea lui în nord, spre a determina o acţiune a blocului germano-rus în această direcţie. În asemenea împrejurări, Anglia şi Franţa ar veni *efectiv* în ajutorul Statelor Nordice şi un nou front de război s-ar stabili. Pentru noi, „ar fi bine“, căci s-ar îndepărta primejdia din Sud.

Germania face toate presiunile posibile şi asupra Statelor Nordice şi asupra Finlandei, şi asupra Rusiei pentru încheierea păcii, căutând să atragă şi Italia în această acţiune. În caz de succes, Germania ar lăsa Italiei tot meritul mediatiei sale.

Oficial, Suedia afirmă că n-a fost supusă la nici o presiune şi că n-a exercitat nici dânsa vreuna, fie asupra Finlandei, fie asupra Rusiei. În mediatia ei, Suedia vrea să se ştie *că n-a jucat decât rolul unui cutii de scrisori* şi că n-a făcut decât să transmită propunerile primite.

Din Finlanda, veştile sunt contradictorii. Se pare însă că majoritatea finlandezilor, cu Mannerheim în frunte, e pentru o pace onorabilă, chiar cu preţul câtorva concesii.

Deşi nu s-a comunicat nimic oficial în acest sens, e sigur că negocieri directe între Soviete şi Finlanda au început la Moscova şi că condiţiile puse de ruşi sunt departe de a fi atât de grele cât s-a spus la început. În două, trei zile vom fi lămurii...

La Paris, ţelurile de război aliate au fost expuse în 5 puncte d-lui Sumner Welles, de către primul ministru Daladier.

Ele ne sunt transmise prin următoarea telegramă:

„Paris, 9 martie. În cercurile politice pariziene se afirmă că dl Daladier a rezumat d-lui Sumner Welles, ţelurile de război ale Angliei şi ale Franţei:

- 1) Aliaţii socotesc că nu este posibilă încheierea unei păci atâta vreme cât există în Germania un regim naţional-socialist;
- 2) Pacea este imposibilă fără restabilirea unei Polonii şi a unei Cehoslovacii independente;
- 3) Germania trebuie să dea garanţii solide şi concrete că nu se va mai face vinovată de agresiune;
- 4) Numai după victoria Aliaţilor se va putea discuta planul unei cooperări economice europene;
- 5) Numai după complecta reorganizare a Europei şi crearea unui sistem de pace permanentă se va putea examina proiectul dezarmării

Trecerea Mânecii începe să nu mai fie sigură... Vaporul „Domala“, 8 441 de tone, a fost scufundat de către un aeroplan german aproape de coastele engleze, la limita Mânecii cu Marea Nordului. Scufundarea a fost de altminteri o porcărie din partea nemţilor căci vaporul „Domala“ transportă de la Anvers în Anglia supuşi englezi autorizaţi de Reich să reintre în patrie. Din vreo 300 câţi erau, 108 s-au înecat...

Incidentul cu vapoarele italiene încărcate cu cărbuni germani s-a aplanat. Anglia a dat drumul vapoarelor reţinute, cu încărcătură cu tot şi vapoarele care mai sunt în încărcare la Rotterdam vor putea trece şi ele şi transporta cărbunii în Italia — dar Italia la rândul ei se obligă să nu mai trimită alte vapoare la încărcare. Din acest incident va rămâne

însă un resentiment adânc în Italia, împotriva Angliei, cu posibile repercusiuni în politică...

Noul ministru al Propagandei a fost mai practic ca predecesorul său Radian: a dat pe toți paraziții plasați acolo de Titeanu afară, și a numit oameni de-ai lui. Cel puțin așa nu va fi sabotat. A mai convocat ieri și pe toți corespondenții gazetelor străine — o gloată — și le-a făgăduit că vor primi zilnic informații inedite... În fine și-a luat ca șef de cabinet pe escrocul Frasin Munteanu, fiul lui Munteanu-Râmnic (căcat) — omul lui Iorga. Să trăiesc să văd și pe Giurescu la braț cu Iorga?

A murit Numa Frumușanu, fratele lui Titu, de veselă memorie. Numă n-a avut duhul lui Titu, dar în schimb a avut mâna mai lungă...

Frigul continuă. Azi-dimineață -10° . Până să se topească zăpada, să se mai zvânte pământul, vor trebui încă câteva săptămâni. Semănăturile vor fi începute cu o lună întârziere, și din nenorocire mai trebuie să împlinite și lipsurile de semănătură de astă-toamnă... Ne amenință și inundațiile, dacă zăpezile se vor topi repede cum e foarte posibil, căci căldura se lasă la noi deodată.

Ieri adunarea generală la Banca de Credit. Am prezidat-o eu, și la sfârșitul ședinței am adus laude lui Cancicov, care, într-adevăr, a scăpat Banca de la picire. Dacă mai sta un an Kaufmann, gata era...

11 martie. În fine începe să se încălzească! De ieri până azi 10 grade diferență! Ieri la ora 5 dimineața termometrul marca -10 , azi la aceeași oră $+2$ grade.

Un comunicat oficial finlandez aduce la cunoștință că au început negocieri directe între Finlanda și Rusia, deja de câțiva timp, în vederea încheierii păcii. Aceste negocieri, spune comunicatul, au putut fi începute mulțumită mediației Suediei. O delegație compusă din d.d. Risto Ryti, președintele Consiliului finlandez, Paasikivi (ministru), generalul Rudolf Walden și deputatul Vaino Vaionmann, a plecat miercuri

seară, 6 martie, la Moscova. Finlanda, adaugă comunicatul, e gata, acum ca și mai înainte, să încheie o pace onorabilă care să nu atingă independența ei.

Moscova e până acum mută.

De la Londra vine știrea că Rusia nu va acorda negocierilor decât un termen limitat, care va expira în cursul săptămânii acesteia.

Până să se facă pace, dacă se va face, nemții s-au și înțeles cu rușii să organizeze exploatarea minelor metalice din apropiere de Petramo, toată regiunea din jurul acestui oraș fiind în mâna moscoviților. Ingineri germani ar fi și pornit la fața locului.

Reacția Suediei și Norvegiei, în stadiul actual al conflictului ruso-finlandez, nu e identică. Deși nici suedezii, nici norvegienii nu vor război, cei din urmă se arată mai intransigenți față de Soviete ca cei dintâi, fiind mai la adăpost de un atac bruscat rusesc. Astfel, primul ministru norvegian a declarat, într-o cuvântare publică, că țara sa înțelege să păstreze o neutralitate integrală și cu orice preț — pe când Moștenitorul Tronului suedez a pronunțat cuvinte mai în doi peri la înmormântarea colonelului Dayssen, căzut ca voluntar pe front mulțumindu-se să, spună frumos: „Cauza Finlandei este cauza noastră!”

Senatorul Pittman, președintele Comisiei Afacerilor Străine a Senatului Statelor Unite, a ținut o cuvântare la Radio în care a declarat că după înapoiera lui Sumner Welles, Statele Unite vor propune un armistițiu de 30 de zile pentru a permite neutrilor să găsească o formulă de împăciuire între beligeranți. Neutrii ar fi stânjeniți în propunerile lor dacă acest armistițiu ar fi respins.

Despre vizita lui Ribbentrop la Roma, Guvernul italian a dat un comunicat în care se spune numai că ministrul german a avut o convorbire cu Ciano, alta cu Ducele — și că conversațiile vor începe din nou azi.

La Londra se crede că Hitler se așteaptă, în urma vizitei lui Ribbentrop la Roma, ca Italia — rămânând mai departe nebeligerantă — să declare că susține politica germană actuală.

Se mai afirmă că Ducele ar fi primit din partea Führer-ului *garanția scrisă că Rusia nu are intenții agresive nici în Nord, nici în Sud-Estul Europei*. Hitler l-ar fi asigurat în același timp că nu a încheiat alianță militară cu Rusia.

Odată înlăturată primejdia extinderii războiului în Finlanda — spun englezii — Hitler crede că va putea convinge lumea și îndeosebi pe dl

Sumner Welles, că numai o pace de compromis ar putea scoate Europa din impasul actual.

Ziarele engleze afirmă că scopul călătoriei d-lui Ribbentrop la Roma ar fi să ceară Italiei să ia parte la o acțiune germano-rusă împotriva Marii Britanii. Între Berlin și Roma ar fi existat divergențe cu privire la războiul din Finlanda.

Acum Führerul ar fi convins că tensiunea a slăbit și că Italia ar putea să susțină eforturile Germaniei față de Rusia, pentru restabilirea păcii cu Finlanda.

Mitropolitul Blajului și episcopii uniți din Ardeal au fost primiți de Papa, „*ad limina*” („la Roma”). Papa Piulică, care s-a pronunțat — ca să facă plăcere lui Mussolini — pentru o revizuire a Tratatelor, a vorbit acum cu dragoste de România, de români și de petrol. A luat-o de la Traian și a mers până în zilele noastre, urându-ne *pace*. Despre integritatea granițelor noastre însă, nici vorbă.

Prelații români mi-au trimis o carte poștală cu semnăturile lor, din catacombele San Callisto...

Generalul Negruzzi, bărbosul, a scris o scrisoare în calitate sa de comisar al Guvernului la „Reșița”, prin care afirma că urmărirea lui Auschnit constituie o infamie. Pentru această faptă ar fi primit un milion lei, în mână. Scrisoarea a fost citită în instanță și a făcut senzație. A doua zi Negruzzi a fost înlocuit la „Reșița” prin... Nicu Ottescu! Norocul lui Ottescu!

Lupta pentru scoaterea lui Visarion Puiu din scaunul mitropolitan al Bucovinei continuă. După ancheta făcută la Fondul bisericesc din Cernăuți, administratorul inginer, Constantinescu, a fost arestat. Or, mitropolitul „se ține” cu nevasta lui Constantinescu, și, furios, a început să facă prostii. Urlă și înjură Guvernul și deocamdată a refuzat să constituie Fondul „parte civilă” la procesul intentat lui Constantinescu...

Marți, 12 martie. Ne aflăm la punctul hotărâtor al războiului. Pe de o parte negocierile de la Moscova vor da o întorsătură definitivă conflictului ruso-finlandez — pe de altă vizita lui Ribbentrop la Roma va fi probabil determinată în evoluția acțiunii de pe frontul occidental.

Oficial, de la Moscova, nu se știe încă nimic precis. Ieri, atmosfera era foarte favorabilă pentru încheierea pacifică a tratativelor. Faptul că Moscova a intrat în negocieri cu Guvernul finlandez dovedește că Rusia a renunțat la tactica de a nu recunoaște în Finlanda decât Guvernul comunist Kuussinen — ceea ce constituie, dată fiind mentalitatea sovietică, un pas considerabil înapoi. Se pare că celelalte pretenții ale Moscovei au fost mult reduse. Acum se află că în momentul în care s-a adresat Suediei pentru o mediație, Rusia încercase deja să pună în mișcare o intervenție engleză. Condițiile de pace propuse prin ambasadorul Maiski Guvernului britanic au fost însă de așa natură încât acesta a refuzat să le transmită Guvernului finlandez.

Se pare că în Anglia perspectiva unei păci ruso-finlandeze e privită cu oarecare nemulțumire. Ieri a avut loc o dezbatere destul de vie în Camera Comunelor. Răspunzând la o întrebare a majorului Attlee, Chamberlain a declarat că Anglia și Franța sunt gata să ajute mai departe Finlanda, și dacă aceasta va cere, *cu toate mijloacele ce stau acestor două Puteri la dispoziție*. Întrebat mai departe dacă un asemenea ajutor ar constitui o declarație de război Rusiei, Chamberlain s-a arătat rezervat și a răspuns „*că încă nu*”.

Despre vizita lui Ribbentrop la Roma nu s-au publicat, de asemenea, până acum, decât orariile vizitelor schimbate între ministrul Reichului și oficialitățile Quirinalului și Vaticanului. Este cert însă că vizita lui Ribbentrop la Roma trebuie să urmărească țeluri de cea mai mare importanță. Din unele izvoare ar rezulta că Italia pregătește un plan de pace pe care-l va remite d-lui Sumner Welles la trecerea sa prin Roma, în drum spre Napoli unde se va îmbarca pentru America. La Paris și la Londra se crede că Germania e în plină ofensivă de pace, socotind că momentul sfârșitului ostilităților dintre Rusia și Finlanda ar fi favorabil unei asemenea încercări, cu atât mai mult cu cât prezența lui Summer Welles în Europa e și ea o încurajare. Cercurile politice franceze și engleze sunt însă foarte sceptice cu privire la această încercare, care, socotesc ele, va da greș, Germania neînțelegând să se supună cerințelor anglo-franceze, care sunt ireductibile...

Vizita lui Ribbentrop la Vatican ar fi avut de scop reglarea situației clerului catolic din Polonia...

Procesul Auschnit s-a sfârșit ieri. Sentința va fi dată poimăine, joi...

În legătură cu acest proces, circulă tot felul de zvonuri în oraș, zvonuri care trebuie primite cu toată rezerva, ca toate zvonurile.

Se spune astfel că Regele a citit regulat notele stenografice ale debaterilor procesului și că ar fi fost înmărmurit de câte a aflat. Ar fi aflat astfel, între altele, că Malaxa și Urdăreanu l-au indus în eroare și că au abuzat de încrederea lui (!!)... Rezultatul descoperirilor regale, ar fi fost noi instrucțiuni date acuzării care a și pus multă apă în vin, în ultimele ședințe. Ba chiar, pretinde Blumenfeld, Aznavorian, avocatul părții civile, ar fi propus un armistițiu avocaților lui Auschnit... Dovezile aduse de aceștia (din care cenzura n-a lăsat să răsuflă nimic în presă) *despre aprobarea tuturor operațiunilor efectuate de Auschnit, de către Malaxa — aprobare consemnată în scris*, ar fi impresionat adânc nu numai Tribunalul, dar chiar și pe Rege... Aș vrea să fie așa, căci mi s-ar lua o piatră de pe piept dacă aș putea constata că *Regele n-a fost în toată această afacere un complice, ci un indus în eroare...*

Pe de altă parte se spune că față de schimbarea de sus, Malaxa e desființat. Nici vorbă de deplasare la Londra. E închis în casă și nu vede pe nimeni, prăbușit. A circulat zvonul că s-a sinucis. Alții spun că e într-o stare de nervi care apropie nebunia, alții că e în ultimul stadiu de uremie. Se poate să fie zvonuri răspândite de amicii lui Auschnit, ca să creeze atmosferă în preajma sentinței... Se poate să fie și ceva adevărat... Vom vedea joi, după sentință...

Un nou val de frig, cu viscol și zăpadă s-a abătut asupra Basarabiei, în regiunea Chișinăului și a întrerupt comunicațiile. În București de alaltăieri soare și căldură, parcă ar fi sosit primăvara...

Asistat ieri-seară la reprezentația Teatrului Național: se juca „Magda” lui Suderman, marele succes de acum 50 de ani, în care au strălucit pe rând Agata Bârsescu, Sarah Bernard și Duse. Excelentă reprezentație, cum nu se poate mai bună. Soția lui Sadoveanu, remarcabilă — ca și Storin și ceilalți. Ce deosebire cu ultima reprezentație de acum trei luni, a unei piese a lui Shaw, care a fost o nenorocire...

„Magda” marchează toată evoluția morală a generațiilor noastre în ultimii 50 de ani. Azi, subiectul acestei piese nu mai poate fi înțeles... Am făcut drum mult de atunci...

13 martie. Pacea s-a încheiat la Moscova între Rusia și Finlanda! În momentul când scriu aceste rânduri, mai lipsește încă ratificarea Dietei finlandeze, dar această ratificare nu e îndoielnică...

Din punct de vedere material, Finlanda iese mai prost din război decât cum ar fi fost fără război, căci pierde istmul Careliei, inclusiv Vyborgul și încă câteva teritorii în marginea lacului Ladoga conservând ce e drept Petsamo și accesul la Marea Arctică. Din punct de vedere moral însă, situația actuală nu se compară cu aceea pe care ar fi avut-o Finlanda fără război. Dacă într-adevăr Guvernul din Helsinki s-ar fi supus fără rezistență ultimatumului moscovit, soarta Finlandei ar fi fost identică cu a celorlalte țări baltice; incapabilă să opună o rezistență Sovietelor, Finlanda ar fi devenit o anexă a Rusiei, o țară sub protectorat trecută pe lista clientelei comuniste. Astăzi, după epopeea pe care a scris-o în Istorie, Finlanda și-a asigurat independența fie și cu prețul câtorva sacrificii teritoriale.

Pacea ruso-finlandeză are dedesubturi. Daladier a destăinuit ieri în Camera Franceză, că *încă de la 5 februarie Anglia și Franța hotărâseră să trimită trupe în Finlanda*, pe lângă armamentul și munițiile pe care le-au trimis. Un corp de 50 000 oameni era gata de îmbarcare într-un port francez, iar în Anglia se pregătise un corp și mai numeros. Această adevărată armată nu se putea pune în mișcare decât pe baza unei cereri finlandeze. *Finlanda n-a cerut însă trimiterea unei armate de ajutor.* Problema s-a mai complicat încă prin faptul că Norvegia și Suedia au declarat că se vor opune cu forța la trecerea oricăror trupe prin teritoriul lor. Suedia a adăugat că mai bine va rupe șinele de pe liniile ei ferate decât să lase o armată străină să treacă... Probabil că din cauza acestor atitudini intransigente ale Suediei și Norvegiei, a renunțat și Finlanda la ajutorul trupelor franco-engleze... Câteșitrei țările nordice nu voiesc cu nici un preț să fie atrase în conflictul european. În această privință sunt de acord cu Rusia, căci probabil tot teama unei extinderi a războiului a hotărât și Sovietele să renunțe la trei sferturi din revendicările sale și să încheie repede pacea cu Finlanda.

Pacea aceasta, dacă nu e un succes direct al Germaniei — deși Berlinul a intervenit cu multă insistență la Moscova pentru aplanarea conflictului — e aproape un insucces pentru Aliați. Așa cum se învârtise lucrurile, prin trimiterea de armament și de bani, Aliații luase sub ocrotirea lor cauza finlandeză. Iată însă că Finlanda, ne mai încrezându-se în sprijinul final al Angliei și al Franței după pățania Poloniei, s-a dus la o tranzacție...

Eșecul a fost înregistrat și în Franța și în Anglia, și explicațiile lui Chamberlain și ale lui Daladier în Parlamentele lor, nu au alt scop decât să atenueze o impresie rea în opinia publică. La Paris, ziarele au început de câțva timp să înjure pe suedezi în mod atât de trivial, încât

ministrul Suediei a fost silit să intervină și să protesteze... Probabil că va scădea, în Occident și entuziasmul pentru finlandezi...

Pentru Germania, pacea finlandeză e de o importanță capitală, în schimb, cât timp Rusia era agățată în război, organizarea ei economică și furniturile de materie primă arvunate de nemți erau anevoioase de adus la îndeplinire. Acum se schimbă lucrurile...

Pentru noi, e greu de precizat dacă pacea va avea sau nu o consecință. Pe de o parte, ce e drept, Rusia își recâștigă libertatea de acțiune și ar putea să se îndrepte împotriva noastră. Pe de alta însă, nu încapе îndoială că, după cele pățite în Finlanda, dacă am fi atacați, Anglia, Franța și Turcia vor sări imediat în ajutorul nostru — și tocmai un război cu aceste țări este ceea ce Rusia vrea cu orice preț să evite... Și mai e și Germania, care se va face luntre-punte, numai să împiedice un război între noi și ruși...

Dar toate sunt posibile și viitorul nu e al nimănui. Cine va trăi va vedea ce se va mai întâmpla. Să-i fie Domnului milă de noi...

În cercurile noastre diriguitoare se știa de câteva zile că pacea se va încheia între Rusia și Finlanda. O telegramă a lui Franasovici, de alaltăieri, ne-a adus deja informații precise cu privire la enervarea Franței și la mirarea ei că Finlanda *nu cere ajutor*.

Despre vizita lui Ribbentrop la Roma, continuăm în schimb să nu știm lucru mare. Ea a fost brusc hotărâtă. După telegramele lui Cruțescu și lui Bossy, cu 24 de ore înainte, de plecarea ministrului nu se știa nimic la Berlin, și nici la Roma. Nu încapе îndoială că această vizită e legată de problema păcii generale și s-ar părea că întrevederea de la Vatican, nu a fost, în această privință, neglijabilă.

Raporturile noastre cu turcii de bune ce sunt, devin afectuoase: după mărturisirea ambasadorului Tanriocr am trimis până acum în Turcia pentru refacerea satelor distruse de cutremur, câteva milioane lei și material lemnos în valoare de alte zece milioane. Acum, din inițiativa Regelui, se pregătește un proiect de lege pe baza căruia vom lua asupra noastră construirea unui sat model în atât de încercata regiune din jurul orașului Erzindjan.

În locul lui Stoica, ca ambasador la Ankara, va fi trimis Victor Antonescu — dacă va primi, căci n-a fost întrebat până acum. E numai o

intenție a Regelui, pe care Gafencu mi-a destăinuit-o sub pecetea secretului. A ajuns și Victoraș Lată-Rău, om de nădejde...

Ieri s-a depus la Senat proiectul de lege pentru ajutorarea familiilor concentraților nevoiași. În fine...

Tot la Senat a început ieri discuția la Adresă. Ne-a ucis dl Ioan Ioan...

La Cameră s-au ales vicepreședinții și chestorii rămași în balotaj. Vicepreședinții s-au ales Voicu Nițescu și... Stan Ghițescu. Cu Vaida, demagogia veche începe să scoată părul prin căciulă, în Dealul Mitropoliei. Pe lângă alegerea lui Ghițescu, mai avem de înregistrat pe ziua de ieri citirea unei comunicări de la tribună, când regulamentul Camerei interzicea formal această publicitate și nu permite decât comunicările scrise depuse la birou pentru a fi transmise ministerelor. Încetul cu încetul o să ne înapoiem iar la vechile deprinderi...

14 martie. Ieri la Senat, la discuția Adresei, era să înnebunesc. Cum pot oamenii să fie atât de inconștienți? A citit dl Mircea Bădărău *un ceas și un sfert*, o peltea agricolă-economică, fără interes...

Apele Dunării au început să se reverse. În curând se vor umfla și celelalte. Ce ne mai așteaptă?

Ziarele de azi publică tratatul de pace dintre Rusia și Finlanda, precum și un protocol anexat tratatului. N-am nimic de schimbat la aprecierile mele de ieri.

Tanner, ministrul de Externe finlandez, a vorbit ieri la Radio, frumos și cu demnitate. „Am arătat drumul popoarelor mici, pe care se rezistă pretențiilor dictaturilor“. A mai lămurit ministrul de Externe finlandez, că țara lui a trebuit să se închine în fața Destinului *din lipsă de efective*. Dacă Suedia ar fi venit în ajutorul Finlandei, *sau dacă cel puțin ar fi lăsat trupele aliate să treacă*, situația ar fi fost cu totul alta. Finlanda a negociat în amănunte ajutorul englez și francez; dacă nu l-a cerut formal, a fost din cauza opoziției Suediei de a lăsa trupe străine să treacă pe teritoriul ei. În concluzie, Tanner a declarat că Finlanda se va refăce, *că armata ei este intactă*, și că nimic nu va doborî curajul poporului finlandez, care în suferințele lui seculare a cunoscut nenorociri mai mari fără să piară...

La Paris, ca și la Londra, impresia este adâncă. Poporul finlandez se bucură de toată simpatia, în schimb Suedia și Guvernul suedez sunt obiectul disprețului general. *Times* scrie: „Dl Günther, ministrul de Externe suedez a spus: «Cauza Finlandei este și cauza Suediei... Prin urmare odată cu Finlanda a fost înfrântă și Suedia...» Presa franceză și cea engleză socotesc că întreaga peninsulă Scandinavă a căzut acum în „spațiul vital“ germano-rus... O judecată cam exagerată, datorită necazului...”

Se zvonește că faimosul Kuusinen, șeful așa-zisului Guvern finlandez comunist recunoscut de Moscova, ar fi fost executat de ruși, sub învinuirea că ar fi dat informații greșite asupra stării de spirit din Finlanda...

Se zice că Italia va începe negocieri pentru încheierea unui tratat de comerț cu Rusia... După violentele ieșiri împotriva comunismului și a Sovietelor, după asigurările date nouă că lupta din Spania n-a fost nimic pe lângă ce va pune la cale Italia în cazul în care ne vor ataca rușii — această știre e cam neașteptată. În atitudinea Italiei față de Rusia, s-a operat însă cu certitudine o schimbare din momentul în care Anglia a oprit vasele cu cărbuni destinate Italiei, și mai ales după vizita lui Ribbentrop. Să fi asigurat acesta pe Duce că rușii nu vor pași la nici un atac spre Occident, adică spre România? Se poate și asta.

În tot cazul, după încetarea războiului finlandez, și eliberarea forțelor sovietice agățate de patru luni pe granița lor de nord, după incontestabila evoluție a politicii italiene față de Moscova — cerul nostru s-a înnoirat din nou...

Mă mângâi cu convingerea că rușii nu vor consimți cu nici un preț să se încurce într-un război european cu Franța și cu Anglia, ceea ce *azi* ar fi desigur cazul dacă ne-ar ataca pe noi. După stîrbirea de prestigiu suferită la nord, Aliații n-ar mai putea suferi una la sud. Și ca să vină la noi, anglo-franco-turcii n-au nevoie să treacă prin Suedia, și Marea Neagră e la dispoziția lor...

Într-o întrunire ținută la Londra, la Caxton Hall, întrunire provocată de interesele Indiei Orientale, bătrânul Michael Odwer, fost guvernator al Pendjabului, a fost ucis printr-o împușcătură de revolver, de către un indian. Are și Anglia greutăți și încă mari, cu Imperiul ei colonial...

15 martie. Senatul francez a ținut o ședință secretă ca să plângă asupra destinului Finlandei. Mai bine o ajuta cât a fost vreme. La Paris „s-ar fi

hotărât“ să nu se mai lase germano-rușilor inițiativa — și succesul — acțiunilor de război, în detrimentul prestigiului Puterilor democratice...

Armăsarii țărilor baltice se întrunesc la Riga ca să discute asupra „adaptării“ acelor țări la noile condiții determinate prin tratatul de pace fino-rus.

Armăsarul Günther, ministrul de Externe al Suediei a rostit un voluminos discurs ca „să explice“ atitudinea Statelor scandinave față de războiul din Finlanda. Degeaba explică: va rămâne în Istorie că Bernadotzii au trădat încă o dată. Se vorbește de un tratat de garanție și de apărare, între țările nordice. Acum nu mai are nici o importanță și Moscova declară chiar, că nu se opune unei asemenea înțelegeri, cât timp va păstra un caracter defensiv. Dacă un tratat de asistență mutuală ar fi fost semnat între Statele nordice acum 4 luni, e probabil că Rusia n-ar fi atacat Finlanda. Bine că nu l-au semnant, căci atunci ne atacau rușii pe noi...

În Statele Unite, indignare mare împotriva Rusiei și a „Statelor agresoare“. S-a declarat chiar un „embargo moral“ (!!) față de URSS. Nu s-a hotărât însă dacă acest „embargo moral“ va fi transformat într-un „embargo material“. Lașitatea omenească este mare...

Președintele Kallio a publicat un manifest plin de demnitate, adresat poporului finlandez. În fraze simple, Președintele reamintește că în cursul veacurilor, Finlanda a mai pierdut Vyborgul — dar Viborgul tot finlandez a rămas...

Și Mareșalul Mannerheim a adresat un ordin de zi armatei, prin care constată că armata finlandeză a rămas intactă și neînvingă, dar că țara a trebuit să accepte un tratat oneros față de imposibilitatea de a se ține indefinit piept, fără ajutor străin, atacurilor unei Puteri covârșitoare ca număr... În ordinul său de zi Mannerheim mulțumește Scandinaviei, Franței, Angliei și Italiei pentru materialul trimis și aduce omagiul Patriei celor căzuți eroic pentru apărarea ei. Mareșalul mai precizează că în aceste 4 luni de lupte 1 500 tancuri și 700 de avioane rusești au fost distruse sau capturate. Rușii au pierdut peste 200 000 de oameni, iar finlandezii nici 15 000...

Bugetele și cele 10–12 legi complementare au fost votate ieri la Cameră, fără modificare, după o discuție care a durat — pentru toate — o zi. Ministerul de Finanțe tăindu-mi niște sume în bugetul Senatului m-am dus la Cameră să le restabilesc. Spre nenorocul meu am căzut la

jumătatea discursului lui Mitiță și a trebuit să înghit timp de 30 de minute figurile de retorică ale fostului trepăduș de la Comitetul Agrar. Bugetul din anul acesta e un buget de *ananghie*; trebuie să ne sângărăm ca să facem față, pe cât putem pericolului din răsărit. Bine. Dar să o facem fără fraze și fără minciuni. Să tăiem din carne vie și să nu ne plângem. Atât. Dar să facem dintr-o operă de nevoie o operă de artă — e inconștientă sau îndrăzneală. Cu lovituri de pumni în piept și în masă (la un moment dat s-a răsturnat și paharul de apă peste dosare), Mitiță a vorbit cum nu cred că se mai vorbește nici la Montevideo. N-a lipsit nimic: platitudine la adresa Regelui, ineptii economice și minciuni pe terenul financiar și monetar au fost învăluite în sosul celei mai deșănțate demagogii și celei mai goale frazeologii. Cațavencu a fost întrecut cu mult. Flanșeta a turuit cu aceea facilități a prostului bun de gură. În treacăt am cules câteva perle: „Frontierele de la periferie“, „am să vă destăinuiesc cele 3 mari izvoare de avuție a țării: agricultura, comerțul și industria...“, am alcătuit un buget uman (!!!)“ etc. etc. Și ca minciună de frunte: „Ministrul de Finanțe n-a fost complicele guvernatorului Băncii Naționale și a împiedicat inflația!“ (adică cum? guvernatorul Băncii Naționale voia inflația?) O spune fără rușine ministrul de Finanțe care a sporit într-un an circulația monetară de la 25 la 50 de miliarde lei... că a trebuit să facă inflație e altă chestiune; dar de ce să spună că n-a făcut?

Imbecilii din Cameră au fost și siderați de elocința clănțăului, și au cerut *afișarea discursului*! Iar hahalera de Vaida a încheiat cu cuvintele: „Să mi te ție Dumnezeu!“ Ce scârbă, ce scârbă — și cât de jos am ajuns!

Cu prilejul vizitei mele la Cameră, Vaida mi-a spus că nu vrea pe Victor Moldovan ca secretar general la FRN și că a cerut pe Cădere (!) sau pe doctorul Ionescu-Sisești în locul lui Giurescu... Azi-dimineață citesc în gazete că a fost numit Victor Moldovan. Armonia domnește în sferele celeste ale FRN-ului!

Auschnitt a fost condamnat ieri la 6 ani închisoare și la vreo 200 milioane (n-am adunat toate sumele) despăgubiri către „Reșița“ și către Stat...

Tribunalul a fost compus din: Traian Nicoreșteanu, președinte — G. Petrescu, judecător și Vintilă Bănescu, procuror. Să reținem numele acestor lichele: până în 6 luni vor ajunge consilieri la Casație...

Până acum, am avut în ziare rubrica gerului și a zăpezii; de azi înainte s-a deschis rubrica inundațiilor. Au început în Basarabia, în Ba-

nat, și de-a lungul Dunării. De o sută de ani nu s-ar fi văzut apele Dunării la nivelul celor de acum.

Malaxa vrea să pună mâna și pe „Metrom“ și pe „Vulcan“, societăți în care majoritatea acțiunilor sunt în mâna lui Mișu Shapira. Voiajul din urmă al lui Tancred Constantinescu la Paris, n-a avut alt scop decât să obțină o opțiune de la Shapira în favoarea „unui grup român“. Grupul român, e toată banda (P.U.M.)... Liberalii au început să se teamă și pentru Banca Românească și pentru „Letea“ — apetiturile P.U.M.-ului fiind mari...

16 martie. Chamberlain a împlinit 71 ani. Și se ține bine. Dar e cam lent la hotărâri. Cu dânsul deciziile pripite sunt excluse — dar nu se iau nici la timp. A se vedea cazul cu Finlanda...

Ieri-dimineață a murit Nae Ionescu. Suferea de inimă. Se pusese la pat acum trei zile; n-avea decât 49 ani. Ambițios de clasă mare, foarte inteligent și fără nici un scrupul, făcuse planuri mari odată cu Restaurația și izbutise să câștige desăvârșita încredere a Regelui în primii ani ai Domniei noi. Steaua sa a apus după asasinarea lui Duca. Arestat, pus în libertate, cu toate punțile spre Palat rupte — Nae s-a lăsat dus de curentul legionar, și fără să fie înscris formal în Garda de Fier (unii spun că n-a vrut Codreanu; el pretindea că nu voise el) a fost târât în toate nenorocirile ei. Prăbușirea planurilor sale de ascensiune i-a dat o lovitură morală care l-a pus în stare de inferioritate față de încercările fizice ca regimul domiciliului forțat, deținerile în penitenciare și prin sanatorii de mâna a doua și a treia — și toate la un loc au zdruncinat adânc sănătatea sa. Boala sa de cord, necăutată, a făcut progrese mari și deznodământul s-a produs ieri...

Imaginația oamenilor care nu văd în aceste vremuri agitate și de constrângere decât prăpăstii în jurul lor, a îmbrobodit numaidecât un sfârșit cât se poate de natural. Punând moartea lui Nae în legătură cu tratativele duse de Guvern cu rămășițele Mișcării Legionare, s-a povestit pretutindeni că *omul fusese ucis*. Ministerul de Interne, ca să pună capăt zvonurilor a trimis o comisie de medici legiști și de reprezentanți ai Parchetului la domiciliul defunctului și rezultatul anchetei — comisia a constatat că moartea a fost numai consecința bolii de cord — s-a fost publicat azi-dimineață în toate ziarele...

Dar zvonul public nu s-a mulțumit cu asasinarea lui Nae Ionescu. Câte nu s-au spus și nu se spun despre cele întâmplate în ultima săptămână cu prilejul *împăcării* regimului cu gradiștii... Unii spun că Nae Ionescu a fost primit în audiență de Rege, pe baza acestei împăcări și solicitat să intre în Guvern!!! Că Nae n-ar fi primit, că ar fi vorbit verde cu Regele, că în locul lui s-ar fi oferit un portofoliu lui Manoiilescu! Alții povestesc că Nae a refuzat să semneze actul de contrițiune impus gardiștilor, invocând în sprijinul refuzului său faptul că n-a fost niciodată gardist, și că nu e nici acum... Față de acest refuz, Guvernul ar fi amenințat pe Nae cu retrimiteră la domiciliul forțat, și în cele din urmă l-ar fi ucis...

Nimic din toate acestea nu e adevărat. Guvernul n-a cerut lui Nae Ionescu să semneze alături de gardiști. Regele nu l-a primit în audiență și nici un portofoliu n-a fost propus nici lui, nici lui Manoiilescu. Moartea lui Nae Ionescu a fost banală: a mâncat prea mult la Continental, a zăcut trei zile în pat și a murit în brațele Celei Delavrancea (Lahovari)...

Moarea lui m-a durut. Mi-a fost simpatic. A zice că mi-a fost prieten ar fi prea mult — dar câțiva ani de zile a fost amestecat în politica mea și mi-a rămas o amintire plăcută din colaborarea noastră.

De când se dăduse cu gardiștii contra Regelui, aproape nu l-am mai văzut. Să-l ierte Dumnezeu pentru câte a făcut și el!

Ghelmegeanu e încântat. A dus în fine la bun sfârșit marea operă a împăcării regimului cu Garda de Fier. Se pune de la sine întrebarea: dacă s-a ajuns la împăcare, *de ce nu s-a ajuns înainte de omorurile rituale care au însângerat* — în ipoteza de azi, degeaba — *țara?*

În realitate nu s-a ajuns la nici o împăcare, și totul e farsă. Ciurucurile Gărzii au semnat o adresă de pocăință îndreptată către Rege și un apel „către camarazi” (mai sunt și alții în afară de cei care au semnat? Parcă ni se spusese că Garda de Fier a fost desființată?), apel redactat cu grijă de platitudine scârboasă. Or, adevărații gardiști, conducătorii Mișcării Legionare, au fost în parte uciși și în parte au trecut granița și s-au refugiat în Germania. Dintre cei semnați pe actele publicate azi-dimineață de toate gazetele, dacă ar fi 3-4 din vechea organizație. Restul sunt ariviști, înscriși în ultimul moment, după succesul din alegerile lui Tătărescu din decembrie 1937 — ariviști doritori să ajungă pe aripile avântului legionar unde nu putuseră să ajungă cu căruțele vechilor partide politice. Niște șmecheri...

Cei ascunși în Germania, cei câți ori mai fi, ascunși prin orașele și satele noastre *nu se vor împăca. Vor profita însă de libertatea ce se dă astăzi tuturor și de amnistia ce se va da mâine, ca să reînceapă, clan-*

destin, acțiunea lor... Că șmecherii pocăiți reținuți prin lagăre sau prin închisori, nu puteau să fie deținuți perpetuu, nici scoși din viața publică și din posibilitatea de a-și câștiga o pâine, e adevărat. Dar nu trebuia dată reasezării lor în viața normală, o importanță prea mare, cum s-a făcut astăzi. Trebuiau oamenii chemați *individual* și repuși *individual* în circulație cu înștiințarea că la prima recidivă vor fi desființați... Fără măcar ca această operație să fie cunoscută de marea mulțime. Așa începusem eu în octombrie...

S-a făcut enorma greșală să se trateze cu ei în grup, *reînchegându-se astfel un organism politic care fusese desființat* și care nu va avea de acum înainte altă preocupare decât să se răzbune împotriva celor care l-au făcut să treacă prin adevărate furci caudine.

S-a tratat și s-a mers până a se primi condițiuni, condițiuni care nu s-au publicat, dar care au fost așternute în scris, și care sunt următoarele:

1) Desființarea lagărelor legionare, autoritatea având suficiente mijloace de supraveghere, iar încadrarea în ritmul vieții de Stat făcându-se mai ușor în libertate decât în lagăr.

2) Amnistie atât pentru pedepse cât și pentru procesele în curs, majoritatea lor având la bază fapte de minimă importanță și stingerea lor creând mai ușor mediul prielnic pacificării depline a spiritelor.

3) Până la amnistie, dacă aceasta ar mai necesitat timp, stingerea proceselor în curs și ameliorarea traiului celor din închisori.

4) Anularea deciziilor de suspendare din funcțiile publice și reintegrarea funcționarilor de orice fel în situația avută anterior.

5) Reprimirea în școli și universități a celor eliminați din cauza Mișcării.

6) *Faptul de a fi legionar* să nu mai fie o piedică la obținerea oricărei funcții de Stat sau particulare și la exercițiul profesiilor inclusiv comerțul.

7) Dispoziții către autoritățile în subordine pentru încetarea oricărei șicanе sau prejudecăți față de foștii legionari.

8) Rezolvarea problemei celor aflători în străinătate, dându-se posibilitatea reînțoarcerii lor în țară.

9) Pentru cei decedați: eliberarea actelor de deces, posibilitatea de a fi îngropați în cimitire, de a avea o cruce creștinească la cap și de a li se face serviciile religioase de către familiile lor.

10) Ajutorarea familiilor celor decedați; acordarea de pensii întregi urmașilor funcționarilor publici — rente viagere pentru urmașii celor care nu au fost funcționari.

11) Suspendarea vânzării bunurilor legionare până la o nouă examinare a problemei.

12) Achitarea de către Stat a debitelor cooperativelor legionare, debite provenite din faptul lichidării lor forțate.

Toate aceste condiții au fost primite.

De observat că prin admiterea punctului 6 se recunoaște implicit *dreptul de a fi legionar* — iar că prin admiterea punctelor 9, 10, 11 și 12 se face un fel de „mea culpa”, contra căruia n-am decât atât de zis: mai bine nu se omorau oamenii și nu se lichida averea lor...

Deși aceste condiții n-au fost publicate, ele sunt cunoscute și în jurul lor se face mare zarvă și e mare fierbere. Maniu și ai lui se agită, evreii chiolălăiesc, iar oamenii de bun simț se întreabă nedumiriți: pentru ce s-au făcut execuțiile sumare, care au indignat la vremea lor pe toți cei care nu-și pierduseră mintea?...

Cea mai bună dovadă că pocăirea legionarilor (câți au rămas) nu e sinceră, e că, pe lângă documentele oficiale publicate azi, am mai primit fiecare din oamenii de seamă ai țării și următorul manifest clandestin:

„Către Studențimea Română. Camarazi!

Sunt ani de când tineretul universitar este prigonit și ucis pentru linia sa naționalistă, creștină și dinastică.

De ani, tineretul universitar — în totalitatea lui legionar — își plătește marele său tribut de sânge, de jertfe și moarte.

De aceea, astăzi, acest tineret are drept la cuvânt, *astăzi când Mișcarea Legionară se află aproape pe culmea biruinței sale*¹, astăzi când Mișcarea Legionară a izbutit să rupă toate zăgazurile, să nimicească toate uneltirile și să înfrângă toate dușmăniile ajungând să convingă pe M.S. Regele de toată loialitatea și credința sa sfântă.

Acum când parte din foștii conducători legionari au fost chemați în Capitala țării spre a li se comunica voința și hotărârea M.S. Regelui de a se pune capăt valurilor de ură și prigoană ce s-au abătut cu atâta cruzime asupra noastră, *cuvântul nostru este următorul:*

Suntem mulțumiți de faptul că M.S. Regele s-a convins *că toate informațiile ce le-a avut despre Mișcarea Legionară au fost cele mai mari infamii, au fost cele mai odioase calomnii ce s-au spus vreodată.*

Acum când se încearcă o destindere și o împăcare a sufletului românesc, *studențimea noastră cere cu tot respectul M.S. Regelui să definitiveze măsurile de îndepărtare a tuturor elementelor care sunt o piedică în realizarea dorinței M.S. Regelui și a țării întregi.*

Asemenea elemente care au defilat cu pumnul strâns sub flamurile steagului roșu, nu pot nici să ne cheme, nici să ne ofere loc sub steag și lângă Tronul M.S. Regelui, nouă celor care am suferit și am fost

martirizați pentru steag și pentru Tron. Asemenea elemente care ne-au umplut trupurile și sufletele cu răni, care ne-au ucis conducătorii, nu pot să ne ofere iertare *nouă celor ce nu am greșit niciodată*, și nu le putem îngădui să ne batjocorească morții noștri sfinți, așezându-i alături de trădătorii de neam și de țară.

Asemenea elemente de discordie și anarhie să fie înlăturate, fiindcă nici ei nu au încredere în noi, nici noi în ei.

O singură și reală împăcare nu se poate face decât atunci când cei alungați peste graniță de furia ucigașă a dușmanilor noștri și ai țării, când cei retrași în sămurile tănuite ale Mișcării Legionare, când cei aruncați fără judecată în funduri de închisori uitate — își vor putea spune cuvântul lor hotărât românesc. Și acest lucru nu se poate întâmpla decât atunci când cei care sunt purtătorii de cuvânt ai M.S. Regelui vor fi din acei care să se bucure atât de încrederea M. Sale Regelui cât mai ales de încrederea noastră.

Facă Dumnezeu ca în acest ceas mare pentru neamul românesc să se găsească drumul cel bun pentru pace și unire.

Centrul Studențesc Legionar.“

În aceste rânduri se găsește spiritul și dârzenia legionară, nu în pelfelele semnate la Ministerul de Interne și date publicității.

Curentul legionar n-a încetat o clipă să-și facă drum în mințile tineretului nostru. Înăbușit pe cât s-a putut prin forță, el nu mai avea însă pe cine să-l îndrume. Mi-e frică, că singurul rezultat pe care-l va obține Ghelmegeanu, e acela de a da din nou curentului posibilități legale de propășire și de organizare...

Să dea Dumnezeu să mă înșel.

În ședința secretă pe care a ținut-o Senatul francez s-a votat sub formă de moțiune „*un salut*” la adresa poporului finlandez... Și la noi în Senat a vrut senatorul Nic. Miclescu să propună o asemenea moțiune; l-am rugat să renunțe la proiectul său, căci cu un „salut” mai mult nu era să se procopsească Finlanda, dar se putea supăra tenebroasa și puternica noastră vecină, cu care trebuie să trăim în pace...

Summer Welles a sosit la Roma, venind din Londra și Paris. A fost primit de Regele Italiei. Marți se va îmbarca spre New York. Adio și la revedere...

Parlamentul finlandez a ratificat cu 143 de voturi contra, tratatul de pace cu Rusia Sovietică. În toată Finlanda jalea e mare. Cât au fost

¹ Subliniat de mine.

voințele încordate în luptă, oamenii nici nu s-au uitat la prăpădul caselor și gospodăriilor lor. Acum s-au pus pe plâns...

Președintele Dietei a rezumat, în momentul votului, amărăciunea tuturor: „Finlanda a trebuit să încheie pacea fiindcă a fost lăsată singură...”

Se dezmințe știrea executării lui Kuussinen. Nu numai că n-a fost executat, dar va fi numit Președintele Sovietului care va guverna Republica Careliei, căci Sovietele vor crea sub numele de Carelia, un Stat finlandez comunist.

Din Berlin vine știrea că Reichul, fără să fie entuziasmat de idee, nu se va opune creării unei alianțe defensive nordice și va privi dezvoltarea evenimentelor în simplu spectator, *cum a făcut și până acum în conflictul ruso-finlandez (!!!)* Germania pare foarte mulțumită că Danemarca nu va intra în noua alianță care va cuprinde numai Suedia, Norvegia și Finlanda — dacă se va face.

Se vorbește foarte mult de lărgirea Ministerului francez. S-ar crea un minister al Propagandei și Daladier ar renunța la ministerele lui (Afacerile Străine și Apărarea Națională), rămânând numai președinte al Consiliului.

Faimosul Cotnăreanu (Léon), soțul dotat al d-nei Coty, „dija” consul general la Nisa, a fost numit și la Monaco, în aceeași calitate.

Cu lipsa lor de tact, nemții au aranjat o reprezentatie cu invitații filmului lor oficial „Cucerirea Poloniei și distrugerea armatei poloneze”, uitând că am fost aliații Poloniei, nu contra lor — dar aliați. Regele furios împotriva lui Giurescu care a autorizat filmul, era să-l demisioneze. A trimis pe Gafencu la Fabricius să-l roage să înlocuiască filmul „Poloniei” prin altul. Fabricius, jenat și el, a intervenit la Berlin, dar degeaba. Se vede că Hitler vrea să ne arate ce s-ar întâmpla cu noi în cazul în care... Astfel stând lucrurile, s-a dat ordin ca nici un ofițer român să nu se ducă la reprezentatie, și Regele ne-a trimis vorbă, celor oficiali, să nu mergem nici noi. N-aveam de altminteri nici o intenție... Sunt proști, nemții!

Se anunță inundații, mari pretutindeni. Asta ne mai lipsea...

Ieri-seară mare recepție de la ora 7 la ora 10 la Ambasada Franței în cinstea comediantilor de la Teatrul francez. Am fost și eu, să nu se zică...

Lume nebună, mâncare bună, băutură excelentă. Dintre comedianți, am văzut pe Schachmann, zis Yonnel și m-am fotografiat cu madame Marie Bell!

Dragoste și frăție — ca acum 20 de ani...

De afacerea Auschnit, două zile după condamnare, nu mai vorbește nimeni. Deși lumea simte o mare nedreptate la mijloc, și o afacere colosală pusă la cale de P.U.M., indiferența e generală. Mai întâi fiindcă lumea nu se mai miră de nimic. Apoi fiindcă crede că condamnarea nu e definitivă și că nu e decât un mijloc de presiune. În fine fiindcă Auschnit e jidan și nu e simpatic... Un singur regret pe toate buzele; de ce n-a fost condamnat și Malaxa! Ca și cum partea cea mai eficace al P.U.M.-ului ar putea fi condamnată sub domnia bunului plac al aceluiaș P.U.M.!!!

Duminică, 17 martie. Zilele acestea s-au semnalat mai multe incidente destul de grave la frontierele ruso-japoneze. Cel din urmă în insula Sahalin. Patrulă rusești au încălcat granița și au tras în patrulă japoneze. Mai mulți soldați japonezi au fost uciși sau răniți. Japonia pare a da o mare importanță incidentelor. Unde ar fi norocul să se declare un război între Soviete și japonezi! Dar prea ar fi frumos; să nu ne legănăm cu asemenea nădejdi!

Suedia primește în principiu alcătuirea unei alianțe *defensive* și fără spirit de *revanșă*, între cele 3 State nordice (Norvegia, Suedia, Finlanda) — rămânând să studieze *amănuntele* la momentul oportun. Probabil că idealul celor de la Stockholm ar fi o alianță fără nici un fel de obligație de a înfrunta un război...

Azi se inaugurează cu mare tâmbălau la Belgrad, Camera de Comerț iugoslavo-română. Christu și numeroși delegați din București au sosit de ieri la Belgrad unde s-au dat deja mese, s-au rostit deja discursuri și s-au decorat reciproc miniștrii. Ca pe vremea bună a lui Titu-

Ilescu și a Micii Înțelegeri. Nu e degeaba Christu ciracul lui Titulescu. Noua Cameră nu va face rău nimănui, chiar dacă nu va face nici un bine. Principalul ei scop au fost discursurile de ieri, și decorările. Scopul a fost atins...

Cu un alai mai redus, și în prezența unor personalități de ordin secundar, dl Victor Moldovan a fost instalat ieri secretar general al FRN-ului. A prezidat Vaida, cel care nu-l voia pe Moldovan, și în cuvântarea sa a subliniat că era regretabil ca doi ardeleni să fie în fruntea FRN-ului. Se va putea astfel ridica obiecție de regionalism, deși el, Vaida, respinge orice acuzare de acest fel... Lipsă totală de avânt, iată rezumatul ședinței. Cu Giurescu, cu Moldovan, cu Bentoiu și cu generalul Georgescu P. ar fi fost și greu să sufle vânt de însuflețire.

Ca urmare la „împăcarea” cu gardiștii, 114 „persoane” (așa spune comunicatul oficial) au fost eliberate din lagărele de concentrare — pe ziua de azi.

La Bârlad, în Covurlui, la Brăila — mari inundații. În Banat, în nordul Moldovei și Basarabiei — poduri luate, linii ferate întrerupte...

O conferință a „Misiunilor Străine” se ține actualmente la New York. Regina Wilhelmina și Președintele Roosevelt au schimbat cu acest prilej lungi telegrame prin care își mărturisesc străduințele lor de a readuce pacea printre oameni. Și această manifestație intră în cadrul în care Președintele Statelor Unite și-a așezat activitatea de mediator în conflictul european. Numai să ajungă să-i convingă pe încăpățânații, care, pentru a salva un prestigiu distrug tot...

La Paris se vorbește foarte serios de remanierea Guvernului. Personalitatea lui Daladier nu e pusă însă în discuție, și dacă se va alcătui un nou Guvern, tot sub președinția sa se va face. Sunt două curente: unii ar voi lărgirea Ministerului în sensul pe care l-am notat ieri — alții restrângerea lui la câteva personalități necontestate și în care poporul francez ar avea o desăvârșită încredere. Un moment s-a crezut că, capitularea Finlandei putea să răstoarne Guvernul, cu Daladier cu tot.

Dar în ședința sa secretă, Senatul, după ce a omagiat eroismul finlandez, a votat primului ministru o desăvârșită încredere. Camera Deputaților care se întrunește marți, va vota și ea, cu aceeași unanimitate, încrederea în Daladier. Chestiunea remanierii, în vederea consolidării Guvernului, rămâne însă deschisă.

Luni, 18 martie. Bum! Bum! Ieri după-amiază, Mussolini însoțit de Ciano și Hitler însoțit de Ribbentrop, au plecat cei dintâi din Roma, cei din urmă de undeva din Germania, ca să se întâlnească pe Brenner. Ducele se va înapoia imediat după întâlnire — care va avea loc azi-dimineață — la Roma ca să mai prindă pe Sumner Welles înainte de imbarcarea sa... Atât spun agențiile telegrafice, dar importanța evenimentului nu scapă nimănui și este evident că convorbirea dintre cei doi dictatori se va învârti mai mult în jurul păcii decât în jurul războiului¹.

Pentru public, și pentru noi străinii, știrea acestei întrevederi a explodat ca o bombă. Întrevederea n-a fost totuși hotărâtă pe neașteptate, ci pregătită cu prilejul vizitei lui Ribbentrop la Roma, dar ținută secretă. Vom vedea ce va da...

Pe când Hitler se pregătea de drum ca să întâlnească pe Mussolini, 14 avioane germane au atacat baza navală engleză de la Scapa Flow. După nemți, 3 vase de linie și un crucișător au fost avariate — după englezi, numai 1 vas, și încă ușor. O bombă a căzut în mijlocul satului Bridge of Whait; 5 persoane au fost ucise și mai multe vile incendiate. O altă escadrilă germană a bombardat bazele acronautice engleze de la Stromness, de la Earhouse și de la Kirkwall. O a treia escadrilă, în fine, a atacat la nord-est de Scoția vasele „Redehall”, „Mirelle” și „Avoude” pe care le-ar fi avariat ușor. Ceea ce este extraordinar, *e că toate avioanele germane s-au întors nevătămate la bazele lor*. Sau englezii erau beți, sau apărarea antiaeriană se dovedește neputincioasă față de atacurile avioanelor. Într-un caz și într-altul, pronosticul nu e îmbucurător pentru Anglia. Dacă englezii nu s-au putut apăra împotriva a 14 avioane, ce vor face când vor veni peste ei, 500 sau 5 000?

În tot cazul, pe ziua de ieri s-a înregistrat primul atac german pe teritoriul Angliei. Convenția din septembrie pare prin urmare denunțată, cel puțin din partea Germaniei. Faptul că n-au fost atacate decât centre militare (bomba din satul Bridge of Whait a căzut acolo din

¹ Ce eroare! — notă adăugată la recitirea acestor însemnări.

greșeală) și că atacurile n-au fost date decât cu puține avioane ar dovedi că încercarea de ieri a fost mai mult un avertisment menit să întărească propunerile ce probabil vor ieși din convorbirea lui Hitler cu Mussolini... În evoluția războiului trăim ceasuri importante. Reacția Angliei e așteptată cu nerăbdare...

Finlanda nu demobilizează și a început construirea unei noi linii de fortificații pe granița ce i s-a fixat. Suedia, rușinată, contribuie cât poate la repararea dezastrului pricinuite de război și ajută Finlanda cu parale și cu materiale de tot soiul. În Anglia, o bună parte a presei critică cu vehemență atitudinea britanică față de conflictul ruso-finlandez. E cert că Aliții, Anglia mai ales, trec printr-o serie neagră... Nimic nu e însă pierdut. Dar strivirea Germaniei apare ca o posibilitate din ce în ce mai depărtată...

Tătărescu a cântat ieri-seară la Radio. Omul acesta nu pricepe că un șef de Guvern trebuie să vorbească scurt, în câteva formule precise și concise. Nimeni n-ascultă sau nu citește o nesfârșită peltea de lucruri cunoscute și arhicunoscute... „Să rămânem uniți pentru a fi tari și tari pentru a fi noi înșine“, „sângele strămoșilor“, „înfrângerea robiilor din trecut“, „problema păcii“, „acțiune de veghe“, „nevoile oștirii“, „zăpada care a copleșit năpraznică ogoarele noastre“ — sunt formule și postulate, care, diluate într-o nesfârșită enumerare plictisesc pe oricine. Tătărescu nu e prost — de ce nu pricepe?

A murit ieri-dimineață și Iancu Brezeanu, actor și bețiv împărătesc. Nu știu de ce ajunsese la celebritate, căci era un talent mediocru. La Sinaia, i s-a ridicat chiar un bust, probabil de către tovarășii săi de pelin. Fiind la Guvern am pus să-l dea jos. Acum iar l-am văzut ridicat pe soclul său...

A murit în Suedia și cunoscuta scriitoare Selma Lagerlöf, la vârsta de 81 ani. A scris romane plicticoase dar remarcabile și a fost distinsă cu Premiul Nobel.

Lângă stația Zalanka, în Iugoslavia, un tren de persoane s-a prăbușit într-un râu cu apele umflate, și 80 de persoane au pierit înecate. În

Italia, lângă Roma, un avion cu călători s-a răsturnat în momentul aterizării. Sunt 2 morți.

După o splendidă duminică de primăvară, timpul iar s-a răcit, azi. Termometrul arată 0°. În Suedia a căzut la -12° și în unele locuri, chiar la -27°.

Nae Ionescu a fost înmormântat ieri la Bellu. Mi se spune că a fost foarte, foarte multă lume. În schimb, ziarele n-au avut voie să publice despre defunct decât notițe succinte, de 3-4 linii... Bietul Nae a murit oropsit, dar chiar cei care nu-l stimau foarte mult au vărsat o lacrimă pe mormântul lui, *de ura celorlalți*...

Marti, 19 martie. Mussolini și Hitler s-au întâlnit ieri-dimineață în gara Brennero. Trenul lui Mussolini a sosit la orele 9,30 — al lui Hitler la orele 10,10. Ninge ca în toiu iernii. Întrevederea, la care au asistat și Ciano și Ribbentrop, a durat 2 ore și jumătate. Domnii au luat apoi dejunul împreună, tot în trenul lui Mussolini, și după dejun cele două trenuri au pornit înapoi, unul spre Berlin, cu Hitler și Ribbentrop — celălalt spre Roma cu Mussolini și cu Ciano.

Despre întrevedere și cele vorbite nu s-a dat nici un comunicat, cel puțin până acum. La Berlin însă domnește mare fierbere în cercurile politice și în presă și nu se discută decât despre cele ce s-au putut hotărî pe culmea Brennerului. Toate celelalte au căzut pe planul al doilea. La Ministerul de Externe din Wilhelmstrasse se caută vădit să se diminueze importanța întreprinderii dintre cei doi conducători, care n-ar depăși limitele unor consultări naturale între capii de guvernământ a două țări aliate. Discreția cu care a fost pregătită întâlnirea, conjunctura momentului și faptul că cele discutate nu se dau în vileag, atâta însă curiozitatea oamenilor și ipotezele circulă.

În cercurile bine informate se crede că convorbirea dintre Hitler și Mussolini a avut înainte de toate drept scop, întâi, ultimele propuneri de făcut lui Sumner Welles, în legătură cu pacea — și al doilea situația în sud-estul Europei. Se specifică chiar, în ce privește situația din sud-estul Europei, că Germania vrea să convingă Italia să semneze împreună cu Rusia o convenție de garanție a „statu-quo-ului“, cu condiția unui angajament de neagresiune față de Germania și Rusia din partea țărilor din centrul și răsăritul Europei...

În legătură cu acest proiect se pune o foarte apropiată vizită pe care Ribbentrop ar urma să o facă la Moscova și o altă vizită a lui Teleky la

Roma, care va avea loc zilele acestea. În fine se mai spune că Germania mijlocește un pact de neagresiune între Turcia și Soviete, pact pe care în anumite condiții (garantarea păcii în Balcani) Ankara ar fi dispusă să-l semneze.

La Paris se socotește că întrevederea Hitler-Mussolini n-ar fi decât primul pas pentru începutul noii ofensive de pace pe care Reichul vrea să o pornească. Cum însă e foarte probabil că Mussolini n-a putut impune lui Hitler un alt program de pace decât cel pretins de Reich, importanța întrevederii ca și a ofensivei de pace e socotită ca foarte scăzută, de întreaga presă franceză, și de asemeni de cea engleză.

Totuși, agenția Reuter (engleză) a anunțat ieri că o întrevedere între Daladier și Mussolini, la Genova, pentru azi sau mâine, nu este exclusă. Ce e drept, știrea a fost imediat dezmințită de la Paris... Să așteptăm...

Ieri s-a încheiat la Senat discuția Adresei. Din cele 28 de discursuri pronunțate anul acesta la tribună — lăsând la o parte scurtele declarații ale minorităților, n-a fost decât unul bun, al lui Iorga, cu care s-a închis seria. Iorga a avut ieri o zi bună, n-a pus picioarele în străchini și a vorbit cu înșuflețire și cu bun simț. A salvat cinstea Senatului. Gafencu, care a răspuns în numele Guvernului și se străduia de opt zile cum să vorbească fără să spună nimic — a reușit pe deplin. Raportorul I. Bottez, de la Iași, a fost nul, dar și scurt. Bine că s-a sfârșit și această plictiseală a Mesajului...

Raidul avioanelor germane la Scapa Flow a pus din nou în discuție posibilitățile de luptă între arma aeriană și bateriile de apărare terestre și maritime. În Germania se face mare caz de succesul obținut prin demonstrarea vulnerabilității flotei și teritoriului englez. De observat însă că o escadrilă engleză a străbătut întreaga Germanie, până la granița polono-rusă și s-a înapoiat nevătămată la baza ei. Ar fi putut bombardă, în drum, nenumărate orașe germane. În concluzie, pare demonstrat, că apărarea antiaeriană *nu e eficace*, oriunde. *Pe de altă parte e evident, că prin bombardamente aeriene o țară poate fi nenorocită dar nu cucerită.* Atunci?

Primul ministru bulgar Filov a vorbit întocmai ca predecesorul său Kiosseivanov. Și el vrea pacea și numai pacea, și el constată că rapor-

turile Bulgariei cu toți vecinii săi sunt foarte bune, că relațiile cu România s-a ameliorat — și el vrea revizuirea tratatelor numai pe cale pașnică. Cum asta, nu spune.

Finlandezii au hotărât să construiască trei noi orașe cu numele de Vyborg (Viipuri), Hangoe și Somosalvi în locul celor cu aceleași nume distruse de război și cedate Rusiei. În aceste trei orașe noi se vor muta locuitorii evacuați din orașele cedate.

Rușii au început să construiască în Carelia, între mare și Ladoga o linie „Voroșilov“ pentru apărarea graniței sovietice...

Inundații mari, în toate părțile joase ale țării. Mai ales de-a lungul Dunării pagubele sunt imense. Zăpoare de gheață au umflat apele în dosul lor și acestea au trecut peste diguri, ba în unele locuri au spart chiar digurile... O mulțime de proprietari sunt ruinați. Când vine una vin toate... Ieri-dimineață 18 martie a nins ca la Bobotează...

Afacerea „Rimma“, una din cele mai mari porcării ale vremurilor, a fost clasă.

La trecerea mea pe la Ministerul Industriei în 1938, am numit o anchetă. Inginerul Panaitescu și Mecu *au dovedit* culpabilitatea administratorilor, care au delapidat averea Statului. În clasarea afacerii văd mâna spurcată a lui Malaxa. Malaxa se pregătește să înghită tot avutul „Rimmei“, și se vede că vrea să scape pe predecesorii săi de pușcărie... În lumea industrială e o indignare generală...

20 martie. Presa din toate țările continuă să se ocupe de întâlnirea dictatorilor de pe Brenner. Nimic sigur nu se știe despre cele vorbite și hotărâte între Hitler și Mussolini, o mărturisește chiar Chamberlain în expozeul său din fața Camerei Comunelor. Tot felul de ipoteze circulă. La Berlin se dă o importanță covârșitoare celor hotărâte pe Brenner. În Italia comentariile sunt foarte rezervate: clopotele din Berlin și din Roma nu sună la fel. În Germania se crede că convorbirea dintre Führer și Duce a avut mai mult de obiect sud-estul Europei și garantarea păcii în actualul „statu-quo“, de către Germania, Italia și Rusia.

New York Times publică condițiile de pace pe care Germania le-ar fi făcut cunoscute lui Sumner Welles. Condițiile sunt enumerate în 11

puncte, pentru noi acceptabile, căci prin ele se menține în sud-estul Europei situația de azi — dar inacceptabile pentru Anglia, Franța, Polonia și Cehoslovacia. La Berlin se dă o categorică dezmințire știrii publicate de *New York Times*, calificată chiar de mistificare.

Se zice că Führerul va convoca Reichstagul pentru a expune în fața lui hotărârile luate la Brenner.

Chamberlain a făcut un nou expozu în fața Camerei Comunelor. Nimic senzațional. A acoperit cu flori Finlanda. A declarat că atacul asupra bazei navale de la Scapa Flow n-a constituit un fapt atât de senzațional cum a fost interpretat de unii: 20 de bombe au fost aruncate, din care una a lovit un vas secundar al Marinei — nici un vas de linie n-a fost atins, iar vasul lovit n-a suferit decât avarii neînsemnate...

A mai declarat, ca de obicei, că Anglia e sigură de victoria finală și că va lupta cât va trebui ca să-și atingă țelurile de război...

La Paris și la Londra se vorbește cu insistență de remanierea Guvernelor celor două țări aliate. Remanierea se va face până în Paști. La Paris, probabil prin lărgirea Ministerului — la Londra prin restrângerea lui. Și într-o țară și în alta opinia publică e nemulțumită. Pe când Hitler continuă să înregistreze succese, Aliații, în complectă inacțiune, nu parvin să înscrie pe răbojul lor decât decepții... Prăbușirea Finlandei cere țapi ispășitori...

Inundații, inundații pe toate văile țării... De-a lungul Dunării, de-a lungul Prutului, prăpăd curat...

Joi, 21 martie. Lovitură de teatru: de unde ne așteptam la o simplă remaniere a Ministerului Daladier, telegraful ne aduce vestea demisiei sale și a întregului Cabinet. Metodele democrațiilor se pierd în negura tuturor fanteziilor; repetatele voturi unanime de încredere pe care le-a recoltat Daladier în ultima vreme au dus la căderea lui. De unde până ieri nu putea presupune un alt om în fruntea Guvernului Franței, astăzi se vorbește de zece alții dar de el, nu.

Pe Daladier l-a mâncat Finlanda. Ca și opinia publică, Camera a fost enervată de „score-ul” meciului ce se joacă în care echipa germană înscamă într-una puncte, iar echipa franco-engleză nici unul. După

ședința secretă de alaltăieri de la Camera Deputaților, Daladier a cerut vot de încredere și încrederea i-a fost acordată cu 245 voturi contra!, dar cu 300 de abțineri. Față de această situație, Daladier a remis ieri-dimineață Președintelui Republicii demisia întregului Cabinet. Președintele Lebrun a primit demisia și după ce a consultat pe președinții Camerei și Senatului, a însărcinat cu formarea noului Guvern pe Paul Reynaud, ministrul de Finanțe în Cabinetul Daladier.

La Paris, ca și în Anglia, opinia publică socotește că războiul e dus prea moale și că toate inițiativele sunt lăsate Germaniei. Schimbarea de Guvern de la Paris trebuie interpretată ca o dorință a Parlamentului — care în această privință oglindește perfect opinia publică — de intensificare a războiului. Nu e exclus ca la Londra să se întâmple ce s-a întâmplat și la Paris...

Paul Reynaud a început negocierile sale, căci vrea să constituie un Guvern de uniune națională, mergând de la Blum până dincolo de Louis Martin. Până acum a întâmpinat refuzul lui Daladier, care n-a primit să conducă mai departe Departamentul Apărării Naționale, pretextând nevoia de odihnă... Reynaud va da azi Președintelui Republicii răspunsul său, dacă poate sau nu să constituie noul Guvern.

La Berlin, demisia lui Daladier n-a impresionat, deși criza este judecată sub adevăratul ei aspect: o dorință de înțetire a războiului...

Aviația engleză a atacat baza navală germană din insula Sylt de lângă coasta Schleswigului. A fost răspunsul britanic la atacul german de la Scapa Flow. Raidul englezesc a reușit tot așa de bine ca cel nemțesc. Escadrila de atac n-a pierdut decât un singur avion, și a bombardat cum a vrut baza, pricinuind mari stricăciuni și incendii — după versiunea engleză, mai puține după cea germană. Interesant este de constatat, că și de partea germană, apărarea antiaeriană s-a dovedit tot atât de neputincioasă ca cea engleză... Două crude experiențe... Moralul englezilor a venit însă la loc, după acest incontestabil succes al aviației lor.

La Berlin se așteaptă evenimente foarte importante, senzaționale. Ambasadorul sovietic Schwartz a zburat la Moscova pe neașteptate: se zice că se prepară fie o vizită a lui Göring și a lui Ribbentrop în Rusia — fie una a lui Molotov în Germania. Aceste vizite ar fi în legătură cu întrevăderea dictatorilor de pe Brenner și evenimentul senzațional

semnalat ar fi un act de o covârșitoare importanță cu privire la sud-estul Europei, act la care ar participa Germania, Italia și Rusia...

După un atac violent împotriva inerției Guvernului în războiul fino-sovietic, Hoare Belisha și-a dat demisia și din președinția grupării național-liberale din Camera Comunelor...

Agencia TASS dezmințe știrile privitoare la o aprobare sau la o indiferență sovietică față de planul tratat defensiv al țărilor nordice. *Agencia TASS* afirmă, dimpotrivă, că Sovietele ar considera o alianță între Norvegia, Suedia și Finlanda ca îndreptată împotriva lor și Agenția mai adaugă, că o asemenea alianță ar fi incompatibilă cu tratatul de pace ruso-finlandez...

Ieri la Senat, discuție generală asupra bugetului și a legilor care îl însoțesc. Discuția s-a desfășurat în limitele obiectivității și s-a ridicat la un nivel mult mai înalt ca discuția la Adresă. Au vorbit 12 oratori și mai toți au adus obiecțiuni legitime și observațiuni interesante. Azi după-amiază vor vorbi raportorul N. Penescu și dom' Mitiță Finanțel.

Curtea de Casație, care evocase fondul procesului lui Maniu împotriva hotărârii Președinției Senatului¹, l-a judecat alaltăieri marți și a amânat pronunțarea sentinței pentru miercuri viitoare. Se vede că Guvernul a intervenit ca să se pronunțe mai repede, și Curtea s-a executat dându-și hotărârea ieri. Maniu a fost ras — pe motivul că decizia Președintelui Senatului nu poate fi asimilată cu un act administrativ, și că prin urmare nu e susceptibilă de anulare pe cale de contencios administrativ...

La Cameră, discuția la Adresă nu se mai sfârșește. Și cum să se sfârșească când hahalera de Vaida întrerupe într-una pe oratori, comentează declarațiile lor, și face și el un discurs suplimentar, o dată, de două, de trei ori pe ședință. Și fac două ședințe pe zi, dimineața și după-amiaza...

¹ Prin care „domnul Președinte” a fost exclus din Senat pe toată legislatura, deși senator de drept, fiindcă n-a vrut să îmbrace uniforma FRN și să jure.

Inundațiile se întind, deși vremea rece de trei zile a mai oprit topitul zăpezilor. Și Ialomița a ieșit din matcă și a distrus tot...

Vineri, 22 martie. Criza de guvernământ din Franța s-a terminat ieri prin formarea unui Minister Paul Reynaud. Daladier a rămas ministru al Apărării Naționale și Chautemps vicepreședinte al Consiliului. Reynaud a luat și Ministerul Afacerilor Străine, iar la Finanțe în locul lui a fost numit Lamoureux. Mandel a rămas la Colonii. De Monzie la Lucrări Publice și Transporturi. S-a creat un nou Minister al Informațiilor și Propagandei (Frossard). O droaie de subsecretari. În total 34 de miniștri și de subminiștri.

Se zice că, căile Domnului sunt necunoscute — tot astfel recunoscute sunt și ale Democrației! Până ieri Daladier era omul indispensabil care cristaliza în jurul său toată încrederea Franței. La Cameră și Senat unanimități. Deodată, din frunte a fost trecut la coadă... Cât va dura „trecerea” lui Paul Reynaud? Mister... Căile Democrației sunt nu numai necunoscute, dar încă și „insondabile”!

Evenimentele din Finlanda, consecință a metodelor de pasivitate cu care a fost condus războiul, au determinat retragerea lui Daladier. Va putea Paul Reynaud să schimbe ritmul războiului? Se pretinde că — și o pretinde și el — noul prim-ministru a fost comparat cu Churchill, în Anglia, și deși mai puțin, e totuși un impulsiv și el. Întrebat de gazetari asupra intențiilor sale, a răspuns ieri răspicat: „Voi face ce a făcut Clémenceau. *Aș face război*. Ministerul meu se compune exact din atâția miniștri ca și al lui Clémenceau...” O fi, dar nu e de ajuns: lipsește Clémenceau...

De la Berlin se telegrafiază că săptămâna se va termina în liniște. Știrile sosite ieri și alaltăieri cu privire „la un eveniment senzațional”, ar fi fost simple zvonuri. Totuși — ce e drept nu din Berlin — noi informații par a confirma vizita lui Molotov în capitala Reichului, vizită ce ar urma să aibă loc în timpul vacanței Paștelui (catolic).

Presa berlineză afirmă că un convoi a fost atacat de avioanele germane în Marea Nordului, nu departe de Scapa Flow și că mai multe vase englezești, de război și comerciale, au fost scufundate.

Un comunicat dezmințe energic această știre, inventată pe de-a întregul și menită să atenueze efectul atacului asupra bazei navale germane de la Sylt.

În Anglia, Parlamentul a luat vacanță până la 2 aprilie. E probabil că remanierea Guvernului nu se va face decât după vacanță, și se spune că Guvernul *va fi redus*. Această reducere ar părea în contradicție cu metoda adoptată în Franța, unde Guvernul a fost sporit. Contrazicerea e numai aparentă, căci în noul Guvern Reynaud s-au creat două comitete, *un comitet de război și un comitet economic*, amândouă restrânse, care de fapt vor avea îndrumarea celor mai importante Departamente în mână.

În Guvernul Paul Reynaud au intrat socialiștii (dar nu și Blum) — n-au intrat însă reprezentanții grupurilor de dreapta, fiindcă n-au fost mulțumite de modul cum s-a înjezhebat Ministerul. Paul Reynaud a trebuit astfel să renunțe la alcătuirea unui Guvern de uniune națională pe care l-ar fi dorit.

Se pare că cu prilejul ratificării tratatului cu Finlanda, care e în curs la Moscova, Sovietele mai cer câteva petice de pământ, ca să-și asigure poziții strategice. Guvernul din Helsinki a demisionat, dar cel care-l va înlocui va trebui să primească și acest nou sacrificiu... Când ești mic și singur...

Sovietele declarându-se împotriva unei alianțe a țărilor nordice, a întors și Germania foaia, și de unde la început se declara indiferentă față de noua formație defensivă, acum se ridică împotriva ei...

Ieri ședință nesfârșită la Senat. Ne-a pisat Penescu, raportorul bugetului și apoi un ceas și un sfert ne-a cântat Mitiță din toate strunele patriotismului ca să ne dovedească cât de genială era opera sa. Băiatul are o mare, o deplorabilă facilită de elocuțiune, dar la dânsul trilurile și gargarismele vocale țin loc de argumente. În loc să ne spună pe șleau că a fost nevoit să pună mâna în toate buzunarele ca să strângă banii necesari apărării naționale, a vrut să ne demonstreze că a ridicat o operă financiară rațională...

După ce a sfârșit, un complice a cerut — ca la Cameră — afișarea discursului. Ca să nu mă las mai prejos decât Vaida, i-am adresat și eu câteva cuvinte de mulțumire pentru hapul amar pe care mi l-a dat pe gât.

Au urmat 13 voturi (buget și legi anexe) din care am ieșit tâmpit...

La Cameră, harababura continuă. Discuția la Adresă nu s-a terminat încă. Vaida răspunde la întreruperi în locul interpelatului, și mai ros-

tește astfel două-trei discursuri pe ședință. Ieri a reclamat împotriva cenzurii, împotriva *României* (ziarul FRN-ului), împotriva lumii întregi! *Și asta* reprezintă Ardealul, reprezintă ritmul nou al FRN-ului, reprezintă ultima nădejde a țării! A țării lui Hübsch!

23 martie. Ieri după-amiază am prezentat Majestății Sale din partea Senatului, cu alaiul obișnuit, Adresa de răspuns la Mesajul Tronului. Ajunși la Palat, Marele Voievod Mihai a venit și a luat loc, ca senator în mijlocul delegației Maturului Corp. O inovație protocolară...

La citirea Adresei mi s-a întâmplat ceva fără precedent în analele parlamentare. Am avut imprudența să nu examinez în prealabil textul frumos caligrafiat pe care mi l-a remis Olochovski la plecarea de la Senat; când, citind cu ifos, am ajuns la ultima pagină am constatat cu stupeoare că *sfârșitul lipsea*! Fără să mă tulbur am improvizat această ultimă parte, prefăcându-mă că citesc! Nenorocirea era că nu citisem înainte Adresa, nici nu ascultasem, în Senat, când a citit-o Botez raportorul! Dar lucrurile au mers strună, și dacă n-ar fi fost Botez autorul, să mă controleze, și dacă n-aș fi fost nevoit să cer lui Urdăreanu înapoi Adresa *ca să o completez* — nimeni n-ar fi știut despre neplăcuta improvizare, căci nimeni n-ascultă ce se citește în asemenea ceremonii și nimeni din câți îl citiseră nu-și mai aducea aminte de text!

Regele a fost foarte amabil cu senatorii și a schimbat câteva cuvinte cu fiecare. Cu mine a stat mai mult de vorbă: nu băgase de seamă substituirea, căci mi-ar fi spus-o. În tot cazul nenorocită întâmplare: și cum se putea să fie altfel — venisem la Palat cu un popă în trăsură, cu patriarhul!

Abia constituit și primit cu multă simpatie și mulțumire de opinia publică — Ministerul Paul Reynaud s-a și poticnit. S-a poticnit la Cameră. Monsieuer Paul, care a început cu aere de Clémenceau era să o sfârșească repede ca Gribouilla, în lac... Într-adevăr, prezentându-se ieri la Cameră, după ce a citit o scurtă declarație pe tonul „Fac război“, a cerut un vot de încredere. Încrederea i-a fost acordată dar numai cu 169 voturi, contra 156 și 111 abțineri. Adică 269 de o parte, 267 de alta...

Ușurința franțuzească, care-și permite jocuri politice în momente în care existența însăși a țării e în joc, a impresionat rău în țările neutre, chiar în cele prietene, care nu pricep că răsturnat de Reynaud în înțelegere cu socialiștii, Daladier a vrut să se răzbune cu sprijinul celor 111

radicali care s-au abținut. Nu prin asemenea metode se poate restabili prestigiul Franței, știrbit prin succesele — fie și discutabile — înregistrate de Germania de la începutul războiului. Faptul a fost înțeles până și în Anglia aliată, care și-a amânat remanierea ministerială ca să nu sublinieze prin analogia aparentă a gestului, greșeala franceză.

Păcat...

Negocierile noastre cu italienii — e vorba de negocieri de ordin economic — s-au sfârșit cu bine. Cu bine, adică fără supărare, păruială și ruptură — că numai bine pentru noi nu s-au sfârșit. Pezevenchiul de d'Agostino ne-a strâns cât a putut. A trebuit să cedăm pe toată linia și să primim un curs mult mai ridicat al lirei (cam cu vreo 30%) pentru cumpărăturile italienești la noi. Ce era să facem? Trebuie să plătim bunăvoința celor mai mari și mai puternici ca noi, ca să ne scăpăm țara intactă. Vom izbuti să o scăpăm? Dacă da, nici un sacrificiu nu va fi fost prea scump.

Frankfurter-Zeitung publică azi un lung articol asupra temei „Sud-Estul European” socotit în centrul interesului cercurilor politice din Berlin, în urma întrevederii de la Brenner dintre Hitler și Mussolini.

În ce privește pericolul unui atac din partea unei mari Puteri asupra Statelor mici din acea parte a Europei, ziarul subliniază că în aceste State a existat mai înainte teama unei posibilități de agresiune din partea Rusiei, dar că această îngrijorare trebuie să se liniștească deoarece *aparitia Rusiei pe câmpul Sud-Est european se desfășoară în cadrul procesului de reorganizare a Europei.*

Frankfurter-Zeitung mai arată ca esențial faptul că între cele trei mari Puteri vecine ale „Spațiului Sud-Est European” și anume între Germania și Italia, și Germania și Rusia există un acord. Statelor din Sud-Estul European li se atrage atenția că se pot simți mult mai sigure cât timp între marile Puteri ce le sunt vecine nu există certuri ce ar putea fi lichidate în detrimentul țărilor mici.

Se creează astfel o formulă nouă: *Sincronizarea politicii italo-germano-ruse în Sud Estul Europei.*

Date fiind legăturile presei, în Germania, cu Guvernul, o atenție specială trebuie dată acestui articol din *Frankfurter-Zeitung.*

Se pare că negocierile germano-italiene (Brenner) și germano-ruse (Molotov la Berlin) tind la menținerea „statu-quo-ului” în întreg Sud-Estul european.

Vizita lui Ribbentrop la Belgrad, anunțată de presa italiană, se dez-minte categoric la Berlin.

În telegrama adresată Reginei Wilhelmina cu prilejul Congresului „Christian Foreign Service”, de la New York, Președintele Roosevelt a spus textual: „Numai triumful idealurilor de Dreptate, de Fraternitate, de Bunătate și de Credință va asigura o pace durabilă. Pacea nu va fi durabilă dacă națiunile mici vor fi osândite să trăiască în teama puter-nicilor lor vecini”.

Declarația aceasta a lui Roosevelt a fost publicată cu litere mari de toate gazetele franceze și engleze...

Madgearu a fost osândit la domiciliu forțat și expedit la mănăstirea Bistrița. Nu-i mai tăcea gura... Cleanța-cleanța împotriva regimului, împotriva tuturor măsurilor ce se luau, împotriva Regelui... Acum în urmă ținea conferințe la el acasă și anunța sfârșitul regimului și al Domniei... La Bistrița se va răcori, și va mânca păstrăvi...

Azi-dimineață la Palat, unde am asistat la remiterea Adresei Camerei, am avut satisfacția să reamintesc lui Ghelmegeanu că d-sa a fost unul din cei care au urlat mai mult când am spus lui Madgearu, în 1921, în plină Cameră, să mă pupe... unde se știe. Cum se întoarce roata lumii! Ghelmegeanu a fost cirac și slugă plecată la Madgearu — și acum îl trimite la pușcărie! Deși n-am nici o simpatie pentru Madgearu, mai bine aș vrea să fiu în pielea lui decât în a lui Ghelmegeanu...

Malaxa a plecat într-adevăr în străinătate, s-a dus la Paris *să se înțeleagă* cu Edgard Auschnit, care a luat cu el toate actele compromi-tătoare pentru el Malaxa, pentru Duduia, pentru Urdăreanu și mai ales pentru Rege. În schimbul acestor acte, Malaxa va oferi lui Edgard re-vizuirea condamnării lui Max, în Apel. Pare că toți acești escroci n-au nici o încredere unul în altul. Malaxa spune: dă-mi actele și vei fi achitat — iar Max răspunde: achită-mă și îți dau actele!

Duminică, 24 martie. Încetul cu încetul sosesc și informațiile de la Paris. Se pare că votul Camerei n-a fost determinat, față de Guvernul Reynaud, numai de jocul politicii meschine. În Franța s-ar fi format un

curent puternic pentru pace — curent a cărui existență fusese semnalată încă din octombrie—noiembrie prin telegramele lui Franasovici. O bună parte a poporului francez *nu pricepe* războiul acesta care nu e dus pentru apărarea Franței ci pentru scopuri ce apar din ce în ce mai nerealizabile. Armata, în tranșee, pe de altă parte, se enervează în lipsă de lupte, care singure oțelesc voința soldatului. Soldatul se plictisește și mârâie. Natural că mulți francezi sunt însă de o părere contrară și vor războiul până la nimicirea Germaniei (!!)

Căderea lui Daladier, mai mult decât intrigilor de culise, ar fi datorită acestui antagonism. Daladier s-a arătat slab și cu înclinații înspre curente pacifiste, *deși nu le mărturisea*. Paul Reynaud a fost și este partizanul războiului total și până la sfârșit... Blum și socialiștii la fel. Louis Marin, Flandin și prietenii lor înclină pentru pace... Acest antagonism explică și formarea Ministerului Reynaud și compunerea lui, și lozinca pe care a adoptat-o — și în fine și votul care a avut loc la prima ciocnire între noul Guvern și Camera...

Miercuri, 27 martie. De sâmbătă seara m-a apucat un acces de gută — primul de astă-vară. Cura de la Eforie și-a menținut efectul șapte luni. Foarte frumos. Și l-ar fi ținut mai mult, dar ultima vreme, uitându-mi de boală, am făcut abuzuri mari alimentare, am ținut-o în icre proaspete și în șampanie — și acum icrele și șampania se răzbună.

Gafencu vine să mă vadă. Îl întreb ce mai e nou. „Ce să fie? Am ajuns la preț mare. Germania e în plină desfășurare de putere și de farmece pentru a obține de la Rusia și de la Italia, sub o formă oarecare, o garanție a „statu-quo-ului“ în Sud-Estul Europei. Sud-Estul Europei, suntem mai ales noi. Germania vrea să taie iarba de sub picioare Franței și Angliei, în politica lor balcanică și să nu le mai lase nici un pretext de intervenție. După ce Nordul a fost eliminat ca și câmp posibil de luptă — izbutind să elimine și Sud-Estul Europei și dat fiind că pe frontul de Vest o decisivă nu e de presupus, nemții socotesc că s-ar apropia foarte mult de țelul pe care-l urmăresc: *o pace de compromis*. Negocierile nemților cu prietenii lor merg însă greu. Italienii sunt de acord asupra fondului, dar nu asupra formei fiindcă n-ar vrea să semneze nimic alături de ruși; rușii s-ar împăca cu toate formele, dar nu prea vor să se angajeze asupra fondului... Știri contradictorii au circulat după întrevederea de pe Breunner, s-a spus că Ribbentrop va merge la Moscova, apoi știrea s-a dezmințit și s-a anunțat sosirea lui Molotov la Berlin — dar și aceasta a fost dezmințită ieri de Agenția TASS. Reichul

socotește că ministrul său de Externe a fost de două ori la Moscova și că ajunge: acum e rândul d-lui Molotov să se deranjeze. Dar de când au încheiat pacea cu finlandezii, rușii au început iar să se lase greu... În tot cazul, pentru moment, nu pare să fie pentru noi nici un pericol din partea Sovietelor care nu vor cu nici un preț să intre în războiul european, ceea ce ar fi cazul dacă ne-ar ataca. Cuvântarea de ieri la Radio, a lui Paul Reynaud și declarațiile lui Saracioglu nu lasă nici o îndoială asupra acestui punct“.

Gafencu mi-a mai repetat și explicația însărcinării cu afaceri sovietice de la Roma asupra fobiei manifestate de Guvernul italian față de Moscova: grija de a nu pierde simpatiile Spaniei, Portugaliei, Americii de Sud, Elveției... O fi, dar eu cred că mai mult grija de a putea manevra față de Germania, determină politica Ducelui în ce privește Sovietele.

Correspondentul Agenției Reuter, un anume Moritz-Loewell, supus englez, a fost expulzat zilele trecute și a trebuit să părăsească România în 12 ore. Loewell telegrafiasse la Londra că Germania ne trimisese un ultimatum de pe urma căruia Tătărescu demisionase și că un Guvern Vaida era în formație. De la Londra știrea a fost difuzată prin toate posturile de radiodifuziune amice sau neutre... Interogat, anglo-jidanul a afirmat că obținuse informația direct de la Legația germană (!!!) Expulzarea lui Loewell a indispus foarte mult pe englezi, fiindcă față de greșeala evidentă a tipului, ei se oferisră să-l recheme imediat — dar Guvernul nostru a preferat calea expluzării. Gafencu părea și el indispus, căci prin acte de acest fel se îngreunează și sarcina lui. Cu acest prilej mi-a făcut o destăinuire gravă — pentru el — spunându-mi: „A fost iar la mijloc codița intrigantului *ăla*, care nu mai încetează de a excita pe unul contra altuia...“ *Intrigantul ăla* e Urdăreanu; apoi dacă așa au ajuns lucrurile, atunci zilele lui Gafencu la Ministerul de Externe sunt numărate. Mi-o spusese deja Cancicov foarte legat în momentul de față cu Urdăreanu, mi-au mai spus-o și alții, dar n-am vrut să o cred. Vom vedea...

Dacă englezii sunt nemulțumiți de expulzarea lui Lewell, germanii în schimb sunt încântați: un englez și un ovrei — „coup double“. Presa și posturile lor de Radio ne laudă fără restricție, ne socotesc ruși de Aliați și ne garantează toate fericirile alături de „Axă“... Niciodată pre-

sa germană n-a fost atât de asigurătoare față de noi — și se știe ce legături există în Germania între presă și Guvern...

De la Roma, unde primul ministru ungar Teleky a petrecut sărbătorile Paștelui, se telegrafiază că întrevăderile pe care le-a avut cu Ciano și cu Mussolini n-au dus la nimic senzațional...

Se dezmințe pe de altă parte „importanta convorbire ce ar fi avut loc între Teleky și Charles, însărcinatul cu afaceri al Angliei, conversație speculată de cercurile filo-maghiare. Teleky și Charles s-au întâlnit la golf și au schimbat câteva vorbe de politete. Dacă Charles era beat, nu e nici un pericol să fi spus prostii... altfel, nu se știe...

A murit, aproape centenar, marele fizician Branly, părintele transmisiunii undelor, fără fire. În 1890 Branly a izbutit să transmită cuvinte, fără fir, prin emisiune, la 20 de metri. În 1899, Marconi a izbutit prima transmisiune peste Canalul Mânecii... Branly a fost nu numai un mare savant, dar încă și un sfânt...

Duminică s-a întemeiat „din ordin“, Asociația culturală româno-japoneză. Președinte I.Gr. Periețeanu — în comitet, Băgulescu și o serie de chinezi (în materie). Am fost numit și eu membru de onoare...

Madgearu Virgilică, trimis să se răcorească la mănăstirea Bistrița, a fost suspendat și din învățământ, pe ziua de 22 martie.

Declarațiile de guvernământ făcute de Paul Reynaud, ca prefată a politicii de război dus „cu înverșunare“, în numele căreia a preluat succesiunea lui Daladier, au impresionat mai mult prin tonul decât prin conținutul lor. Oricum ar fi, majoritatea opiniei publice franceze a crezut într-o schimbare de metode și a fost mulțumită de noua îndrumare. De aci zvonul că cererea de rechemare a ambasadorului sovietic la Paris era preludiul noii politici și că va fi urmată de o ruptură a relațiilor diplomatice între Franța și Rusia. Un comunicat al Guvernului francez pune lucrurile la punct și lămurește că deocamdată poziția „oficială“ a Franței nu s-a schimbat. Guvernul francez a cerut la Moscova rechemarea lui Suritz fiindcă acesta telegrafiasse în alb Sovietelor felicitări

pentru pacea încheiată cu Finlanda, felicitări al căror text a fost considerat la Paris ca jignitor pentru Franța. Telegrama fiind în alb, Guvernul a luat cunoștință prin cenzură de textul ei. Cererea de rechemare a fost motivată pe faptul că „dl Suritz nu se mai bucură de încrederea Guvernului Republicii“. Sovietele au răspuns că nu văd în telegrama d-lui Suritz nici o jignire față de poporul sau de Guvernul francez, dar de vreme ce acesta nu mai are încredere în dl Suritz, Guvernul sovietic „îl descarcă de funcțiunile de ambasador la Paris pe care le ocupa“. O formulă în doi peri, care nu cuprinde termenul „rechemare“, ca să nu se pună chestiunea unei înlocuiri. De la Moscova se pretinde, că fără cererea chiar a Franței, dl Suritz ar fi fost poftit la Moscova, deoarece ambasadorul Naggiar e în concediu de la începutul războiului și Franța nu mai e reprezentată decât printr-un însărcinat cu Afaceri, în Rusia.

Comunicatul francez lămurește că nu e vorba de o ruptură a relațiilor dintre cele două țări, dar că Rusia, dacă voiește să beneficieze mai departe față de Franța și Anglia de avantajele (?) neutralității, trebuie să rămână într-adevăr neutră...

S-a interpretat de unii la Paris că și chemarea lui François Poncet de la Roma era în legătură cu o schimbare de politică și s-a adăugat că noul Guvern nu era deloc mulțumit de acțiunea ambasadorului Franței în Italia. S-a spus că nu era o chemare, ci o rechemare. S-a dezmințit însă oficial și acest zvon. Poncet a fost *chemat* — și nu *rechemat* — de noul ministru de Externe numai pentru consultări, cum a fost chemat și Bargeton, ambasadorul din Belgia, și cum vor fi chemați pe rând și alți reprezentanți ai Franței în străinătate.

Ziarele berlineze sunt foarte sobre în comentariile lor cu privire la vizita lui Teleky la Roma. Ele se mulțumesc să reproducă articole din presa italiană, subliniind hotărârea de pace în Sud-Estul Europei, hotărâre pe care atăările democratiilor occidentale (zic nemții) nu vor izbuti să o slăbească... De vizita lui Molotov la Berlin nu se mai vorbește însă, așa încât se pare că o acțiune în trei (Germania–Italia–Rusia) n-ar mai putea fi pusă la cale. Germania lucrează însă pe terenul diplomatic, și la Roma și la Moscova, pentru a-și ajunge scopul: îndepărtarea influenței franco-engleze din Sud-Estul Europei prin liniștirea spiritelor din România mai ales, în ce privește un eventual atac rusesc...

Zvonul că Anglia nu va mai respecta neutralitatea apelor Norvegiei a fost dezmințit la Londra. Față de nerespectarea acestor ape de către

unitățile germane, Anglia a hotărât însă *să facă poliția lor...* Adică tot aia!

Pe coastele asiatice ale Mării Negre s-a văzut o auroră boreală. În același timp fenomene magnetice au tulburat toate aparatele de navigație așa încât în cursul nopții de alaltăieri spre ieri, multe vase care se îndreptau spre Bosfor și-au pierdut calea... La Constanța și de-a lungul coastei noastre, fenomenele magnetice au fost însoțite de un val de căldură. Termometrul s-a ridicat ieri până la 22–24° grade, la umbră.

Procesul Auschnit, în Apel, a fost sorocit pentru ziua de 5 aprilie. Probabil că i s-a urât lui Malaxa în străinătate, sau poate că îi trebuie și presiunea termenului ca să ducă la bun sfârșit „afacerile” în curs... de discuție... cu Edgar Auschnit!

Au început semănăturile în toată câmpia Dunării. Doctorul Măldărescu, de la Craiova, îmi spune că grânele n-au ieșit așa bine din iarnă, cum se spera. Le-ar trebui o ploaie! Dar atunci ce facem cu semănăturile? Urâtă meserie mai e și agricultura...

29 martie. Hotărârea Aliatilor de a face poliția apelor teritoriale scandinave a provocat mare agitație în cercurile politice din Berlin. Acestea protestează împotriva învinuirii aduse Germaniei că nu respectă regulile neutralității în acele ape, învinuire luată ca pretext de Aliati pentru intervenția lor. Adevăratul motiv al acestei intervenții este o încercare de a împiedica transporturile de materii prime din Norvegia și Suedia în Germania. Dacă hotărârea luată de Aliati se va aplica, extinderea războiului spre Nord este inevitabilă. Deocamdată, presa berlineză amenință Norvegia cu toate fulgerele Reichului. Guvernul norvegian este acuzat de complezență față de Anglia, și chiar de complicitate cu „bandiții” de la Londra! „Dacă Norvegia vrea război, îl va avea!” — Iată lozincă Berlinului...

Consiliul Suprem de război al Aliatilor a ținut a șasea sa ședință la Londra. În fruntea delegației Franței a fost salutat cu vorbe măgulitoare Paul Reynaud. În jurul acestei ședințe, presa engleză ca și cea

franceză fac larmă mare. „E cea mai importantă ședință a Consiliului din câte au avut loc până acum” — scriu ziarele din Paris ca și cele din Londra.

Din comunicatul publicat reiese într-adevăr:

1) Obligația luată de cele două țări aliante de a *nu încheia pacea decât împreună* (până acum un asemenea angajament nu fusese oficial luat), și de a *duce războiul până ce securitatea Angliei și a Franței vor fi pe deplin asigurate*;

2) Hotărârea de a interveni în apele teritoriale scandinave în scopul de a împiedica pe germani să nesocotească legile neutralității;

3) Afirmarea că Franța și Anglia nu se vor da la o parte de la apărarea „statu-quo-ului” în Balcani, în cazul în care ar fi pus în primejdie.

După cum se vede ședința de la Londra a fost de data asta de o importanță care depășește măsura, ședințelor de acest soi, căci din hotărârile ei reies pentru prima dată scopurile comune de război ale Angliei și ale Franței, care le publicase până acum numai fiecare în parte — și mai rezultă și posibilitatea extinderii războiului în Nordul și în Sud-Estul Europei, posibilitate mărturisită și ea pentru prima dată în comun.

În comunicat se mai vorbește și de „pacea de la Moscova” (pacea ruso-finlandeză) cu o acreală care va da de gândit rușilor, atât de hotărâți și ei să *nu* intre în războiul european și să rămână cu forțele lor nemăcinate până la încheierea păcii...

„Vijelia”, „Viforul”, și „Viscolul”, cele trei torpiloare de buzunar ce ne vin din Anglia, au sosit la Avignon... Peste câteva zile vor înfrunta marea... De nu s-ar îneca!

La Florența, ploaie de nisip roșu! La Siena de asemenea. Se crede că ar fi nisip de prin pustiile Africii, adus de vânturi. Un ușor strat roșiatic a acoperit toate lucrurile... Așa ceva nu s-a mai văzut în Italia...

Sumner Welles a sosit în America și a prezentat lui Roosevelt raportul său. În cercurile guvernamentale din Washington se socotește că sortii unei păci repezi sunt foarte reduși.

Ambasadorul Angliei la Ankara și miniștrii englezi din Sofia, Atena, Belgrad și București au fost chemați la Londra, pentru o consfătuire. A fost chemat și ambasadorul din Roma. Pe de altă parte se vor-

bește stăruitor la Paris de numirea lui Laval — un prieten al lui Mussolini — ca ambasador al Franței în Italia. Aceste deplasări și noua numire, sunt puse în legătură cu intenția Aliatilor de a se afirma mai energic în Balcani, în înțelegere cu Italia.

A apărut ordonanța lui Dombrovski privitoare la restricțiile alimentare. Miercurea și vinerea nu se va mânca carne de vacă, de porc și de oaie în București. Nici în restaurante, nici în casele particulare. Marțea și joia, oribilul abator nu va funcționa... Când vor renunța oamenii definitiv la carne?

Mi se aduce un pamflet al propagandei germane, intitulat *Paris-Noir* (!!!) E o contrafacere a ziarului *Paris Soir*, redactată și ilustrată cu destul duh!

Citesc în momentul de față amintirile lui Ghensi, „Cinquante ans de vie a Paris“. Sunt plicticoase, căci autorul s-a învățat printre oamenii cei mai puțini simpatici din acel „Tout-Paris“ snob și antipatic din jurul vedetelor politicii radicale și al celor de pe scenele subvenționate. Amănunte despre o sumă de oameni care nu interesează. Dar și informații inedite despre acțiunea lui Galieni în timpul războiului, despre intrigările din acele vremuri. Prea mult despre Gambetta și anturajul său, despre Pedro Gaillard și balcâzele de la Operă.

Despre Verlaine, judecată sumară și insuficientă. Ghensi nu pricepe cât de mare poet a fost acest nenorocit, deși citează următoarele două versuri, admirabile:

„Iată fructele, florile, frunzele și ramurile,

Și iată inima mea care nu bate decât pentru dumneata“.

Aproape nimic despre Clémenceau — se vede că l-a plesnit — și prea mult despre toți ovreii din politică și de prin teatre!

30 martie. După ce câteva săptămâni nu s-a vorbit decât de el, nu se mai aude nimic despre Titulescu. Divorțează, nu divorțează — e nebun, nu e nebun, nu se mai știe nimic...

În Consiliul de Miniștri de ieri s-au hotărât cotele de ajutor pentru familiile concentraților nevoiași, de la 600 lei pe lună (București) la

300 (în comunele rurale). Rămâne de văzut care va fi criteriul după care se va stabili categoria „nevoiașilor“, căci la țară și la mahala sunt toți pârliți.

După câte aflu concentrații se înapoiază la sate, fie în concediu, fie că sunt desconcentrați, cam otrăviți la suflet. Pe jumătate bolșevizați, pretind, sub pretext că au drept la ajutor, ca alții să le facă muncile, dar ei stau cu brațele încrucișate. De același spirit îndărătnic sunt animate și muierile rămase la vatră. E o stare de lucruri care ar trebui supravegheată, să nu iasă încurcături, ca în 1907...

De la Washington se afirmă că Sumner Welles n-a dus și n-a adus propuneri de pace. Misiunea lui, pur informativă, va duce la o înțelegere mai bună între USA și statele Europei. Iar materialul pe care l-a adunat va fi folosit la momentul oportun, când va suna ceasul păcii...

O complicată mărturisire că dl Welles n-a găsit unde să sădească ramura de măslin cu care pornise în Europa...

Ambasadorul britanic la Moscova nu se va întoarce deocamdată la post, dar Anglia nu va rupe relațiile diplomatice cu Sovietele. Va rămâne față de ele în aceeași situație ca Franța.

Valul de căldură a determinat ieri și alaltăieri o puternică și timpurie furtună care a suflat mai ales în Răsăritul țării. Cum focurile iernatice nu erau încă bine stinse prin gospodăriile oamenilor, nenumărate incendii întreținute și sporite de vânt s-au întins și au distrus sute de case și de acarete, mai ales în județele Ialomița, Constanța, Brăila și Botoșani. O pacoste de un soi nou, necunoscută până acum la noi... Bucureștii vin toate deodată!

Și doctorul Lupu era să fie trimis să pescuiască păstrăvi la Bistrița... Un colonel de jandarmerie din Iași s-a prezentat la el, la Arsura în Fălciu, unde domnul doctor venise să se mai răcorească în casa părintească. „Cu ce te pot servi, domnule colonel?“ — „Nu e vorba să mă serviți d-voastră, domnule doctor, am venit să vă spun eu ceva...“ Și dă-i. Să se astâmpere, să-și țină gura, să nu mai clevească împotriva regimului, căci altfel va păți ca Madgearu. În cele din urmă, colonelul a cerut lămuriri asupra participării doctorului la o întrunire de „răzvră-

tiți“ ce a avut loc la București după internarea lui Madgearu. Lupu s-a pus la masă și a scris un lung memoriu. Aci două versiuni: a lui Costache Lupu, fratele, care pretinde că doctorul a făcut un dârz rechizitoriu împotriva regimului polițist și că a încheiat cu declarația că n-are nimic personal de mărturisit „Poliției“, deoarece „a spus Regelui tot ce avea de spus“ — și alta a Ministerului de Interne, unde se afirmă că Lupu a negat toate învinuirile ce i se aduceau și s-a declarat cu totul supus legilor și regimului...

31 martie. Împlinesc azi opt zile de pat. Abia mi-a trecut un acces de gută, a venit altul... Scriu ca vai de mine, cu caietul proptit pe o perină... Ieri am început un tratament cu unde scurte; pare că-mi face bine.

Cuza a luat cuvântul la Senat, la legea colonizărilor, ca să protesteze împotriva Consiliului Superior Economic și a mea personal, ca președinte al acestui Consiliu, fiindcă în avizul nostru cerusem să se înlocuiască în lege calitatea cerută de „etnic român“ prin cea de „cetățean român“, pentru beneficiarii legii. Cererea noastră se întemeia pe considerația că în vremurile actuale nu era nimerit să mai ațâțăm nemulțumiri minoritare, Ministerul Agriculturii, stăpân pe aplicația legii, putând în fapt rezerva numai românilor etnici loturilor de colonizare. Bătrânul Cuza nu putea evident pierde un prilej să mai sune o dată din trâmbița sa. Senatul a aplaudat ieșirea naționalistă a bătrânului luptător, dar n-a mai aplaudat deloc când trâmbița a început să sune laudele lui Hitler... Cum nu mă aflu în Senat, incidentul n-a avut urmare. M-am înțeles azi-dimineață cu Gafencu să obțină de la Ionescu-Sisești să-l lase și el să cadă în cuvântarea pe care o va rosti în ședința de mâine, (căci abia mâine se isprăvește discuția legii). Când dușmanul stă cu armele încărcate la graniță, orice pretext de conflict trebuie evitat. Asta o pricepe oricine, afară de pătimași de teapa lui Cuza...

Târcovnicul Molotov a făcut în fața Sovietului Suprem moscovit o lungă expunere a politicii externe rusești. Spiritul pacific sovietic, conflictul cu Finlanda și pacea care a urmat, raporturile economice cu Germania, încercările de provocare anglo-franceze — au făcut pe rând obiectul unor disertații searbe și fățarnice. Pentru noi, e interesant că pentru prima dată un reprezentant oficial al Sovietelor a pus pe față

chestia Basarabiei și a raporturilor Moscovei cu România. După ce a vorbit de pactele de neagresiune încheiate de Rusia cu Turcia și cu Iranul, dl Molotov, continuând expunerea raporturilor rusești cu țările de la Sudul Republicii, a declarat că cu România, Sovietele n-au încheiat pact de neagresiune, din cauza Basarabiei, a cărei anexiune Sovietele n-au recunoscut-o niciodată. Dl Molotov a adăugat că Sovietele *n-au avut și n-au intenția să rezolve această chestiune pe cale militărească* și că prin urmare relațiile dintre Rusia și România sunt și rămân pașnice...

Aceste declarații ale lui Molotov au impresionat adânc opinia publică românească, căci, deși știam noi toți ce ne coc rușii, nu avusesem până acum dovada oficială a pretențiilor moscovite. Acum o avem. În fapt, declarațiile lui Molotov nu schimbă cu nimic situația: bănuiam noi că Moscova va aștepta un prilej favorabil ei pentru a pune chestiunea Basarabiei, *acum o știm*, și atâta tot. Rușii nu ne vor declara război cât timp vor risca să se încurce în același timp și într-un război balcanic și prin urmare european. E mai probabil că vor aștepta pacea generală ca să pună chestiunea. Dacă atunci marile Puteri europene vor fi istovite și neputincioase, situația noastră va fi rea — dacă marile Puteri vor mai fi încă în picioare, vom vedea...

Am impresia că sovieticii vor mai mult să țină chestiunea Basarabiei deschisă, pentru orice eventualitate și pentru orice șantaj posibil, și că pentru moment nu există într-adevăr pericol din partea lor.

Dl Molotov a mai explicat că dacă Sovietele nu mai au un ministru la București, cauza este incidentul însărcinatlui cu afaceri Butenko¹ care a dispărut în toamna anului 1938, incident care n-a fost încă lămurit!!

Ziarele noastre de azi-dimineață publică o lungă informație, un fel de comunicat neoficial, dar vădit redactat de Ministerul nostru de Externe, prin care se răspunde afirmațiilor neexacte ale d-lui Molotov, arătându-se că avem chiar două dacă nu trei pacte de neagresiune cu Rusia: pactul Kellog din 1928, pactul de întărire a acestuia (Varșovia, 1929), în ce ne privea pe noi, pe Estonia, pe Letonia și pe Soviete — și pactul de definiție a agresorului (din Londra 1933) prin care se recunosc posesiunile teritoriale din acel moment al Statelor semnatare... Toate acestea le știu și rușii, dar e bine să le amintim că noi nu le-am uitat...

¹ După plecarea lui Ostrovski, însărcinatul cu afaceri Butenko a dispărut din București, delapidând și o sumă însemnată de lire sterline aparținând Sovietelor. S-a făcut o anchetă la care a luat parte și reprezentantul Sovietelor din Praga, anchetă care n-a dat nici un rezultat. Sovietele au rămas cu convingerea că autoritățile române au favorizat fuga diplomatului escroc. Butenko, după ce a sosit în Italia, s-a predat Ducei, care a speculat destăinuirile lui în politica sa anti-sovietică...

La Berlin se comentează favorabil declarațiile lui Molotov față de noi — în sensul că ele îndepărtează orice pericol momentan de război. Presa germană adaugă că, cât timp va exista prietenie între România și Germania, nu va fi nimic de temut pentru noi din partea rușilor...

Presa germană ar trebui să mai adauge: și cât timp va fi Germania puternică și prin urmare ascultată la Moscova!

Azi se inaugurează cu mare solemnitate Camera de Comerț româno-iugoslavă. Sârbii ne întorc politețele făcute cu prilejul inaugurării Camerei iugoslavo-române la Belgrad. Ne-au trimis pe Andreș, ministrul lor de Comerț și pe primarul Belgradului. Ședința de inaugurare de azi trebuia să o prezidez eu. M-am scuzat, fiind în pat — ca și la difteritele mese și recepții date în cinstea oaspeților noștri, care au venit cu duiumul.

Hotărârea noastră (Camera a și votat legea) de a clădi un sat nou în Asia Mică încercată de cutremur a produs o excelentă impresie în sferile turcești.

Noul Guvern central al Chinei, alcătuit sub influența japonezilor și sub președinția lui Wang-Cing-Wei, s-a instalat la Nanking și a publicat un foarte atrăgător program de muncă și de pace.

Guvernul chinezesc din Ciung-King protestează împotriva noului Guvern, și diplomații săi acreditați pe lângă Puterile străine cer ca „uzurpatorii” din Nanking să nu fie recunoscuți...

1 aprilie. Luni. Promoțiile de ofițeri, care urmau să termine școlile în iunie, au fost înaintate excepțional acum, în vederea eventualelor necesități de completare a cadrelor. Tinerii sublocotenenți, de toate armele, au depus ieri jurământul în fața Regelui, care cu acest prilej a răspuns indirect lui Molotov că România e gata să facă față oricărui pericol... Noua promoție de ofițeri a primit numele de „promoția Regele Ferdinand”.

Guvernul Național din Nanking și cel vechi din Ciung King au intrat în lupta diplomatică deocamdată. Ce e nostim e că tocmai Guver-

nul instalat de inamic — cel din Nanking — poartă numele de Guvern național, iar cel într-adevăr național din Ciung King e învinuit de a fi vândut strănilor. Guvernul care se constituise la Peking (tot sub protecția japonezilor) s-a transformat în „Consiliul Chinei de Nord”.

Statele Unite ale Americii au declarat deja că nu vor recunoaște Guvernul din Nanking.

Reichul a publicat o *carte albă* ce conține o serie de rapoarte și documente menite să dovedească că ambasadorii Statelor Unite mai ales Bullitt, de la Paris, au împins cât au putut la declararea războiului. Despre Bullitt aş putea mărturisi și eu și declarațiile lui de acum un an se găsesc la locul cuvenit în aceste însemnări.

Publicația germană a fost făcută în scopul să producă zădărnici în America și să ridice opinia publică împotriva lui Roosevelt și a agenților săi, tocmai în ajunul alegerilor prezidențiale și a zădărnici astfel o posibilă a treia candidatură a actualului Președinte. Scopul n-a fost însă atins și întreaga opinie publică americană, dimpotrivă, s-a ridicat împotriva „calomniilor” germane cu atât mai multă furie cu cât și-a dat seama că nu toate actele din *cartea albă* puteau fi considerate ca falsificate...

Rezultatul ieșirii germane a fost astfel diametral opus celui urmărit. Nemții au fost totdeauna lipsiți de dibăcie și de tact.

Ieri, mare concurență româno-iugoslavă pe terenul fotbalului. S-au jucat 3 meciuri, 2 la București și 1 la Belgrad. Echipele cele mari, la București, au făcut partidă nulă (3:3), echipa „juniorilor” iugoslavă a bătut pe cea română (2:0) — tot la București — iar echipele B, care s-au întâlnit la Belgrad s-au ales cu 0 pentru România și 1 pentru Iugoslavia. O singură victorie putând fi și darul întâmplării, putem zice că echipele ambelor țări s-au clasat la egalitate.

2 aprilie. *Cartea albă* germană continuă să fie discutată cu aprindere în Apus, până în America. Documentele publicate fiind ridicate din arhiva Ministerului de Externe din Varșovia, Potocki de la Washington și polonezii din Paris le declară false... Bullitt și Kennedy, ambasadorii din Paris și Londra, protestează și ei...

Pe de altă parte, secretarul de Stat Cordell Hull declarând în treacăt că politica lui n-a corespuns și nu corespunde cu a ambasadorilor USA

din Paris și Londra — admitându-se că documentele publicate n-ar fi apocrife — presa germană caută să pună în contradicție pe zisul Cordell Hull cu șeful său Roosevelt...

Din încordata polemică reiese tot mai mult solidarizarea politicii Statelor Unite cu Anglia și cu Franța. Toată presa americană și cercurile politice, cu excepția celor neînsemnat de puțini germanofili, înjură pe nemți. Dacă asta a urmărit Guvernul din Berlin, apoi a reușit pe deplin...

Cu privire la noul Guvern chinez din Nanking, Cordell Hull a declarat că constituirea lui e în flagrantă contrazicere cu tratatul celor 9 Puteri, și că în consecință USA nu-l va recunoaște. Guvernul japonez a declarat în schimb că „Japonia nu va putea colabora cu țările care nu vor recunoaște Guvernul din Nanking“, și a explicat că *acest Guvern constituie singura încercare viabilă de a pacifica China*. Cine e contra lui dovedește că vrea să întrețină războiul...

Statele Unite au început mari manevre în Oceanul Pacific, spre insulele Hawai, manevre la care vor participa 130 vase de război, 500 avioane și 43 000 oameni...

Se dezmințe știrea publicată de presa germană după care Anglia ar fi cerut Turciei autorizație de trecere prin Strâmtoarea pentru flota aliată în vederea stabilirii unui blocus al coastelor rusești. De la Ankara se observă că în conformitate cu tratatul din Montreux o asemenea autorizație nici n-ar putea fi acordată câtă vreme Turcia va rămâne neutră. E drept că de curând ministrul de Externe turc a declarat că Turcia nu e neutră, ci numai „nebeligerantă“...

Din Paris se telegrafiază — în legătură cu chemarea lui François Poncet — că toți reprezentanții Franței în Europa vor fi chemați pe rând, noul Guvern dorind să se informeze asupra posibilităților franco-engleze.

Confederația Sovietelor s-a înmulțit cu un Stat nou, al 12-lea: Republica Carelo-Finlandeză, care s-a constituit și a fost admis în „uniunea“ republicilor sovietice (URSS). Să-i fie de cap!

Comentariile expunerii lui Molotov: Rusia Sovietică ar fi putut cuceri întreaga Finlandă, dar n-a făcut-o, ci s-a mulțumit să asigure apă-

rarea Leningradului și a Murmanskului, lăsând Finlandei întreaga ei independență internă și externă, după cum această îndoită independență a fost lăsată și Statelor Baltice care continuă să trăiască liniștite... Aceste lucruri frumoase le spun gazetele din Moscova și Berlin ca să dovedească că Sovietele sunt esențialmente pacifice și nu urmăresc cuceriri... Probabil ca să întărească „pacea“ vor să pună mâna și pe Basarabia...

Dom' Guță Tătărescu a făcut „o inspecție inopinantă“ în Țara Moților... Vechile obiceiuri demagogice... Din această inspecție „inopinantă“, Țara moților s-a ales cu reparația casei lui Avram Iancu...

Incendiile continuă din cauza vântului și a frigului care oprește pe gospodari să-și stingă focurile. Peste o sută de case din satul model Fărșari la 12 km de Silistra, au ars cu tot ce era pe lângă ele... Satul Fărșari e primul sat model construit de coloniștii macedoneni.

S-a stins în fine focul de gaz metan care ardea lângă Mediaș, din vara anului 1933. De șapte ani, ca o flacără de vulcan, focul lumina noaptea la zeci de km. Valoarea gazului astfel irosit se urcă la zeci de milioane... Toate încercările de stingere au dat greș, până la aceasta din urmă. Succesul stingerii e datorat unui inginer Popovici, care a muncit din noiembrie până la sfârșitul lui martie, dar în fine a izbutit.

Ziarele franceze cu data de 30 martie sosite azi ne aduc textul comunicatului de la Londra, dat cu prilejul celei de-a 6-a întruniri a Consiliului Suprem de Război aliat.

Comunicatul este publicat sub titlul *Declarația solemnă franco-britanică* și partea lui esențială e următoarea: „Guvernul Republicii Franceze și Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord se angajează mutual, să nu negocieze, nici să încheie armistițiu sau tratat de pace, în timpul acestui război, decât de comun acord.

Ele se angajează să nu discute clauzele păcii decât după un acord complet între ele, asupra condițiilor necesare, pentru a le asigura respectiv garanțiile efective și durabile ale securității lor.

Ele se angajează, în sfârșit, să mențină, după restabilirea păcii, comunitatea lor de acțiune în toate domeniile atâta timp cât ea va fi

necesară pentru apărarea securității lor și pentru reconstrucția, cu concursul altor națiuni, a unei ordini internaționale care să asigure în Europa libertatea popoarelor, respectul dreptului și menținerea păcii”.

Pentru noi, ca principiu, e foarte bine. Rămâne de văzut aplicarea.

Blumenfeld povestește că Victor Antonescu — vechiul confident al francezilor — i-ar fi spus că Thierry e pe punctul să ceară transferarea lui, deoarece e personal prea recunoscător Regelui Carol ca să se lase târât într-o situație în care ar avea de combătut politica Majestății Sale...

Nu corspunde cu starea de spirit pe care am găsit-o eu la Thierry, în ultima noastră întrevedere. Dacă informația lui Antonescu e totuși exactă, atunci aveam o dovadă mai mult că Thierry e stăpânit numai de nervii lui. *Căci n-are motiv să se plângă de politica pe care o urmărește Majestatea Sa...*

Afacerea expulzării ziaristului Löwell nu e terminată încă. Englezii nu se lasă. *Reuter* a cerut o anchetă. Ancheta a dovedit că nu Loewell a trimis telegrama încriminată, fiindcă n-a trimis nici una. Deșteptii noștri au obiectat că a trimis-o din Sofia (de la București la Sofia prin curier). Ancheta oficială provocată de englezi a dovedit însă că nici de la Sofia, Loewell n-a trimis nimic. Acum deșteptii nu știu pe unde să scoată cămașa. Se zice că Loewell va fi autorizat să revină pentru 10 zile în țară — unde și-a lăsat bagajele și nevasta — și apoi va pleca, *el*, de bună voie...

Afacerea Procopiu (Finanțe) despre care nu se mai vorbea, după dezmințirile oficiale din toate părțile, revine la ordinea zilei. „E totuși ceva...” („Nu iese fum fără foc...”.) Iată ce mi se spune acum din izvor destul de sigur:

Amicul Procopiu e înșurat, dar mai are și o damă, și vrea să divorțeze de legitima lui și să ia, *poate*, dama. De câțva timp închisese sculele nevastei, *care de fapt erau ale lui*, într-o casetă, și în altă casetă închisese banii numerar agonisiți cu sudoarea frunții sale. Prin urmare casete — nu saltea sau saltele. Într-o bună zi (mai mult într-o zi rea) casetele au dispărut. Procopiu n-a stat un moment la îndoială: casetele fuseseră șterpelite sau de legitimă, ca să se asigure de „avutul comun” și să-și asigure viitorul — sau de ilegală, doritoare să-și asigure o ar-vună în vederea viitorului contract.

Procopiu a țipat, s-a tocmnit și cu una și cu alta, a încercat „să se împace” cu ele. Nici un rezultat... Atunci a reclamat la Poliție *pentru furtul sculelor* numai, ca să împiedice vânzarea lor și în acest scop a trebuit să dea o descriție amănunțită a giuvaerelor dispărute. Prefectul Modreanu, care, fenomen de necrezut în regimul de azi, e un om cinstit, a fost impresionat de descriția primită și a chemat un expert care a evaluat sculele, *după descriție* la 4–5 milioane lei. Modreanu s-a întrebat cum un funcționar, fie el și înalt, a putut realiza o asemenea sumă, și la ziua sa de lucru a supus cazul Majestății Sale... Regele s-a mirat și el și a pus să se facă o anchetă. Ancheta e în curs... Mitiță, care nu vrea să piardă un colaborator atât de prețios capabil să scoată bani din pământ, înăbușă cât poate afacerea. Nu se știe până acum care va fi rezultatul anchetei...

Miercuri, 3 aprilie. Discursul săptămânal de ieri al lui Chamberlain, la Camera Comunelor, a fost așteptat cu nerăbdare în nădejdea că va lămuri planurile de întetire a războiului, fixate în ultimul Consiliu Suprem. Din acest punct de vedere discursul premierului britanic a fost o decepție, căci n-a spus nimic mai mult decât se știa de pe urma comunicatului publicat cu prilejul faimoasei ședințe. Între rânduri se poate însă pricepe că întetirea războiului se va manifesta înainte de toate prin intensificarea până la extrema limită a blocus-ului maritim.

Se poate pune aci întrebarea — și și-au pus-o mulți, chiar în Anglia și în Franța¹ — la ce servește blocus-ul maritim al Germaniei dacă căile ei terestre rămân deschise? Germania nu mai poate importa nimic pe mare, dar poate importa, dacă nu tot ce vrea, în tot cazul ce îi trebuie, prin Italia, prin Iugoslavia, prin România, prin Rusia. Pe de altă parte blocus-ul și contrablocus-ul maritim aduc enorme pagube neutrilor, Angliei și Franței. Aliații nu vor putea constrânge Germania prin blocus-ul maritim. Trebuie găsit altceva — sau dacă nu să se încheie pacea...

După cuvântarea lui Chamberlain, a luat cuvântul șeful opoziției „megior” Alttee care și-a exprimat mulțumirea asupra hotărârii luate de Consiliul Suprem cu privire la continuarea colaborării cu Franța și după război.

¹ Articolul generalului Duval în ultimul număr din *Revue des Deux Mondes* e foarte interesant, în această privință.

Camera franceză s-a redeschis ieri. Guvernul Reynaud n-a fost răsturnat. De altminteri n-a fost nici un vot.

Am găsit un american care să pledeze pentru noi. Profesorul Moseley, de la Universitatea Cornell (?) a scris în revista *Foreign Affairs* un articol intitulat: „Drepturile României asupra Basarabiei“. Argumentele cunoscute. Bine și așa, tot e ceva...

Generalul Weygand a dat un interviu. „Știu că Germania e gata să dea lovituri în jurul ei. Unde va încerca să lovească, vom lovi imediat și noi. Avem în Siria tot ce ne trebuie pentru o intervenție repede...”

Generalul a adăugat că dânsul este comandantul forțelor franceze în Siria și nimic mai mult. Armata turcească e comandată de mareșalul Ceașmak — iar forțele engleze din Palestina depind de Comandamentul britanic din Egipt.

Discuțiile în jurul *cărții albe* germane continuă, mai ales în America unde au pătruns și în Parlament. Senatorul democrat Reynolds a cerut numirea unei comisii în fața căreia să fie chemați ambasadorii Bullitt și Kennedy precum și subsecretarul de Stat Sumner Welles spre a fi ascultați. O cerere identică a fost făcută în Camera Reprezentanților de către deputatul Fisch (cel cu propunerea de armistițiu de la Oslo, cu prilejul conferințelor interparlamentare...).

Secretarul de Stat Cordell Hull a declarat presei că deși s-a încheiat pace între Finlanda și Soviete, „embargo-ul“ moral, în materie de armament, trebuie menținut mai departe împotriva Rusiei.

Cu toată temperatura scăzută (de trei zile, între +3° și +5°) inundațiile continuă. Nistrul și Prutul au ieșit din matcă și au cotropit locurile joase de lângă albia lor. Floare la ureche pe lângă dezastrele din Iugoslavia...

Cecropid la mine. Pe lângă Clodius a venit și Pilder. Printre nemți domnește o anarhie completă. Vor lei, ca să poată face cumpărări masive de cereale, dar nu se mai înțeleg nici între ei asupra metodelor de a și-i procura... Unii propun sporirea valorii markului, alții cer credite

de finanțare, alții nu mai știu nici ei ce mai cer. Neubacher, deși adus și prezentat de Clodius ca omul lui, nu se mai înțelege cu el. Guido Schmidt, cântă și el cântecul său. În total harababură... La urma urmei tot în spinarea noastră se vor sparge toate...

Joi, 4 aprilie. Ministerul Chamberlain a fost remaniat. Deși poziția lui Sir Neville era identică cu a lui Daladier, englezul a scăpat cu o remaniere și a rămas în fruntea Guvernului. Deosebire de moravuri și de tradiție politică...

Lord Chatfield, ministrul Coordonării, a demisionat și a ieșit din Guvern. Alt ministru al Coordonării n-a fost numit, dar Winston Churchill, rămas Prim Lord al Amiralității va prezida „un comitet de coordonare“ compus din miniștrii resorturilor militare și navale. Kingsley Wood, ministrul Aviației, a trecut la Sigiliul Privat și în această calitate va prezida un „comitet de coordonare economică“ — iar în locul lui a fost numit Sir Samuel Hoare. La principalele portofolii — Finanțe, Interne, Externe, au rămas foștii miniștri. Numeroase schimbări la Departamentele secundare. Politicește, aspectul Cabinetului a rămas același.

Revista hebdomadară *L'Illustration* a reprodus pe coperta numărului său din săptămâna trecută o fotografie reprezentând pe Paul Reynaud în Cabinetul său de la Finanțe, stând de vorbă cu Sumner Welles — fotografie în care se vede pe peretele Cabinetului ministerial o hartă a Europei. Același clișeu a fost reprodus și de alte foi ilustrate franceze. Harta de pe peretele lui Reynaud a ridicat însă o furtună în Ungaria, în Bulgaria și în Germania și natural a ținut isonul protestărilor și Italia. *Toate aceste țări au văzut în harta cu pricina proiectul Alianțelor de împărțire a Europei după război.* În realitate, harta este o hartă a Europei de înainte de război. Cehoslovacia, Polonia, Germania nu se arată pe dânsa reconstituite, ci așa cum au fost înainte de modificările de graniță din 1938 și 1939. Reproducerea fotografică nu e nici măcar exactă: fotografii a întărit unele trascuri de fluviu, altele de granițe încât unele confuzii sunt vizibile. Astfel, Dunărea pare a fi devenit granița Ungariei spre Nord.

De aci urlatele patrioților de la Budapesta care declară că „nu vor ceda nimic“ din teritoriul pe care-l ocupă azi. Tot e bine că în loc „să ceară“, ungurii afirmă azi „că nu vor da“!

Vâlva pe care o face acest incident ridicol, arată pe de o parte nesiguranța zilei de mâine, pe de alta starea de enervare în care a ajuns lumea...

Parisul a dat dezmințirile cele mai categorice în ce privește „intențiunile” ce s-au atribuit Guvernului francez prin publicarea acestei hărți... Budapesta tot nu s-a liniștit încă...

Paul Reynaud a trimis prin radiofonie un mesaj Statelor Unite — mesaj prin care explică poziția Franței față de ideea păcii și de ideea unui echilibru european postbelic bazat pe înțelegere și pe libertate economică... Interesantă de relevat afirmația că pacea nu se va încheia la masa verde ci pe câmpul de bătaie...

I. Gr. Periețeanu, vicepreședintele Senatului, a fost brusc expedit la Londra. Nici n-a avut vreme să vină să mă vestească... Se zice că a fost chemat, sau trimis, de Malaxa (după cum se admite că ilustrul Maher e la Londra sau la București, căci nu se știe...) pentru un proces pe care i l-ar fi intentat Căpi, sau Pepi, sau altă societate din ale lui Ausch-nit — sau poate chiar Westminster Bank...

Misterul continuă să planeze asupra tuturor acestor afaceri nemai-pomenite...

Se zice că Guvernul polonez din Angers vrea să dea în judecată (în fața cărei instanțe?) pe Smigly Rydz, pe Beck și pe generalul Skladowski (fostul prim-ministru) pentru nepregătirea țării de război și pentru abandonarea Poloniei pe când luptele erau încă în curs...

Cenzura franceză a oprit răspândirea acestei știri, care n-a fost însă dezmințită.

Primele alegeri în Partidul Democrat pentru desemnarea delegaților care vor participa la alegerea Președintelui Republicii au avut loc în Statele Wisconsin și New York și rezultatul lor a fost o majoritate zdrobitoare pentru Roosevelt. Prezentarea și a treia alegere a actualului Președinte par de pe acum certe. Afară numai dacă evenimente neprevăzute nu vor schimba cu totul conjunctura politică actuală...

Secretarul de Stat Hull a declarat deputatului Fissh că nu autorizează pe ambasadorul Bullitt să apară în fața unei comisii de anchetă parlamentară. D-sa a adăugat că dl Bullitt a dezmințit cuvintele ce i

s-au pus în sarcină prin *cartea albă* germană, și că Secretariatul de Stat a aprobat această dezmințire.

Ieri am ieșit din casă, după 12 zile de pat și de odihnă, la care m-au osândit două accese subintrante de gută. Am dejunat la Clubul Miliar-darilor și am prezidat ședința de Senat...

Cei 44 de foști deputați comuniști francezi dați în judecată pentru că au contravenit la legea prin care Partidul Comunist a fost dizolvat în Franța au fost condamnați — unii în lipsă — la 4 și 5 ani de închisoare, și unii din ei și la amenzi.

Unde sunt zilele Frontului Popular!

Pilder, în treacăt prin București pentru două zile, a fost ieri la mine. Ca director al afacerilor lui Dresdner-Bank în străinătate știe multe. A văzut de curând și pe Führrer și pe Ribbentrop. *El afirmă* că Führrerul *nu vrea* să facă război cu Franța și nici cu Anglia și că din ordinele lui nu se săvârșește nici un atac atât pe teritoriul francez cât și pe cel englez. Hitler și Ribbentrop *își dau seama de pericolul rusesc* și vor să evite prăbușirea Europei. Am întrebat: atunci de ce au început războiul? Pilder a părut cam jenat de întrebarea mea și mi-a mărturisit că crede că atât Führrerul cât și Ribbentrop *n-au crezut că Anglia se va mișca, în ajutorul Poloniei...*

Pilder mai crede că și azi (mi-a spus-o deja cu prilejul ultimei sale vizite) *că se lucrează serios pentru o înțelegere*, că Roosevelt e complet câștigat la această idee, și că pacea va veni *peste câteva luni, fără ca războiul să se înțească până atunci*. Chiar dacă anglo-francezii vor pune stăpânire pe apele scandinave, *Hitler tot nu va reacționa*. Cum? am întrebat eu, dacă flota britanică ar face poliția apelor scandinave, Hitler nu va face nimic? *Nimic* — a fost răspunsul categoric al interlocutorului meu.

Pilder mi-a mai spus lucruri foarte interesante în domeniul economic. *Blocus-ul e foarte sensibil Germaniei*. Pe căile de uscat, deschise Germaniei, nu se poate importa serios decât din România. Din Rusia, nu se importă *nici un sfert* din cât se importă de la noi. *Rușii pun rea voință și sabotează convențiile lor cu Germania*. Politicește vor și mai puțin să se angajeze cu Berlinul. Hitler a încercat să pună la cale un pact de neagresiune față de noi, și la Brenner s-a tratat chestiunea „te-

meinic“. Nu e exact că Mussolini nu vrea să semneze alături de sovietici (pretinde Pilder) — rușii nu vor să semneze nimic: vor să-și păstreze libertatea acțiunilor lor... Revenind la cele economice, după ce mi-a vorbit de Rusia, Pilder a trecut la celelalte țări neutre din care Germania și-ar putea procura materii prime și alimente. Aceste țări — Scandinavia, Elveția, Italia, Iugoslavia *nu pot însă furniza lucru mare*, fiindcă pe de o parte ele nu produc cele necesare Germaniei iar pe de altă *propriul lor import este contingentat de Aliați și redus la necesitățile locale*. Astfel, importul Germaniei din aceste țări a scăzut enorm și de unde la începutul războiului Germania era debitoare față de ele, acum e creditoare căci a trimis foarte multe mărfuri manufacturate și mașini în speranța unui import care nu s-a realizat. Astfel, Pilder mi-a citat cifre: în Elveția, Germania are un disponibil de 60 milioane franci elvețieni, în Suedia de peste 70 milioane coroane suedeze. „Am ajuns — a adăugat Pilder — să fim țară cu devize disponibile!“ *Azi toată economia Germaniei e bazată pe România*. Iată de ce raporturile dintre cele două țări trebuie să fie excelente, întrucât privește intențiile Germaniei...

Cu privire la negocierile actuale dintre noi și nemți, pentru găsirea „leilor“ necesari tranzacțiilor germane, Pilder e sigur că se va găsi o soluție... E vorba acum să se negocieze din disponibilul Germaniei în Suedia, și să se transforme coroane suedeze în lei românești, prin savante viramente...

Cele spuse de Pilder în această privință corespund cu afirmațiile făcute mie ieri de Christu, că *nu e vorba de sporirea cursului mărcii*...

Pilder pleacă azi, dar revine la 20 aprilie (adunarea generală a Societății Bancare).

Cercurile financiare și cafeneaua — până la un punct și lumea politică — sunt încă la noi sub „emoția“ discursului lui Molotov. La bursă, toate efectele au scăzut. Au scăzut ce e drept și din cauza noii taxe de 2% pusă asupra tranzacțiilor, taxă al cărui efect real e de 6 și de 8% căci aceleași titluri trec prin mai multe mâini în aceeași zi.

În ce privește discursul lui Molotov, nu pricep „emoția“. Discursul lui Molotov n-are nici o importanță. Ce spune sau nu spune un bolșevic, sau mai mulți bolșevici — e egal cu zero. Între Rusia și noi situația e clară. Politica Sovietelor a evoluat în ultimii ani și din comunist și pacific Statul rusesc s-a transformat pe îndelete într-un Stat imperialist și de pradă. În programul actual al Moscovei e cuprinsă și re-

stabilirea vechilor granițe ale Imperiului țarist (cel puțin). Pe baza acestui program rușii pretind și vor Basarabia noastră. Dacă am fi numai noi și rușii pe lume, soarta Basarabiei ar fi lămurită: un popor de 20 milioane nu poate rezista unui popor de 200. Dar cât timp nu vom fi singuri, rușii nu ne vor ataca. Rușii nu vor să intre în războiul european. Toată politica lor e să rămână cu forțele lor intacte până la sfârșitul conflictului și să împingă pe de altă parte războiul până la istovirea Puterilor occidentale. Și atunci, la pace să vină cu pretențiile lor...

Dacă războiul se va termina fără distrugerea Germaniei, Franței și Angliei — n-avem nimic de temut din partea Rusiei — dacă nu, atunci nu numai noi, dar Europa întreagă va fi la cheremul Moscovei. Ce spune sau nu spune Molotov *astăzi*, e fără importanță...

Politica pe care o face Rusia, e exact și politica pe care o face Italia. E nostim că făcând aceeași politică, cele două dictaturi nu se înțeleg... Și Italia e hotărâtă să aștepte *cu forțele ei intacte* istovirea beligeranților și atunci, când nimeni nu va mai putea opune vreo rezistență lăcomiei ei *să ceară realizarea tuturor dezideratelor sale*.

Ca și Rusia, Italia are interes *să dureze* războiul cât de mult, dar fără dănsa. Cât aud de mediația Ducelui pentru pace, îmi vine să râd...

Vineri, 5 aprilie. În ședința de ieri a Senatului am avut puțin teatru. S-au deșteptat pentru o clipă boierii din somnul cel de moarte și pașnica incintă s-a animat. Incidentul a fost provocat de Nicușor Miclescu și de Aurică Vlad, care au luat cuvântul în chestiune personală. În ședința de marți (eu nu eram de față), cu prilejul discutării proiectului de lege pentru ratificarea decretelor-legi, cei doi senatori sus-numiți au protestat împotriva numărului exagerat de legi promulgate prin decret în timpul vacanței de Crăciun a Parlamentului. În răspunsul său, Istrate Miclescu a gafat: în loc să aducă argumente oarecare în favoarea decretării legilor, a pretins că senatorii numiți¹ *n-aveau dreptul să se ridice împotriva inițiativei regale de legiferare*. Miclescu și Vlad au protestat pe loc, în aprobarea întregului Senat, și ieri au cerut cuvântul în chestiunea personală ca să lămurească chestiunea. Miclescu a fost foarte bine; deși e departe de a fi un orator, a vorbit ca un om cinstit și de bună-credință, cum e. Vlad deși sifilitic terțiar, paralic general și diabetic, n-a spus prea multe prostii, și a amintit de monarhismul său de pe vremea războiului, când agenții boșofili din București veneau în Ardeal să facă propagandă pentru detronarea Regelui Ferdinand. Mi-

¹ Și Miclescu și Vlad sunt senatorii numiți.

clescu, amintind că a început să facă politică sub Regele Carol I, alături de Carp, a avut o formulă bună: „Pe vremea aceea Guvernul acoperea pe Rege, acum s-au răsturnat toate și miniștrii vor să se acopere cu Regele...” În treacăt a mai plesnit pe Miclescu, dureros. Nenea Istrate a avut o zi rea; de altminteri începe să se ramolisească: înainte de discuția personală, în cursul discuției asupra legii chiriilor, adormise pe banca ministerială.

În răspunsul său a tăiat fire de păr în patru, a explicat că a spus că n-a vrut să spună, a dat înapoi. Incidentele mai vii au fost însă provocate prin două întreruperi: a ministrului Portocală în cursul cuvântării lui Miclescu și a ministrului lichea Andrei în cursul cuvântării lui Vlad. În slugărnicia lor s-au ridicat împotriva cuvântărilor sub pretext că încălcăm art. 50 din Regulament care interzice punerea Coroanei în discuție. I-am pus în două cuvinte pe fiecare la loc arătându-le că poliția ședinței îmi aparține numai mie, și că de altfel oratorii n-au pus Coroana în discuție, ceea ce n-aș fi tolerat.

Cearta a avut un epilog în Comisie, după ședință, unde dl Portocală, al cărui mandarinat politic e de dată recentă, și-a permis să exclame: „Senatul s-a purtat astăzi *in mod ignobil*, ar merita să fie dizolvat, sau cel puțin trimis acasă pe o lună...” Senatul aplaudase într-adevăr foarte zgomotos pe Miclescu și deloc pe Micescu... Dacă aș fi fost de față aș fi chemat la ordine pe dl ministru — dar n-am fost. Incidentul mi s-a raportat aseară târziu. Azi-dimineață am pus lucrurile la punct cu Tătarescu, care a dezaprobat pe cei doi miniștri, pe Portocală și pe Miclescu și mi-a făgăduit că le va face observațiile cuvenite. În ziare a apărut *in extenso* răspunsul lui Miclescu și *nimica* din cuvântările lui Miclescu și Vlad. Ba despre Vlad s-a spus chiar că a luat cuvântul la legea chiriilor!

Biroul publică dezbaterile în *Monitorul Oficial*, și de această publicare e răspunzător. Pentru ce apare sau nu apare în gazete, e răspunzător Guvernul, cu Cenzura lui...

După telegramele din Londra, remanierea Guvernului Chamberlain nu e decât un prim pas pe calea unei adevărate lărgiri a Ministerului. Deocamdată n-a intrat nici un laburist, schimbările în echipă n-au fost determinate decât de considerații tehnice și de ordin personal. Din punct de vedere al stabilității de direcțiune, țările democratice se arată în stare de inferioritate față de cele totalitare. La Berlin se judecă remanierea ca lipsită de mare importanță; caracteristica ei este sporirea de influență a lui Churchill, cel mai dinamic om politic englez, care, deve-

nind președintele Comitetului de coordonare al războiului, ia poziție de adevărat îndrumător al Guvernului.

La Londra s-a întemeiat „The English Comercial Corporation Led”, o societate anonimă menită să dezvolte rețelele comerciale cu România, Iugoslavia, Ungaria, Bulgaria și Turcia. *Toate acțiunile au fost subscribe de Ministerul de Finanțe* iar în consiliul de administrație figurează cele mai importante personalități din City. Se pun mari speranțe pe activitatea acestei societăți pentru captarea Statelor neutre din Sud-Estul Europei...

De data asta Malaxa a fost reperat: Șonerieu a vorbit cu el la gară alaltăieri-seară — pleca la Londra cu Periețeanu și alții. Vasăzică până acum s-a ascuns în București. Afară numai dacă n-a fost în străinătate, s-a întors și a plecat iarăși alaltăieri.

P.U.M. e în apogeul agitației. Procesul Auschnit reîncepe astăzi, la Curte. Radu Pascu, primul președinte ieșit din bideul Duduii, va intra în ședință ca să asigure condamnarea...

Ca rezultat al vizitei sale în București Buré a început în *L'ordre* o campanie împotriva Ungariei. E inadmisibil, susține dezinteresatul gazetar, ca miniștrii francezi să patroneze asociații și întreprinderi maghiare, când Ungaria s-a declarat pe față pentru revizuirea tratatelor și când contele Csaky, ministrul de Externe de la Budapesta afirmă că reconstruirea Cehoslovaciei, unul din scopurile de război ale Franței, n-ar fi de dorit... Bine că și pe parale, mai vorbește cineva și în favoarea noastră, la Paris.

Cu toate explicațiile Parisului, presa germană continuă să discute chestiunea cu „harta” din biroul lui Reynaud și blamează pe Sumner Welles care a avut *indelicetea* să se lase fotografiat în fața acelei hărți, ca și cum ar fi aprobat planurile anglo-franceze de împărțire a Europei!!!

6 aprilie. Condamnarea celor 44 de foști deputați comuniști a făcut cea mai bună impresie în Franța. Cu toate măsurile luate până acum,

comuniștii n-au încetat propaganda lor defetistă, și stând mereu în legătură cu agenții Internaționalei a III-a moscovite, otrăvesc sufletele. De acord cu opinia publică, Guvernul a hotărât și decretat noi măsuri: dreptul de percheziție la orice oră din zi și noapte, mutarea concentrațiilor din lagărele din jurul Parisului, în Africa de Nord și pedeapsa cu moartea pentru cei internați în aceste lagăre care s-ar dovedi vinovați de complicitate în distribuirea manifestelor și broșurilor comuniste...

Măsurile contra comuniștilor vin cam târziu, dar bine că au venit. S-a calculat că Guvernul Blum, care a fost de fapt în mâna comuniștilor a costat economia franceză frumușica suma de 218 miliarde franci...

Numirea lui Churchill în fruntea Comitetului apărării naționale continuă să fie viu comentată la Berlin. Presa germană crede că în curând Churchill va înlocui pe Chamberlain ca prim-ministru. Nu e probabil, date fiind moravurile și tradițiile britanice ca soarta Imperiului să fie dată pe mâna unui impulsiv ca Churchill.

În cercurile autorizate franceze și engleze se vorbește de o *alianță permanentă* între Franța și Anglia. Unii vorbesc chiar de o *fuziune*, de o federație cel puțin, a ambelor State, cu un Parlament comun. Pentru ca Germania să înțeleagă că de aci înainte o putere mai mare ca a ei va sta în calea oricăror proiecte de expansiune și de cotropire ale regimurilor totalitare.

În polemica privitoare la harta din cabinetul lui Paul Reynaud a intrat și Sumner Welles care a declarat oficial că niciodată în conversațiile sale din Paris, ca și din Roma și Berlin de altminteri n-a fost vorba de vreo hartă și că nici nu-și aduce aminte să fi văzut una în cabinetele ministrului de Finanțe francez. Dacă a fost una — după cum fotografia pare a o dovedi — atât de puțină importanță i-a dat diplomatul american, încât nici n-a băgat de seamă existența ei.

Pe de altă parte Paul Reynaud a convocat pe reprezentanții ziarelor străine la Ministerul de Finanțe, le-a arătat harta incriminată și i-a pus să constate că era o hartă veche, dinainte de anexarea Austriei și că liniile în culori trase cu mâna pe dânsa reprezentau hotarele Statelor astfel cum fuseseră modificate de evenimente. În fotografia incriminată,

fantezia fotografului care a făcut retușările a schimbat sau a îngroșat unele linii fără nici o intenție sau criteriu politic.

S-ar zice că Alah vrea să-i pedepsească pe turci pentru alipirea lor de Aliți. După îngrozitoarele cutremure care au ruinat țara, au început acum inundațiile în proporții catastrofale. Toate văile Anatoliei sunt sub apă...

Duminică, 7 aprilie. Suflă furtuna ca pe mare, fulguese și termometrul abia s-a ridicat la + 2 grade...

Anglia și Franța au trimis note identice Suediei și Norvegiei pentru *clarificarea* raporturilor acestor țări cu beligeranții, pe terenul neutralității. Conținutul notelor e încă ținut secret, dar după declarațiile făcute în ultima vreme, atât de conducătorii Guvernului britanic cât și de ai Franței, se poate lesne pricepe ce poate însemna această „clarificare”. Franța și Anglia înțeleg ca Germania să nu mai beneficieze de apele teritoriale, ale Norvegiei mai ales. Monnet, ministrul blocus-ului se află la Londra pentru coordonarea măsurilor ce se vor lua de Aliți.

La Berlin, demersul franco-englez era așteptat și n-a produs prea mare emoție. În cercurile oficiale se declară că Germania nu se va pronunța decât după ce Suedia și Norvegia vor fi răspuns și vor fi luat poziție, față de presiunea exercitată asupra lor de către Anglia și Franța. La Stockholm nu se dă în vileag conținutul notelor aliate, dar se afirmă că Guvernul suedez va răspunde cât de repede, nu fără a se fi consultat însă în prealabil cu cel norvegian.

După câte se pare, Aliții înțeleg înțelegerea războiului mai ales prin măsuri de presiune și de coerciție exercitate împotriva neutrilor. Probabil că va veni repede și rândul nostru: noua societate de Import-Export, creată la Londra n-are alt scop, desigur.

În provincia Amasia, din Anatolia, 30 de sate au fost inundate și 200 000 de oameni au rămas fără adăpost...

Chinezii din Ciung-King anunță succese militare împotriva japonezilor pe care i-au silit să se retragă spre Nanking.

Dejunat ieri la ambasadorul Greciei, Collas, cu Ciomacov, noul ministru al Bulgariei. Omul se prezintă bine și elegant, e înșurat cu o englezoaică foarte nostimă. Mâncătorii de praz s-au civilizat — nu mai există balcanici...

Au sosit în București 9 ofițeri și 21 subofițeri din aviația italiană ca să încadreze școlile noastre de pilotaj și să învețe pe piloții noștri să mânuiască aparatele cumpărate în Italia. Au fost primiți cu multă căldură, de toată lumea.

Contele Puricelli mi-a trimis o invitație la Fiera di Milano (12–27 aprilie). Aș vrea să mă duc, dar nu știu dacă voi putea...

S-a inaugurat ieri în localul fostei Legații cehoslovace din strada Vasile Lascăr, „Institutul German pentru Știință”. Scopul mărturisit: contribuție la înțelegerea pașnică între cele două popoare. Scopul real: propagandă — sub toate formele. În fruntea institutului a fost pus profesorul Gamillscheg, cunoscutul specialist în limbi romanice, din Berlin. Dl Gamillscheg vorbește perfect românește, a scris despre noi și ne iubește. De nu ne-ar năbuși cu dragostea...

Ziarul moscovit *Pravda* publică un lung articol pentru a dovedi forța Imperiului Britanic care dispune de cea mai însemnată parte a materiilor prime din lume. După înjurăturile adresate până acum Angliei, această preamărire din partea Sovietelor merită să fie subliniată...

Luni, 9 aprilie. Agenția Reuter comunică din Londra:

„Ofensiva diplomatică și economică a Aliaților, care este actualmente în desfășurare, se manifestă în 3 direcții:

1) Notele adresate Guvernelor suedez și norvegian cu privire la intenția Aliaților de a intensifica blocada.

2) Conversațiile dintre d.d. Monnet și Cross menite să strângă blocada.

3) Începerea, luni (azi) a conversațiilor dintre lord Halifax și miniștrii Angliei în Balcani.

Este probabil că Norvegia și Suedia vor răspunde la notele britanice.

Este sigur că aceste note nu conțin clauze de intimidare, notele având caracterul unei declarații a drepturilor britanice și de apărare a acestor drepturi în legătură cu încercările Germaniei de a folosi apele scandinave drept drum pe care să scape de blocadă.

D.d. Monnet și Cross au căzut de acord să astupe unele din găurile controlului contrabandei și să coordoneze chiar mai strâns ca până acum mijloacele aliate pentru exercitarea controlului.

Când miniștrii britanici în țările balcanice vor începe luni conversațiile lor la Londra, ei vor putea — pe baza societății E.N.C.O., recent creată de Guvern — să discute cum poate fi îndrumat comerțul cu Balcanii pentru ca el să folosească cât mai mult Aliaților și cum pot fi îndreptate orice produse vitale din această regiune către piețele Aliaților, împiedicând astfel Germania să prelungească războiul.

Conferința va avea de examinat și probabilitatea reînșărcinării d-lui Schacht de către dl Hitler de a stăvili aceste eforturi aliate. Nu este probabil că această eventuală reînșărcinare să neliștească prea mult pe membrii conferinței de la Londra. Într-adevăr, Aliații dispun de bani și de organizație și sunt hotărâți să atragă o tot mai importantă parte a comerțului țărilor balcanice. Nici un «vrăjitor financiar», oricât de abil ar fi el, nu poate rezista unei presiuni serioase cu o monedă blocată și cu tocul drept singură armă.

Ministrul Aprovizionării și ministrul Războiului Economic sunt tot atât de mult interesați în conferința diplomaților britanici din Balcani cât este și Foreign Office. Miniștrii britanici din Balcani vor coopera la o întreprindere care depășește cu mult cadrele diplomației, așa cum era înțeleasă înainte.

Pe de altă parte corespondentul ziarului olandez *Telegraf*, din Berlin, scrie:

„În cercurile politice germane se declară că orice concesiuni făcute de neutrii blocadei constituie un ajutor dat Aliaților. Germania stă de veghe și așteaptă să vadă care vor fi reacțiile Suediei și Norvegiei la notele franceză și engleză.

Războiul pare a continua să se desfășoare pe plan diplomatic.

Situația continuă a se prezenta confuză. Ofensiva diplomatică începută de Germania acum trei săptămâni nu a dat până acum rezultate pozitive. Scopul principal al întrevederii de la Brenner, care a fost realizarea unei apropieri între Moscova și Roma a fost mult stânjenit prin ultimul discurs al d-lui Molotov.

După două zile de crivăț, ieri-dimineață ne-am deșteptat în plină iarnă. Toată ziua a nins, ca în ajun de Crăciun. Deși în București termo-

metrul nu s-a coborât sub zero grade, zăpada a căzut atât de abundentă încât seara un strat de zăpadă de vreo 5–10 centimetri s-a întins pe tot orașul. La munte a fost mai rău: termometrul a căzut până la -8° , iar între Sinaia–Predeal–Brașov zăpada căzută s-a ridicat până aproape de un metru înălțime... Cum a fost și viscol, o sumă de automobile au rămas înzăpezite între Sinaia și Timiș. Trenurile n-au mai putut circula în acea regiune.

În schimb Dunărea crește într-una. La Severin a trecut peste cheiuri, a înecat podul căii ferate de peste Topolnița și a întrerupt linia între Șimian și Severin. De-a lungul fluviului, până la cotul Galaților, sute de hectare de semănături au fost distruse.

În Iugoslavia peste 15 000 de oameni sunt fără adăpost. Cataclismele nu s-au năpustit numai asupra Europei: furtuni groaznice sunt semnalate și în America de Nord, în Statele Unite.

Vânturile continuă și ele să provoace pagube mari: la Fălticeni au ars alte 30 de case de jidani (au mai ars tot atâtea și mai mult, acum câtva timp!), iar la Giurgiu internatul Gimnaziului industrial.

Ca urmare la demersurile Crucii Roșii s-a efectuat primul schimb de prizonieri civili și militari, între Franța și Germania. Un prim transport de 120 de prizonieri germani au sosit la Geneva. În total vor fi schimbați mai multe mii.

Guvernul chinezesc din Nanking a hotărât să nu recunoască nici un tratat pe care l-ar fi semnat sau l-ar semna Guvernul mareșalului Ciang Kai-Șek după 30 martie 1940.

În procesul fraudelor de la Fondul Bisericesc din Bucovina va fi compromis și rezidentul regal din București, Alexianu. Mi s-a adus o copie de pe procesul verbal nr. 4/1938 al Comitetului de Direcție al Fondului prin care se pun sume însemnate la dispoziția lui Alexianu — pe atunci consilier juridic al Fondului — atât ca recompensă pentru dânsul cât și ca „provizie pentru șperț” de împărțit la București... Și fostul director al Capsului, Petre Ioan, pare că va fi tras la răspundere. Dar poate că se vor face toate mușama — după obiceiul pământului. Sunt atâția hoți care s-ar putea descuraja...

Se povestește că Citta Davila, romanticul personaj exclus de la cetățenia română, care se însurase de curând cu o domnișoară frumoasă

din Cannes, a fost părăsit de nevastă-sa, tot în condiții romantice. „Tânără pereche” (dacă se poate spune) se legase cu actorul Francen, bătrână pușlama și tânără vedetă de cinematograf. Într-o seară s-au dus câteși trei la Cazinoul din Monte-Carlo. Pe la orele 11, Davila, obosit, s-a înapoiat acasă iar d-na și Francen au mai rămas „să-și încerce norocul”. D-na Davila nu s-a mai înapoiat însă deloc acasă și a scris soțului un bilețel ca să-l prevină că a plecat cu Francen. Francen este căsătorit — se zice însă că va divorța ca să se însoare la rândul său cu „domnișoara de la Cannes”...

9 aprilie. Zarvă mare: anglo-francezii au minat apele teritoriale ale Norvegiei, și vase de război aliate au pătruns și au patrat în ele. În același timp, *Agenția Reuter* a dat publicității nota Aliatilor adresată Guvernelor din Oslo și Stockholm, notă ținută secretă câteva zile pentru a se înlesni așezarea minelor. Minele au fost așezate cu o repeziciune extraordinară: într-o jumătate de zi.

Norvegia a protestat solemn împotriva încălcării neutralității ei și a cerut îndepărtarea imediată a minelor. Literatură... pentru a împlânzi pe nemți și a-i reține de la o acțiune împotriva coastelor norvegiene. În Suedia enervare mare, dar până acum fără reacțiune.

Aliatii explică în nota pe care au adresat-o Statelor scandinave, că hotărârea lor a fost dictată de atitudinea Germaniei care a nesocotit continuu, de la începutul războiului, toate regulile neutralității și toate angajamentele convenționale, atât împotriva beligeranților cât și împotriva neutrilor. Dată fiind neputința Norvegiei de a impune Germaniei respectarea apelor ei teritoriale, Anglia și Franța și-au luat asupra lor această sarcină.

Norvegia nu trebuie să privească intervenția Aliatilor ca un act inamic față de dânsa, dimpotrivă — încheie nota.

La Berlin, deocamdată se scuipă jăratec prin diferitele posturi de radiofonie și se explică că această „scandaloasă călcare a legilor neutralității, cum s-a mai văzut” (decât din partea Germaniei?) dovedește slăbiciunea Angliei...

La Paris și la Londra, entuziasm pentru actul de bărbăție săvârșit, ca și cum s-ar fi câștigat o mare bătălie...

Conferința diplomatică de la Londra a început ieri. Ambasadorii britanici din Roma și Moscova, miniștrii din București, Budapesta, Belgrad, Sofia, Ankara și Atena au ținut o lungă ședință sub președinția

lordului Halifax. Azi vor fi primiți de primul ministru și de ministrul Comerțului.

Sedință animată la Consiliul Superior Economic ieri după-amiază. Duel pe marginile politetei între Ralea și Bujoiu. Înțepături crude. În cele din urmă am hotărât să mărginim avizul nostru la aspectele economice ale legii.

În prealabil se ținuse o ședință la FRN, cu membrii biroului. S-a convenit să se înmormânteze legea la Cameră, în Comisie (cu consimțământul de „Sus“ luat de Tătărescu). Ralea nu știe nimic însă și e plin de încredere în soarta proiectului său. Dat fiind că a primit modificări esențiale și anume: suprimarea dreptului Consiliului Superior al Breslelor de a edita legi (cu simpla aprobare a unui jurnal al Consiliului de Miniștri), scoaterea Camerelor profesionale din bresle, menținerea sindicatelor și asociațiilor agricole existente, suprimarea dreptului breslelor de a face operațiuni lucrative — legea, astfel emasculată n-ar mai prezenta nici un pericol. Dar și, nici un folos...

Italia a început să se aprovizioneze cu cărbuni din Anglia... Vine vrabia la mălai!

Curtea de Apel din Galați a achitat pe Liciu, condamnat la 8 luni închisoare de Tribunalul din Iași. Se putea ca un escroc cu legături simandicoase să rămână osândit în țara lui Hübsch?

Zăpada căzută duminică s-a topit mai toată ieri. Pe Bărăgan, totuși trenurile n-au putut circula 12 ore.

La Severin, Dunărea crește încontinuu și nivelul apelor a ajuns cu 9 metri peste cota normală. Dacă vor continu să mai crească, circulația trenurilor, chiar cu transbordare nu va mai fi posibilă. Insula Ada Kaleh e amenințată să dispară sub valuri...

Miercuri, 10 aprilie. Bucureștiul a fost adânc zguduit ieri de evenimentele petrecute în Nordul Europei. Telegramele se urmau cu atâta repezeală încât aproape nu puteau fi urmărite...

Se vorbise de posibilitatea unui atac german împotriva țărilor scandinave încă de astă-iarnă, și mai ales după încheierea păcii ruso-finlan-

deze, dar nimeni nu credea în realizarea unor astfel de amenințări: încercarea părea prea îndrăzneță. Belgia și Olanda se credeau mult mai amenințate, dar vorba românului, unde dai și unde crapă...

Berlinul pretinde că invazia Danemarcei și Norvegiei sunt un răspuns la minarea coastei norvegiene efectuată alaltăieri de anglo-francezi — dar această justificare nu face cinci parale căci o expediție efectuată în condiții atât de perfecte nu putea fi improvizată în câteva ore și a trebuit să fie lung pregătită, așa încât se poate spune dimpotrivă că minarea franco-britanică a coastelor norvegiene a fost motivată de teama Aliatilor de o debarcare germană, despre pregătirea căreia probabil că aveau informații precise.

Și atunci nu se pricepe cum a putut flota engleză să lase să treacă vasele germane spre Bergen, Trondhjem și Narvik?

Succesul moral e mare, căci Germania a demonstrat că are inițiativa războiului, că este stăpână să facă ce vrea pe Marea Nordului și că execută repede hotărârile luate. Dar lovitura are și consecințe de ordin material, asigurând o bună parte din revitalizarea Reichului cu alimente și cu materii prime, mai ales cu minereurile din Scandinavia.

La noi, deprimare mare. Toată lumea își dă seama că rândul nostru va veni, mai curând sau mai târziu. Înstăpânirea asupra resurselor Țărilor de Nord va fi fără doar și poate complectată cu înstăpânirea asupra resurselor Ungariei, României, Iugoslaviei. Odată stăpână peste toate aceste țări, și cu ce mai ciupește de la ruși, de la elvețieni și de la italieni, Germania va putea rezista Aliatilor aproape indefinit...

Pe când Germania își organizează astfel rezistența și „face efectiv război“, Aliatii se mulțumesc cu discursuri, cu comunicate, cu voturi de moțiuni prin Camere și cu crize ministeriale... Din știrile ce sosesc din Paris și din Londra, pare că o zăpăceală totală domnește printre Aliati. Nu știu ce să facă, cum să o dreagă, ce să înceapă... Reynaud și Daladier au zburat la Londra și au convocat Consiliul Suprem de Război! Guvernele aliate au declarat că vor veni în ajutorul Norvegiei — dar cum? Și când?

Un moment, am crezut ieri că anglo-francezii au lăsat pe nemți să treacă și să ocupe Norvegia ca să justifice ocuparea Belgiei și Olandei de către trupele lor. Știri oficiale din Anglia și Franța ne informează astăzi că nici nu se gândesc la așa ceva. Guvernul din Londra și cel din Paris urmăresc — și bine fac — atragerea Statelor Unite în război; această politică n-are însă sorti de izbândă decât prin menținerea Aliatilor pe un teren strict legal față de o Germanie care-și calcă toate an-

gajamentele. O ocupare anglo-franceză a Belgiei și a Olandei ar potoli imediat indignarea provocată în America prin actul de brutalitate săvârșit de Germania față de Danemarca, de Norvegia și de Suedia...

Războiul a intrat de ieri într-o fază nouă. Acum ne dăm seama despre ce au vorbit Hitler și Mussolini, sus pe Brenner...

Să vedem ce ne aduce ziua de mâine...

Situația Suediei nu e încă clară. Se pare că va rămâne neutră. Germania o va lăsa neutră — dacă se va da complet supusă.

În Norvegia, pare că luptele au fost destul de serioase și că nemții au suferit pagube însemnate. În tot cazul, norvegienii și-au salvat onoarea necapitulând de la prima somație...

Era să o pătim și noi, dând un pretext de intervenție Germaniei. Patruzeci de marinari englezi s-au îmbarcat, mai jos de Sulina, pe șlepul „Termonde” (proprietate englezească) cu tunuri, mitraliere și o mare cantitate de dinamită, pe care le aduseseră cu ei pe un vas britanic ce trecuse prin Dardanele cu învoirea turcilor. Expediția era menită să urce Dunărea, până la Porțile de Fier și acolo — se zice — să facă să sară în aer lucrările canalului și să-l astupe, ca să nu mai poată trece șlepurile germane; alții spun că voiau să atace convoaiele încărcate cu marfă cumpărată de nemți. Oricum ar fi acest „coup de main” ne-ar fi pus într-o frumoasă situație față de Germania. Din fericire șlepul englezesc — generalul Ilcuș¹ îmi spunea ieri că ar mai fi fost însoțit de alte două — a fost oprit la Giurgiu, „contrabanda descoperită” a fost confiscată și marinarii englezi trimiși acasă. Ai noștri pretind că au descoperit ei „afacerea”. Eu cred că au descoperit-o agenții germani care mișună în porturile noastre și că „ai noștri” nu numai că n-au descoperit nimic, dar că au fost chiar oarecum complici cu „îmbarcarea” de la Sulina. Un vag comunicat al Guvernului a adus ieri incidentul la cunoștința publicului, dar fără să spună nimic, căci e vorba în el numai „de o încălcătură ce nu corespundea declarațiilor vamale la intrarea în țară”.

¹ Ministrul Apărării Naționale.

Odată cu lovitura germană, Parisul a aflat și moartea arhiepiscopului său, cardinalul Verdier. O mare figură a Bisericii și o mare personalitate politică s-a dus... Vaticanul, ca și Franța, sunt în doliu.

A nins iarăși la Cernăuți și e frig ca iarna. Inundații pretutindeni. Nu se poate semăna... Ce o fi vrând Dumnezeu cu noi?

Atașatii militari din Berlin au fost poștiți să viziteze cu deamănuntul linia Siegfried. Ca să se convingă țările neutre că nu poate fi străpunsă...

11 aprilie. De ieri pe la amiază trăim sub emoția luptelor navale de pe lângă coastele scandinave. Situația e încă confuză, dar după ultimele știri pare că avantajul ar fi de partea engleză. Nemții au pierdut două crucișătoare mari, pe când britanicii două mici. Dar luptele sunt încă în curs. Una din ele s-ar da lângă insulele Pater Noster, nu departe de Göteborg (Suedia). Ceea ce ar dovedi că flota engleză a răzbit prin Categatt. După telegrame din Londra, 600 de avioane și un corp de debarcare ar fi în drum spre Norvegia. Ar exista și un proiect de ocupare a Islandei și a insulelor Feroe, considerate ca țări ocupate de inamic deoarece aparțin Danemarcei care s-a supus Germaniei.

În urma acțiunii energice întreprinse de Aliați pe coastele Norvegiei, depresiunea de la Londra și de la Paris a făcut din nou loc nădej-dilor și optimismului... Manifestații ca cele din Downing-Street, cu mii de oameni care strigau în fața locuinței primului ministru: „Unde e flota engleză?” — n-au mai fost semnalate. În Parlamentul englez, ca și în cel francez, declarațiile d-lor Chamberlain, Halifax și Paul Reynaud au fost primite cu încredere. De semnalat — pentru noi — afirmația lui Halifax *că atacul URSS.-ului împotriva Poloniei și Finlandei nu va fi uitat.*

Nici atitudinea Guvernului norvegian nu e foarte clară. Nemții au numit un Guvern germanofil la Oslo, prezidat de un caraghios, Quisling, șeful naziștilor norvegieni (!?). Dar nici comandamentul german nu-l ia în serios (e probabil că Guvernul Quisling va avea în Norvegia aceeași soartă pe care a avut-o în Finlanda Guvernul Kuussinen) și tratează cu Regele și cu Guvernul legitim refugiat întâi la Hamar și plecat și de acolo. Pe de altă parte norvegienii luptă pretutindeni împotriva forțelor năvălitoare, în unele locuri se anunță chiar succese și pare că unul din crucișătoarele mari germane a fost scufundat în fiordul de la Narvik de bateriile de coastă norvegience.

Situația politică a Norvegiei, ca și rezultatele luptelor navale, nu se vor lămuri decât peste o zi sau două...

Rusia a făcut din nou, prin gura lui Molotov, declarații de neutralitate desăvârșită. Se pare că la Moscova, ofensiva germană spre Nord să nu prea fi încântat pe conducătorii politicii Sovietelor...

Suedia, până acum, e neutră și neatacată de germani, care sunt hotărâți să nu pună chestiunea suedeză decât după ce vor fi rezolvat problema ocupării Norvegiei.

Afacerea șlepurilor englezești de la Giurgiu face obiectul comentariilor aprinse în toată presa europeană, mai ales în cea germană și în cea italiană. Ziarele din aceste țări umflă enorm incidentul și pun în paralel „călcarea neutralității” din partea Angliei, pe coastele Norvegiei (așezarea minelor) și pe malurile Dunării. Ziarele germane afirmă că 42 de șleपुरi trase de remorcherelle „Britania”, „Danubian Shell nr. 2”, „King George”, „Scotland”, „Lord Byron” și „Albion” au încercat să urce Dunărea ca să atace convoaiele germane. O adevărată flotă, după cum se vede!

În realitate n-au fost decât două șleपुरi remorcate de un remorcher. Gafencu mi-a dat următoarele amănunte asupra afacerii:

Încărcarea șlepurilor s-a făcut în largul Dunării, în afară de Sulina. Dunărea fiind un fluviu internațional, conform convențiilor de navigație, autoritățile noastre nu puteau să nu acorde *tranzitul* spre Ungaria *pe baza declarației vamale făcute conform Regulamentului*. Marfa conținută în lăzi a fost declarată *părți de automobile și piese de rezervă* cu destinația *Budapesta*. După ce șleपुरile au plecat pe Dunăre la deal, un denunț a fost făcut autorităților noastre. Acestea nu puteau însă opri convoiul pe firul apei internaționalizat și dacă șleपुरile nu s-ar fi oprit, din imprudență, în portul Ramadan, ar fi trecut mai departe. Odată oprite în apele teritoriale românești, autoritățile noastre au intervenit și încărcătura a fost confiscată *pe baza legilor vamale*, iar marinarii englezi au fost expediați prin Constanța.

Gafencu pretinde că soluția dată de noi a satisfăcut pe nemți — cum să nu-i fi satisfăcut? — și în același timp și pe englezi, ceea ce îmi pare mai dubios...

Scopul expediției n-a putut fi stabilit, englezii au pretins că *transportau armament pentru Ungaria!!!*

Fostul ambasador sovietic la Paris, Suritz, a trecut prin București, în drum spre Moscova. De ce a trecut prin București, nu se știe, poate fiindcă era drumul mai ușor. O misiune specială la noi n-a avut, căci n-a luat contact cu nimeni, deși Gafencu i-a dat să înțeleagă prin Kokuliev că ar fi voit să-l vadă. Pare de altminteri că dl Suritz e în dizgrație și nu e exclus să facă cunoștință cu pivnițele GPU-ului...

Gafencu părea ieri destul de îngrijorat despre partea Rusiei. Sovieticii mârâie, fac tot felul de reclamații, ca și cum ne-ar căuta nod în papură... După câte spunea ministrul nostru de Externe, și autoritățile noastre civile și militare fac prostii. Astfel, trupele de pe graniță trag într-una focuri de pușcă spre Rusia. Reclamația sovietică transmisă Statului Major a primit singurul răspuns „că soldații fac exercițiu cu arma...”

La sosirea lui Suritz, Poliția a pus un cordon la gară și n-a lăsat să treacă pe nimeni, nici chiar pe însărcinatul cu afaceri Kokuliev. Mai mult: acesta vrând să forțeze cordonul a fost arestat!

Sunt cu toate astea convins că rușii nu ne vor ataca. Ei vor cere Basarabia, la pace — și n-ar încerca să o ocupe înainte decât dacă nemții ar ocupa, ei, restul țării. Să ne ferească Dumnezeu!

Procesul faimoșilor frați Cernăianu, vestiți pentru matrapazlăcurile lor, mai ales pentru cele puse la cale cu complicitatea, sau grație slăbiciunii fostului episcop Vartolomeu al Râmnicului, s-a terminat ieri prin condamnarea avocatului la 1 an închisoare și achitarea popii... Mai pezevenchi din doi e popa — dar Justiția noastră!

În Bucovina și la Chișinău ninge iarăși și s-a întors iarna! În regiunea noastră pare că ne îndreptăm totuși spre primăvară.

Iorga zănatecul a fost doborât alaltăieri de un automobil, pe Șoseaua Jianu. S-a spus că ar fi fost grav rănit. M-am dus ieri să-l văd, ca să-l împac și cu Senatul, căci se supăraseră din cauza unei convocări stupid transmise. Având nevoie azi de prezența a două treimi din senatori pentru luarea în considerație a noului proiect de Regulament, am intervenit la Ministerul de Interne ca domnii senatori să fie *rugați*, prin prefecti, să *binevoiască* a veni la ședință. Prefecții au trimis senatorilor o

fițuică prin care le puneau în vedere „să se prezinte la Senat *din ordinul Ministerului de Interne!*” În loc să-și dea seama că nu putea fi la mijloc decât o prostie a subalternilor (cum au făcut ceilalți senatori), paranoicul s-a pus să fulgere și să trăsnească...

Vizita mea a avut darul să-l liniștească de tot, căci e foarte sensibil la orice act de politețe. Am putut constata cu acest prilej cât e de solid: deși bara de apărare a automobilului s-a îndoit răsturnându-l, nu s-a ales decât cu contuzii — nici o fractură, nici o rană...

M-a plimbat prin tot Institutul lui, mi-a arătat biblioteca și colecția de orori așezate în vitrine, prin saloane. Mi-a cerut cărți vechi de la Senat. I le-am fâgăduit, a fost încântat... Mă adoră!

Șoacății publică un buletin informativ pe care ni-l trimit, buletin tendențios și prost ca orice publicație de propagandă. În ultimul număr buletinul se ocupă de noua societate engleză pentru comerțul extern și spune: „Tranzacțiile acestei societăți sunt mai degrabă *măsurile de război pe tărâm economic*. Însă orice Guvern neutru care ar susține măsurile de război ale unui Stat beligerant *își violează prin aceasta neutralitatea*”.

Amenințare sau bluff?

Consiliul de Miniștri a hotărât ieri reorganizarea Cenzurii. Presa a fost convocată aseară de Ghelmegeanu și libertate a fost dată gazetariilor *să critice obiectiv* (??) actele administrative și măsurile Guvernului de ordin nepolitic (??).

Destindere sau capitulare?

Vineri, 12 aprilie. Toată ziua de ieri Bucureștiul a fost în fierbere. Ceas cu ceas soseau telegramele, din tot felul de izvoare, dar nici unul oficial — și zvonurile cele mai impresionante se răspândeau.

Pe la amiază Narvik-ul, Oslo, Bergen erau necucerite de englezi. Flota britanică trecuse strâmtoarele și o mare luptă navală era în curs, mai la vale de Göteborg... Transporturile germane de trupe și de muniții erau tăiate, corpul expediționar din Norvegia nimicit și câte și mai câte. Blumenfeld *știa*, din izvor sigur, de la Legatia Angliei, că Aliații vor ocupa Suedia...

Din citirea telegramelor de azi-dimineață reiese concluzia „că trebuie s-o lași mai moale”. Situația se prezintă încă confuză, *știri precise, oficiale*, nu sunt, dar din tot complexul informațiilor apare că avantajul e de partea Aliaților și că germanii s-au cam aventurat cu expediția lor în Norvegia. Englezii n-au luat nici Narvik, nici Oslo — de parcă norvegienii au recucerit Bergen.

De reținut declarația precisă făcută de Paul Reynaud în Senat: primul ministru francez a afirmat că de acum înainte Germania nu va mai putea căpăta minereuri din Scandinavia — și că în luptele navale în curs, din 22 de nave scufundate, 18 sunt germane și 4 aliate.

Deocamdată situația este încă confuză și trebuie așteptat. Un singur lucru s-a lămurit și este important: Norvegia a refuzat să se înțeleagă cu Germania și s-a declarat în stare de război cu ea. O proclamație semnată de Guvern și aprobată de Regele Haakon și de Storting a împăraștiat poporului norvegian această atitudine. Printr-o altă proclamație adresată tuturor țărilor străine, Norvegia protestează împotriva nejustificatei agresiuni germane și se declară în stare de război, alături de Alianță...

În Suedia, îngrijorare, nedumerire și — pentru moment — neutralitate. Două vase cu trupe germane care s-au refugiat într-un port suedez (prin urmare englezii au trecut strâmtoarele, cu toate dezmințirile germane?) au fost dezarmate.

Parlamentul nostru se va închide spre sfârșitul săptămânii viitoare și se va redeschide după 15 mai.

Bătrânul Cuza a luat ieri cuvântul la Senat, la Legea învățământului industrial. Deși în vârstă de 83 ani, a vorbit aproape un ceas, frumos, cu șir și cu duh. Cu prilejul a două-trei întreruperi, a plesnit pe ministrul Andrei, ca în zilele lui bune. Moșul e admirabil în vigoarea lui juvenilă, cu toți anii pe care îi poartă pe umeri, cu toată boala care l-a încercat acum un an...

Abia s-a sfârșit cu „expediția” engleză pe Dunăre, că ne-a sosit alta, de data asta franțuzească. Ghelmegeanu mi-a spus ieri la Senat că s-au luat măsurile necesare pentru ca această nouă încercare să se termine

în aceleași condiții ca cea dintâi. Totul se ține secret și nu se dă nimic la gazete. Guvernul se teme ca nu cumva nemții să ceară să facă ei poliția Dunării.

Ironia lui Winston Churchill (din cuvântarea lui la Camera Comunelor): „Era indicat ca Germania să se arunce întâi asupra Danemarcei; nu e nici un an de când a încheiat cu această țară, și nu numai cu această țară, un pact de neagresiune...”.

Sâmbătă, 13 aprilie. Deși situația nu e încă lămurită, acțiunea fiind încă în curs de desfășurare, se pare că, pe vastul câmp de lupte din Nord, avantajul trece din ce în ce mai neted de partea Aliatilor. Zvonuri multe, știri oficiale puține, cele germane vizibil tendențioase. Corpul expediționar german, din Norvegia, pare să fie tăiat *pe mare* de bazele lui, comunicația între Germania și Norvegia nemaifăcându-se decât prin aer. E cel puțin ce afirmă comunicatul de ieri-seară al Amiralității britanice care pretinde că un enorm câmp de mine a putut fi așezat din dreptul coastei olandeze și până la Baltica în dreptul coastei suedeze. E cel mai vast câmp de mine care să se fi instalat vreodată. Acest zid de mine nu e menit numai să taie comunicația Germaniei cu Norvegia dar și să împiedice unitățile flotei germane din larg și din fiordurile norvegiene să mai poată reveni la bazele lor și să scape astfel flotei engleze la pândă...

Pare confirmat că englezii au ocupat Bergen (o mărturisesc și nemții) și că au început să debarce trupe care au și luat contact cu forțele norvegiene în plină mobilizare. O altă debarcare a Aliatilor pare în curs de desfășurare lângă Narvik. Se zice că norvegienii au distrus o bună parte din linia ferată Narvik-Suedia, linie ce servea la transportul minereurilor suedeze.

În Norvegia sunt două Guverne. Cel oficial, cu Regele și al lui Quisling, instalat de nemți la Oslo. Cu Guvernele din Oslo nu merge decât o mână de oameni, mica grupare național-socialistă existentă înainte de lovitura germană. Tot poporul norvegian a rămas credincios Regelui, Guvernului legal și libertăților tradiționale ale acestui neam de oameni dârji... mobilizarea se face pretutindeni destul de repede. Rămâne de văzut dacă vor putea sosi și arme și muniții, din Anglia sau din Suedia...

Suedia a declarat solemn că rămâne neutră, dar Guvernul din Stockholm ia toate măsurile de precauție pentru rezistența armată, în cazul în care neutralitatea declarată ar fi călcată.

Avioane engleze au bombardat o gară în Schleswig-Holstein și nemții fac mare caz de acest fapt. Ar fi primul caz de bombardare „a unui obiectiv nemilitar” în acest război și această inițiativă — zic nemții — ar putea da loc la represalii și la o schimbare totală în tactica aeriană germană de până acum...

Tătărescu a depus ieri la Camera noul proiect de Lege a breslelor și cu acest prilej a declarat că Guvernul *nu e zorit*, că roagă Camera să-l discute cât mai pe larg, să-l studieze în comisie *pe îndelete* și să-i aducă modificările pe care le-ar socoti oportune. Guvernul vrea ca legea să iasă dintr-o adevărată colaborare între Parlament și Guvern... „O înmormântare de clasa I”...

La Senat (n-am fost prezent, fiind ocupat la Consiliul Superior Economic), Cuza a reclamat la sumar împotriva modului cum a fost reprodusă în *România*, oficiosul FRN-ului, cuvântarea sa din ajun. La sfârșit Cuza a întrebat: „Mai sunt eu în Frontul Renașterii Naționale, sau nu? Și dacă nu, atunci unde sunt?” Anibal Teodorescu, care prezida, i-a răspuns: „Dacă nu ești în FRN, nu ești nicăieri!”

Ali Kadri, reprezentantul turcilor din insula Ada Kaleh, a venit să-mi arate fotografii impresionante: tot Ostrovul e sub apă, de la o casă la alta se circulă cu luntrea. Nimeni nu-și aduce aminte să fi crescut vreodată Dunărea atât. Și tot mai crește... L-am trimis lui Tătărescu, să le dea ajutorul necesar.

Parlamentul a votat o lege (la Senat prezida dr. Tănăsescu și eu n-am știut nimic de ea) prin care s-a modificat art. 78 al Legii de expropriere în sensul că indemnitatea de expropriere a bunurilor aparținând membrilor familiei regale să poată fi achitată prin darea în plată a unor bunuri ale Statului de o egală valoare (!) pe baza unui Jurnal al Consiliului de Miniștri.

Oamenii ăștia sunt nu numai fără rușine, dar și imprudenți. Nu se gândesc ei că va veni odată ceasul socotelilor? Legea a fost făcută „pentru valorificarea” cocioabelor expropriate în str. Sf. Ionică și în str.

Câmpineanu, *pentru amenajarea Palatului Regal* (prin urmare tot pentru ei). În schimbul cocioabelor Majestatea Sa și Principesa Ileana vor primi pe gratis pământ bun de-al Statului român, de-a lungul Dunării... Să ne trăiască!

Ce e mai nostim e că legea n-a fost prezentată de Guvernul Majestății Sale, ci propusă, *din inițiativă parlamentară!!!*

Văzut ieri pe Mitileneu, consilierul Legației noastre din Moscova, venit la București într-un scurt concediu. Mitileneu povestește lucruri interesante și liniștitoare din raiul lui Stalin.

După dânsul — și e un băiat inteligent care știe să observe — situația noastră față de Rusia s-a îmbunătățit sută în sută în comparație cu ceea ce era astă-toamnă, la începutul războiului. De unde atunci raporturile reprezentanților noștri cu Comisariatul Afacerilor Străine sovietic erau foarte încordate — acum s-au destins de tot. De unde în cercurile diplomatice din Moscova un atac rusesc împotriva noastră era considerat ca probabil astă-toamnă, acum toată lumea este de acord că un asemenea pericol nu mai există. Mitileneu invocă păreri cercurilor diplomatice fiindcă sunt singurele din care se poate afla ceva, căci străinii — inclusiv diplomații și mai ales diplomații — *n-au dreptul să stea de vorbă cu muscalii*. Orice moscovit surprins în conversație cu un străin e arestat și *condamnat la 5 ani de Siberie*.

Diplomații acreditați pe lângă Soviete nu vor comunica cu nici un funcționar, nu pot intra în nici un Minister afară de al Afacerilor Străine. Când se prezintă unul chiar la Afacerile Străine, trebuie să se legitimeze la poartă, apoi este condus la șeful Protocolului, care la rândul său îl pune în contact cu ministrul (comisarul) sau cu directorul pe care diplomatul dorește să-l întâlnească. Șeful Protocolului are instrucțiuni foarte severe în această privință și tremură și de umbra lui, căci doi predecesori ai săi au fost... împușcați. Șefii de Misiuni ajung din când în când până la Molotov, afară de Schulemburg (ambasadorul german) care poate lua contact și cu ceilalți șefi de resort și chiar cu Stalin, cu care ceilalți ambasadori și miniștri nu dau ochi niciodată.

În lumea diplomatică, mai toate informațiile se obțin prin nemți, care mișună. Misiuni și paramisiuni, consilieri tehnici și agenți ai Berlinului au împănă Rusia și răsar în fiecare colț de stradă la Moscova. Și ei toți sunt de acord că nu există pentru moment pericol de atac pentru noi, din partea rușilor. Rușii n-au decât o grijă, să nu fie atrași în război și se tem ca de dracul de un conflict cu turcii, cu francezii și cu englezii. De aici și schimbarea lor de atitudine față de noi. Davidescu,

care a văzut pe Molotov după *discursul său*, a ieșit de la dânsul cu confirmarea acestor impresii optimiste, în ce privește relațiile noastre. Molotov i-a repetat că vrea pace cu noi, că chestiunea Basarabiei s-o regla odată și odată pașnic și a adăugat că dacă a vorbit cum a vorbit a fost fiindcă trebuia să o facă, dat fiind auditoriul său de „austrieci” și de analfabeți ce trebuie „ținut sub presiune”. Mitileneu ca și Davidescu împărtășesc cu totul părerea mea că, chestiunea Basarabiei nu se va pune decât la pace. La pace va începe războiul nostru... o mai spun o dată.

Din impresiile de alt ordin pe care ni le aduce Mitileneu mai culeg câteva. Din punct de vedere politic intern, situația lui Stalin e tare. Cu toate greutățile vieții, cu tot regimul polițist, *nu există reacție împotriva regimului*, deoarece oamenii n-au cunoscut altul mai bun și nu pot să compare. Din străinătate nu pot afla nimic, căci limbi străine nu se mai învață, toți știu numai rusește și emisiunile străine pe bulgărește, pe sârbește sau chiar pe rusește, emisiuni pe care rușii le-ar putea pricepe sunt sistematic acoperite prin emisiuni moscovite de aceeași lungime de undă. Stalin e stăpân absolut peste tot și Molotov e executorul său credincios. Nici o altă personalitate politică nu ridică capul, afară de Jdanov, președintele Sovietului din Leningrad, *care este chiar desemnat ca succesor al lui Stalin*, în caz de moarte a acestuia. Jdanov a determinat atacul împotriva Finlandei și era să-și piardă situația — și capul — în ceasurile grele în care Rusia înregistra numai dezastre pe front. Dar după încheierea păcii, și-a recăștigat toată influența și situația. Vorosilov, un simplu ministru de Război, n-are nici o situație politică și nici trecere în armată.

Armata e dezorganizată. E bine echipată, e bine înzestrată cu arme și muniții, dar e lipsită de cadre și de spirit ofensiv. Bună pentru apărarea regimului în interior, nu constituie un instrument de cucerire sau de luptă cu forțe organizate. Încă un argument pentru menținerea păcii...

Nu este exact că oamenii pe stradă au aspecte famelice sau de mizerie. Ficcine are ce mânca și veșminte convenabile dar mediocre, prost tăiate și murdare. Aspectul general pe stradă, în teatre, prin locuri publice e impresionant prin uniformitate: toți bărbații poartă șapcă și haine la fel și la fel de prost întreținute — toate femeile, o bluză, o fustă și o basma pe cap. Așa stau la răscruce, așa se prezintă la operă, în primele locuri, scuipând semințe de floarea soarelui... Nu există printre ruși, „domni” și „doamne” — ci numai „mujiți”...

Nici o viață socială, nici un local de petrecere afară de teatre (exclente) și de cinematografe (infecte). Străinii, chiar diplomații, nu pot merge la operă, care este minunată, decât pe bază de cerere formală și

personală prin notă verbală adresată șefului Protocolului. Tot așa nici un străin nu poate călători decât pe bază de autorizare (chiar și diplomații acreditați), autorizare ce se obține de altminteri ușor prin birourile „Inturistului“. Pe oriunde merge străinul e totdeauna filat de un agent al GPU-ului. Chiar la Afacerile Străine, chiar Molotov, nu primește pe un diplomat decât în prezența unui *martor*, adică un agent care se dă drept interpret, dar în realitate este un spion. Frumoasă viață! Nu există localuri de noapte sau de petrecere. În schimb, se vinde vodcă pretutindeni și oamenii beți cad pe stradă. La Poliție există un serviciu de camioane care adună de pe trotuare pe cei căzuți...

Mai toate bisericile, mai ales cele mici, au fost redeschise, căci din cele mari, multe au fost destinate altor scopuri, ca de pildă catedrala Sf. Isac din Leningrad devenită „muzeu anti-religios“!

Bisericile ortodoxe sunt de două feluri, unele închinat vechiului cult, altele unui cult nou, „împăcat cu bolșevismul“, în aceste biserici se pomenește înaintea tuturor numele lui Stalin! În general, generațiile tinere, educate de sovietici, nu merg la biserică și nu cred în nimic...

La Leningrad, casele și palatele se prezintă urât, toate sunt destrămate, afară de Palatul de Iarnă și de Muzeul Ermitage, foarte bine întreținute. Muzeul Ermitage este intact și i s-a adăugat ca anexă întreg Palatul de Iarnă în care s-au adăpostit toate colecțiile particulare găsite la Petrograd și în regiunea de Nord a Rusiei.

Fostul Minister de Externe (le palais du Pont aux Chantres), fostul Stat Major (pe piața Palatului de Iarnă), ca niște rămășițe neutilizate ale trecutului, au început să se ruineze. Tot așa și multe alte clădiri. Un oraș nou, cu locuințe standardizate e în construcție la Sudul Leningradului, spre fostul Tsarskoe-Selo.

La Moscova e criză mare de locuințe. Oamenii stau câte doi, câte trei și câte patru într-o odaie. S-a construit totuși mult. Dar populația orașului a crescut enorm și a ajuns la $4\frac{1}{2}$ — 5 milioane de suflete...

Transporturile mizerabile. Uzinele construite în virtutea planului cincinal sunt în bună parte dezorganizate și mașinăriile stricate.

Față de germani nici un entuziasm. Rușii se țin strict de obligațiile pe care le-au luat *dar nu înlesnesc în nimic eforturile nemților*. Dar când pot să saboteze, mai și sabotează.

Abia azi am putut să-mi procur textul declarațiilor lui Maniu și lui Dinu Brătianu, adresate în februarie de fiecare, partizanilor lor. Fiind de interes mediocru, le trec la *anexe*...

Din cauza concentrărilor, din cauza măsurilor fiscale și a sporului de impozit — din tot felul de cauze — începe să se simtă criză în micul comerț. La Percepția de Galben erau ieri 400 de cereri de închidere de prăvălii, de rezolvat... Mai ales prăvălii de la periferia Bucureștilor...

Epilogul „destinderii“ față de Mișcarea Legionară.

După ce s-a terminat (?) cu cei din țară, doi emisari gardiști — din cei așa să zicem împăcați, au fost trimiși la Berlin să împace și pe cei 300 de refugiați din Germania. Emisarii s-au înapoiat. Legionarii din Germania au declarat *că aprobă* tot ce au semnat tovarășii lor de credință din țară, *dar au refuzat să se înapoieze*, probabil fiindcă n-au încredere într-un Guvern reprezentat la Interne prin dl Ghelmegeanu și la Justiție prin dl Micescu. Emisarii au fost primiți aseară la Palat într-o lungă audiență de Excelența Sa domnul Urdăreanu („Ernest, vino încoace!“)¹.

Cum pentru moment „ideea mare“ a Domniei e împăcarea cu gardiștii, nu e exclus să sară din posturile lor și ministrul de Interne și ministrul de Justiție.

Un bun cunoscător al psihologiei P.U.M.-ului spunea acum câteva zile că Micescu a fost numit Dregător al Dreptății, numai ca să nu-l angajeze Auschnit ca avocat, și că îndată ce se va termina procesul lui Max va fi dat afară... Probabil după ce va fi trecut și de hopul Casației...

Francezii de pe Dunăre au fost oprți chiar la Sulina. Pretextul lor fiind că veniseră să ia (ca să le ducă unde?) șlepurile franțuzești aflate prin porturile noastre. Guvernul i-a oprit la Sulina și le-a oferit să le remorcheze el șlepurile până la gurile Dunării... Neavând încotro, francezii au primit — toate transporturile N.F.R.-ului au fost oprite pentru trei zile și șlepurile duse la Sulina. Unde vor rămâne sub paza francezilor?

Luni, 15 aprilie. Petrecut ziua de ieri la Breasta. Vreme urâtă: cerul înnorat și frig. Pe jos noroi, de nu puteai circula.

O zi posomorâtă de noiembrie. Nimic n-a înverzit încă. Singure, tă-măioarele în plină floare pun o notă de nădejde în priveliștea disperată

¹ Așa grăște Regele la telefon, de câte ori i se cere să ia o hotărâre!!!

a parcului. În casă, sobele dărdăiau, dar culoarele rămase ghețarie mi-au dat pe loc un guturai strașnic... Încolo, la noi câmpul e bun și însă-mântat — în contrast cu ce am văzut de la Pitești până la București: o jale.

Pe când eu mă înguturâiam la Breasta, la București soseau veștile marilor succese britanice din mările Nordului. La Narvik, scufundarea celor 7 crucișătoare germane de către cuirasatul „Warspite“, ajutat de câteva unități mai mici, e mai mult decât un succes, e o adevărată victorie navală. Pentru prima oară în acest război, Germania e nevoită să se retragă de pe un teritoriu cucerit.

Norvegia a cerut ajutorul unui corp expediționar englez și se pare, după câte mi-a telefonat Tătărescu, că chiar azi va începe o debarcare aliată în stil mare, la Narvik. Forțele norvegiene se concentrează și ele și vor fi aprovizionate cu muniții din Anglia.

Pe de altă parte, trupele germane din Norvegia au fost complet tăiate de bazele lor în urma barajului supravegheat de submarine pe care englezii l-au așezat în Marea Baltică. Așezarea acestor mine constituie un alt mare succes al flotei britanice și dovedește că marina germană nu mai e în stare să se opună la nici o operație a inamicului. Nu numai că Germania e acum tăiată de Norvegia dar întreg traficul ei în Baltică e paralizat. Nu numai prin Narvik, dar nici prin Lule (Suedia) nu se vor mai putea face transporturi de minereuri spre coastele nemțești...

În asemenea momente critice pentru țara lui, generalul von Falkenhorst, comandantul trupelor de ocupație germane din Norvegia, găsește nimerit să amenințe cu desființarea poporului norvegian dacă nu se va supune ordinelor sale...

Pe câmpul de operații din Nord, situația începe să se lămurească în favoarea Aliatilor. Două-trei zile și vom fi lămuriti de tot...

În Belgia, în Olanda, în Ungaria, mare fierbere. Regimul german fiind un regim de prestigiu, în fiecare din aceste țări domnește teama că față de insuccesele din Scandinavia, Reichul să nu caute succese în alte direcții. Teamă Belgiei și Olandei este legitimă și naturală — panica Ungariei (căci la Budapesta după câte ni se telefonează e o adevărată stare de panică) e însă mai greu de înțeles. Guvernul maghiar socotește probabil că ocuparea Slovaciei și a Ungariei s-ar putea face mai

lesne ca a Belgiei sau Olandei, pe care Aliții le-ar putea imediat ajuta, pe când flota engleză n-ar putea veni până la Budapesta. Apoi, ocuparea țărilor dunărene ar apropia Germania de România, pentru orice eventualitate.

La București am găsit oarecare îngrijorare față de atitudinea Italiei, care a început să se răzoiască și chiar, după unele informații, să-și mărească contingentele sub arme și să trimită trupe în Albania.

Ieri, Radio Roma a emis chiar unele declarații sfidătoare. Între altele, speakerul ne-a adus la cunoștință că evenimentele petrecute în Danemarca și Norvegia trebuie să dea de gândit tuturor și că italienii s-ar putea deștepta și ei într-o dimineață în sunetele gorniştilor — „dar“, adăuga blânda voce, „nu vor fi sunetele goarnelor străine, ci ale trompetelor italiene care vor chema la arme!“.

Eu nu cred însă nici o intenție belicoasă a italienilor, dar așa sunt ei lăudaroși și hotărâți să strige „prezent“, la fiecare cotitură a evenimentelor...

De altminteri, Radio Paris a răspuns imediat la această ieșire italiană, afirmând că flota germană nu mai constituie azi o amenințare pentru Aliți și că escadrilele engleze și franceze sunt libere și gata să pornească în alte mări pentru apărarea drepturilor celor două țări, dacă ar fi amenințate „de către prieteni prea tulburenți“!

Ieri, organele de conducere FRN, ale ținutului Olt și ale județelor oltene, s-au întrunit la Craiova într-o conferință — mai întâi între ele, apoi împreună cu reprezentanții autorității publice. Slujbă la catedrală, discursuri, banchet, n-a lipsit nimic. A fost oarecum instalarea lui Gigurtu ca președinte la Ținut al FRN-ului. Ca la toți proștii, s-a urcat și ăștuia neașteptată ridicare, la cap. A venit însoțit de Stan Ghițescu, de Murgășanu, de o sumă de rable moștenite de la aventura gogistă. A venit cu tren special, a pus să-i întindă covor roșu la gară și să se pavoazeze orașul cu steaguri și ghirlande...

Și totuși, dacă la București Gigurtu e *Mica* — la Craiova a rămas *Nimica* !!!

Încetul cu încetul toate se află. E o chestiune de răbdare. Voi ajunge să descurc cu vremea și misterioasele ițe care leagă atât de strâns pe cei trei protagoniști ai P.U.M.-ului.

Sâmbătă, întâmplător, Bursan m-a făcut să ghicesc un mic căpătâi de fir. Vorbindu-mi de Auschnit în trecut, omul de încredere — adică

de afaceri — al lui Mitiță Constantinescu mi-a spus: „De, dacă n-a avut încredere dl Max¹ și a cerut ca garanție o scrisoare *de Sus care să fie depusă în mâinile lui Gavrilă Marinescu...*”

Mulți naivi au crezut că Gavrilă fusese sacrificat din cauza pungă-șiiilor sale, sau fiindcă prea fusese compromis în asasinatele gardiste; în realitate a fost dat afară fiindcă Auschnit avusese încredere întrânsul și-l desemnase drept chezaș al executării făgăduielilor P.U.M.-ului. Acolo, în jurul lui Auschnit sunt de căutat — și de găsit — cadavrele care leagă strâns pe Popescu de Malaxa și pe Malaxa de Urdăreanu...

16 aprilie. Pe vremea tinereții mele, pe când cercetam la Paris *tot felul de școli* (!), știrea că „englezii au debarcat” nu ne făcea nici o plăcere, nici nouă, nici prietenelor noastre... Anunțată ieri la Radio, ne-a încântat!

Comunicatul Amiralității engleze confirmă astăzi dimineată debarcarea forțelor aliate la Narvik și „în alte localități ale coastei norvegiene”. Narvikul a fost ocupat de englezi. Germanii au fugit spre granița suedeză.

Aliații declară că, în cazul în care germanii ar intra în Suedia, ei vor ocupa imediat rutele suedeze, înaintând la Narvik.

După comunicatul german, cu toată rezistența norvegienilor, trupele generalului von Falkenhorst înaintază spre granița Suediei. Nu se știe cu ce intenții, față de această țară. Dat fiind că englezii sunt stăpâni pe mare, situația acestor trupe e din cele mai precare...

Multă discuție în jurul liniei minelor pe care Amiralitatea engleză afirmă că le-a așezat de-a lungul Skagerratului, Kategatului, Beltului Mare, Beltului Mic și pe o linie dreaptă în Marea Baltică până în fața de Memel. Se întreabă lumea cum au putut să aducă la fața locului și să așeze un număr atât de considerabil de mine. Dacă au făcut-o englezii, merită admirația noastră. Un francez priceput îmi spunea ieri că nu crede în realitatea acestei linii.

Anunțând așezarea ei, Amiralitatea engleză, atât de respectuoasă față de legile și angajamentele internaționale, a vrut numai să prevină pe neutrii că vasele lor riscă să fie torpilate în acea regiune.

Comunicatul englez sosit azi-dimineată dă lista vaselor germane distruse în ultimele 10 zile. E o adevărată hecatombă. După cifrele Amiralității *jumătate din flota germană ar fi scufundată...*

¹ Cu privire la o tranzacțiune la care se ajunsese — Auschnit să dea acțiunile și P.U.M.-ul să-i garanteze încetarea oricărei urmăriri.

Oricum ar fi, cu toate știrile contradictorii, nu încapă îndoială că Aliații au încălecat situația, pe câmpul de bătaie din Nord...

Delegația economică a Guvernului nostru a hotărât pe ziua de ieri prohibiția exportului grâului, în vederea recoltei proaste ce se anunță, toată țara fiind sub apă.

Din America, Roosevelt a ținut un mare discurs electoral, fără să-și mărturisească totuși candidatura. Probabil că așteaptă să se mai pronunțe și alte State în favoarea lui. În discursul său nu vorbește decât de binefacerile păcii și arată că cele două Americi se bucură de pace fiindcă n-au planuri imperialiste și respectă libertatea fiecăruia. Ceea ce nu este cazul pentru anumite State din Europa care încearcă să cotopească pe vecini, în numele unci ideologii tiranice și rasiste...

Miercuri, 17 aprilie. Operațiunile de debarcare aliate în Norvegia fiind în curs, Amiralitatea engleză a încetat să mai dea știri și nu va comunica decât rezultatul final al operațiunilor.

Nemții profită de lipsa de știri engleze ca să răspândească ei cele mai fanteziste informații. Comunicatele germane umflă pierderile britanice, nu vorbesc de cele nemțești, neagă debarcarea Aliaților, laudă armata germană care continuă să fie stăpână pe Norvegia de Sud.

E cert că Aliații sunt în curs de debarcare, dar nu se știe exact unde. Despre Narvik, Reynaud a afirmat în Senat că e în mâna englezilor, deși germanii pretind că tot ei îl au în stăpânire. Totul se va lămuri în câteva zile.

Cert e că Guvernul Quisling a demisionat și că în locul său a preluat administrația o comisie a Înaltei Curți de Justiție, conform Constituției norvegiene, care prevede această măsură în cazul în care Guvernul legitim al țării este împiedicat să-și exercite atribuțiile. Această comisie va lucra în spiritul Guvernului Regal, refugiat la granița Suediei.

Schimbarea de la Oslo numai în avantajul Guvernului german nu e. După declarațiile oficiale făcute de Paul Reynaud în Parlamentul francez, nemții au pierdut în 8 zile de lupte navale 30% din vasele lor de linie, din care unele au fost scufundate, altele grav avariate, 20% din crucișătoare (scufundate), 25% torpiloare scufundate și 15% torpiloare avariate. Dacă bilanțul este exact, Berlinul n-are cu ce să se măgulească...

Guvernul britanic a anunțat oficial ocuparea insulelor Ferroe, posesiune daneză. Ocuparea s-a făcut cu consimțământul guvernatorului local, deși acest consimțământ n-ar fi fost necesar, dat fiind că Dane-marca se află sub stăpânire inamică.

Ziarele italienești înjură care mai de care Anglia și laudă acțiunea germană. Această mobilizare a presei pare însă a fi singurul ajutor pe care Ducele îl dă prietenului său Hitler. Toți cei care vin din Italia spun că întreaga opinie publică e împotriva unui război cu Franța, încă și mai mult ca acum un an, când am putut pipăi eu pulsul acestei opinii, la Milano.

O viziune à la Edgar Poe:

Comitetul de daune însărcinat cu cercetarea familiilor celor concentrați și lipsiți de mijloace, a dat într-o magherniță din Herăstrău peste un spectacol îngrozitor. Într-o odaie neîncălzită și fără pardoseală, pe pământ bătut, patru copii lăsați în voia Domnului: mama, de meserie spălătoreasă, văduvă, plecase să câștige câțiva lei, să cumpere pâine pentru toți. Plecase de dimineață... Într-o albie, un al cincilea copil, de câteva luni, *mort*. Cei patru copii vii se jucau cu cel mort, ca și cu o păpușă... Oribil, oribil!

De ieri s-a mai încălzit vremea. Azi a apărut soarele. Să vină primăvara? N-o mai crede nimeni!

Joi, 18 aprilie. România e salvată. Ziarele de azi-dimineață ne aduc vestea numirii domnului Jean Mihalache ca Consilier Regal... Încă unul care făcea pe grozavul și care s-a supus...

Pe lângă steagul nostru tricolor (frumos nu e, dar reprezintă totuși o tradiție) mai avem de ieri încă unul: Steagul muncii! O ușoară alunecare spre stânga. Tot sistemul nenorocit al compromisurilor care a adus și pe Mihalache, plin de venin, nepocăit, în sfatul Regelui.

Universul are un articol bun în fruntea gazetei, prin care critică înființarea acestui nou steag...

Ieri a trecut la Senat o lege prin care se lămuresc atribuțiile de Poliție în porturile noastre și se întărește autoritatea căpitanului portului. Pe de altă parte la Belgrad, într-o ședință a reprezentanților României, Bulgariei, Iugoslaviei și Ungariei în Comisia Internațională a Dunării s-au fixat reguli de Poliție pentru navigația pe fluviu cu caracter internațional. Arme, muniții, materiale obliterate (ciment, piatră etc.) sau explozive nu vor mai putea fi transportate pe Dunăre decât pentru uzul Statelor riverane...

Toate aceste măsuri au fost luate ca consecințe ale loviturii încercate de englezi împotriva Porților de Fier, încercare zădărnicită la Giurgiu, prin confiscarea materialelor importate de marinarii britanici.

Paul Teodorescu mi-a spus ieri că nu au părăsit încă țara toți marinarii debarcați la Giurgiu. Unii din ei sunt și acum la Brăila și fac gălăgie...

În schimb, francezii se poartă foarte bine. Se pare chiar că n-au avut intențiile ce li s-au atribuit în primul moment. Ei au venit cu un vas purtător de cabluri, pentru repararea cablului Constanța-Constantinopol, reparație cerută de noi. E drept că au cerut și ei să adune toate șlepurile franțuzești din porturile noastre ca să le ducă la Bosfor, și este iarăși drept că pe o mare foarte liniștită șlepurile pot fi remorcate — totuși traversarea unei mări rămâne pentru asemenea vase o încercare îndrăzneată. E prin urmare de înțeles că cererea francezilor de a-și concentra șlepurile la Sulina să fi nedumerit la primul moment autoritățile noastre. Francezii au fost însă foarte mulțumiți de soluția Guvernului român de a le aduce șlepurile la gurile Dunării — de unde natural concluzia că n-au avut intenții rele cu privire la navigația pe fluviu însuși...

Consiliul de Miniștri de ieri a hotărât, în legătură cu măsurile de poliție luate pe Dunăre, un control mai sever al străinilor aflați pe teritoriul României, *precum și prohibiția oricărui act de propagandă incompatibil cu neutralitatea*. Această din urmă măsură a fost provocată prin reclamațiile lui Thierry împotriva propagandei nemțești care într-adevăr ne inunda cu broșuri și cu foi volante în care nu numai că faptele sunt denaturate, dar încă Franța și Anglia insultate în modul cel mai trivial. Să vedem dacă se vor supune domnii nemți...

Alaltăieri și ieri mare vâlvă la Senat cu prilejul Legii de ratificare a concesiunii masivului păduros Pipirigu-Râșca (județul Neamț) către o societate germano-română înființată pe baza acordurilor noastre cu Germania din primăvara anului 1939. Au luat cuvântul generalii; gene-

ralul Sichitiu a rostit o foarte frumoasă cuvântare. În fond, generalii și cei care s-au ridicat împotriva concesiunii n-aveau dreptate dar coarda patriotică e lesne de pus în mișcare... Până în cele din urmă s-au convins toți și legea a fost votată cu numai 6 voturi contra...

Ionescu-Sisești era însă fiert; se pusese în cauză *până și cinstea lui personală!*

Inundațiile continuă. Apele au făcut mari stricăciuni, din nou în județele Brăila și Tulcea. Dunăre ca anul acesta nu s-a mai văzut să-și aducă aminte nici cei mai bătrâni!

Vineri, 19 aprilie. Avem și noi victoriile noastre: Ianis Mihalakis s-a predat, fără arme, dar cu bagaj, Majestății Sale. Majestatea Sa l-a numit Consilier Regal. Ce e cucerirea Norvegiei pe lângă cucerirea Topolovenilor!

Campania începută de astă-toamnă în septembrie, a fost dusă după toate regulile tacticii și strategiei de către generalissimul Urdăreanu (Ernestică) și a fost încununată cu deplin succes. Toapa se va îmbrăca în uniformă de Consilier Regal și va veni să depună jurământ la Senat. Vom introduce în noul regulament, care e aproape gata, un alineat care să permită senatorilor de drept excluși să facă „mea culpa” și să vină să lingă unde au scuipat! Te pomenești că vine și Maniu?

Înainte de a se preda, toapa a fost la Cluj, să „vorbească cu Maniu” și a trecut și pe la Bistrița să vadă pe Madgearu. Se zice că Maniu n-a spus nici da, nici nu secundului său, a tăiat o mie de fire în patru, a fost pentru și a fost contra și s-a abținut... Madgearu care nu urmărea decât eliberarea lui, a împins pe Mihalache cât a putut în brațele Regelui...

Alaltăieri, Regele l-a primit pe Mihalache în audiență, și l-a uns sfetnic al său. Gurile rele pretind că Guvernul n-a știut nimic despre negocierile duse și că a înghițit noduri... Nu știu de Tătărescu, dar Ghelmegeanu trebuie să fie foarte îngrijorat de portofoliul său.

Odată cu capitularea sa, Mihalache a cerut eliberarea lui Madgearu și a obținut-o.

În opinia publică nedumerire. Nimeni nu pricepe această dictatură cu compromisuri. Toată lumea e de acord că Mihalache s-a dezumflat; de unde reprezenta ceva, nu mai reprezintă nimic. Eu zic, că dacă e vorba de dezumflare, apoi ca să-l dezumfle, Regele a trebuit întâi să-l umfle pe nenea Mihalache. *Și asta a fost greșeala...* Vrea să distrugă partidele, și cum dă unul din foștii lor conducători semne de moarte, îl învie...

Și asta se numește destindere.

Dictatură cu destindere! Destindere pricep — și am sfătuit să se facă — *dar față de curentele vii și potrivnice*, nu față de epavele fostului regim, aruncate de valuri la mal!

Pentru a-și explica (?) decapitarea, Mihalache adresează o scrisoare publică lui Maniu prin care declară *că n-a renunțat la nimic, nici la ideile sale, nici la prietenii săi...* Atunci de ce îmbracă haina Regelui???

Scrisoarea e de o platitudine dezgustătoare. Cine săvârșește un act urât, mai bine ar face să tacă. În politică mai ales, explicațiile sunt totdeauna inutile.

Ca să mai devalorizeze numirea lui Mihalache, Regele a numit Consilier Regal și pe Victor Antonescu, slugă credincioasă. Când a definit situația noastră politică în 1917 prin cunoscutele cuvinte: „că e lăță rău”, Victor Antonescu și-a pus fără să știe, sub Regele Ferdinand I, candidatura la înalta demnitate la care a ajuns astăzi sub Regele Carol al II-lea!

Destinderea merge strună. Pe lângă Mihalache cu suita sa, au mai fost împăcați și gardiștii. Meritul acestei operațiuni strategice nu revine însă numai generalissimului Ernest, ci și căprarului Ghelmegeanu. Caraghiosii sunt convinși că au desființat Mișcarea Legionară, tocmai când a început să renască pretutindeni... „Băieții” au semnat tot ce li s-a cerut, numai să fie liberi să „lucreze” cum știu ei... Împăcarea a fost pecetluită printr-o audiență pe care Regele a acordat-o ieri lui Noveanu, lui Gârneață (!) și altor cinci foști gardiști. Foști? N-aș fi vrut să privesc în sufletele acestor 7 legionari când stau în fața celui ce a ucis atâția tovarăși nevinovați ai lor...

Se pune o chestiune de înaltă moralitate: dacă trebuia să se ajungă la o împăcare, de ce s-a început cu vărsare de sânge și cu scârboasele exhibiții de pe vremea și de după moartea lui Călinescu? Când se putea canaliza Mișcarea, în 1936, în 1937 — Regele n-a vrut-o și o vrea acum, când nu se mai poate? De ce? De ce? De ce?

Ieri s-a răspândit zvonul în București că Moruzov, cunoscutul polițist, a fost ucis. Informații luate la Tătărescu îmi dovedesc că zvonul era fals. Moruzov e încă în Germania unde a fost trimis să *convingă* pe gardiștii refugiați acolo și se înapoiază peste două zile în București.

La Berlin încep să se cânte mai în surdină victoriile din Norvegia... Un colonel, von Eichhorn, de la Statul Major al Ministerului de Război

ar fi scris un articol de critică asupra campaniei din Norvegia — fapt pentru care ar fi fost arestat și împușcat în închisoarea de la Moabit. Știrea este însă din izvor francez... În cercurile politice germane se dă multă importanță discursului ministrului britanic Cross, în care se văd semnele unei posibile ocupări a Suediei din partea Angliei. Nemții se tem și de o ocupare a Belgiei de către Aliați...

În Norvegia nimic important. Corpurile expediționare germane și Aliate n-au luat încă contact. Englezii continuă însă să fie stăpâni pe mare. Măsurile luate pe Dunăre de cele 4 Puteri riverane au mulțumit foarte mult Guvernul german.

Italia continuă să facă zarvă, fără să sperie pe nimeni. Ba da, pe noi!

Ieri a fost la București o adevărată zi de panică. Toți idioții mă în-tâmpinau cu întrebarea: „Merge rău? Ne atacă?” „Cine, idioților?”

Panica n-a fost numai pricinuită de *rodomontadele* Italiei, dar și de știrile tendențioase răspândite de Anglia prin Radiofonie, știri după care un atac al Germaniei împotriva noastră era iminent!

Ba, domnii de la Legația engleză au mers până a sfătui pe supușii britanici să părăsească țara!!! Miss Kenny, a noastră, s-a înapoiat acasă speriată...

E un fapt, că Aliații vor cu tot prețul să ne vâre în război cu nemții, n-a sosit însă ora noastră...

Fostul primar Mateescu și întreg consiliul său comunal au fost dați în judecată, pe baza Legii patrimoniului public, fiindcă ar fi consimțit la scăderea redevențelor pe care Cazinoul le plătește Comunei Sinaia, de la 1 800 000 la 1 300 000 lei. Condamnați la Tribunal și în Apel, acuzații au fost achitați în Casație. Primesc acum o adresă din partea primarului actual care se plânge că Ministerul de Finanțe a redus această redevență de la 1 300 000 lei la o sumă derizorie. Cauza, primarul nu o cunoaște, dar v-o spun eu: d-na Lupescu e asociată lui Littmann în exploatarea Cazinoului și a Palace-hotelului...

Micescu intentase un proces unui client al său pentru plata unui onorar de un milion de lei. Procesul era sorocit, și între timp Micescu a fost numit ministru de Justiție. În loc să ceară amânarea judecării până ce nu va mai fi ministru, a silit pe magistrați să condamne pe pâ-

rât... Ce moravuri! Dar când s-a mai pomenit un escroc *dovedit* în fruntea Ministerului de Justiție?

Indiile Neerlandeze sunt la ordinea zilei. Ministrul de Externe din Tokio a declarat că Japonia nu se dezinteresează de ele și că, în cazul în care Olanda ar intra în război, de, s-ar interesa și japonezii de soarta lor. Atât a fost de ajuns pentru ca Statele Unite să se și vadă în război cu Imperiul Soarelui care Răsare. Deocamdată, în așteptarea obuzurilor de 1 000 de kilograme, viitorii beligeranți se împoacă cu declarații și cu discursuri.

Conferința miniștrilor plenipotențari, englezi din Sud-Estul Europei s-a terminat și excelențele lor vor părăsi Londra. După declarațiile lui Chamberlain în Camera Comunelor, lozinca dată de Guvern agenților săi ar fi „menținerea păcii”.

La o întrebare pusă primului ministru, dacă Anglia ar da ajutor unui stat atacat în Sud-Estul Europei, acesta a răspuns evaziv. Ipocrizii. În realitate Anglia atât așteaptă, un front nou în Balcani... pe spinarea noastră!

Găsesc în hârtiile mele un extras din discursul lui Hitler rostit în 1937 — *acum trei ani* — în fața Reichstagului: „Orice legătură contractuală germană cu Rusia bolșevică actuală ar fi pentru noi de-a între-gul fără valoare. Ar fi de neînchipuit ca soldații germani național-so-cialiști să-și poată vărsa sângele într-o îndatorire de asistență, pentru protecția bolșevismului. Pe de altă parte, nici noi n-am voi să primim ajutor din partea unui stat bolșevic. *Căci mă tem că orice popor ar primi un asemenea ajutor și-ar pregăti propria sa pieire*”.

Sunt lucruri care se uită, dar care nu-și pierd din savoarea lor...

Sâmbătă, 20 aprilie. În băltoaca politică, „împăcarea” lui Mihalache continuă să agite mocirla. Încetul cu încetul ies la iveală amănunte nostime. Pare că Tătărescu a fost în curent cu negocierile și că le-a chiar înlesnit.

El ar fi acela care, la începutul săptămânii, ar fi dus pe Mihalache de-a dreptul la Rege, la acea faimoasă audiență în care Regele ar fi spus modărlanului: „Domnule Mihalache, am nevoie de ajutorul

d-tale!“ Modărlanul s-a zbatut, a invocat argumentul cu „rezerva ce trebuie păstrată pentru viitor“ și altele — dar în cele din urmă s-a predat. Pare că Tătărescu a împins pe Mihalache, ca prin influența lui să scape de „echipa“ țărănistă (cu Ghelmegeanu în cap) moștenită de la Călinescu și cu care nu e nimic de făcut, dar pe care Regele nu vrea să o sacrifice. Miniștrii, ca și Vaida (deși președinte al FRN-ului) n-au știut nimic despre lovitura ce se pregătea în umbră; echipa țărănistă pe care Mihalache, *dar mai ales Madgearu* o urăște de moarte — e fiartă și convinsă că Madgearu nu se va lăsa până ce Mihalache nu va obține înlocuirea ei.

Nu iartă armeanul pe belferii care de doi ani de zile se uită de sus la el și se lăfăiesc în automobilele statului, pe când el aleargă în praf și noroi. Nu trebuie uitat că zișii belferi erau clasați „în partid“ cu o sută de trepte sub Madgearu...

Cred că „echipa morții“ s-a emoționat pe gratis căci *împăcarea* Regelui cu Mihalache nu înseamnă și *influență* din partea acestuia asupra suveranului, care cu greu va găsi mutre pe placul lui mai arătoase ca Andrei, Ghelmegeanu și Gafencu...

Mihalache a fost la Cluj, la Maniu, după prima sa întrevedere cu Regele. Maniu a ascultat explicațiile subșefului său, n-a aprobat pasul pe care-l hotărâse, dar în cele din urmă i-a dat binecuvântarea. În acea întrevedere s-a hotărât schimbul a două scrisori. Despre a lui Mihalache am vorbit ieri. Răspunsul lui Maniu, publicat de ziarele de azi-dimineață, sună astfel:

„Iubite domnule Mihalache,

Întrucât Consilieratul Regal cu care ai fost distins¹ nu te obligă la altceva decât la exprimarea sinceră a convingerilor d-tale, când ele vor fi cerute, numirea d-tale de Consilier Regal *nu poate influența asupra legăturilor personale și ideologice ce ne unesc.*

Primește te rog, asigurarea deosebitei mele stime și prietenii.

Iuliu Maniu“

Scrisoarea e dură și răsună ca o pereche de palme pe obrazul modărlanului. Publicarea ei cu 24 ore întârziere se datorește faptului că așa cum o adusese Mihalache de la Cluj era nepublicabilă.

Scrisoarea începea cu considerațiuni asupra devotamentului domnului Iuliu față de Rege, dar și cu aspre critici la adresa politicii dusă de Suveran — și se sfârșea cu constatarea că dl Ion Mihalache rămânea membru credincios al *Partidului Național Țărănesc*. Mihai Popovici a

¹ Ar fi putut să zică „destins“!

fost expediat la Cluj și a obținut suprimarea pasajului inițial și schimbarea frazei cu „*Partidul Național Țărănesc*“ în fraza subliniată în textul lui Maniu reproduș mai sus.

Se zice că Maniu nu e prea nemulțumit să se fi scăpat de Mihalache, că Mihai Popovici — care a făcut pe samsarul între Mihalache și Maniu — e mulțumit și că Madgearu e încântat fiindcă vede de pe acum în veninoasa sa imaginație cadavrele rivalilor săi.

Dar e unul care înjură și scuipă, e dr. Lupu, care voia tocmai să joace el rolul lui Mihalache, rolul de „canalizator“ al *țărănismului* (??) spre coroană și care se vede distanțat de țoapă... S-a oferit el lui Vodă în ultima sa audiență, dar Vodă a preferat țoapa și doftorul a rămas cu botul pe labe...

Se vorbește în oraș și de „proxima“ numire a lui Dinu Brătianu ca Consilier Regal. Fapt este că va fi primit azi în audiență. Mie, numirea lui mi-ar face plăcere; e un om cumsecade, și, vorba francezului: „cu cât sunt mai mulți nebuni, cu atât se râde mai bine“.

Și „împăcarea“ cu gardiștii a supărat rău „echipa lui Călinescu“. „Cum, spun ei, de doi ani de zile am lovit, ne-am compromis, am fost coadă de topor — și acum Regele vine și se împacă cu vrăjmașii noștri și ne dă pradă lor? Exagerează echipa, Regele nu îi dă pradă, Regele nu s-a pus sub papucul epavelor legionare... Împăcarea cu gardiștii rămâne ca un act *întârziat* în politica Regelui, prin urmare ca o greșală. Putea să se împace cu ei *înainte* de omorurile săvârșite, *nu după*.“

Din informațiile pe care le am, totul dovedește că *legionarii care au semnat actele de supunere nu sunt pocăiți, ci au vrut numai să-și recâștige libertatea de mișcare și pentru asta au semnat tot ce li s-a cerut.*

În audiența pe care le-a acordat-o, Regele a spus că n-ar fi trebuit niciodată să mărturisească: „s-au făcut greșeli de o parte și de alta“, „am fost greșit informat“, „n-am provocat eu (!!!) omorurile săvârșite“, și altele!

Pe greșită informație nu se întemeiază ordine de execuție barbare — și acestea odată săvârșite, *nu se aruncă vina pe alții*, fără nici o necesitate!

„Băieții“ n-au ieșit entuziasmați de la Palat, cu toate declarațiile lor ditirambice de devotament. Ce se va mai întâmpla, vom vedea...

Pare că internarea lui Madgearu, la Bistrița a fost făcută de Ghelmegeanu care avusese vânt că *ceva* se învârtește cu Mihalache și a voit să

rupă punțile între Fustanelă și Palat... Dar a dat greș și n-a izbutit decât să întetească furia lui Madgearu.

Madgearu trebuia să fie eliberat abia mâine. Dar Mihalache a obținut un ordin direct al Regelui, prin Urdăreanu și Madgearu a fost pus imediat (joi) în libertate.

De asemenea, cu lagărele de concentrare, unde se mai aflau câțiva legionari, ordinul de desființare generală a pornit tot de la Palat. În timpul audienței gardiștilor, Regele, la cererea „băieților” a chemat pe Urdăreanu, și i-a poruncit să transmită pe loc ordinul de liberare, la Ministerul de Interne.

Regele a spus „băieților” că se va sprijini de acum înainte pe ei (!!!) și a primit mai toate condițiile puse de dâșii și pe care le-am enumerat la timp...

Parlamentul a fost închis ieri. Se va redeschide probabil la 15 mai. Eu plec mâine în Italia de Nord, pentru două săptămâni. Ieri-dimineață am avut o ședință a Comitetului însărcinat cu revizuirea Regulamentului Senatului. Merge. Vom introduce un articol care să permită și revenirea senatorilor de drept pocăiți — tip Mihalache...

Ne-am prăpădit: domnul ministru Radu Portocală a suspendat audiențele sale până după Paști...

Guvernul Paul Reynaud, ca și al lui Daladier, a fost întărit în Cameră printr-un vot *unanim* de încredere...

Starea de asediu a fost proclamată în Olanda. Primul ministru a declarat că Țările de Jos, fanatic neutre, *nu primesc ajutorul nimănui* și că starea de asediu e motivată de nevoi interne, nu de pericole externe. *Se vede că pe chestiunea ajutorului nu e unanimitate.*

Arita, ministrul de Externe japonez a făcut noi declarații ca să explice pe cele dintâi, cu privire la *Indiile Neerlandeze*. Japonezul a declarat că Japonia înțelege ră respecte „statu quo-ul” și că n-a vorbit de intervenție decât pentru cazul în care *alții ar interveni*... În Statele Unite, emoția nu s-a calmat, și cei cu răspundere vorbesc dârăz...

Atitudinea Norvegiei se clarifică din ce în ce. Tot poporul se ridică împotriva invaziei germane și se pregătește de luptă mână în mână cu

englezii. Primele defecțiuni, primele așa-zise trădări (Narvik Trondjem) par a fi fost date în mare parte ordinelor contradictorii venite de la Oslo, unde nemții pusese mâna pe Radio și Telegraf și induceau garnizoanele în eroare.

S-au convins și germanii că au tot poporul norvegian împotriva lor și au gonit din Berlin pe ministrul Norvegiei cu tot personalul legației. Diplomații norvegieni au fost transportați în Suedia.

Roata se învârtește:

Stoiadinovici, care domnea peste sârbi acum un an, a fost arestat. I s-a făcut și o percheziție serioasă. Motivele n-au fost încă date în vileag...

Miercuri, 24 aprilie. Milano.

Sosit la Milano alaltăieri-seară, luni 22 la ora 7¼ seara, cu un sfert de ceas întârziere. Am plecat din București cu Simplonul, la 10 dimineața, duminică. Trenul nostru a fost al doilea care a trecut pe la Șimian-Severin fără transbordoare. Dunărea era enormă și nu reîntrase încă în matca ei, dar nu mai amenința terasamentul liniei ferate.

Prin Banat, am trecut acum un an cam la aceeași epocă; totul era înflorit, lanurile se întindeau verzi și pe dealuri zăpada florilor de pruni, de meri și de peri încânta privirile. Anul acesta aspectul câmpului și al arborilor e încă iernatic — totul e întârziat cu o lună. De la București până la Severin, grânele nu sunt cine știe ce, dar totuși promit o recoltă și cu un timp prielnic chiar foarte bună — de la Orșova înainte însă este o jale. Pe atât de mănoasă câmpie, de la Caransebeș la Timișoara grânele sunt aproape distruse, mai mult de trei sferturi sunt degerate.

Cam aceeași stare am constatat-o a doua zi de dimineață în Croația și mai târziu în toată provincia Veneției, în acel Veneto cultivat ca o gospodină. Parcelele de grâu se înfățișează ca niște covoare mâncate de molii — se vede mai mult pământ decât verdeață. De când sunt n-am văzut așa ceva în Italia. Afurisita iarnă a prăpădit tot. De la Verona spre Milano, câmpul stă mai bine, dar încă submediocru. Va fi un an deficitar de grâu, pretutindeni.

Am avut un deosebit noroc ajungând la Milano numai cu 15 minute întârziere. Șoneriu și Giurescu au sosit acum opt zile, cel dintâi cu 12, cel de-al doilea cu 18 ore întârziere, iar aseară Christu, ministrul Comerțului nostru Exterior, a sosit la 12 noaptea în loc de ora 7 seara...

Dejunat ieri la d'Agostina (directorul Băncii Comerciale) cu mai mulți italieni. Lumea e mică!

În programul meu era înscrisă — dacă timpul îmi va permite — o vizită la Vila di Maser (lângă Asolo, nu departe de Treviso), construită de Palladio și una din cele mai frumoase opere a marelui arhitect. Zugrăvită de Paolo Veronese (frescele sunt în excelentă stare), vila aparține fiicei lui Volpi, despărțită de principele Ruspoli. Or, la masa lui d'Agostino am dat de cealaltă fiică a lui Volpi, cotesa Cicogna pe care nu o cunoșteam (pe Marina Ruspoli am cunoscut-o în țară, când a venit cu tată-său în 1933 și a asistat la serbările semicentenarului Pelesului).

Cotesa Cicogna e nostimă; mi-a plăcut mai mult ca sora sa.

Ieri după-amiază făcut o vizită senatorului Conti, președintele Băncii Comerciale. Stă peste drum de biserica Santa Maria delle Grazie, biserică în dependențele căreia se află Cina cea de taină, zugrăvită de Leonardo da Vinci. Conti și-a făcut avere în întreprinderi de electricitate; soția sa o persoană foarte cultivată e născută Contesă Casati. Conti a avut în viață o mare pasiune: biserica Santa Maria delle Grazie pe care a restaurat-o pe spezele lui, cu mult gust. A consolidat cupola, a salvat ce s-a mai putut salva din afrescul lui Vinci și a descoperit în diferitele săli ale Chiostrului mai multe zugrăveli din cele mai interesante. Nepotul său, arhitectul Portaluppi, care a condus restaurarea bisericii (asupra căreia a scos și un frumos volum cu fotografii, pe care unchiul îl distribuie vizitatorilor mai importanți), a restaurat și completat în stilul Renașterii minunata casă a lui Conti. Această casă se ridică, zice-se în via lui Leonardo da Vinci. Prin stil e în tot cazul legată cu construcțiile din jurul bisericii Vinciane. O splendidă grădină continuă „il cortile“ cu arcade ce dau pe stradă. Din locuința senatorului, vizitatorul are pe de-o parte priveliștea cupolei Santei Maria delle Grazie, pe de alta grădina tăiată și amenajată „à la française“. Casa e plină de opere de artă, picturi, sculpturi, porțelanuri și mobile contemporane cu Messer Lionardo. Am petrecut un ceas plin de mulțumire în acest adevărat muzeu, în care pedanteria și îmbulzeala obiectelor sunt eliminate.

Fost și la bătrânul Poss. Casă banală de om bogat, dar o numeroasă colecție de opere ale lui Canaletto, dintre care unele dintre cele mai bune. Goucourt spunea, mi se pare, că bogăția unei colecții se poate măsura după operele lui Canaletto, pe care le posedă. În acest caz, colecția lui Poss poate fi considerată ca foarte bogată. Totuși, în afară de

Canaletto, n-am dat peste lucru mare. Conti n-are decât un singur Canaletto, dar... s-a cam grăbit de multe ori și Goncourt în aprecierile sale artistice.

Locomotiva lui Malaxa, la târgul de mostre, exercită curiozitate generală și are mare succes. E o namilă de mașină, copiată de pe tipuri americane, destinată trenurilor de marfă și care poate trage 200 de vagoane încărcate! Nu văd economia, căci trebuie să coste cât 4 mașini obișnuite (care trag 50 de vagoane) și combustibilul trebuie și el de patru ori mai mult... Ca să fie adusă la Milano, namila a provocat greutăți mari: iugoslavii au refuzat să o tranziteze, căci le-a fost frică că nu rezistă liniilor lor și a trecut să fie adusă prin Ungaria și Austria. În unele tuneluri a trebuit să se scoată sârmele electrice, ca să treacă monstrul! Mă întreb de când avem noi terasamente așa solide, căci mi se spune că s-au comandat 60 de locomotive de acest fel... Dacă mașina lui Malaxa nu e mai economică ca cele vechi, în schimb ne va prăbuși podetele și ne va strica liniile ferate... Dar ce vrea Malaxa, în țara românească e sfânt...

Fost aseară la Scala. Se dă „Manon“ cu Gigli și Mafalda Farero. Voci frumoase, dar reprezentație mediocră...

Din Norvegia și de pe frontul de Vest nici o știre interesantă ieri și alaltăieri. Aliații continuă să debarce în Norvegia, nu spun în ce locuri și până acum n-au luat contact cu nemții, care se fortifică în partea de Sud a țării.

Ziarele franceze povestesc că arestarea lui Stoiadinovici și a fratelui său — căci a fost arestat și fratele — ar fi în legătură cu anumite complicități pe care fostul prim-ministru iugoslav le-ar fi întreținut cu Berlinul. Stoiadinovici ar fi întreținut o corespondență cu Hitler (?), corespondență găsită și confiscată cu prilejul percheziției făcute la dânsul, din care rezultau planuri pentru întinderea „protecțiunii germane“ în Nordul Balcanilor. Pentru nemți, Stoiadinovici ar fi fost un fel de Quisling în rezervă, pentru momentul în care Germania nemai-având cu ce plăti importurile sale din Iugoslavia s-ar fi năpădit asupra ei...

Frații Stoiadinovici ar fi fost arestați în momentul în care se pregăteau să fugă în Germania, cu un avion pus de nemți la dispoziția lor. Ei au fost internați în localitatea Rubnik, la Sud de Belgrad, fiindcă jur-împrejur nu există posibilitate de aterizare pentru avioane.

Le Temps se ocupă pe lung de negocierile începute între Iugoslavia și Rusia pe terenul economic și se întreabă dacă nu cumva, de pe terenul economic, negocierile nu vor aluneca pe cel politic. Anglia și Franța au hotărât să controleze importurile rusești din America deoarece, pe la Vladivostok s-au introdus cantități mari de molibden și de aluminiu destinate Germaniei. O escadră anglo-franceză va evolua în acest scop în Pacific.

25 aprilie. Azi, e la târgul de mostre „Ziua diplomaților“. Toți șefii de misiuni, ale căror țări sunt reprezentate la „Fiera“, au sosit de ieri de la Roma. A venit și Bosie (Bossy) al nostru. A venit puțin și pentru Christu, ministrul Comerțului nostru Exterior, poftit la Milano nu se prea pricepe pentru ce.

Bosie e nedumerit asupra politicii italiene. L-am liniștit sfătuindu-l să nu piardă din vedere aceste două *adevărate axe* ale politicii lui Mussolini:

1. hotărârea *de a nu fi atras în război* și 2. hotărârea *de a nu renunța la revendicările formulate*. Consecință: amânarea oricărei acțiuni *până la lămurirea situației de forțe ale beligeranților*.

Bosie îmi povestește că însărcinatul cu afaceri sovietic a venit să-l întrebe cu insistență pentru ce România nu intră în vorbă cu Moscova, care nutrește acum pentru noi cele mai bune sentimente. „Fiindcă e între noi chestiunea Basarabiei, pe care a pus-o în cuvântarea sa tovarășul Molotov...“ a răspuns foarte bine Bosie. Muscalul a insistat, explicând că chestiunea Basarabiei se poate aranja, că e mai mult o chestiune de amor propriu pentru Rusia, care n-a fost consultată când i s-a luat această provincie... Și omul a adăugat că Sovietele s-ar lipsi de Basarabia, dacă România i-ar acorda câteva baze militare, cum i-au acordat Statele Baltice... La riposta lui Bosie că România nu poate discuta nici o revendicare de ordin teritorial, diplomatul sovietic a răspuns că, și fără asemenea puncte de sprijin, Rusia ar fi gata să se înțeleagă cu România. Față de insistența colegului său, ministrul nostru l-a întrebat dacă a fost însărcinată sau autorizată să-i vorbească. Rusul a spus că nu, dar că poate telegrafia la Moscova pentru a cere o autorizare în toată regula.

Bosie a observat că ar fi mai bine să se numească un titular la Legația din București și că acesta ar putea sta de vorbă cu ministrul nostru de Externe...

Intervenția rusului e ciudată, dar interesantă. Bosie a transmis conversația la București.

Dl Christu, însoțit de vărul său, Logadi (secretar general la ministerul său), de vărul său Nenișor și de alți veri a venit de la București *cu vagonul său*. Asta e scârbos la neamurile lui Titulescu: cum le dai un deget, cum apucă mâna întreagă și se urcă în copac, adică în vagon special. Nu putea dl Christu să călătorească ca toată lumea, sau să stea acasă? Când nu mai știm de unde să scoatem banii, asemenea cheltuieli inutile sunt criminale...

Revăzut azi-dimineață Santa Maria delle Grazie. E poate ce e mai interesant la Milano. Aruncat o privire în „cortile“ în casa Conti. Încântător...

În această casă au fost celebrate „sposaliziile“ (căsătoria) fiului ducelui Storza (Il Moro) cu o Princesă din Danemarca. Armele casei Storza și casei regale daneze se văd încă pe căminul bibliotecii lui Conti... Amintiri ilustre la fiecare pas, în acest oraș în care s-a jucat o bună parte din drama europeană între secolele XV și XVII.

Ieri-seară, masă mare oferită de d'Agostino și de Banca Comercială mie, lui Christu și parlamentarilor români în turneu pe aici. Masă bună la hotelul „Principe de Savoia“; păcat de banii cheltuiți...

După masă, filme patriotice și malaxiste la pavilionul românesc, în prezența autorităților italiene. A trebuit să merg și eu, cu ceata. M-am culcat la 12½.

Dejun oferit ieri la Puricelli. Profuzie de flori, garoafe formidabile. Garoafele lui Puricelli sunt celebre. Le-a adus speța din Franța, de la un horticultor celebru și a plătit pentru câteva rădăcini 50 000 lire italiene, pe vremea când livra avea valoare de aur. Are un contract cu clauză penală: dacă dă el, Puricelli, o rădăcină cuiva, trebuie să plătească autorului francez, o amendă de 100 000 lire, iar acesta la rândul lui trebuie să plătească o amendă identică lui Puricelli, dacă mai vinde cuiva în Italia din butașii săi...

E un senator, pe aici, pe la Milano, al cărui nume îmi scapă, care rivalizează cu Puricelli, pe chestiunea garoafelor gigantice albe, dare care se străduiește în zadar să ajungă la tipul produs de serele din Lumnago. Rivalul lui Puricelli, speră totuși să ajungă pe cale de selecție la rezultatul urmărit...

Văzut ieri la Expoziția trienală macheta noii străzi care duce la Roma, de la ponte Sant'Angelo la Sfântul Petru. Sunt oameni care mi-au spus că suprimarea celor două Borgo — Borgo Vechio și Borgo Nuovo — s-a făcut în dauna perspectivei Basilicei. Sunt oameni care nu știu ce spun. Noua perspectivă e minunată, m-a prins dorul să mă duc să o văd...

La trienală erau și machetele noii gări din Roma, a Expoziției internaționale din 1942, a Pieței Domului din Milano cu proiectata ei refacere și multe altele. Această secție a edilității e cea mai interesantă din toate secțiile expoziției. Nu știu de ce locul de onoare s-a dat Ungariei. Noi suntem lângă Franța. Expoziția noastră, ca și a Franței și a Germaniei, vecine, este mediocră, a Ungariei, cu toate eforturile, nu e mai bună.

Submarinul englez „Thetis”, care s-a scufundat în fața Liverpool-ului în ziua de 2 iunie 1939, a fost scos la suprafață, reparat și repus în serviciu. N-aș vrea să fiu dintre oamenii care au fost din nou rânduși să se închidă într-însul...

Ziarul *Le Matin* anunță că 74 de comuniști au mai fost arestați și alții puși în urmărire.

Vineri, 26 aprilie. Ieri, mare dejun oferit șefilor de Misiuni veniți de la Roma pentru „Fiera”, de către Ricardi, „ministrul Comerțului și al Valutei”. Acest Ricardi e deștept, dar vulgar. Un „pungaș” necioplit, prototipul omului împins din spate de vânturi prielnice. Am stat mult de vorbă cu el. Mi-a reamintit că a fost în București, trimis de Duce să spună Regelui că România poate conta pe Italia, într-o luptă împotriva Rusiei. El ar dori raporturi cât de intime între țările noastre; ar vrea o înțelegere politică, definitivă și strânsă, nu tocmești comerciale, pe mai mult sau mai puțin petrol, pe o oca de bumbac sau o oca de spanac. Așa

vrea și Ducele; Guvernul italian lucrează în acest sens (?) și mă roagă și pe mine să susțin în România o asemenea politică de cordială înțelegere. Odată înțelegerea politică făcută, înțelegerile economice vor veni de la sine... I-am atras atenția că teoria lui e exact teoria pe care am făcut-o lui Farrinacci *acum un an*, tot aici la Milano, dar că, de atunci dacă nu s-a realizat lucru mare între Italia și România pe terenul politic, vina nu e a noastră: a lăsat-o moale, Roma. Gestul de solidarizare cu noi față de Rusia amenințătoare a fost primul gest inteligent al Guvernului fascist, în ce ne privește. E un bun început...

În cele din urmă Ricardi mi-a spus: „Dvs. sunteți o țară neutră răstignită între nemți și anglo-francezi. Fiecare din beligeranți vă cere petrol și vă mai cere să nu dați adversarului. De ce n-ați refuza petrolul dvs. și unora și altora? *Dați-ni-l tot nouă*, care suntem și noi neutri și trimiteți și pe germani și pe francezi și englezi să-l cumpere de la noi. *Noi putem rezista mai bine și în schimb vă putem furniza tot ce vă furnizează și Germania și Franța și Anglia!*”

Aici vroia să ajungă mascaltonele „care nu are importanța pe care și-o dă”, după cum zice francezul! Am declarat că ideea era excelentă și că vom reflecta: eram la el acasă, ce era să-i spun? De trei ori în cursul zilei de ieri, deșteptul a revenit asupra propunerii sale...

Au grozavă nevoie de materii prime; la dejun am fost plasat la stân-ga lui Ricardi, iar François Poncet, ambasadorul Franței la dreapta lui, așa încât am auzit, fără să vreau, tot ce vorbeau între ei. „Materii prime, materii prime”, a fost leit-motivul italianului. François Poncet declarându-i că Aliații sunt foarte mulțumiți de furniturile (armament) Italiei, Ricardi s-a plâns că în schimb flota engleză împiedică încărcături cu materii prime să ajungă până în porturile italiene sub pretext că Guvernul italian ar putea reexporta unele mărfuri în Germania.

Ministrul „per gli Scambi”, a declarat că era o ofensă pentru Italia, să se bănuiască așa ceva și că nimic din ce se importă nu se exportă în Germania. „Să punem zece la sută și să nu mai vorbim!” a replicat François Poncet — dar Ricardi, jignit în amorul său propriu de italian a început să urle și să devină grosolan... Am văzut momentul când era să se încurce. Noroc că la masă se făcea mult zgomot, așa încât incidentul n-a fost observat decât de vecini...

La sfârșitul mesei s-a ridicat mascaltonele și a spus câteva cuvinte amabile, sau cel puțin amabil intenționate la adresa tuturor participanților străini la „Fiera”. Înainte de masă, mi se propusese mie să răspund, socotindu-se că poziția mea de președinte de Senat îmi dă dreptul la această cinste. Am lămurit că ambasadorii, reprezentând persoana Șefilor de Stat, au pasul înaintea tuturor și că François Poncet

avea dreptul la dreapta gazdei — și la scuiptoare. François Poncet, deștept al dracului, a vorbit scurt și foarte elegant, bătându-și joc de italieni și obligându-i totodată să-l aplaude. „Târgul acesta dovedește — a spus franțuzul — că deși Italia n-are decât apă și munca brațelor fiilor săi, e în stare totuși să rivalizeze cu cele mai bogate țări...” Brava, brava — au strigat italienii, față de această laudă, fără să-și dea seama că franțuzul definise sărăcia lor... cu apă și cu brațe, e greu să duci un război!

Dacă acum în neutralitate, Anglia împiedică aprovizionarea Italiei, ce-ar putea fi în caz de război? Cine va furniza Italiei materiile prime? Germania?¹

După dejun am avut o lungă conversație cu François Poncet. Nu e atât de pesimist cât îl arătau fragmentele din rapoartele sale pe care mi le-a citit Thierry. Sau poate că s-a mai schimbat. E perfect de acord cu mine că italienii nu se vor mișca, până ce războiul nu va fi dovedit, fără posibilitate de eroare, de ce parte va fi victoria. Oamenii cu răspundere sunt împărțiți: revendicările Italiei fiind toate împotriva Franței și a Angliei, unii ar vrea victoria Germaniei; alții dându-și seama că Germania victorioasă ar veni la Triest și ar paraliza Italia, ar prefera o victorie anglo-franceză, care să dea Italiei câteva din satisfacțiile cerute, ca preț al unui concurs de ultimă oră...

Poncet mi-a povestit cum a ajuns Ciano la „Collarele” Ordinului Anunziadei. Când a fost trimis astă-toamnă la Salzburg, Ciano a fost primit foarte rău. Și Hitler și Göring nu s-au sfiit să trateze de „paiată”, de „caraghios”, de „personagiu perimat”, pe Regele Victor Emmanuel, a cărui hotărâre Ciano o invocase ca să explice nemișcarea Italiei împotriva Franței și a Angliei. Ciano a declarat net, că nu putea permite ca „Regele său” să fie astfel tratat și a rupt conversația. Nemții au alergat după el și cu greu l-au adus să mai stea de vorbă cu ei.

Înapoiat la Roma, Ciano a fost decorat de Rege, „din îndemn propriu”, cu supremul ordin.

François Poncet nu poate suferi pe italieni, „sunt niște pușlamale, nu poți conta pe vorbele lor...” Nu-i poate suferi, fiindcă n-a reușit pe lângă ei. Pe cât fusese de popular la Berlin, pe atât s-a clasat de impopular la Roma. Fie că a sosit în Italia într-un moment neprielnic, fie că n-a știut cum să ia pe macaronari, fapt este că a dat kix și așteaptă din zi în zi să fie înlocuit. François Poncet nu face excepție decât pentru un singur italian: Regele „e un mare senior”... spune el și e convins că mai bine ar abdică decât să facă război Franței...

Tot ieri după-amiază, am fost la *Oreno*, nu departe de Monza, să luăm ceaiul la dl Podesta, al Milanului, don Gian Giacomo Gallarate Scotti. Oreno e un sat, în jurul castelului; acesta aduce mult cu Malmaison și trebuie să fi fost clădit cam în aceleași vremuri. Alură Regală, mobile „empire” de toată frumusețea, patru candelabre minunate — portretul străbunicului în uniformă de general austriac cu Marele Cordon al ordinului Maria Tereza și cu Lâna de Aur... Don Gian Giacomo (poartă două nume, dar în schimb numai un braț, căci pe cel stâng l-a lăsat la Libia) e fratele mai mic al Principelui de Molfetta și soția sa, femeie de rară distincție, e născută Mocenigo, Contesă de Soranza, de la Veneția. În dosul castelului un parc de toată frumusețea și atât de mare încât se confundă la orizont cu Alpii... Lume multă, prea multă. Am revăzut pe Conte de Torino, flăcău baccelit, pe care nu-l mai întâlnisem din 1904, de la *Cacia alla Volpe* din jurul Romei. A.S.R. a binevoit a-și aduce aminte de mine... vorba vine! Era de față și Ducesa de Genova, care se înfățișează ca o slujnicuță fără foc și prin urmare plicticoasă...

Ziua de ieri a fost supraîncărcată, căci am mai avut seara, masă mare la „Continental”, oferită de Christu, care m-a rugat să o prezidez cu el și apoi ne-am mai dus la Scala, poftiți de Podesta. N-am ajuns în patul meu decât la orele 1½.

La masă, care a fost anostă, au luat parte Ricardi, prefectul, perechea Gallarate Scotti și încă vreo 20. Gallarate Scotti ceruse să vină cu nepoata lui și mă bucuram nespus să revăd pe divina Contesă Boromeo, pe care o cunoscusem acum un an. Spre marea mea decepție, nepoata din anul acesta n-a fost Contesa Boromeo, ci o Contesă Sforza — sau o Prințesă — în tot cazul o jerpelitură anemică și anostă, ce făcea reverențe la toată lumea...

La Scala am văzut „Maristella”, o operă nouă a unui compozitor Pietri din insula Elba — rudă cu familia Pietri din Paris, de origine corsicană. *Maristella* e o operă destul de banală, după formule moderne. Noroc că am sosit la sfârșitul primului act... În antract, am fost poftit în salonul prefectului, unde am fost prezentat A.S.R. Ducelui de Bergano, un roșcovan mărunț, redus ca fizic și bâlbâit ce abia putea să îngâne câteva cuvinte; se zice că e un om foarte cumsecade — dar timid. Signora dl prefect Marziali se înfățișează în schimb cu multe ifose și nu e urâtă: se zice că a fost bucătăreasă...

Luni, 29 aprilie, Veneția. Vineri 26, după ce am terminat rândurile de mai sus, am plecat cu automobilul la Como, împreună cu doamnele

¹ Da. S-a dovedit ulterior că Germania era în stare să facă acest efort.

Şoneriu şi Gobbi. Vizitat oraşul. Simpatice. Apoi am cumpărat măţasuri la Moretti şi la ora 1 ne-am întâlnit cu. d. d. Şoneriu, Gobbi, Gatorno tatăl şi Gatorno fiul, Valaperta, la pavilionul Golfului de Montorfano — golful depinde de Vila d'Este şi este admirabil instalat şi întreţinut. Masă de toată bunătatea... Ne-am mai plimbat pe malul occidental al lacului, dar ne-a prins ploaia şi ne-am înapoiat la Milano unde am luat masa la „Tantalo”. Şoneriu a adus două cutii de icre şi am făcut-o lată...

A doua zi dimineaţă, sâmbătă 27 aprilie, la 9,50 am părăsit Milano, plin de recunoştinţă pentru ceasurile fără grijă petrecute şi la ora 12½ am ajuns la Verona unde am descins la hotelul „Colomba d'Oro” (excelent şi foarte curat) — *hotelul de Londres et Royal Deux Tours*, la care trăsesem în 1900, nemaexistând...

După 40 de ani împliniţi, Verona mi-a dat aproape aceleaşi senzaţii, ceva mai împlinite astăzi, ca pe vremea tinereţii. M-a minunat mai puţin „Piazza della Signoria” (devenită Piaţa Dante), dar am priceput mai bine splendoarea bisericii San Zeno Maggiore, cea mai frumoasă arhitectură romanică din Nordul Italiei. Statuia ecvestră de pe mormântul Scaligerului Can Grande, îmi scăpase la prima mea oprire în Verona; greşală mare, căci e o minune şi poate fi pusă alături de Colleone de la Veneţia şi de Gatamelata de la Padova...

După ce am petrecut o zi şi o seară de neuitat la Verona — duminică dimineaţa am plecat la Vicenza. Am trecut de zeci de ori prin gara Vicenza de la răsărit spre apus şi de la apus spre răsărit şi împiedicat de vrăjmăşia conjuncturilor, n-am putut niciodată să mă opresc. A fost un vis al meu să văd acest oraş al lui Palladio şi să verific pe Goethe. În fine, mi-am văzut visul cu ochii şi *n-am fost dezamăgit*. Palladio trebuie considerat ca cel mai mare arhitect pe care l-a dat Renaşterea. Iar Vicenza e o minune de piatră. Aproape toate casele se prezintă pe planuri nobile şi cele câteva zeci de palate particulare sau de edificii publice sunt o încântare pentru ochii iubitori de frumos...

Acolo, la Vicenza, trebuie trimişi tinerii arhitecţi să se obișnuiască cu perfecţiunea liniilor şi a proporţiilor... Sunt străzi în care casă lângă casă, fiecare portal sau fiecare faţadă te prind şi nu te mai lasă să pleci...

Am plecat totuşi, ca un nenorocit de craiovean născut în barbarie şi în orori cu jale în inimă. O oră şi un sfert mai târziu, trenul mă debarca la Veneţia, unde nici o comparaţie, chiar inconştientă, nu mai e posibilă, aşa încât Craiova mea nu mi-a mai stat în cale.

Am sosit de astă-dată pe o zi glorioasă de primăvară, aproape de afinţitul soarelui. Am lăsat gondola să mă ducă la Danieli de-a lungul

Canalului Grande... Era aşa de frumos încât nu-mi venea să cred că Buzăul şi Râmnicul Sărat puteau exista pe acelaşi pământ, şi că, undeva, oamenii se omorau între ei „pentru spaţiul vital”... ultima invenţie a trogloditilor din miază-noapte.

Trecând pe dinaintea palatelor pe Canal Grande, am priceput de-a binelea toată semnificaţia frescelor lui Tiepolo pe care le văzusem cu trei ceasuri înainte la Vicenza, pe zidurile vilei Valmarana şi pe care le găsisem, în minunata lor prospeţime, fără legătura cu viaţa dimprejur. Tiepolo era veneţian şi n-o putea uita nici o clipă, chiar în faţa prielivitei severe de la poalele munţilor iberici...

Marţi, dimineaţa, 30 aprilie. Ieri-dimineaţă, după ce am trecut pe la poştă să văd dacă nu mă rechemau cumva neplăcerile, mai repede, la Bucureşti — şi după ce am constatat că nu, m-am dus de-a dreptul la San Giovanni e Paulo, să fac, ca de obicei, prima mea vizită lui Colleone. L-am regăsit cum l-am lăsat, vreau să zic că nimic nu s-a schimbat în sentimentele mele faţă de această formidabilă operă de artă...

Minute de emoţie în biserică. Era goală şi splendidă, cânta orga, probabil pentru morţii de pe pereţi, călări sau întinşi pe sarcofagiile lor... un moment de sufletească înălţare.

După-amiază am fost la Torcello. Neavând altă posibilitate, am luat vapoaraşul care face excursia Murano-Burano-Torcello. O jumătate de oră la muzeul de sticlărie şi altă jumătate de oră la fabrica de idem tot din Murano — 40 de minute la Burano, ca să vadă boii dantelele, mi-au stricat tot cheful — deşi nu m-am coborât din vapor, aşa încât am sosit la Torcello obosit şi rău dispus. Poate din cauza asta, Santa Fosco, care mi-a plăcut altă dată până la încântare şi pe care o socoteam ca unul din cele mai reuşite giuvaeruri ale arhitecturii, nu mi-a mai plăcut deloc. Fiecare zi cu impresia ei... În schimb, vecina ei, Santa Maria Assunta, care până aci mă lăsase rece, m-a interesat mult. E drept că de 10 ani, de când n-am văzut-o, s-au făcut lucrări multe şi s-au pus în evidenţă straturi de afrescuri vechi bizantine sub cele existente deja, vechi şi ele.

Aceste zugrăveli, ca şi porţiunile descoperite la San Zeno Maggiore la Verona sub zugrăveala existentă dovedesc şabloanele bizantine, utilizate exact ca în bisericile noastre. La noi arta s-a oprit la şabloanele bizantine şi n-a mai făcut nici un progres, pe când în Italia...

Miercuri, 1 mai. Plouă și e frig. Prima zi urâtă în această călătorie, în care, mulțumesc lui Dumnezeu, că toate au mers din plin. Toate, până și cele mai mici lucruri, s-au potrivit...

Ieri, zi bună la Padova. Am alergat după impresiile mele de acum 40 de ani și am regăsit bună parte din ele. Deși s-a mărit destul, Padova nu s-a schimbat, cel puțin în aspectele ei caracteristice. Pe Giotto l-am găsit cum îl știam. Uitasem complect zugrăvelile lui Mantegna, de la Eremitani. Frumoase, dar — ... zweite Klasse...

Gattamelata! Dacă n-ar fi Colleone la Veneția, monumentul lui Donatello ar fi cel mai frumos din lume. Să-i punem deopotrivă, și pe unul și pe altul, cum au fost și în viață și să-i proclamăm fericiți pe acești doi geniali, ce apar mai mari după moarte, mulțumită miracolului artei!

Luat masa la *Sturione* după recomandăția romanului lui Dauli, „la Ruota” și mâncat de minune, cum rar se mănâncă în Italia.

Nu mai știu nimic despre cele ce se întâmplă pe fronturi. Ziarele italienești publică numai știrile tendențioase nemțești — se vede că astfel, prin presă, își plătește Ducele datoria sa de aliat față de Germania — iar zierele franceze sau engleze sunt rare. Din câte se poate citi între rânduri, se pare că nimic decisiv nu s-a întâmplat încă în Norvegia (unde nemții stau totuși pentru moment mai bine, fiind mai numeroși). Despre triumfuri germane, cum exaltă macaronarii mici succe locale, nu poate fi vorba...

Nici din țară nu mai știu nimic. N-am primit nici o scrisoare și am *defius* să mi se trimită ziare. Un *Temps* vechi — de opt zile — îmi aduce informația că noul acord româno-german (un acord complementar) a fost semnat. Când am plecat eu, era gata să fie iscălit. Nu conține nimic nou, câteva puneri la punct, pentru o mai ușoară executare a tranzacțiilor și atâta tot...

2 mai. Italia, țară dulce: de când am sosit la Milano, mă lovesc la fiecare colț de stradă mai frecventată de un vânzător de bilete de loterie „perla lotteria di Tripoli”. Toți fără excepție, au afișat și urlă cât pot: „ultimele ore ale loteriei!” La Milano, ca la Verona, ca la Padova, ca la

Veneția! *De zece zile*, această „ultimă oră” n-a mai sunat încă și e probabil că vor trece multe alte zile până să sune...

Anul trecut, în cele 10 zile petrecute în Italia, impresia care mi-a rămas din conversațiile cu unul și cu altul, din cele auzite în jurul meu, din cele văzute și simțite — a fost, deși eram încă în pace, că toată lumea nu se preocupa decât de război și că nimeni nu vroia să-l facă, mai ales împotriva Franței.

Anul acesta, deși tunul bubuie în vecini, italienii nu par să se mai preocupe de război, nu că sunt siguri că au scăpat de el (cine poate fi sigur de așa ceva astăzi?), dar fiindcă chestiunea nu-i mai interesează și-i apasă altceva mai greu. *Îi apasă sărăcia*. Cunosc de mult Italia, niciodată mizeria nu mi s-a înfățișat ca acum. Sus, toată lumea e îngrijorată — jos, toți mor de foame. Nu te poți opri nici un minut pe stradă fără ca o umbră famelică să-și ofere ceva de vânzare, sau, când n-are ce, vinde serviciile sale. Se vede pe fața oamenilor că sunt nemâncați. În prăvălii, nimeni. De altminteri, prăvăliile își lichidează stocurile vechi și nu mai aduc nimic nou. Restaurantele goale; goale și hotelurile. Nu se mai vede un străin, afară de câțiva nemți răpănoși. Numai trenurile sunt pline de gem, dar toată lumea călătorește gratis cu biletele organizațiilor fasciste și aleargă din oraș în oraș, după „soldi” și mâncare.

Mistica fascistă nu mai învăluie tot, ca mai înainte. Cămăși negre aproape nu se mai întâlnesc pe stradă. Portretul lui Mussolini, pe la vitrine și pe ziduri în mare scădere, aproape nu se mai vede. Ducele și fascismul continuă să constituie pavăza politică a italianului, dar nici unul nu te mai pisează cu ea, ca odinioară. Am vorbit cu multă lume, nimeni nu mi-a pomenit de Mussolini sau de fascism. Vădit, lumea e obosită de regim și toate discursurile sonore și toată frazeologia goală a sistemului nu mai impresionează pe nimeni.

Dar pericolul mare pentru Italia, în momentul de față este sărăcia. Dacă Ducele nu va găsi o formulă, care să dea cel puțin iluzia pâinei zilnice, lucrurile pot să se strice...

La Milano, fierberea „Târgului” nu mi-a permis să măsoz golul lăsat de străini. La Verona, la Vicenza, la Padova și aici la Veneția, e jale și pustiu. La hotel „Danieli”: câteva camere numai sunt ocupate, restaurantul a fost mutat jos în fumoar și se uită oamenii la un bacșiș ca la o minune...

În toate țările neutre merge greu, fiindcă toate trebuie să se pregătească pentru ziua de mâine și să ia măsuri pentru orice eventualitate de atac — dar în țările care trăiau de pe urma străinilor și în care turismul procura o pâine unei bune părți a populației e un adevărat dezastru. Dacă în Italia, unde mai există și alte motive de sărăcie, în afară de lipsa turismului, mizeria se întinde ca o boală, în Elveția, care n-a cunoscut sărăcia până acum, începe să se simtă o jenă destul de accentuată atât în socotelile particularilor cât și în ale Statului și ale cantoanelor. Ziarele italiene anunță că Guvernul federal a hotărât să legisfeze o impunere pe capital care va merge de la 1½% la 4½%...

Vizitat ieri biserica San Marco și Palatul Dogilor. Falnică putere a mai fost și Veneția. În acest colț, între San Marco și Palatul Ducal, inima ei moartă mai bate încă. Veronese și Tiepolo au făcut mai mult pentru faima Republicii decât amiralii și condotierii care au adunat aici în lagune jumătate din averea lumii...

3 mai. Petrecut dimineața de ieri la Frari și împrejur. Fiind sărbătoare (ascensiunea) am dat la Frari peste o masă mare (cum să traduc gradi messe, grosse messe, Missa Solemnis). Sub boltele imensei biserici glasurele și orga iau o amploare supraomenească... Stațiune prelungită în fața tripticului lui Giov. Bellini, în care n-am mai găsit încântătoare senzații de mai înainte. Mă tâmpesc oare, sau mi se rafinează simțurile?

Repede raită prin „Scuola di Sao Rocco” — ansamblu decorativ impresionant, dar nimic mai mult.

Înapoiindu-mă la „Danieli” să dejunez, am renunțat în ultima clipă la mâncare și am luat la ora 12½ vaporul care pleca la Chioggia. Minutată excursie: 2 ore dusul, 2 ore întorsul și 3 ore la Chioggia — la orele 7½ am fost înapoi la „Danieli” și m-am aruncat pe ce am găsit în restaurant.

Forfoteala italienilor e de necrezut. Până și vaporul pentru Chioggia, cetate moartă, era plin. Și ce lume! Întotdeauna s-a călătorit greu în Italia, dar ca acum niciodată. Nu voi uita multă vreme aspectul compartimentului meu, după plecarea din Milano. O tânără pereche, ca o caracatiță neagră, se giugiuleau și se pupau în fața mea, apoi caracatița a scos unelte dintr-o tăgărtă și a început să-și pilească unghiile și să-și taie pieile pe care mi le sufla în nas. Pe când tăia, junele, un unsuros îi

băga degetele după ceafă, pe gât și îi susura cuvinte de amor, la ureche. În dreapta mea, „o cucoană!” rupea dintr-un sandwich ca un tigru dintr-o ciozvărtă de carne, firimiturile le aduna în poale și după ce a terminat și-a ridicat fustele până mai sus de genunchi și s-a dus să le scuture la cabinet. În fața ei, soțul, un nespălat, vorbea într-una în dialect milanez, sorbea dintr-o sticlă și oferea din când în când sticla și doamnei cu firimiturile dar, se vede că dezgustată, aceasta a refuzat într-una... Și eram în clasa I!!!

De la Veneția la Chioggia n-am avut ședințe de unghii, dar urlete, chiote, tot felul de porcării comestibile înghițite... Noroc că a fost vremea frumoasă și că am putut sta tot timpul afară pe punte, la dus ca și la întors.

Chioggia nu mai este azi decât un oraș de pescari, dar un oraș de aproape 30 000 locuitori. Fiind sărbătoare, toate vasele pescarilor erau în port de-a lungul celor două brațe ale lagunei, care limitează orașul și îl sprijineau astfel prin pădurea lor de catarge și de velărie strânsă... Așezată de secole sub influența și îndrumarea Veneției, Chioggia, aproape neschimbată, se înfățișează și astăzi sub pecetea Serenisimei. Câteva palate frumoase, câteva biserici, un turn lângă Dom (cu care, dacă am avea unul în toată țara noastră ne-am putea mândri) câteva poduri peste canale pe care le încălecă cu aceeași grație ca cele din Veneția — constituie un decor pentru traiul unei populații de oameni izolați, care și-au format până și un grai al lor, un dialect pe care nu-l înțeleg nici venețienii. Orașul ca plan are forma unui schelet de pește: o arteră centrală, largă și bine întreținută, Corso Vittoria Emmanuele, pe care dau o serie de ulicioare, fetide, perpendiculare pe ea și paralele între ele.

Femei urâte. Din cauza sărbătorii ieșise toată populația pe stradă: n-am văzut nici o damă simpatcă. Plimbarea pe lagună, între Veneția și Chioggia e plăcută, dar ce dezolație de-a lungul limbii de pământ pe care o urmărește vaporul.

În afară de Alberoni, cu plantație deasă și bine reușită, nici un pom, nici la Malamocco, nici la San Pietro in Volta, nici la Pellestrina. De ce?

Singur cum sunt, n-am altă cale de informație decât gazetele italiene. Din ele reiese — sunt toate filogermane — că pentru Aliți lucrurile merg prost în Norvegia. Telegramele nemțești spun chiar că englezii au fost aruncați în mare, ceea ce pare exagerat. Cert este că n-au putut opri forțele germane în înaintarea lor spre Trondhjem. Se pare că

debarcarea Aliatilor a fost pripită, prost pregătită și insuficientă ca forțe de uscat și ca forțe aeriene (această din urmă lipsă mai greu de înțeles). Se mai pare că marina britanică nu e stăpână pe Strâmtoari și pe Marea Baltică cum s-a spus și că trupele și aprovizionările germane tot mai pot ajunge în Norvegia. Ca organizație, pare că și de astă dată nemții au bătut pe Aliți. Rămâne de văzut cum rămâne cu strategia... În ziarele franceze și engleze, care sosesc aici, informațiile din Norvegia sunt foarte reduse, se vorbește de bombardările lagărelor germane de către aviația britanică, *dar se mărturisește că inamicul n-a putut fi oprit*. În cele franțuzești mai ales, multă nervozitate, pe cât a lăsat cenzura să treacă... Abia la București voi putea ști tot adevărul.

3 mai, amiază. Plouă cu găleata de azi-noapte. Am făcut „un tur“ la Academia de pictură (încântat de sala lui Giov. Bellini) și o stație mai prelungită la San Marco. Frumoase linii, deși nu se apropie de ale Sfinței Sofii. Capitelele coloanelor corintiene și ornamentele gotice adăugate nu se împacă cu ritmul Bizanțului... Impresie adâncă totuși...

Întâlnit prin colonadele Pieței San Marco pe Penescu, pe Olchovski și toată banda parlamentarilor români, care, de la Milano se dusesse la Florența unde au stat până aseară. Sunt în panică; au auzit la nu știu ce Radio că italienii vor ataca pe iugoslavi (probabil un Radio englezesc!) și sunt grăbiți să se înapoieze la București. Deși nu cred că italienii să încerce încă o lovitură asupra Dalmației (au parte de pustiurile pietroase!) m-am abținut de la orice încurajare a simpatizilor mei compatrioți, care se încadrează mai bine între Mizil și Tîrchișteni decât în Piața San Marco...

Duminică, 5 mai. Ultima zi la Veneția... Vreme frumoasă. Pe jos, m-am dus azi-dimineață să mai fac o vizită prietenului Colleone... Cât pe aici era să-l trădez și să-l pun pe Gatamelata în locul lui, în dragostea mea. Dar nu; rămân credincios lui Colleone. Opera lui Verrochio e mai vie ca a lui Donatello. Dacă așa cum stă calul lui, Gatamelata ne înfațișează o minune de echilibru static — Colleone întrupează acțiunea vijelioasă în mersul ei, acțiune ce nimic nu este în stare să i se împotrivescă... Nimic, nicăieri, niciodată n-a putut să se apropie măcar, în artă, de aceste două nepieritoare monumente ecvestre.

Înapoindu-mă la Santi Giovanni e Paula, am intrat în muzeul de antichități instalat într-o parte din „Libreria“ de pe Piazzeta și în câteva saloane din Procurățile cele noi. Nu-l vizitasem niciodată: mediocru — submediocru chiar.

Ieri-dimineața am făcut o lungă vizită la San Lazzaro, insula armenilor. Câțiva oameni de treabă, trăiesc acolo într-un sat încântător, la umbra unui cedru centenar, printre cărți și hrisoave ce le amintesc o patrie dispărută de sute de ani...

Pe vremuri, insula servea de lazaret pentru ciumați. Doisprezece călugări armeni, conduși de Manuc, fiul lui Petre din Sivas — botezat Manuc, dar mai cunoscut sub numele de Mekhitar (consolatorul), goțiți de urgia turcilor au ajuns în 1715 la Veneția și s-au pus sub oblăduirea Serenisimei. Trecuți la ritul catolic, cei 12 armeni se bucură și de oblăduirea Papei și obținură de la Serenisimă, în 1717, închirierea insulei San Lazzaro. Mekhitar construi conventul său pe care-l termină pe la 1740 și fondă ordinul Mekhitaristilor. Insula, și tot ce e construit pe dânsa, aparține azi Ordinului care a cumpărat-o în 1834. Superiorul și vreo trei călugări m-au primit cu multă afabilitate, mi-au vorbit de lord Byron (care a stat acolo câțva timp) și de Iorga (! care a oferit bibliotecii câteva cărți de ale lui.) Superiorul mi-a dăruit două volume, imprimate la ei, în mănăstire.

Marti, 7 mai. Plecat duminică la ora 4 din Veneția, am sosit ieri-seară la ora 10½ în București. De la gară m-au întâmpinat capete consternate. Din cele ce mi s-au spus pe drum până acasă și acasă, am constatat odată mai mult aceea psihoză proprie vremurilor de război: panica. Bucureștii și România întreagă sunt într-adevăr, din nou, în stare de panică — și panica e provocată de astă dată de Italia!! De Italia care va ataca sau Grecia, sau Iugoslavia, sau Franța, nu se știe, dar de atacat va ataca sigur! Și când mă gândesc că în Italia oamenii se temeau de noi, să nu atacăm noi Ungaria și Germania (!!!) ca să facem pe placul Aliatilor! Am liniștit lumea cât am putut, și am reușit. Din nenorocire cercul contactelor mele este restrâns...

Am fost înspăimântat de starea câmpului de la granița noastră și până la București. Înainte de graniță, între Chichinda Mare și Jimbolia, la dreapta și la stânga liniei ferate, lanurile sunt acoperite de apă — parcă trecea trenul prin lagunele Veneției.

În Banatul nostru, apă mai puțină, dar grâul jerpelit. Semănăturile de primăvară, în parte nefăcute, iar ce s-a semănat n-a ieșit încă, din cauza frigului. Ce e mai întristător însă e starea grâului: recolta va fi

sub — submediocru. În Oltenia grăul se prezintă *ceva* mai bine, iar de la Olt încoace spre București începe din nou jalea... Mi-e frică că nu numai nu vom avea ce da nemților, dar nici ce să mâncăm noi, valahii...

Miercuri, 8 mai. Au avut dreptate, ziarele italiene să publice numai știrile germane cu privire la campania din Norvegia. N-au avut dreptate să se bucure și să terfelească pe Aliații care în cursul secolului al XIX-lea au făcut unitatea Italiei, dar au avut dreptate să publice știrile *fiindcă corespundeau adevărului*... E trist pentru englezi și pentru francezi, dar campania lor în Norvegia, pe care au început-o cu atâta vâlvă — distrugerea flotei germane la Narvik, tăierea legăturilor maritime între Germania și Scandinavia, declarația ritoasă a lui Paul Reynaud („minereurile suedeze nu vor mai ajunge în porturile inamice”) — s-a terminat cu un complet fiasco. Cei 25 000 oameni debarcați în Norvegia centrală au trebuit să fie reîmbarcați în grabă și au lăsat și *ceva* material pradă nemților... Au mai rămas trupe la Narvik care caută să pună mâna pe oraș, până acum necucerit și apărat de câteva contingente germane. Vor reuși?

În dezbaterile parlamentare care au început ieri la Londra, și sunt în curs, Chamberlain a mărturisit că Norvegia meridională și centrală (până la Trondhjem) au rămas în mâna nemților. Criticile aduse Guvernului în Camera Comunelor sunt aspre. Chamberlain răspunde cu seninătate, că pierderile Angliei nu sunt mari și că voința de victorie integrală este intactă, atât în Anglia cât și în Franța... A recunoscut însă și nenea Neville că *prestigiul* Aliaților a suferit o lovitură grea...

Ar fi putut să spună că la începutul războiului din 1914 germanii alergau spre Paris: acum alcargă spre Polul Nord — situația este prin urmare mai bună, acum ca atunci...

Pe mine nu mă impresionează chestiunea de prestigiu, mă impresionează — și încă adânc — faptul că cele întâmplate în Norvegia dovedesc forța de rezistență a nemților, puterea lor militară și dacă pe de altă parte se ține seama de voința de victorie, de faimoasa voință de victorie a Aliaților, concluzia naturală e că războiul va ține mult, foarte mult. Cred că până în cele din urmă vor învinge Aliații, fiindcă cei cu 3 milioane în buzunar vor învinge pe cei cu 3 lei — dar în ce hal vor fi învinși și învingătorii, iar noi singuri, singurei față de Rusia cu puterile intacte...

Cecropid, care vede regulat pe nemți, îmi spune că aceștia ar voi cu tot chipul să evite o nouă iarnă de război. Că scopul lor e să dovedească *până la toamnă*, invincibilitatea lor, pe terenul militar și să obțină ast-

fel de la Aliați, pace onorabilă de compromis... Nici nemții, și cred că nici englezii și francezii, nu vor să ajungă la pace istoviți și să fie astfel siliți să treacă prin furiile rușilor și *italienilor*. Cecropid crede, chiar din câte a vorbit cu nemții, că vechea idee hitleristă a unei colonizări germane în Răsăritul Europei, e departe să fie uitată...

Pentru noi, esențialul nu e *cine* va învinge. Esențialul e să învingă repede — sau pacea, dacă e vorba de o pace de compromis, să se încheie repede, *să avem alături de cine să stăm de vorbă cu rușii*...

Dar dacă ceea ce spune Cecropid e adevărat, că nemții n-ar mai putea ține o iarnă — atunci pacea până în toamnă ar fi exclusă, căci situația din Germania nu poate să nu fie cunoscută și Aliaților și ei se vor ține dârji... Cum o învârtești, tot rău iese...

În Turcia, unde „succesele” aliate din Norvegia trebuie să fi impresionat, a fost proclamată starea de asediu. Cu acest prilej am aflat, cu mirare, că nu fusese proclamată până acum...

Se află acum că pe la mijlocul lui aprilie, scrisori au fost schimbate între Regele Gustav al Suediei și Hitler, scrisori prin care se făgăduia pe de o parte și se garanta pe de alta o completă neutralitate a Suediei. Cred că după „succesul” expediției aliate în Norvegia, și după procedeele fulgerătoare, dovedite de nemți la îndemnâna lor — suedezi vor avea grijă, să nu iasă cu un pas din neutralitate. Se vorbește deja la Stockholm de întreținerea raporturilor comerciale cu Germania, prin porturile Țărilor Baltice...

Nemții au făcut — și fac încă mare caz de conversația telefonică pe care ar fi surprins-o (cum?) între Paul Reynaud și Chamberlain. Conversația ar fi avut loc la 30 aprilie — se precizează chiar ora: 20 și 10 — și s-ar fi învârtit în jurul „misiunii” încredințate armatei Weygand. Chamberlain ar fi cerut ca *totul* să fie gata până la 15 mai, iar Reynaud ar fi răspuns că Weygand nu poate fi gata înainte de 20, din cauza anumitor pretenții turcești (!) De la Paris și de la Londra se dau cele mai categorice dezmințiri cu privire la această conversație telefonică „plăsmuită pe de-a întregul”.

9 mai. Dezbaterile asupra conducerii războiului, și mai ales asupra campaniei din Norvegia, au continuat și ieri în Camera Comunelor și

s-au încheiat printr-un vot de încredere în Guvern: 281 voturi pentru și 200 contra. Dat fiind zdrobitoarea majoritate din Cameră a Partidului Conservator, votul este simptomatic. Se crede că Chamberlain va rămâne în capul Guvernului, dar că va proceda la o remaniere. Se vor face noi propuneri opoziției, să intre în Guvern. Partidul Laburist va refuza colaborarea sa unui Guvern în frunte cu Chamberlain.

După eșecul din Norvegia s-au dat puteri nelimitate de control asupra conducerii războiului onorabilului Winston Churchill. Laburiștii au primit rău această numire și major Attlee, în cuvântarea sa de marți a făcut o aluzie la ea zicând: „Guvernul e compus din bătrâni și din rațați!” Winston Churchill are dreptul să figureze în ambele categorii!

Restricțiile din Anglia: pentru prima oară de când a fost întemeiat (1792) ziarul *Times* a fost nevoit să-și reducă formatul... Nu mai sunt tradiții, nici în Anglia!

Pe când la Narvik vifornița împiedică pe Aliați să izgonească pe cei câțiva nemți debarcați acolo, și să pună mâna pe oraș — la Namsos, autoritățile germane inventariază prada de război. Trupele aliate au părsit destul material, în precipitata lor retragere...

Psihoza războiului se întinde ca o pecingine. Azi, în ziare, nu mai e vorba de atacurile Italiei asupra Balcanului, nici de Sud-Estul Europei — ci de Olanda. Două armate au pornit din centrul Germaniei înspre frontierele Olandei: o afirmă presa și agențiile americane. Olanda e în stare de alarmă, trupele aliate de la granița Belgiei se mișcă etc. De la Berlin, cele mai categorice dezmințiri.

După anumite telegrame s-ar părea că Aliții au oferit garanția lor Iugoslaviei, pentru integritatea fruntariilor. Presa din Berlin subliniază faptul că Guvernul iugoslav n-a dezmințit știrea...

Curtea de Apel din București a dat ieri sentința în afacerea Auschnit (dezbaterile procesului se încheiaseră acum 15 zile). Curtea a respins

apelul inculpatului, ca și pe al Ministerului Public și a menținut sentința tribunalului...

Ieri au fost arestați 40 de remizieri clandestini, după o descindere a justiției în galeriile Blanduziei, bursa neagră a devizelor și a comerțului cu aurul.

Se vorbește iar cu insistență despre lucrările de făcut în orașul Sf. Gheorghe, al Dunării, brațul Sulina devenind din ce în ce mai neapt pentru navigație. De când ar fi trebuit începute aceste lucrări!...

Vineri, 10 mai. Zi de fericire națională, păcat că ea cade într-o vineri. Lichelele din jurul Regelui caută să scadă în fiecare an importanța Zecemaiului și să o prepingă asupra Optiuniului. Și Regele, sensibil cum e la toate lingușirile, primește cu plăcere toate propunerile în acest sens. Anul acesta, sub pretext că armata e pe fronturi (?) s-a redus parada la câteva unități și defilarea a fost transferată de la Cotroceni pe Piața Palatului. Nici Te Deum la Mitropolie, nici dejun la Palat, nici nimic. Vom vedea dacă la 8 iunie se vor reduce în aceeași proporție manifestările de tot soiul, sorocite pentru acea zi măreață...

Comentariile engleze privitoare la dezbaterile din Camera Comunelor ne sosesc abia azi. Reacția presei și a opiniei publice dovedesc o mare enervare. Din câte mărturisește chiar agenția *Reuter* — oficioasă — o schimbare de Guvern pare probabilă. Se vorbește de un Cabinet Halifax, de un Cabinet Lloyd George, dar mai ales de un Cabinet Winston Churchill. S-ar dori ca noul Guvern să fie un Guvern național. O simplă remaniere a Cabinetului Chamberlain pare acum insuficientă. Criza se va dezlega săptămâna viitoare. Parlamentul a luat vacanță până la 21 mai.

Evenimentele din Londra sunt viu comentate la Paris și la New York. În ambele centre...

Pe când scriam rândurile de mai sus (e ora 8 ½ dimineata) mă cheamă Dim. Ghika la telefon să-mi spună că nemții au atacat Belgia și Olanda... După trei minute mă cheamă Sărățeanu, de la Radio, să-mi confirme că trupele germane au trecut în Luxemburg și Olanda, până

acum în Belgia nu — Göebbels urlă la Radio... Prima mea impresie: un pas decisiv spre lămurire — reacție puternică în America.

Să vedem acum rezistența militară a Aliților: lupta se dă pe acest nou front în condiții egale... Mi-e frică însă de aviația germană, care pare sensibil superioară celei Aliate...

Mă duc la paradă, cu inimia strânsă — și nu mai scriu nimic pe ziua de azi...

11 mai. Ieri la paradă, umbra tragicelor evenimente din Apus, se întinde peste toți și peste toate. „S-au bombardat Parisul și Londra“, „pardon, nu e Parisul și Londra, ci Lyon și gura Tamisei“, „nemții au pus mâna pe stăvilarele olandeze și au împiedicat inundarea“, „olandezii au dat drumul zăgazurilor și țara e sub apă“ — erau fraze ce săgetau din toate părțile și se încrucișau. Ne era la toți inima cât un purice, parcă ceea ce se întâmpla nu era urmarea naturală a războiului și n-ar fi trebuit să se întâmple deja din septembrie trecut. Ne obișnuisem cu războiul latent pe frontul de Vest și credeam că va ține tot așa. Prins în treacăt pe lângă mine, Gafencu îmi povestește că Radu Cruțescu a telegrafiat joi de la Berlin. „Aici se afirmă în toate cercurile că germanii vor ataca mâine România; prin urmare mâine dimineată va avea loc atacul împotriva Olandei“. Gafencu adaugă că Regele a făcut mare haz de perspicacitatea agentului nostru de la Berlin și i-a dat o notă bună.

Întrebat la repezeală, Gafencu îmi mai spune că dinspre Rusia (tea-ma mea) lucrurile nu stau rău pentru moment, pentru noi. Am luat întâlnire pentru azi, cu el și cu Tătărescu, să mă mai pună la curent și cu ce știu ei...

Chamberlain și-a dat demisia și Churchill a fost numit în locul lui. Toți ceilalți miniștri au rămas la posturile lor, pentru o zi sau două. Refacerea Guvernului, în care vor intra și laburiști și liberali sadea (nuanța Lloyd George) va fi un fapt împlinit azi sau mâine. Partidul Laburist a votat o moțiune prin care declară că-și va lua răspunderea guvernării într-un Cabinet prezidat de altcineva, decât Chamberlain. Se crede că în noul Cabinet vor intra Attlee cu vreo 4-5 laburiști și Lloyd George. Chamberlain a vorbit la Radio și a declarat că și-a dat demisia ca să se

poată constitui un Guvern național. După ce și-a explicat politica în câteva cuvinte, fostul prim-ministru a cerut unirea tuturor în jurul noului conducător al destinului Angliei...

La Paris, Guvernul s-a complectat cu Louis Marin și cu Ybarne-garay iar mai toți subsecretarii de Stat au demisionat. Se vorbește de un Guvern național sub președinția lui Herriot...

Pe cât e de demnă declarația Belgiei către Germania, pe atât e de nedemnă a Germaniei către victima sa. Reichul pretinde că forțele sale au trecut granița ca să apere neutralitatea Belgiei împotriva Angliei și a Franței! Aceeași declarație o face Guvernul german și față de Olanda, adăugând un lung memoriu menit să demonstreze (!) că, de la începutul războiului și până azi, Olanda a călcat în continuu regulile neutralității!!! Evident că simțul ridicolului lipsește nemților.

Inutile eforturi pentru a justifica, față de opinia publică universală și mai ales față de America, odiosul atentat săvârșit și împotriva dreptului ginților și împotriva celei mai elementare morale: ce au făcut belgienii și olandezii ca să se reverse asupra lor urgia unui război ivit între alții?

Prin cele trei atentate săvârșite împotriva Norvegiei, Belgiei și Olandei, unul după altul, Germania a izbutit să devină odioasă lumii întregi, lumii civilizate cel puțin, ca să lăsăm Rusia de o parte. În Statele Unite, emoția e mare, căci acolo nu se uită declarația ministrului de Externe japonez Arita: „Dacă Olanda va intra în războiul actual, Japonia nu va rămâne indiferentă față de situația Indiilor Neerlandeze...“

Întrebat de gazetari, pe care i-a primit în delegație, Roosevelt ar fi spus: „nici o schimbare a posibilităților Statelor Unite de a rămâne în afară de război...“ Aceste cuvinte cam ambigue ale conducătorului Statelor Unite sunt tălmăcite în diverse sensuri. Opinia generală e că mai devreme sau mai târziu și Statele Unite și celelalte țări neutre vor fi atrase în război...

Voroșilov nu mai e comandantul Armatei Roșii. A fost numit comisar al poporului și vicepreședinte al Sovietului Suprem. O înaintare? Sau o îndrumare spre pivnițele GPU-ului și spre gloanțele de revolver? În locul lui a fost numit generalul Timoșenko, comandantul Corpului din Kiev.

Ieri la paradă, prietenia lui Iorga față de mine era înduioșătoare. Nu mai puteam scăpa de el. Mi-a fâgăduit teza de doctorat, de la Leipzig

sau nu știu de unde, pe care vrea să o caute și să o găsească, fiindcă nu mai sunt exemplare în comerț. M-a întrebat lung de Veneția și a trebuit să-i descriu cu amănuntul — amănunte exterioare, căci înăuntrul n-am fost — Casa Prințului Nicolae, de lângă Santa Maria de la Salute și câte toate din Italia!

Victor Moldovan purta ieri noua ținută a FRN-ului. Simplă și fără farfasticuri, e foarte reușită. De ce nu s-a adoptat așa ceva de la început și s-a batjocorit lumea cu scârba de uniformă pe care o purtăm de un an și mai bine?

Statuia lui Ferdinand va fi așezată în marginea Șoselei Kiseleff, în locul ocupat azi de Colonnade. În Piața Victoriei, dată fiind asimetria străzilor care se întâlnesc în acele răscruci, nu s-a putut găsi un loc cumsecade. În fața monumentului se va amenaja o esplanadă care va merge până la Vila Brâncoveanu (din strada Jianu) pe care a cumpărat-o Primăria. Îmi pare bine de această cumpărătură: s-a scăpat o grădină frumoasă osândită să fie parcelată.

Cred că hotărârea luată cu monumentul Regelui Ferdinand nu e rea — dar de monument și de Ferdinand ne arde nouă acum?

12 mai. Breasta. Ieri, pe neașteptate s-a schimbat Guvernul — adică nu s-a schimbat nimic. La ora 12 Tătărescu a dat demisia Cabinetului; Regele a primit demisia și a însărcinat tot pe Tătărescu cu formarea noului Guvern. Guță s-a dus acasă să dejenze și să tragă un somn și la ora 7 seara noul Minister depunea jurământul. De unde se vorbea cu insistență de mazilirea lui Ghelmegeanu, lui Giurescu și a generalului Ilcuș, au rămas căteșitrei în noua formație, ba generalul Ilcuș cu un Minister în plus, căci i s-a dat și interimatul Ministerului Aerului și Marinei. Au ieșit Micescu, Costică Angelescu, Nistor și generalul Paul Teodorescu. La Justiție a fost numit Bentoiu (!), la Economia Națională, Cancicov și la Culte, Ciobanu, din Basarabia. Celelalte departamente au rămas cu titularii lor.

Că Regele a vrut să schimbe câteva din slugile sale, treaba lui. Înlocuirea de la Economia Națională și întrucâtva cea de la Justiție (unde un gheșeftar mai cu rușine a luat locul unuia fără nici o rușine) sunt chiar bine venite — dar n-am priceput pentru ce comedia cu demisia întregului Guvern. Într-un regim autoritar, ministrii pot fi schimbați individual, o chestiune de Cabinet nu se poate pune. Mi-a explicat Ches-

tiunea Tătărescu pe care l-am văzut aseară înainte de a părăsi Bucureștii. S-a vorbit prea mult zilele și săptămânile trecute ba de un Guvern Mihalache, ba de un Guvern Argetoianu, ba de un Guvern național, așa încât autoritatea Guvernului Tătărescu, puțină câtă era, începuse să o mănânce câinii. Tătărescu s-a dus la Rege și i-a spus „Sire, dacă Majestatea Ta dorește să rămân, trebuie să îmi dea o dovadă de încredere care să-mi asigure minimul de autoritate indispensabilă în vremuri ca cele prin care trecem. Eu pun demisia mea la dispoziția Majestății Voastre. Dacă Majestatea Voastră vrea să îmi dea o nouă însărcinare. Dacă nu vrea, eu plec cu inima ușoară...”

Regele a primit demisia și i-a dat lui Guță satisfacția cerută. Să nu fie semn rău...

Schimbările ministeriale ar fi fost dictate Regelui de următoarele preocupări: la Armată o unificare de comandament — un singur ministru și trei subsecretari de Stat (Marină, Aer, Armată de uscat); la Culte, posibilitatea de a se introduce un basarabean în Guvern; la Economie, necesitatea de a se pune un om mai destoinic în fruntea unui departament care va fi organizat pe baze cu totul noi, corespunzătoare stărilor de criză prin care trecem.

Cu tot succesul noului său Guvern, Tătărescu n-avea aerul încântat. Plângându-mi-se de tot ce trebuie să îndure mi-a spus: „Să aprinzi dimineata și seara o lumânare la biserică că ai scăpat *«de acolo...»*”. „N-am nevoie să aprind, *fiindcă eu am preferat să plec, decât să înghit!!!*”

De pe frontul belgo-olandez nici Tătărescu, nici Gafencu nu știau mai multe decât ce știam noi toți din telegramele gazetelor.

Se pare că de data asta nemții nu intră în Belgia ca în unt, cum au intrat în 1914... Numai după câteva zile vom fi ceva mai lămurii. Ce e sigur, e că efectul produs în America de mișeșcul atac împotriva Olandei, Belgiei și Luxemburgului e enorm. Jumătate din drumul pentru intrarea Statelor Unite în război a fost făcut într-o zi...

Dacă nemții nu ajung la Paris, ultima lor sfidare a opiniei publice universale va rămâne de neînteles.

La Breasta, unde sunt de azi-dimineată, e o feerie. Până acum n-a plouat prea mult, dar ar trebui să se sfârșească cu descărcarea norilor: de la Paști plouă într-una. Parcul e o frumusețe. Și grăul la noi e bun...

14 mai, București. Nemții nu mai intră în Belgia de data asta ca în unt — dar intră. Aseară, sosind la București, am aflat că au luat Liège-ul...

Au trecut lângă Liège și peste Canalul Albert, astfel încât prima linie de apărare a Belgiei este străpunsă. Înaintează și în Olanda, cu toate inundațiile olandezilor... O mare bătălie e în curs, de la Mosela până la Marea Nordului, poate cea mai mare bătălie din câte a cunoscut lumea, bătălie la care iau parte câte 2-3 milioane de combatanți, de fiecare parte. Deși balanța pare a înclina de partea germanilor, situația nu se va lămuri decât peste câteva zile...

Regina Wilhelmina, Principesa Iuliana cu Principele consort și copiii ei au părăsit Olanda și au sosit la Londra, unde Regele George a primit augusta și nenorocita familie la gară...

Camera Comunelor a fost convocată ieri pentru prezentarea Cabinetului Churchill aproape completat. Churchill s-a așezat lângă Chamberlain (numit lord președinte al Consiliului) și a fost lung aplaudat. Noul prim-ministru a explicat Camerei că și-a îndeplinit prima parte a misiunii ce îi fusese încredințată alcătuind un Cabinet național de război, în care sunt reprezentate toate partidele. Churchill a făcut apoi vigoase declarații afirmând că singurul program al Ministerului, în fruntea căruia se află, e de a face războiul, războiul integral, până la victorie. Atlee și Greenwood fiind intrați în Guvern au răspuns în numele Partidului Laburist... asigurând pe Churchill de tot concursul prietenilor lor politici. În favoarea Guvernului a vorbit și Lloyd George. La sfârșitul ședinței Camera a votat *în unanimitate* o moțiune de încredere în Guvern și s-a amânat până la 21 mai.

În Italia, deși au avut loc manifestații destul de violente împotriva Aliatilor la Roma și în câteva orașe din provincie, nu se crede la o intrare imediată în război. Manifestațiile par a fi fost puse la cale de agenți fasciști, din ordin și protesturile au fost îndreptate împotriva controlului naval englez, prea aspru. Automobilul lui Loraine, ambasadorul Angliei a fost măzgălit cu inscripție lipsită de curtenie, iar la ferestrele Palatului Farnese s-a urlat. Cred că e mai mult o acțiune de șantaj din partea lui Mussolini și o luare de poziție în furtună. Și această chestiune se va lămuri în câteva zile.

Cu toate că Aliții au coborât trupe în coloniile olandeze din Antile și din Insulele Sondei, japonezii n-au mișcat până acum. Pentru Antile, japonezii au declarat chiar că ocuparea Aliților „nu e în contradicție

cu refuzul Olandei de a încredința apărarea coloniilor sale unei Puteri străine“. Când a făcut Guvernul olandez această declarație era vorba de un protectorat american asupra *Indiilor Neerlandeze*...

În America (Statele Unite) atmosfera pare a se schimba zilnic în favoarea unei intervenții în conflictul european. În acest sens au început să scrie multe gazete importante și să vorbească oameni de Stat cu răspundere. Ultimele cuvântări ale lui Roosevelt și ale lui Cordell Hull, bine trecute prin ciur, lasă să se vadă și ele, o asemenea intenție...

Cu toată schimbarea atmosferei pacifice din Statele Unite, situația generală se poate rezuma astfel: încă nedisperată pentru Aliți — e strălucită pentru germani, care au inițiativa acțiunii pe toate fronturile...

Din ultimele știri oficiale ce mi se comunică acum, rezultă că Olanda e pierdută. Anglo-francezii n-au putut ajunge până acolo și bieții olandezi luptă singuri: soarta lor e hotărâtă... și iată nemții la mare, în fața Angliei!

Visarion Puiu, mitropolitul Cernăuților, *a priceput în fine* și și-a dat demisia care a fost primită. Încurcat rău în afacerile Fondului Bisericesc din Bucovina, nu e exclus să tragă după el și pe Nistor și pe rezidentul Alexianu. Acesta din urmă nici n-ar fi cetățean român — pretind adversarii lui — ci armean din naștere, s-ar numi Hurmuz Alessan și și-ar fi schimbat numele fără nici o îndeplinire a formalităților legale.

Despre Nistor se zice că s-ar fi făcut o percheziție la el (?) și că rezultatul acestei percheziții n-ar fi străin de debarcarea sa din Minister...

15 mai. Ieri a fost ziua Italiei și zi de mare spaimă la București. După telegramele sosite de la Roma, lucrurile se întesesc în așa mod încât nu mai părea altă soluție posibilă decât războiul. Pe la amiază, se răspândise chiar știrea că flota italiană ocupase Grecia, sau cel puțin câteva porturi din Grecia. O adevărată panică a cuprins piața, căci fiecare român își zicea că după italieni se vor mișca rușii și poate că și nemții se vor îndrepta înspre noi...

Știrile războinice din Italia și posibilitatea unei debarcări din partea lor în Grecia câștigau cu atât mai multă valoare cu cât se spunea că Aliții hotărâseră să debarce și ei la Salonic, să împingă pe turci să atace Dodecanezul și să treacă ei înșiși cu forțele lor din Egipt în Libia și din Tunisia în Tripoli. Pe de altă parte, manifestațiile puse la cale de Guvern în toată Italia împotriva controlului naval, ajunseseră la un grad de violență ce cu greu mai putea fi domolit. Mai veneau peste toate acestea, știrile de înfrângere a Aliților în Belgia, cele despre mobilizarea Elveției, cele despre mobilizarea Ungariei...

La Roma, violențele ajunseseră până la atacuri neașteptate: lordul Hardwicke fusese palmuit într-un local public fiindcă aruncase de pe masă un manifest care înjura pe englezi...

Pe mine, subita atitudine belicoasă a Italiei, m-a mirat foarte. Sunt abia opt zile de când am părăsit Veneția și lăsasem o țară disperată de sărăcie, hotărâtă pe pace, *incapabilă să intre în război*. Pentru Italia, războiul ar însemna imediată tăiere a comunicațiilor cu Etiopia prin închiderea Suezului, imediată sistare a importului materiilor prime, imediată bombardare a orașelor de pe coastă și din apropierea coastei...

Șoneriu, sosit duminică seara, a venit să-mi comunice cele vorbite de Puricelli cu Mussolini, *joia trecută*. Era ce e drept înainte de intrarea nemților în Belgia și Olanda, dar era în ajunul acestor operațiuni și nu se putea ca Mussolini să nu știe de ele... Ducele a declarat categoric lui Puricelli *că Italia nu intră în război*, că dânsul e convins de victoria germanilor, că totuși războiul ar putea să mai dureze și nu trebuie. Dacă cumva războiul n-ar fi terminat la toamnă, atunci va vedea dacă nu va fi cazul să intervină și Italia... Șoneriu adăuga că sâmbătă la amiază, când a părăsit Milano, totul era liniștit...

Și totuși, mărturisesc că, deși nu mai pricepeam nimic, am avut și eu ieri impresia că Italia a pornit războiul...

După amiază m-am mai liniștit. Mi-a telefonat Collas¹ că primise o *comunicare oficială* din partea ministrului Italiei prin care acesta afirma că Italia nu are nici o intenție de a ataca Grecia sau de a debarca trupe în Grecia — dar că, *îndată ce altă sau alte Puteri ar pune piciorul pe teritoriul elin (aluzie la debarcarea de la Salonic) Italia va pătrunde și ea cu flota ei în porturile grecești, pentru a apăra neutralitatea Greciei!*

Către seară și în timpul nopții au venit știri mai liniștitoare. Am rugat pe Șoneriu să telefoneze lui Puricelli. Șoneriu a vorbit întâi la

¹ Ambasadorul Greciei.

Milano, cu Gobbi, care, deși din banda germanofilă a lui Farinacci, i-a spus că în nordul Italiei e liniște și că nici un ordin de concentrare sau de mobilizare nu s-a dat. Pe Puricelli l-a prins chiar la Roma și de la dânsul a aflat *că război nu se face*, dar că Guvernul încurajează pe față manifestațiile contra Angliei și Franței pe motivul controlului naval...

Azi-dimineață cred că încep să văd clar în jocul Italiei (cred...). Ducele a urmărit prin manifestațiile sale războinice două scopuri: să îngrijoreze Franța și să o împiedice să transporte trupe din sectorul graniței italiene spre Nord — să intimideze Anglia și să o aducă să facă concesiuni pe terenul controlului naval... Germania n-are interes să atragă Italia în război; Germania are interes să-și procure materii prime printr-o Italie neutră, nu să se vadă ea silită să mai dea din stocurile sale macaronarilor... Germania are interes să facă din Italia o sprietoare, nu să o aibe pe brațe, într-un război în care nu are nevoie nici de brațele, nici de armele ei...

Statele Unite au promis Italiei concursul lor pentru aprovizionarea cu materii prime — ori comisia lor continuă să lucreze la Roma, netulburată. E și asta un semn că n-ar fi pericol de război din partea Italiei, căci Statele Unite au pus o condiție esențială pentru ajutorul lor: *liniștea desăvârșită în bazinul Mediteranei*. Dar mai știi? Omenirea a intrat în zodia nebuniei și toate sunt posibile...

De pe frontul belgo-olandez știrile sunt favorabile nemților. Olandezii au încetat orice acțiune de apărare. Olanda se poate considera ca și cucerită. Guvernul olandez s-a refugiat și el în Anglia și de acolo a ordonat încetarea rezistenței, devenită inutilă. În Belgia, forțele belgo-aliante s-au retras pe linia a doua de rezistență, în dosul Liège-ului... În Franța, forțele germane au ajuns la linia Maginot...

Englezii au intrat în mari emoții: pentru prima oară, de când există alergările de cai în Anglia, au fost suprimate toate cursele... A fost suprimată de asemenea „săptămâna engleză” (week-end). Toată lumea e la lucru de luni dimineață și muncește până sâmbătă seara. Nemții au ajuns în față, pe coasta Olandei...

Crătescu, dovedit chiar de nemți ca boșofob, a fost rechemat de la Berlin și trimis ambasador la Ankara, post refuzat și de Victor Anto-

nescu și de Micescu. La Berlin, a fost numit Nindi Romalo, germanofil notoriu și deștept. Vorbește bine nemțește. Numire bună. Radu Cruțescu trebuie să fie încântat și el, căci îi plac posturile orientale...

Numirea lui Romalo a fost făcută peste capul lui Gafencu, care s-a plâns lui Lupu Costake, vărul său, de situația lui pe care o simte precară...

La cele două concerte date de „Filarmonica” din Berlin, sâmbătă seara și duminică dimineața, aproape nu s-au vândut bilete... Cu toată umplutura, au rămas multe loji și locuri goale. Nici o personalitate oficială, nici o vedetă mondenă, din corpul diplomatic numai ungurul Bardossy. Nici măcar ministrul Italiei... Fabricius și conducătorii nemți au fost foarte amărâți de această manifestație vădită de ostilitate față de „spiritul” nemțesc...

Vaida e foarte supărat de debarcarea lui Costică Angelescu, omul lui. Tătărescu l-a poftit duminică la masă și a căutat să-l împace, dar n-a izbutit...

Mari prefaceri se vor înfăptui la Ministerul Economiei Naționale și la Armată, zilele acestea. E vorba de o coordonare a producției și de alta a apărării naționale. Canciov lucrează la cea dintâi, generalul Paul Teodorescu la cea de a doua. Vom avea un comisariat general al Industriei cu Malaxa în frunte (!) altul al Agriculturii condus de Vax, altul al Aprovizionării condus de generalul Scărișoreanu (alt Vax!) și așa mai departe...

La Armată — secret — se vorbește de plecarea lui Slăvescu care ar fi pus într-o situație de dependență ce nu-i convine...

Toate numirile din urmă au fost făcute direct de Rege. Tătărescu nici n-a fost consultat...

Se zice că Rusia ne propune o perfectă neutralitate, dacă primim să dăm ajutor Iugoslaviei în cazul unui atac din partea Italiei. Adică să ne sleim forțele împotriva Italiei, și când ne vor ataca apoi rușii să n-avem nici măcar ajutorul aviației Ducelui... Frumoasă politică ar mai fi!

Diculescu:

Colonelul aviator Diculescu a fost chemat telegrafic din provincie. Cum a sosit, s-a prezentat la generalul Stoicescu, care a luat telefonul

și a anunțat generalului Paul Teodorescu: „A sosit Diculescu!” — „Vino cu el la mine!” a răspuns Teodorescu. Cum au intrat cei doi ofițeri la el, Paul Teodorescu a luat telefonul și a raportat lui Tătărescu: „A sosit Diculescu!” — „Vino cu el la mine!” — a fost răspunsul și de data asta. Paul și Diculescu s-au dus la Tătărescu care a telefonat numai de câțori la Palat: „A sosit Diculescu!” — „Vino imediat cu el la Majestatea Sa!” s-a răspuns.

Regele a primit numai de câțori pe Tătărescu și pe Diculescu (era ora 12 noaptea) și adresându-se acestuia a spus: „Contez pe d-ta ca să pui la punct aviația noastră...”

— Să trăiți Majestate, dar la Ministerul Aviației sunt 4-5 generali, iar (eu) nu sunt nici măcar propus pentru gradul de general, cum să le dau eu ordine?

— Mă reprezinti pe mine, vei da ordine și te vor asculta...

— Să trăiți Majestate, dar eu n-am de unde să cumpăr avioane și n-am nici parale...

— Vei veni la mine, vei lucra numai cu mine. Te voi învăța eu de unde să cumperi avioane și îți voi da și parale. Vei lucra numai cu mine, ai înțeles?”

Și toate astea în fața primului ministru, care asculta ca un idiot și nu zicea nimic...

Dictatură, nu?

Cine o fi acest „colonel” Diculescu pe care Regele îl pune acum în capul bucatelor și ce extraordinare însușiri o avea?

Și dacă le are și cei 4-5 generali de la Aviație *nu* le au — atunci de ce nu sunt ei coloneli și Diculescu general?

Sau poate că Diculescu e numai prieten cu Malaxa sau cu coaforul, sau cu șoferul lui Malaxa?

Dictatură, nu?

16 mai. Italienii continuă cu muzica. Sunt plicticoși. Ei știu bine că, chiar de ar voi să facă război, nu i-ar lăsa Germania, căci ar trebui să îi întrețină din stocurile ei de materii prime, în loc să mai ciupească ceva din importurile italiene pe care Anglia le tolerează azi mai ridicate decât se crede. Ei știu bine că nu vor porni la război, dar țipă. După știrile de ieri, bandele lui Mussolini au țipat și în fața Legației Elveției (!) și în fața Legației iugoslave.

Toate manifestațiile acestea sunt făcute numai de militanți fasciști, din ordin și de studenți. Publicul neplătit și necomandat de pe străzi nu participă la asemenea mascarade, fiindcă vrea pacea, nu vrea războiul.

El aclamă frenetic pe Principele de Piemonte. Acesta a sosit la Roma alaltăieri, de la Napoli și de la gară, s-a dus direct la Palazzo Venezia la Mussolini. A stat trei sferturi de oră cu Ducele care la plecare l-a însoțit până la automobilul său. De la Palazzo Venezia s-a dus la Quirinal, și-a luat soția (care se afla de câteva zile în Roma), s-a plimbat cu ea în tot orașul, apoi s-a dus la gară și a plecat cu dânsa la Napoli înapoi.

Pe tot parcursul la Palazzo Venezia, la sosire și la plecare, publicul a aclamat cu cel mai cald entuziasm perechea princiară. Ducele n-avuse vreme să-și adune bandele în Piața Venezia, căci nu fusese prevenit de vizita Prințului...

Se vede că e un cuvânt de ordine, căci, ca și la Roma și la Berlin se manifestă împotriva Elveției, a Iugoslaviei, a Greciei. La Berlin nu se merge până la insulta ministrului Confederației pe stradă, dar se scrie în gazete că Elveția și-a călcat neutralitatea... Axa vădit vrea să terorizeze țările mici.

În parte a și izbutit, căci Elveția a proclamat mobilizarea generală, iar Ungaria a mobilizat două corpuri de armată înspre granița Germaniei și a Slovaciei. Ungurii explică că elementele mobilizate sunt recrutate din ținuturile nou alipite și că sunt încorporate pentru prima dată în armata maghiară, spre a se familiariza cu spiritul acesteia (!!).

Știrile de pe frontul franco-german nu sunt încă lămurite. O mare bătălie e în curs de-a lungul Meusei, de la Namur până mai jos de Sedan. Nemții au inițiativa atacului. Tot ce se poate spera mai bun pentru franco-englezi, e să reziste.

Capitularea Olandei e un fapt de covârșitoare importanță.

Germania va putea organiza de acum înainte cu mare ușurință, de pe coastele Olandei, raiduri aviatice și de submarine împotriva Angliei...

Cucerirea Olandei a pus în evidență o nouă întrebuintare a aviației. Prin parașutiști, prin transporturi de trupe, de muniții și de aprovizionări, nemții au putut prinde forțele *neerlandeze* între două fronturi și să le silească să capituleze.

Faimoasele inundații prin care Olanda spera să se apere de o invazie s-au dovedit fără eficacitate. Deși n-am nici o competență în materie, țin minte că încă din 1931 și 1932, în Consiliile Apărării Naționale, am emis părerea că armatele aerului vor determina soarta războaielor și că greșim dând armamentului terestru o importanță mai mare ca celui aerian.

Generalii mi-au răspuns cu dispreț și până acum în urmă (pe când eram prim-ministru) unul din ei mi-a afirmat „că tot infanteria este regina bătăliilor“. Totuși, nu numai în Olanda, dar și în Belgia, și împotriva francezilor, tot aviația germană prin superioritatea ei determină sensul succeselor...

Ziarul Vaticanului *Observatore Romano* a fost interzis pe teritoriul Italiei! Fiindcă nu țipă împotriva Aliaților și dă informații obiective asupra mersului războiului.

Ieri au fost mari manifestații la Roma, împotriva Papei. Se vorbește tot mai mult despre proiectul de mutare a Sfântului Scaun în Portugalia — în cazul în care Italia ar intra în război...

Rusia își bate joc de lume și face pe neutra. Ziarele moscovite se ridică împotriva Italiei și propovăduiesc Statele balcanice să rămână neutre. Rusia Sovietică va înlesni prin toate puterile ei această atitudine. Ce ascunde acest pacifism, vom vedea mai târziu. Moscova nu poate rămâne indiferentă și liniștită față de succesele Germaniei...

În Statele Unite și în amândouă Americile, agitație din ce în ce mai mare și evoluție vădită spre participare la război... Interesant că mișcarea se intensifică și în America de Sud...

Un nou post de emisiune radiofonică pe unde scurte, foarte puternic, a fost inaugurat ieri. De acum înainte postul București va putea fi auzit în lumea întregă. Mare fericire...

Dl Victor Alboteanu, domnul care-și permitea articole ironice la adresa mea, în 1938, în foile spurcăciunii de Titeanu, a fost destituit ieri din postul ce ocupa încă la Ministerul Propagandei. Dl Alboteanu e dat în judecată și candidat la câțiva ani de pușcărie...

Vineri, 17 mai. Ieri pe la orele 13,00, sirenele au început să urle. Alarma apărării antiaeriene a speriat lumea... Se zice că 3 avioane germane au trecut fără autorizație peste noi. Recunoaștere spre Salonic?

S-ar fi și tras asupra lor... Oficial, incidentul s-a negat și un comunicat ne-a informat aseară că a fost vorba de o punere la punct a aparatelor de alarmă. Ciudată punere la punct a tuturor aparatelor în același minut...

O zi de mare enervare, dar de data asta justificată, a fost și ieri. Centrul de gravitate al îngrijorărilor noastre s-a mutat din Italia în Franța, pe frontul Meusei. De dimineață, s-a răspândit știrea că nemții au străpuns linia Maginot la Sedan. Apoi, că formidabilele atacuri germane au determinat în acea regiune un intrând de vreo 15 km. Pe la amiază, telegramele anunțau că francezii ar fi restabilit situația la Sedan, dar că presiunea cea mare se exercită la Nord de Namur... către seară, Agenția „Havas” afirma că linia Maginot e intactă și n-a fost străpunsă nicăieri. Totuși, la Radio, Paul Reynaud mărturisea că „nemții au reușit să deschidă o pungă pe care trupele noastre se luptă s-o închidă”.

Zvonurile și știrile cele mai contradictorii circulă, cum e și natural. În realitate, cea mai mare și mai îngrijorătoare bătălie din câte a cunoscut lumea e în curs, cu modificări de conturare a frontului din zi în zi și chiar din ceas în ceas. Ce e sigur, e că inițiativa în luptă o au nemții. Francezii și englezii buimăciți la început de năvala germană, par că rezistă mai bine.

Soarta Europei și a lumii depinde de rezultatul acestei gigantice bătălii: dacă nemții trec peste linia Maginot au câștigat războiul, dacă nu trec, l-au pierdut...

După ultimele telegrame, atmosfera în Italia s-a mai liniștit. *Convenția de schimburi cu Statele Unite a fost semnată* și transatlanticul „Conte di Savoia” și-a luat drumul spre New York. Se atribuie o mare importanță plecării acestui transatlantic. Alarmiștii pretind că au primit ordine să nu se supună controlului englez. Englezii, întrebați dacă-l vor opri cu forța, ar fi răspuns că desigur. O posibilitate de conflict mai mult...

Roosevelt a trimis miercuri un mesaj secret lui Mussolini, mesaj în jurul căruia presa din toate țările face zgomot mult.

Nu se știe ce cuprinde mesajul Președintelui și nu se va spune decât după ce se va primi răspunsul Ducelui. Continui să cred că Italia nu va intra în război...

Se zice totuși că italienii din Turcia ar fi primit instrucțiuni să plece. Instrucțiuni identice ar fi primit și americanii din Italia...

Roosevelt a cerut Congresului un credit de 1 200 000 dolari pentru înarmări și autorizația de a ridica numărul avioanelor și hidroavioanelor la 50 000...

Ziarele americane au început să vorbească pe față de intrarea Statelor Unite în război; se presupune că în mesajul său Roosevelt a pre-venit pe Mussolini despre o asemenea eventualitate.

Mari lupte se dau și în China. Armata chineză anunță un mare succes în valea fluviului Han, unde o armată întreagă japoneză ar fi fost nimicită. Se vorbește de 3 000 de care luate sau distruse, de un enorm armament...

E cert că Japonia nu parvine să lichideze campania chinezească și că întâmpină mari greutăți. Poate din această cauză a lăsat-o mai moale pe chestiunea *Indiilor Neerlandeze*. Purtătorul de cuvânt al Ministerului de Externe din Tokio a anunțat ieri, că Japonia consideră că prin debarcarea forțelor anglo-franceze în coloniile olandeze cu consimțământul Guvernului *neerlandez*, *statu-quo-ul* nu s-a schimbat și că nici o intervenție japoneză nu va avea loc. Bine că e și așa.

În Iugoslavia îngrijorarea crește. S-au luat măsuri de control al străinilor, s-a închis granița spre Ungaria, se discută mobilizarea generală. Consiliul de Miniștri a făcut ieri declarații categorice de neutralitate...

Ieri a fost inaugurată, cu mare solemnitate, la București și la Sofia, linia de aviație organizată de societatea noastră „Lares” între capitalele celor două țări.

S-a dispus verificarea autorizațiilor de apariție a ziarelor și a revistelor noastre. Măsură bună, dacă s-ar retrace autorizația tuturor foilor de șantaj care mai apar încă...

Procesul mitropolitului Gurie în instanță în fața secțiilor reunite ale Curții de Casație, a fost amânat pentru 20 iunie — pentru numire de experți. Ar fi bine ca acest scandal să se sfârșească odată...

18 mai. Ieri am putut să-mi dau seama cât suntem legați de Franța, de cultura franceză, de toată ideologia franceză.

Dezastruoasele știri venite de pe front ne-au intrat ca un cuțit în inimă. Fără raționament, instinctiv, proteste, ni s-a părut că nemții n-au străpuns frontul francez, ci pe al nostru... Cine știe dacă pentru noi o victorie germană, garantându-se împotriva Rusiei, n-ar fi mai bună. Totuși resimțim înfrângerile Franței ca pe ale noastre. N-am dormit toată noaptea... Azi-dimineață ziarele îmi aduc vestea că a căzut și Bruxelles-ul în mâinile nemților și că Guvernul belgian s-a refugiat la Ostende. Reîncepe tragedia din 1914, dar de data asta nemții nu vor mai face greșelile de atunci, care i-au dus la Marna...

Din puținele știri directe ce ne vin de pe câmpul de luptă ne putem da totuși seama cât de îngrozitor a devenit războiul. Carele de asalt și pisălogeala aeroplanelor macină tot. Aproape nu mai există răniți — spitalele înapoi sunt goale. Cine cade nu se mai ridică. Răniții sunt striviți de care, ce trec peste cadavre în goană... E un infern! Doamne, Doamne, la ce a ajuns să slujească inteligența omenească! Să fie sfârșitul lumii?

Jimmy Mironescu dejuna liniștit la Capșa. Năzuros cum este, a ciorpărit un biftec și l-a dat înapoi. Un neamț, așezat la o masă alături a observat pe nemțește: „Ce porcărie să-și bată așa joc cineva de mâncare, când în alte țări moare lumea de foame!”

Jimmy, care se vede că era cam băut, s-a sculat și a cârpit neamțului două palme. Lucru de mirare, neamțul n-a ripostat, dar Fabricius a scris lui moș Ghiță Mironescu o scrisoare „de reclamație”. Moș Ghiță a răspuns cu bunul său simț, că oricât ar vrea să ridice pe fiu-său, nu-l poate ridica până la rolul de factor reprezentativ al României și că nu înțelege să se amestece în această scabroasă afacere de palme date, dar nerestituite...

Jimmy e un zezec, dar simptomatic este că toată lumea s-a bucurat de palmele pe care le-a tras neamțului...

Oamenii lui Vaida pretind că fratele Alexandru s-a retras la Cluj supărat foc. Supărat de cele întâmplare în ziua de 11 mai cu parodia de criză ministerială. Vaidiștii povestesc că Vaida a fost chemat pe la 3-4 mai de Rege care i-a vorbit de constituirea unui Guvern național sub președinția lui și l-a însărcinat chiar să înceapă „conversațiuni” în această direcție. Vaida s-ar fi înțeles cu Tătărescu (?) căruia i-ar fi oferit

vicepreședinția Consiliului și ar fi atacat chestiunea cu Mihalache, iar pe Ionel Pop, omul lui Maniu, l-a și angajat ca ministru. Era pe punctul să vină la mine (zic ciracii lui) când a izbucnit bomba cu refacerea Ministerului Tătărescu... „Cum rămân eu cu oamenii cu care am vorbit?” — a întrebat Vaida, și a plecat la Cluj.

O fi, dar mă întreb dacă în toată această afacere, „Regele” n-a fost pur și simplu — Urdăreanu.

Despre mazilirea lui Micescu (eu nu mă întreb de ce l-a dat afară, ci de ce l-a numit...) mi se spune că, pe lângă potlogăriile pe care le făcea, ea a fost provocată printr-o declarație imprudentă pe care a făcut-o fostul logofăt al Dreptății într-un cerc indiscret. Dânsul ar fi spus „că acum nu-i mai pasă de nimic căci are o ipotecă asupra Regelui: afacerea Auschnit. Fără dânsul, Auschnit n-ar fi fost condamnat, căci nu exista nici un motiv legal...”

Declarația a fost raportată la Palat de Antoine Bibescu, o cutră bine cunoscută...

Marți, 21 mai, după-amiază. Sfântul Constantin! Până la moartea scumpei mele mame, a fost pentru mine ziua de bucurie a anului! Ziua ei... De când m-am înapoiat din străinătate (1913) în afară de anii pribegiei (1917 și 1918) am petrecut-o regulat la Breasta, printre flori și verdeată. În ultimii ani, rămas singur, am făcut dintr-însa o zi de reculegere și de evocare a trecutului. Anul acesta, am trăit ceasurile din Breasta, cu inima strânsă. Sunt de duminică dimineață lângă mormântul dragilor mei dispăruți. Am sosit pe ploaie și pe noroi; e frig — focul dărdăie în sobe... Deși sunt însoțit de fiica mea, de prietena mea Marie Mirea, de credinciosul Filip — deși am găsit aici pe nepoțelele mele Yvona și Dina, vesele ca două păsărele, e nespus de trist. Mi se bate inima nu numai pe ruinele vieții mele, dar încă și pe ruinele unei lumi întregi...

Am vrut să mă izolez câteva zile și știrile străbat greu până la mine; aflu totuși ce n-aș mai fi vrut să aflu: pe rând Bruxelles-ul, Anvers-ul, Namur, Rethel, Maubeuge, St. Quentin, Laon au căzut în mâinile nemților. Franco-englezii nu pot opune nicăieri rezistență forțelor germane. Azi nemții merg spre mare — mâine vor fi la Calais și vor putea bombarda Anglia... La Paris trebuie să fie panică, căci s-a schimbat Guvernul deși Paul Reynaud a rămas președinte al Consiliului. Dar a trecut

de la Externe la Război, Daladier a luat Externele, Mandel Internele iar mareșalul Pétain a fost numit vicepreședinte al Consiliului... S-au schimbat și generalii: Gamelin a fost trimis acasă, Weygand a fost numit comandantul armatelor aliate, iar generalul Giraud comandantul armatelor din nordul Franței...

Italia va comite mare felonie: după discursul lui Ciano ținut ieri în Piața Domului în Milano, nu mai încapе îndoială că intră și macaronarii în luptă, să-și ia partea lor de pradă... Doamne, Doamne, nu mai e dreptate pe pământ?

Măine dimineața voi fi înapoi în București: voi căuta să las la Breasta toată partea sentimentală a firii mele și mă agăț de faptul că victoria germană asigură cel puțin țării mele *securitate* din partea Rusiei. Nu?

Miercuri, 22 mai. Înapoiat la București. Înfrângerea francezilor se transformă în dezastru. Starea de primejdie e mărturisită de însuși Paul Reynaud, în fața Senatului... Se așteaptă o minune ca să mai salveze ce e de salvat. Și toți, la Paris sunt cu ochii la Weygand și la Pétain. Ce pot face doi oameni, când armata și poporul au pierdut încrederea?

Campania nemților e fără precedent în istorie. A întrecut și loviturile napoleoniene, căci cadrul și rezultatele sunt cu totul altele. Hitler s-a urcat pe un pedestal de pe care numai trăsnetul poate să-l doboare...

Presiunea Italiei se exercită tot mai nerușinată...

Horia Sima și Pătrașcu, doi dintre teroriștii gardiști cei mai periculoși, amestecați în uciderea lui Călinescu, au fost arestați duminică. Amândoi se refugiaseră în Germania și toate ademenirile pentru a-i aduce în țară au fost zadarnice. Ce i-a adus acum, nu știu. Intenția unui nou atentat? Îi va fi împins Germania la noi ca să facă plăcere Regelui? Deocamdată nu știu...

Dezastrul ploilor și frigului s-a mai potolit. Ieri a fost frumos și azi e frumos și mai cald...

Am aflat de la Miclescu (secretar general la Telefoane) ce a fost cu alarma apărării antiaeriene de joia trecută. Generalul! Orașanu, care co-

mandă la Ploiești, ceruse colonelului de la Câmpina să dea ordin la biroul telefonic local să satisfacă cererile de comunicare militare cu precădere. Colonelul de la Câmpina, în cazon, n-a mai vorbit de precădere, ci a dat ordinul simplu să nu se mai dea comunicări civililor. Biroul s-a executat. Cum a ajuns la București știrea că Câmpina nu mai comunică nimic *fiind ocupată de inamic (!!!)* — nu se știe, dar a ajuns și Bucureștiul, fără să mai controleze a dat cunoscuta alarmă...

23 mai. Ieri-dimineață s-a răspândit în București zvonul că generalul Gamelin s-a sinucis. Vestea, pornită de la Marele nostru Stat Major, nu s-a confirmat încă oficial, dar a produs mare impresie. Comunicatul german informa în același timp că generalul Giraud, numit de câteva zile comandant al forțelor franceze din Nord, a fost făcut prizonier. Comunicatul dă chiar amănunte: generalul înaintând într-o recunoaștere fără escortă, pe terenuri ce le credea ocupate de trupele franceze, a căzut peste un detașament motorizat german, căruia a trebuit să i se predea. Confirmarea franceză nu avem încă nici cu privire la acest fapt.

Tot ieri-dimineață a venit și știrea că orașele Arras și Amiens au fost reluate de francezi...

Fulgerătoarea înaintarea germană a fost realizată de unitățile motorizate, așa încât orașele cucerite sunt încă slab ocupate de inamic și pot fi destul de ușor recucerite. Manevra germană a fost foarte îndrăzneată și, dacă francezii ar fi avut o rezervă strategică între front și Paris, toate aceste grupuri motorizate înaintate ar putea fi azi culese... Dar francezii n-au avut o asemenea rezervă și nemții au știut-o...

Azi pe tot frontul nu se semnalează nimic important. Probabil că pozițiile se „tasează” pe de o parte și pe alta. Cele vreo 30 de divizii anglo-belgo-olandeze prinse între Escaut și Mare caută să apere, după unii, Ostenda și Coasta — după alții să răzbească înspre Sud și să se unească cu grosul armatei franceze. Acestei încercări i s-ar datora recucerirea Arrasului...

Guvernul Weygand, după o inspecție pe front, ar fi declarat că, dacă Franța poate ține o lună de zile situația, e salvată — dar de, aici e chestiunea: putea-va „ține” o lună de zile?

Italia, prin atitudinea ei, enervează lumea întreagă — că va face marele șantaj, o vedem cu toții dar ne întrebăm dacă va mai adăuga și un

act de supremă lașitate... Pe de altă parte, așa e politica, bazată pe realități; nimic de zis.

Până să intre în război, Regele-Împărat a mai spurcat o dată Ordinul Anunciadei scuipându-l pe pieptul lui Göring. L-a prostituat de atâtea ori în ultima vreme (Ribbentrop, Ciano etc.) încât o dată mai mult... Vanitosul de Göring trebuie să fie încântat...

În Anglia, s-a votat într-o zi — ieri — și s-a promulgat o lege prin care se acordă Guvernului depline puteri pentru a lua măsurile necesare privitoare la muncă și la producție... Proiectul a fost prezentat în Camera Comunelor de Attlee, laburistul... Dacă un englez din 1840 s-ar scula din mormânt, n-ar mai recunoaște Anglia...

Ghelmegeanu mi-a povestit ieri amănuntele arestării lui Sima și Pătrașcu. Au intrat amândoi clandestin, prin granița despre Iugoslavia. Surprinși de un post de grăniceri, Pătrașcu a tras și a ucis un soldat. După ce au fost arestați, același Pătrașcu a sărit de la etaj, ca să scape și și-a fracturat două coaste. Se află acum internat la Spitalul din Oravița. Pe lângă fracturi mai are și o hemoragie internă... În Iugoslavia au mai fost arestați doi complici ai lui Sima; cu toții veneau în țară în vederea unui atentat de săvârșit la 8 iunie. În sacurile celor arestați a fost găsită ecrăzită și diferite unelte necesare perpetuării proiectatei crime... Și acestora au trimis d. d. Urdăreanu și Ghelmegeanu emisari în Germania, să-i poftască în România „în pace și onor“!

Despre Visarion Puiu se povestește că demisia i-a fost primită fără să știe că a dat-o... S-a găsit în nu știu care arhivă o demisie pe care o dăduse în 1938, demisie ce nu fusese rezolvată și pe care o uitase... Știindu-se cu musca pe căciulă, I.P.S.S. n-a protestat și a cerut numai să i se pună la dispoziție casa pe care Fondul Religioasă din Cernăuți a construit-o la Piatra Neamț, ca și casă de repaus pentru mitropolit, și să i se plătească regulat leafa până la lichidarea pensiunii sale... Guvernul a primit cu plăcere „condițiunile“ oropsitului prelat... Se zice că Visarion a mai fost acuzat și de „conspirație“ (!) cu străinii! Când a venit puhoiul polonez peste Bucovina, Visarion, care fusese camarad de studii în Rusia cu Stalin, a propus lui Călinescu să scrie fostului său

coleg și să intre în vorbă cu el. „Scrie-i repede!“ a fost răspunsul fostului prim-ministru.

Scrisoarea a rămas fără răspuns, dar acum se ridică împotriva fostului mitropolit *ca un act de trădare!* Țara lui Hübsch!

Pe ziua de ieri toate concediile concentrațiilor au fost suprimate și noi contingente de rezervești au fost chemate.

Tătărescu a fost ieri la mine. Mi-a comunicat că Regele a hotărât, întâi, să nu mai serbeze ziua de 8 iunie și zece ani de domnie — al doilea să nu mai convoace Parlamentul, deocamdată. N-am putut decât să aprob fără rezervă ambele măsuri, față de situația internațională. Serbările de 8 iunie ar putea fi suprimate pentru vecii vecilor; iar Parlamentul n-ar putea decât să încurce Guvernul, căci ce s-ar putea spune azi reprezentanților țării?

Dar Tătărescu nu venise să-mi comunice numai aceste hotărâri, nici să-mi vorbească despre situația din Franța asupra căreia nu are nici el date mai precise decât cele pe care le culegem și noi din telegramele mai mult sau mai puțin oficiale. Venise să-mi mai spună ceva. Regele și Guvernul socotesc că a sosit momentul să ne apropiem mai mult de Italia, să cunoaștem planurile ei pentru Balcani și să *ne asociem lor, dacă, cum ne-a asigurat de atâtea ori Guvernul din Roma, nu sunt îndreptate împotriva noastră* — ajutând pe Duce să le realizeze. Pentru această nouă etapă a politicii românești, s-ar dori *Sus*, un contact direct cu Mussolini. Pe când Tătărescu vorbea, muream de frică să nu vrea să mă trimită la Roma... am oroare de asemenea misiuni cu mâna întinsă. Dar nu; venise numai să mă roage să *aduc pe Puricelli aici*, urmând ca Regele să însărcineze pe milanezul nostru cu un mesaj Regal și special pentru Duce... Am primit cu plăcere — și cu un „uf!“ — să scriu lui Puricelli și am convenit despre următoarea procedură: Tătărescu să invite pe Puricelli să vină pentru o chestiune de drumuri, iar eu să anexez o scrisoare prin care să-i spun să vină imediat *în interesele ambelor țări* și să-l fac să priceapă că e vorba de altceva... Scrisorile noastre vor fi trimise printr-un curier special la Milano; tot demersul va fi ținut secret, nici Bossy (de la Roma) nu va fi pus în cunoștință. Regele, Tătărescu, Gafencu, eu și Puricelli vom fi singurii care să știm. A rămas ca Tătărescu să mai pună azi la punct chestiunea cu Regele și vom vedea dacă mai e vreme de făcut ceva până la intrarea (??) Italiei în război...

Am găsit pe Tătărescu foarte deprimat. A recunoscut cu mine că numai o minune a lui Dumnezeu mai poate trece victoria de partea Aliatilor. Frica lui, „covorul verde“ — frica lui, dar totodată speranța lui, căci se bizuia pe trecerea sa față de Aliți — s-a dus și ea dracului. După „dictatul“ de la Versailles din 1919, vom avea acum „dictatul“ lui Hitler și față de acesta atuurile lui Guță sunt cam egale cu nimic.

Mi-a confirmat că suprimarea concediilor și concentrarea suplimentară de ieri e în legătură cu aducerea trupelor rusești spre granița noastră și cu mobilizarea ungurească. Tătărescu se temea ca nu cumva rușii să nu profite de faptul că germanii erau cu mâinile prinse în Apus și să nu facă vreo trăsnaie împotriva noastră. Eu unul nu cred, fiindcă petrolul nostru e și mai indispensabil Germaniei *acum*, și Germania *nu poate* rămâne indiferentă față de noi. Dacă ne-ar ataca rușii cred că Germania s-ar vedea nevoită să oprească operațiunile din Franța și să execute un „Blitz-Krieg“ împotriva noastră *ca să ne ocupe înaintea rușilor*. Dar după succesele lor din urmă, nemții trebuie să aibă destulă trecere la ruși ca să-i ție pe loc și să-i împiedice să ne atace... Cum o vrea Dumnezeu!

Scrisoarea Regelui către Tătărescu prin care cere să se renunțe la serbările de la 8 iunie a apărut în ziarele de azi-dimineață, după ce a fost dată ieri seara la Radio.

Din scrisoare reiese că Majestatea Sa renunță cu regret să nu se sărbătorească minunățiile înfăptuite în ultimii 10 ani: e un sacrificiu pe care îl impune vrăjmășia vremurilor...

Aș fi vrut ceva mai multă smerenie și mai multă căldură — dar ia-o de unde nu e!

Vineri, 24 mai. Ploile n-au stat; mai dă în fiecare zi câte o stropitură, dar s-a încălzit bine vremea. Tot e ceva...

Știrile de la război sunt confuze, dar victoria continuă să fie în lagărul german. Ieri după-amiază veniseră știri mai bune de pe frontul francez. Se anunța că trupele prinse în Belgia Occidentală atacaseră spre Sud frontul german și că aveau șanse să-l străpungă pe la Arras și să se unească cu grosul armatei franceze la Sudul teritoriului, azi ocupat de nemți. Azi-dimineață aflăm că germanii au respins acest atac, că au trecut ei prin liniile inamice și că au ocupat Boulogne...

Armata tăiată și izolată în Belgia n-ar cuprinde decât 6 divizii franceze (ar fi deja ceva, dar nu încă un dezastru) restul până la 20 de divizii fiind trupe engleze și belgiene. La Statul nostru Major însă se crede că *60% din carele de asalt* franceze au fost trimise de Gamelin cu aceste nenorocite 6 divizii. O asemenea pierdere ar fi un dezastru, dar e greu de crezut că cu așa de puține divizii să fi fost trimise atâtea care...

Nenorocirea Aliatilor a fost că toate aceste unități de tancuri ca și avioanele încolțite în Belgia între Excaut și mare n-au avut benzină ca să poată porni cât au fost germanii încă în mișcare și să taie înaintarea lor. N-au putut să pornească spre Arras decât după ce au fost revitalizeate prin Ostende...

La Paris trebuie să domnească mare depresiune, dacă a ajuns Guvernul republican să meargă cu Lebrun în frunte la Notre-Dame, să implore protecția divină... S-au dat de asemenea ordine să se facă pretutindeni rugăciuni publice pentru salvarea Franței...

De la Londra și de la Paris se dezmințe sinuciderea lui Gamelin, pe care nemții o afirmă însă. Despre capturarea generalului Giraud, Aliții nu o confirmă, dar nici nu o dezminț.

Tătărescu a venit să-mi comunice ieri că, față de eventualitatea precipitării evenimentelor (intrarea Italiei în război) ce nu e de exclus, Regele a hotărât să intervină pe lângă Puricelli telegrafic prin Bossy. E soluția pe care o propusesem și eu, întâi, dar Tătărescu nu voia să mai bage și pe Bossy în secret. N-a mai fost astfel nevoie de scrisoarea mea către Puricelli. Rămâne de văzut dacă prietenul nostru va putea părăsi Italia zilele acestea...

Din tot ce ne vine din Italia, din ce se spune și nu se spune acolo, din certificatele de devotament pe care Mussolini le adună de la toate asociațiile, de la industriași prin gura lui Volpi, de la universitari prin declarațiile rectorilor, de la academii și de la corporații — rezultă că ceva se plămădește și că Ducele a înfrânt o dată mai mult Casa Savoia...

Nu m-ar mira să ne deșteptăm mâine, poimâine cu Italia în război... Înfrângerea Aliților și-a făcut efectul. De unde macaronarii nu voiau să audă de război acum o lună — iată-i acum aproape în jurul Ducelui care mănâncă foc...

Încotro vor porni italienii? Împotriva Franței prin Alpi, împotriva Iugoslaviei prin Dalmatia? Eu cred că vor dezlanțui războiul în Africa, prin Libia împotriva Egiptului, prin Tripolitana împotriva Tunisiei... După ce, prin marina lor vor fi ocupat baze solide din Grecia.

Să meargă unde or vrea, numai împotriva Iugoslaviei nu, căci în acest caz se vor dezlanțui și ungurii și ne vom încurca și noi... Dar vor lăsa nemții pe unguri să pornească împotriva noastră, amenințați sau chiar atacați de ruși?

Rușii, rușii... n-am dormit toată noaptea, tot cu gândul la ei. La început, succesele Germaniei în Franța m-au liniștit: nemții luând comanda nu vor lăsa pe ruși să vină peste noi, că doar sug la țățele noastre și cine e nebun să lase pe altul să-i omoare vaca? Dacă ar pierde petrolul nostru, nemții ar rămâne la cheremul rușilor... Dar m-am gândit azi-noapte că ar mai fi și altă posibilitate: rușii să profite de faptul că nemții sunt încheștați pe frontul occidental ca să se instaleze în Basarabia, *fără să treacă Prutul*, știind bine că domnii de la Berlin nu vor face moarte de om decât pentru petrol și că Basarabia nu-i interesează prea mult...

O să mai încurce lucrurile și Italia, căci și ea are nevoie de benzină...

Suntem în mâinile Domnului...

Dar trebuie să considerăm chestiunea Basarabiei ca pusă...

Pe când ne vin știri că trupe rusești înaintează spre granița noastră (precauție sau intenție de atac?) dl Kukoliev inenarabilul însărcinat cu afaceri al Sovietelor ne invită la cinematograful pentru marți, 28 mai, în noul palat al Legației, construit pe Șoseaua Kiseleff. Dovadă că până marți moscoviți nu ne vor ataca, afară numai dacă Kukoliev nu știe nimic! Dar n-ar fi trimis Moscova filmul...

La Roma avem presă bună. Regele a asistat la deschiderea expoziției organizate de Institutul nostru și toată presa publică articole de laudă la adresa noastră... Se vede că nu ne-au pus gând rău.

Și Japonia începe să se miște — și acolo sunt tendințe către o pace repede cu China: *Indiile Neerlandeze*, Indochina etc. sunt prăzi prețioase care așteaptă... Dacă ar fi prevăzut englezii ce îi așteaptă! Dar cum puteau să prevadă ce n-a prevăzut nimeni? *Ei trebuiau însă să știe.*

Marele colegiu electoral a fost convocat pentru zilele de 11, 12 și 13 iunie, când se vor alege, în ordine: episcopul Hușilor, episcopul Timișoarei și mitropolitul Bucovinei.

Ieri la masă la Clubul Miliardarilor, Madgearu mi-a povestit pentru ce a fost arestat. La o conferință a citat din Colbert o scrisoare adresată lui Ludovic al XIV-lea care începea astfel: „Votre Majesté a augmenté ses richesses au dépens du peuple *en conquérant les Flandres, l'Alsace* etc.”. (Majestatea Voastră și-a mărit bogățiile în dauna poporului *cucerind Flandra, Alsacia* etc.)

Fraza a fost imediat adusă la cunoștința Regelui, dar fără cuvintele subliniate care explicau sensul celorlalte... Regele furios a dat imediat ordinul de internare. Madgearu declară că nu l-a scos de la Bistrița împăcarea Regelui cu Mihalache. Mihalache nici n-a pus condiția acestei eliberări. A dat ordin de eliberare chiar Regele, după ce a constatat grație intervenției lui Cancicov¹, că fusese indus în eroare. Madgearu e convins că Ghelmegeanu i-a făcut figura și-l înjură de mamă...

Destinderea:

Se arestează din nou gardiști pe capete, în legătură cu complotul Sima-Pătrașcu. Ieri au fost arestați, tatăl Codreanu, Noveanu și alții... Cum au putut să creadă domnii de la Interne că legionarii puteau iscăli cu sinceritate declarații prin care călcau în picioare tot crezul lor politic și moral? Dl Ghelmegeanu s-a dovedit un ministru de Interne ușuratic.

Radian îmi povestește din impresiile cu care Dragu a revenit de la Paris, unde a stat trei săptămâni. Dragu a fost secretar general la Ministerul Propagandei sub Radian și a fost apoi numit consilier de presă la Paris. Dânsul spune că, cu cine a vorbit la Paris, l-a sfătuit să cedăm ungurilor orașele de pe granița de Vest și bulgarilor Cadrilaterul. De notat că aceste sfaturi erau date *înainte de ofensiva germană*. Situația noastră era aproape pierdută la Paris și dacă ar fi câștigat Aliații, ne-ar fi cerut sacrificii mari. Propaganda ungurească în schimb câștigase tot

¹ Cancicov a povestit Regelui, între altele, că acuzarea adusă lui Madgearu că complotă cu gardiștii e ridicolă. Madgearu a venit la dânsul, Cancicov, și l-a rugat să prevină la Palat: că toată destinderea cu Garda era o farsă, că slăbiciunea lui Ghelmegeanu n-a făcut decât să învie și să galvanizeze Mișcarea Legionară și că în curând vor începe din nou atentatele. Madgearu a mai spus lui Cancicov că Maniu era foarte îngrijorat de recrudescența mișcării gardiste în Ardeal.

terenul pe care-l piedusem noi: *un corp voluntar de 5 000 de unguri se înrolase pe frontul francezesc* și o societate de propagandă maghiară-franceză, prezidată de Laurent-Eynac, da mese zilnice în cele câteva restaurante ungurești din Paris... Trebuie să fie cam fierți ungurii, azi, de a fi pontat pe cartea franțuzească și s-au învățat bine lucrurile pentru noi...

Pare că s-a renunțat la schema de reorganizare a Ministerului Economiei Naționale pe trei comisariate generale.

Schema, cu grafice și cu formule magice o concepușe Malaxa și Regele o adoptase imediat. La început erau trei *comisari-supremi*, ce depindeau direct de președintele Consiliului, numit și el *comisar suprasuprem*. Acești trei comisari supremi (agricultura, industria și creditul) urmau să-și aibă reprezentanții lor în toate ministerele și să hotărască activitatea fiecărui departament. De fapt, Ministerul Economiei Naționale era suprimat și redevenea un simplu Minister al Industriei și Comerțului, ca mai înainte. Regele s-a entuziasmat de planul acesta al lui Malaxa, dar Tătărescu n-a vrut să audă de răspunderea supra-supremă ce i se arunca în spinare, ca să-și frângă șalele. A obținut, cu greu, dar a obținut, ca sarcina să treacă asupra lui Cancicov care a primit de voie, de nevoie. Ca să se răzbune asupra lui Malaxa, Tătărescu a propus Regelui pe Malaxa ca comisar suprem al Industriei — la Agricultură, Cancicov a propus pe Alimăneșteanu (Dumitru) și la Credit pe George Crețeanu. Cum a auzit Malaxa că e vorba să fie scos din culise și din întuneric și pus să lucreze la lumina zilei, căci Regele sârise de încântare pe propunerea lui Tătărescu, a schimbat macazul și a convins pe Suveran că proiectul său cu cei trei comisari nu era bun...

Acum Cancicov caută altă soluție și pretinde chiar că a găsit-o deoarece trebuie să vină să ne-o expună azi la Consiliul Superior Economic.¹

Toate aceste amănunte mi le-a dat Dumitru Alimăneșteanu, omul de mare încredere al lui Cancicov...

Zvonuri pesimiste, dar evident false sau cel puțin exagerate, despre arestarea lui Micescu. Să fi furat portofelul lui Urdăreanu?

Îl știm escroc, dar nu pick-pocket...

¹ Ședința s-a amânat, căci Cancicov a fost doborât de o criză de rinichi — boala lui cronică — și silit să se pună în pat, în repaus complet.

Se mai zice că în scurtul timp cât a fost ministru a furat ca în codru. Ar fi împământenit, el naționalistul, 800 de ovrei contra plată însemnată și peșin, ar fi delapidat fondul timbrului de ajutor al Baroului, ar fi agonisit o moșie, ar fi... ar fi... cât și mai câte. Îl vom vedea în curând prim-ministru...

25 mai. După ultimele comunicate, pe ziua de ieri, nimic senzațional pe frontul din nordul Franței și vestul Belgiei. Nemții înaintază încet pe toate direcțiile. Au luat orașul Gand. Pe coasta franceză, comunicatul german afirmă că Boulogne e în mâinile nemților și că armatele lor sunt la 20 kilometri de Calais — iar comunicatul francez dezmințe și declară Boulogne încă în mâinile franco-englezilor... și nemții mărturisesc greutăți și pierderi mari.

Fasciștii englezi, cei mai însemnați dintre ei, au fost arestați. A înregistrat astfel și Anglia o victorie...

În Italia, ceva mai multă liniște. Se vorbește chiar de negocieri italo-franceze privitoare la măsurile blocus-ului.

Orchestra filarmonică din Berlin, care a dat săptămâna trecută două concerte în București, a trebuit să contramandeze concertele pe care trebuie să le dea la Belgrad, *de teama unor manifestații ostile*.

Ne-am purtat mai bine noi...

La Moscova a nins... De ar putea să le înghețe mâțele într-înșii...

Ieri razii mari printre gardiști. Se pare că au trecut mai mulți dintre teroriștii din Germania granița iugoslavo-română și Siguranța e alarmantă.

Un lucru e sigur; s-a dus dracului destinderea...

Duminică, 26 mai. În marea bătălie ce se dă de 15 zile în Flandra, în Artois, în Belgia, superioritatea desăvârșită a germanilor se afirmă într-una. Dacă potențialul celor două armate ar fi egal, armata germană din Artois aventurată până la mare între grosul trupelor franceze la Sud și grupul anglo-franco-belgian la Nord — ar trebui să fie tragică. De fapt însă ea domină situația și azi probabil că trupele nemțești vor intra în Calais...

De la Berlin se anunță că câmpia din nordul Franței și din Belgia e virtual sfârșită și că un viitor apropiat va arăta în alte direcții, că Germania *n-a făcut încă uz* de armele cele mai perfecționate și mai distrugătoare de care dispune...

Poate să fie și numai intimidare. Pe când nemții se fudulesc cu forța lor, francezii și englezii se roagă la Dumnezeu și afirmă că se vor bate până vor câștiga războiul...

Bossy telegrafiază din Roma că Puricelli va sosi la București, probabil miercuri sau joi, după ce va vedea pe Mussolini. Bossy mai spune că la Roma convingerea victoriei Germaniei e absolută și că intrarea Italiei în război e afacere de zile...

Pentru prima dată raiduri de aviație germane au ucis oameni pașnici în Anglia. Emoția e mare în populația britanică care n-a cunoscut până acum ororile războiului, căci de la descinderea normanzilor, nici un picior vrăjmaș n-a mai călcat pământul mândrei insule...

Sir Samuel Hoare, personalitate politică însemnată, a fost numit ambasador al Angliei la Madrid. Numirea a făcut senzație, mai ales în cercurile spaniole, și dovedește câtă importanță acordă Cabinetul din Londra mișcărilor Spaniei...

Ambasadorii Germaniei și Italiei au fost primiți la Moscova de Molotov. Presupun că au vorbit și de noi și sper că au obținut de la reprezentantul lui Stalin să ne lase în pace.

Gafencu, pe care l-am găsit ieri lichefiat, ca de obicei, mi-a spus totuși că el crede că ne-am putea înțelege cu rușii, cedându-le părțile de Nord ale Bucovinei și Basarabiei, locuite de ucraineni și poate ceva pe lângă Cetatea Albă. N-a fost numai o idee de vânt, căci mi-a mai spus că Iorga ar fi aprobat o asemenea tranzacție și m-a întrebat ce cred eu despre dânsa și dacă n-ar fi lapidat în ziua în care ar semna o astfel de cesiune. I-am răspuns că eu aș fi încântat dacă n-am pierde mai mult din Basarabia și chiar Basarabia toată, că aș vrea să scăpăm de Cetatea Albă și Budache. Pentru lapidare, am observat că o asemenea hotărâre n-ar putea fi luată în spinare numai de el, ci de toți oamenii cu răspundere din țară.

Totul depinde însă de nemți. Dacă nemții sunt victorioși și vor să ne ajute, putem să păstrăm și toată Basarabia. Gafencu pretinde că nemții sunt foarte rezervați față de dânsul pe chestiunea rusească, mai ales Fabricius. Eu cred că e o politică: să ne țină cu frica de ruși în sân ca să obțină, ei, de la noi, tot ce vor în schimbul bunelor lor oficii la Moscova. Cu mine nemții sunt mult mai deschiși, chiar Fabricius al lui Ribbentrop, și mă asigură că n-avem nimic de temut de la ruși...

Ducici, caraghiosul ambasador iugoslav, a fost rechemat la iuțcală și trimis la Madrid. În locul lui a fost numit Avacumovici, fostul consilier de Legație, al cărui nume a fost pomenit de multe ori în aceste „însemnări”. Avacumovici e un excelent diplomat, un amic al României, dar cam pisălog.

Simplonul a fost *provizoriu* suprimat în Franța. Din cauză de economii, fiindcă nu mai erau pasageri, spune comunicatul...

Ieri la amiază, mare serbare a norocului. Adunare genenrală la „Mica”, urmată de un dejun de 60 de tacâmuri la Clubul Miliardarilor. Gigurtu era în al 7-lea cer, și în față de Anișoara-Mascotă, mai nădușită ca oricând. Pentru Murgășanu care a prezidat adunarea și masa, a fost o zi mare...

Tot ieri, dar după-amiază Caramfil ne-a plimbat cu vaporeșle lui, de la Snagov la Tâncăbești și astfel s-a inaugurat noua lucrare a U.C.B.-ului prin care s-a adus lacul Snagov până la Șoseaua Națională București-Ploiești.

La debarcader, în frumosul restaurant „La trei stejari” (care în realitate sunt trei ulmi bătrâni), ni s-a oferit o gustare copioasă cu ficăței și cârnăței. Venise multă lume, printre care dl Costinescu, Bușilă, Ghelmegeanu, Giurescu, prefectul de Poliție Modreanu, primarul Dombrovski și alții.

La Snagov, s-au construit deja multe vile și priveliștea e de toată frumusețea. Când se vor amenaja și malurile lacului până la Tâncăbești și se vor planta — tot acel colț suburban al Bucureștilor, va fi un mic paradis. Peste vreo 50 de ani..

27 mai. Comunicatele de pe fronturi germane și franceze sunt cam contradictorii. Unii pretind că au intrat în Calais; ceilalți că nu. Pare totuși că cerul de fier se strânge în continuu în jurul forțelor Aliate izolate în Nord și că soarta lor este pecetluită...

Numeroase aeroporturi au fost bombardate de nemți în Anglia. La Londra se iau în grabă măsuri de opunere împotriva unei eventuale debarcări germane. Generalul Ironside, până aici șeful Statului Major General englez, a fost numit comandantul forțelor apărării interne. În locul lui, la Statul Major, a fost numit generalul Dill.

Ziarele engleze scriu că generalul Weygand este mulțumit de situația apărării. „Se mulțumește cu puțin“ — e cazul să fie spus.

La Florența, Farinacci a urlat ieri că toată Italia e alături de Germania și a enumerat toate plângerile Italici împotriva Franței. Din știrile care sosesc din Italia, din manifestările puse la cale în toate orașele, din măsurile luate de Guvern — ar reieși că intrarea macaronilor în război e o chestiune de zile, dacă nu de ceasuri.

Și totuși, se anunță de la Roma că negocierile anglo-italiene privitoare la controlul maritim sunt aproape încheiate spre satisfacția celor două părți. E foarte probabil că Italia va intra în război, *dar și un enorm șantaj, magistralmente regizat, nu e exclus...*

Petrecut ziua de ieri (duminică) în afară de București. Dejunat la Sinaia (cu: fiică-mea ginere-meu, Marie Mirea și perechea Filip) fost apoi la Predeal, iar la întoarcere la Snagov și la mănăstirea Țigănești — pe care n-o văzusem niciodată. Mai bine n-o vedeam. Nicăieri orărea pravoslavnică, totala lipsă de imbold a românilor pentru frumos, nu e mai patentă. Nimic pentru plăcerea ochilor, nici arhitectură, nici zugrăveală, nici priveliști naturale... oroare, oroare, oroare!

La înapoiere spre București, admirăm animația de la „Trei Stejari“, noul local al U.C.B.-ului, la Tâncăbești.

Marie Mirea, care e prietenă cu băicoienii de Tâncăbești, îmi face genealogia urâtului. E fiul unei doamne Severineanu, sora bătrânului Luca Niculescu, vestitul toptangiu. Erau două surori, inteligente, destul de frumoase, elegante și distinse — mai ales pentru treapta lor. Le mergea vorba că erau ficele lui Vodă Bibescu și această nobilă filiație le da ifose de boierie... Totuși, una a luat pe băcanul Penopol, iar cealaltă pe marghitanul Severineanu. Penopolii au făcut avere, au cumpă-

rat de la Filitti moșia Tâncăbești și neavând copii au înfiat pe nepotul lor C. I. Severineanu, pe care l-au trimis la studii în Germania și care, după ce s-a transformat în C. I. Băicoianu, a devenit director și edec la Banca Națională. La moartea lui Penopol, a moștenit moșia Tâncăbești.

28 mai. În Artois și în Belgia maritimă luptele sunt îngrozitoare. Un infern de fier și de foc. Nemții vor să isprăvească cu armata aliată înconjurată și împinsă spre mare... Ei anunță că au ocupat Calais și că au străpuns liniile anglo-belgiene la nord de Memis. Aliații pretind că Calais e încă în mâinile lor. Agenția Reuter mărturisește însă că „în cercurile din Londra bine informate situația din nordul Franței e socotită ca „agravată“, după luptele de ieri.

Italia continuă cu zdrăgăneala de război. După corespondenții ziarelor engleze și franceze se crede că va intra în război pe la jumătatea lui iunie, poate înainte. Totuși, acordul cu Anglia privitor la controlul naval s-a încheiat și a fost parafat. Din Belgrad se telegrafiază că în cercurile politice de acolo acest eveniment a fost salutat cu ușurare și că o destindere generală în Mediterana nu poate să nu fie consecința lui...

O mai întinsă mișcare în diplomația franceză a atins și pe Thierry care a fost schimbat cu Peyranton: Thierry merge la Buenos Aires în locul acestuia, iar Peyranton vine la București în locul lui Thierry. Îl văd plecând pe dl Thierry fără nici o părere de rău. A fost un prieten exigent pentru noi, iar d-na Thierry, născută Rotschild, o pisăloagă...

Vladimir d'Ormesson a fost numit ambasador pe lângă Sf. Scaun.

Ultimele zile de emoție pe care le-am trăit sub amenințarea unui eventual atac rusesc sunt în mare parte datorate machiavelismului prietenilor noștri germani. Ei au răspândit *cât au putut* vești peste vești — despre relele intenții moscovite. Fabricius și oamenii lui adăugau că Germania face ce poate pentru a liniști Moscova, pentru a împiedica un atac pe care conducătorii de la Berlin l-ar deplora cel dintâi — dar că puterile nemțești sunt limitate și că Führerul nu se poate strica în momentul de față cu Stalin...

Sâmbătă, am găsit la Externe pe Gafencu și pe Crețeanu fierți. Păreră mea că nemții jucau teatru ca să ne terorizeze și să ne silească astfel să le dăm tot ce ne cer în schimbul protecției lor — i-a lăsat reci. Nu voiau să creadă. Eu unul eram convins că, contrariu celor ce spuneau, nemții făcuseră la Moscova toate demersurile necesare ca să împiedice o eventuală acțiune ce ar fi putut răsturna toate planurile lor. Căci sunt convins că pentru nimic în lume Germania n-ar abandona rușilor petrolul și grâul românesc.

Ieri seară am revăzut pe Gafencu: „Ai avut dreptate — mi-a spus el — nemții au venit să-mi spună că aranjează ei cu Moscova, dar m-au întrebat care va fi prețul intervenției lor!!... Am răspuns lui Fabricius că în această chestiune Germania poate să fie cu noi, contra noastră, sau indiferentă și că eu aș dori să știu care din cele trei poziții a fost adoptată de Guvernul german, ca să pot îndrepta și eu în consecință politica română...”

Am răspuns astfel la întrebarea lui printr-o întrebare și am evitat un răspuns în chestiunea prețului pe care mi l-a cerut...”

Gafencu mi-a mai spus că vrea să înceapă negocieri directe cu rușii (cred că a și început) sau poate prin americani și că speră să ajungă la o înțelegere fără sacrificii teritoriale...

Rușii ar cere numai un pact de neagresiune, reciproc. De la depri-marea de sâmbătă, Gafencu trecuse la un optimism exagerat...

Cancicov s-a prezentat ieri la Consiliul Superior și a vorbit un ceas ca să explice necesitatea decretului-lege prin care se conferă puteri dictatoriale Ministerului Economiei Naționale în toate domeniile producției și schimburilor. N-a fost amuzant decât în momentul în care și-a băut joc, laudându-l, pe Mitiță Constantinescu, pe care nu-l poate suferi. Savu și Oțoni, prezenți, vor fi raportat fiecare cuvânt lui Mitiță, așa încât războiul între Finanțe și Economie se va înteti, pentru binele țării. Oameni mărunți, toți domnii pe care îi întrebuințează Majestatea Sa...

Să vedem ce ispravă va face și noul dictator al pâinii și al mezelurilor...

Aurul nostru de la Banca Națională plus aurul polonez, pe care îl avem în păstrare, au plecat spre America. De frica Moscovei, care ne-a mai înghițit o dată aurul...

Deși Berlinul și-a dat agreementul și Romalo a fost numit ministru în Germania, se pare că aflându-se despre ascendența Seculici a noului diplomat, cercurile politice nemțești au început să se strâmbe și nu se știe ce primire se va face Wilhelmstrasse ducelui Nindi... Că grand-papa Seculici era târtan botezat, nu încapă nici o îndoială.

Pe când scriam rândurile de mai sus mi se comunică știrea că Regele Belgiei s-a predat împreună cu toată armata sa. Știrea a fost comunicată la Radio, la Paris, de însăși Paul Reynaud care ar fi adăugat că Regele Belgiei a înfăptuit gestul său fără să consulte, fără să prevină măcar Înaltul comandament aliat, și numai din propria lui autoritate. Aseară se spunea că atacul germanilor împotriva frontului belgian era neomenos de violent... Se vede că oamenii n-au mai putut rezista și că Regele Belgiei a vrut să împărtășească soarta lor...

În sine, predarea belgienilor nu este cine știe ce, căci armata lor era osândită la pieire și se știa bine că azi sau mâine nemții vor fi sfârșit cu ea. Dar faptul redițiunii, cu Rege cu tot, e demoralizator și poate influența și asupra trupelor engleze și franceze, în toate sectoarele. Să nu înceapă debandada generală...

Nemții au câștigat războiul, orice se va mai întâmpla...

29 mai. Pe ziua de ieri nu s-a vorbit până și în București decât cu „trădarea” Regelui Belgiei... Ce trebuie să fi fost și să fie încă în Franța și în Anglia!

Încep să vină amănunte asupra acestui act covârșitor mai ales prin semnificarea lui morală. Regele Leopold nu s-a hotărât brusc; și-a cumpănit actul zilei întregi, a adus zbuciumul său sufletesc la cunoștință miniștrilor săi, Guvernelor aliate și generalului Blanchard, comandantul suprem al armatelor din Belgia și nordul Franței. Decizia capitulării a fost luată de Rege în urma unor lungi convorbiri cu generalii belgieni, convorbiri ce au avut loc în după amiaza zilei de luni. Guvernele de la Paris și Londra s-au străduit să obțină ca Regele să amâne pentru o săptămână hotărârea sa, însă Leopold III a refuzat să mai lase sânge belgian să se verse inutil.

Bruscul zbor al lui Paul Reynaud la Londra și al primului ministru belgian Pierlot, acum trei zile¹ — știrile date luni de *Reuter* asupra agravării situației în Nordul Franței erau în legătură cu iminentul gest

¹ Vineri și sâmbătă.

pe care Aliții îl așteptau din partea Regelui. Ultima întrevvedere între Leopold și generalul Blanchard ar fi fost dramatică. Trupele belgiene ocupau frontul de luptă de la estuarul Escaut-ului până la Armentières, așa încât defecțiunea lor a deschis drumul nemților spre Ostende, Dunkerque și Calais.

Avangardele germane au intrat ieri dimineață în Bruges. Capitulara a fost hotărâtă marți dimineață (ieri) la orele 4 și a fost comunicată la orele 4,15 înaltului comandament german, cu care Cartierul general belgian era deja în contact de două ore prin comandamentul german de la Gand.

La Paris „trădarea“ Regelui Leopold a făcut o impresie adâncă. Guvernul belgian și președinții corpurilor legiuitoare refugiați în Franța s-au întrunit, au declarat hotărârea Regelui ca nelegală și au decis, în numele poporului belgian, *pe care de azi înainte îl reprezintă legal, în împiedicarea Suveranului prizonier de a guverna, război până la capăt alături de Aliți.*

O nouă armată se constituie în Franța, dintre refugiații belgieni, armată care va purta stegurile Belgiei, alături de trupele franceze și engleze. Conform Constituției belgiene, Consiliul de Miniștri și-a asumat Regența. Sediul Guvernului belgian a fost hotărât la Poitiers.

În Germania și în Italia, gestul Regelui Leopold este justificat prin grija Regelui de a nu sacrifica *inutil* armata și populația civilă. În acel nenorocit colț de pământ care mai rămăsese Belgiei se refugiaseră peste 2 milioane de oameni ce se încurcau cu trupe în *debandadă* (zic nemții, dar contestă franco-englezii) oamenii și trupe supuse zi și noapte celui mai infernal bombardament... Un act de disperare și de slăbiciune — un act cuminte, iată definițiile ce se dau de o parte și de cealaltă a baricadei, defecțiunii Regelui Leopold...

În lumea întreagă această defecțiune este însă mai mult judecată cu severitate. Alături de „Regele cavaler“ Albert I, fiul său Leopold va rămâne „le Roi de la pierre figure“ (Regele care a făcut impresie proastă).

Omul n-avea sămânță de erou, dar față de suferințele pe care a trebuit să le îndure, cred că e nedrept să i se arunce piatra fiindcă n-a consimțit să mai sacrifice mii de viței unei cauze pierdute...

S-a vorbit mult ieri despre posibilitatea unei păci apropiate. Cel puțin a unei păci separate a Franței. Nemții o nădăjduiesc. Ei spun că Germania nu va cere nici un sacrificiu teritorial Franței, și nici de altfel

Italiei, un regim special în Tunisia, egalitate de drepturi la Suez și Djibouti... Se zice că sunt oameni la Paris care-și dau seama că războiul e pierdut, că în faza actuală s-ar mai putea încheia o pace onorabilă, dar că mai târziu, după ce va interveni și Italia și Germania va ocupa toată Franța, condițiile de pace ar deveni mult mai grele. Se vorbea ieri de un Minister Laval-Flandin, care să semneze pacea...

Toți francezii n-au uitat că sabotarea păcii din 1919 se datorește Angliei și lui Lloyd George, și că, dacă nemții au putut să cotopească din nou Franța, i-au adus de mână englezii care după război au favorizat toate revendicările germane împotriva Franței...

Să se descurce acum Anglia cum va putea, zic mulți printre francezi...

Și mai sunt și comuniști, mulți, care vor pacea, dincoace de Mănecă...

Totuși, cât vor fi la Guvern Reynaud-Daladier-Mandel, de pace nu se va putea vorbi pe față, în Franța.

Păcat. Ar trebui să se facă pace toți și englezii. Un război dus până la absurd nu va restabili situația celor învinși azi, dar va mina lumea întreagă...

Cu toate urletele războinice de la Paris și de la Londra, *eu sper într-o apropiată pace*. Nu se poate ca inteligența și bunul simț să nu învingă până la sfârșit...

Fost ieri la Legația Sovietelor. Caraghiosul de Kukoliev ne poftise la un film, pentru inaugurarea noului palat de la Șosea... Palatul e frumos, ținut în linii simple, cu un lux însă de amănunte neașteptat într-un lăcaș sovietic. O serie de anticamere duce la o imensă sală de recepție. La cele două capete alte saloane în care fuseseră instalate două bufete bogate. Paralel cu sala de recepție, o sală de cinematograf transformabilă în sală de banchete!

Lume destulă dar nu prea multă. Guvernul aproape tot, dar fără Tătărescu, care nu știu de ce n-a venit. Blumenfeld pretindea că plânge acasă asupra defecțiunii Regelui Leopold. Dintre membrii corpului diplomatic, nemții și neutrii. Francezii și englezii lipseau cu totul. Am rugat și pe nevastă-mea (până acum ireconciliabilă cu Sovietele!) să vină; s-a supus. De ce să ne punem rău cu oameni care ne pot face, ei, atâta rău? Am revăzut acolo cu emoție toată gazetăria tărtânească, dispărută din circulație și care nu se mai vede nicăieri...

Fabricius și toți nemții fericiți, dar cam jenați. Își dau oamenii seama că cu tot succesul lor *opinia publică românească nu e cu ei*, și acest fapt îi acrește. Se simte în tot ce spun.

Kukoliev e interesant pentru noi în acest moment. E prea prost ca să aibe păreri personale, și de altminteri Sovietele nu i le-ar îngădui — așa încât ce spune el nu poate fi decât ecoul celor ce-i parvin, pe o cale sau pe alta, de la Moscova. El spune (mi-a spus-o mie și i-a spus-o lui Ralea) că *Rusia n-are pretenții teritoriale față de noi și că Basarabia e numai un pretext de discuție pentru a ajunge la o înțelegere*. Ce înțelegere? Rusia vrea pace. Ea ne va scăpa de război, cum a scăpat de război și Suedia. Pentru că e pacifică, pentru că vrea pace, ne va cere să încheiem nu un pact de neagresiune, astea sunt fleacuri, ci *un pact de asistență mutuală*. Atât spune Kukoliev... Ceea ce nu spune e că, probabil, ca să ne poată garanta și mai bine pacea, ca să poată sări și mai lesne în ajutorul nostru (asistență mutuală...) *Rusia ne va cere câteva puncte de sprijin, câteva puncte în care să întrețină forțe sovietice gata să răspundă la orice alarmă...* Aici e buba.

Oricum, se pare că și pesimistul Gafencu e de această părere — fie că au intervenit germanii la Moscova, cu un veto de atingere în ce privește vaca lor cu lapte, *fie că rușii nu vor să se încurce în operațiuni militare* — pericolul de război cu Rusia s-a îndepărtat deocamdată, pentru noi...

Se pregătește reluarea relațiilor diplomatice între Iugoslavia și Soviete. Misiunile circulă deja între ambele țări... Au ajuns muscalii la preț.

Numirea lui Nindi Romalo la Berlin și a lui Radu Cruțescu la Ankara au apărut în *Monitor*.

După ce a fost numit Consilier Regal, Ion Mihalache a trimis un copios memoriu Regelui prin care lămurea că nici ce a fost nu mai poate să mai fie, dar că nici ce e azi nu poate să dureze.

În același timp, dom' Mihalache cerea Suveranului o audiență... Suveranul n-a răspuns, Mihalache e furios și spune în gura mare că, dacă lucrurile nu se schimbă până într-o lună, își va da demisia din demnitatea de C.R.

Câteva zile în urma lui Mihalache a trimis și dom' Maniu un memoriu Regelui, dar fără să ceară audiență. În memoriul său dom' Maniu preciza că Ardealul e expus să fie smuls României și că o înțelegere cu Rusia (!) e singura noastră salvare...

Fiindcă vine vorba de Ardeal, mi se spune că domnii de la Statul Major fac prostii pe acolo. Prostii nu numai față de minoritari, dar și față de românii uniți. Îi bagă pe toți într-un sac și-i consideră ca trădători.

Ce să mai zicem de mitropolitul Sibiului, Bălan, care a declarat într-o cuvântare publică, *că cine nu e ortodox în România, e împotriva Regelui!!!*

Șvabii din Banat nu mai vor să primească ofițeri în cvartir, față de insultele ce comandanți locali le-au adresat...

S-au luat măsuri de o severitate excepțională pentru circulația din zonele petrolifere. Nici un străin nu se va mai putea apropia de schele, de rafinării, de depozite. Alarma a fost dată de nemți care pretind că englezii au trimis oameni să distrugă toate exploatarea noastră. Să ne ferească Dumnezeu! Fără petrol am înceta să devenim interesați și ne-ar lăsa nemții pradă rușilor...

Joi, 30 mai. Aliații au luat în fine Narvik-ul. Și două orașe din vecinătate. Succes tardiv care nu compensează dezastrele suferite în Belgia și în Nordul Franței. Succes inutil, căci pe câmpul de bătaie din Flandra, nemții pot aduna mai mult fier decât le-ar fi putut furniza minele din Scandinavia în zece ani. Succes relativ, căci o mână de nemți a rezistat efortului combinat franco-englez timp de două luni...

Toate comunicatele, toate cuvântările, toate declarațiile franceze și engleze se termină cu formula: „până la victoria definitivă asupra inamicului”. Știu că moralul poporului trebuie susținut, dar sunt formule și formule... Cea adoptată de Aliați face efectul unei glume sinistre, în lumina evenimentelor de ficcare zi...

Printul Wilhelm, fiul mai mare al Kronprinzului, a fost ucis în Flandra și înmormântat în Potsdam cu mari onoruri militare... E al doilea prinț al familiei imperiale ucis în război: astă-toamnă, în Polonia, a fost doborât prințul Oskar...

În fine, s-au luat măsuri de poliție pentru urmărirea alarmiștilor și răspânditorilor de tot feluri de zvonuri false. Numai de s-ar executa cum trebuie ordonanța dată ieri.

Măsurile de pază, în regiunile petrolifere, au fost întărite. E teamă mare de un act de sabotaj pus la cale de Aliați ca să lipsească pe nemți de petrolul românesc...

Ploile care au căzut iarăși cu nemiluita marți și ieri au produs mari stricăciuni la căile ferate, în părțile muntoase ale țării. În Oltenia, după știri, pare să fi plouat mai puțin. Ne-om aduce aminte, sub toate privințele, de anul 1940!

Vineri, 31 mai. Ieri la amiază a murit brusc Jean Callimachi. Bolnav de câțiva ani de angină de piept, nu se mai căuta deloc în ultima vreme și abuza de mese bune și fuma ca și cum nu l-ar fi pândit moartea. Am avut câteodată impresia că-și căuta sfârșitul... Foarte mândru de numele și de casa lui, n-a putut suferi prăbușirea din jurul său. Fiul unic, mort la Atena într-un accident absurd, l-a tras spre mormânt, în care l-au împins de la spate nevăstă-sa prin viața ei destrăbălată și fiică-sa devenită pur și simplu o curvă. Cu moartea lui Callimachi s-a închis ultima casă boierească primitoare din București. Cele două ne-bune, mama și fata vor toca la repezeală și averea lor și cea rămasă de la Callimachi care le-a lăsat-o...

Pentru mine, se duce un prieten. De dânsul și de casa lui sunt legate nenumărate amintiri ale vieții mele, în ultimii 20 de ani...

Am ajuns „persona grata” și la ruși! Nu numai nemții dar și muscalii mă vor în fruntea Guvernului. A spus-o Kukoliev lui Ralea și lui Blumenfeld, după cum la nemți au spus-o și Fabricius și Gerstenberg lui Cecropid. Ralea, comunicându-mi cele spuse de muscal, a adăugat că era și părerea lui. La cinematograful de la Legația sovietică s-a așezat lângă mine și mi-a făcut declarații de amor. Omul nu vrea să fie surprins de evenimente... Din nenorocire își pierde toți timpul: m-or avea nemții, m-or vrea rușii, m-o vrea Ralea — nu-i vreau eu pe ei, pe nici unul, fiindcă cu Regele Carol nu e nimic de făcut. Încearcă omul o dată, nu de două ori...

În Guvern pare a fi mare enervare, mai ales în cercurile lui Tătărescu. Se vede că simte omul că trebuie să facă acum loc unuia care să aibă încrederea Berlinului și va mai fi aflat și el că ecoul Moscovei, Kukoliev, a spus deunăzi: „Rusia vrea să se înțeleagă cu România, dar

nu se va putea nici odată înțelege cu Tătărescu. Cu Mihalache poate, cu Argetoianu desigur...”

Enervarea Guvernului mai poate să fie datorată și dificultăților interne. Într-adevăr Mișcarea Legionară e în plină recrudescență și încercările de sabotaj străine au devenit amenințătoare.

Un manifest anonim, cu portretul lui Zelea Codreanu și cu data de 16 mai, a fost răspândit în toată țara, manifest prin care se recomanda legionarilor să stea liniștiți căci ziua izbândeii finale se apropie. Mai toți gardiștii „destinși” au început să se regroupeze convingși că nemții vor impune Garda de Fier la Guvern!!! De confruntat cu convingerea că teroriștii veniți de peste graniță și arestați au fost trimiși de nemți să provoace tulburări la noi!!! Speranțe absurde de pe urma izbânzilor germane hrănesc și ratații mișcărilor naționaliste. Strigoii de ai politicii vechi ca Nichifor Crainic, Manolescu, Gheorghe Cuza, Tilică Ioanid și alte javre se întrunesc aproape zilnic, beau și pun țara la cale în vederea „proximei” lor guvernări! Oricât ar fi de puțin serioase aceste manifestări, ele îngrijorează oameni ca Tătărescu și Ghelmegeanu care se tem până și de umbra lor.

Poate și mai mult însă preocupă Guvernul încercările de distrugere a instalațiilor noastre petrolifere ce par a fi urmărite de agenți străini, mai ales englezi. S-au găsit explozibile și unelte de distrugere la asemenea venetici arestați în jurul schelelor. La Brăila și la Sulina au fost descoperite zilele trecute două vapoare bătând pavilionul Statului Panama, în realitate vase engleze, încărcate și ele cu material de distrugere. Probabil că aceste vase mai urmăreau și blocarea Dunării la Porțile de Fier. Măsuri de o severitate aproape exagerată au fost luate împotriva tuturor străinilor — dar primul ministru și ministrul de Interne trăiesc cu frica în sân...

Legea armonizării salariilor a trecut prin Consiliul de Miniștri. După câte-mi spune Cancicov, e complect ratată. Ea nu va mulțumi pe nimeni și ne va costa 4 miliarde de lei. În Consiliul de Miniștri erau consternați. Mitiță Constantinescu a mai slăbit cu zece kilograme. Deși sunt la cuțite, Cancicov și Mitiță au fost de data asta de acord. Dacă n-ar fi fâgăduit-o Regele prin Mesajul de deschidere al Parlamentului, legea ar fi căzut.

Aflu de la Statul Major că nemții ar fi concentrat 18 divizii în Moravia și Slovacia. Ca să împiedice pe unguri (în cazul unei năzbâtii italiene împotriva Iugoslaviei) să se miște? Ca să țină pe ruși în respect față de noi? Chi lo sa... (Cine știe...).

Ca răspuns la această concentrare de forțe, rușii ar transporta trupele lor de la Odessa și de la Nistru, la Nord, spre granița ungaro-poloneză. Tot cam atâtea divizii... Joc de război, sau exerciții igienice?

Neubacher mi-a făcut ieri o lungă vizită. N-am prea priceput de ce, căci n-a venit să-mi ceară nimic, nici să-mi spună ceva special. „Plec poimăine la Berlin pentru câteva zile și am venit să vă văd înainte de plecare!“ De luni de zile uitase de existența mea; a mai fost de atâtea ori la Berlin și n-a mai venit să mă vadă „înainte de a pleca“. Să fie această vizită în legătură cu dorința „lor“ de a mă vedea iarăși în fruntea Guvernului? Tot ce se poate; ei nu pot ști că „dorința lor“ e zadarnică...

Și dl Neubacher s-a deschis față de mine — ceea ce nici unul din ei nu o face față de Gafencu și de Tătărescu — și mi-a declarat că Berlinul consideră interesele Germaniei comune cu ale României și că știe de la Ribbentrop că nu trebuie să avem nici o teamă de ruși... Mi-a confirmat și concentrarea diviziilor nemțești din Moravia...

Am vorbit de război. Din ce știe el de la Berlin, Hitler nu vrea să se vrăjmașească de moarte cu francezii, și nu va porni împotriva Parisului. O ocupare a Parisului ar fi o umilire a Franței pe care francezii n-ar uita-o niciodată. Parisul și Franța nu sunt obiective urmărite de germani care nu vor reacționa spre Sud, *decât dacă vor fi atacați*. Tot efortul nemților se va concentra împotriva englezilor. Neubacher consideră războiul câștigat. Trupele germane vor debarca în Anglia și o vor constrânge la pace. Nu crede într-o pace separată cu Franța, deși toată lumea în Germania ar dori-o, dar francezii sunt prea cavaleri ca să lase Anglia „în Stich“ (în situație grea). Mi-a vorbit cu dispreț de Italia și de lăcomia italienilor. Hitler face tot ce poate ca să nu-i atragă în război, dar lui Neubacher îi e frică că vor da năvală... Hitler se ocupă de acum cu *organizarea unei păci economice planificate*, care să pună Europa în măsură să lupte cu concurența celorlalte continente și să o învingă...

Ne-am despărțit prieteni, dar fără să pricep pentru ce a venit...

Consiliul de Miniștri belgian s-a întrunit sub președinția lui Pierlot și a redactat următoarea hotărâre: „În numele poporului belgian și

având în vedere art. 32 din Constituție, Consiliul de Miniștri constată că Regele fiind în puterea invadatorului se află în imposibilitate de a domni («de régner»).

Până unde a căzut prestigiul Angliei: *Agenția* rusă TASS informează că Guvernul sovietic declină să primească misiunea lui sir Stafford Cripps, hotărâtă la Londra. Dacă Guvernul britanic are ceva de comunicat celui din Moscova, n-are decât să o facă prin sir William Seeds, ambasadorul său. Sau dacă sir William nu mai are încrederea Guvernului englez, acesta poate numi un alt ambasador și chiar pe sir Stafford Cripps... Londra s-a supus și a cerut agreementul pentru Cripps, care plecase deja spre Moscova, ajunsese la Atena și va aștepta acolo decizia lui Stalin... Cripps e un simpatizant al comunismului și al Sovietelor și englezii așteaptă mult de la el...

Negocierile acordurilor comerciale dintre Iugoslavia și Soviete s-au terminat și acordurile vor fi semnate zilele acestea la Belgrad. Din telegrame nu rezultă însă că raporturile diplomatice dintre cele două țări vor fi reluate. Bizar...

Ducici a fost decorat de plecare cu Marele Cordon al Stelei României și ales membru de onoare al Academiei Române... Ca să ne reamintim de vremurile vechii prietenii cu bieții sârbi...

Rușii au trimis o notă cam aspră Lituaniei, din cauza „răpirii“ (!) câtorva ofițeri din garnizoanele sovietice. Lituania a numit o comisie de anchetă. Se speră că conflictul va fi aplanat, dar Germania a declarat de pe acum că de s-ar agrava ea nu se va amesteca în afacerile Rusiei...

Primenirea morală:

Dl Teofil Sidorovici, cu degetul în gură până la numirea d-sale în fruntea Strajei Țării, a cumpărat o casă frumoasă pentru uzul d-sale și un imobil de raport în centrul Bucureștilor... să învețe străjerii de la el...

A murit pe front și un prinț din familia regală engleză: Frederick of Cambridge.

În America agitația pe tema războiului e din ce în ce mai mare. Foarte mulți politicieni, din Partidul Democrat ca și din cel Republican se pronunță pentru participarea Statelor Unite în marele conflict. Contra, s-au pronunțat Lindbergh, Ford și Hearst (cel cu trustul ziarelor). Trei vedete, dar nu vedete politice. Roosevelt manevrează și se ocupă mai mult de alegerea lui. Odată ales, e foarte probabil că se va da de partea Aliatilor, dacă va mai fi rămas ceva din ei...

Marti seară, Mitiță Constantinescu a acordat 50 de audiențe la Ministerul de Finanțe, de la orele 20 la orele 2 dimineața. Pe ministrul Olandei l-a primit la ora 23,40... Teatru, ca să arate cât e de ocupat și cum își sacrifică ziua și noaptea în serviciul Statului și al Regelui. Ce caraghios!

Sâmbătă, 1 iunie. Jumătate din Camera și din Senatul belgian s-a întrunit la Limoges și s-a solidarizat cu Guvernul Belgiei vestejind actualul Regelui Leopold „care va duce singur răspundere lui în fața istoriei”. Jumătate de Parlament a mai constatat că exista pentru Regele Leopold, „o imposibilitate juridică și morală de a domni” — Guvernul nu invocase decât imposibilitatea de fapt...

Italia vrea Corsica, Spania vrea Gibraltarul — să nu vrea Albania Londra, că ne-a luat dracul!

Decretul privitor la deplinele puteri conferite Ministerului Economiei Naționale a apărut în *Monitorul* de azi: Guvernul pune aceste măsuri excepționale la adăpostul aprobării Consiliului Superior Economic, al cărui aviz e publicat *in-extenso*, îndată după decret. Servim și noi la ceva...

Vălvătaie mare de partea Italiei. Deși sunt oameni importanți la Roma și la Milano, care pretind încă că Italia nu va intra în război, totul indică că va intra. Demetrio, consulul nostru la Triest sosit la București de câteva zile, pretinde că populația e consternată și se întreabă cum are să trăiască după începerea ostilităților și a blocadei.

Demetrio povestește că, în ajunul plecării sale din Triest, el și familia lui au avut 3 scrumbii de împărțit — și nimic altceva...

Din câte se șoptesc în cercurile italiene informate, pare că cel puțin în ultima vreme Ciano ar fi fost cu totul contra unei intrări în război și că lucrurile au mers până la hotărârea lui Mussolini de a-l scoate din Guvern și de a-l numi guvernator al Libiei, în locul lui Balbo, ca să-l facă să ia răspunderea războiului. Putoarea Edda, fiica Ducelui și soția lui Ciano, a leșinat la picioarele lui Mussolini, a urlat și a țipat și a salvat *situația* lui bărbatu-său. Căci la *situația* lui bărbatu-său, și indirect a ei, mai ține încoronata damă...

Se zice că pornirile pacifice ale umflatului ministru de Externe sunt în mare parte datorate raporturilor sale cu fiica lui Charles Roux, fostul ambasador francez pe lângă Vatican și actualmente secretar general al Ministerului de Externe francez, în locul lui Léger care a fost limojat zilele trecute...

D-ra Charles Roux s-a căsătorit la Roma cu un principe del Drago, dar se ține — o știe toată lumea — cu Ciano...

Se crede în general că Italia va intra în război săptămâna viitoare și va începe prin ocuparea insulei Corfu, ca să împiedice pe englezi să-și creeze o bază la intrarea Mării Adriatice. Va urma apoi un atac împotriva Egiptului sau a Tunisiei, sau împotriva ambelor țări. Pare că am avut dreptate și că, dacă se va declanșa războiul italian, va fi un război african.

Couloudre a fost numit ambasador al Franței la Berna. Numirea acestui important diplomat într-un post relativ secundar în timpuri normale, arată câtă importanță dau francezii Elveției în împrejurările de azi. Unii spun că misiunea lui Couloudre ar fi să întrețină dârzenia helveticilor și să-i împiedice să lase pe nemți să se unească prin țara lor cu italienii. Să n-aibe nici o grijă căci elvețienii sunt hotărâți să primească cu tunul și cu pușca pe oricine s-ar aventura pe teritoriul lor. Alții cred că Couloudre a fost trimis la Berna, într-un post înaintat pentru eventuale contacturi cu nemții pe chestiunea unei păci separate... A pune o asemenea intenție în seama *Guvernului francez actual* e curată nebunie.

La dejunul de adio, dat ieri la Ministerul de Externe lui Thierry, acesta ar fi spus că nu merge la Buenos Aires unde a fost numit și că și-a dat demisia...

Csaky, ministrul de Externe al Ungariei, semnează în „Buletinul bilunar al partidului de guvernământ”, editat în Budapesta, un articol

intitulat „Pacea în Europa Orientală“. Articolul e de un pacifism neașteptat. Csaky face pe europeanul, declară interesele Ungariei strâns legate de ale Germaniei și de ale Italiei și existența ei în funcție de rolul pe care-l joacă în bazinul dunărean. Ministrul maghiar e convins că pacea nu va fi tulburată în țările carpatice. Chiar dacă s-ar auzi focuri de pușcă aiurea, în *Ungaria va domni pacea...* S-au cumintit boierii, sau știu de frică? De frica Berlinului, care caută între Dunăre și Carpați grâu, porumb și petrol — și nu vrea să se încurce cu revendicările idioate ale unor idioți.

Bătrânul leu britanic primește palme: după Moscova, Roma! Cum s-au schimbat vremurile! Pe când la Londra se afirma că negocierile anglo-italiene privitoare la reglementarea controlului naval ajunseseră la termenul lor și la un rezultat satisfăcător — Guvernul italian le-a rupt, brusc.

Încă un semn că hotărârea de război a fost luată...

Duminică, 2 iunie. Dictatură comică: Majestatea Sa ne-a dat ieri o reprezentare neașteptată. Iată cum s-a desfășurat piesa:

Actul 1. La Ministerul de Externe. Radu Cruțescu, ambasadorul nostru la Ankara sosit vineri seară de la Berlin, sta pe la amiază de vorbă cu Alexandru Crețeanu și cu Gafencu, care-l sfătuiau să nu plece imediat la post și să mai stea câteva zile în București, *să se sature*.

Actul 2. La Gigurtu acasă. Gigurtu sta de vorbă cu Murgășanu și discuta afaceri de ale Societății „Mica“ când l-a chemat cu telefonul la Palat. „Ce o mai fi vrând?“ a spus Gigurtu și l-a rugat pe Murgășanu să-l aștepte, că probabil nu-l vor reține mult. Într-adevăr, după o jumătate de ceas, Gigurtu s-a înapoiat, cu fața pleoștită: „Sunt ministru de Externe...“ Nici el, nici Murgășanu — care mi-a povestit scena, nu priceau...

Actul 3. La Palat. Macovei, de la C.F.R., a depus jurământul de ministru al Comunicațiilor, în locul lui Gigurtu numit la Externe în locul lui Gafencu demisionat. S-a anunțat în același timp că Gafencu va fi numit ambasador la Ankara. S-a cerut și agreementul.

Cruțescu va fi numit secretar general la Externe și i s-a fâgăduit „o Legatie bună“ cât mai curând...

Rolul mișcării e lămurit. Prin numirea lui Gigurtu, Regele a dat nemților un germanofil notoriu și supus la Externe — dar numind un germanofil de speță bovină, Regele mai socotește că evită orice inițiativă îndrăzneță la acel departament, pe care de acum înainte Palatul îl

va avea complect în mână. Să nu se înșele Regele în socotelile lui, căci sunt și boi cu inițiativă...

După obiceiul lui, una la dreapta și una la stânga, Regele, după ce a dat nemților un gaj prin numirea lui Gigurtu, a dat numai decît altul Aliatilor prin numirea lui Gafencu la Ankara, căci prietenia lui Gafencu cu turcii e notorie, ca și sentimentele sale aliatofile.

Rezultatele mișcării de ieri: nemții indiferenți la numirea lui Gigurtu, pe care-l știu că lucrează numai cu picioarele, dar nemulțumiți de numirea lui Gafencu la Ankara.

Italianii, *furioși*, de această numire.

Aliatii consternați de înlocuirea lui Gafencu, printr-un boșofil...

Excesul de abilitate îl omoară pe bietul nostru Rege...

Ce să mai zic de numirea lui Macovei? E domnia lui Malaxa, în plin mers. Înlocuirea lui Gafencu prin Gigurtu va deschide apetitul nemților. În curând vor cere înlocuirea lui Tătărescu. Nu m-ar mira să vad pe Gigurtu și prim-ministru. Regele are o slăbiciune pentru boi...

Săraca Țară românească!

Cruțescu își trimisese bagajele și mobilele direct de la Berlin la Ankara! Acum trebuie să le oprească la Constantinopole și să le aducă pe mare la București! Cu aceeași repezeală cu care a făcut mișcarea ieri, Regele ar fi putut să o facă acum 10 zile și să evite situațiile caraghioase pe care le-a creat... Vântul sufla deja atunci în favoarea nemților și lumea ar fi priceput. Ce nu pricepe lumea — nici azi — e de ce Majestatea Sa nu întrebuințează în serviciul politicii sale decît proști și excroci...

Fierbere mare pretutindeni, în ajunul intrării Italiei în război. La Paris s-a ținut un Consiliu Suprem aliat, la care au luat parte pe lângă francezi, Churchill, Attlee, generalul Dill și alții. În orașele Italiei freamăt, deprimare și sărăcie. În Statele Unite discursuri pentru și contra intrării Americii în război. În Spania manifestații antibritanice și cererea Gibraltarului (sir Samuel Hoare va avea de furcă cu pretențiile spaniole...) Roosevelt dezmente că ar fi intervenit acum în urmă în Italia pentru pace. URSS dezmente și ea că ar fi propus Ungariei să-i garanteze granițele. Zăpăceală și încurcătură pretutindeni...

Weygand ar propune, după telegramele engleze, reorganizarea armatei franceze și sporirea elementelor motorizate spre a le putea opune

forțelor similare germane. Cam târziu... E o reorganizare ce ar fi trebuit să fie întreprinsă acum 5 ani...

Săptămânile ce vin vor fi decisive. Dacă Germania trece peste liniile defensive franceze de la dusul râurilor Somme și Aisne a câștigat războiul. Dacă nu, dacă războiul de mișcare se transformă într-un război de poziție, l-a pierdut — orice ar face Italia...

Ieri au început la Belgrad ședințele conferinței economice a Înțelegerii Balcanice. A deschis dezbaterile dl Tzintzar printr-un discurs pe care nu l-am citit. Rahat! E destul să spun că România e reprezentată prin Tabacovici, ca să sublinieze importanța acestor discuții...

Joi a fost o rupere de nori în județul Turda. Apele s-au urcat în unele văi până la 8 metri și patru sate au fost distruse. În același timp o grindină cât oul s-a năpădit asupra județului Mehedinți. În împrejurimile orașului Severin, viile, arborii au fost distruși și oameni și animale au fost răniți și uciși. Prăpădul s-a întins și peste o parte din Gorj. La Craiova ploaie mare fără grindină. A inundat pivnițele în mahalalele de jos.

Am primit la Senat o circulară din partea FRN-ului. Membrii Frontului vor trebui de acum înainte să se salute între ei, dar pe categorii (!!!) Astfel, parlamentarii, unii pe alții... Am transmis fiecărui senator o copie de pe circulară...

Fost azi-dimineață la gară pentru plecarea lui Thierry. Nu m-aș fi ostenit pentru Thierry, dar m-am dus pentru *ambasadorul Franței* și bine am făcut căci printr-un oribil act de lașitate, Guvernul n-a fost reprezentat de nimeni... A fost Gafencu, dar Gafencu nu mai este ministru de ieri. De la Externe, Crețeanu, Grigorcea și Stănescu (protocol); atât ar mai fi lipsit să nu vină nici funcționarii de la Externe. Zevzecul de Thierry a sosit cu 4 minute înainte de plecarea trenului — ce zăpăcit și el. Toți francezii și englezii de seamă din București prezenți. Foarte puțini români. Pe lângă lașitatea noastră, congenitală, mai era și faptul că perechea Thierry nu era deloc simpatizată. M-am fotografiat cu Thierry, ca să fac venin lui Fabricius...

Gafencu cu care am schimbat două vorbe la gară mi-a părut foarte plictisit. El pretinde că n-a mai vrut el să rămână la Externe (!!!), *fiindcă prea se mergea repede spre Germania.*

El nu e contra unei politici de apropiere cu Berlinul, dar mai cu demnitate. Tătărescu vrea să meargă „oltenește“ (e propria lui expresie, după câte spune Gafencu, adică să nu se încurce, să se arunce în brațele nemților ca să nu-l arunce aceștia din Guvern... Plecarea sa, adăuga Gafencu, era poate necesară și înlesnea o politică mai intimă cu Germania, dar înlocuirea sa prin Gigurtu e deplorabilă. „Gigurtu — Gafencu vorbește — înscamnă *steagul alb al capitulării înfipt la Ministerul de Externe...*“ Or, nimeni nu ne-a cerut să capitulăm. Gafencu pretinde că Fabricius regretă chiar plecarea sa... Aici cred că se înșală, căci telegramele sosite de aseară, de la Berlin, ca și de la Roma, comentează în modul cel mai calduros schimbarea înfăptuită la Ministerul nostru de Externe. Gigurtu e prezentat ca un „eminent om de Stat“ (!!!), a fost colaborator al lui Goga și prin urmare antisemit și ca un prieten intim (!!!) al lui Göring! Nemții au aerul să creadă, în comentariile lor, că cu instalarea caraghiosului la Ministerul de Externe, întreaga politică românească s-a schimbat de pe făgaș! Ce păpușarie mai e și toată politica asta...

Puricelli vine, dar mai întârzie. N-a vrut să vină decât cu aprobarea Ducelui. Această aprobare a primit-o prin Ciano — dar acesta i-a cerut să mai amâne cu *câteva zile* plecarea sa, ca să poată duce la București un mesaj oficial de cea mai mare importanță... Iată știrile pe care mi le trimite printr-o scrisoare adusă de Berea, o secătură din diplomația noastră.

Ruperea negocierilor anglo-italiene a fost urmată de ruperea negocierilor franco-italiene — și așa s-a făcut un pas mai mult spre război, din partea Italiei. Totuși, cu toate apelurile de rezerviști, cu toate proclamațiile belicoase, cu toată atitudinea amenințătoare a Ducelui — toate nădejdlile de pace nu sunt încă pierdute. Dar sunt puține...

3 iunie. Prietenii lui Gafencu pretind că demisia lui — care a surprins lumea neinițiată ca o lovitură de teatru — s-ar datora exclusiv inițiativei fostului ministru de Externe. Gafencu s-ar fi dus sâmbătă la ora 11 dim. la Tătărescu și i-ar fi spus că nu mai merge (?) și că e ferm ho-

tărât să plece. A rugat pe primul ministru să obțină aprobarea Regelui chiar în acea zi. Tătărescu a observat că Regele reînnoie ministrului său de Externe, încrederea sa, cu câteva zile înainte și a rugat la rândul său pe Gafencu să renunțe la demisie. Acesta a persistat. Tătărescu s-a dus la ora 12½ la Palat, cu demisia. Și Regele ar fi respins-o mai întâi — dar față de încăpățânarea lui Gafencu, raportată de Tătărescu, a primit-o. A urmat numirea lui Gigurtu. Gafencu n-a cunoscut decât la ora 1½ hotărârea Regelui când a aflat din gura lui Tătărescu intenția M. Sale de a-l trimite la Ankara. Așa se explică că la ora 1 a mai putut vorbi cu Cruțescu despre plecarea acestuia la turci.

Toată istorioara asta îmi pare literatură. Care a fost faptul determinant ce a impus lui Gafencu ieșirea lui „instantanee” din Guvern? A fost un gest al Regelui în direcția Berlinului pe care să nu-l fi putut înghiți? Nu. Atunci? Cred — și, după conversația avută ieri la Curse cu Urdăreanu, aş putea zice că sunt sigur — că Gafencu a fost scos și că gestul a fost făcut sub influența directă a lui Urdăreanu. *Dacă ar fi plecat de bună voie, Gafencu n-ar face capul de un cot pe care-l face...*

Ieri la Derbi, Regele a venit vesel parcă-ar fi câștigat el bătaia din Flandra... Cu o jumătate de oră înaintea lui, cam odată cu mine a sosit Urdăreanu și a venit să-mi ceară părerea asupra schimbării de la Externe. I-am spus scurt: „Știi foarte bine că de la începutul războiului am susținut că singura grijă a României trebuie să fie Rusia și că politica noastră trebuie să se alinieze cu cei care ne pot ajuta împotriva barbarilor de la Răsărit. Dacă până în ultima vreme mai putea fi un echivoc, azi lucrurile s-au lămurit — și oricât ne-ar durea inima de francezi, trebuie să fim alături de nemți, *care singuri ne mai pot apăra de muscali*. Așa fiind gestul de apropiere de Berlin, pe care îl reprezintă înlocuirea lui Gafencu printr-un germanofil, îmi pare potrivit. N-aș fi ales pe Gigurtu, dar asta e altă chestiune — fără importanță. Ceea ce nu pricip e numirea lui Gafencu la Ankara, care anulează tot efectul înlocuirii sale la Externe... — Chiar dacă se explică că e trimis acolo ca să împiedice pe turci (!!) să intre în război?” — «Copilării», am răspuns numaidecât, cum vrei să împiedice Gafencu pe turci să facă ce le dictează interesele lor? Și apoi, în politică explicațiile nu fac cinci parale. Știu că nemții, și mai ales italienii, sunt furioși de numirea lui Gafencu...”

Urdăreanu bea lapte. Mi-am dat imediat seama cât îl urăște pe Gafencu. „Da, a continuat el, și trimiterea lui Gafencu la Ankara va putea să facă pe germani și pe italieni să creadă că ne-am bătut joc până acum de ei...” Urdăreanu m-a strâns apoi de braț și la ureche: „De ce

nu spui și Regelui toate astea?” — „Fiindcă nu mai vorbesc politică cu Majestatea Sa. Și-a luat singur răspunderea față de țară și față de istorie, face cu dvs. ce vrea și pe noi oamenii cu cap și cu experiență ne-a dat la o parte. Foarte bine. Dacă va reuși, va fi un Rege mare. Dacă nu va reuși, va plăti oalele sparte...” — „Dar nu v-a chemat *fiindcă nu toți vorbesc ca d-ta și cine știe unde ne-am fi dus...*” — „Să ne cheme *pe toți împreună*, să-și aducă fiecare argumentele... *Cântecele din ghitară nu vor rezista expunerii realităților*”. Urdăreanu a insistat să vorbească chiar acolo cu Regele că numirea lui Gafencu mai putea fi înlăturată etc. și că va aranja el ca *Regele să mă întrebe*. I-am replicat că era inutil, că-l autorizasem să repete Majestății Sale ceea ce-i spusese, dar că eu, Regelui, nu-i spun nimic.

Regele a fost față de mine de o amabilitate cum n-a mai fost de mult. Și asta începe să mă iubească. Am evitat însă orice vorbă politică. Am vorbit despre Jockey Club, despre încasările lui, despre masa care urmează să o dăm în ziua premiului regal, după recolte, despre ploaie, despre Flandra, despre toate — numai despre politica noastră, nu. A încercat el de vreo două-trei ori — dar nu s-a prins. La un moment dat s-a vârat Urdăreanu între noi și a invocat părerea mea în chestiunea Ankara (o avea la inimă!). M-am mulțumit să spun: „Sire, am spus lui Urdăreanu punctul meu de vedere în această chestiune, și-l rog să-l raporteze Majestății Voastre...” și am trecut la alt subiect.

Regele a aflat că aş fi ajuns om popular printre ruși, că am fost foarte „anturat” la recepția Legației sovietice — „Da, Sire — am răspuns eu — am ajuns popular și printre comuniști, ceea ce n-aș mai fi crezut în viața mea...” — „Lasă, că e bine!” a replicat Regele și s-a pus pe râs!

Sunt singurele vorbe politice pe care le-am schimbat cu Majestatea Sa.

Regele a fost cam plictisit că n-a câștigat Derby-ul. Începe să fie ambițios! N-a felicitat pe Schwartz (câștigătorul) adus conform tradiției în loja Regală, decât „du bout des lèvres” (din vârful buzelor). Ca să-i facă plăcere, jidanul i-a făgăduit că va câștiga și derby-ul din anul viitor!

În loja Jockey-Clubului, Gigurtu venise să primească entuziaste felicitări. În lipsa lor, se plimba în fața scaunelor, ca un bou jenat. Ne-a cinstit cu prezența și dl Ghelmegeanu. Regele nu i-a adresat cuvântul, așa încât a jucat rol de personaj mut, făcând concurență Voievodului, pe acest teren.

Înainte de Derby, la ora 3½, au loc funeraliile lui Callimachi. M-am dus un moment. Toată boierimea românească era acolo... și o profunziune de flori. Sub pretext că trebuie să treacă Regele la curse la ora 4½, cortegiul a fost ținut aproape un ceas pe loc (Regele n-a trecut decât la ora 5) în curtea lui Callimachi. Rușine!

Războiul:

În Flandra, cercul german în jurul Dunkerque-ului se tot strânge. Se pare că anglo-francezii cu toate bombardările germane au parvenit să evacueze cu 4/5 din efectivele lor din Flandra. Un succes relativ. Un succes în mijlocul dezastrului... E probabil că azi-măine Dunkerque-ul va fi ocupat și el de trupele germane care vor stăpâni astfel toată coasta de la Abbeville, la granița germană, peste Belgia și Olanda.

Pe de altă parte, se anunță că avioane germane au bombardat portul Marsiliei unde au înecat două vapoare mari și au stricat linia ferată Lyon-Marsilia. Ce are să fie când o mai veni și aviația italiană... Biata Franță, cu frumusețile ei!...

Associated Press din Statele Unite afirmă că în zilele ce vin Germania și Italia vor face propuneri de pace. Dacă aceste propuneri nu vor fi acceptate, Italia va intra în război.

În Italia preparativele febrile pentru război continuă. Ansaldo, cunoscutul publicist de la *Telegrafo*, (ziarul lui Ciano) a adresat prin Radiodifuziune un discurs armatei, discurs prin care precizează revendicările italiene: Corsica, Tunis, Suez și Gibraltar — Gibraltarul pentru Spania. Ciudat: a uitat Malta, Savoia și Djibouti!...

Principele de Piemont a sosit în regiunea Torino, fiind comandantul forțelor de la granița franceză. Soldații l-au aclamat!...

Numirea lui Gigurtu a făcut impresie rea, în mai toate cercurile politice. Chiar în cele germane e primită cu un surâs!...

4 iunie. Senzaționalul pe ziua de ieri îl reprezintă bombardarea Parisului prin avioane. E prima, în acest război. Un număr de 83 de bombe au căzut asupra Parisului propriu-zis și 977 asupra zonei suburbane;

6 imobile au fost dărâmate în incinta orașului, provocând 8 morți și 37 răniți. Bilanțul suburanelor e de 98 de imobile, 54 de morți și 95 de răniți. Nemții pretind că n-au atacat decât aerodromul de la Issy-les-Monlineaux, ceea ce nu corespunde cu adevărul, căci bombe au căzut în mijlocul Parisului. O bombă a căzut chiar în curtea casei în care ambasadorul Statelor Unite, Bullit, dejuna cu Laurent-Eynac, ministrul Aerului, și a explodat cu un zgomot infernal. O a doua bombă a căzut pe acoperișul aceleiași case și din întâmplare n-a explodat. Bullit și Laurent-Eynac au scăpat astfel ca prin minune.

Francezii fac mare caz de pericolul la care a fost supus ambasadorul Statelor Unite, în speranța să emoționeze America. Roosevelt a telefonat lui Bullit și a cerut amănunte... De la Londra se pretinde că bombardarea Parisului constituie represaliile nemților față de bombardarea intensă a Ruhr-ului, unde orașul Essen ar fi suferit rău, și a Hamburgului!...

Operațiunile în jurul Dunkerque-ului sunt aproape pe sfârșite. Ultimele unități transportabile anglo-franceze au fost imbarcate și probabil că ultimul petic de pământ din acea nenorocită regiune va fi ocupată de nemți fără întârziere. Și astfel s-a sfârșit prima fază a războiului din Franța!...

Faza a doua, și cea decisivă, va începe probabil imediat. Până săptămâna trecută se credea că nemții își vor îndrepta toată acțiunea lor spre Anglia unde ar fi încercat chiar o debarcare și că frontul francez urma să rămână liniștit. Așa spunea și Neubacher, joia trecută. Acum se zice că Statul Major german nu se mai gândește la o debarcare în Anglia și că forțele nemțești vor căuta să răpună întâi pe cele franceze. Se vorbește de o trecere prin Elveția, de o conlucrare pe valea Rhonului cu forțele aviatice italiene și despre câte și mai câte.

Frontul actual germano-francez se întinde de la Abbeville la frontieră lângă Montmedy, trecând prin Amiens, la Sud de Péronne, de St. Quentin și de Laon și la Nord de Rethel. Această linie se află situată mult mai la Nord ca aceea ce a reprezentat maximum de înaintare germană în 1914. Oamenii care vin din Berlin — între alții Cruțescu — pretind că dacă Aliații ar putea rezista pe această linie numai o lună, Germania ar fi pierdută din cauza situației interne... De atâtea ori mi s-a vorbit de situația internă din Germania încât eu unul nu mai cred în amenințările prăbușirilor dinăuntru... Soarta războiului se va decide tot pe front și repede!...

Italia își continuă palinodiile ei. Marele Consiliu fascist ieri, Consiliul de Miniștri azi. Se zice că vom afla în fine ce vrea. Marele Consiliu, după ce a evocat nedreptățile Aliatilor, față de Italia în 1919 și sancțiunile, s-a declarat solidar cu orice hotărâre a Ducelui...

Toate aparențele sunt că mascalzonii se vor arunca în spatele Franței ingenuunchiate. O porcărie se plătește întotdeauna. Vor sfârși și italienii prin a simți cizma nemțească în ceafa lor...

Sir Reginald Hoare a fost ieri la mine, mai mult ca să afle decât ca să spună. Și ce ar fi putut spune? L-am liniștit cât am putut pe chestiunea numirii lui Gigurtu, care îl îngrijorase mult. I-am explicat că nimic nu era schimbat, că Regele continua mai departe să fie ministru de Externe, că numirea lui Gigurtu nu era decât puțin praf în ochi aruncat nemților¹.

Sir Reginald mi-a afirmat că e pozitiv informat despre succesele aviației engleze care provoacă mari pierderi și mari tulburări în dosul frontului german. El pretinde că proporția pierderilor e de 1 avion britanic pentru 4 germane și că peste 1 000 de avioane nemțești ar fi fost distruse (sunt vreo 10 000!) și că din ce în ce superioritatea aviației britanice asupra celei germane se va accentua...

În ce privește Italia, Hoare nu părea prea impresionat de intrarea ei eventuală în război. Pare convins că superioritatea anglo-franceză în Mediterana, în nordul Africii și pe celelalte coaste meridionale e vădită...

Șonieru vine să-mi spună că Lloyd-ul care suspendase asigurările în Mediterana *le-a reluat pe ziua de azi* și că i s-ar fi spus că totul e liniștit și că nu se va declara războiul (???).

Thierry s-a înapoiat! Telegrafiasse vineri la Quai d'Orsay că pleacă și cum până duminică dimineață nu primise nici un răspuns a conchis că „qui ne dit rien, consent“ (cine nu spune nimic, consimte) și s-a urcat în tren. După ce a plecat, a sosit însă o telegramă prin care i se cerea să rămână la post până la sosirea lui Peyrouton. Cum acesta vine de la Buenos Aires, Parisului i-a fost teamă că nu va mai putea trece dacă Italia ar intra în război și n-a vrut să lase ambasada din București

¹ Telegramele de azi-dimineață de la Berlin spun că în cercurile politice germane nu se acordă mare importanță numirii lui Gigurtu care n-a înlăturat suspiciunile existente...

pe mâna unui însărcinat cu afaceri. Telegrama Ministerului de Externe francez a fost trimisă după Thierry și l-a prins înainte de a ajunge la Timișoara...

Thierry s-a urcat la Timișoara în trenul care pornea spre București, unde a sosit ieri, disperat și cu 5 ore întârziere din cauza inundațiilor din Oltenia — căci ne-a prăpădit Dumnezeu cu ploile...

Gafencu a predat ieri Ministerul de Externe lui Gigurtu. Să fi vrut să fie ironic? În tot cazul a spus de succesorul său că e înzestrat cu „cele mai alese însușiri de inteligență și de patriotism“.

În răspunsul său, Gigurtu a pretins — lucru de necrezut — că are un program!!! Mai aproape de adevăr a fost când a declarat că va lucra „sub înalte îndrumări ale Majestății Sale“... A vorbit și Macovei la înscăunarea sa la Comunicații. Mai bine tăcea...

Nimic nu e nou sub soare. Ziarele au descoperit o gravură din 2 iunie 1803 reprezentând o montgolfieră botezată „Thiloriera“ (o fi plănit-o un domn Thilorier?) menită să transporte 3 000 de oameni în Anglia... Și n-ar fi costat decât 300 000 franci!

Pare cert că numirea lui Gigurtu n-a supărat, dar nici n-a încântat pe nemți. Pe ei nu-i interesează miniștri căci știu că nu sunt decât slugile lui Vodă. Ei urmăresc o declarație, un gest, o atitudine a Regelui *care să fixeze lămurit poziția României în sfera de interes a Germaniei*. Ca să evite o asemenea declarație sau atitudine a *lui*, Regele aruncă Gigurti în gura lupului — dar lupul pare că nu se mulțumește cu atât...

În lumea noastră politică agitația mare și scârboasă pe tema aceasta a cerințelor germane... Vaidiștii vor să împingă pe această cale pe Vaida la putere. Sever Dan a și plecat la Cluj cu Madam von Coler, poftită de Vaida la țară să-i arate boii lui...

Cum pot oamenii să se coboare până acolo? Aș fi murit de rușine să mă fi adus străinii în fruntea Guvernului vreodată! Știu că acum nemții m-ar voi pe mine. Dacă cumva Regele m-ar chema, refuzul meu ar fi categoric, *numai din această cauză*, fără să mai am nevoie să invoc și alte motive de ordin politic și personal, între mine și Majestatea Sa...

Puricelli a telefonat că sosește vineri seara cu Simplonul — acum a venit Berea¹. A mai telefonat că situația este gravă, dar că deocamdată nu poate fi vorba de începerea ostilităților...

El vine cu autorizația Guvernului italian și pare-se cu ceva în traistă...

Berea, care se afla la Milano când a capitulat Regele Belgiei, povestește că din câte a auzit, Mussolini a fost foarte perplex dacă trebuie sau nu să aprobe gestul lui Leopold. L-a aprobat, ca să nu se strice cu Hitler, dar și-a dat seama că în acel moment a aprobat și *dreptul unui Rege de a dispune de soarta armatelor...*

5 iunie. Pamfil Șeicaru, Radian, Cecropid care sunt bine cu nemții au venit să-mi raporteze ce se gândește și se spune în cercurile acestora. Schimbarea de la Externe e departe să-i fi mulțumit. Nu dau mare importanță numirii lui Gigurtu, care prin el însuși, deși e un prieten, nu reprezintă lucru mare. Nemții n-au nici o încredere în Tătărescu și nu pot suferi pe Mitită Constantinescu, pe Ghelmegeanu și până la un punct și pe Cancicov. Ei pretind că Guvernul actual n-a executat convențiile cu Germania decât cu sila, scuzându-se pe lângă Aliați și *pândind momentul când să se poată arunca asupra Germaniei*. Germania vrea o colaborare sinceră și *de încredere* cu România și, dacă aceasta s-ar putea realiza, *ar fi gata să ne garanteze pacea și granițele noastre ca să putem demobiliza și munci cu folos*. Omul care le-ar inspira o încredere desăvârșită aș fi eu...

Am spus și lui Șeicaru și lui Radian și lui Cecropid că din nefericire nu sunt disponibil, fiindcă pe de o parte nu vreau să fiu „omul nemților” — iar pe de alta nu mai pot colabora cu Regele Carol sub tutela lui Malaxa și controlul lui Urdăreanu...

Aș mai primi să fiu „omul nemților” dacă prin acest sacrificiu *aș putea salva țara* — dar vechilul lui Malaxa *niciodată*.

După Șeicaru, nemții socotesc că numirea lui Gigurtu a fost ultima încercare a lui Tătărescu de a se crampona de Guvern și sunt convinși că ea nu va servi la nimic.

Dunkerque e în mâna germanilor care anunță 40 000 prizonieri și o mare pradă de război. Cu căderea Dunkerque-ului s-a încheiat o fază a

¹ Berea s-a logodit cu d-ra Winfried Nielsen, o nepoată a lui Puricelli care zice-se ar fi chiar fiica lui naturală... Cum o fi ajuns Berea până la d-ra Winfried? o să mi-o spună.

războiului. Din știrile din urmă rezultă că a doua fază va începe, aproape cu certitudine, printr-un atac violent german împotriva frontului francez. Atacul masiv al avioanelor nemțești asupra Parisului nu e decât un preludiu la acest atac. La acest atac masiv al forțelor germane aeriene, aviația anglo-franceză a răspuns și ea cu un atac masiv în valea Rinului și spre est până la Osnabruck și Dortmund.

Ieri a avut loc la Consiliul de Miniștri la Roma, după care se aștepta de atâtea zile, cu înfrigurare, declarația Italiei de război. De zece zile presa italiană a înnebunit lumea cu 4 iunie... Consiliul a avut loc, dar... n-a ieșit nimic. *Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus!* (s-au ostenit munții și s-a născut un biet șoricel).

Comunicatul Guvernului anunță că Consiliul a examinat legile curente...

Pe de altă parte se telegrafiază de la New York, că transatlanticele italiene, care-și suspendaseră cursele lor, își anunță plecări regulate la diferite date din întreaga lună iunie... La Londra și la Paris, în schimb, se dă intrarea Italiei în război ca sigură. Priceapă-i dracul pe prietenii noștri mascalzoni, că cu nu-i mai pricep!

Camera Comunelor a ținut ședință ieri și Churchill a pronunțat un mare discurs, un discurs patetic în care a mărturisit dezastrul suferit, dar totdeodată și încrederea lui în viitor. În total au fost evacuați prin Dunkerque și alte porturi 335 000 englezi și francezi, ceea ce constituie un mare succes, căci nu s-au pierdut decât 30 000 de oameni (nemții zic 40 000). Acest succes n-ar trebui considerat totuși ca o victorie, căci, adaugă Churchill „cu evacuări nu se câștigă un război!”

Primul ministru englez a insistat asupra meritelor aviației aliate, afirmând că la 1 avion aliat căzut au căzut 4 germane. Flota a avut pierderi neînsemnate, în total 40 de mii de tone, vase mici, din care numai 20 000 britanice — pierderi neînchipuit de mici pentru o operație ca aceea care s-a efectuat sub focul intens inamic. Churchill a adus omagiile sale apărării orașului Calais, care somat să se predă, a rezistat 4 zile cu o mână de oameni și a permis astfel trupelor engleze să se îmbrace la Dunkerque. Apărarea Calais-ului va rămâne în istorie un episod de glorie pentru armata franceză și cea engleză.

Churchill a mai mărturisit pierderea a aproape întregului material de război al armatei de Nord: peste 1 000 de tunuri, toate vehiculele de transport, toate carele de asalt. Pentru „trădarea” Regelui Leopold a

avut cuvinte crude... De notat în perorația lui o frază ciudată: vorbind de hotărârea britanică de a duce războiul până la sfârșit și până la victorie a strigat „vom lupta *dacă va fi nevoie chiar singuri*, până ce lumea nouă va veni să scape lumea veche...”

Johnson, viceministrul Apărării Naționale din Statele Unite, a ținut un discurs în care a spus că America nu va putea evita să intre în războiul din Europa și că trebuie să se pregătească...

„Luna cărții“ a fost deschisă ieri, fără prezența Regelui. De mirare.

Tot ieri (sau alaltăieri?) a început și așa-zisa săptămână a Restaurăției. În ficcare zi și chiar de două ori pe zi, câte un îmbuibat al regimului va preamări la Radio cei 10 ani de domnie ai Regelui Carol al II-lea și va cânta gloria Suveranului... Cum nu îi e greață?

Ploile continuă. Dezastru. De data asta ne-a nimerit și pe noi în Oltenia. Între Strehaia și Butoești (valea Motrului) linia ferată Craiova-Severin a fost inundată și întreruptă. Pe toate văile Mehedințiului curg puhoaietele și strică tot. La Breasta s-a inundat tot ce se poate inunda. Peste 100 vagoane de semănături sunt pierdute. La Craiova, pivnițele de prin cartierele joase au fost din nou inundate... Doamne, Doamne, nu ne-ai pedepsit destul cu războiul?

Börsenzeitung din Berlin scrie că Italia trebuie să mențină pacea în Balcani. Sub nici un pretext pacea din Balcani nu trebuie compromisă — insistă foaia berlineză...

Blumenfeld intră pe ușă și-mi aduce două telegrame. Una relatează manifestul lui Hitler către poporul german prin care preamărește victoria din Flandra și anunță începutul unei noi ofensive a armatelor din aer și de pe pământ — cealaltă conține comunicatul francez de la orele 11½: germanii au dezlănțuit o violentă ofensivă între Amiens și Laon...“ Începe actul al doilea al tragediei.

Joi, 6 iunie. Azi e sărbătoarea Înălțării... dar sufletele noastre nu se înalță deloc. Nu pot — sub greutatea nenorocirilor și îngrijorărilor care ne strâng inima. În Apus luptă lumea cu focul — în Centrul și în Răsăritul Europei cu puhoiul de ape. S-a supărat rău Dumnezeu pe noi...

În Franța lupta e în toiul ei. Începută ieri-dimineață la ora 4, ultimele știri care ne-au venit sunt de aseară, ora 11. Până la acea oră nimic decisiv nu s-a comunicat, de o parte și de alta. Nemții au atacat în mai multe puncte, pe întinsa linie care merge de la Abberville la Montmédy. Pare că deocamdată francezii rezistă și că în general ar fi respins atacurile germane, toate punctele de sprijin ale apărării rămânând în mâinile lor... O impresie exactă a luptelor nu se va degaja însă decât peste o zi sau două.

Italia continuă să amenințe, să mobilizeze și să nu miște. Cu cât se desfășoară palinodiile Ducei, cu atât mai mult mi se impune în minte faptul că italienii n-au luat nici o precauție pentru adăpostirea tezaurilor lor de artă de prin muzee și biserici, pentru apărarea arhitecturilor și a monumentelor lor publice, faptul că n-am văzut nicăieri nici la Milano, nici la Verona, nici la Vicenza, nici la Padova, nici la Veneția un tablou deplasat sau un sac de nisip așezat lângă o coloană. Statele care au prevăzut intrarea lor în război, Franța, Anglia, Belgia, Germania, au procedat la operațiuni de adăpostire cu luni și luni înainte de începerea ostilităților, căci aceste operațiuni sunt lungi și anevoioase. Nu e posibil ca Italia care întreține cultul tradițiilor ei artistice și care trăiește din turism să-și disprețuiască comorile ei de artă până a le sacrifica... Atunci? N-ar rămâne decât ipoteza că Ducele n-a avut nici odată intenția de a intra în război și că tot zgomotul pe care-l face e *menit să fixeze la granița Italiei un însemnat număr de divizii franceze și în Marea Mediterană flotele aliate...* În această ipoteză — zilele ce urmează ne vor arăta dacă e întemeiată sau nu — Italia nu va lipsi să revendice la sfârșitul războiului partea leului, în victoria germană care se desenează în momentul de față cu atâta intensitate...

Nu știu dacă în legătură cu frontul sau nu, Ministerul Paul Reynaud a demisionat. O telegramă laconică ne anunță faptul și ne previne că probabil tot dl Paul Reynaud va fi însărcinat cu formarea noului Guvern... Ce zbucium, în scumpa noastră Franță!

Prăpădul apelor continuă, mai ales în Oltenia. Jiul a ieșit din matcă cum n-a mai ieșit de la 1897. De la Filiași la Dunăre e o mare. Nici

nu-mi vine să mă duc până la Craiova să văd ce stricăciuni mi-o fi făcut la Breasta. Linia Filiași-Severin e tot întreruptă; stricăciunile făcute de puhoiaie între Prunișor și Butoești n-au putut fi încă reparate.

În Bulgaria, o nemaipomenită furtună cu grindină a devastat câmpia dintre Balcani și Dunăre, distrugând tot în calea ei... În Iugoslavia, poporul ca și la noi, a făcut și face daune imense...

Și nu e nici un semn că cataractele cerului să se închidă. Plouă, plouă și e frig...

Discursul lui Churchill e foarte comentat. Sinceritatea lui e condamnată de unii. Eu găsesc că a avut dreptate să spună lucrurile pe șleau. Poate că ar fi făcut mai bine să dea cifrele pierderilor fără să le aprecieze urmările. Calificarea sa ca „un uriaș dezastru militar pentru Alianță” a luptelor din Flandra, a servit mult nemților în propaganda lor... E bine să fi sincer și curajos, dar nu e bine să fii prea impulsiv...

Peyrouton nu mai vine la București, a fost renumit înalt comisar în Tunisia, post pe care l-a ocupat deja înainte de a fi trimis la Buenos Aires ca ambasador. Rămâne la noi Thierry, a cărui transferare în Argentina a fost anulată. La Moscova va fi numit Labonne.

Führer-ul a ordonat să se sune clopotele 3 zile și să fâlăie steagurile 8 zile pe toate casele în semn de recunoștință pentru victoria din Flandra, „cea mai mare din câte a cunoscut istoria (?)”.

Narvik-ul a fost bombardat și luat de Aliți. Acum e zilnic bombardat de nemți. Și toate pe spinarea norvegienilor care se întreabă probabil ce vină ispășesc în momentele de față...

Nemții se plâng că avioane elvețiene au atacat avioane germane — din care au și doborât unul — deasupra teritoriului francez. Elvețienii se plâng că nemții au aruncat bombe pe teritoriul federal... Tonul de la Berlin este însă ridicat: să nu se pregătească o trecere a trupelor germane peste Elveția, în Franța Centrală?

Japonezii anunță și ei începutul unei noi ofensive în China. Chinezii pe de altă parte pretind că au atacat pe japonezi și că aceștia stau rău... Nebunie pe toată fața pământului...

„Codul funcționarilor publici” (legea armonizării salariilor) care trebuie „mussai” să fie promulgat pe ziua de 8 iunie, a fost supus ieri examenului comisiilor reunite de legislație ale Camerei și Senatului. Probabil ca să i se dea puțin prestigiu, căci toată lumea îi atacă pozițiile. Natural, comisiile n-au schimbat nimic și au votat proiectul așa cum a fost prezentat de principele d'Orange (dl Radu Portocală). Aștept ca să fie publicat, să-l citesc și eu.

7 iunie. De miercuri dimineață ofensiva nemțească în Franța e în plin toi. După două zile de lupte înverșunate, rezultatele nu sunt încă lămurite. Nemții afirmă că au străpuns linia Weygand în mai multe locuri și că înaintează. Francezii recunosc că, care de asalt în mic număr au trecut în dosul frontului, dar afirmă la rândul lor că aceste care nefiind urmate de alte trupe — căci acestea au fost oprite — nu reprezintă nici un pericol: ele ar fi fost chiar distruse. Bătălia este numai la începutul ei — rezultatele nu vor putea fi constatate decât după câteva zile. Cert e că germanii au inițiativa operațiunilor și că dispun de o mare superioritate de avioane și de care de asalt. Francezii sunt singuri: englezi își mărturisesc absența lor de pe câmpul de luptă...

Totuși aviația britanică e foarte activă la spatele inamicului. Oficial se anunță incendiarea fabricilor lui J. G. Farben din Ludwigshafen: focul se vede de la granița franceză. Se confirmă bombardarea Essenului, Dortmundului, Hamburgului și Münchenului. Paul Reynaud în declarațiile lui radiodifuzate de aseară previne pe nemți că pentru fiecare bombardare de civili în Franța se vor executa imediat represalii în Germania...

Remanierea Cabinetului francez se explică prin necesitatea unei mai mari coeziuni și prin faptul că Daladier începuse să enerveze opinia publică care vedea într-însul pe drept sau pe nedrept autorul moral al dezastrelor suferite până acum... Se pare că opinia publică e mulțumită cu schimbarea și cu noul Guvern. Cu atât mai bine...

Italia a declarat apele sale teritoriale, până la o distanță de 12 mile de la coastă, ca periculoase, ceea ce înseamnă că a așezat sau că așează

mine. Vasele străine nu mai pot intra în porturile italienești decât cu autorizația autorităților militare...

Puricelli sosește astă-seară cu Simplonul. Tătărescu are obiceiul să sară dincolo de cal: a trimis pe Șoneriu cu vagonul său ministerial să-l primească la graniță. Foarte exagerat și inutil. Eu nu mă voi duce nici măcar la gară să-l primesc. Pentru duminică seara, Tătărescu a pregătit o masă în cinstea italianului, la care m-a poftit și pe mine „ca să vorbim în cerc restrâns”. N-am avut încotro, am primit și am renunțat să merg la Breasta, cum plănuisem, să-mi văd dezastrele inundațiilor cu ochii...

Cu inundațiile e prăpăd mare. De zeci și zeci de ani nu s-a văzut așa ceva. Pe Valea Jiului 10 000 de hectare de semănături sunt sub apă. La Breasta mi-a luat podul din parc peste Brestuica. A doua oară în 50 de ani. O pagubă mare și tăierea proprietății în două. Și plouă, plouă. Aceleași dezastre ca în Dolj sunt înregistrate în Gorj, în Mehedinți, în Râmnicul Sărat, în Tecuci, în Tutova etc. An de pacoste, pe tot pământul!

Cancicov a făcut o largă expunere asupra planului său de lucru la Ministerul Economiei Naționale. A spus lucruri bune și a fost sincer. Să sperăm că va fi lăsat să facă ceva: până acum Ministerul Economiei Naționale a avut 58 de titulari în 32 de ani!

Cancicov a vorbit în termeni foarte călduroși de Consiliul Superior Economic și de persoana mea... Îi voi mulțumi astăzi la inaugurarea „Lunii Bucureștiului”...

Pe când scumpa Franța piere sub bombardamentele barbarilor, găsesc printre hărțile mele următoarea însemnare din 1934:

Les meilleurs restaurants de France:

(Cele mai bune restaurante din Franța)

Macon, Hotel de l'Europe

(Burtin)

Boivy (chateau) 4 kilometres de Roanne (ancien antiguair a Nancy) découvert par de Dion

Vienne (Isère), hotel des Pyramides (Excellent)

Le seul bon cris de Suisse:

La Glacier Sion

(à l'hôtel des Bergues à (Geneve)

reserve de la Rochefoucault)

Sâmbătă, 8 iunie. Știrile de pe frontul francez sunt succinte, de o parte și de alta. Se pare că germanii fac ușoare progrese, dar că francezii rezistă. Weygand a adoptat un nou dispozitiv de luptă: lasă să treacă tancurile pe care le distruge apoi în spatele frontului și după trecerea carelor de asalt astupă gaura cu infanterie pe care o opune infanteriei inamice...

Francezii rezistă... toată chestia e *cât* vor putea rezista? De la englezi nu mai au decât ajutorul aviației, iar o bună parte din armata lor e înșirată la granițele Elveției și Italiei. După știrile din Berlin s-ar părea că obiectivele nemților sunt mai mult Rouen și Havre, decât Paris — pentru moment cel puțin...

Italienii n-au intrat încă război, dar continuă cu amenințările, cu pregătirile și cu toată muzica lor obișnuită de o lună. Ordine au fost date tuturor vaselor italiene de comerț să nu mai circule și să se refugieze în porturi neutre...

Guvernul și populația din Canada au adus telegrafic la cunoștința generalului Cort că sunt cu toate puterile lor alături de armata britanică...

Ducele de Windsor, care era ofițer de legătură (!) cu armata franceză, și-a dat demisia din postul (!) său.

Gaxatte a republicat articolul lui Weygand din *Revue des Deux Mondes*, apărut în 1937, prin care generalissimul de astăzi prezice tot ce s-a întâmplat, locul pe unde nemții vor invada în Franța, tancurile, colaborarea aviației superioare, inutilitatea liniei Maginot etc.

Omul care a prevăzut așa de bine, a fost însă lăsat la o parte: era clerical și nu era republican. Se zice că pentru indiscreția sa, Gaxotte ar fi fost arestat... Arestat pentru că a publicat un articol al generalissimului, iată unde au ajuns în Franța! Și-au pierdut bieții oameni capul!

Tot din Franța vine știrea că Rauschning, autorul volumului „Hitler m-a dit”, a fost arestat ca spion german!!! Se pare că zisul volum în care Führer-ul era prezentat ca un nebun și ca un prost, fusese scris cu complicitatea Guvernului german și publicat pentru ca autorul lui să câștige încrederea francezilor și să-i poată spiona mai bine!!!

În Statele Unite s-a hotărât să se vină în ajutorul Aliaților prin cesiune de arme americane, de arme ale armatei americane *zise învechite*.

Se vor da astfel 600 000 de mitraliere, puști, tunuri. Se zice că se vor trimite chiar aeroplane și vase de război, dacă va fi nevoie. Roosevelt a adus pe compatrioții săi la lozinca: să dăm Aliaților de toate, numai un corp expediționar nu! Nici n-ar putea, căci până să-l pregătească se va fi și sfârșit războiul...

Mittelhauser a fost numit comandantul armatelor din Siria în locul lui Weygand.

Regele Suediei a mai semnat o proclamație de neutralitate absolută... Dar mai adaugă în proclamația sa că o adevărată neutralitate nu se va putea garanta nimănui decât după încheierea păcii. Cum se pare, Gustav V nu are în venele sale numai sânge de al lui Bernadotte, ci și de al lui La Palisse.

Peyrouton, care trebuia să vină la noi ca ambasador, și-a luat postul de la Tunis în primire și a adresat tunisienilor un apel călduros și patriotic cerându-le să își strângă rândurile în jurul Franței...

Cu prilejul aniversării de azi, de 10 ani de domnie, Hitler a adresat Regelui o caldă telegramă de felicitare...

Franco a decorat pe Ribbentrop cu Colanul Ordinului Eliberării și al Săgeților (ce o fi aia?) și pe Muti, secretarul general al Partidului Fascist din Italia, cu Marele Cordon al aceluiași ordin.

Ieri s-a inaugurat „Luna Bucureștilor” în prezența Regelui. Atmosferă deprimată...

În alte țări se creează grade în armată și se fac înaintări după război, dacă e cazul să se recompenseze merite incontestate. La noi recompensele se dau dinainte, și cui se dau!!! S-a creat pe ziua de azi gradul de *general de armată* (!) și s-a dat lui... Ilasievici! O singură consoletă: dacă a fost numit Ilasievici generalissim e că, cu siguranță, nu vom avea război...

Armată n-avem, dar vom avea de acum înainte generali de brigadă, de divizie, de corp de armată și de armată!

Generalii Florescu și Motaș ieșind la pensie (erau considerați ca cei mai buni generali ai noștri, de ce nu i-a ținut peste limita de vârstă?) Ilasievici a fost numit în locul lui Motaș, comandantul grupului de armate din Răsărit, iar generalul Cornițoiu în locul lui Florescu la Vest. În locul lui Ilasievici care comanda una din armatele lui Motaș a fost numit generalul Ciupercă. Tătărescu pretinde că dacă cumva, Doamne ferește, am ajunge la război, toți aceștia vor fi înlocuiți prin tineri, azi generali de brigadă sau colonei, excelenți, dar cărora nu li s-a dat încă comanda ca să nu tulbure ierarhia în timp de pace (!!!).

Ei lucrează însă efectiv la organizarea viitoarelor lor comanda-mente, fiind numiți șefi de stat major pe lângă actualii comandanți...

Azi, adică la noapte, se mai mobilizează 8 divizii, ca să răspundem mobilizării aproape complete a Ungariei și concentrărilor recente de trupe de la granița noastră de Nord-Est...

S-a promulgat azi-dimineață noul Cod al funcționarilor publici, cu armonizarea salariilor. N-am avut vreme să-l citesc, dar dintr-o aruncătură de ochi am putut constata că avem 408 000 funcționari (!) că prin noua lege tipurile de salarii se reduc de la 773 la 52 și că în administrație lefurile cele mai mici de 2 900 lei se ridică la 4 000.

Duminică, 9 iunie. Știrile de pe frontul francez, întrucâtva contradictorii dar cu date, de o parte și de alta, ce se pot îmbina înseamnă o luptă lentă dar continuă înaintare a nemților. Francezii declară că rezistă dar mărturisesc „retrageri strategice”. Se pare că cea mai îngrozitoare bătălie din toate timpurile s-a dat ieri și alaltăieri între râurile Bresle și Oise, unde germanii au aruncat 20 de divizii proaspete și 4 000 de tancuri... Francezii pretind că frontul lor n-a fost străpuns, dar că a trebuit să se reconstituie mai înapoi... Afară de o minune, o redresare franceză nu mai e posibilă, mai ales dacă va intra și Italia în foc...

Toate actele Guvernului italian sunt de așa natură încât intrarea Italiei în război pare sigură. Dacă totuși amicul Mussolini joacă teatru, cum cred mulți și cum mai cred încă și eu, cu toată evidența contrară — atunci îl joacă de minune. Astfel Ciano a chemat pe François Poncet și pe ambasadorul Angliei și le-a spus că Italia de fapt se consideră în stare de război, și că probabil are cinstea să-i vadă pentru ultima oară

(François Poncet a povestit lui Bossy această întrevedere, Bossy a telegrafiat știrea la Externe și Tătărescu mi-a spus-o mie). Cu toată precizia acestei declarații reprezentanții Franței și Angliei sunt încă la Roma... Pe de altă parte, la Paris (telegramă Franasovici) ambasadorul italian Guariglia și-a făcut cuferele și așteaptă ora plecării...

Trimiterea cvasilimitată de material de război Aliatilor, din partea Statelor Unite a fost primită foarte favorabil de opinia publică americană. Presa de peste ocean începe să scrie că Statele Unite *nu sunt neutre ci aliate nebeligerante ale Angliei și Franței*. Dacă Franța ar putea ține numai 6 luni, America intră în război, cum o fi reales Roosevelt. Dar credința generală e că nu va putea ține...

Din toate centrele Europei vin știri că pacea e asigurată în Sud-Estul Europei. Să ne ajute Dumnezeu!

Demisia Ducelui de Windsor din postul ce ocupa de ofițer de legătură se dezmințe oficial. Ducele e cu armatele franceze pe front...

Paul Reynaud a chemat pe Franasovici și i-a vorbit de sus. I-a spus că e treaba Regelui și a Guvernului român să dea sau să nu dea Germaniei benzină și mâncare — o chestiune în care Franța n-are calitate să se amestece — dar că, campania sistematică ce s-a întreprins pentru distrugerea influenței franceze asupra opiniei publice românești, campanie ce n-are scuza necesităților de apărare a existenței Statului românesc — *e o infamie. Guvernul francez face Guvernul român răspunzător de această acțiune...* Săracii francezi... nu văd ei în ce hal au ajuns și le mai vine să amenințe? De altminteri pe nedrept, căci toată suflarea românească e cu ei și nimeni nu duce „o campanie împotriva unor stări sufletești atât de naturale...”

Ziua de 8 iunie s-a petrecut ieri în relativă liniște. Dimineată am avut Te Deum la Patriarhie. La ora 12,50 am fost la Palat să prezentăm felicitări Majestății Sale: Consilierii Regali (lipseau Iorga, Cuza și Văitoianu), Guvernul, înaltul comandament. Tătărescu a ținut o cuvân-

tare din care părea să rezulte că România a fost creată în ultimii 10 ani, cuvântare banală și recitată cu glas de trâmbiț, după obiceiul delincventului... A vorbit scurt și frumos și generalul Ilcuș — Guvernul a oferit Regelui un cap de Christ, *zice-se* de Greco (?), iar oștirea un buzdugan de aur, oribil ca toate buzduganele românești. Suveranul a răspuns prin câteva cuvinte, ne-a strâns mâna și am coborât cu toții la masă. Masă infectă. Carnea era așa de tare încât nici n-am putut să mușc în ea. Pentru prima dată Regele și Voievodul au apărut cu Marele Colan al Ordinului de Hohenzollern, cu atât mai bătător la ochi, cu cât ținuta era de serviciu, fără decorații. Bloncos și urât, colanul nemțesc se lăfia pe pieptul odraslelor de la Sigmaringen ca un omagiu depărtat adus tancurilor germane din Flandra și Artois... Această delicată atenție n-a fost remarcată decât de câțiva inițiați, care cunoșteau ordinul... De rușine, am ținut constatarea pentru noi, fără să o mai împărtășim și altora...

La masă a asistat și Regina Elisabeta, cu Scanavi care poartă acum uniformă Curții...

După masă, Regele și Elisabeta au făcut cerc și ne-au ținut până la ora 4. Elisabeta mi-a spus cu mulțumire că nemții au recunoscut arhiducelui Anton calitatea de „*erzherzog von Oesterrich*” (arhiduce al Austriei) și-l tratează în consecință. Nu mai e „*gefreiter Anton Habsburg*” (caporalul Anton Habsburg) și aruncat într-un tanc... O politeță a lui Hitler pentru Regele Carol. Din acest punct de vedere m-a bucurat...

Elisabeta mi-a părut foarte împăcată cu o victorie germană... Mi-am adus aminte de vremea când urla pe ulițele Iașului, în ianuarie 1918, pentru Franța și pentru Misiunea franceză...

Ileana, cu copiii, vine să se instaleze la Banloc... „Să mai mănânce și ea”, a încheiat Elisabeta.

Cu Regele am vorbit numai politică externă. Vede și el cu părere de rău cum se prăbușesc Aliții și pare convins că trebuie să ne înțelegem cu nemții, cu italienii, cu rușii... Eu i-am spus răspicat: „Sire, nu mai putem sta cu fundul pe două scaune...” E de acord. În ce privește pe ruși mi-a confirmat că ne trimit un ministru. El ar vrea să trimită la Moscova pe Gafencu, dar nu imediat, fiindcă acum nimeni nu poate vorbi, nu cu Stalin, dar nici măcar cu Molotov. Nu primește decât pe Schulemburg și pe ambasadorul Statelor Unite. „Trebuie întâi să deschidem ușa, sper că noul ministru sovietic sau nemții ne vor ajuta, după ce ușa va fi întredeschisă, voi trimite pe Gafencu — am vorbit deja cu el...” Din cuvintele Regelui trebuie să conchid că Gafencu nu mai merge la Ankara. Atunci, acolo Cruțescu. Regele m-a întrebat dacă

am văzut pe Puricelli (a sosit vineri seara). Cum nu-l văzusem ieri-dimineață decât un moment (abia aseară la Tătărescu am stat mai mult de vorbă cu el) i-am spus că l-am zărit, că i-am strâns mâna, dacă n-am vorbit cu el. Pe Puricelli, Regele îl va vedea mâine...

Puricelli a sosit vineri seara, mi-a făcut ieri-dimineață o scurtă vizită și am stat cu el mai mult de vorbă, seara, la Tătărescu. Primul ministru a dat în cinstea italianului o masă fără dame, la care în afară de mine mai poftise pe Ghigi, pe Cancicov, pe Gigurtu, pe Christu, pe Macovei, pe Giurescu, pe Gafencu, pe Al. Crețeanu, pe Șonieru. Masă bună, excelentă.

Ce bine am făcut că n-am chemat eu pe Puricelli, că am prevenit pe Tătărescu că nu mai era atât de influent ca mai înainte, că i-am sfătuit să-l cheme *ei*, prin Bossy! Amicul meu Puricelli mi-a dat de data asta o mare decepție. Nu știe nimic și mă întreabă pe mine despre ce va face Italia! *El crede* că Italia nu va intra în război, *ar fi prea rușinos*, așa ceva ar putea să o facă un Farinacci, nu un Mussolini! Nimeni, afară de Mussolini, de Rege, poate de Ciano și de principele de Piemont nu știe ce ne va aduce ziua de mâine! Dar de Italia, de noi, Puricelli nici nu vrea să vorbească; are o idee fixă, să scape Franța! E mult mai impresionant, mai prăpădit, mai nenorocit decât toți francezii pe care i-am văzut! Dacă ar fi el însuși francez nu s-ar putea înfățișa altfel... Îmi strângea mâna, se uita în ochii mei și buzele tremurând îmi susurau: „Spune-mi, ce putem face pentru Franța? N-ar putea face ceva Regele Carol? E prea târziu, e prea târziu!” Noi l-am chemat să vorbim de afacerile noastre și ale Italiei — el îi dă zor cu Franța! Despre *marea* misiune care l-a făcut să întârzie, despre ce i-a spus *Ciano* sau *Mussolini* — nimic! Poate e și ăsta un actor și nu se va deschide puțin decât mâine cu Regele!

Ieri, la Palat și seara la el, am stat mult de vorbă cu Tătărescu. S-a dat cu nemții până în gât. „Mi se rupe inima de francezi. Au fost proști, englezii n-au făcut nimic ca să întâmpine războiul. Războiul l-au câștigat nemții. Trebuie să ne salvăm țara...”

E convins că e foarte bine văzut de nemți (!), că a ajuns să aibă încrederea lor (!); le-a dat 2 000 000 tone de petrol pe an în loc de 1 300 000, cât ne obligau convențiile, le-a dat tot ce au cerut, le-a dat pe Gigurtu! Se crede stăpân pe situație, e plin de nădejde, dar și de teamă. Crede că

vom scăpa cu fața curată, dar greu. Aducându-mi aminte că-mi spusese la Paris că nu se teme atât de război, cât de *masa verde*, de *conferința de pace*, l-am felicitat că a scăpat de această grijă, precizând: „Acum nu se va mai discuta la masa verde, acum va veni rândul *dictatului* lui Hitler...” — „Te înșeli, a replicat el — sunt pozitiv informat că Schacht pregătește un statut economic, social și politic al Europei *care va fi discutat* și se prepară chiar, la Berlin, *80 de apartamente pentru delegații diferitelor Puteri...*!”

Și Gafencu e convins că e om de încredere al nemților. Cu trei zile înainte de a fi „demisionat” a venit la vărul său Lupu Kostaki și i-a spus: „Je crois que je suis sympathique aux allemands!” (cred că sunt simpatic nemților).

Iluziile sunt bune, dar nu totdeauna. Sunt în tot cazul de prisos, pentru un ministru de Externe...

Serbarea „Restaurației” a avut o presă bună în străinătate. Activitatea Regelui Carol a fost lăudată pretutindeni. Am ajuns și noi țară importantă... pe hârtie, pe hârtia de maculatură!

Ieri la masă, la Palat, Victor Antonescu a povestit o anecdotă nostimă despre Clemenceau. Tigrul „s-a ținut” o viață cu Madame d'Aulnay. Cu timpul au îmbătrânit cu toți și Clemenceau și m-me d'Aulnay și d'Aulnay. Acesta, după ce a fost scos la pensie (în cele din urmă fusese ambasador la Berna), a murit. Ca să-l încurce, un adversar politic a întrebat pe Clemenceau, ce zicea despre această moarte. Dar Clemenceau a răspuns imediat: „Oh, moi, il y a longtemps que j'avais mis non drapeau en berne!” Autentic.

10 iunie. Telepatie. Ieri toată ziua am fost deprimat ca niciodată, fără nici un motiv fizic sau moral, căci ca sănătate mă simțeam bine, iar ca stare sufletească ar fi trebuit să mă simt vesel deoarece mi-am petrecut vremea printre tineri, la două nunți. Tocmai seara am avut explicația stării mele. Eram la masă la Gigurtu — a dat și el o masă în cinstea lui Puricelli! — când a venit feciorul să cheme pe Urdăreanu la telefon. După câteva minute, favoritul Regelui s-a înapoiat și cu mutra lui de cioclu ne-a spus: „A început evacuarea Parisului. Cei de la Quai d'Orsay au și plecat. A început exodul corpului diplomatic. Franaso-

vici pleacă încă în seara asta... Nemții înaintează și sunt aproape de Rouen..." Am tăcut toți 12 câți eram; ne-a trecut pe toți un fior rece. Numai Gigurtu rânjea ca un bou. Am priceput și rostul depresiei mele; presimțisem dezastrul...

Sâmbătă și ieri atacul nemților s-a întins pe tot frontul. Au aruncat 100 de divizii în luptă și care și avioane și iar care... Francezii nu mai pot ține piept și dau înapoi, dar în ordine. Probabil că Parisul va fi ocupat până în câteva zile...

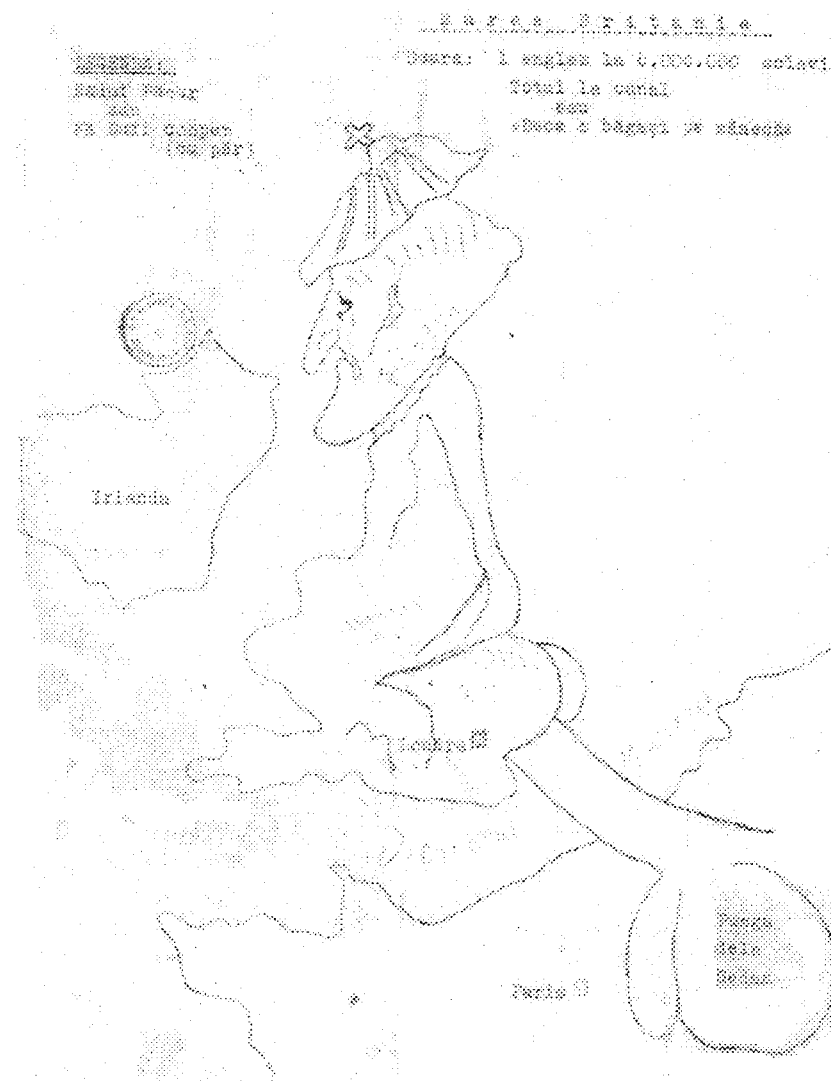
Weygand a dat un ordin de zi plin de demnitate, dar printre fiecare linie se citește disperarea...

Parisul meu, Parisul meu! Doamne, de ce m-ai învrednicit să văd această rușine și această infamie?

Mascaltonii continuă să se răfoiască, să amenințe, să anunțe intrarea lor în război — dar nu mișcă. Le trebuie un cadavru, ca să se arunce pe el, ca hienele? Deocamdată își completează dosarele și scriu despre pierderile suferite de țara lor din cauza blocadei. Dacă intrarea italienilor în război ar putea determina pacea cu Franța, aș dori să-i văd intrați mai iute. N-am nici o milă de englezi: tot ce se întâmplă e vina lor: ei au sabotat pacea din 1919 după ce Germania fusese îngenunchiată, ei au permis lui Hitler să se înarmeze, ei au stat cu brațele încrucișate și n-au construit nici avioane, nici tancuri, când ar fi putut să aibă de 10 ori mai multe ca Germania. Dar de Franța mi se rupe inima. Când mă gândesc la toate splendorile trecutului care vor fi măcinate cu tunurile și cu avioanele, pe acel binecuvântat pământ, mă prindesc lacrimile. Cine a zis: „orice om civilizat are două patrii, pe a sa și Franța" — a avut dreptate. O simt acum...

Eleganță germană: iată porcăriile pe care le răspândesc agenții nemți în tot Bucureștiul:

LEGENDA:	Marea Britanie
Năduf Păcur	Scara: 1 englez la 6.000.000 sclavi
sau	Totul la canal
Nă Duff Cooper	
sau	
(cu păr)	De ce o băgași pe mânecă

Ieri am avut trei nunți. Dimineața pe a lui Berea cu blondă d-ra Nielson — apoi pe a lui Hodoș cu fata lui Leni Goleșcu, în fine, după-amiază, la Tătărescu acasă a lui Alexandru Romanescu cu Brina Bellu.

Nașii lui Berea, Cancicov, cu a sa Georgetă, au oferit un mare dejun la Clubul Miliardarilor. Era și Malaxa. I-am spus bună ziua, dar am re-

fuzat să stau de vorbă cu el. Prea e escroc și prea și-a luat nasul la purtare... Aș vrea să trăiesc destul până să-l văd în pușcărie...

Prăpădul ploilor continuă. Rău ne pedepsește Dumnezeu. Prin Oltenia ne-a mai lăsat. Ieri a turnat peste București. Ca o consolatie îmi zic: mai bine să cadă apă decât să cadă bombe...

Platitudine: dl Portocală a ținut ieri o prelegere asupra legii armonizării salariilor pe care a numit-o: *un dar regesc*.

Miercuri, 12 iunie. Marea trădare, marele act de lașitate s-a comis! Mascaliștii au intrat alaltăieri seară în război. M-am înșelat... Ceea ce am luat drept teatru menit să acopere o deroadă de la un tratat semnat într-un moment de supărare, era teatru destinat să acopere cu zdrențele multicolore ale comediei oroarea unei rușinoase tragedii... Mussolini a împins poporul italian, numai pentru satisfacerea ambiției sale personale, la un act de necinste pe care nimic nu-l va putea șterge de pe fruntea nației sale. Iată italienii asmuțiți ca hienele pe la spate, împotriva trupului de martiră sângerândă al Franței, al Franței care a făcut unitatea Italiei, al Franței latine strivită sub cizma barbarilor. Toate se plătesc și Dumnezeu va răsplăti această faptă cum merită!

Declarația de război a fost făcută alaltăieri și anunțată de Mussolini de pe balconul Venezia, la orele 16. Nimeni nu se aștepta, cel puțin la noi. Ministrul Italiei, Ghigi ne-a poftit în ajun, duminică, la o masă pentru luni seara. N-ar fi făcut-o dacă ar fi avut vreo bănuială despre cele ce trebuiau să se întâmple, căci la masa lui, pe care nici măcar n-a de comandat-o, facem toți capete de un cot... Ghigi mi-a mărturisit că n-a aflat decât la orele 15 conținutul declarațiilor lui Mussolini de la ora 16... La orele 18, Puricelli era la mine, venise să-mi povestească cele vorbite cu Regele.¹ Nu nu numai că nu știa nimic, dar era încă convins că Italia nu va intra în război. Trebuie să mărturisesc că seara, la masă, nici el, nici Ghigi, nu înfățișau mutre încântate. Să fi citit pe fețele noastre adâncul nostru dispreț?

Deși telegramele de agenție și presa germană exaltă intrarea Italiei în război, Cecropid mi-a povestit ce s-a petrecut luni după-amiază la Le-

gația germană, unde a fost de față la reprezentarea unui film cu vederi de pe front. La orele 17 (la Roma orele 16) Fabricius a deschis Radio ca să audă onorabila asistență declarațiile Ducei, anunțate de două zile, *ca foarte importante*. Abia anunțase Mussolini intrarea Italiei în război și *Fabricius a închis Radio*, ca să dea drumul filmului, ca și cum acesta n-ar fi putut fi întârziat cu 20 minute pentru un eveniment de o asemenea importanță... Printre nemții care mișunau acolo, un singur comentariu: „ce vor zice rușii?” — Și nici un entuziasm. Aceasta este adevărata stare de spirit și în Germania...

De la masa lui Ghigi am plecat direct la gară, căci hotărâsem de sâmbătă să petrec ziua de ieri la Breasta. Călătoria mi-a fost otrăvită prin știrea sosită lui Giurescu în timpul mesei că trupele italiene ocupaseră deja Menton, pe Coasta de Azur. Știrea a fost dezmințită chiar ieri-dimineață. Azi aflăm că primul atac italian a fost dat împotriva insulei Malta, bombardată fără mare efect de avioane macaronare. În schimb R.A.F. din Egipt, a bombardat cu efect serios bazele militare italiene din Libia.

Regele Italiei, în calitate de șef suprem al armatei, a plecat într-un cartier general oarecare și a dat o proclamație cam peltea, poporului său. Se vede că omului îi e rușine de ce face și mai ales de faptul că s-a predat cu mâinile și picioarele legate lui Mussolini. În rivalitatea care se desena în ultima vreme între Casa Savoia și Duce, acesta a câștigat partida. Casa Savoia s-a plecat, dar n-a amuțit, ci cântă partitura fostului rival... Se zice că la acest „reviriment” în Casa Savoia a contribuit și atitudinea Guvernului francez față de Regele Leopold al Belgiei. Declarația acestuia ca „trădător”, eliminarea sa din Legiunea de Onoare și aproape de pe Tronul Belgiei, a schimbat atitudinea perechei Piemonte, și chiar pe a Regelui... Puricelli mi-a spus că și Regele nostru (Carol) a fost indignat de cele petrecute cu Regele Belgiei; cum se vede există o solidaritate a Tronurilor mai puternică la oamenii aceștia decât orice alt sentiment.

Italianii continuă să facă teatru și după intrarea lor în război. E în sângele lor, nu e nimic de făcut! Regele a numit pe prim-mareșalul Italiei (!) Benito Mussolini (care până acum n-a condus în război decât o căprărie) comandant al tuturor trupelor italiene de pe pământ, din aer și de pe mare — și pe toate fronturile. Mareșalul Mussolini a confirmat pe mareșalul Badoglio ca șef de Stat Major al Înalțului comandament. Miniștrii vor merge cu rândul pe front și vor îndeplini funcții militare, timp de 6 săptămâni. Ciano a și plecat cu prima echipă. Principele de

¹ Conversație fără mare importanță, căci vizita lui Puricelli la București e mai mult sau mai puțin ratată. Regele se aștepta să-i aducă ceva din partea Ducei, iar Puricelli a venit să ducă ceva la Roma din partea Regelui.

Piemont comandă armata de Vest; cum și-a luat comandamentul în primire, a și telegrafiat cu supunere Ducei, semnând „Generalul Umberto di Savoia“. Ducele a răspuns „generalului de Savoia“ că e mulțumit de dânsul! Și toate aceste palinodii umplu coloanele ziarelor și nimeni nu râde — dar nici nu plânge...

De pe frontrul francez, știrile arată că presiunea germană tot împinge linia franceză înspre Sud. Această linie a ajuns acum la 45 km de Paris. Se pare că francezii vor să-și facă efortul cel mare pe linia Sena-Marna, linia ce ar trece prin Paris, sacrificat astfel „furiei teutonice, în nădejdea indignării lumii întregi, față de sacrilegiul unei asemenea distrugerii, dacă nemții ar îndrăzni să o săvârșescă... De altminteri, Parisul e aproape evacuat. Ieri a apărut ultimul jurnal în Paris, o foaie de informații... Fumul pe care incendiile bombardărilor suburbane l-au răspândit, acoperă tot orașul cu o ceață atât de intensă, încât pe Sena nu se vede de la un pod la altul. Ca și cum mândra cetate se învăluie ca să-și ascundă supremul sacrificiu al frumuseții și al demnității sale. Dar nu se poate: Parisul nu va pieri — sau va pieri și omenirea...

Nimeni nu poate lupta peste puterile sale. S-a poticnit și Norvegia. Cel puțin Regele, familia regală și primul ministru au căutat să scape fața, părăsind țara și declarând în manifestul lor că renunțarea Norvegiei la luptă se face cu asentimentul Aliaților „siliți să-și concentreze forțele aiurea“ și că vor lupta mai departe și ei, pe alte fronturi, pentru independența Norvegiei...

Justiția belgiană nu e mai presus de a noastră. Cu prilejul unui recent proces a calificat de neconstituțională atitudinea Guvernului refugiat în Franța și a dat dreptate Regelui Leopold... Are, se vede și Belgia Iamandii și Miceștii ei.

Ziarele noastre au publicat în ziua de 8 iunie știrea telegramei trimise de Hitler, Regelui nostru. Cele de azi ne aduc la cunoștință și o telegramă de urări cordiale din partea Regelui George al Angliei... Neutralitatea? Mai avem noi mutră de așa ceva?

Luni-dimineata am fost să primesc la gară pe monsignorul Koroșec, președintele Senatului iugoslav. Cu acest prilej, Avacumovici, noul

ambasador iugoslav care vine de la Madrid mi-a vorbit în termeni foarte pesimiști despre situația din Spania. Acolo lucrurile sunt departe de a se fi normalizat. O bună parte din populație o constituie „prizonierii“, partizanii regimului republican; sute de mii de oameni sunt închiși și scoși din pușcărie numai ca să fie puși la lucrări de interes obștesc. Familiile sunt împărțite după cum norocul a apucat pe unii sau pe alții din membrii lor la Burgos sau la Barcelona... Ură de moarte nu numai între albi și roșii, dar chiar printre albi, care se subdivid în mai multe grupări. Franco face echilibristică pe o funie întinsă, dar toată lumea se întreabă câtă vreme va reuși să se strecoare între atâtea patimi aprinse...

Toți spaniolii urăsc pe italieni. Avacumovici cita această lozincă: „Vrem Gibraltarul, dar decât să fie al italienilor, mai bine să fie al englezilor!“ Iar Puricelli, care a fost și el în Spania, pretinde „că italienii să fie mulțumiți dacă spaniolii nu le vor cere până și plata pământului în care soldații lui Mussolini au fost îngropați!“

Roosevelt a ținut un mare discurs la Universitatea Virginia de la Charlottesville, după intrarea italienilor în război. Un mare blam la adresa acestora, tot ajutorul Aliaților, dar încă nici un pas decisiv pentru o eventuală schimbare a politicii Statelor Unite de neutralitate... Londra și Parisul (!) în nădejdea zilei de mâine se mulțumesc și cu atât. Berlinul și Roma fulgeră și amenință!

Albania a declarat război Franței și Angliei! Egiptul a rupt relațiile economice cu Italia. Ocupat cum e de trupele engleze care au și pornit la ofensivă spre Libia, nu încapă îndoială că va intra și el în război. Mai importantă va fi hotărârea Turciei. Pentru noi ar fi bine să stea liniștită, să nu provoace indirect prin acțiunea ei eventuală, tulburări în Balcani. Tătărescu îmi spunea azi, că din știrile primite ar rezulta că Turcia, deocamdată nu se va mișca...

Escrocul de Mihail Manoilescu caută pe orice cale o reabilitare. S-a declarat germanofil și a ținut două conferințe (mă întreb pe ce limbă, pe franțuzește? căci nemțește nu știe) la Berlin și la Viena, conferințe în care a preamărit nazismul și a oferit România Germaniei, pe un taler. Toate în speranța ca nemții să-l aducă la putere! Nu e vina lui. E vina cui l-a lăsat să treacă peste graniță și nu l-a împușcat...

La alegerea de ieri, a episcopului Hușilor (s-a ales Leu, episcopul Argeșului), alegere la care n-am asistat, deoarece eram la Breasta, dl Lupu a înjurat de mamă, în incintă, pe Negură, de la Vaslui. Acesta l-a tratat apoi de bețiv și de pungaș... Și dl Lupu era să fie numit zilele trecute Consilier Regal...

De altminteri, Regele n-are mâna fericită cu alegerea Consilierilor Regali: a numit pe Mihalache, care în schimb nu s-a desistat de procesul intentat Statului pentru admiterea sa în Parlament ca senator de drept — așa cum se înțelesese — ci dimpotrivă, la ultima înfățișare (acum câteva zile) a mai adăugat o acțiune la procesul său. Un Consilier Regal în proces politic cu stăpânirea, iată o dictatură *sui generis*...

Ghelmegeanu face mare caz de faptul că Popp Jancsi, nepotul favorit al lui Maniu a trecut la FRN semnând o peltea de supunere Regelui, alături de 30-40 de derbedei fără nici o vază în Ardeal. Ghelmegeanu crede că a distrus astfel pe Maniu! Săracul! Cum spunea foarte bine Vaida, la dejunul de la Palat, Maniu canalizează nemulțumirile, care sunt mari. Când nu va mai fi Maniu, va fi altul care le va canaliza, și tot „aceeași treabă” va fi! Decât să se alerge după capul lui Maniu, mai bine s-ar reduce numărul nemulțumirilor, prin ceva mai multă omenie...

Ducele a aranjat plecarea ambasadurilor inamici cu eleganță. A pus un tren de lux la dispoziția francezilor și un transatlantic „Il conte Rosso” la dispoziția ambasadorului britanic și a tuturor englezilor care vor fi debarcați la Lisabona sau în alt port neutru după cerere...

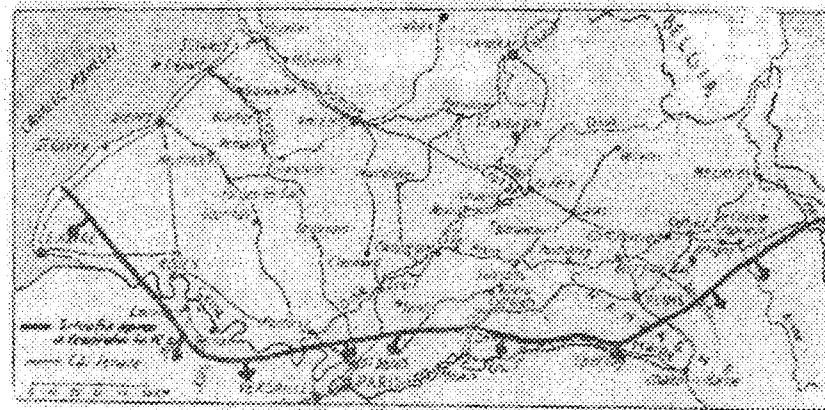
13 iunie. Pe ziua de ieri, punctul nevralgic a fost Turcia. Nu se știa dacă, după intrarea în război a Italiei, nu va intra automat și ea. Apropierea războiului de noi și posibilitățile de complicații în Balcani nu ne puteau lăsa indiferenți. Se anunțase că un Consiliu de Miniștri întrunit la Ankara va hotărî în după-amiaza de ieri soarta Turciei. Consiliul n-a avut loc, dar în ziarul *Ohus* a apărut un articol oficios prin care se arată că Turcia nu caută nici o sporire de teritoriu, dar nu înțelege nici să piardă o palmă de pământ. Ea va lua deci o atitudine defensivă și nu va intra în război, decât ca să se apere... Uf!

La Moscova s-a examinat situația după intrarea Italiei în război și luându-se act că, prin declarațiile lui Mussolini cu privire la Statele

vecine, pacea în Balcani nu e amenințată — Sovietele socotesc că siguranța lor nu este atinsă și că nimic nu impune o schimbare în politica rusească... Uf!

Ungaria afirmă oficial că n-a concentrat, nici n-a trimis trupe la granița românească... Uf!

Pe frontul francez, nemții continuă să înainteze. Rouen și Reims au fost ocupate. Sena a fost trecută între Rouen și Pontoise. Marna a fost atinsă între Chateau-Thierry și Epernay. Parisul e la 20 km de front...

Linia Frontului în seara zilei de 12 iunie

Se zice că Gamelin, hotărât, nu s-a sinucis. În schimb Cot, fostul extremist și ministru al Aerului, ar fi fost împușcat pe front, de câțiva ofițeri aviatori. Leon Blum ar fi trecut în America, iar Daladier ar fi fost debarcat fiindcă voia pace separată... De spus se spun multe, dar câte or fi adevărate?

După nesfârșite tergiversări — va pleca Gafencu, ba rămânea Stoica, ba rămânea bun numit Radu Cruțescu — în fine s-a hotărât: ambasador la Ankara va fi acesta din urmă și va părăsi Bucureștiul peste 2-3 zile.

De fapt, politica lui Roosevelt a fost foarte abilă. El a izbutit să aducă nația lui, atât de ostilă unei participări la războiul european, nu numai la o alianță morală cu Anglia și cu Franța, dar și la o susținere cu armament, ce n-ar fi putut fi mai viguroasă dacă Statele Unite ar fi intrat în război. În plus, sub pretext de apărare, Roosevelt a obținut credite enorme care l-au pus în măsură să mobilizeze o armată considerabilă *care va fi gata la acțiune îndată după alegerea prezidențială*. Azi, nu mai încapе îndoială că Roosevelt va fi reales. Politica lui a fost foarte îndemânatică, nu e nimic de zis... E mai tare ca toți, în America.

Paul Reynaud a trimis un mesaj Președintelui Roosevelt, prin care cere ajutorul Republicii de peste ocean. Mesajul e redactat în termeni înduioșatori, dar ce umilință pentru Franța...

Războiul italian e până acum negativ. Au făcut să sară podul de la Ventimiglia, probabil de frica unui atac al crupierilor din Monte Carlo. Bombardamente aeriene... Italienii anunță că au bombardat și distrus lumea întreagă. În realitate, au primit și ei ceva bombe, la Torino, la Milano, în Abisinia, în Libia și chiar în Roma...

Telegramele anunță într-una: „Ducele a numit pe generalul cutare sau cutare“, „Ducele a hotărât“, „Ducele în sus, Ducele în jos“ — oare Regele — Împărat (și Rege al Albaniei) nu mai există?

Telegramele din Roma ne informă că italienii vor să se folosească de război pentru a recupera de la francezi Villa Medici cu grădinile ei, palatul Farnese Trinita de Monti (sacra) etc. Pentru palatul Farnese, italienii au primit însă în schimb „hotel de Doudeauville“ la Paris. Dar sunt printre ei unii care cer și restituirea tablourilor și operelor de artă luate de Franța din Italia la începutul secolului al XIX-lea... *Vae Victis!*

La Roma continuă exodul diplomaților. După reprezentanții Franței și Angliei, au plecat și ai Norvegiei, ai Olandei și ai Belgiei care s-au raliat la Guvernul din Franța...

A murit mama lui Malaxa. Să înceapă o eră de nenorociri pentru cel mai mare escroc al Orientului? Dea Dumnezeu. Alimăneșteanu (Dumitru) a făcut o socoteală că avansurile Statului făcute fabricilor lui Malaxa, inclusiv „Astra“ și „Reșița“, se urcă la peste 5 miliarde lei. În

schimb furniturile livrate de Malaxa sunt aproape nule, căci fie tunuri, fie care, fie ori ce o fi, *toate sunt aproape gata, dar le lipsește câte ceva care le face inutilizabile*. Și acel ceva, câte un lucru de nimic, *nu poate fi fabricat de Malaxa și din străinătate nu mai vine...* Cu toată această ploaie de milioane, Malaxa e aproape falit. Alimăneșteanu, care-i cunoaște bine situația, pretinde că, dacă l-ar lăsa Regele din brațe, gata ar fi. Dar iată, Regele nu-l lasă din brațe...

Rușii ne-au cerut agreementul pentru Lavrentiev, actualmente ministrul Sovietelor la Sofia și negociatorul înțelegerii economice cu Iugoslavia. Agreementul a fost dat numaidecât. Se vorbește acum de trimiterea lui Ralea ca ministru la Moscova.

Ieri, tot Bucureștiul nu vorbea decât de demisia lui Tătărescu. După plecarea lui, nu se mai îndoia nimeni. Ca succesor eram desemnat eu (!) și — ce cinste pentru mine — Gigurtu...

Natural, criza a fost numai în imaginația oamenilor. Totuși cred că zilele lui Guță sunt numărate...

Gigurtu mi-a confirmat încă o dată că există o cerere de răspuns adresată Regelui, la o anumită întrebare pusă de Göring. Asupra întrebării însuși n-am putut insista căci mă descopeream față de Gigurtu, care mi-a spus că răspunsul n-a fost dat încă *complet*, presupunând că știu despre ce este vorba... Regele n-ar fi răspuns decât la o parte (presupun în legătură cu neutralitatea noastră), iar la rest ar fi răspuns *verbal* Gigurtu... Eu cred că nemții nu se vor mulțumi cu atât, deși Gigurtu pretinde că Fabricius a fost încântat (!) de răspunsul lui...

Din informațiile mele rezultă că nemții *cer* de la noi fapte, indiferent de cine ar fi la Guvern. În Tătărescu n-au încredere, *dar ei nu vor cere înlocuirea lui*.

Rămâne ca România să decidă *dacă vrea* să intre în legături mai strânse și de încredere cu Germania...

Turcia ne-a enervat și ieri. Pare că acolo lucrurile nu sunt încă lămurite și că o intrare în război n-ar fi încă exclusă. Turcii sunt credincioși cuvântului dat — e câteodată și asta o nenorocire...

La Palat și în Serai a fost săptămâna trecută mare enervare. Sfânta familie își expediase imensele bogății pe care le poseda în safe-urile din Paris și din Londra, în America și știrea a venit că vaporul pe care le încărcaseră fusese torpilat... Regele a fost ca nebun; nimeni nu mai îndrăzne să-i iasă în cale — injura pe Urdăreanu și trăgea picioare în fund lui Buchmann... În fine a sosit o telegramă liniștitoare; vaporul fusese atacat și ușor avariat, dar toată încărcătura fusese salvată...

Maimuța: imitând formula italiană, Spania a declarat că în actuala fază a războiului este „nebeligerantă” — nu neutră. Îi stă în gât Gibraltarul și a început să emită pretenții asupra vechilor colonii spaniole, pierdute de sute de ani... Să nu ne mirăm dacă va cere și Argentina și Peru și Chile...

În Camera maghiară a avut loc o puternică manifestație de dragoste pentru Germania și Italia, dragoste încălzită prin nădejdea recuperării provinciilor pierdute, în cazul unei victorii a Axei. Nădejdiile să nu rămână nădejdi...

Ieri a avut loc alegerea mitropolitului Bucovinei. Contrar obiceiurilor, alegerea s-a făcut cu luptă. Guvernul propusese pe Partenie Ciopron, episcopul Armatei. S-a aflat însă că candidatura așa-zisului Ciopron fusese inventată de Sidorovici și susținută de Guvern din ordin de *Sus*. Atât a fost de ajuns pentru ca voturile să meargă cu duimul spre Tit Simedria și Nicolae al Oradei.

La primul scrutin, Simedria a întrunit 69 de voturi, Ciopron 43 și Nicolae 20. Majoritatea absolută fiind de 86 s-a declarat balotaj. La al doilea scrutin a fost ales Simedria cu 103 voturi, Ciopron rămânând cu 40. Simedria e o lichea. Dacă a fost ales, e că colegiul electoral a vrut să dea o palmă unde trebuia... Grozavă are să fie răfuiala, când va veni. Se grămădesc urile...

Sâmbătă, 15 iunie. Nemții au intrat ieri dimineată în Paris... Cum nu mi se usucă mâna scriind aceste cuvinte? Le scriu și nu-mi vine să cred. Toate au mers așa de repede încât nici n-am putut să ne dăm seama de realități... La 10 mai, dimineata, germanii au atacat Belgia și Olanda. O lună și patru zile mai târziu, adică pe ziua

de ieri, erau stăpâni pe Olanda și Belgia, pe tot nordul Franței, inclusiv Parisul, pe coasta mării, până la Havre...

Mintea omului urmărește cu greu tot ce înseamnă aceste cuceriri...

Nemții la Paris... Oricâtă milă mi-ar fi de bieții francezi, nu mă mișcă atât nenorocirea lor, căci au meritat-o în bună parte. Umilirea prestigiosului oraș îmi spurcă însă toate amintirile tinerețelor mele, toată dragostea mea pentru vechile ziduri pe care le-am iubit cu patimă și care au însuflit în mintea mea tot trecutul de glorie al ultimelor veacuri...

Tot acest Paris, al trufiei Luvrului și Tuilleriilor, al liniștei Luxemburgului, al vechilor hoteluri, al castanilor de la Saint-Cloud, al perspectivelor miraculosului Versailles — mi le spurcase deja motorizarea vieții și decăderea intelectuală și morală a poporului partizan, de la războiul cel mare încoace. Cizmele nemțești tropăind rue de la Paix și pe Champs Elysées strivesc ultimele amintiri care mă legau de locurile în care mi-am plămădit sufletul. E pentru mine o nenorocire mai mare decât pentru mulți francezi. Simt că am murit pe jumătate.

Nemții n-au întâmpinat nici o rezistență în fața Parisului, care a putut astfel fi scutit de o parțială sau totală dărâmare... Trupele lui Hitler (!) au găsit străzile goale. Toate prăvăliile închise și lumea rămasă în oraș, închisă prin case. Totuși, mai târziu, se zice că ar fi avut loc o manifestare ostilă la Hotel de Ville, căci au început să lipsească aprovizionările, Parisul fiind tăiat de centrele sale de revitaliere. Nemții nu s-au atins de Paris, dar au făcut să sară în aer toate fabricile de muniții și armament din zona suburbană. Se zice, de asemenea, că după manifestația de la Hotel de Ville, populația ar fi devastat un număr însemnat de prăvălii din centrul orașului...

Știrile de pe front sunt dezastruoase. Havre a fost ocupat la o extremitate a liniei; la cealaltă au început atacuri masive îndreptate din Sarre asupra liniei Maginot. Pe Marna, nemții au ocupat Vitry-le-François și înaintează vertiginos. Miroase a dezastru. Comunicatul german anunță că a treia fază a campaniei din Occident a început și că va fi urmărită până la distrugerea armatei inamice.

Guvernul francez mutat întâi la Tours, s-a refugiat la Bordeaux. Pare că se ridică glasuri multe pentru încheiere de pace. Se crede că printre ele ar fi și al lui Pétain. Se vorbește de adevărate mișcări populare pentru încetarea războiului. Un mutilat de război francez a urlat la un post de Radio, probabil german, că cei care au târât Franța în război sunt criminali și că soldatul francez nu trebuie să se mai bată...

Umilitul apel pe care Paul Reynaud l-a adresat Statelor Unite pare a fi un semnal de alarmă: dacă nu mă ajutați, sunt silit să mă predau... De o pace separată a Franței pare a se teme și Anglia; declarația de solidaritate britanică radiodifuzată în lumea întreagă, apelul Reginei Angliei aseară îndreptat către femeile franceze — par să fie simptomele acestei temeri... Statele Unite au răspuns: „Vom face tot ce este cu putință ca să ajutăm Franța...” — adică nimic, sau aproape nimic. Și ce ajutor va putea da Anglia? Avioane și încă... *Vae victis, vae victis!*...

Tangerul a fost ocupat de spanioli... Cu învoirea Comisiei Internaționale, spun cei de la Madrid — cu învoirea lor spun francezii... statutul internațional continuă să fie în vigoare. Spaniolii pretind că n-au ocupat *militărește* Tangerul decât pentru garantarea neutralității sale.

Pe când nemții și francezii se bat, italienii trag comunicate. Șacalii s-au mărginit până acum la încercări...

Cu Egiptul, Italia a pretins până acum că e pe picior de pace, deși toate avioanele engleze care au bombardat Cirenaica au decolat de pe teritoriul egiptean. Din telegramele de azi rezultă că ministrul Italiei la Cairo și întreg personalul Legației au părăsit Egiptul.

Turcia continuă să se zbată, dar se pare că cauza păcii e câștigată, cel puțin pentru moment...

Guvernul din Nanking (sub influența japonezilor) a cerut Puterilor europene beligerante să evacueze din concesiunile internaționale contingentele lor de trupe. Se pare că la Shanghai o înțelegere ar fi intervenit între *englezi, francezi și italieni* (!) pentru organizarea rezistenței împotriva exigențelor chino-japoneze...

Postul de agent telefonist la primăria din Pașcani (Moldova) devenind vacant se publică un concurs, în *Monitorul Oficial*, pentru obținerea lui. Pentru acest post retribuit cu 1 800 lei pe lună se cer la examen cunoștințe înșirate pe o coloană întreagă a *Monitorului*. Candidații trebuie să fie licențiați (!) sau cel puțin bacalaureați. să posede cunoștințe de geografie, de istorie, de literatură — să *posede* codul penal

și toate legile de organizare a Statului, *și statistica !!!* Ce statistică, domnule primar? Dl primar e un partizan al selecționării funcționarilor, nu glumă! Țara lui Hübsch, domnule...

Blumenfeld, care s-a împrietenit cu rușii, îmi povestește de la ei. Lavrentiev, noul ministru acreditat la București, vine cu mâinile pline de ramuri de măsline. Desigur, Moscova, vrea să preia în Balcani influența deținută până acum de Anglia și de Franța, prăbușite. Dar la acest rezultat vrea să ajungă nu numai prin metode pacifice, *dar încă asigurând pacea în Balcani*. Chestiunea Basarabiei, care se va aranja ea odată, nu poate da loc la acte de ostilitate față de România din partea Sovietelor, *care nu înțeleg să zdruncine întru nimic situația și forța României pe care Rusia contează ca pe un stăvilor al unei exagerate întinderi a Germaniei către Sud-Est...*

Să fie numai așa...

Blumenfeld mai pretinde că rușii nu admit decât un singur om la Guvern în România — și acela aș fi eu!!!!

Expediat azi-dimineață pe Koroșec, cu un vagon special...

16 iunie. Rușii au ocupat Lituania. Iată „surpriza” pe care ne-au rezervat-o ziarele de azi-dimineață. O adevărată surpriză nu e, căci *la ceva* ne așteptam. De mai bine de 10 zile, Moscova a căutat și a găsit nod în papură Guvernului din Kaunas, ca să ajungă la o întărire a garnizoanelor rusești de pe granița germană. Lituanienii au fost învinuiți că au molestat în unele garnizoane soldații lui Stalin, că au negociat pacte militare cu Estonia și cu Letonia etc. și un ultimatum le-a fost trimis, care a expirat ieri, 15 iunie. Guvernul din Kaunas a primit condițiile celui din Kremlin și trupe masive rusești au ocupat diverse localități lituane, întinzând imperiul militar moscovit asupra unei țări rămase pe hârtie independentă... *Et nunc erudimini!*... (Și acum să luăm aminte).

Evenimentele din Lituania sunt pentru noi mai importante și mai îngrijorătoare decât cele de pe frontul francez...

Drapelul german a înlocuit drapelul francez pe edificiile publice din Paris și pe castelul din Versailles, în care „s-a săvârșit rușinea dictatu-

lui din 1919". Germanii au pus o gardă de onoare la soldatul necunoscut și la invalizi, la mormântul lui Napoleon. Komandantura a organizat și o ceremonie, undeva în Paris, în onoarea soldaților francezi căzuți în război. Trupele germane au o purtare exemplară față de populația civilă... Din fiecare măsură luată apare dorința germană de a nu se vrăjmași de moarte cu poporul francez...

De pe front știrile sunt deplorabile pentru francezi. Linia Maginot a fost străpunsă la primul atac pornit dinspre Sarre (pentru ce or mai fi cheltuit francezii 150 miliarde franci pentru aceste uriașe și inutile lucrări?) și Metzul și Nancy sunt amenințate. Verdun a fost ocupat la repezeală... Fortul Vaux, eroicul fort Vaux din 1916 n-a rezistat nici două zile...

Până și italienii înregistrează succese și încă pe mare: crucișătorul italian „Calatafimi” a atacat și a scufundat crucișătorul britanic „Calypso”...

În Franța, deprimarea și descurajarea par să fie mari. Un Consiliu de Miniștri adunat aseară la Bordeaux a ținut o lungă ședință, care va mai ține în continuare și azi-dimineață... Ieri au circulat cu intensitate zvonuri de pace separată din partea Franței. Se spunea chiar — din izvor american — că Weygand și Pétain erau de partea lui Lebrun pentru o grabnică încheiere a păcii, la care numai Paul Reynaud și Mandel se opuneau... Se pare totuși că aceste zvonuri erau false și că francezii vor să ducă războiul până la istovire... S-ar fi hotărât o scurtare a frontului pe linia Loire-ei, în jurul masivului Central și până la Alpi *de va fi cu putință*, iar de nu, până în valea Rhonului... Oribil, oribil, oribil!

Ziarele de azi-dimineață publică două documente de cea mai mare importanță, interviul lui Hitler, dat ziaristului Wiegand, corespondentul trustului american Hearst, și răspunsul lui Roosevelt la apelul lui Paul Reynaud.

Cu toate violențele de limbaj proprii lui Hitler, interviul Führerului este extrem de interesant. Din el reiese *grosso-modo* că Germania urmărește o pace în cadrul următoarelor condiții: 1) Nici un amestec în afacerile Americilor; 2) Nici o intenție de distrugere a Imperiului Britanic, ci numai acomodarea lui la interesele păcii europene și la legitimitățile drepturi de viață ale Germaniei (restituirea coloniilor etc.); 3) Instaurarea unei păci durabile în Europa pentru care consimțământul nesilit al tuturor popoarelor de pe continent va fi necesar...

În răspunsul pe care Roosevelt îl dă lui Reynaud, Președintele Statelor Unite afirmă că va trimite tot materialul de război, arme și muniții, pe care-l va putea îmbarca, pentru a permite armatei franceze să lupte mai departe *pentru apărarea libertăților populare care nu sunt numai ale Franței ci și ale lumii întregi*.

Aceste transporturi vor fi intensificate din săptămână în săptămână și vor dura cât timp armata franceză va continua să combată.

Roosevelt adaugă că Statele Unite nu vor recunoaște nici o cucerire sau încălcare de teritoriu săvârșită prin violență...

E prima declarație de solidarizare oficială cu Aliții venită de peste Ocean. În America și în Londra a făcut vâlvă mare; în Franța ea sosește prea târziu și în momente prea grele ca să mai poată stârni entuziasmul...

În Turcia se manifestă pentru Aliți — dar se menține starea de „nebeligeranță” ca și în Spania... La cele două capete ale Mediteranei, poștele sunt deschise dar prudența veghează...

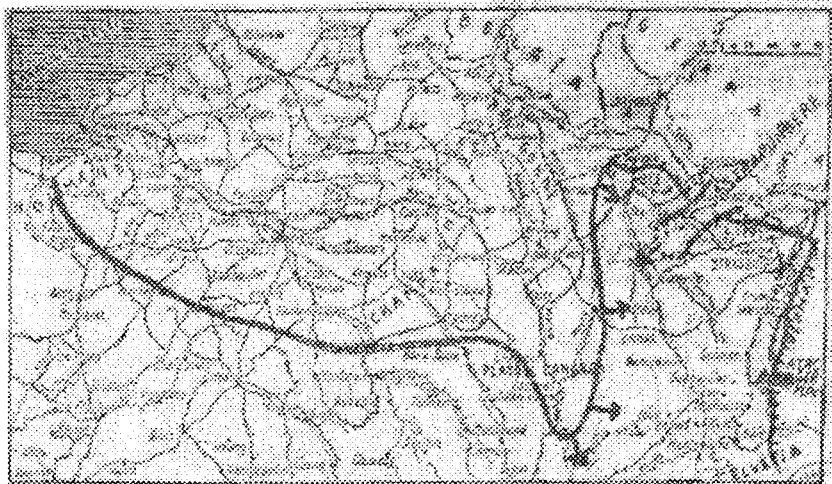
Blumenfeld îmi povestește că „verișoara” lui, care e și „verișoara” d-nei Lupescu — o domnișoară Lucia Bogen, fiica doctorului Bogen de la Iași — a venit să-i spună că Duduia e disperată fiindcă simte că Regele se îndepărtează de ea, probabil sub influența nemților și a agentului lor, Urdăreanu. De trei săptămâni, Urdăreanu n-ar mai fi călcat la ea și de 6 nopți Regele n-a mai adus-o la Palat... S-or fi certat la poker! N-am nici o grijă, îi împacă Malaxa și „Turcul va plăti”... „Turcul” suntem noi.

Șoneriu vine de la Ralea să-mi spună că marți, miniștrii „juni țărâniști” vor face un demers pe lângă Rege, spre a-i declara să nu mai pot sluji cu Tătărescu și că mă vor cere pe mine! Unde am ajuns!!! De altminteri n-am nici o grijă: miniștrii „juni-țărâniști” nu vor face nici un demers, și, dacă l-ar face, Regele îi va trimite la plimbare pe ei, nu pe Tătărescu. Ce s-ar face Malaxa fără Tătărescu?

Luni, 17 iunie. Situația de pe front, care se conturează din ce în ce ca un dezastru, a dus la schimbarea Guvernului francez, Reynaud a demisionat și s-a constituit un nou Minister sub președinția bătrânului

mareșal Pétain, cu Weygand ca vicepreședinte și ministru al Apărării Naționale. În noul Minister nu mai figurează Mandel (înlocuit la Interne, prin Marquet, primarul orașului Bordeaux) dar în schimb figurează Laval, la Justiție, omul păcii. Așa cum e constituit noul minister, pare menit să încheie pace separată... Că într-acolo se îndrumă Franța, o arată și faptul că, după telegramele *Reuter* și *Havas*, trei Consilii de Miniștri au discutat ieri răspunsul lui Roosevelt pe care probabil nu l-au găsit suficient, căci el a servit de pretext demisiei lui Paul Reynaud. Ambasadorul Angliei și Guvernul englez de legătură au fost în contact constant cu Guvernul francez, toată ziua de ieri și la Londra s-au ținut consfătuiri și Consilii de Miniștri... Până mâine vom fi lămuriți.

Pe front, lucrurile au ajuns aproape la debandadă. Verdunul a fost ocupat într-o singură zi, linia Maginot a fost străpunsă într-un singur atac, Langres a fost luat din fugă, avangardele motorizate au ajuns până la Dijon. Armata franceză e sleită și pare a nu mai dispune nici de muniții, nici de care, nici de aviație la înălțimea cerințelor. Rhinul a fost trecut și nemții sunt astăzi din nou în Alsacia. Trupele franceze sunt prinse de o parte în regiunea Vosgilor, între armatele germane care înaintază din Alsacia și cele care coboară la Sud de Langres — iar de alta cele din regiunea Metzului, între coloanele care au străpuns linia Maginot și cele din Argonne...

Situația aproximativă de pe teatrul de operațiuni occidental până în seara de 16 iunie

Situația aproximativă de pe teatrul occidental de operațiuni până în seara de 16 iunie.

La Paris, grație disciplinei exemplare de care dau dovadă trupele germane, viața a început să redevină cvasinormală. Ordinea este încredințată sergenților de oraș și jandarmilor francezi. Până și factorii poștali au reînceput să circule...

În populația Parisului, germanii pretind că au găsit un profund resentiment împotriva Guvernului francez și a englezilor, care au forțat mâna Franței, silind-o să intre în război...

Dar ce sunt toate acestea pentru noi pe lângă știrile ce ne vin din Răsărit. După Lituania, Sovietele au ocupat militărește ieri și Letonia și Estonia, cărora le-a trimis ultimatoarele în genul celui înmănat Guvernului din Kaunas. Se zice că ocuparea acestor trei țări ar fi datorată faptului că Moscova ar fi descoperit o înțelegere încheiată între ele și Germania... De aici și toate diviziile trimise pe frontul Poloniei și al Prusiei Orientale...

Să dea Domnul să fie așa și să nu fie pur și simplu planul Sovietelor de a recupera vechile granițe ale Rusiei, căci în acest caz, vine rândul nostru... Mi-e inimia cât un purice. Cu ce va veni în traistă noul ministru al Moscovei? Nu-mi vine totuși să cred că Germania ne va abandona cum a abandonat Statele Baltice. E petrolul nostru la mijloc...

Ieri, Premiul regal, la curse. Regele ne-a anunțat în ajun că vine, dar ieri la amiază s-a de comandat. Prin simpatie cu dezastrele franceze, din cauză de diaree după vestile din Rusia — sau numai ca să-și petreacă duminica liniștit la Scroviște?

Musiu Urdăreanu a poftit la masă sâmbătă seara, în Palatul Exceleței Sale, promoția de ofițeri de cavalerie din 1915, promoție din care face parte. Regele a cinstit pe marele său om și pe camarazii lui cu Înalta Majestății sale prezentă. După masă, a stat de vorbă cu fiecare ofițer în parte și i-a încântat pe toți. Din nefericire nu erau mulți și armata e mare și mârâie...

Sindrofia a ținut până la ora 3 duminică, cu abundente libațiuni...

Marți, 18 iunie. Printr-o fericită inspirație, am primit să petrec ziua de ieri (a doua zi de Rusalii) la țară. Plecat la ora 10 dimineata, am dejunat la Florica unde mă invitase Dinu Brătianu — am fost apoi la Golești și am sfârșit prin Costești (lângă Titu) la doctorul și Ivona Burilleanu. Mulțumită acestor deplasări și a îndepărtării de București am aflat cu țărâita apăsătoare știri din Franța, din scumpa noastră Franță, prăbușită fără vină și martirizată pentru generozitatea pornirilor ei. Primeam știrile pe care le zbârnâia aparatul de Radio în pridvorul de la Florica sau în salonul de la Costești și tot nu ne venea să credem... Încetarea luptei, depunerea armelor, cerere de armistițiu — toate impuse de Germania învingătoare, în mai puțin de o lună și jumătate... Mîntea și puterea de închipuire a omului sunt depășite...

De fapt, îndată ce am aflat de demisia lui Reynaud și înlocuirea Ministerului său printr-un Guvern Pétain, mi-am dat seama că pentru francezi lupta se sfârșise... Apelul bătrânului mareșal, către poporul francez e mișcător și înfiorător. Ce a trebuit să sufere „omul de la Verdun“, punând semnătura lui sub asemenea cuvinte de umilință care au trebuit să-l ardă ca focul...

Ministerul Pétain nu s-a constituit așa cum a fost anunțat ieri-dimineață. Laval (ca și Flandin și Bonnet care fuseseră solicitați) a refuzat să intre în Guvern, în locul său la Justiție a fost numit primul președinte al Curții de Casație, Frémincourt. A refuzat și primarul Marquet, Internele și a fost înlocuit prin Pommaret, ministrul Muncii și al Lucrărilor Publice în Ministerele Daladier și Reynaud. A intrat în schimb în Guvern Chautemps, ca vicepreședinte, iar generalul Weygand a rămas numai ministru al Apărării Naționale.

De unde ieri se vorbea de încetarea luptelor de o parte și de alta și se anunțase că de la ora 24 nu se mai trăsese un foc — azi se află că luptele n-au încetat, că Germania consideră cererea franceză ca o cerere făcută numai cu titlu informativ și că până acum nu există nici un armistițiu...

În realitate, francezii nu se mai bat, *fiindcă nu se mai pot bate*. Metz-ul a capitulat, Besançon și toată regiunea până la granița elvețiană au fost ocupate, așa încât încercuirile despre care însemnasem teama ieri, sunt astăzi fapt îndeplinit...

Nemții se joacă cu francezii ca pisica cu șoarecii — nu e demn, nici frumos...

Mussolini a părăsit Roma aseară la ora 20,30 ca să se întâlnească „unde va“ cu Hitler. În întâlnirea de azi-dimineață, între cei doi dicta-

tori se va pecetlui soarta Franței... Să vedem dacă ghicesc: i se va cere Corsica, Tunis, Djibouti, drepturi la Suez, mandatele încredințate în 1919 și... flota de război...

Anglia a declarat oficial că continuă lupta. Churchill după cuvinte de adâncă compătimire pentru Franța aliată, care va renaște din cenușile ei, revendică în vorbe frumoase, pentru Anglia, onoarea de a duce singură lupta pentru salvarea libertăților omenirii... Va putea?

Vizita de ieri la Golești mi-a strâns inima. Suntem țara destrămării. Nimic nu ține. În ce hal am găsit toate așezările Goleștilor! Nu mai călcasem pe acolo de 40 de ani...

Casa aproape prăbușită, intră în ea și locuiește cine vrea și cum poate; cele două case de la poartă (în cea din dreapta, când intri, a fost arestat Tudor Vladimirescu...), complect ruinate, fără uși și ferestre. Parcul devastat, fără împrejmuire; câțiva brazi centenari, câțiva arbori umbroși mai există încă. Serele și dependențele dărâmate. Încat de bălării, mormântul lui Alexandru Goleșcu Albul (unde a fost îngropat în 1837 și Alexandru Racoviță, nepotu-său) părăsit de oameni, e în paza Domnului și a vitelor care pasc împrejur... Și mai există Golești și Racovițești! Nemernicii!

Și biserica e într-un hal fără hal. Și e interesantă, și veche de 300 de ani. Ce păzește Comisia monumentelor istorice?

19 iunie. Italienii sunt formidabili. Agenții lor au umplut ziarele de aseară și de azi-dimineață cu călătoria triumfală a Ducei până la München. Flori de-a lungul drumului, nemți hipnotizați și extaziați prin gări, Hitler în genunchi la München, nimic nu lipsește. Citind, s-ar crede că Mussolini a învins în Belgia, în Olanda și în Franța, că Germania e la chereimul lui și că el va hotărî soarta Europei! Ce sinistre pușlamale!

Ducele a sosit la München ieri după-amiază la orele 15. Consfătuirea între cei doi „imperatori“ a avut loc de la ora 16 la ora 18, și apoi fiecare a plecat în trenul său, unul spre Sud, celălalt spre Nord.

Un comunicat oficial ne informează că Führerul și Ducele au căzut de acord asupra condițiilor de impus Franței, dar nu ni le spune...

Din unele informații ar părea să reiasă că nemții și italienii nu vor încheia pace separată cu Franța, de la care vor cere o simplă capitulare, până la pacea generală. Această capitulare necondiționată a tuturor forțelor de pe pământ, din aer și de pe mări, francezii nu o vor primi, așa încât ocuparea Franței de către forțele germano-italiene va merge mai departe. După unele știri însă, germano-italienii ar fi decizi să se oprească pe un front care ar merge de la Gurile Loirei la Marea Mediterană și să nu mai supună restul Franței devenit inofensiv, la prăpădul războiului...

Pe front luptele continuă... Armata franceză încercuită în Alsacia a încercat să scape înspre Langres, dar încercarea a fost zădărnicită de forțele germane, care au făcut 20 000 de prizonieri. La Orléans lupte înverșunate. Nevers și *Le Creusot*, au fost ocupate de nemți...

Agencia Reuter publică oficial, că în ziua de 16 (duminică seara) ambasadorul englez în Franța a propus Guvernului Republicii o „uniune” între cele două țări, cu un singur Guvern, cu un singur Parlament, cu un singur Tezaur și cu o singură voință și cu o singură armată..., o propunere de disperare și de ultimă oră, menită să împiedice defecțiunea Franței... Pare că Guvernul din Bordeaux, buimăcit, n-a dat nici o urmare ispititoare propunerii...

Cu tot pericolul de moarte ce amenință democrațiile, Statele Unite par a se îndepărta tot mai mult de ideea unei participări directe la război. Nu prea merge omul cu plăcere la pagubă! Roosevelt pare să o lase și el mai moale, căci se apropie alegerea! Material de război pentru Anglia și Franța din belșug (și e ceva și asta) dar — atât.

Ungurii au ținut ședință la Camera lor, în care au pupat pe toate fețele pe nemți și pe italieni. Teleky a declarat că nedreptatea de la 1919 a fost ștearsă de pe fața pământului și că tratatele de la Versailles, Trianon și St. Germain sunt desființate... Groful s-a văzut la Brașov, din nou! Nemții și până la un punct și italienii, au primit cu oarecare răceală manifestările delirante ale maghiarilor. Trebuie recunoscut că coborătorii hunilor sunt foarte dinamici...

Situația aproximativă de pe teatrul de operațiuni francez până în seara de 18 iunie

Churchill a propunat ieri în Camera Comunelor un discurs într-adevăr impresionant. De o mândrie sălbatică, de o încredere în destinele neamului său care nu pot lăsa rece pe nimeni, cuvântarea primului ministru britanic va avea mare răsunet. Cu toate nenorocirile de astăzi, recunoscute, purtătorul de cuvânt al poporului englez declară solemn că Anglia va lupta până la victorie, că va ajunge la această victorie și că va minuna lumea prin modul cum își va îndeplini datoria față de civilizația omenirii... Oricum ar fi, oamenii care nu-și pierd capul în momente ca cele de azi, sunt rari. Să-i salutăm cu tot respectul...

S-au luat de către Ministerul Economiei Naționale măsuri excepționale pentru aprovizionarea armatei cu grâu (?), o blocare pe județe, o distribuție mai rațională la unitățile de trupă și s-a stabilit un preț maximal de 57 000 lei vagonul, preț onorabil dar pe care agricultorii îl găesc prea mic... Pentru lemne, toți silvicultorii de prin birouri au fost trimiși la pădure să taie copaci. Dar cu ce se vor transporta lemnele tăiate, mai ales la distanțe mari?

Luat aseară masa cu Kukoliev (însărcinatul cu afaceri sovietic) și cu Ghelmegeanu. O masă combinată de Blumenfeld, care pretinde că sunt omul popular la sovietici... Sub pretext că cu sosirea lui Lavrentiev o eră nouă începe în raporturile diplomatice dintre Rusia și România, am căutat să explic muscalului tot interesul Sovietelor de a avea o Românie la gurile Dunării, căci altfel, dacă ar dori ele să pună mâna pe aceste guri, s-ar ciocni cu Germania, care nu va permite niciodată ca o porțiune atât de importantă a Dunării să încapă sub control rusesc. Singurul mijloc de a evita războiul cu Germania e, pentru Rusia, o Românie — tampon la gurile Dunării. Noi nu voim acolo nici pe ruși, dar nici pe germani și o prietenie între noi și Rusia ar putea crea acesteia o situație economică privilegiată.

Ghelmegeanu a aprobat tot ce spuneam eu, dar Kukoliev, care se exprimă greu în franțuzește și *care se teme*, nu s-a prea avansat. *Singura lui afirmare constantă e că Rusia nu ne cere nimic* și că pe chestiunea Basarabiei ne vom putea înțelege. Crede că Lavrentiev va veni (vine de la Moscova) cu instrucțiuni pe care el le speră favorabile. Singurul lucru care l-am priceput de la muscal — în ipoteza că e în curent cu intențiile Kremlinului — e că „rușii vor deocamdată pace cu noi” și că le e frică de nemți... Concentrările lor de la granița germană o dovedesc.

Am convenit cu Ghelmegeanu și cu Kukoliev să întemeiem o asociație culturală amicală ruso-română (!!!) și să înlesnim pe cât se va putea misiunea lui Lavrentiev, în ipoteza că e o misiune de pace și de prietenie...

Ieri-dimineață Consiliul de Miniștri cu comunicat enumerând o sumă de realizări programatice la care Guvernul a hotărât să se înhame. Scopul acestui comunicat e să întărească situația Guvernului, adânc zdruncinată. Toată lumea dă pe Tătărescu demisionar, deși el săracul se agată cât poate de putere! Zvonurile de schimbare își trag mai toate

obârșia din cercurile germane și germanofile — dar *nu încă* din cele oficiale, căci când se vor amesteca și astea...

Cu tot comunicatul asigurător de ieri, aseară Ghelmegeanu (la masa lui Kukoliev) vorbind nu mai știu despre ce măsură pe care vrea să o ia, adăuga: „dacă voi mai fi ministru...” Și ca Ghelmegeanu vorbesc aproape toți miniștrii...

20 iunie. Zi tragică ieri la Bordeaux. Nemții au transmis Guvernului francez, prin ambasadorul Spaniei, răspunsul lor la cererea de încetare a ostilităților. Francezii să numească plenipotențieri, cărora li se vor comunica condițiile de armistițiu — „à prendre ou à laisser” (nu încape tocmeală) — întocmai ca în 1918 la Rethondes, sistem Foch-Weygand... Deși despre condițiile înseși nu se știe încă nimic, secretul hotărârilor de la München fiind bine păstrat, Consiliul de Miniștri francez a decis să trimită plenipotențiarul ceruți și i-a desemnat...

În același timp, ca să se împace cu sufletul lui, mareșalul Pétain a cerut trupelor franceze să apere mai departe cu îndârjire teritoriul francez...

Germanii, care nu s-au oprit în avântul lor, înaintează însă mereu spre Sud și Sud-Est. Jumătate teritoriul Franței este azi ocupat de inamic...

Mascalțonii înjură Franța la pământ, prin porcăriile lor de gazete. *Ginta Latină* ne-a dat de rușine: jumătate a mâncat bătaie pe front și jumătate dă pilda celei mai ignobile lașități... Ne-au încălecat germanii!!

Japonezii au început să zbârnâie în jurul Indo-Chinei. Sub cuvânt că vor să apere *statu-quo*-ul economic din acele părți ale Asiei și-au pus candidatura la o eventuală succesiune... Nu și-au dat nenorocirii de englezi și de francezi seama că în acest război, pe lângă rest, mai riscă să piardă și imperiul lor asiatic?

Roosevelt anunță o lege prin care se va institui în USA serviciul obligatoriu. Nu militar, ci de toate. Tinerii cetățeni americani vor fi obligați să se devoteze un an intereselor obștești, în orice ramură a activității publice — prin urmare și în armată.

Aflăm prin comunicatul oficial al Curții Regale, că Majestatea Sa a primit ieri în audiență pe dl prof. Horia Sima. Domnul profesor este gardistul refugiat, în Germania, socotit ca cel mai periculos terorist, arestat acum câteva săptămâni la intrarea lui clandestină în țară. De la pușcărie la Palat...

Se pune întrebarea: când a avut Regele dreptate, când i-a împușcat ca pe niște câini, sau azi când îi primește în audiență? O ușoară contradicție nu poate să nu fie constatată. Și mai e încă ceva: au învins nemții... Nu suntem oare și noi *Gintă Latină*?

Ce e mai nostim e că domnul profesor Sima e condamnat la 16 ani pușcărie, în lipsă (pentru „delictele” sale politice) și că în momentul de față nu e încă liberat, ci reținut la Inspectorul de Poliție Nichi Ștefănescu, acasă. Așa încât se poate zice: de la pușcărie la Palat! Am ajuns și noi ca pe vremea lui Milan Obrenovici, în Serbia!

Vineri, 21 iunie. În Franța nemții înaintază vertiginos. Au ocupat Brest, Nantes, Lyon... Pe de altă parte, au mai străpuns linia Maginot aproape de Wissembourg și luptând împotriva armatei franceze încercuită în Alsacia, au ocupat Strassbourgul „oraș german” precizează comunicatul nemțesc.

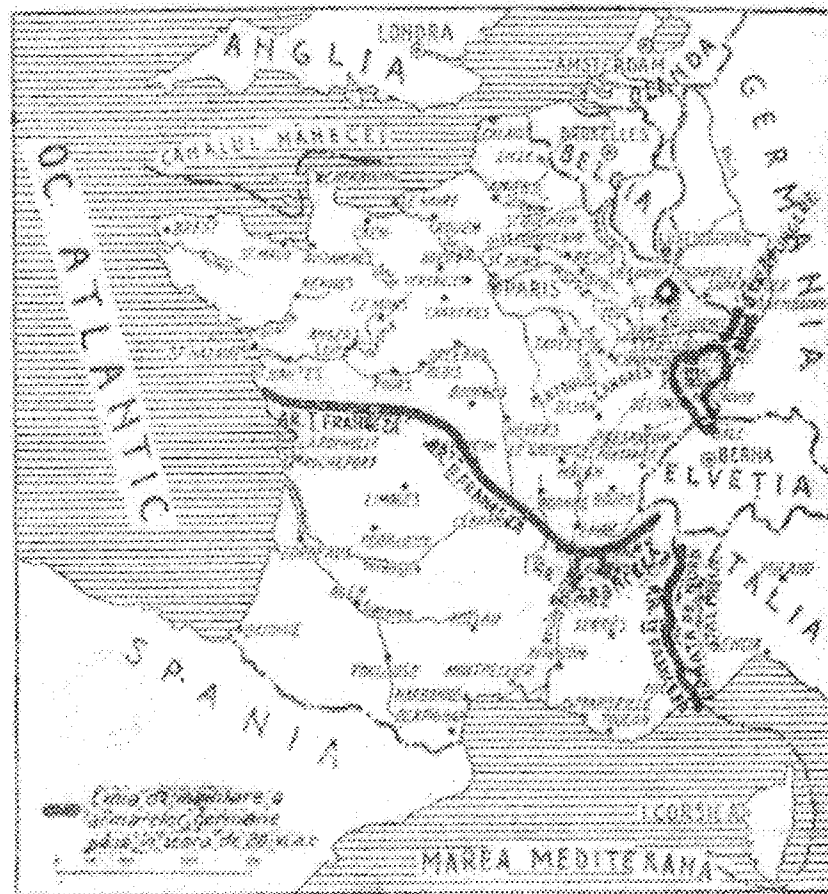
Bordeaux a fost bombardat, cu un mare număr de victime. Guvernul francez a părăsit orașul, *ca să-l poată declara deschis și feri astfel de bombardamente* — spune comunicatul francez...

Asupra negocierilor armistițiului se ține mai departe secret și asupra clauzelor impuse și asupra locului unde au avut loc.

Plenipotențiarilor francezi: generalul de armată Huntziger (șeful misiunii), dl Léon Noël, amiralul Le Luc, generalul Parisot și generalul aviator Bergeret plecați de miercuri cu un avion special vopsit în alb (!) au negociat ieri toată ziua și au trebuit să se înapoieze ieri-seară sau azi-dimineață la Bordeaux. Despre condiții nu se știe nimic, dar se crede pretutindeni că ostilitățile vor înceta astăzi sau mâine. Mareșalul Pétain a cerut și Italiei încetarea ostilităților. Guvernul italian a răspuns ca cel german, cerând numirea plenipotențiarilor. Această știre dovedește că germanii nu tratează decât partea lor de pace, lăsând pe italieni să-și precizeze singuri pretențiile lor...

Din informațiile Guvernului nostru, după câte-mi spunea ieri Tătărescu, italienii ar fi mai puțin exigenți ca nemții și că ar căuta să împiedice distrugerea completă a Franței... Vom vedea.

În ultimul său discurs radiodifuzat, mareșalul Pétain spune: „Mai slabi decât acum 22 de ani, avem astăzi mai puțini prieteni, avem prea

Situația frontului în seara de 20 iunie

puțini copii, prea puține arme și prea puțini aliați. După victoria noastră de atunci, dorința de câștig și de plăceri a înăbușit spiritul de sacrificiu. Toți au cerut mai mult decât au dat, s-a căutat să evite orice efort...

Astăzi a venit nenorocirea. Am fost în mijlocul vostru în zilele de glorie și voi rămâne cu voi și în aceste zile întunecate. Stați alături de mine. Lupta rămâne aceeași: este vorba de Franța, de pământul ei și de copiii ei!

Mișcătoare și sincere cuvinte!

A mai fost însă ceva: a fost deșănțata propagandă comunistă și slăbiciunea politicianilor care au tolerat-o. Încep într-adevăr să vină acum știri care lămuresc nemaipomeniul dezastru al armatelor franceze, din primul moment. Unități întregi au făcut defețiune, cântând „Internațională”. Se zice că defețiunea Regelui Leopold a fost pricinuită înainte de toate de această stare de lucruri... Trei regimente vizitate pe front de Regele Angliei l-ar fi primit cu „Internațională” și pe el. Se spune că până și generali erau infectați de comunism și se șoptește numele lui Corap, cel care a lăsat pe nemți să treacă la Sedan. O fi?... Vom afla toate, mai târziu. Sunt însă și oameni competenți care pretind că dezastrul francez n-a fost pricinuit decât de masele forțelor germane motorizate...

Laurentiev a sosit. Nu știm ce ne aduce. Ieri la dejun, la Clubul Miliardarilor, Kukoliev întrebă mi-a răspuns enigmatic: „Si lui venu, lui apporter bonnes choses, puisque venu...” (de vreme ce a venit, e pentru a aduce lucruri bune).

Tătărescu, prezent și el la dejun, părea liniștit pe chestiunea rusească, „fiindcă Molotov a primit pe Davidescu, i-a surâs și l-a poftit să șadă” (repet textual cuvintele lui Tătărescu) „de unde până acu, când îl primea din joi în Paște, îl ținea în picioare, îi întindea două degete și se uita încruntat la el!” În ce hal am ajuns, ca un prim-ministru al țării, să vorbească astfel fără să-i crape obrazul de rușine...

De când nemții au sfârșit atât de repede în Franța, teama mea de un atac rusesc a scăzut foarte mult. Rușii știu și ei că de ne-ar ataca, Germania ne-ar apăra cu toate forțele ei — ca să-și apere propria lor aprovizionare cu petrol și cu bucate. Rușii au ajuns acum să se teamă ei de un atac german și pentru o asemenea eventualitate au băgat până acum peste 500 000 de oameni în Țările Baltice și mai grămădesc și trupe în Polonia la granița Germaniei... Repezeala loviturilor din Occident a stricat toate planurile lui Stalin. El așteaptă desigur ca trupele germane să fie toate angajate pe frontul francezesc și înțeleștate acolo, ca să dea drumul atacului său. Acum însă e prea târziu, *Sovietele au pierdut momentul...*

Inițiativele geniale: Frontul Renașterii Naționale va fi transformat azi-măine în partid. Asta o știe toată lumea (afară de Vaida). Dar ceea ce nu știe toată lumea, e că *Regele se va proclama șeful noului partid.*

Asta n-o știm decât foarte puțini. Tătărescu mi-a spus că din cauza aceasta Vaida n-a fost prevenit. N-a fost presimțit nici el, Tătărescu. Regele a pretins să fie o inițiativă personală a sa, în care Guvernul să nu aibă amestec... Bentoiu a lucrat toată noaptea la Statutele noului partid, după ce s-a cerut la Legația germană statutele Partidului Nazist, ca să fie copiate...

Azi-dimineață a apărut un nou decret de amnistie de care vor beneficia și ultimii condamnați politici. Milcoveanu și Budișteanu vor ieși în fine și ei din pușcărie. Mai toți cei care au fost uciși după asasinarea lui Călinescu (vorbesc de cei închiși la Râmnic) n-au avut conștiința mai încărcată ca acești doi protagoniști ai legionarismului — dar au avut mai puțin noroc...

Sima, după câte mi-a spus Ghelmegeanu, a fost deja amnistiat prin precedentul decret...

Ghelmegeanu „mi-a mai explicat” rostul audienței lui Sima. Mai întâi Sima a dovedit că nu a fost amestecat întru nimic (!!) în diferitele acte de terorism săvârșite de legionari. E un mieluşel nevinovat. N-a intrat în țară clandestin ca să organizeze atentate, ci ca să-și mai vadă prietenii și neamurile, de care îi era dor. Apoi, de când a fost arestat, s-a convins că numai lângă Rege e bine și abandonând tot ce a adorat până acum s-a aruncat în brațele lui Urdăreanu... *Audiența cu comunicat* a avut de scop să se aducă la cunoștință întregii Mișcări Legionare (mai există vreuna?) că unul din principalii ei conducători a trecut de partea stăpânirii...

Foarte frumos. Mi-am permis să fac însă lui Ghelmegeanu următoarea observație: „Acum un an Majestatea Sa împușca pe gardiști — acum îi primește în audiență. Trebuie să admitem că fie acum un an, fie acum, Majestatea Sa a greșit. Și trebuie să mai conchidem că a greșit *acum*, căci ar fi teribil de tragic să conchidem că a greșit când a curmat atâtea vieți nevinovate!” Prietenul Ghelmegeanu care nu se preocupă decât de portofoliul său, a dat din umeri...

Ieri, mare dejun la Clubul Miliardarilor. Mare, fiindcă ne-a cinstit cu prezența lor dl prim-ministru Tătărescu, d-nii miniștri Ghelmegeanu, Cancicov, general Ilcuș, dl Stelian Popescu, Lugoșianu și o droaie de foști și viitori miniștri. Membri mai de rând ai Asociației căscaseră gura și mă întrebau dacă s-a întâmplat un eveniment extraordinar, și dacă s-a format un Guvern național...

Deși toată lumea îl consideră pe ducă, ba unii chiar demisionar, Tătărescu s-a arătat mai puțin copleșit și deprimat ca zilele trecute. Adevarul este că în orice țară din lume un Guvern în situația Guvernului lui Tătărescu ar fi plecat de mult. Asociația de afaceri Rege-Malaxa-Urdăreanu-Tătărescu e însă atât de strânsă încât ține *contre vents et marées* (contra vânturilor și mareelor).

Alaltăieri-seară, miercuri, s-a petrecut în plină ședință a Consiliului de Miniștri o scenă pe care mi-a povestit-o Christu, ministru prezent, scenă care zugrăvește în ce hal de anarhie a ajuns Guvernul. Față de nevoia de bumbac atât de mare, de imposibilitatea de a mai importa din Egipt, zisul Christu a cerut Consiliului mijloacele necesare ca să cumpere un stoc ce i se oferea din Irak. Pentru aceasta îi trebuiau 450 milioane lei. Mitiță Constantinescu a scădat-o și în cele din urmă a declarat „că va supune chestiunea Consiliului Băncii” — un mijloc de a clasa cererea. Christu a insistat și a spus că banii trebuie până în trei zile, căci altfel pierde marfa. A intervenit atunci Tătărescu, care a aprobat cererea și a adăugat „*Ordon ministrului de Finanțe să găsească suma*”. Atât a fost de ajuns lui Mitiță ca să sară ca ars, să declare *că n-are ordine de primit de la nimeni* și să facă procesul guvernării de 4 ani a lui Tătărescu, *căruia datorăm toate lipsurile de azi și starea în care ne aflăm...*

A început să strige Tătărescu, a continuat să zbiere Mitiță și ca să curme scandalul cel dintâi s-a sculat și a plecat trântind ușa...

Deși Mitiță a declarat alaltăieri seara că, după ce s-au certat ca lăcții, cei doi servitori devotați ai lui Malaxa s-au împăcat și s-au... pupat.

În momentul de a părăsi Clubul Miliardarilor, Tătărescu mi-a spus *că trebuie să mă vadă peste trei zile*. De ce *trei*, nu știu. I-am răspuns că afară de duminică și de luni când voi fi la Breasta, sunt la dispoziția sa.

Avakumovici, noul ambasador iugoslav, care vine de la Madrid, povestește că de când a izbucnit războiul, în septembrie trecut, mareșalul Pétain (ambasador al Franței în Spania) se arăta foarte îngrijorat. Avakumovici l-a întrebat într-o zi dacă era pesimist asupra soartei războiului. „Je ne suis pas pessimiste — a răspuns mareșalul — je suis lucide...” (nu sunt pesimist, sunt lucid).

Farinacci, care de când Italia a declarat război face pe grozavul și a câștigat efectiv enorm în influență, a pus pe ai lui să telefoneze lui

Șoneriu ca să afle ce se petrece în România și pentru ce Tătărescu mai este la putere. Șoneriu i-a trimis un raport scris, prin Valaperta care a plecat tocmai ieri la Milano. Fără să mă întrebe, Șoneriu a așternut acolo „drepturile mele la Guvern”. I-am spălat capul. Să mă ferească Dumnezeu! E un fapt însă că nemții și italienii și chiar rușii mă vor, ca să nu mai vorbesc de români. Din fericire pentru mine nu mă vrea Malaxa și astfel n-am nici o grijă: departe de mine paharul răspunderilor și *oroarea* situației...

D.d. Stimson și Knox, parlamentari *republicani* notorii, au intrat în Ministerul lui Roosevelt. În lumea anglo-saxonă și aiurea, se dă o mare importanță faptului, interpretat ca o adeziune a unui grup important de republicani la politica Președintelui. Se vorbește chiar de Guvern de coaliție. Candidații republicani la Președinție declară însă că nu poate fi vorba de coaliție și că d. d. Stimson și Knox n-au angajat decât răspunderea lor proprie... De notat că cei doi republicani au săvârșit gestul lor în ajunul ținerii conventului care urmează să desemneze candidatul partidului lor la Președinția Republicii...

În Egipt încurcături. Armata britanică își are bazele ei pe Nil, iar Regele Faruk și Guvernul egiptean n-au nici o poftă să intre în război cu Italia. Cred și eu. Dar ce va ieși din acest conflict? Ce poate face Egiptul cu cele 3 regimente ale sale de negrozii?

Fabricius, întâlnit ieri la recepția Aristitei Ghika, mi-a afirmat că până într-o lună e gata și Anglia. „So meint es der Führer, und der Führer irrt sich nie...” (Astfel crede Führerul și Führerul nu se înșală niciodată) Ce să-i spun? Până acum a fost cam așa...

DI Vasile Stoica, numit subsecretar de Stat la Propagandă odată cu formarea Cabinetului Tătărescu, a rămas liniștit la Ankara. Scandalagiul nebun n-a vrut să plece. În fine l-au scos de acolo și ieri a părăsit Turcia ca să facă loc lui Cruțescu plecat și el tot ieri, la post...

Sâmbătă, 22 iunie. Ciudat — drama petrecută la Rethondes, în pădurea de la Compiègne, dramă înscenată cu atâta artă — și cu atât ve-

nin — de Hitler și de oamenii săi, nu m-a emoționat. Ce deosebire cu sentimentele care m-au scuturat în 1918, cu prilejul încheierii armistițiului de atunci! Erau într-adevăr atunci două lumi care se ciocniseră și la Rethondes se prăbușise ultimul val de despotism medieval. Năzuințele neamurilor oprimate și chemate la viață izbucniseră într-un zguduitor imn de recunoștință... Astăzi, o războiune individuală sau colectivă, o parodie a forței brutale care nu atinge simțirile, o înjosire a unei nobile națiuni care a meritat poate o pedeapsă pentru ușurința ei dar și recunoștința omenirii pentru tot ce i s-a dat — a omenirii din care nu se poate exclude nici Germania...

Condițiile puse de germani trebuie să fie foarte complicate, căci nici până azi (sunt orele 10) nu se cunoaște rezultatul negocierilor din istoricul vagon.

Nemții au hotărât să ducă la Berlin — după ce se vor termina negocierile armistițiului — și vagonul și piatra comemorativă de la Rethondes, dar vor lăsa pe loc statuia lui Foch...

Înaintarea nemților spre Sudul Franței s-a mai domolit, probabil în legătură cu negocierile armistițiului.

Francezii au sărit în aer tunelul de la Valorbe, care lega Elveția cu Franța, pe ruta Simplonului... Zvonul răspândit ieri și alaltăieri despre strămătarea Guvernului francez de la Bordeaux la Bayonne nu s-a adevărit. Deocamdată Guvernul a rămas la Bordeaux — un semn că armistițiul se va încheia...

Seria de decrete-legi prin care Frontul Renașterii Naționale a fost înlocuit prin „Partidul Națiunii” — „partid unic și totalitar” — sub conducerea supremă și directă a Regelui, a fost trâmbițată aseară la Radio și publicată azi-dimineață în ziare.

Luând președinția partidului, Regele consfințește punctul meu de vedere din toamna anului 1938, când l-am rugat cu atâta insistență, să se pună în fruntea FRN-ului, *în conformitate cu schema pe care o pregătisem și care a servit de bază organizării Frontului*. Regele n-a vrut atunci în ruptul capului. Acum vrea! E pentru mine un mare succes: de obicei ideile mele sunt adoptate și sabotate de alții — după 5 până la 7 ani de la expunerea lor; de data asta n-au trecut nici doi ani!!!

Despre crearea noului partid am observat următoarele:

1. *Un partid* (un parti, eine Partei) (o parte) *e o parte dintr-un tot* și prin urmare noțiunea de *partid* nu e compatibilă cu calificativul „unic”.

Un partid cere să mai fie și altul, concurent. Trebuia deci conservată noii formații titulatura de *front*.

2. Nici „al națiunii” n-ar nici un succes, fiindcă nu deslușește nimic.

3. Numirea lui Urdăreanu ca șef de Stat Major e scandalosă și condamnă noua formațiune la *sterilitate* de la început.

4. Toate penalitățile edictate pentru cei care nu se vor înscrie sau vor sabota noul partid dovedesc câtă nădejde pun promotorii în entuziasmul pe care îl va provoca „Partidul Națiunii”. Sub ordinele domnilor Urdăreanu și Malaxa...

Cum n-am fost nimeni chemați să ne dăm părerea, declinăm și răspunderea pentru succesul noii formațiuni. Ea constituie o mărturisire a falimentului FRN-ului. Să nu vină peste doi ani o altă formulă să mărturisească falimentul „Partidul Națiunii”...

Cu toate sentimentele mele de îndoială asupra viitorului noului partid, a trebuit să trimit ca președinte al Senatului o caldă telegramă de felicitare Regelui... Așa e soarta mea, să gândesc una și să fac alta, ca să-mi apăr pâinea cea de toate zilele...

Ministrul american de Război, Woodring, a demisionat în semn de protest pentru slăbirea forței de apărare a Statelor Unite prin trimiterea de material de război, din stocurile armatei, Angliei. Demisia lui Woodring și înlocuirea sa prin republicanul Stinson, ca și numirea lui Knox la Ministerul Marinei, fac o vâlvă enormă în Statele Unite și pot să compromită alegerea lui Roosevelt... *Vedremo*.

La Lisabona s-a inaugurat o rafinărie de petrol întemeiată de Schein și de cei de la „Redevența”, rafinărie construită și îndrumată de ingineri români, sau „rumuni”, nu se știe. Pangal a asistat la inaugurare și a înregistrat un succes de prietenie portughezo-română...

Se zice că Stoiadinovici a fost scos din domiciliul forțat și numit prim-ministru... Oficial nu s-a anunțat încă nimic...

Am telegrafiat felicitări și lui Urdăreanu, pentru gradul de șef de Stat Major pe care l-a căpătat. Telegrama mea are următorul text: „Felicitări cordiale, pentru dumneata și pentru mine”! Aluzie la propunerea mea din 1938... Blumenfeld a venit de altminteri să-mi spună că

Ghelmegeanu declară tuturor că formula cu Regele — șef, e formula mea...

Azi la amiază, Urdăreanu a depus și jurământul de ministru de Stat, căci l-a făcut și ministru... Acum pricep tot: azi l-a făcut ministru, peste scurtă vreme îl va face prim-ministru pe scumpul său Ernest! Vom trăi și înjosirea asta! Toate bune — dacă scapă țara, dar ce rușine!

25 iunie. În lipsa mea din București — am petrecut două zile la Breasta — s-a învățit pământul. În afară, s-a semnat armistițiul între Franța de o parte, Germania și Italia. Ostilitățile au încetat azi noapte, la ora 1,35... Umilirea Franței este complectă, sfâșietoare pentru toți cei care s-au hrănit în cursul vremurilor din comorile ei sufletești.

Nu pot pricepe cum o țară atât de înzestrată de Dumnezeu și un popor atât de dârz au putut ajunge în câteva săptămâni la o asemenea prăbușire... Și mă tem că pacea va fi și mai oribilă ca armistițiul...

„Pe frontul intern“, abia acum începe lumea să-și dea seama de radicala și revoluționara schimbare de regim pecetluită prin transformarea FRN-ului în Partidul Națiunii. Când mi-a spus joia trecută Ghelmegeanu: „s-a adoptat programul dumitale“ — n-a făcut aluzie, cum am crezut, la propunerea mea din toamna 1938 (Regele șef al Frontului), *ci la sfaturile pe care le-am dat Regelui în momentul în care mi-am dat demisia din postul de prim-ministru.*

E drept că am spus atunci Regelui că nu se poate merge cu două Guverne, cel de la Palat și cel de la Președinția Consiliului, că era mai bine să nu mai numescă un prim-ministru (cel mult un vicepreședinte al Consiliului pentru nevoile protocolare) și să prezideze el Consiliul de Miniștri, luându-și un ajutor, un șef de Cabinet, un secretar general sau așa ceva. E drept de asemenea că i-am spus: „Ia-ți unul, doi sau trei Urdăreni“ — înțelegând să-și ia pe lângă dânsul „băieți“ care să-l ajute în sarcina sa de „Führer & Kanzler“ (conducător și cancelar). Dar niciodată n-am înțeles să facă din Urdăreanu primul demnitar al țării și să-l cucuteze pe el în locul primului ministru. Nu știu dacă locul de prim-ministru va fi desființat (de patru zile nu se mai vorbește de Tătărescu, ci numai de Urdăreanu) sau dacă va fi menținut și demonetizat. În tot cazul am intrat în „era Urdăreanu“ și *asta n-a fost sfatul meu.* Nu puteam eu să mă gândesc la înălțarea unui individ țâșnit din lăturile alcovului, bun de întrebuințat în umbră, dar nu de pus în lumină...

Tipul e direct inconștient. Pus să vorbească la Radio, duminică seara, a vorbit ca Napoleon de pe Pyramide, cu un ifos, cu niște apăsări de accente cu totul nepotrivite. Efectul a fost dezastruos; lumea care l-a văzut ridicându-se dintr-un țucal, e indignată. De teamă, nimeni nu spune nimic — și cei care ar fi gata să spună, tac și ei ca să nu mai îngreueze situația internațională a țării, deja destul de grea... Dar când câte toate s-or sfârși, Doamne, Doamne, ce răfuială!

Pe lângă discursul hitlero-napoleonian al lui Urdăreanu, am avut duminică seara stupefacția să auzim la Radio pe dl Horia Sima care a spus: „*Ordon tuturor elementelor legionare să se înscrie în Partidul Națiunii...*“ Dl Sima e același domn Sima care a fost arestat acum 15 zile, *care a mărturisit că a participat la uciderea lui Armand Călinescu și care a jurat să răzbune pe Corneliu Zelea Codreanu!*

Cum pot să creadă „bidetiștii“ d-nei Lupescu că toți acești legionari cu ura în sân și cu setea de răzbunare în gură sunt sinceri când vin să se înscrie în partidul Regelui? Printre primii înscrși figurează Ion Zelea Codreanu, tatăl lui Corneliu... Sunt pozitiv informat că legionarii au primit să se înscrie în noul partid, *numai ca să se poată mișca în libertate și legalitate.*

În rezumat, Regele a dat țara pe mâna lui Urdăreanu și pe el însuși pe mâna legionarilor...

Nu acestea au fost sfaturile mele. Acum, să scoată cămașa pe unde o ști...

Ziarele de ieri și de azi sunt pline cu portretele lui Urdăreanu, cu biografia lui Urdăreanu, cu laude la adresa lui Urdăreanu, cu enumerarea marilor sale însușiri! Unde e Tătărescu? a intrat sub pământ, sau l-a acoperit umbra lui Ghelmegeanu?

Spicuiuri din cuvântarea de alaltăieri a Noului Mare OM:

„Stăpânit numai de sentimentul de legătură cu pământul Țării... (a uitat de Lapommeraye, tata-moșul asasin?)

... hotărât fiind a-mi face datoria, toată datoria, cu orice sacrificiu al persoanei mele...“

„Fără ură, fără părtinire (!), cu sufletul deschis dar cu fermitate voi lucra din răpputeri pentru a împlini legea supremă de care vorbea Majestatea Sa Regele¹ în cuvântarea de ieri seară spunând: „*Legea supremă care trebuie să ne călăuzească este Salvarea Patriei*“², salvarea Ei prin mijloace eroice.“

¹ Colegul său.

² Cine amenință „Patria“ în afară de inamicii din afară? Și pe aceștia nu-i va răpune nici Partidul Națiunii, nici Regele Carol, nici Regele Ernest, nici Horia Sima!

Biata țara lui Hübch, la ce încercări e supusă, ca cobaii în laboratoarele de biologie!

Birourile „Partidului Națiunii“ au fost instalate în vechiul Minister al Afacerilor Străine (Casa Sturdza). Acest imobil, care stă ca o tumoare pe fața noului Minister, trebuie dărâmat. Să fie și existența noului partid vremelnică, ca a localului care l-a adăpostit?

Între Churchill și mareșalul Pétaine au fost schimburi de vorbe acre, prin Radiodifuziune ... Nu m-ar mira ca Franța să arunce toată vina dezastrului asupra Angliei și ca de aci înainte drumul celor două națiuni să se despartă... Va depinde și de Hitler, dacă va ști să menajeze Franța la tratatul de pace, și să o câștige împotriva Angliei... Deocamdată pare că mergem la două Guverne franceze, din care unul la Londra. Sau cel puțin în Anglia, un corp expediționar francez. Se zice că generalul de Gaulle — dezavuat la Bordeaux — ar fi la Londra în fruntea unui corp de 300 000 de oameni. De unde i-o fi luat?

O consecință a dezastrului aliate e scăderea prestigiului lui Roosevelt, care se dedese dat, personal cel puțin, de partea Aliatilor ... Se zice că șansele sale de realegere ar fi scăzut mult...

Cecropid a văzut pe Fabricius și pe Gerstenberg, înapoiat zilele trecute din Berlin. Ei nu par foarte încântați de revirimentul din România. *Nemții nu ne cer vicleim*, ci două lucruri: *claritate și continuitate* în politica noastră. Göring a trimis Regelui un mesaj (despre care am mai vorbit), mesaj prin care se cerea Majestății Sale să renunțe *negru pe alb, adică în scris, la garanțiile acordate de Anglia și de Franța*. Regele a căutat să scape prin tangentă, numind întâi pe Romalo la Berlin și dându-i o scrisoare de recomandare către Göring. Berlinul s-a declarat nesatisfăcut; atunci Regele a numit pe Gigurtu la Externe. Și acest gest fiind judecat insuficient, Regele a însărcinat pe Gigurtu să dea un răspuns verbal. Berlinul continuând să reclame slova regală, Regele a pășit la „legionarizarea“ personalului politic românesc, sub Înaltele Sale Auspicii... Dar, după câte spune Cecropid, nemții continuă să ceară slova Regelui și vor în România, în politică, *claritate și continuitate*... Până și negocierile ce par a se agăța cu Rusia îi supără și unii din ei

se întreabă dacă Regele nu continuă cumva cu dublul joc de până acum...

Și Fabricius și Gerstenberg au spus lui Cecropid, că singurul om în care ar avea încredere, aș fi eu. Din nefericire, pentru ei, eu nu sunt gardist...

Au început să curgă ukazurile semnate „din ordin“ de dl șef de Stat Major. Printr-o decizie de azi s-a hotărât ca ovreii să nu fie primiți în noul partid...

Consiliul de Miniștri trebuia să se transporte alaltăieri, duminică, la Cernăuți, să fericească Bucovina pe loc. Sâmbătă seara, transportul Menajeriei s-a contramandat... Să se fi dezgustat Tătărescu de tot sau nu mai are voie să facă act de guvernământ?

La Ministerul cel vechi de Externe, în noul local al Partidului Națiunii se amenajează un birou pentru Rege ca șef al partidului...

Au înnebunit cu toții...

O întrebare; care o fi azi starea sufletească a văduvei lui Armand Călinescu și a văduvei lui Zelea Codreanu?

Pentru ce? Pentru ce? Pentru ce? Pentru ce acest oribil joc cu revoleverele și cu panglicele celei mai grosolane farse?

Gardiștii vor începe acum seria parastaselor... în fiecare județ. Și nimeni nu va înțelege pentru ce oamenii au fost împușcați astă-toamnă în numele unor idei exaltate și recompensate acum...

Se zice că Gavrilă Marinescu va fi dat în judecată; Victor Iamandi, favoritul de ieri, se ascunde în gaură de șarpe; generalul Argeșanu mai râde ca un bou, dar inima îi e cât un purice...

Câte o să mai vedem.

Un gardist de seamă a spus prietenului meu C.: „Regele e acum prizonierul nostru...”

Principesa Iuliana a trecut Atlanticul cu cele 2 fiice ale sale și s-a instalat la Ottawa, în Canada. Am progresat: de la „Les Rois en Exil“, romanul lui Alphonse Daudet, am trecut la „Les Rois en Fuite“. Cine va scrie romanul lor?

Gerstenberg a spus lui Cecropid că atacul Angliei, cel mai îngrozitor și înverșunat atac din câte a fost vreodată, va începe zilele acestea...

Iugoslavia și Rusia au reluat raporturile diplomatice întrerupte de la întronarea Sovietelor. Miniștri plenipotențari au fost numiți la Belgrad și la Moscova...

Ovreei sunt în transe. În Franța caută toți să fugă în Spania, cu scule, cu devize, cu aur, cu nimic — cu ce pot. La granița spaniolă e o învălmășală de nedescris. S-ar fi arestat și patru domni care s-au legitimat ca secretarii lui Paul Reynaud, dar care duceau cu ei documente politice de cea mai mare importanță și care ar fi îngreunat sarcina marelui Pétain. Oamenii au fost arestați și documentele sechestrate...

Să mai vorbesc de ovreei noștri, săracii? Ordonanța de azi, semnată de Cotoi, principele păcii¹, în calitatea sa de șef de Stat Major al PN-ului, i-a osândit pur și simplu la moarte prin inaniție...

Blumenfeld a venit azi la mine descompus, ca și doctorul Katz care mă îngrijește cu atât devotament... Mama lor, tuturor Cotoilor prinți care persecută pe simpli Cotoi fără vină!

Miercuri, 26 iunie. Armistițiul franco-italian a ieșit mai puțin aspru decât mă așteptam. Mă așteptam la pretenții de ocupare a întregii coaste mediteranice a Franței, a Tunisiei, a Algeriei, a Siriei și a altor puncte africane. Nimic din toate astea; o simplă demilitarizare a zonelor din dreptul fronturilor, pe o adâncime de 50-100 de kilometri, în teritoriul francez...

Pe cât au fost italienii de relativ moderați în pretențiile lor, pe atât au plictisit lumea cu laudele pe care și le-au tras și cu fanfaronade de nemaîntrecute victorii la care s-au dedat până în ultima clipă a ostilităților. Dacă n-ar fi venit armistițiul, cele mai formidabile fortificații din lume ar fi fost înfrânte în câteva zile, Alpii ferecați prin care nimeni nu s-ar fi gândit să treacă vreodată ar fi fost luați în fugă și tricolorul italian ar fi falfăit pe Valea Ronului... Și toate astea fiindcă francezii

¹ Prostie. Mi-am adus aminte de Godoy, Prince de la Paix, favoritul Regelui Spaniei Carol și el, dar al IV-lea!

i-au lăsat să înainteze cu câțiva metri în ultima zi a luptelor... Italienii scumpi, scârboși macaronari mai sunteți!

În Camera Comunelor, Churchill a vorbit ieri despre evenimentele din Franța și a făcut câteva destăinuiri. Paul Reynaud, față de înaintarea inamicului și de stările din armata franceză a pus Guvernului britanic întrebarea dacă e dispus să dezlege pe cel francez de obligația de a nu încheia pace sau armistițiu decât împreună. Churchill a răspuns *nu*, dar a autorizat pe Reynaud să adreseze un apel de ajutor Statelor Unite... După răspunsul sosit din Washington, Guvernul francez a comunicat celui englez că acest răspuns era nesatisfăcător. Atunci Churchill a autorizat pe Reynaud să întrebe pe nemți în ce condiții ar fi dispuși să înceteze ostilitățile, fiindcă bineînțeles toate unitățile navale franceze s-ar refugia în prealabil în porturi englezești și ar fi puse la dispoziția Amiralității britanice... Churchill a și plecat spre Bordeaux să se înțeleagă mai de aproape cu Paul Reynaud, dar pe drum a aflat că acesta demisionase. Guvernul britanic consideră pe cel din Bordeaux ca un Guvern prizonier al nemților. Churchill nu știe ce raporturi va mai putea avea cu dânsul „prin gratiile de fier“, în tot cazul Anglia nu va uita poporul francez și-l va salva din sclavie, după ce va învinge pe Hitler (paște murgule). Guvernul britanic va susține orice încercare franceză de a lupta împotriva inamicului comun (aluzie la Guvernul francez înființat în Londra de către generalul de Gaulle) și în această privință Churchill a anunțat de mulțumire că coloniile franceze nu vor recunoaște armistițiul și vor lupta înainte. Cred că Churchill se înșală. Poate că în Maroc, generalul François să ia atitudine de răzvrătit, încolo nu...

Hitler a ordonat ca steagurile să falfăie 10 zile și clopotele să sune 7 zile, în toată Germania, în semn de bucurie pentru marea victorie hărăzită de Dumnezeu nemților...

Windsor-el mititel cu ducesa lui a șters-o din Franța. Valurile îl poartă ca și pe Paul Reynaud și pe Mandel (zice-se) spre malurile Angliei...

Cotoi, principele Păcii, a dat instrucțiuni speciale la Radio pentru pronunțarea numelui său. Nu cumva să se zică Urdăreanu, cum am pomenit cu toții, ci Urda (a deschis)-rianu!

Nimic mai caraghios decât pațachinele de la Radio belindu-și gura ca să pronunțe numele lui Cotoi, după ordin, căci numele lui Cotoi e proslăvit de dimineța până seara.

Ieri, la orele 13, Majestatea Sa și-a primit Guvernul întreg, venit să-l felicite pentru „marele act”. Tătărescu i-a tras un discurs după rețeta lui, vorbe goale înșirate, fără miez și fără sens. Regele a răspuns mai simplu, dar a avut prostul gust să vorbească de morală... În fața lui Cotoi, și cu Malaxa și cu Duduia la spate — orișicum, Sire...

În Belgia, deputații naționaliști flamanzi au cerut darea în judecată a membrilor Guvernului Pierlot, fiindcă au dezlegat pe soldați și funcționari de jurământul prestat Regelui — și a parlamentarilor care au părăsit țara și s-au întrunit în țară străină.

Irina Sturdza a fost aleasă ieri președinta Crucii Roșii. Acum câteva luni, Regele a cerut să fie dată afară din comitet fiindcă era gardistă... s-au schimbat vremurile...

Joi, 27 iunie. Văzut ieri pe Tătărescu. Face în pantaloni. Se teme că acum, cât mai sunt încă nemții prinși în Occident, în Anglia, vor veni și rușii și ungurii și bulgarii cu „notele lor”. Se teme mai puțin de unguri pe care îi țin nemții în mână, dar mai ales de ruși... care au și început să zboare deasupra teritoriului nostru. Au trecut și peste Cernăuți și s-a tras asupra lor. Nemții sunt foarte rezervați și Fabricius ar fi recomandat multă prudență și „înțelegere” cu rușii, *pe orice preț*, căci acum Germania nu poate nimic, dar că mai târziu va putea îndrepta lucrurile...

Am arătat lui Tătărescu că nu împărtășesc temerile lui și că declarațiile lui Fabricius mă miră căci nu corespund informațiilor mele. Temerile: ungurii și bulgarii nu ne vor ataca nici nu ne vor felicita fără învoirea Germaniei și a Italiei; rușii fac și ei în pantaloni față de germani, fiindcă știu că Germania poate oricând îndrepta o sută de divizii împotriva lor așa încât zborurile peste teritoriul nostru se explică prin grija de a ști dacă au sosit nemții la noi.¹ Declarațiile: Fabricius spune

¹ Zborurile rusești mai au probabil și alt scop. Noul ministru Lavrentiev a fost impresionat în călătoria sa de lucrările de fortificație și de numărul de trupe din Basarabia. Cum rușii ne consideră acum ca flancul drept al armatelor germane, probabil că au vrut să-și dea scama, după raportul lui Lavrentiev, de situația dintre Nistru și Prut.

una lui Tătărescu și alta mie. Din câte mi-a spus el mie, din câte mi-a spus și Neubacher și din comunicările făcute de Gerstenberg lui Cécropid rezultă că *dimpotrivă* nemții *nu vor* să ne apropiem de ruși și să ne înțelegem cu ei — și mai rezultă că în caz de pericol o armată germană suficientă, ca să bage pe ruși în draci, e disponibilă. Am adăugat — și atât mi-am permis în direcția punctului nevralgic al politicii noastre, în acest moment — *că probabil nemții vorbesc cu fiecare după încrederea ce le inspiră interlocutorul lor*.

Tătărescu a sărit pe ocazie ca să-mi declare că are toată încrederea nemților, că are cele mai bune relații cu ei, că le-a propus o alianță intimă și definitivă pe baza unui Memoriu în care a invocat toate argumentele istorice începând cu 1883... „Și ce ți-au răspuns?” — l-am întrebat eu. „Nimic, încă...” mi-a răspuns cu naivitate ușurat Guță...

Din politica externă am trecut la cea internă. Am fost amândoi de acord că FRN-ul dăduse faliment, că ideea mea inițială cu Regele în frunte fusese cea bună, că o simplă înlocuire a lui Vaida prin Rege nu era posibilă și că pentru șefia Suveranului, trebuia o formulă nouă. Am fost asemenea de acord că persoana lui Urdăreanu nu putea fi discutată: de vreme ce se recurgea la Vodă, era natural ca acesta să-și ia ca ajutor pe cine vrea el, pe omul său de încredere. Că ar fi fost mai bine ca Ernest să nu facă pe Napoleon, e altă chestiune asupra căreia am fost iar de acord. Asupra celui de-al treilea punct esențial al schimbărilor politice din săptămâna trecută, asupra cucuțării Gărzii de Fier în capul bucatelor n-am mai fost de acord. Eu am lămurit că învierea Gărzii e o mare greșală, *pe care nu o cer nici nemții*. Aceștia cer numai un lucru: ca simpatizanții lor din prima oră să nu mai fie împușcați, — dar de acolo până la pupături e o distanță!

Tătărescu a pretins că mai bine era ca acest curent viu, orice s-ar zice, să fie canalizat de Rege. Am replicat că toți oamenii aceștia veneau să se alăture de Rege *fără nici o sinceritate* și numai ca să se poată mișca și să poată lovi în liniște. „Cum vrei să cred eu — am conchis — în sinceritatea unui Ion Zelea Codreanu în fruntea pocăiților, când *știe* că Regele i-a ucis doi fii?”

Tătărescu pretinde că *nu* se va da un rol prea important gardiștilor. Poate un Subsecretariat sau două, în caz de remaniere, poate pe ici pe colea o prefectură. Despre dizolvarea Corpurilor Legiuitoare (!) nu e vorba...

Cum aflasem de dimineță că Mihalache și dl Lupu se solidarizează cu Maniu și nu intră în Partidul Națiunii, am întrebat pe dl prim-ministru cum rămâne cu dl Consilier Regal Jean Mihalache, de două ori

răzvrătit, și împotriva Partidului Unic și împotriva Senatului, cu care e în proces... Tătărescu mi-a adus atunci la cunoștință că Mihalache își dăduse demisia din sarcina de Consilier Regal¹...

Am mai fost de acord cu Tătărescu că s-a mers prea departe cu ovreii în reglementarea admiterii în noul partid. Nimic și nimeni nu cerea în țara noastră crearea a două categorii de cetățeni, pe care nici Constituția nu le încuviințează. Decretele trebuie astfel interpretate: ovreii nu vor putea face parte din consiliile de administrație și din comitetele de direcțiune ale colegiilor sau corpurilor constituite. Vor putea fi împiegați și chiar directori de întreprinderi și exercita profesiile liberale...

După ce am pus mai mult sau mai puțin țara la cale, Tătărescu mă întreabă dacă aș primi să intru într-un Guvern lărgit, prezidat de oricine (eufemism ca să nu spună că de el), Guvern menit să acopere răspunderea Regală, care nu trebuie lăsată să se expună singură furtunilor ce pot să vină, căci el, Tătărescu nu crede că vom putea scăpa fără sacrificii, acolo unde chiar argumentele etnice sunt împotriva noastră... Aceasta era chestiunea pe care voia să mi-o pună, când mi-a cerut la Clubul Miliardarilor să mă vadă peste 3 zile.

Am răspuns foarte simplu că n-am nici o ambiție de Guvern, că doresc să rămân ce sunt, dar că n-aș putea refuza concursul meu — fie și într-un loc de prefect — dacă acest concurs ar fi menit să aducă un cât de mic folos țării mele... Mulțumit, Tătărescu a întrebat: „Nu pleci din București zilele acestea?“ — „Nu“.

După Tătărescu am văzut pe Cancicov. Nu pricepea nimic (deși e un prieten al lui Urdăreanu) din toată bulversarea politică din zilele trecute. Considera mai ales pactul cu Garda de Fier ca o mare greșală. Despre Tătărescu mi-a spus că minte de câte ori deschide gura. Guvernul nu mai are nici o autoritate, nici chiar asupra funcționarilor din ministere. E anarhie peste tot. Cancicov mi-a dat o dovadă despre această anarhie, cuvântarea radiodifuzată ținută chiar ieri de dl dr. Simionescu, președintele „generațiunii naționaliste din 1922“ (!), abia contopit în Partidul Națiuni și al Majestății Sale, care a urlat 20 de minute cerând plecarea imediată a Guvernului de epave ale trecutului și înlocuirea lui prin „așii“ naționalismului integral. „Plecați, căci a venit rândul nostru!“ Iată lozincă acestor domni, difuzată pe socoteala Statului!

¹ Decretul prin care s-a primit această demisie a și apărut în ziarele de azi.

În ce privește „orientările pentru vremuri excepționale“ pe care le elaborează Consiliul Superior Economic, m-am pus repede de acord cu ministrul Economiei Naționale...

Agenția Reuter anunță că d.d. Herriot, Leon Blum și Paul Boncour sunt în Anglia. Despre Blum se spusese că fugise în America.

Hoover a ținut o mare cuvântare la Congresul Partidului Republican, în care a declarat că Aliții, în speță Anglia, trebuie ajutați materialmente de Statele Unite, cât se poate mai intens — dar fără a compromite America în război.

Candidatura lui Hoover a făcut mari progrese — iar șansele lui Roosevelt sunt în scădere. Repercuția dezastrelor asupra celui care, orice s-ar zice, a încurajat războiul prin atitudinea sa publică...

Repatrierea polonezilor de la noi e în plin curs. Până acum am scăpat de peste 3 500 De ne-am vedea scăpați de toți, că numai bucluri ne fac...

De ce a pierdut Franța războiul... iată un subiect asupra căruia începe să se scrie și să se vorbească din locuri competente. Pétain, mareșalul, a vorbit ieri la Radio. Cauza înfrângerii a fost înainte de toate ideea greșită că se poate combate cu aurul din bănci și cu blocada inamicului în locul efectivelor, armamentului și a artei de a întrebuița și efectivele și armamentul... Lipsa de efective a fost datorată în Franța lipsei de natalitate. Aceasta a scăzut în 10 ani de la 1 300 000 (circa) la 600 000 și ceva...

Ca Pétain vorbește și Weygand... și mulți alții...

Fabricius a telegrafiat la Ankara lui Papen „că individul trimis de România în Turcia“ (Radu Cruțescu) n-a avut buna-cuviință să-i facă o vizită la trecerea sa prin București, deși venise de la Berlin...

Sâmbătă, 29 iunie. De alaltăieri, joi seara, sunt iarăși „la mașină“, adică nu mai sunt om...

Joi dimineață la orele 11, mă pregăteam să ies din casă, când telefonul m-a chemat: Palatul Regal; eram poftit la „un Consiliu de Miniștri“, la orele 12,20...

N-am mai ieșit și m-am întrebat ce putea fi. Să fi fost o urmare a propunerilor lui Tătărescu, făcute totuși în mod atât de vag, de a intra în Guvern? O presupunere, care nu-mi părea totuși verosimilă, căci înainte de a mă convoca la un Consiliu, m-ar fi chemat Regele să „mă convingă“, sau ar fi venit Tătărescu să-mi mai vorbească... Să fie rușii? Să ne fi făcut o boroboată? Mi s-a strâns inima...

M-am îmbrăcat în uniformă și la orele 12 am plecat la Palat.

La Palat fusese aranjată o masă mare în sala Tronului, pentru Consiliu. Cum am ajuns sus am dat de Ghelmegeanu: „Ce e?“ — l-am întrebat. Era mai galben și mai descompus ca de obicei... Mi-a susurat: „Rușii...“ — „Bine, dar ce?“ — „Ultimatum...“ Mi s-au tăiat picioarele...

Încetul cu încetul, ne-am strâns cu toții. Eram toți Consilierii Regali, afară de Vaida¹, de Cuza, de mareșalul Prezan și de Văitoianu. Mihalache, prin demisia lui din ajun, a scăpat de răspundere... Mai erau prezenți și toți miniștrii, și generalul Țenescu, șeful Statului Major.

La ora 12½ a sosit Regele. Nu era abătut deloc. Regele a expus în trei cuvinte scopul convocării: hotărârea răspunsului de dat ultimatumului Guvernului sovietic și a dat cuvântul lui Tătărescu care ne-a povestit cele întâmplate: Davidescu, ministrul nostru la Moscova chemat de Molotov și înmânarea unei note prin care ni se cere *restituirea Basarabiei întregi și cesiunea părții de Nord a Bucovinei locuite de ucraineni*, conform unei hărți pe care a anexat-o notei.

Davidescu a neglijat să ne definească linia de demarcație cerută în Bucovina de ruși, așa încât la început și până ieri când am primit lămuririle cerute de mine, ne-am legănat cu nădejdea că această linie în cel mai rău caz ar fi trebuit să urmeze Prutul și să ne lase Cernăuțiul...

Ultimatumul rusesc ne da termen până la orele 12 noaptea (în acea zi de joi (ora 11 la noi). În caz de neacceptare, acțiune militară a doua zi...

După expunerea lui Tătărescu, care ne-a mai spus că sondajele în vederea unui ajutor posibil din partea Germaniei și Italiei fuseseră negative, Regele care deschisese ședința cu cuvintele: „Ne găsim în unul din momentele cele mai critice din câte ne-am găsit de foarte mulți ani

și v-am chemat pentru a vă cere sfatul...“, a chemat pe rând la vorbă pe cei prezenți. Dau aici, în două cuvinte, părerile celor de față în ordinea în care le-au exprimat.

Întâi a vorbit *Mironescu*. Pentru respingerea ultimatumului și declararea de război, *dacă armata e în măsură să se bată cu rușii!!!*

Pentru a lămuri acest din urmă punct, Regele dă imediat cuvântul generalului *Țenescu*. Acesta arată cu cifre și date în mână că armata nu poate să reziste rușilor, de 6 ori mai numeroși, cu divizii motorizate, cu tancuri grele, cu o aviație de 6 ori mai mare (numai pe frontul nostru). Planul nostru a fost să rezistăm numai timpul necesar pentru sosirea unui aliat...

Iorga. Pe cât a fost Mironescu de scurt, pe atât a fost Iorga de lung. Invectiva contra pregătirii armatei. S-a cheltuit mult ca să nu avem nimic. Să ne batem totuși, pentru onoare. Or muri câți or muri — cei care vor scăpa și vor mai trăi, vor cunoaște vremuri mai bune... Respingerea ultimatumului rușinos și război...

Dr. Angelescu. Respingerea ultimatumului și război.

Argetoianu. Eu declar ritos că sunt contra unui război cu Rusia. A începe un război cu Rusia, cu riscul de a fi atacați din spate de unguri și de bulgari, ar fi o nebunie. Nu ne putem bate singuri. Trebuie în toată această afacere să hotărâm în înțelegere cu Germania. Dacă Germania ne sfătuiește să primim ultimatumul, să-l primim. Dacă, cum nu mă îndoiesc, Germania va câștiga războiul, ea va avea tot interesul să reîntregească România, aceasta cu atât mai mult cu cât nu mă îndoiesc că războiul actual se va termina cu unul între Germania și Rusia.

Esențialul pentru noi e să nu ne distrugem armata degeaba contra Rusiei, care ne va înfrânge și ne va lua îndoite; să facem partea focului, să ne retragem, să ne păstrăm armata intactă ca să ne apărăm împotriva ungarilor sau bulgarilor, contra cărora ne putem bate cu succes. Concluzie: să protestăm, contra abuzului de forță, dar să primim condițiile Sovietelor, oricât de dureroase ar fi...

Balif. Respingere și război.

Victor Iamandi. Idem.

Victor Antonescu. Și așa, și așa. Să ne batem, dar numai puțin. Un ceas pe zi?

Ciobanu. Respingere și război.

Silviu Dragomir. Idem.

Traian Pop. Idem.

Gigurtu. Pentru primirea ultimatumului.

Christu. Răspuns simplu: „Sunt de părerea d-lui Argetoianu“.

Dr. Hortolomei. Respingere și război.

¹ La ședința de seară a participat și Vaida, sosit de la Brașov.

Cancicov. „Sunt de părerea d-lui Argetoianu“.

Slăvescu. Primirea ultimatumului.

Ralea. Idem.

Grl Ilcuș. Idem. Nu ne putem bate.

Giurescu. E de părerea d-lui Argetoianu.

Bentoiu. Pentru primirea ultimatumului.

Portocală. Idem.

Ghelmegeanu. E de părerea d-lui Argetoianu.

Mitiță Constantinescu. (Regele îi dă cuvântul spunându-i: „Mitiță, fii scurt...!“). Vorbește de coordonate, spune prostii inutile și conchide la primirea ultimatumului.

Andrei. Primirea ultimatumului.

Macovei. E de părerea d-lui Argetoianu.

Urdăreanu. Face pe farsorul. Demnitatea Regelui nu-i permite să primească o umilire fără să reacționeze. *Să mobilizăm* și să cerem să tratăm...

Tătărescu. Expune că frontul pe care ne rezemam s-a prăbușit și că altul nu a fost ridicat în loc... N-avem altă soluție decât să ne plecăm — dar să încercăm să mai îmbunătățim condițiile.

Tătărescu mai informează Consiliul că Regele s-a adresat personal Germaniei și Italiei și că se așteaptă răspunsurile...

Se hotărăște să se trimită la Moscova, ca răspuns ultimatumului, o telegramă prin care să se întrebe despre locul și data la care plenipotențiarii noștri se vor putea întâlni cu cei sovietici...

Regele se ridică, dar ne declară convocați în permanență. Să plecăm fiecare pe acasă și să așteptăm să fim rechemati.

Atitudinea mea în Consiliu a impresionat și a raliat majoritatea...

Toată după-amiază de joi am stat acasă, tâmpit, incapabil să scriu o slovă. Prieteni mulți au venit să mă vadă, toți au aprobat atitudinea mea.

Am fost rechemat la Palat la ora 9. Răspunsurile Germaniei și Italiei sunt negative. Nu pot să intervină. Vor interveni însă la Budapesta și la Sofia ca să mențină acolo liniște. Tătărescu citește textul telegrammei trimise pe 4 căi la Moscova, ca să ajungă înainte de expirarea termenului ultimatumului.

Pentru cazul în care răspunsul nostru ar fi judecat insuficient, reîncepe discuția de la amiază ca să se hotărască dacă admitem o capitulare pur și simplu. Se repetă mărturisirile de la prima ședință cu următoarele schimbări: Mironescu, Balif și Urdăreanu trec de partea noastră, a celor care cu inima sfâșiată primim ultimatumul. La această ședință de seară asistă și Vaida, sosit de la Brașov, care e și el de părere să primim ultimatumul...

După ședință, Regele ne oprește pe Vaida și pe mine și ne roagă succesiv, cu lacrimile în ochi, să nu-l lăsăm singur și să intrăm în Guvern, Vaida fără portofoliu, iar eu la Externe. Vaida primește. Sunt silit să primesc și eu — un refuz în asemenea împrejurări ar fi fost un act de lașitate și un abandon al țării mele. Pun o singură condiție: să fiu lăsat să fac politica mea, care va merge până la o alianță cu Germania... Condiția e primită... Așteptăm, Tătărescu, Vaida și cu mine, la Palat, să treacă termenul ultimatumului ca să vedem dacă nu cumva rușii atacă.. Suntem buimăciți... Vaida, Sidorovici (la Propagandă, în locul lui Giurescu!!!) și Nistor, fără portofoliu și eu, depunem jurământul... La orele 1,20 nici o știre de atac — în schimb o telegramă de la Moscova. Răspunsul nostru declarat insuficient. Ni se enumeră o serie de condiții care trebuie primite până a doua zi, vineri la amiază...

Consfătuire cu Regele: le primim. Telegramă la Moscova, de data asta semnată de mine. Mă culc la ora 4½ dimineața...

Vineri la ora 11 am luat Ministerul în primire.

La orele 16 Consiliul de Miniștri unde fac o scurtă dar emoționantă expunere a situației și completez informația miniștrilor cu cele întâmplate din ajun — după ridicarea ședinței de seară a Consiliului de Co-roană — și până atunci.

La orele 17 la Consiliul Superior Economic — transmit președinția lui C. Angelescu, vicepreședinte.

La orele 18 primesc pe Fabricius și pun primul jalon al unei ere noi. E încântat. La orele 19 primesc pe Lavrentiev cu Kokuliev — oribil — și le cer permisiunea de mergere la Odessa pentru delegații noștri în comisia specială ce se va întocmi în acel oraș.

Azi-dimineață la ora 11, la Palat. Întâi singur, apoi cu Tătărescu. Cer Regelui să se gândească asupra unui plan politic pentru viitor. Trebuie să prevedem toate ipotezele față de cererile posibile ale Ungariei și ale Bulgariei. Regele e de acord și ne cere o renunțare formală la garanțiile anglo-franceze. Reticențe din partea lui Tătărescu. Aprobare fără rezervă din partea mea. Nu ne aduc nici un folos și stau ca un grăunte de nisip în ochiul Berlinului. Convenim să fac declarația de renunțare pe prilejul expozeului din Parlament, căci Camera și Senatul au fost convocate pe ziua de azi, dar ședință va fi amânată pe luni, 1 iulie. Pe Fabricius îl voi preveni însă în aceeași zi de sâmbătă.

La orele 17 Fabricius la mine. Ca gaj al celor spuse de mine în ajun îi dau vestea renunțării la garanții. E foarte mulțumit.

Informez și pe Ghigi, care s-a prezentat la mine, după Fabricius. Amândoi îmi dau știri liniștitoare despre cele ce se petrec la Budapesta și Sofia.

Totuși la orele 19½ Bardossy vine cu o falcă în cer și una în pământ să-mi ceară explicații despre mobilizare, idioata de mobilizare. Nota pe care mi-o lasă fiind cam seacă, îl rog să treacă mâine după răspuns...

Duminică, 30 iunie. Evacuarea Basarabiei și Bucovinei de Nord și ocuparea nenorocitelor provincii se face cu încurcături, cu frecături, cu ciocniri între ruși și noi, în mijlocul jalei și a neputinței... Bat într-una depeșe la Moscova, dar fără mare folos.

Din nenorocire chiar și ai noștri se poartă rău... Soldații basarabeni fug de la tunuri, aruncă armele și se duc acasă... Nu vor să treacă Prutul în Vechiul Regat!

Bardossy la mine azi-dimineață la ora 10. L-am împăcat — dar i-am remis o notă tot atât de seacă ca a lui. I-am cerut să înceteze atacurile presei ungurești împotriva noastră. Mi-a promis, dacă încetează și articolele antimaghiare în ziarele noastre. Am făgăduit la rândul meu.

Fabricius la mine azi după-masă. *Ordine* au fost date de Berlin la Budapesta, să se astâmpere. Din toate știrile ce-mi sosesc de ieri, pare că putem conta pe pace, pentru moment și dinspre Bulgaria și dinspre Ungaria. De Ungaria nu mă tem câtă vreme nemții vor avea nevoie de petrol, căci drumurile petrolului românesc trec prin țara ungarilor. De Bulgaria iarăși nu mi-e frică să se miște cât timp știu că turcii le vor sări în spinare dacă ne atacă. Și deocamdată turcii ne-au declarat și la Ankara și la București, că se țin de clauzele Pactului Balcanic...

Singura mea teamă sunt și rămân tot rușii... Numai să nu ne mai ceară ceva... Și aci tot nemții și petrolul ne vor scăpa.

Am hotărât cu Tătărescu să amânăm pe poimâine, marți, ședința Comisiilor parlamentare de politică externă la Cameră, ca să le facem să cadă mai aproape de sfârșitul ocupării Basarabiei și Bucovinei de Nord. Să nu se zburlească muscalii de ce s-o spune la Cameră și să se răzbune asupra a lor noștri pe care îi au în mână.

Tătărescu crede că trebuie să refacem Ministerul, cu elemente simpatizante cu Germania și simpatizate de Germania... Atunci cel dintâi care trebuie să plece ar fi el...

Din Basarabia ne vin și știri întristătoare. Soldații basarabeni părăsesc tunurile, în artilerie și aruncă puștile, în infanterie, ca să plece acasă și să nu treacă Prutul.

Pretutindenii ovreii se conduc foarte prost, pun focul, devalizează și omoară chiar.

Se zice că la Chișinău a fost numit primar deputatul nostru Bivol — ispravnic la Bălți, Leanca și la Chișinău, Mătă.

Mă miră. La Cernăuți a fost numit primar un jidan. Pricep. Fabricius e furios, căci mai ales nemții au fost molestați de jidani...

Luni, 1 iulie. M-au lăsat să dorm, ca să aflu azi-dimineață atacurile bandelor ungurești dintre Halmei și Sighet. Vreo zece pichete românești au fost atacate aseară între orele 10 și 1 după miezul nopții. Câteva pichete au fost arse; în unele locuri ele au fost cucerite de unguri — pretutindenii au fost însă reluate de români. Printre comitagi se semnalează și soldați. Raportul Statului Major vorbește de aruncătoare de mine, de mitraliere, într-un loc chiar de tunuri! Vreo 60–100 de unguri au rămas pe teren, morți și răniți. Avem și noi pierderi, dar neînsemnate (?).

Am protestat imediat la Budapesta. Am chemat pe Fabricius și pe Ghigi, le-am povestit cele întâmplate și le-am declarat lămurit că, dacă ungurii caută război, război vor avea și imediat. Reprezentanții Germaniei și Italiei au părut foarte impresionați și au plecat să telegrafieze la Berlin și la Roma...

Cu câteva minute înaintea lor a sosit la minister domnul Bardossy cu o notă prin care îmi semnifică că explicațiile date de Guvernul român cu privire la mobilizare erau insuficiente. L-am primit bine... Se făcea că nu știe despre cele petrecute azi-noapte. I-am arătat că *astea* erau la ordinea zilei, nu mobilizarea noastră.

Și pe frontul Cadrilaterului au fost incidente între câteva pichete, dar fără victime omenești. Enervare pretutindenii, explicabil. Ministrul Bulgariei înțelegător și amabil a telefonat îndată la Sofia și măsuri au fost ordonate pentru ca asemenea incidente să fie evitate...

Balbo a fost ucis în aer. S-a spus întâi că în luptă. După ultimele telegrame se pare că a fost un accident căci au fost 9 persoane ucise cu

dânsul; aeroplanul care îi purta pe toți a căzut în flăcări... Am trimis pe Crețeanu să prezinte lui Ghigi condoleanțele Guvernului.

Ghiță Cruțescu a telegrafiat aseară că subsecretarul de Stat unguresc de la Externe, vorbind de *nebunii* care cer Transilvania, a afirmat că oamenii cu scaun la cap se mulțumesc cu 50% din aceste cereri...

Partidul Națiunii face azi un călduros apel la solidaritatea poporului românesc. În manifest sunt lucruri bune și sunt spuse cum trebuie — păcat că totul e semnat de „Fleur-de-bidet“ — am numit pe dl Ernest Urdăreanu...

De azi înainte toate localurile de petrecere, restaurantele, teatrele, cinematografele vor trebui să fie închise la orele 23. Cine va răspândi zvonuri alarmante, știri necontrolate etc., oriunde, chiar în localuri închise, ca cluburile, va fi trimis la lagăr de concentrare...

Guvernul francez a părăsit Bordeaux. Președintele Republicii și Guvernul s-au stabilit la Clermont-Ferrand.

Chamberlain a vorbit la Radio și a declarat că Anglia se va bate până la victorie și că nici un englez nu admite pacea înainte...

Așa nu poate să meargă.

Regele a chemat aseară pe Fabricius să-i spună că vrea numaidecât alianță militară cu Germania... Acum s-a deșteptat! Fabricius i-a spus că va transmite dorința Majestății Sale, dar că trebuie să prevină de la început pe Rege că de o solidarizare a Germaniei împotriva Rusiei, nu poate fi vorba acum...

Azi-dimineață la ora 8 Urdăreanu a telefonat lui Fabricius, după rezultat!!! Îmi povestea neamțul și-mi plesnea obrazul de rușine...

Bineînțeles, aceste demersuri fără știința mea... Dacă i-a cuprins Sus, diareea, în așa hal, să-și aleagă un ministru de Externe în haznaua lor; eu nu pot duce față de opinia publică răspunderea prostiilor pe care le comite zilnic banda neagră (mobilizarea, lepădarea tardivă a

garanțiilor engleze, atacurile în presă împotriva vecinilor și ovreilor etc.).

O explicație devine indispensabilă, cu consecințele ei...

Marți, 2 iulie. Budapesta nu urlă, nu reclamă, după cum mă așteptam după cei 100 de paladini răpuși de grănicerii noștri. Csaky pretinde că nu s-a întâmplat nimic... Se vede că intervenția germană a fost puternică. Csaky a mai spus lui Cruțescu că are greutăți cu opinia publică din Ungaria, că va fi interelat, că nu va răspunde etc. Și a adăugat, că de ce nu răspundem la invitația făcută prin Iugoslavia și Italia, să negociem în doi. Răspund: înainte de toate fiindcă nici o invitație n-a fost făcută nici prin Italia, nici prin Iugoslavia... Csaky a chemat pe Bardossy la Budapesta, *ad informandum*...

Se poate zice că incidentul de pe granița ungurească „a fait long peu“ (a tărăgănat).

Incidentul cu bulgarii aplanat cu ușurință. Găsit multă bunăvoință la Sofia.

Ieri la ora 6 Consiliul de Miniștri. Am declarat solemn că o *îndrumare nouă* începe în politica externă: România renunță la garanțiile anglo-franceze din 13 aprilie 1939. Comunicat. Efort enorm, ediții speciale. Toată lumea aprobă alăturarea de Germania...

Înapoiat acasă, în pat, sir Reginald Hoare mă prinde cu telefonul. E furios, mă înjură — îl rog să se calmeze, și-l poftesc azi la ora 10½ la minister. A venit, l-am împăcat.

Am văzut apoi succesiv pe Avakumovici (încântat — ne-am apropiat de politica sârbească), pe turcul, mulțumit și el căci astfel a scăpat și Guvernul său de dandanaua Dardanelelor (libertatea eventuală, cu supărarea Rusiei, a flotei engleze pentru un eventual sprijin al nostru!!! Inverosimil, după câte s-au întâmplat!) Văzut și pe grecul Collas, mulțumit și el...

Am spus balcanicilor: „Rien n'est changé de notre côté parmi les hommes ce n'est que la rapoort des hommes, avec les dieux qui sont changés! Et ce n'est pas de notre faute s'il y a en une révolution dans l'Olympe!“ (Nimic nu s-a schimbat din partea noastră în privința oamenilor, s-au schimbat numai relațiile oamenilor cu zeii. Și nu e vina noastră dacă a avut loc o revoluție în Olimp).

Halul în care sunt generalii noștri e îngrijorător. Au venit să ne spună că trebuie să sară în aer toate podurile de pe Prut, fiindcă rușii

vor să treacă în Vechiul Regat... Și speriați ne-au povestit că ne ceruseră capul de pod de la Galați, că comandantul nostru refuzase, că atunci tancuri sovietice s-au precipitat și au trecut podul. La ieșirea din pod, primul tanc a fost doborât de artileria noastră, că tancul astfel căzut a barat șoseaua și celelalte s-au oprit. Rușii au deschis un foc de artilerie, la care am răspuns și noi. Tancurile rusești s-au îndepărtat atunci spre Nord, ca să manevreze și să coboare de-a lungul Brateșului... Atacuri similare s-ar putea produce și la celelalte poduri, că prin urmare trebuie să le aruncăm în aer. Discuție mare s-a încins între noi și cu greu am putut obține, noi civilii să nu se arunce în aer decât podul de la Reni...

Azi-noapte la orele 1,40 o telegramă de la Odessa a început să-mi lămurească situația și azi de dimineață rapoarte complementare au lămurit-o de tot. Telegrama comunica un proiect de convenție pentru evacuarea Basarabiei, pe baza căruia trupele rusești trebuiau să ajungă la Prut ieri la orele 14, — în contradicție cu prima convenție în virtutea căreia această linie nu trebuia atinsă de ruși decât astă-seară. Delegații noștri refuzau să semneze această nouă convenție și cereau instrucțiuni.¹ Rapoartele complementare lămureau că pe baza noilor propuneri propuse la Odessa, rușii ceruseră să ocupe *capul de pod dinspre Reni* și că ai noștri refuzaseră pe temeiul vechilor instrucțiuni... *Faimosul tanc doborât se rezeșise să ocupe capul de pod dinspre Reni* și fusese doborât pe malul sâng al Prutului. Lupta s-a închis apoi pentru apărarea *acestui* cap de pod. Rușii n-au încercat niciodată să treacă Prutul și podul a fost aruncat în aer degeaba...

Neubacher la mine. A petrecut ziua de ieri la Galați, unde s-a dus cu avionul ca să treacă de acolo în Basarabia, să se ocupe de nemți și de investițiile nemțești. Rușii l-au rugat să nu vină în Basarabia decât după termenul fixat pentru întreaga ocupare a ținutului (astă-seară la ora 12 noaptea). Neubacher s-a supus și s-a înapoiat ieri-seara târziu la București, urmând să replece mâine joi, ca să-și îndeplinească misiunea. Fiind însă la Galați, s-a plimbat în tot orașul într-un automobil cu fanion german. S-a răspândit zvonul că „un ministru german“ a sosit în oraș și prestigiul german, spunea cu mândrie Neubacher, e atât de mare, încât toată panica a dispărut ca prin încântare, ovreii țănoși și ucrainenii, care așteptau zgomotos repatrierea, au amuțit și au intrat în

¹ Li s-a telegrafiat că nu mai era cazul să semneze nimic, deoarece evacuarea Basarabiei era terminată.

gaură de șarpe... Până și rușii dincolo de pod s-au astâmpărat, căci Neubacher s-a dus cu fanionul său până pe linie... Neubacher pretinde că nu este nici un pericol ca rușii să treacă Prutul...

Azi la ora 4, ședință la Senat. A prezidat Anibal Teodorescu. Eu eram pe banca ministerială. S-a observat un minut de reculegere și s-a ridicat imediat ședința în semn de doliu.

Am fost primit cu multă, multă căldură de senatori, dar toți înjurau pe Tătărescu și ce este mai grav, pe Rege. Simptomatic: dacă aceasta este atmosfera printre senatori, toți numiți de Rege și care până acum o lună se tăvăleau în praf la simpla enunțare a numelui Suveranului, ce trebuie să fie în cercurile mai puțin dependente *de Sus* și în straturile poporului.

Îngrijorător, pentru M.S. ...

Mareșalul Pétain și Guvernul francez vor întruni Adunarea Națională pentru votarea unor noi legi constituționale. Se zice că se va conserva Statului forma republicană, dar că se va da Executivului drepturi mult mai mari și că se vor îngădui libertățile exagerate, care au dus Franța în halul de azi...

O nouă nebunie a Regelui. Fără să mă întrebe nici pe mine, nici pe Tătărescu, nici pe Vaida, a trimis pe Victor Moldovan la Berlin, *să obțină o alianță militară grabnică?!!* E de necrezut, dar e așa! Am aflat lucrul prin însuși Victor Moldovan care a venit să-mi ceară sfaturi și *să mă întrebe cu cine să vorbească !!!* Ce să-i spun? „Mergi d-ta prin cafenele, fă cunoștințe și caută să vorbești bine de România, dar să nu te pună dracul să vorbești de alianța militară, *că ai de-a face* cu mine!“ Moldovan a rămas nedumirit...

Azi la miezul nopții se termină tragedia evacuării și ocupării Basarabiei. Mâine la amiază mă voi prezenta Regelui, îi voi spune „ma fașon de penser“ (modul meu de a gândi) și-mi voi da demisia. Am trecut hopul, pot să plec. Cu omul acesta nu e nimic de făcut!...

Vineri, 5 iulie. Sunt liber de răspunderi directe... dar nu și de griji! Iată cum s-au petrecut lucrurile: miercuri seara, între orele 7 și 8 ne-am întrunit din nou la Externe, Tătărescu, Vaida și cu mine să discutăm

asupra situației. Cu Tătărescu mai vorbisem eu. El recunoștea că nu mai poate merge. Eu am mărturisit că vârsta și sănătatea mea nu mi-ar permite să-i iau, eventual, succesiunea. Și nu mă atrăgea nici oribila sarcină de a prezida la sacrificiile teritoriale ce ne vor mai fi desigur impuse și nici perspectiva de a colabora cu un Rege de care nu mă mai leagă nimic. El zicea că în afară de mine nu vede pe nimeni, și că, el ca să-mi ușureze sarcina, ar primi să fie vicepreședinte al Consiliului sub mine... Rămăsese să mai vorbim...

Între timp, situația noastră a fiecăruia se lămurise. După cele întâmplate la Cameră¹ și la Senat, Tătărescu ne-a declarat că nu mai putea trăgăna: trebuia să lase altuia locul... Vaida a replicat numaidecât că dacă nu-și dă Tătărescu demisia și-o dă el, și a scos o hârtie gata scrisă din buzunar. Demisia era întemeiată pe nesocotirea sa și a Ardealului prin trimiterea lui Moldovan la Berlin — o aflase și dânsul — și pe faptul că escrocul Vornic (cel cu bornele lui Aurel Dobrescu, condamnat) fusese numit de Urdăreanu mare redactor al ordinelor și manifestelor semnate de dl șef de Stat Major al Partidului Națiunii...

Am declarat la rândul meu că fixasem ziua de joi pentru o răfuială cu Majestatea Sa din care foarte probabil urma să iasă demisia mea.

Am convenit să renunțăm, Vaida la demisie și cu la răfuială și să meargă Tătărescu chiar în acea seară la Palat, cu demisia întregului Guvern.

Ne-am dus fiecare la treburile noastre și să ne culcăm. Ieri-dimineață iau *Universul* și citesc cu mirare demisia lui Urdăreanu din postul de șef de Stat Major (!) al PN-ului și numirea lui Gigurtu în locul lui... M-am întrebat: aruncare de leș și dizgrație pentru Urdăreanu, sau pregătire pentru un Guvern Gigurtu? Această a doua ipoteză era cea adevărată...

Trebuie să adaug că miercuri seara, pe când deliberam cu Tătărescu și Vaida, a venit Fabricius pentru o chestiune secundară în realitate, cred eu, ca să-mi spună că sosise răspunsul de la Berlin, la chestiunea pusă de Rege duminică cu atâta indiscreție și cu atâta insistență: răspunsul era *da, dar cu condiția să ne înțelegem întâi cu Ungaria și cu Bulgaria și să dăm răspunsul până azi vineri, la amiază*... Nu era un ultimatum de război, dar unul de alianță militară, în speranța probabil că să spunem *nu* și să scape astfel de plictiscala cererii noastre, *care în conjunctura actuală nu convenea deloc Guvernului german*... Mărturisesc că n-am fost prea tare impresionat; nu mă mai îndoiam de mult

că trebuie să cedăm ceva și Ungariei și Bulgariei, și socoteam că era mai bine să tratăm acum cât timp Germania avea nevoie de petrolul nostru, decât după sfârșitul ostilităților când Germania n-ar mai fi avut aceleași interese în România și pentru menținerea păcii pe drumul petrolului sfânt... Promisem pe Fabricius într-un mic Cabinet și mă rugase să nu spun nimic lui Tătărescu și lui Vaida (știa că erau la mine) căci trebuia să comunice întâi răspunsul Berlinului la Palat... Nici n-am spus nimic, așa încât destăinuirea lui Fabricius n-a influențat hotărârile noastre. Dar știrea de la Berlin a influențat adânc *Sus* și a contribuit cred mult la hotărârea de panică luată de Rege.

M-am îmbrăcat și la ora 8½ Tătărescu mi-a telefonat că merge la Palat și că de acolo vine la mine. A și venit pe la ora 9½ și iată ce mi-a povestit. Fusese seara în ajun și expusese Regelui motivele pentru care se vede silit să dea demisia Guvernului. Regele a mai vorbit de posibilitatea unei remanieri¹, dar și-a dat repede seama că nu mai era nimic de făcut și a primit în principiu demisia, spunând lui Tătărescu să vină a doua zi la ora 9 (adică ieri, joi) și-i va da un răspuns definitiv, că vroia să se mai gândească. A adăugat că, dacă îi va primi definitiv demisia, va merge la un Guvern de extremă dreaptă, *germanofil* sadea.

Tătărescu a mai stat să-l convingă că ar fi o greșală, dar Regele s-a închis în sine însuși și n-a mai spus nimic.

„Când am plecat de la Palat — povestea Tătărescu — am avut impresia că va face un Minister numai cu Garda de Fier...” ... Când s-a înapoiat la ora 9 dimineața, Regele a spus lui Tătărescu că îi primește demisia, să strângă Consiliul și să vină la orele 11 cu hârtia oficială. A adăugat că s-a hotărât să formeze un Minister prezidat de Gigurtu (!!!) cu un general ca vicepreședinte, cu trei gardiști: Sima, Noveanu și Dănulescu — cu Leon la Finanțe, cu mine la Externe (!) și încolo numai generali... A rugat pe Tătărescu să-mi ceară să rămân la Externe, ca un serviciu personal — și gata. Ascultam și nu-mi venea să cred. Minister prezidat de Gigurtu, de același Gigurtu socotit opt zile înainte incapabil să fie ministru de Externe — cu același Gigurtu pe care Legația germană îl caracterizase om de a 7-a mână și de numirea căruia nu se încântase deloc! Și din puțoi din Garda de Fier să facă miniștri!

Și toate acestea când țara era în convulsii și inamicii ne pândeau pe trei granițe! Înnebunesc! Tătărescu pretinde că Regele nu se culcase toată noaptea, că era istovit, și că nu era nimic de făcut. Ba mai adăuga: „Să fim mulțumiți că e Gigurtu și nu e Sima...”

¹ În ședința de miercuri de la Cameră erau să izbucnească toți deputații împotriva lui...

¹ Tot ce povestește Tătărescu trebuie primit cu rezervă, căci mitomania lui e îndeobște cunoscută...

Am rugat pe Tătărescu să spună la ora 11 când va merge cu demisia că nu putea fi vorba de acceptarea mea.

Pentru mine nu erau decât două soluții, una bună și una rea. Cea bună: un Guvern cu reprezentanții tuturor curentelor noastre politice, cu oamenii experimentați ai țării. Propuneam în fruntea acestui Minister (un fel de ministru gen mareșal Pétain) pe mareșalul Prezan și mă angajam — dacă această formulă ar fi primită — să aduc consimțământul lui Dinu Brătianu și al lui Maniu¹ (Pe care aceștia l-au și adus în persoană Regelui, câteva ceasuri mai târziu) și să conving Legația germană să primească pe Prezan cu aceeași favoare cu care a primit în Franța pe Pétain. Căci cu toate ultimele pe care le primim, cam la Guverne de capitulare am ajuns și noi...

Situația cea rea era multiplă, *era orice Guvern de panică*. Din aceea, Regele a ales pe cea mai rea: una care fără să satisfacă pe nemți, va provoca pe ruși și va demoraliza țara. În acel moment, mărturisesc că nu-mi închipuiam încă că va ieși și mai rău, cu un Priboianu, samsar veros, la Armament, cu un Manoilescu la Externe, cu un Stan Ghițescu în P.M. ...

La ora 10¼ Tătărescu ne-a întrunit pe miniștri și ne-a anunțat oficial demisia Cabinetului.

La ora 11 a dus demisia la Palat.

La ora 12½ vreo 12 oameni politici cu Maniu și Dinu Brătianu în frunte au depus la Palat un Memoriu prin care arătau că Regele duce țara la prăbușire.

La ora 13, semnatarii Memoriului au fost aduși la Palat, așa cum au fost găsiți, în vestoane și în dril și au fost primiți în audiență colectivă (ceea ce nu s-a mai întâmplat niciodată). Au fost acolo, pe lângă Dinu Brătianu și Maniu, dr. Costinescu, Stelian Popescu, Madgearu, Mihai Popovici, Chirculescu și alții. Au vorbit numai Dinu Brătianu și Maniu. Dinu Brătianu a fost mai puțin violent în formă ca Maniu, dar se spune că mai dârz. Regele schimba fețe-fețe. La sfârșit și Brătianu și Maniu au declarat că erau la dispoziția Coroanei, pentru un Guvern național. Roșu ca un rac, Regele a răspuns de sus, că era tot atât de bun român ca dâșii, că n-avea nevoie de sfatul și de colaborarea lor și că *era hotărât să lucreze cu generațiile tinere*. Oamenii au plecat de acolo consternați, conștienți că cu acest om nu mai era nimic de făcut... Nici nu le-a strâns mâna...

La ora 4½ m-am dus la Regina Elisabeta, care-mi comunicase dimineața la ora 10, prin Scanavi, că vrea să mă vadă. M-a ținut un ceas, de vorbă în trei, ea, „Sandi“ și eu. Am putut constata o dată mai mult că

întreaga familie e în panică. Mi-a mărturisit că mă chemase ca să mai afle cum stau lucrurile, căci cu frate-său nu poate vorbi nimic, e veșnic Urdăreanu între ei — și să-mi ceară un sfat, căci nu vrea să *se lase să fie ucisă pe loc*...

Am încurajat-o, dar nu i-am ascuns că pericolul anarhiei interne e mare și că frățiorul ei face tot ce poate să ducă țara de răpă... A recunoscut-o și dânsa. Am spus atunci mai departe că are o datorie, să meargă să vorbească răspicat cu Regele. Să-l vestească că e ceasul al 11-lea ca să-și scape Coroana și capul. Toate straturile sociale, de la cele rurale până la cele intelectuale din orașe — oamenii de dreapta ca și cei de stânga, toți se ridică astăzi împotriva Regelui. Nu mai are cu dânsul decât pe Urdăreanu, pe Buchmann și pe Malaxa... Dacă vrea să mai scape să facă repede un Guvern de unire naționale și să se descolorosească de Camarilă, „die Klicke“, cum zic nemții, căci de scăpat tot n-o scapă, dacă nu o va băga el în pușcărie, o va băga-o Berlinul... Elisabeta mi-a promis că va face demersul pe care i-l cer, dar că n-are multe șanse să reușească. „Să-mi împac cel puțin conștiința“ a încheiat ea...

Guvernul a depus ieri jurământul la orele 15, dar nu tot. Hans Otto Roth nu-l depusese încă azi-dimineață la ora 10, când a venit să mă întrebe ce să facă. Părea disperat: „Ăsta e Guvern, domnule ministru?“ repeta omul într-una. Era convins că nu poate ține nici o săptămână, ce să se mai facă de răs, intrând într-însul... Roth nu e om să vorbească de unul singur — dacă vorbea așa, e că trecuse pe la Fabricius și simțise vântul care sufla la Legația germană... Știu prin Cecoprid, că nemții nu sunt deloc încântați de noua formație. Ei ar fi voit un *Guvern serios*, care să facă politică alături de dâșii, nu un Guvern de caraghioși. Eu unul am sfătuit pe Hans Otto Roth să primească, atât ar mai lipsi ca singurul neamț din Guvern să dezerteze...

Mi se spune că și gardiștii n-au vrut să intre în Guvern și că au primit cu sila. Printre legionari e un curent teribil împotriva Regelui. Dinu Arion și G. I. Manu *au fost însărcinați să mi-o spună*...

Nu pricep pentru ce darea de seamă a ședinței comisiilor de politică externă ale Parlamentului, de marți, a fost din nou reprodușă în ziarele de azi-dimineață (evident din ordin) reducându-se cuvântarea lui Tătărescu la câteva rânduri, dar publicându-se în schimb, *in extenso*, cuvântarea lui Iorga, o parte din cuvântarea lui Ciobanu și aproximativ cuvintele mele de la sfârșitul ședinței. Ba pricep: Iorga a spus: „Regele

care n-a vrut pacea", iar Ciobanu „sub conducerea înțeleaptă a Regelui etc." Unde am ajuns, să alergăm după certificate! Dar eu n-am spus nimic despre Rege — atunci de ce și cuvintele mele de disperare?

Senzațional: flota engleză a atacat și bombardat pe cea franceză, în rada din dreptul orașului Oran (Algeria)! Să vedem Franța în război cu Anglia. Iată ceva la care nu s-ar fi așteptat nimeni. Surprinderea a fost mare și în Anglia. Churchill a căutat să justifice în fața oamenilor acest atac explicând că flota franceză nu va putea fi lăsată la discreția Guvernului german... În Franța, indignarea e mare.

Guvernul Gigurtu a pus ovreii în panică. Înapoindu-mă ieri de la Regina Elisabeta am găsit acasă pe dl Katz în lacrimi: cerea nevastă-mi adăpost pentru el și nevastă-sa. După un sfert de ceas a venit și Blumenfeld, cu figura descompusă să mă roage să-i primesc în depozit 500 000 lei, pe care să îi dau soției sale, în cazul în care dânsul ar fi ucis... Am liniștit și pe Katz și pe Blumenfeld, dar nu dau cinci parale pe soarta lor...

În cele opt zile de tortură prin care am trecut, chemasem pe prietenul meu Wily Otto Roth (fostul președinte comunist al Republicii de la Timișoara!) pe Otto Roth pe care-l scosesem din pușcărie în 1920 și care de atunci mi-a rămas devotat — ca să mă ajute față de comuniști. Misiunea lui încheindu-se odată cu a mea, am vrut să-i răsplătesc serviciile: n-a vrut să primească un ban, cu toată insistența mea, și deși e om sărac. Mai sunt și oameni cinstiți și de inimă, dar atât de puțini...

Sâmbătă, 6 iulie. Franța a rupt relațiile diplomatice cu Anglia... Războiul acesta nu seamănă cu nici unul din câte au fost: rapiditatea rezultatelor și varietatea întorsăturilor sunt de uimit! Aștept să intre în curând în război o altă pereche de aliați: Germania și Rusia!

În Franța domnește acum o adevărată dezlănțuire împotriva Angliei și a englezilor făcuți răspunzători de toate dezastrele suferite. În Germania în schimb se face tot ce se poate pentru o apropiere cu opinia publică franceză... S-a sfârșit cu „Entente Cordiale" — ne îndreptăm spre o alianță cel puțin economică, franco-germană...

A cincea *carte galbenă* germană destăinuiește documente găsite în Franța din care reiese că un atac asupra regiunii petrolifere rusești din Caucaz (Baku) era gata pregătit. Atacul trebuia să pornească din Siria și să se efectueze pe calea aerului... Această destăinuire a produs emoție mare în Rusia, în Germania și la noi, căci ea confirmă toate informațiile noastre privitoare la un plan de distrugere sau cel puțin de sabotare a exploatărilor noastre de țiței, plan pus la cale de englezi. Așa încât furia lui Hoare împotriva expulzării unui număr de englezi — m-a înnebunit în ultimele zile ale martiriului meu — se explică.

Văzut pe Tătărescu. Guță pretinde că caraghioșii de la Guvern erau să facă una lată ieri. Voiau să aresteze pe profesorul Petre Constantinescu-Iași (comunist notoriu) și vreo mie de alți comuniști și să-i trimită în lagărul de concentrare... Tătărescu aflând prin Ghelmegeanu ce se proiecta, s-a dus la Urdăreanu și a obținut revocarea măsurii. Atât mai trebuia ca să ne punem bine cu rușii și să-i provocăm să treacă Prutul...

Tătărescu a văzut și pe Gigurtu și l-a sfătuit să cheme pe Lavrentiev și să-i spună că ce a fost a fost, și că acum vrem să trăim în prietenie (!) cu Rusia. Gigurtu l-a chemat ieri seară pe muscal și i-a vorbit cum trebuie. Și Lavrentiev a declarat că Rusia vrea să trăiască în prietenie cu noi...

Regele îl va primi azi la ora 2, ca să-și prezinte scrisorile de acreditare...

Urdăreanu a spus lui Tătărescu, că trebuia un Guvern *ca acesta ca să se uzeze* (!!!) și că în curând se va face Guvernul care trebuie (!!!!). A mai spus că Regele trebuia să se adreseze celor tineri fiindcă cei bătrâni nu-l iubesc... Săracul, dacă ar ști cât îl iubesc cei tineri!

De la Ministerul de Externe german ni s-a cerut o hartă etnografică a Transilvaniei și a Țărilor Crișului... Desigur în legătură cu nota ultimă...

Aflu precizări asupra acestei note: deși sosită miercuri seara, ea nu a fost remisă Regelui de către Fabricius decât joi dimineața... Până acum nu s-a răspuns...

Cât e de agreat Guvernul actual de nemți, o dovedește faptul că nici până acum n-a depus jurământul Hans Otto Roth. În schimb, probabil

că Bubi Priboianu a șterpelit deja câteva milioane la înzestrarea Armatei...

Ieri la ora 10½ am predat Ministerul de Externe lui Manoilescu. Publicitara pușlama a adus fotografii, așa încât am trecut la nemurire alături de ea...

Roosevelt a ținut o conferință nu știu unde și a dezvoltat cele 5 puncte esențiale ale viitoarei păci, așa cum crede dânsul că ar trebui încheiată. Aceste puncte sunt:

1. Eliberarea de teamă — prin urmare dezarmare;
2. Libertatea presei;
3. Libertatea religioasă;
4. Libertatea exprimării gândirii.
5. Punerea la adăpost de nevoi.

Mai sunt cum se vede, utopiști în lume. Și încă la posturi de răspundere.

Gardiștii îmi trimit vorbă prin Medrea (unul din conducătorii lor) că vor cere un nou Guvern, cu mine în frunte și cu G. Brătianu la Externe. Altfel vor pleca din Guvern. Și Regele care conta atât pe ei...

Duminică, 7 iulie. Aseară a vorbit la Radio blegul de Gigurtu. Ascultai și nu-ți venea să crezi. Gigurtu — România! O asemenea bătaie de joc, și să nu poată nimeni face ceva, *fiindcă tot ce s-ar face, s-ar sparge în capul nostru!* Trebuie să suportăm tirania gheșeftarilor, șperțarilor și proștilor — de frica anarhiei! Grozav, grozav ne-ai pedepsit, Doamne!

Mă poartă gândul înapoi și-mi zic: dacă în 1934 Guvernul Averescu s-ar fi făcut, chiar așa prost cum ieșise în cele din urmă, cu siguranță că o alianță cu Italia s-ar fi realizat (pe acest punct eram de perfect acord cu Averescu) și poate că toate s-ar fi schimbat. Ne-ar fi luat Italia pe noi în brațe, în loc să ia Ungaria, căci până în 1934 între România și Budapesta nu se zămiselise încă nimic serios... Au știut „Aliții”, Anglia și Franța ce au făcut când au torpilat combinația noastră...

Noveanu, ministrul gardist (la Inventarul Public!) a venit azi-dimineață la mine. „N-am venit la dvs. ca ministru ci ca elev...” — au fost primele sale cuvinte. Ei nu renunță la nimic din crezul lor, n-au făcut nici un compromis, n-au vrut să intre în Guvern și sunt buimăciți de a se vedea miniștri... Nici unul din ei n-a uitat miile de morți jertfiți de o tiranie care vrea să se pună acum la adăpostul unui curent pe care l-a persecutat atât de groznic. Ei sunt conștienți de ridicolul Guvernului actual, suferă de anumite promiscuități și-și dau seama că căruța nu va putea merge. Ei știu bine că Regele vrea să compromită Mișcarea prin participarea reprezentanților ei într-un Guvern de faliment. Dar Regele se înșală; dacă dâșii, miniștri gardiști, s-ar încurca în acțiunea lor, Mișcarea i-ar repudia pur și simplu și ar merge mai departe pe calea însângeraată de atâtea jertfe. Au primit să intre în Guvern fiindcă li s-a spus că s-au obligat să servească Coroana¹ și că e ordinul Regelui să fie miniștri... Dar ca să se vadă ce miniștri sunt, Noveanu mi-a povestit că răspândindu-se ieri zvonul că vor să demisioneze din Guvern, au fost înștiințați, *că în acest caz vor fi imediat închiși!!* Nu pot face un pas fără să fie urmăriți de agenți... Cu trei zile înainte de a-i face miniștri, Poliția îi căuta ca să-i aresteze!!!

Ei mă vor pe mine în capul Guvernului, n-au încredere decât în mine — eu să fiu dascălul lor...

Bieții băieți!

Noveanu mi-a cerut voie să vină mai des „să mă consulte”. L-am autorizat cu plăcere, căci e inteligent și simpatice... Și mișcarea lor are cel puțin meritul de a fi sinceră și cinstită...

Parlamentul a fost închis ieri, prin decret. Pentru ce a făcut, mai bine nu-l deschidea... Dar poate să fi deschis puțin ochii Regelui, copleșiți încă de urdori.

Hitler se înapoiază la Berlin „după campaniile Norvegiei, Belgiei, Olandei și Franței” — și i se pregătește o intrare triumfală. O merită și nemții ar fi ingrați dacă nu l-ar primi ca pe unul din marii eroi ai omenirii...

În Franța nu se mai vorbește decât despre atacul flotei engleze, la Oran. După ruperea raporturilor diplomatice cu Anglia, amiralul

¹ Când cu destinderea...

Darlan, șeful marinei franceze, a dat un ordin de zi în care vorbește despre lașitatea atacului britanic și despre „asasinatele” de la Oran. Între francezi și englezi ura s-a deșteptat mai violentă ca pe vremea bătăliei de la Azincourt.

Flotele se bat între ele: cea engleză a mai scufundat un vas francez, crucișătorul „Frondeur”, în apele Cretei — iar cea franceză a bombardat și atacat Gibraltarul... Căci nemții care au acum aliați în francezi, au dezlegat Guvernul francez de obligația de a-și imobiliza și dezarma flota în porturile sale...

De la Vichy vin știri tot mai neașteptate! Pare că noile legi constituționale ce se pregătesc vor fi atât de orientate spre dreapta încât se va decreta și acolo un singur partid totalitar...

Să nu facă greșeala noastră: dictatura nu e posibilă fără dictator. E drept că ei n-au pe Urdăreanu și pe Malaxa.

8 iulie. Ciano a sosit ieri-dimineață la Berlin și se dă o mare importanță acestei vizite în care vor fi confruntate punctele de vedere germane și italiene, cu privire la Europa Centrală și Sud-Estică.

Sper că Italia își va da seama de primejdia care o amenință. Planul comunismului rusesc este acum vădit. Comunizare în Bulgaria pe capete, idem în Iugoslavia. Cu ajutorul curentului panslavist, devenit și comunist, Sovietele vor căuta să cuprindă prin Bulgaria, Iugoslavia, Polonia, Slovacia și Cehia, jumătate din Europa... România și Ungaria singurele State ne-slave din partea locului, vor fi supuse cu armele în mână... Pe la noi și pe la unguri, armatele sovietice vor înainta până la Adriatică și în inima Europei. Ce va face Italia atunci amenințată și de curentul comunist din straturile muncitorești ale propriului său popor? Italia trebuie să-și dea seama că aici în Sud-Estul Europei două mari Puteri luptă pentru hegemonie: Rusia și Germania. Nu e de ajuns să dea concurs Germania, împreună cu ea trebuie să se lămurească un plan de acțiune imediată, altfel totul este pierdut. Să domolească pe tâmpiții de unguri, să ocupe eventual (prieteneste, prin înțelegere), Iugoslavia, România și Ungaria — și cu toții să pornim împotriva Răsăritului...

Între Franța și Anglia deși în drept există numai o rupere a raporturilor diplomatice, de fapt există stare de război. Bombardarea vaselor

franceze staționate la Mers-El-Kebir (lângă Oran) a scos pe francezi din sărite și vechea ură ancestrală a ieșit la suprafață...

Cum era și natural după un astfel de dezastru, conștiințele francezilor au început să se frământă în toate direcțiile. Dacă mareșalul Pétain sfătuiește în public pe compatrioții săi să se roage la Notre Dame de Lurdes, sunt și numeroase inițiative care împing spre extremă stângă... Javrele Pertinax, H. Kerillis și dna Tabouis (!!) au fost puși în urmărire și mandate de arestare au fost lansate împotriva lor. Mulțumescu-ți Doamne că m-ai lăsat să trăiesc până să văd pe Pertinat și pe m-me Tabouis în pușcărie! Dreptatea tot vine! Cât m-au înjurat aceste două javre!

Kerillis mi-e indiferent, n-am avut nimic de împărțit cu el...

Mai puțin simpatică e condamnarea generalului de Gaulle (în lipsă) la patru ani închisoare pentru nesupunere la o ordine și incitare la rebeliune... Generalul de Gaulle e promotorul „diviziilor blindate” (Panzer-Divisionen) pe care Franța le-a tratat cu dispreț, dar pe care Germania le-a adoptat și mulțumită cărora a învins... „nul n'est prophète en son pays”... (nimeni nu e profet în țara lui).

DI Lavrentiev și-a prezentat sâmbătă scrisorile de acreditare. Ceremonia a avut loc la orele 14,00 când străzile sunt goale și nici o informație n-a fost publicată prin gazete...

Tot sâmbătă a fost respins și recursul lui Max Auschnit de către Curtea de Casație. A rămas omul condamnat la 6 ani pușcărie, pe degeaba...

A avut toate nenorocile: judecata în Casație a coincis cu capitularea noastră în fața Germaniei antisemite — puteam noi să ne supărăm stăpânii prin achitarea unui jidan, fie și pe trei sferturi nevinovat?

Miercuri, 10 iulie. Petrecut ziua de ieri la Breasta... Din ziua morții mamei mele n-am mai petrecut acolo o zi atât de neagră. Vedeam ruși și comuniști pretutindeni, revoluție la noi, numai prăpăd. La această stare sufletească a contribuit și ce adusesem eu cu mine de la București și ce am găsit la Breasta: parcul pustiit de ploi, terase și muchii surpate cu copaci bătrâni cu tot, recolta mizerabilă, via strică de peronosporă, bălți pretutindeni, tântari cu duiumul, tusca măgărească în casă și rîmăi lume necăjită.

Am fugit de acolo aseară, fără nici o părere de rău, ceea ce nu mi s-a întâmplat până acum...

Guvernul-dezastru continuă să-și bată joc de țară și de lume, sub auspiciile Majestății Sale.

Generalul Antonescu a fost arestat și dus nu știu unde, ieri, fiindcă a vorbit pe șleau.

Sima gardistul, a demisionat din Guvern; în locul său a fost numit Radu Budișteanu, o secătură afiliată la mișcarea lui Zelea Codreanu după succesul electoral de sub al doilea Minister Tătărescu. (decembrie 1937). Condamnat la 9 ani pușcărie și închis la Râmnicu Sărat a scăpat de împușcare după asasinarea lui Călinescu, prin protecția lui Gavrilă Marinescu! Bietul Clime, bietul Tell — și câți alții — dacă ar fi avut și ei un protector astă-toamnă, ar fi acum miniștri, prin grația ucigașului lor însuși...

Până în cele din urmă Hans Otto Roth n-a intrat în Guvern, el, ca și toți nemții considerând „combinația” falită și ridicolă (același semn al realităților a determinat și gestul lui Sima).

Gigurtu a fost la A.C. Cuza să-i ceară colaborarea și participarea în Guvern. Cuza i-a răspuns verde, *nu* — fiindcă: 1) Persoana primului ministru era lipsită de orice autoritate! 2) Compunerea Guvernului era ridicolă; 3) Prezența anumitor persoane într-însul dovedește că aceleași interese de afaceri și de gașcă predomină...

Ghelmegeanu a venit alaltăieri la mine să mă întrebe: „Crezi că Regele mai poate suporta încă o ocupație a teritoriului — căci știu că vor mai fi” Am răspuns: „Depinde cine o fi în jurul lui. Cu un Guvern Gigurtu nu, cu un Guvern de unire națională în care ar fi reprezentate toate curente inclusive Maniu, cred că da”. A fost și el de acord cu mine că Guvernul actual trebuie să facă loc unui Guvern mai reprezentativ pentru opinia publică... N-a spus-o, dar am avut impresia lămurită că se gândea la un Guvern Argetoianu, cu el la Interne...

De la Madgearu: Regele a oferit lui Dinu Brătianu demnitatea de Consilier Regal, după scrisoarea prin care șeful fostului Partid Liberal autoriza pe ciracii săi să se înscrie în Partidul Națiunii. Propunerea a fost comunicată lui Dinu prin colonelul Rusescu la telefon (!) iar Dinu a răspuns: „Te rog a spune Majestății Sale să nu se gândească la așa

ceva, căci n-aș putea primi. Îmi iau în schimb angajamentul să nu vorbesc nimănui de propunerea d-tale, așa încât să nu fie nici o supărare pentru Rege...!” Și nici n-a vorbit cu nimeni, Dinu Brătianu, despre propunerea ce i se făcuse. Regele a făcut o aluzie la dânsa în audiența comună din 4 iulie, și așa s-a aflat lucrul; Dinu a povestit apoi, în amănunte, lui Maniu, ce se întâmplase...

Mi se spune că n-a fost arestat numai generalul Antonescu, dar și Sima care face naveta între pușcărie și Guvern, ca sârbii pe vremea Regelui Milan... În frumos hal am ajuns!

Puricelli a sosit sâmbătă seara, sub pretextul contractării lucrărilor pentru șoseaua internațională Italia-România prin Iugoslavia. Înainte de a veni la mine, duminică dimineața, văzuse pe Ghigi, ministrul său. Cum Puricelli își manifestase dorința să vadă cât mai repede pe Rege, Ghigi i-ar fi spus *să o lase mai moale cu Regele, căci situația sa e lichidată și zilele sale numărate...*

Puricelli mai pretinde că față de mișcările comuniste, care iau o mare extindere în Iugoslavia, *nu e exclus ca Italia să ocupe militărește Dalmația (pe care nu o vor mai da înapoi) și Croația.*

Date fiind mișcările comuniste concentrice, în Iugoslavia, Bulgaria și Rusia — și panslavismul care servește de aluat acestor mișcări — singura soluție ar fi ocuparea Ungariei, României, Iugoslaviei și Bulgariei prin trupe germano-italiene în calitate de aliate, venite să apere ordinea și liniștea în zisele țări și primite ca atare cu bunăvoință...

Pamfil Șeicaru a fost primit luni dimineață la Președinție de Gigurtu. Țiganul a înjurat țigănește pe dl prim și urla atât de tare încât îl auzeau oamenii de afară: „Cum ai îndrăznit să-ți iei o răspundere pe care nu ești în stare să o porți...”, „cum ai îndrăznit să bagi în Minister leprele consorțiului de afaceri de la Palat?...”, „ce, crezi că are să te sufere nația, cu adunătura d-tale de escroci și de proști?...”, „să pleci numaidecât și să faci loc lui Argetoianu, căci e al lui, nu al d-tale, ai priceput?...” — și câte de același soi... Șeicaru urla, dar Gigurtu vorbește încet, așa încât răspunsurile nu s-au auzit... Țiganul pretinde că omul „Micăi” n-a răspuns nimic... Poate că exemplul dat cu generalul Antonescu și cu Sima va mai închide fleanca lui Șeicaru. Regele trebuie să-și dea însă seama că nu mai poate închide gura lumii și să nu

dea Dumnezeu să mai piardă din pământul țării, de braț cu Gigurtu și cu Manoilescu, cu Urdăreanu și cu Malaxa lângă el...

Lavrentiev n-a fost primit sâmbătă la ora 2 (când străzile sunt goale) după cum sfătuisem eu, ci luni la ora 3½. O poteră întreagă de soldați împingea lumea cu patul puștii și o gonea de pe Calea Victoriei, speriată, ca să nu vadă alaiul reprezentantului Sovietelor... De ce le facem toate pe dos?

Sir Reginald Hoare a oferit un dejun cu șampanie, la Cina, celor 17 petroliști englezi expulzați după cererea Marelui Stat Major. Dejunul a avut loc vineri (englezii au plecat sâmbătă) și sir Reginald s-a cam cherschelit, căci dejunul a ținut până la orele 5.

Regele a asistat ieri-seara la ora 7 la sfeștania localului Partidului Națiunii (palatul Sturdza, fostul Minister de Externe), sau al „Mutualității Cadavrelor”... Apoi „a lucrat” cu dl șef de Stat Major Gigurtu. Nici în aceste vremuri tragice nu s-a săturat Majestatea Sa de vicleim?

Azi se întrunește Adunarea Națională Franceză la Vichy pentru a vota o nouă îndrumare constituțională. Se va vota mareșalului Pétain depline puteri pentru a alcătui noi legi constituționale care să vină în ajutorul muncii, familiei și patriei. Noile legi vor fi apoi supuse *numai ratificării* Adunării Naționale. S-a ajuns să se evite astfel discuții asupra amănunțelor, din care nu s-ar mai fi ieșit. Ieri, Camera și Senatul franceze au examinat, fiecare în parte, textul deplinei puteri ce se vor da mareșalului, text prezentat Parlamentului de către Laval. Textul a fost votat aproape cu unanimitate, în ambele Adunări.

Teleky și Csaky au plecat la Berlin, unde au fost chemați. Probabil ca să fie „puși la punct” în ce privește pretențiile lor față de noi, și să li se deschidă ochii asupra pericolului comunist. Să li se fi făcut și o mică aluzie la o eventuală ocupație? Cred că n-ar fi fost rău...

11 iulie. În bănci, era ieri mare enervare. Se da ca sigur că toate disponibilitățile pe care le avem în Anglia vor fi blocate de Guvernul

britanic, ca represalii pentru trecerea noastră spectaculară și fără mare folos — acum — de partea Germaniei. Pare că numai Banca Națională are un activ la Londra în valoare de peste 1½ miliard lei...

Se vorbește mult și de cedarea intereselor britanice în societățile noastre petrolifere către Soviete... Deși știrea nu are un caracter de autenticitate, e posibil să fie adevărată. Englezii ar împinge astfel pe ruși împotriva nemților pe terenul petrolului românesc. Pentru noi ar fi catastrofal, afară numai dacă lovitura englezilor ar împinge pe nemți în război împotriva sovieticilor...

Arestarea lui Sima nu se confirmă. În schimb a lui Antonescu face multă vâlvă. Se zice că generalul ar fi fost dus la Bistrița...

Puricelli n-a cerut încă audiență Regelui, a văzut însă pe Urdăreanu căruia ar fi lămurit mirarea Guvernului italian față de palinodiile noastre guvernamentale. N-a pronunțat numele meu, dar spune că-și rezervă să vorbească de mine Regelui și să-i arate decepția italiană față de plecarea mea de la Externe. Să fie italienii mâhniți, dar să fiu eu liniștit... pe cât se poate în momentele acestea...

Regele a primit o delegație de basarabeni condusă de Inculeț și alta de bucovineni condusă de Nistor. Fusese convocat și Șoneriu, șeful Partidului Națiunii din Dorohoi, ca să reprezinte acest județ ciopârțit și el. Regele a spus vorbe bune la toți, dar nu le-a dat mari nădejdi. Lui Șoneriu i-a spus să ia contact cu generalul Aldea înapoiat de la Odessa și care discută cu Legația sovietică de aici, noua graniță a Bucovinei și a județului Dorohoi...

Ziarele de azi-dimineață ne aduc la cunoștință că ne-am retras de la Societatea Națiunilor. Iarăși un gest inutil — ca denunțarea garanțiilor britanice — căci S.D.N. de fapt nu mai există. Ce e mai trist, e că dăm năvală în lagărul Axei nu numai fără să fim poftiți, dar chiar fără să știm dacă suntem agreeți... O politică mai demnă și mai dibace ne-ar fi dus *poate* la rezultate mai bune...

Fapt e că ieri și alaltăieri s-a discutat și hotărât la München soarta noastră, nu numai în lipsa noastră dar chiar fără să știm ce s-a hotărât... Au fost acolo Hitler, Ribbentrop, Ciano și reprezentanții ungarilor ca să-și pledeze cauza, nu ca să judece. Dar noi n-am fost prezenți ca să

apărăm pe a noastră. Nu suntem prezenți nicăieri... La Berlin avem pe Nindi Romalo, pe care Hitler nu l-a primit încă și care anunță ca un mare succes că a fost în fine primit de Ribbentrop...

Ne judecă la München, cum au judecat tot acolo în 1938 pe cehi... Să nu avem și noi soarta lor!

La Vichy, Adunarea Națională a ținut ieri o ședință secretă. Nu se dă nici un amănunt încă. Pétain va fi însărcinat cu promulgarea noii Constituții, care va fi supusă, pare-se unui plebiscit. Se zice că Lebrun va demisiona, că mareșalul Pétain va fi numit în locul lui și Laval în locul mareșalului...

Cecropid e convins că Regele se joacă cu Garda de Fier pentru a acoperi noile ciuntiri pe care va trebui să le semneze în favoarea Ungariei și a Bulgariei. Regele va zice: am făcut tot ce am putut pentru a îndupleca Germania, am adus până și Garda de Fier la putere, dar nici ea n-a fost în stare să obțină nimic... Și după ce va semna noua ciuntire a teritoriului românesc, va da afară din Guvern pe gardiști și va re-începe cu prigonirea lor... Numai să fie în măsură să mai prigonească pe cineva.

Cecropid mai povestește că nemții de pe lângă Legația germană nu pricep de ce Regele nu se adresează direct lui Hitler, cum a făcut-o Regele Gustav al Suediei. Printr-o acțiune directă, pretind acele cercuri, s-ar obține mult mai repede și mult mai bine rezultatele ce se urmăresc cu atâta trudă pe căi piezișe sau indirecte...

Gardiștii mai însemnați, în frunte cu Noveanu, s-au solidarizat cu Sima și au semnat un act prin care declară că un Guvern *hibrid* ca cel actual nu poate face față situației. Prin acest act, legionarii se plâng că ai lor continuă să fie persecutați, că elementele de stânga (pro-comuniste) continuă să fie favorizate și cer ca să se mobilizeze sufletește nația pentru a rezista la noi încercări de mutilare a teritoriului român, *pe care dânsii nu o admit cu nici un preț*. Actul, semnat de conducătorii Mișcării, a fost remis lui Gigurtu cu rugămintea să fie înmănat Regelui...

Abia scrisesem aceste rânduri, și iată o copie de pe actul gardiștilor, pe care mi-o trimite Noveanu, și pe care o transcriu:

„Domnule Președinte al Consiliului,

În fața demisiei d-lui Horia Sima, stăpâniți de aceleași sentimente de dragoste față de Rege și patrie, declarăm că ne solidarizăm în întregime cu punctele de vedere exprimate în textul demisiei și anume:

Pe plan intern, privim cu cea mai mare îngrijorare procesul de bolșevizare crescândă a țării¹, cu consimțământul tacit al autorității, în vreme ce atitudinea de dușmănie față de foștii legionari continuă.

Pe plan extern, ne opunem cu toată energia acelei concepții de dedare și resemnare în fața primejdiei de a smulge alte teritorii din trupul țării.

Suntem pentru o uriașă mobilizare a întregului neam românesc în vederea bătăliei frontierelor.

Suntem convinși că Guvernul în forma lui eterogenă de astăzi nu poate să facă față situației grave în care se află țara și dorim un Guvern sincer naționalist strâns unit în jurul Majestății Sale, Regele Carol.

În fața acestor situații de fapt, facem apel la înaltul simț și patriotism al Excelenței Voastre ca să găsească soluția cea mai potrivită pentru Țară și Tron.“ (Urmează semnăturile, care pe copia ce mi s-a trimis nu sunt reproduse. E semnat numai Noveanu).

Nichifor Crainic (Ivan Dobre) are îndrăzneala să publice telegramele pe care le-a schimbat cu colegul său italian, Pavolini, ministrul Propagandei. La lunga și slugarnica telegramă de frăție supusă pe care a trimis-o Crainic, Pavolini răspunde cu două rânduri în care mulțumește pentru sentimentele exprimate... Radian pretinde că Crainic a telegrafiat și lui Goebbels, dar că acesta nici nu i-a răspuns...

La dejunul de la Clubul Miliardarilor, Macovei, ministrul Comunicațiilor, îmi spune că generalul Aldea i-a raportat că în cele din urmă sovieticii se împrietenisă cu el la Odessa, și i-au oferit chiar un banchet la plecare. Toți i-ar fi spus că Rusia e satisfăcută cu ocuparea Basarabiei, pe care o vor uni-o cei de la Moscova cu Republica Moldovenească, că de acum înainte Sovietele nu mai au nici o pretenție împotriva noastră și că vor să trăiască în pace și în prietenie cu noi... Aceeași frază, de pace și prietenie a fost introdusă în *înțelegere cu Moscova*, în discursul lui Lavrentiev la prezentarea scrisorilor sale de acreditare Regelui...

¹ Legionarii pretind că această acțiune ar fi dusă de Andrei, Ralea și Ghelmegeanu și ar avea de scop o apropiere de Soviete...

Rușii au mai declarat că sunt gata să ne dea toate depozitele noastre, câte au mai rămas peste Prut, în schimbul materialului rulant feroviar corespunzător rețelei locale...

De la Berlin — München nu se știe nimic oficial. Pe căi lăturalnice a transpirat însă că a fost un duș rece pentru unguri. Nemții vor pace în Balcani, pentru moment și orice tulburare a apelor a fost interzisă ungarilor, cărora s-a mai spus că rectificările de frontieră nu se fac în bază de urlete ci de argumente etnice și economice... Să fie așa?

În tot cazul prima zi mai liniștitoare, de două săptămâni...

Curtea de Casație respingând recursul lui Max Auschnit (erau peste 20 de motive valabile de casație: tristă magistratură!), acesta a rămas definitiv condamnat la 6 ani închisoare. Ieri, a și fost îmbrăcat în straie vărgate, urcat într-o dubă și trimis la Doftana... Câtă ură și cât venin în sufletele bandei ca să maltrateze așa pe cel ce juca poker cu Regele acum un an, și-i umplea pe toți cu daruri și parale! Care e secretul acestei implacabile uri?

12 iulie. Adunarea Națională de la Vichy a votat, cu 569 voturi — contra 80, depline puteri mareșalului Pétain pentru promulgarea noilor legi constituționale. Ultimul Parlament al celei de-a III-a Republici și-a trăit ultima ședință... Un regim ce nu va fi regretat de nimeni...

De altminteri, știrile din Franța nu sunt prea lămurite. După unele din ele, mareșalul Pétain ar fi luat asupra sa funcțiunile de prim-ministru și de Președinte al Republicii, care după noua Constituție vor fi împreunate. După alte știri, Președintele Lebrun n-ar fi dat încă demisia și intenționează numai să o dea. Baudoin, ministrul francez de Externe, declară într-un interviu dat unui ziar american că Franța va rămâne o democrație, și că Parlamentul va continua să existe pe bazele sufragiului universal...

Comunicatul dat după întrunirea de la München nu spune mare lucru, dar între rânduri se poate citi — și comentariile ziarelor germane și italiene confirmă acest punct de vedere — că pretențiile ungurești au primit o lovitură grea. Se pare că grofii au fost puși cu botul pe labe, deși li s-a dat câte o florică de pus la ureche. Germania *vrea liniște* pentru moment în Sud-Estul Europei și în Balcani și a spus-o răspicat ungarilor. S-a mai adus la cunoștința lui Teleky și a lui Csaky că toate

diferențele din Centrul și Sud-Estul Europei vor fi arbitrate la timpul oportun de către Germania și Italia și că pacea va trebui să fie o pace *echitabilă, care să nu lase uri în urma ei*. Grofii s-au înapoiat la Budapesta și după sosirea lor au vorbit de primirea care li s-a făcut, de gentilețea și de prietenia germană — dar n-au spus un cuvânt despre faimoasele lor revendicări... Au adăugat însă că poporul trebuie să fie liniștit și disciplinat și că nu trebuie să se vorbească prea mult... Stăpânii sunt prea ocupați cu războiul cu Anglia, vor coborî printre sălașele ungurești mai târziu...

Pentru moment, presa germană și italiană, care cum se știe nu scrie decât din ordin, n-are decât o lozincă: *nici o lovitură de teatru în Sud-Estul Europei*...

Universul pledează în prima pagină pentru Partidul Națiunii și pentru iubitul nostru Suveran pe care poporul român îi confundă în aceeași dragoste...

A uitat pe domnul inginer, șef de Stat Major, ministru președinte...

Cecropid îmi povestește că Fabricius pe care l-a văzut astăzi e furios. E furios pe Rege, e furios pe Urdăreanu, e furios pe Guvern. Socotește că a fost înșelat cu constituirea Guvernului Gigurtu, incapabil să facă față situației și că Regele vrea să înșele Germania, continuând să joace pe două tablouri. Aici se înșală el, căci Regele *nu mai joacă pe două tablouri* și ar fi în stare să pupe și posteriorul lui Hitler și al lui Göring (și chiar pe al lui Fabricius, dacă i-ar permite Urdăreanu), ca să fie luat de Berlin în cârcă... Toate palinodiile sale n-au decât un scop, să-și scape întâi Tronul, apoi gașca. În Germania însă, poziția lui se strică din ce în ce. D-na Fabricius spunea zilele trecute Martei Bibescu că Führerul ar fi calificat pe Regele Carol de „ein internationaler Hohenzollern“.

Legatia germană crede că zilele Ministerului Gigurtu sunt numărate, dar regretă schimbările prea dese de Guvern: „n-are cu cine sta de vorbă și abia anunță la Berlin o numire, că alta se face...”

Iar lumea se întreabă ce nebun duce destinele noastre față de contradicțiile la care asistă: uciderea nelegiuită a gardiștilor pentru a face din ei, după câteva luni, miniștri; numirea lui Urdăreanu ca șef de Stat Major al Partidului Națiunii pentru a-l scoate după 15 zile și tot așa cu numirea lui ca ministru (în Cabinet); scoaterea lui Gigurtu din Ministerul

de Externe ca incapabil și numirea lui opt zile mai târziu ca prim-ministru... și câte altele.

În cercurile intelectuale, în burghezie, în popor — toată lumea înjură pe Rege de-l spurcă... Dacă se va pune și Germania pe față împotriva lui, nu va mai fi de scăpat...

În seria contrazicerilor: arestat marți și dus la Bistrița, generalul Antonescu a fost pus ieri în libertate. Toată lumea se întreabă: dacă l-a arestat, de ce i-a dat drumul — și dacă i-a dat drumul ca nevinovat, de ce l-a arestat?

Arestarea s-a făcut din ordin direct al Regelui; o nouă serie de oameni se ridică acum împotriva lui...

Marta Bibescu mi-a făcut o lungă vizită aseară. Să fiu în ajun de a revedeni fără voia mea ministru? M-a luat dracul, căci femeia are antene sensibile...

Înainte de a veni îmi scrisese:

„Dragul meu mare Vornic,

Nu sunteți decât dumneavoastră, sau mai degrabă sunteți dumneavoastră.

A luat masa aici¹ ieri-seara acela cu care luați dejunul în dimineața aceasta. Acul busolei se îndreaptă spre dumneavoastră. Aș dori să vă vorbesc diseară sau mai degrabă să vă ascult. Ies din oficina mea de aviatori rătăciți pe la ora 7 și jumătate. Doriți să trec pe la dumneavoastră? Doriți să vă iau să luați masa de seară aici? În orice caz simt nevoia de a atinge colacul de salvare², adică mâna dumneavoastră.

Marthe Bibesco

Din viu grai a adăugat că numai eu pot scăpa țara și pe Rege. Țara ca țara, dar pe Rege cum să-l scap, dacă nu vrea?

Sâmbătă, 13 iulie. S-au lămurit lucrurile și în Franța: „Nous Philippe Pétain, maréchal de France, assumons les fonctions de chef de l'état“ (Noi Philippe Pétain, mareșal al Franței ne asumăm funcțiile de șef al Statului), iar drăguțul de Lebrun Albert, „s-a eschivat“ pe porțița mică...

Mareșalul a vorbit și la Radio și a anunțat că legile constituționale vor fi schimbate pentru a se scuti puterea executivă de tirania electoratului, pentru a se favoriza familia și natalitatea, pentru a se proteja munca cinstită. Franța va fi guvernată de 12 miniștri, în fruntea fiecărei provincii va fi un guvernator. Până la alegerea unui Parlament după normele noi, va funcționa actualul, dar nu va fi convocat decât la cererea mareșalului...

Guvernul francez se va instala la Versailles, în plină zonă ocupată. Prefacerile din Franța și acțiunea mareșalului Pétain sunt pe deplin aprobate la Berlin. Pétain și-a asumat funcțiile lui Thiers după 1870 și întrucâtva și pe ale lui Hindenburg după prăbușirea Germaniei.

Deși oficial nu s-a primit încă nimic, din știrile lăaturalnice dar mai ales din comentariile presei italiene rezultă clar că München a însemnat o *chemare la ordine a Ungariei*. Atât ziarele din Roma-Milano cât și cele din Berlin apasă asupra faptului că pacea trebuie menținută cu orice chip în bazinul dunărean și în Balcani. Nemții subliniază că Germania nu întreține și nu încurajează nici o tendință ostilă împotriva nici unui Stat din Sud-Estul Europei, că o pace de dreptate trebuie să domnească pretutindeni, iar Gaida scrie în *Giornalde d'Italia*, că oricât s-ar supăra ungurii, granițele din Valea Dunării nu vor fi schimbate...

Radio-Budapesta, care ne înjură în fiecare zi, a amuțit de când s-au înapoiat Teleky și Csaky de la München. În fine, avem un moment de răgaz în care ne vom putea ocupa de frontul nostru intern. Acolo, situația e direct îngrijorătoare...

În legătură cu întrevăderea pe care am avut-o în ziua de 4 iulie cu Regina Elisabeta, Scanavi a venit ieri să-mi spună că miercuri a avut loc o lungă convorbire între cei doi frați încoronați. Elisabeta a vorbit pe șleau, a arătat frățiorului Carol toate greșelile pe care le-a făcut de când s-a urcat pe Tron, i-a reproșat că s-a înconjurat numai cu lichele și cu escroci și că s-a îndepărtat tot mai mult de oamenii cumsecade și care îi puteau da un sfat bun. „Ai ajuns să fii urât de țara întreagă și nu poți sta pe Tron, decât fiindcă ești fiul Regelui Ferdinand...“ Elisabeta a continuat că tot răul vine de la gașca celor 3 nemernici care stau în jurul lui și guvernează ei, printr-însul. Când a numit pe Urdăreanu, pe Malaxa, pe Lupeasca — Regele a sărit în sus și a început să urle: „Nu-i adevărat, nu-i adevărat!“ Elisabeta nu s-a tulburat și a demonstrat mai departe dreptatea cauzei pe care o apără. „Dacă vrei, să-ți mai scapi

¹ Mogoșoaia. Musafirul la care se face aluzie era Puricelli.

² !!!!!

Coroana, scapă-te întâi de cei 3 «nemernici»...“ Carol n-a mai sărit, și până în cele din urmă i-ar fi spus soru-si: „Ai poate dreptate...” Elisabeta nu s-a lăsat și a trecut pe rând în revistă ultimele greșeli: inconsecvențele, formările de Guverne alandala, ridicarea oamenilor disprețuiți de toți etc. A vorbit mult și despre greșelile în politica externă în care a acuzat pe Rege că a stat prea mult timp sub influența lui Gafencu (?) Elisabeta pretinde că Gafencu era plătit de Anglia și că Legația Germaniei din București posedă clișeul unei chitanțe privitoare la bani încasați de fostul nostru ministru de Externe de la englezi...

Scanavi pretinde că Regina a fost formidabilă, că a scuturat și a zguduit adânc pe frate-său. Când a fost vorba de mine, Carol a spus că „eram prea dâr”! În ce privește Guvernul actual, soarta lui pare pecețluită... Vom vedea în curând dacă într-adevăr Elisabeta a izbutit să schimbe ceva în conștiința acestui dement. Căci Regele Carol prezintă fără îndoială toate stigmatele unei demențe larvare...

O zi proastă pentru „bandă” a trebuit să fie ieri, căci comunicatul Curtii ne informează că Regele a primit pe colonelul Gerstenberg, care nu poate suferi pe Urdăreanu, „diser Herr U”, cum îl numește neamțul. De aproape un an, Urdăreanu a împiedicat pe Gerstenberg să ajungă până la Rege, ponegrindu-l și afirmând că omul lui Göring lucrează pentru detronarea Majestății Sale... Să fie în scădere acțiunile lui „Herr U”? Nu cred, dar panica e mare și ne agățăm de fiecare pai ca să scăpăm de înecare... Tot nu va scăpa...

Contrar celor ce mi s-au afirmat oficial, generalul Antonescu n-a fost pus încă în libertate: e tot închis la mănăstirea Bistrița...

Noveanu, ministrul gardist, a fost azi-dimineață la mine. Ei toți sunt contra Ministerului Gigurtu, contra Regelui (fără să o prea spună) și vor o schimbare. Viitorul Minister l-ar vrea cu mine în cap. Le e frică de un Guvern Manoilescu. Cred și le-am spus-o că un Guvern Manoilescu ar reprezenta sfârșitul domniei Regelui Carol — ar fi un Guvern Protopopov, exact.

Duminică, 14 iulie. Pentru prima dată, în timpurile moderne, nu va fi recepție la Ambasada Franței, de 14 iulie. Lucrurile se pricep de la

sine, ce și-ar putea spune bieții oameni? Va fi numai un requiem la Catedrala Sf. Iosif, fără invitații, pentru odihna sufletelor celor căzuți...

Din confidențele celor mici: și în casa Malaxa ar fi intrat panica, astfel se spune că mesele zilnice, cu chef, la care asista și d-na Lupescu, au încetat; că servitorii au început să ridice tonul față de cucoană, de coconiță și de coconaș. Furnizorii încep să ceară cu insistență achitarea conturilor: Gisele, croitoreasa, a făcut gălăgie cerând să fie achitată imediat — socotelile dnei și dnei Malaxa erau demne de ale unor Regine... A început să simtă și Malaxa și să se simtă și în jurul său, că prăbușirea se apropie...

Decretele lui Pétain („Nous Philippe Pétain, maréchal de France”) (Noi, Philippe Pétain, mareșal al Franței) sunt trei: printr-unul mareșalul își asumă funcțiile de șef al Statului, prin al doilea își conferă dreptul de legiferare, de numire a miniștrilor etc., iar prin al treilea menține actualul Parlament, până la alegerea noilor Camere, dar îl amână *sine die*, rezervându-și numai lui dreptul să-l convoace.

Noul Minister s-a format: vicepreședinte Laval dintre vechii politicieni, Pietri (probabil ca corsican), Marquet spîterul radical din Bordeaux și Ybarnegaray. Unii din tehnicienii fostului Guvern au rămas și în cel nou.

Urmând sfatul meu, mitropolitul Olteniei, Nifon a telegrafiat Guvernului că Craiova oferă găzduire Universității din Cernăuți... Un drum deturnat ca să ajungem la o Universitate în Craiova. Rămâne să bat fierul aici, dar din nenorocire n-am cu cine vorbi, Guvernul actual fiind pe ducă...

Ieri-dimineață a avut loc un parastas la Mitropolie pentru odihna sufletelor legionarilor uciși. L-au cerut și l-au obținut legionarii vii. Ca să-și scape Vodă fața, s-a anunțat parastasul ca privind „pe naționalistii și pe soldații căzuți pentru ideea națională și apărarea hotarelor”. În realitate, parastasul a fost al legionarilor. Au fost toți câți au putut fi prezenți și întreg Guvernul afară de Manoilescu care n-a participat de frică să fie huiduit de legionari. A oficiat Patriarhul... De față au fost și familiile celor asasinați...

Nu era mai bine să nu fi fost omorâți degeaba atâția oameni?

Cu tot parastasul de ieri-dimineață, Sima a fost arestat seara și dus și el la domiciliul forțat. Cauza: insistențele puse pe lângă colegii săi să demisioneze din Guvern, intransigența sa legionară (nici o împăcare cu asasinii) și un nou memoriu de protestare împotriva guvernării actuale, trimis Regelui.

Oricum, Majestatea Sa prea se joacă cu oamenii, aruncându-i din pușcărie în Guvern și din Guvern în pușcărie... Pare că nu vrea să-și dea seama că *s-a schimbat ceva* și se agață de ce a fost... Va fi greu să-l aducem pe iubitul nostru Suveran pe calea dreaptă a datoriei sale monarhice...

Întâlnit ieri la Pescăruș pe Hans Otto Roth: „Ești ori nu ești ministru, domnule?” — I-am întrebat. „Nu sunt” — a fost răspunsul său, și mi-a povestit că l-a chemat Gigurtu să-i spună din partea Regelui mirarea Suveranului că într-un Stat totalitar un ostaș nu se supune la ordinul Șefului. Roth a protestat, observând că n-a primit nici un ordin, dacă Șeful vrea, să-i dea ordin și va vedea atunci ce va face. Sunt și ostași dezertori... Șeful n-a vrut să mai încurce lucrurile și nici un ordin n-a mai fost dat...

Tot la Pescăruș, am întâlnit și pe Fabricius, care m-a luat la o parte să-mi spună că situația internă îi pare gravă, și că vrea să-mi vorbească. Am convenit să ne întâlnim zilele astea...

Simptomatic: licheaua de Nichifor Crainic a vorbit alaltăieri la Radio și n-a spus un cuvânt despre Rege...

O măsură tâmpită: toți medicii evrei din serviciul Statului și al asigurărilor sociale au fost scoși. Câți oameni de treabă își pierd pâinea și câți bolnavi rămân fără îngrijiri. Dar Popescu crede că prin asemenea măsuri își recâștigă popularitatea în țară și își câștigă bunăvoința Berlinului! Nenorocitul!

Direcția Polițiilor și Siguranței, Jandarmeria și Prefectura Poliției Capitalei, până acum independente între ele, au fost contopite. Măsură bună.

15 iulie. Noveanu la mine „să mă informeze și să mă consulte”. Cei trei gardiști rămași în Guvern (Noveanu, Budișteanu și Bidianu), sfătuindu-se și cu prietenii lor din afară de Minister, au hotărât să demisioneze. Motivele ar fi următoarele: persecuții, brutalizări, arestări chiar printre legionarii din Moldova de Nord și Bucovina sub pretext de înăbușire a antisemitismului; neținerea în curent a Guvernului cu nici un act de guvernământ, nici un decret-lege nediscutându-se în Consiliul de Miniștri; lipsa oricărei coeziuni sau înțelegeri măcar reciproce între membrii Guvernului; lipsa acestuia de autoritate față de străinătate, mai ales de nemți, astfel încât nici un avantaj pentru țară nu e de așteptat nici din punctul de vedere al unui eventual sprijin german.

Cei trei mușchetari vor să ceară azi audiență Regelui, împreună și să-i expună motivele pentru care sunt hotărâți să demisioneze, demisia însăși urmând să fie înaintată lui Gigurtu mâine. Dându-mi aceste informații, Noveanu mi-a cerut și sfatul meu.

I-am răspuns că o schimbare de Minister în ritmul existent nu mă interesează. Dacă prin demisia lor se va ajunge la un Guvern Manoilescu sau Străchinescu, în locul lui Gigurtu, puțin îmi pasă. Ceea ce mă interesează pe mine e o schimbare de regim. Să înceteze să fie două Guverne. Guvernul nr. 1 (Regele, Urdărcanu și Malaxa) să hotărască tot și Guvernul nr. 2 să ducă numai răspunderea legală a actelor săvârșite — e o metodă poate plăcută și folositoare pentru gangsterii de Sus, dar pe care țara n-o mai vrea. Am adăugat că probabil demisia lor va crea o criză și că mi-era frică că vor fi înlocuiți prin cuzești și că Guvernul Gigurtu va merge mai departe. O criză trebuie preparată. Eu unul n-aș putea intra în joc decât după ce aș lua contact cu ministrul Germaniei să văd la ce ne putem aștepta de acolo.

Mareșalul Pétain o ia ca Hitler... Printr-un decret nou a instituit pe Laval succesorul său, în cazul în care dintr-o cauză sau alta ar fi împiedicat să-și exercite mandatul de șef al Statului. Dacă ar dispărea și Laval, miniștrii ar alege pe succesorul lui. Pétain a hotărât în același timp să mute reședința Guvernului la Versailles, dacă Germania va consimți să libereze teritoriul acestui oraș, precum și cartierul ministerelor, din Paris.

Berliner Boersen Zeitung ale cărei legături cu Ministerul de Externe german sunt cunoscute, publică un foarte interesant articol din

care reiese că sferile de influență între Germania și URSS au fost delimitate¹ și că viitoarea pace va fi astfel întocmită încât țările mici să fie mulțumite (rămâne întrebarea: care?) așa încât armamentul lor costisitor și iluzoriu să nu mai fie necesar... Articolul încheie prin părerea că înlocuirea etalonului aur prin etalonul muncă va suprima orice rivalitate între State, fiecare popor, sărac sau bogat, putând înfățișa același potențial de muncă... Lume nouă!

Churchill a lansat prin Radio un manifest îndreptat către populațiile Imperiului și către poporul Statelor Unite. După câteva vorbe de prietenie la adresa Franței prăbușite în luptă, premierul britanic explică că Anglia trebuie să se asigure de armele tovarășului căzut, ca nu cumva să le folosească inamicul... Penibila operație a fost săvârșită. Anglia nu păstrează decât prietenie pentru Franța pe care o va restabili în toate drepturile și în toată puterea ei, ca să mai îndrumeze omenirea, ca și în trecut, pe căile libertății omenești... Această ofensivă victorioasă a Angliei, Churchill o prevede pentru... 1942! Până atunci, lupta va fi grea, încheie sir Winston.

Cred și eu!

Martți, 16 iulie. Fabricius a venit ieri să stea de vorbă cu mine... Am fost repede de acord că Regele a ajuns, prin abilitățile sale ca să-și salveze gașca, la o situație imposibilă. Asemenea de acord că frontul intern este acum punctul nevralgic la noi. În ce privește fronturile externe, Fabricius m-a asigurat că *rușii s-au oprit*, că nu este nici un pericol să treacă peste Prut, că angajamentele lor sunt formale față de Germania. Că la urma urmelor, Germania va trebui să se răfuiască și cu Rusia, Fabricius o crede, dar pentru un moment și până nu va lua o inițiativă Führerul în această direcție, Sovietele nu vor provoca un dezastru pentru ele. Puterile Axei au domolit pe de altă parte atât Ungaria cât și Bulgaria. Rămâne frontul intern; România are răgaz ca să-și rezolve problemele sale constituționale. Am fost iarăși de acord cu Fabricius că nenorocirea Regelui Carol, nenorocirea care se răsfrânge și asupra țării, e gașca din jurul Suveranului, în special trinitatea Urdăreanu, Malaxa și d-na Lupescu.

M-am deschis față de neamț și i-am mărturisit că nu văd decât un singur mijloc de a ne scăpa de Camarilă: Germania să impună un pre-

ședinte de Consiliu, unul și nu altul, iar acesta să pună condiția îndeplinirii definitive a lui Urdăreanu și a lui Malaxa și provizorie a d-nei Lupescu (până la încheierea păcii). Numai așa s-ar putea obține un rezultat. Eu aș primi, ca să-mi scap țara, să joc rolul de călău... Dar operația nu s-ar putea face decât cu *injoncțiunea* Germaniei de a mă numi pe mine (sau pe altul, eu mă ofer, dar nu țin de loc să joc acest rol și mă ofer fiindcă nu văd pe altul...) Fabricius mi-a spus că nu crede că Guvernul german să vrea să se amestece atât de direct în hotărârile Regelui Carol; Berlinul socotește că Regele Carol nu se va mai putea menține pe Tron și nemaiaivând nici o încredere în el, *vrea să lase lucrurile să fermenteze și să ajungă unde trebuie...*

Am recunoscut și eu că cea mai bună soluție ar fi o abdicare a Regelui Carol, dar cum să-l aducă la o asemenea soluție? Eu cred că va renunța la tot și la Urdăreanu, și la Malaxa și la Duduia — mai repede decât la Coroană... Fără să-mi răspundă direct, Fabricius m-a întrebat ce aș vedea în locul lui Carol... I-am răspuns că tot mai cred că putem scăpa pe Carol, dar dacă nu, tot regim monarhic și am aruncat în discuție numele Principelui de Hessa (ginerelul Regelui Italiei). Am constatat că numele aruncat de mine a făcut o deosebită plăcere ministrului Germaniei, ca și cum l-ar fi așteptat...

În concluzie, Fabricius mi-a spus că va comunica la Berlin ideea mea. A adăugat însă că ar fi bine ca gardiștii să-i dea un pro-memoria în care să facă propunerea unui Guvern de oameni cumsecade (cu mine în cap), în care să figureze și ei, dar fără să fie ei îndrumători, ci elevi mențiți să învețe *pentru mâine*, arta de a guverna.

Ministrul Germaniei nu pricepea pentru ce a format Regele un Guvern atât de ridicol și neviabil ca Guvernul actual. „Guvernul Tătărescu — zice cel — cu dumneata la Externe, era de o mie de ori mai bun. Aceste continue schimbări de Guvern fac efectul cel mai prost și eu nu știu ce explicații să mai dau la Berlin...” „A revenit apoi asupra chestiunii Camarilei și m-a întrebat dacă nu puteam pune eu condiția, fără injoncțiunea de numire a Berlinului. „Pricepi d-ta, dacă-i cerem ceva, trebuie să-i dăm în schimb ceva — și noi nu vrem să-i mai dăm lui, nimic...” Și a început să-mi povestească pentru a nu știu câta oară că de la asasinatul lui Codreanu, după vizita la Berghoff, Hitler a pierdut orice simpatie și considerație pentru Rege... Regele face acum prostii după prostii și vrea să recâștige simpatia Führerului prin mijloace cu totul neapropiate situației. „Astfel — continuă Fabricius — *a cerut acum în urmă să vadă pe Führer!* Am trimis cererea, dar nu cred că răspunsul să fie favorabil... Führerul e ocupat pentru moment numai cu ofensiva contra Angliei...

¹ Probabil o aluzie la delimitarea din august 1939, când s-a încheiat înțelegerea între ambele Puteri...

Și arestarea lui Antonescu a supărat mult pe nemți. Nu era omul lor, o știau — dar ei văd în această arestare dovada că Regele n-a schimbat nimic în metodele sale. A fost de ajuns ca un om să se ridice împotriva „clicei“, ca să fie băgat în pușcărie...

„Apoi, vezi, domnule — i-am răspuns eu — pentru ce-ți cer eu *constrângerea germană*: altfel m-ar băga și pe mine în pușcărie, dacă i-aș pune ca condiție pentru formarea unui Guvern, îndepărtarea gangsterilor ce-i sunt scumpi...” Fabricius a râs, m-a părăsit foarte îngrijorat și a rămas să ne mai vedem.

E și el de părere (mă mir) că ar trebui să începem imediat negocierile cu Ungaria... și cu Bulgaria. Ce mai așteaptă... De m-aș mai fi băgat și eu în această tărăță... Poate s-o încăpățâna Regele — dar în cazul ăsta îl curăță nemții. Nu mai am nici o îndoială asupra acestei eventualități, după conversația mea de azi cu Fabricius...

Noveanu a fost ascară la mine să-mi spună că au cerut audiența la Rege și că azi își dau demisiile căteșitrei ministrii gardiști...

I-am spus să facă un pro-memoria cu propunerea unui Guvern format sub președinția mea de câțiva oameni cu vază (G. Brătianu, Garoflid, Mehedinți și alții) cu doi-trei dintre dâșii — și să-l dea lui Fabricius.

Se va face chiar azi...

DI Stelian Popește publică azi un al treilea articol dintr-o serie, în *Universul* său, cerând să se stabilească *răspunderile*... DI Stelian uită, sau se face că nu știe, *că răspunderile sunt pe Tron*... Cenzura n-a spus nimic.

Ce e mai simptomatic, e că în ultimul Consiliu de Miniștri s-a hotărât să nu se mai publice portretul Regelui prin gazete, *ca să nu se irite opinia publică*...

Noul Guvern francez a fost primit favorabil și în Germania și în Italia. Nu mai se spune însă cum este primit și văzut în Franța...

Paranoicul a deschis ieri cursurile lui de la Vălenii de Munte. În discursul său de inaugurare a declarat că el și Regele au fost contra cedării Basarabiei — dar că alții au cedat-o. Ce porc! Până și în momentele de

nenorocire ale țării, numai vanitate și slugărnicie rămân încuibate în sufletul lui. Trei perechi de palme și un picior în fund, iată ce ar merita...

Ieri a început la Chicago congresul Partidului Democrat. Candidatura lui Roosevelt pare asigurată...

Lui Antonescu nu i s-a dat drumul până azi. E tot la Bistrița, unde mănâncă din cazanul trupei de frică să nu fie otrăvit.

Miercuri, 17 iulie. Urdăreanu e la Sanatoriul Elias... Luni a venit să mi se spună că după o scenă violentă între Rege și „Ernest“ („tu m-ai adus aici...!“), Regele și-a plesnit favoritul cu o cravașă atât de violent, încât i-a tăiat fața!!! Favoritul a trebuit să fie transportat la Elias, unde i s-a cusut fața! Acest basm arată în ce stare de supraexcitare bolnăvicioasă a ajuns opinia noastră publică... Informații luate, Urdăreanu e într-adevăr la Sanatoriul Elias de trei zile din cauza unui foarte dureros atac de gută care a prins atriculațiile lombare ale coloanei vertebrale... Poate să fie puțină gută diplomatică, căci Urdăreanu care e deștept și simte că a devenit odios, s-a dat mult în umbră de două săptămâni, să-l mai uite lumea. În umbră, nu e de ajuns, trebuie să plece de tot, să se ducă în p.m. ...

Ghelmegeanu a fost ieri la mine. Să se găsească în treabă. Nu-și dă omul seama că e ars la nemți... A venit să stea de vorbă cu mine, căci își dă seama și el că criza internă e extrem de acută. „Ce să mai vorbim degeaba, nemții nu-l vor pe Rege...“, mărturisește și el.

Ghelmegeanu a rămas în bune raporturi cu Urdăreanu și cu Malaxa și e bine văzut și de Rege. Natural că nu m-am deschis față de dânsul; m-am mulțumit să-i spun că singura șansă a Regelui de a-și păstra Coroana e de a înceta cu platitudinile față de germani, platitudini disprețuite și la Berlin și la Legația Germaniei din București, și de a forma un Guvern de demnitate care să cuprindă elementele cele mai respectate și mai cu vază din straturile noastre conducătoare. E și formula lui. Vizita la mine a fost numai ca să vadă dacă aș vrea și aș fi în stare să constituim un asemenea Guvern, și ca să-și pună și candidatura lui la un portofol...

Răspunsul meu a fost categoric: dacă se găsește unul mai bun ca mine sunt gata să dau acestuia unul tot concursul meu; dacă nu se gă-

sește, sunt gata să mai fac sacrificiul bătrâneților mele și să iau potirul amar în mână — cu o condiție: *să pot face ceva*. Condițiile acestui „să pot face ceva” (înlăturarea clicii) nu i le-am spus, căci el e hotărât să lucreze în sensul prevederilor mele tocmai prin Camarilă... Din conversația cu Ghelmegeanu am reținut că toți cei de la Palat își dau seama de sentimentele nemților pentru Rege. I-a spus-o pe șleau Urdăreanu, de aici panica de Sus...

Ghelmegeanu mi-a povestit cum au fost uciși Zelea Codreanu și nicadorii (cei compromiși în asasinatul lui Duca). Ca ministru de Interne, Ghelmegeanu a făcut o anchetă asupra faptelor și iată ce a aflat:

Călinescu a chemat pe generalul Bengliu și i-a spus că trebuie „terminat cu zișii indivizi. Bengliu n-a protestat dar a cerut 3 zile ca să „găsească o formulă tehnică” (!!!) pentru executarea oamenilor... A doua zi Călinescu l-a rechemat: „Numaidecât!” — „Dar nu pot așa iute!” — a replicat generalul. „Trebuie — a fost răspunsul lui Călinescu, — *altfel cade Guvernul!*” Va să zică *ca să nu cadă Guvernul*, au fost uciși 14, în afară de orice prescripție legală! „Cade Guvernul” mărturisire prețioasă *că inițiativa masacrului venea de Sus...* Bengliu s-a executat și a executat și iată cum: gardiștii au fost așezați într-unul din motoarele deschise ale Poliției destinate transportului sergenților de oraș, motoare prevăzute cu bănci transversale și paralele. Pe o bancă au fost așezați condamnații, pe banca din dosul lor jandarmii și așa și mai multe rânduri. S-a pornit noaptea pe întuneric de la Râmnicul Sărat, s-a spus gardiștilor că sunt transportați la Jilava pentru revizuirea procesului lor, ca să stea liniștiți. La un moment dat, între Ploiești și București, plutonierul de lângă șoferul primului automobil — căci erau mai multe automobile de escortă pline de jandarmi — a ridicat o lanternă: era semnalul masacrului. Imediat, jandarmul din spatele fiecărui legionar a aruncat peste capul acestuia un laț și a început să strângă... În câteva clipe toți legionarii au fost sugrumați...; apoi a urmat înmormântarea la Jilava... Oribil, oribil, oribil... Și toate se plătesc!

Nu este adevărat că s-a suprimat pensia (50 000 lei pe lună) doamnei Călinescu, dar este adevărat că s-a ridicat placa comemorativă de pe locul unde a fost ucis dictatorul Armand...

Wagner la mine. Descurajat ca orice francez. Vizita lui n-are alt scop decât să se văicărească și poate, crede și el, nenorocitul, că voi fi șeful Guvernului de mâine... Francezii tot rău informați...

Blumenfeld pretinde a ști că Guvernul pregătește un decret prin care ovreii vor fi supuși următoarelor măsuri:

1. Toate naturalizările se vor anula, afară de cele individuale trecute pe vremuri prin Parlament.

2. Evreii care vor părăsi țara vor fi supuși la un impozit de 40% din averea lor;

3. Toți evreii vor trebui să poarte un rotogol galben la haină, în semn de distincție;

4. Nici un ovrei nu va mai putea ocupa o slujbă publică, la Stat, comună, județ sau la întreprinderile particulare.

Se vede că e și Blumenfeld în panică!

Guvernul japonez prezidat de Yonai a demisionat. Criza, neașteptată, s-a produs în urma demisiei ministrului de Război Hata. Suntem în fața unei mișcări militare care tinde la stabilirea unui regim totalitar și în Japonia. Se crede că viitorul prim-ministru va fi prințul Konoye.

La Congresul din Chicago, agitație; se lucrează pentru proclamarea candidaturii lui Roosevelt la primul scrutin și dacă se poate în unanimitate. Hull, secretarul de Stat, a renunțat la candidatura pentru vicepreședinție. Diseară, senatorul Barkley, va ține o mare cuvântare și a fost însărcinat de Roosevelt să aducă Congresului răspunsul său cu privire la candidatura care i-a fost propusă...

Marcel Diat publică un articol în *L'Oeuvre* prin care demonstrează că Camera n-a votat declarația de război, ci numai anumite credite militare, specificând limpede că votarea acestor credite nu înseamnă o ratificare anticipată a declarației de război. A doua zi după declararea de război a Angliei, Guvernul francez a declarat și el război Germaniei, fără a mai consulta Parlamentul... Istorie, și încă istorie veche!

Di Manolescu se crede Talleyrand și dă recepții. A dat una luni (în vechiul local al Ministerului de Externe) la care a poftit pe șefii de Misiuni ai țărilor victorioase și pe simpatizanții lor — și alta marți la care a poftit pe învinși și pe neutrii stricți. La ambele recepții au fost invitați și au asistat toți membrii Guvernului. Madamele Manolescu și Gigurtu (fosta privighetoare a Banatului devenită prepelelă grasă) au făcut onorurile, cu grația lor neîntrecută...

Ziarul lui Korošec din Lubliana scrie că România n-a știut să amalgameze sufletele popoarelor care conviețuiesc în hotarele ei, că românii sunt pretutindeni o minoritate — afară de Vechiul Regat — și că România Mare e pe cale de descompunere.

Îmi pare rău de mesele pe care le-am dat lui Korošec acum câteva săptămâni și de toate amabilitățile noastre. S-a terminat, după câte se vede și cu prietenia sârbească. De altminteri, ofițerii iugoslavi care serveau în regimentele noastre, ca și cei români detașați pe lângă unități iugoslave — au fost rechemați...

Ofensiva germanilor împotriva Angliei, marea ofensivă, tot n-a început încă. Până să vină, se bombardează de o parte și de alta orașele, se scufundă vase de război și vase comerciale — se omoară lumea degeaba...

Cei trei miniștri gardiști au dat ieri demisia, în mâna Regelui. Regele a refuzat-o, sub cuvânt că peste câteva zile Guvernul se va schimba. Așa zic ei... Numai să nu se schimbe Guvernul în mai rău! Am ajuns să cred că cea mai rea soluție e totuși cea mai bună căci grăbește schimbarea totală de regim. Cu Regele Carol nu-mi pare să mai fie ceva de făcut...

18 iulie. Moscova duce o acțiune infamă, zi de zi, prin Radio. Posturile sovietice informează lumea întreagă despre binefacerile civilizației cu care copleșește Basarabia ținută 20 de ani de noi sub obrocul obscurantismului și sub călcâiul barbariei. Dispensare, școli au ieșit de 15 zile din pământ; tractoarele rusești au fost zvârlite peste lanurile *boieresti* împărțite acum, de ruși, țăranilor, ca și cum reforma agrară atât de radicală, înfăptuită de noi, n-ar fi existat. Propaganda rusească vrea să prezinte cucerirea Basarabiei ca o cliberare, când în realitate ea este o robire... Postul de la Moscova a avut nerușinarea să vorbească ieri de sanatoriul de la Bugaz prezentându-l ca înființat acum de ruși și tot așa despre spitalele rurale create de noi. Ca operă adevărat rusească, am aflat ieri că la Vâlcov, primul act al administrației sovietice a fost distrugerea hotelului turistic, abia inaugurat anul trecut... Multe am păcătuit noi, dar le plătim cu prisosință...

Nemții sunt indignați pe sârbi. În ziua de 14 iulie, ministrul Franței la Belgrad (rămas un aderent al Guvernului de Gaulle, din Londra) a

convocat pe ai săi la cimitirul militar, unde s-a desfășurat o paradă la care au luat parte un mare număr de generali, de ofițeri și miniștri. Gestul a trecut limitele unui act de elegantă recunoștință și a avut un caracter politic cu atât mai pronunțat, cu cât sentimente ostile au fost manifestate cu prilejul unei recente serbări germane. De pus în legătură cu marele curent panslavist de apropiere de Rusia Sovietică, care se dezvoltă din ce în ce. Ziarele din Berlin n-au lăsat să treacă aceste fapte, fără să le sublinieze cu necaz și amenințări...

În Japonia, prințul Konoye a fost însărcinat cu constituirea noului Minister. Prințul a primit, dar a pus condiție să se înțeleagă cu armata, care vădit, duce azi politica japoneză...

Butler, subsecretarul Foreign Office-ului întrebat în Cameră despre garanțiile unilaterale date României, a răspuns că de vreme ce România s-a lepădat de aceste garanții, Anglia nu se mai ține legată de ele...

Informații oficiale britanice vorbesc de o armă teribilă inventată de englezi, un fel de tun-mitralieră numit „Pompom multiplu“, cu care au fost înarmate toate vasele amiralității. Dacă englezii socotesc că vor câștiga războiul cu „Pompom“ apoi slabă nădejde...

În cercurile militare de la noi se vorbea ieri cu insistență că germanii au renunțat la debarcarea în Anglia și că vor bloca coastele Angliei, distrugând totodată porturile, fiind siguri că vor înfometa mândra insulă...

De unde războiul a pornit cu planul blocării Germaniei, iată după câteva luni se ajunge la blocarea Angliei...

Senatorul Barkley a adus Congresului din Chicago mesajul lui Roosevelt: *Președintele n-are nici dorința, nici intenția de a se prezenta pentru o a treia oară alegeri — dar membrii Congresului sunt liberi să desemneze pe cine vor.* Barkley a făcut apoi, în aplauzele Congresului, elogiul lui Roosevelt. Atitudinea lui Roosevelt e comentată în sensul că Președintele ar vrea să fie proclamat prin aclamații candidat la viitoarele alegeri. Adversarii lui din Congres au pus însă imediat alte 4 candidaturi, așa încât va fi probabil, totuși, un vot. Desemnarea lui Roosevelt pare însă sigură.

Alegeri au avut loc pentru Dietele din Lituania, Letonia și Estonia. Listele comuniste au întrunit marea majoritate a voturilor, aproape

unanimitatea. După plecarea nemților din aceste țări și „învăluitoria prietenie“ a Moscovei, nici nu era altceva de așteptat...

Italianii fac mare caz de bătălia navală pe care au dat-o zilele trecute în Mediterana. Ei pretind că au avut un mare succes deoarece au împiedicat flotele britanice din Alexandria și din Gibraltar să se unească. Englezii însă pretind că succesul a fost de partea lor, căci ar fi distrus o bună parte din unitățile italiene. Deși nimeni nu se poate încrede în cuvântul italienilor, pare că de astă dată dreptatea e de partea lor...

Președinția Consiliului publică un lung comunicat prin care arată măsurile luate în favoarea agriculturii prin deconcentrarea unui anumit număr de oameni și restituirea de vehicule, de tractoare, de vite etc. Comunicatul e lung și confuz, din el reies antagonisme între civili și militari. Am impresia că ce se dă cu o mână se ia cu cealaltă. Se zice că Guvernul ar fi decis să fixeze prețul grâului nou la 75 000 lei...

Poftit ieri de Gigurtu la un dejun dat la Pescăruș în cinstea lui Puricelli. Mai erau acolo: Leon, Macovei, generalul Mihail, Strat — dintre miniștri. Toți, cu Gigurtu în frunte păreau încântați: de ce, Doamne? Că sunt miniștri? Oribilă nație!

Și Ralea a fost ieri la mine. Mi-a vorbit ca Ghelmegeanu. Și el vedea situația ca foarte încurcată. De acord să scăpăm de Rege, dar — zice el — o vacanță a Tronului ar da loc imediat la lupte între extrema stângă și extrema dreaptă și ar duce țara la anarhie, iar aceasta la o ocupație germano-rusă... Ce putem face noi? Să privim cum ne dă Majestatea Sa gata...

Vineri, 19 iulie. Răspunsul lui Hitler la nenorocita cerere a Regelui Carol de a-l vizita a sosit: cum mă așteptam e negativă, dar interesant este că se întrebuintează și în acest răspuns formula adoptată cu prilejul răspunsului la cererea de alianță militară: înțelegeți-vă întâi cu ungurii și cu bulgarii. Nu cunosc încă textul exact al răspunsului, dar știu că a emoționat adânc, Sus. Răspunsul a fost remis la Palat, alaltăieri-seară, miercuri, într-un plic închis pe care l-a transmis Fabricius.

Și atunci s-a întâmplat ceva nemaipomenit. Urdăreanu fusese transportat de la Sanatoriul Elias în cabinetul său de lucru de la Palat unde

i s-a pus un pat¹, pe care zace întins. Regele, Gigurtu și Manoilescu s-au întrunit în jurul lehuzei și așezați pe scăunele au sorbit cuvintele lui Cotoi, Prince de la Paix! Soarta Țării hotărâtă de Rege în tovărășia unui prost, a unui escroc, la căpătăiul patului unui alt escroc care mai este și un pește — iată în ce hal de prăbușire morală și politică am ajuns.

Înalta consfătuire a durat de la ora 8½ la ora 11 seara. Victor Moldovan care s-a înapoiat de la Berlin, trebuia să replece ieri-dimineață cu avionul, dar a fost oprit. Dânsul a venit să mă vadă ca să-mi povestească că la Berlin a stat de vorbă cu „oamenii“ partidului de mână a doua și a treia prin care nu se poate bineînțeles obține nimic, dar de la care se pot afla multe. Toți l-au întrebat dacă Regele Carol mai este pe Tron, și se mirau de răspunsul afirmativ dat de Moldovan... Această atmosferă ostilă din cercurile naziste berlineze se explică numai prin hotărârea Führerului de a schimba Dinastia românească și această hotărâre lămurește și răspunsurile date de Hitler cercurilor Regelui nostru, și faptul că Romalo nu a fost primit încă să-și prezinte scrisorile sale de acreditare, și atitudinea foarte dărză a lui Fabricius care mi-a vorbit pe șleau, întrebându-mă ce cred că se poate „pune“ în locul regimului actual... Moldovan crede că *nemții ar fi descoperit la Paris documente oficiale din care duplicitatea politicii Regelui Carol rezultă lămurit*. Toate acestea Moldovan le-a raportat Regelui... Când i-a spus că a fost întrebat dacă Regele a „demisionat“ (e chiar expresia lui Moldovan, care probabil ignoră termenul de „abdicare“), Majestatea Sa s-a emoționat, s-a roșit și a cerut amănunte cât de multe. Moldovan nu pricepea pentru ce a fost oprit să replece la Berlin, căci trebuia să negocieze o întrevvedere a Regelui cu Hitler (!!) și obținuse chiar o scrisoare de recomandare a lui Fabricius pentru consilierul de Legație Luther (!!) l-am explicat eu, că probabil misiunea sa devenise inutilă...

Impresia generală cu care s-a înapoiat Moldovan de la Berlin e că România se bucură de simpatie, dar Regele de nici una — și că nimeni nu pricepe dese schimbări de Guvern de la noi și fanteziile Majestății Sale în materie de constituire de Ministere...

Alte amănunte n-am. Ieri la parastasul de la Cotroceni, Manoilescu a cerut să mă vadă. l-am spus că sunt în București până diseară — dar până acum nu mi-a dat semn de viață, fapt pentru care mă simt inconsolabil.

¹ Cu boala lui Urdăreanu se face mister: întâi s-a vorbit despre gută la șira spinării, apoi de sciatică, acum se spune că ar avea două coaste frânte! În ce accident nu se știe, dar se știe că i s-au comandat cărje, ca să poată să umble!

Ieri, 18 iunie, aniversarea de 2 ani a morții Reginei Maria; s-a făcut un parastas aproape clandestin la biserica de la Cotroceni... Nici un aviz, nici o încunoștințare a publicului. De obicei aceste parastase, în primii ani după moartea lor, s-au făcut și pentru Regele Carol I și pentru Regele Ferdinand și pentru Regina Elisabeta — și chiar pentru Regina Maria anul trecut — la Curtea de Argeș. Pentru ce ne-am ascuns capul în cenușă anul acesta? Fiindcă *Sus*, se trăiește în panică, în frica piciorului în fund, care vine... și asta e trist, infinit de trist!

La Galați, explozie serioasă la uzina electrică: mai mulți morți și pagube multe. Accident sau mână criminală, adică comunistă?

Din Cernăuți vine știrea că administrația orașului e în mâna unei comisii mixte sovietico (rusă)-germană, membrii nemți ai Comisiei fiind *necomuniști* și desemnați de Reich...

Congresul democrat de la Chicago a ales la primul scrutin, ca candidat la președinția Republicii pe Roosevelt cu 946 de voturi. Farley a avut 72 de voturi, Garner 61, Tydings 9. A avut și Cordell Hull 5 voturi. Roosevelt n-a fost proclamat cum ar fi vrut prin aclamații unanime — a avut totuși o majoritate zdrobitoare și se poate declara satisfăcut. A fost însă discuție mare. După rezultat, s-au ridicat și destule ziare contra, iar unii membri marcanți ai Partidului Democrat — au demisionat și au trecut la republicani. De mult nu s-a pus în America atâta patimă într-o luptă prezidențială și vom mai avea multe ciocniri de înregistrat până la noiembrie. Alegerea lui Roosevelt pare însă asigurată...

Divizia Brandenburgului și Berlinului a făcut o intrare triumfală în capitala Reichului. Trupele au trecut prin Brandenburger Thor pe Unter den Linden, iar inefabilul Goebbels, trâmbișă partidului, a răsunit la toate posturile de Radio... Führerul n-a fost prezent la această mare sărbătoare a armatei germane.

Și Reginald Hoare și personalul Legației engleze n-au luat parte la recepția lui Manoilescu de marți. Ziarele noastre publică azi un comunicat al Legației prin care ni se aduce la cunoștință că ministrul britanic zace bolnav de gripă, de opt zile și se vede prin urmare împiedicat

să-și exercite funcțiile. Foarte bine — dar restul personalului, e și el bolnav de gripă?

Mi se raportează că bătrânul Cuza a fost la Gh. Brătianu să-l întrebe dacă ar primi să fie vicepreședinte și ministru de Externe într-un Guvern format de dânsul, Cuza. Cuza ar fi spus lui Brătianu că *i s-ar fi sugerat de la Palat* o asemenea formulă, sau una cu Ion Zelea Codrean tatăl (!!!!) ca vicepreședinte! În fața acestei alternative, Brătianu a fost foarte măgulit, a mulțumit și a sfătuit pe Cuza să se adreseze numai-decât lui Zelinski! Deși nu cred că sugestia să fi venit de la Palat, numai faptul că o asemenea formulă să poată fi dată în vileag, dovedește că toți românii și-au pierdut capul.

Prințul Konoye a format un Minister cu militari, cu marinari, cu oameni de ai acestora...

Două tabere de „Hitler junge“ săsești s-au format în județul Dâmbovița și au fost vizitate cu deferență de autoritățile noastre. Mergem bine...

Guvernul francez a promulgat un decret în virtutea căruia *numai cetățenii francezi de origine* vor mai putea ocupa funcții publice. Prin „francez de origine“ se înțeleg cei care coboară dintr-un tată cetățean francez — așa încât marcea majoritate a ovreilor vor continua să funcționeze mai departe...

Tot politica de pripeală: mi se spune că Manoilescu pleacă deseară la Berlin. Să nu se întâmple să nu-l primească Ribbentrop: ar fi o palmă nemeritată pe obrazul nostru. Călătoria lui Manoilescu e probabil un act de disperare care s-a hotărât miercuri-seara la căpătâiul lui Cotoi, Prince de la Paix. Faptul că n-a plecat aseară și că pleacă astă-seară, mă face să sper că s-a obținut ieri la Berlin, audiența cerută...

Regele a primit ieri în audiență pe Frau von Coller, pe care a refuzat să o primească până acum. Regele se agață de ce poate. Așa e omul când se înecă.

Duminică, 21 iulie. De ieri-dimineață la Breasta. Ieri, deși a fost Sf. Ilie, a fost o zi frumoasă și liniștită. Parastasul scumpei mele mame, al 6-lea... A venit să slujească, fără să-l rog, mitropolitul Nifon, de la Craiova. L-am oprit la dejun, pe dânsul, pe primarul Craiovei, general Vasiliu și pe ajutorii lor...

Bre! Radio Moscova a proclamat pe larg drepturile noastre asupra Ardealului întemeindu-se în argumentarea sa pe o hartă etnică ungu-rească din 1913. Pe baza acestei hărți --- spune Moscova --- avem drept la tot teritoriul pe care-l ocupăm, și încă mai mult.

Pare, din câte aflu, că Sovietele, după ce ne-au ciunuit, vor să trăiască în pace cu noi și că nu au alte pretenții. Cel puțin pentru moment. Gafencu va pleca în curând la Moscova, în misiune specială. Regele l-a primit ca să-i propună misiunea, misiune care a fost agreată și de moscoviți. Gafencu dorea această misiune, mi-a spus-o pe când eram ministru de Externe. El zice că cunoaște bine pe Schulemburg și crede că ar putea face treabă, cu ajutorul acestuia.

Discursul pronunțat de Hitler în fața Reichstagului îmi sosește *in extenso* în *Universul*. L-am citit. Un discurs bun, abil și măsurat. Începe prin a face bilanțul politicii naziste dinainte de război, politică prin care Germania a încercat să restabilească poziția Reichului în Europa și în lume, pe căile pașnice. Încercarea n-a reușit din cauza opunerii Angliei. Deși făcut „ad usum causae”, acest bilanț e destul de obiectiv. A urmat bilanțul războiului: campaniile din Polonia, Norvegia, Belgia, Olanda și Franța --- simplu, fără fanfaronade, dar cu conștiința meritelor armatei germane pe care a declarat-o intactă și mai tare ca la începutul războiului. Cu acest prilej, distribuție de premii: Göring a fost numit Reichsfeldmareschall și vreo 6 generali printre care un Witzleben, Feldmarschalli. Göring a mai fost numit și Mare Cruce (?) al Crucii de Fier...

Hitler și-a încheiat discursul său printr-o propunere de pace Angliei, propunere principială, fără nici o lămurire de condiții sau de pretenții. Acest punct al propunerii de pace, ca să nu se mai omoare atâta lume degeaba, ca să nu se mai distrugă tot ce tehnica războaielor de astăzi distruge, a fost în realitate unicul scop pentru care a luat Führerul cuvântul și a avut un mare răsunset în lumea întreagă, judecând după primele telegrame sosite. Mai ales în America, efectul a fost neașteptat...

Gestul lui Hitler a fost foarte abil. Dacă Anglia va refuza pacea, dânsul va putea să porceadă la un război de exterminare — *dosarul său va fi în regulă*. Führerul va putea într-adevăr spune mai târziu că prăpădul n-a fost dezlănțuit de el...

Să mai reținem din discursul lui Hitler, afirmarea bunelor relații dintre Germania și Rusia și mai ales constatarea că *sferele de influență dintre ambele puteri au fost delimitate*. Din această constatare reiese într-adevăr că nu avem să ne mai teme de o nouă înaintare a Rusiei spre Occident, adică peste Prut...

Generalul englez Ironside, comandantul suprem al armatei britanice, a fost înaintat mareșal. Nemții au creat mareșali după victorie --- englezii înainte...

Nindi Romalo a fost în fine primit de Hitler, după 6 săptămâni de așteptare. Și-a prezentat scrisorile Führerului odată cu miniștrii Uru-guaiului și Chilelui, sau așa ceva. Ne-am cam obișnuit să înghițim.

Jugurtha, Regele numizilor, șef de Stat Major al Partidului Națiunii și prim-ministru al României (!!) a plecat la Mamaia, să petreacă un week-end la Rex împreună cu „Mami”¹, cu Fabricius și cu Ghigi, ca să pună Europa la cale și să scape România de Urdăreanu...

Ambasada Franței la Londra și-a închis porțile. A plecat și însărcinatul cu Afaceri. Paul Morand (cunoscutul scriitor care rămăsese încadrat în corpul diplomatic, deși în disponibilitate de mulți ani) a fost numit agent de lichidare a diferitelor măsuri în Anglia...

O lungă tradiție de prietenie între cele două lumi care-și găseau expresia în farmecul atât de înrudit sub atâtea raporturi, din Londra și din Paris --- a luat sfârșit... Dar ce a mai rămas în picioare din lumea și din concepția lumii de ieri? Noi cei care am cunoscut fericirea de a trăi înainte de 1914, nu ne putem obișnui cu ce e și mai ales cu ce vine...

¹ Doamna Gigurtu.

Vineri, 25 octombrie. Ca să se facă mai atractivă rușinoasa exhibiție a locuinței Lupeascăi, s-au înșirat pe mese fotografii ale diversilor prieteni ai „favoritei” și pe fiecare fotografie s-a pus o etichetă cu numele celui de pe poză. Fostul nostru ministru la Moscova, Ciuntu, s-a dus și el să viziteze „spelunca” (ciudată curiozitate...) și pe o masă a descoperit portretul unui ofițer cu eticheta: „N. Tabacovici”. Dar nu era Tabacovici. Ciuntu, prieten bun cu acesta, a chemat un legionar din cei care erau de pază și i-a explicat eroarea. Nedumirit, legionarul a tras fotografia din ramă să vadă dacă nu era ceva scris în dos... Și în dos s-a găsit: „À ma cousine et amie” — și semnat „Friedrich de... Hohenzollern”!!! Portretul botezat „Tabacovici” era portretul verișorului Majestății Sale, de la Sigmaringen, în uniformă de general român de *vânători de munte*!

Bietul Tabacovici, toată viața lui a alergat după mărimi, iată-l acum ajuns și general și Prinț!...

Dedicația Prințului de Hohenzollern „À ma cousine” ar dovedi că izvorul unei căsătorii clandestine între Carol și Lupeasca, zvon pe care nu l-am crezut niciodată întemeiat, ar fi totuși adevărat. Mai știi... Fățărnicia fostului Rege era atât de mare...

Și Istrate Micescu a pățit-o cu „expoziția” Lupescu. Între altele s-a expus o reproducere după „Le Baiser” de Rodin, cu eticheta: „Furat de Istrate Micescu din succesiunea fratelui său și oferit Domniței, cu tot devotamentul”. Istrate urlă: n-a furat nimic din succesiunea fratelui său, cu care de altminteri era certat. După moartea acestuia, s-au vândut de către executorii testamentari un număr de obiecte; grupul lui Rodin a fost cumpărat de Chefneux, de la Roma, și revândut de această dată lui Malaxa, care l-a dăruit Duduiei... Toate acestea, Micescu le-a înșirat într-o notiță de protestare și a trimis-o spre publicare, la ziare. Cenzura a oprit însă publicarea ei... Micescu a cerut audiență lui Antonescu, care l-a primit și l-a împăcat...

„Bine informații” m-au asigurat — fiindcă e vorba de Lupeasca — că ultimul ei „béguin” a fost Logadi, cu capul lui de catâr dresat. De necrezut, dar pare că e așa...

Auschnit, care deja se afla la Văcărești și foarte bine tratat, va fi mutat la un Sanatoriu... Revizuirea procesului său e sigură. Norocul lui că a fost persecutat de regimul trecut. Dacă ar fi continuat să fie un favorit, cum fusese, l-ar fi curățat legionarii în cinci minute... Malaxa trebuie să fie inconsolabil că nu l-a lăsat în pace sub Carol și Urdăreanu!

Vojen, deși a fost primit cu un oarecare alai la Roma, nu pare să fie foarte bine văzut de italieni. Înainte de a pleca, legionarii i-au oferit o masă, la care au poftit și pe Ghigi. Ministrul Italiei s-a scuzat însă, și a trimis pe *al 2-lea secretar* al Legației... Răceala italienilor s-ar datora faptului că Vojen, pe timpul pribegiei sale, ar fi lucrat la Berlin în biroul de Informații al Ministerului de Externe, și macaronarii îl consideră ca un agent al nemților... L-a lucrat probabil cât a putut și cutra de Manoilescu, inconsolabil de pierderea postului de la Roma, care i se făgăduise...

Înapoiat la București, Manoilescu a dat un interviu scârbos de platitudine și față de Italia fascistă și față de România legionară. România legionară i-a dat cu piciorul; nu știu cu ce și unde i-or fi dat italienii... Escrocul pretinde că el a aranjat vizita generalului Antonescu la Roma... Dacă o fi așa, cu atât mai rău pentru generalul nostru...

Radu Ghinea, legionar, a fost numit ministru la Madrid, în locul lui Fred Nano, repus la locul lui într-un frigorifer. Până acum, d-na Ghinea a fost dactilografă la Telefoane, în serviciul lui Andrei Nano, frate cu Fred... Roata se învârtăște!

Fabricius e încântat de numirea tânărului C. Greceanu la Berlin. Așa, toate negocierile dintre Germania și noi, vor rămâne în mâinile sale, pe când un ministru român cu autoritate sau cu trecere, la Berlin, ar fi putut să îi facă concurență... Ca să-și tragă spuza pe turta lui a făcut tot ce a putut ca să nu fie numit G. Brătianu, ci Romalo — pe vremea Regelui Carol — iar acum, să nu fie numit Valer Pop (om fără autoritate, dar cu trecere) ci Greceanu...

Legionarii ar fi furioși că nu pot clinti pe Gafencu de la Moscova. Se zice că rușii nu vor să primească alt ministru, or că îl susține la Berlin și Schulemburg *care s-a împrietenit cu dânsul și se servește de el, pe lângă ruși și pe lângă... englezi!*

Beck a încercat să fugă din România cu un pașaport englezesc. A fost prins la... Calafat, și adus înapoi la București. Din ordinul nemților, căci noi...

Generalul Antonescu a făcut o vizită inopinată la Obor, unde a vizitat târgul și instalațiile comunale. A găsit numai murdărie, dezorganizare și hoții. O spune fără înconjur printr-un comunicat publicat de ziarele de azi dimineață. Ordine severe au fost date autorităților com-

petente să remedieze imediat această stare de lucruri și să dea afară pe vinovați... Să o vedem și pe asta...

Regina Elena și Regele sunt, după câte se spune, foarte supărați fiindcă generalul Antonescu nu le mai dă bani decât cu lingurița... Așchia nu sare departe de pom, și se vede că Mihai a moștenit arghirofilia de la tatăl său și poate... și de la mama sa, de lăcomia căreia m-am izbit în 1931...

După întâlnirea lui Hitler cu Laval la Fontainebleau, Führerul a avut ieri alta cu mareșalul Pétain. După câte se spune, Guvernul de la Vichy n-ar fi așa de maleabil precum s-a crezut în chestiunea unei cooperări cu Germania împotriva Angliei. Pare că și Spania ar rezista și că vizita lui Hitler la Hendaye ar fi avut drept scop să se obțină de la Franco ce nu se putuse obține de la Suncer la Berlin și la Roma...

Nemaipomenita rezistență a Angliei și nervozitatea Reichului față de neputința sa de a constrânge Imperiul Britanic, par să fi pus pe mulți pe gânduri...

Roosevelt a rostit primul din cele 5 discursuri electorale pe care a hotărât să le dea drumul înainte de alegerea prezidențială. În acest prim discurs, după ce arată cu cifre ameliorarea economică rezultată din aplicarea planului său, declară ritos că Statele Unite nu vor trimite un soldat în război, *decât dacă ar fi atacate*.

În război, nu este însă nevoie numai de soldați...

Un decret-lege calcă în picioare testamentele Saftei și Zoei Brâncoveanu și dispune că de azi înainte Așezămintele Brâncovenești vor fi administrate de doi efori, din care unul, medic ales din personalul Spitalului și numit de Guvern, va avea toată răspunderea gestiunii. Al 2-lea efor, desemnat de patriarh (subînțeles, din familiile înrudite cu testatoarele) nu va avea decât dreptul de control asupra colegului său... Pe nimeni nu lasă „câinele roșu” în pace!!

Sâmbătă, 26 octombrie. Sf. Dumitru! S-a mutat și secetat! Mi se telefoncă de la Breasta că plouă bine de aseară. Prima ploaie, de la sfârșitul lui iunie!

De aniversarea nașterii sale (care mi se pare că a fost ieri) Regele Mihai a primit călduroase telegrame de felicitare de la Hitler și de la Prințul-Regent Paul al Iugoslaviei. Telegramele și răspunsurile sunt publicate în gazetele de azi...

Ca lumea să-și dea seama că mai avem un Rege, ziarele mai dau seamă de vizita pe care a făcut-o ieri, împreună cu Regina Elena și cu generalul Antonescu, la Spitalul Colțea. La plecare, Regele a dăruit Eforiei 200 000 lei, iar generalul 100 000...

În urma inspecției făcute de generalul Antonescu la Obor, a avut loc ieri o consfătuire la Președinția Consiliului de Miniștri, în care s-au luat o serie de măsuri pentru asanarea administrației comunale a Capitalei. S-a hotărât în același timp ca negustorii și intermediarii ce s-ar face vinovați de speculă și de ridicare nejustificată a prețurilor să fie închiși într-un lagăr de concentrare!!

Chestiunea prețurilor poate fi rezolvată. Prețurile nu variază conform legilor cererii și ofertei decât în ipoteza unei monede libere și convertibile și a unui comerț tot liber. Cu economia dirijată și cu o monedă fictivă și convențională, Statul poate determina și fixa prețurile. Exemplul ni-l dă Germania, unde prețurile n-au variat de ani de zile. Ne trebuie, pe lângă Misiunea militară germană și o *comisie economică*, cu consilieri tehnici la fiecare departament — altfel ne ducem dracului...

Comisia românească, prezidată de subsecretarul de Stat Demetriuc, de la Ministerul Economiei Naționale, comisie însărcinată să semneze noile acorduri cu Germania, a plecat în fine ieri la Berlin. Condițiile acordului au fost deja mai mult sau mai puțin stabilite prin intermediarul lui Neubacher, care a negociat în numele nostru! Căci așa am ajuns! Cred totuși că Neubacher ne-a apărut mai bine decât ar fi putut-o face ai noștri, căci neamțul își dă perfect seama că nu trebuie omorâtă „vaca cu lapte”...

În Ardealul nostru, ca și în cel furat de unguri, funcționează câte o comisie mixtă germano-italiană, pentru anchetarea samavolniciilor și ororilor comise. De fapt, numai ungurii sunt vinovați de fărdaiegi; la noi nu s-a întâmplat nimic. S-au numit însă două comisii, adică și una la noi, *în spirit de echitate*, și ca să se dovedească adevărul. Nemții se poartă foarte bine în ambele comisii; află însă că frații noștri macaronarii, se poartă ca niște porci și s-au dat de partea ungarilor...

Față de o asemenea atitudine, fără să mai vorbim de faptul sfâșierii Ardealului datorat cel puțin pe jumătate Italiei, lumea nu pricepe rostul călătoriei generalului Antonescu la Roma. Cu toate loviturile pe care le-am primit, facem politica Axei și o facem sincer, ca să nu pierdem și ce ne-a rămas. Dar atât ajunge; să mai mergem să ne mai și ploconim la Roma și la Berlin, e ceva exagerat. Generalul putea foarte bine invoca *imposibilitatea lui de a părăsi în aceste momente teritoriul României*, pentru a evita o nouă umilință... Opinia publică condamnă unanim hotărârea luată și mergerea Conducătorului Statului român să se închine călăilor noștri...

Ministerul Agriculturii a hotărât să scoată oamenii la munca câmpului și în zilele de sărbătoare, sub cuvânt că semănăturile sunt întârziate. Își va mai face regimul de drag, la sate, unde deja nu este iubit deloc...

Trupurile celor 32 de legionari uciși din lagărul de concentrare de la Vaslui au fost transportate la Predeal unde vor fi înhumate mâine, duminică, alături de trupurile celor omorâți la Miercurea Ciucului. Nimic de zis. În interesul țării, ar fi însă ca regimul legionar să se ocupe mai puțin cu trecutul și mai mult cu viitorul.

O mare mișcare a fost făcută în Serviciul diplomatic francez. Mai toți miniștrii și ambasadorii vechi au fost înlocuiți prin oameni tineri și noi. La București, în locul lui Charvériat, care nici nu și-a luat postul în primire, a fost numit un domn Truelle...

Și nemții din Dobrogea, după cei din Basarabia, vor fi mutați în Germania. Știrea a produs neliniște: nu cumva Reichul s-ar gândi să abandoneze Rusiei și Dobrogea? *Völkischer Beobachter* publică un articol liniștitor prin care explică că acest transfer de populație (minimal ca număr) *dovedește prietenia* între ambele țări (Germania și România) care își execută în cea mai perfectă înțelegere programul lor etnic, care este identic.

Nu pot crede că Germania să abandoneze vreodată Rusiei Dobrogea, căci ar fi să îi abandoneze definitiv gurile Dunării și să paraliz

România, cea mai bogată colonie a Reichului... Și apoi mai sunt și *garanțiile*, faimoasele garanții de la Viena...

Prețul eliberării lui Lobei — adevăratul preț, căci s-a mai vorbit și de altele: d-na Călinescu a dat fostului favorit *memoriile lui Armand* și fostul favorit le-a predat Guvernului... Din memorii — mai mult niște notații zilnice — lipsesc însă foile relative la uciderea lui Codreanu. Umblă acum toți cu limba scoasă după ele...

Generalul Olteanu îmi spune că generalul Argeșeanu e tot la Jilava, deși nu a fost pus — încă — în urmărire. El pretinde că *n-a știut nimic* despre omorurile din septembrie. Gavrilă Marinescu declară însă că a știut, că la Cotroceni, el, Urdăreanu, Regele și Argeșeanu au urmărit ceas cu ceas telegramele care anunțau execuțiile din județe... Nu trebuie uitat că, dacă Argeșeanu a fost prim-ministru titular în septembrie 1939, în momentul masacrelor¹, *a mai fost și interimar în momentul uciderii lui Zelea Codreanu, în 1938...*

Regele Leopold prizonier: nemții i-au tot cerut să constituie un Guvern compus din oamenii lor, dar Majestatea Sa a tot refuzat declarând că se consideră „prizonier de război” și nimic altceva. A capitulat fiindcă francezii nu se băteau, și n-a putut altfel și a cerut să fie tratat *ca un general prizonier*. Comandantul german dându-și scama că nu poate convinge pe încăpățânat, l-a ridicat de la Laeken și l-a internat într-un castel din Ardeni²...

Presa germană ca și cea franceză face mare vâlvă în jurul întrevederii dintre Führer și mareșalul Pétain. Acesta a fost primit de Hitler în trenul său, în mica gară de la Montoire de pe teritoriul Franței ocupate. Deși cel mai desăvârșit secret se păstrează în jurul acestei întrevederi, comentariile își fac drumul (prin urmare autorizate de cenzura Reichului) și caută să stabilească că Dictatorul german urmărește acum *înainte de toate* noua organizare a Europei, din punct de vedere politic și economic, pentru a putea opune Angliei *Continentalul unit și condus de o singură voință...* Pentru aceasta, *pacea și înțelegerea cu Franța*

¹ Dacă voia să se desolidarizeze de omoruri făcute fără știința lui, cum pretinde dânsul, trebuia să-și dea demisia imediat după ce le-a aflat, *imediat*. Ceea ce n-a făcut!

² Știre dovedită mai târziu inexactă. Regele a rămas la Laeken.

sunt indispensabile, căci cu Grecia, un simplu ultimatum va fi de ajuns, și atât a mai rămas Axei de cucerit în Europa: Franța și Grecia...

În Franța, multă înclinare spre o înțelegere cu Germania. Dar se pare că mai sunt greuți de învins...

Herriot, bănuind că a rămas credincios prieteniei cu Anglia, ar fi fost luat de la Lyon (unde exercita de atâția ani funcțiile de primar) și internat cu domiciliul forțat într-un castel din centrul Franței...

Roosevelt rostește în fiecare zi un discurs, în seria celor cinci făgăduite alegătorilor săi. Subiecte diverse, cu un singur scop: încurajarea Angliei și trezirea americanilor...

S-a hotărât că comuniștii nu vor fi admiși la vot, pentru alegerea prezidențială...

Războiul a devenit un război pur aerian. Comunicatele, de o parte și de alta, înregistrează exploziile, dar nu lămuresc nimic. Fiecare parte se declară sigură de ziua de mâine...

Oameni bine informați, de partea germană, pretind că Hitler consideră războiul ca terminat, nu se mai preocupă de el și nu se gândește și nu lucrează decât la planul de reorganizare al Europei...

Naște întrebarea: atunci de ce pregătesc nemții noi fronturi, în Orient și în Spania? Dacă războiul e terminat, de ce trec, masiv, trupe germane, zilnic, peste Dunăre?

Sunt și oameni care pretind că războiul a fost definitiv pierdut de Germania. Exagerează și ăștia, evident.

Duminică, 27 octombrie. Un decret-lege, promulgat acum câțva timp, a dispus sechestrarea averii celor care s-ar deda, în străinătate, la uneltiri împotriva siguranței Statului. Acest decret a fost aplicat ieri Alteței Sale Serenisime Principesa Anne-Marie Callimachi, instalată la Londra de unde vorbește o dată pe săptămână valahilor, de la un post de radiodifuziune. Întreaga ei avere, casele de la Șosea, imobilele, moșiile au fost puse sub sechestru. Nu s-a lăsat fiicei sale, Pussy, decât folosința averii moștenite de la tatăl său Jean Callimachi. Nobila Pussy, după o serie de aventuri scandaloase, trăiește acum cu Mociorniță¹ la

¹ Acum câțiva ani junele Mociorniță argăsea pieile tatălui său. Împrejurările l-au transformat în milionar.

Mănești. Mociorniță, care o știe curvă, o închide cu cheia, când pleacă de la Mănești...

Tot ieri, a fost blocată și declarată indisponibilă, averea Băncii Blank (ce a mai rămas) și a lui Aristide Blank (ce mai are în țară, adică foarte puțin). În legătură cu desființarea Discomului și cu revizuirea portofoliului putred...

Regele Mihai a primit felicitări și de la Regele George al Angliei care a trimis un aghiotant, în acest scop, la însărcinatul nostru cu Afaceri din Londra.

Regele Angliei ar fi trimis și un mesaj „de încurajare” mareșalului Pétain. I-ar fi trimis unul și Roosevelt. Amândouă mesajele ar fi sosit bătrânului mareșal tocmai în momentul în care se întâlnea cu Hitler în vederea unei înțelegeri...

Acțiunea diplomatică a Führerului în Apusul Europei continuă să fie obiectul comentariilor tuturor cercurilor politice.

Deși oficial nu se dă nici o lămurire asupra acestei acțiuni, deși presa din Berlin a încetat să se ocupe de dansa, pare din ce în ce mai cert că scopul întrevederilor lui Hitler cu Franco, cu Laval, cu Pétain a fost realizarea unei *immediate* reorganizări economice și politice a Europei. Pentru realizarea acestui plan, o înțelegere deplină cu Franța și cu Spania sunt indispensabile. Vom vedea foarte curând dacă scopul a fost atins. Dacă n-a fost, și nu va fi atins, nu se va mai vorbi de întrevederile care au avut loc, și atâta tot.

La Roma, fără să fi amuțit ca la Berlin, presa este foarte rezervată. S-ar părea că Guvernul italian e mai puțin convins de avantajele minunatului plan...

Cercurile noastre politice pun călătoria generalului Antonescu în legătură cu proiectele lui Hitler și pretind că cu prilejul revizuirii hărții Europei mi se vor retroceda în Ardeal câteva din județele răpite. Legionarii merg până a afirma că ni se vor retroceda 6 județe! Să îi audă Dumnezeu, dar cine poate crede așa ceva — pentru moment cel puțin?

Presa engleză și cea americană tratează planurile Führerului în „utopii”, și înjură...

Radio-Londra ar fi anunțat că Urdăreanu e în drum spre Anglia. Să fi scăpat de la Sitjes? De necrezut. Dar cum să poată zbura spre Anglia? Poate s-a făcut păsărică?

Planul economic de patru ani, a cărui executare a fost încredințată lui Göring, a ajuns la termen (1936–1940). Führerul a încredințat lui Göring aplicarea unui nou program economic, pentru următorii 4 ani...

Au sosit la București delegații Germaniei, Italiei și URSS-ului pentru alcătuirea unei noi Comisii Internaționale menite să controleze navigația Dunării maritime, în locul fostei Comisii Europene. În ce privește Dunărea până la Brăila, negocierile de la Viena, din septembrie, au dus la alcătuirea a două comisii de riverani, una pentru cursul fluviului până la Brăila, alta pentru Porțile de Fier.

Lewis, șeful mișcării sindicaliste din Statele Unite, s-a pronunțat pentru candidatura lui Willkie. A lansat chiar un manifest prin care declară că va părăsi președinția sindicatelor, dacă nu va fi ales Willkie. Totuși, se afirmă că marea majoritate a sindicaliștilor a rămas credincioasă lui Roosevelt.

În Statele Unite, un negru a fost pentru prima oară înălțat la rangul de general. Roosevelt vrea să-și asigure prin acest gest, care a făcut senzație, voturile negrilor. Sunt 12 milioane de negri în USA ...

A murit faimoasa contesă Larisch, cunoscuta matracucă de pe vremea Arhiducelui Rudolf. Era fiica Ducelui Ludwig în Bayern (fratele Împărătesei Elisabeta) și a actriței Mendel, căsătorită morganatic cu Ducele. Foarte inteligentă, dar fără scrupule, contesa Larisch a jucat un rol mare în cercurile aristocratic austriace. A scris vreo două volume de amintiri, unul consacrat verișoarei sale Împărăteasă, cu atât mai infam cu cât a fost publicat după prăbușirea Habsburgilor, din a căror milă autoarea a trăit...

Valurile încep să se liniștească, deși ovreii continuă să fie molestați. Președintele „Uniunii Naționale a Studenților Creștini” publică un apel

adresat camarazilor săi, în care le arată că ocuparea samavolnică a căminelor, boicotarea anumitor profesori și maltratarea studenților evrei nu sunt compatibile cu demnitatea și cu morala legionară. Măsuri aspre vor fi luate dacă asemenea incidente s-ar mai întâmpla.

Luni, 28 octombrie. Se lămurește din ce în ce mai mult dispozitivul Axei pentru continuarea războiului. Cucerirea Angliei dând greș, campania italiană împotriva Egiptului dând și ea greș, s-a hotărât acum, nu mai încape îndoială, un dublu atac în Mediterana¹, german și italian, îndreptat cu siguranță împotriva Egiptului și Suezului și foarte probabil împotriva Gibraltarului. Atacul spre Egipt, prin Peninsula Balcanică și Anatolia s-a precizat din momentul în care au început să curgă trupe nemțești prin România peste Dunăre. Transporturile de trupe sunt din zi în zi mai intense. Trec trenuri încărcate, unul după altul, spre Giurgiu și spre schelele din Oltenia...

Se pare că atacul împotriva Greciei e iminent: ziarele de azi sunt pline de „incidente” pe granița dintre Albania și Grecia. Oile s-au ridicat bineînțelese ele, împotriva lupilor, și *Agenția Stefani* relatează cu indignare atacuri grecești în contra posturilor albaneze, înspre Goritza. Grecii afirmă însă că nici un incident nu s-ar fi petrecut pe graniță, că s-ar fi auzit focuri de arme pe teritoriul albanez, dar că nici un măslinar n-ar fi trecut granița. Toate degeaba: soarta Greciei e pecetluită

Nu m-ar mira ca Germania odată ajunsă în Egipt, să procedeze la *cucerirea treptată a întregii Africi*. Negocierile cu francezii n-au avut probabil alt scop. *Cucerirea Africii!* Înstăpânirea pe o parte a Asiei cu ajutorul japonezilor! Hitler s-ar profila pe peretele Eroilor Omenirii mai mare ca Napoleon, și aproape de Gengis Kan!

Dacă acest plan va reuși — în ipoteza că l-am ghicit — Germania și Italia nu vor mai putea fi constrânse de Anglia oricât ar rămâne ea stăpâna Mărilor. Problema spațiului vital și a materiilor prime, ar fi rezolvată pentru Axă.

Se anunță inundații catastrofale și în Nordul Italiei... S-a supărat Dumnezeu rău de tot pe oameni...

¹ La recitire las aceste informații eronate, ca și altele mai departe, fiindcă oglindesc starea noastră de spirit în momentul dat și posibilitățile noastre de informație sub un regim de tănuire...

Guvernul publică un comunicat prin care lămurește că în interesul siguranței Statului, măsuri speciale au trebuit să fie luate împotriva polonezilor aflători pe teritoriul nostru. Aluzie la Beck, înainte de toate. Beck a fost internat în garsoniera posedată de Gavrilă Marinescu în blocul de la biserica Albă (imobilul Lahovari-Zănescu). Această garsonieră fusese sechestrată în momentul arestării lui Gavrilă... O bună parte din polonezii secundari vor fi reexpediați în Polonia germană, prin îngrijirea nemților...

Se vorbește de demisia ministrului de Externe francez Baudoin. Să nu fie de acord cu Pétain, pe chestiunea înțelegerii cu Germania?

Cu privire la această înțelegere, Cordell Hull a declarat că, dacă s-ar desăvârși, ea ar constitui o gravă amenințare pentru Statele Unite, și că în acest caz *s-ar pune problema dacă Guvernul din Washington ar mai putea tolera posesiuni franceze pe coastele Americii de Sud și în Antile, adică pe flancul forțelor federale...*

Șansele de reălgere ale lui Roosevelt sunt în continuă creștere...

Ieri a avut loc, în prezența generalului Antonescu, reînhumarea victimelor legionare de la Vaslui. Ceremonia a avut loc în gara și în cimitirul de la Predeal. Lume oficială și legionari mulți...

Întâlnit ieri pe Bănescu, președintele Comisiei de anchetă care cercetează omorurile legionarilor sub fostul regim. Povestește că nici cel mai înfricoșător român polițist nu poate da o idee despre ororile și cruzimile ce s-au comis. Ancheta va mai dura 2-3 luni. Are de cercetat 2000 de păcătoși din care n-a terminat până acum decât cu vreo 30... Gavrilă Marinescu și Bengliu se pun pe terenul că n-au nici o răspundere, că n-au fost decât *organe de transmisiune* a ordinelor primite! Argeșeanu pretinde că n-a știut nimic! La confruntare cu Gavrilă a rămas însă cam buimăcit, când acesta i-a spus: „De ce minți domnule (unde mai e respectul ierarhic!), n-am venit eu în cabinetul d-tale să-ți cer să dai ordine să se sape o groapă la Jilava, *căci vin 14 morți (!!!)*”? Jenat, Argeșeanu a răspuns că n-a știut despre cine era vorba, că a crezut că erau 14 morți oarecare, *scăpați (!)* din pușcărie!!!

Partea imorală, în toată această afacere, e că principalii vinovați au fost lăsați să treacă peste graniță, și că nu vor plăti pentru ei, decât cei secundari...

Automobil-Clubul a eliminat din sânul său pe Urdăreanu, pe Gavrilă Marinescu și pe Bengliu, sub cuvânt că au fost trimiși în judecată pentru crimă...

La Jocky Club, nu avem decât pe Urdăreanu. Camarazii mei, consultați de mine ieri, au fost de părere că numai o condamnare ar constitui elementul infamant care ne-ar permite eliminarea lui... Sau un ordin precis al Guvernului, cum a fost pentru legionari, sub Călinescu...

Radu Cruțescu, înapoiat de la Ankara, de unde a fost rechemat, a fost poftit zilele trecute la Ambasada turcească, Sufi Tanriöer urmând să-i remită un dar-amintire din partea Președintelui Inonü. Cruțescu s-a dus la Ambasadă, și Tanriöer a desfăcut în fața lui un pachet ce conținea un mare portret al Președintelui... „Ce frumos! Dar ce amabilitate! Sunt adânc mișcat...” Și câte altele a lăsat Cruțescu să cadă de pe buzele lui... Pe cartonul portretului era și o dedicație: „Să o citim” — a propus Tanriöer... Și au citit: „Excelenței Sale, bunului meu prieten Stoica!” Capul lui Cruțescu și al lui Tanriöer! Poate că va primi mai târziu și Cruțescu portretul lui — deocamdată, zăpăcitul de Tanriöer, confundase pe „fostul” ambasador la Ankara cu „fostul-fost”!

Lucă Sturdza, ministrul nostru de Externe a spus fratelui său Costăchel: „Nu-ți vorbesc ca ministru de Externe, *ci ca frate*, și-ți afirm că până la Paști *ni se vor retroceda Ardealul și Bucovina, și vom fi în război alături de germani, cu Rusia...*” Pare că Lucă Sturdza a rămas tot simpaticul țicnit pe care l-am cunoscut...

Ministerul de Externe, abia mutat în noul său local, se remută în cel vechi, păstrând din cel nou pentru birouri parterul și etajul 4. În etajele 2 și 3 se mută Președinția Consiliului, până se va termina aripa nouă a Palatului Regal. În palatul Cantacuzino, sediul actual al Președinției, vor fi instalate „Misiunile germane”, altfel zis „Komandantura”, căci vom avea una, ca pe vremea lui Mackensen... Palatul Sturdza nu va fi dărâmat decât după ce Președinția se va instala în Palatul Regal...

Neubacher ar fi spus în cursul unui dejun într-o casă română, că „poporul românesc e un popor de slugi” („ein Dienstvolk...”). Indignată, Elisa Brătianu a vrut să-i trimită o scrisoare „cum știe ea”. N-a

trimis-o, însă, căci a fost împiedicată de prietenii ei. Și bine a făcut, căci cu siguranță cuvintele lui Neubacher i-au fost răstălmăcite. Neubacher e un sincer filo-român (spre deosebire de Fabricius) și-mi dau seamă de ceea ce a spus în realitate, căci mi-a făcut și mie teoria lui. După dânsul țaranul român trebuie ridicat la conștiința propriei sale demnități, *căci azi el este exclusiv în slujba altora care-l exploatează, și are o mentalitate slugarnică*. „Ein Dienstvolk“ în slujba altor clase românești, nu în slujba nemților, cum a priceput Elisa.

E o nuanță...

Incident penibil ieri la curse, unde din întâmplare, și pentru prima dată în anul acesta, m-am dus și eu. Un individ s-a apropiat de Costică Manu și l-a acuzat că i-a furat „un instrument topografic“, și i-a cerut să i-l dea înapoi... „Înapoi“, ar putea fi deviza lui Costică, ale cărui „sentimente“ invertite sunt bine cunoscute... Scandal; lumea s-a adunat, a venit și comisarul de poliție. „Domnul a fost la mine, au fost și alții, nu știu care din ei, dar unul mi-a furat un instrument topografic — pardon topografic — și cine mi l-a luat trebuie să mi-l dea înapoi...“ — „Știi cine e domnul?“ a întrebat comisarul pe popograf. — „Nu știu“, a răspuns tipul. „Cum, domnul vine la d-ta și nu știi cum îl cheamă?“ Manu schimba fețe, de deodată s-a răstit la el: „Dobitocule, obraznicule, cum îndrăznești...“ — „Domnule, a replicat țata, nu-ți permit să-mi vorbești așa, sunt legionar...“ A sărit atunci unul care-l însoțise pe comisar și l-a întrebat: „Ești legionar? Legitimează-te, căci eu reprezint aci Mișcarea Legionară...“ Tipul n-a putut să se legitimeze, și atunci adevăratul legionar l-a luat de ceafă și cu un „haide la Prefectura Poliției să dai socoteală de cuvintele d-tale“ — l-a ridicat și a plecat cu el...

Penibil, penibil. Tot e putred la noi...

Incidentul a avut mulți martori și până la scara istorioara a făcut deliciile cercurilor „stricate“ din București...

Portretul lui Tabacovici de la Lupeasca nu era a lui Friderich de Hohenzollern, cum s-a povestit, ci al lui Friederich de Hohenlohe (tot văr cu Regele, dar prin mame), faimosul „Diedl“, împușcă-franc, care pentru câteva parale semna orice... Nu ajunsese el într-o vreme, să servească lui Hefter de secretar?

Mă miram și eu, căci știam pe Hohenzollern rău cu Lupeasca — fapt pentru care se și răciseră raporturile sale cu Regele Carol...

Ora 2 p.m. Ceea ce se bănuia de mult, ceea ce mă așteptam să se întâmple, după cum am însemnat-o mai sus — s-a întâmplat: trupele italiene au intrat în Grecia.

O ediție specială de gazete, apărută la amiază, ne aduce la cunoștință că în urma incidentelor de la granița dintre Albania și Epir(!!!), Italia a trimis azi-noapte la ora 3 un ultimatum Greciei, ultimatum al cărui cuprins nu e încă dat publicității, dar pe care Guvernul din Atena trebuia să-l primească în interval de 3 ore, până la ora 6 dimineața. Guvernul grec a respins acest ultimatum, și la orele 6 azi-dimineață trupele italiene au trecut granița...

Regele Greciei a semnat un manifest adresat poporului elen, iar generalul Metaxas a declarat că grecii își vor apăra țara până la ultimul om. Vorbe frumoase, dar atât. Grecia va fi îngenunchiată fără greutate.

Deocamdată nu se știe mai mult. Axa continuă să-și aducă programul la îndeplinire, fără șovăire. Greutățile vor începe abia cu Turcia.

Se zice că Hitler și Mussolini se întâlnesc astăzi la Florența...

Marti, 29 octombrie. Lovitura dată de Axă Greciei, e viu discutată în cercurile noastre politice și trebuie să notez că opinia publică nu e deloc favorabilă Italiei, cu tot acel „bounage de crâne“ al regimului în cunoscutele direcții. Ultimatumul italian, publicat astăzi nu conține decât afirmări neîntemeiate ce caută să dovedească, fără să parvină, că Grecia a călcat legile neutralității în favoarea Angliei. Ultimatumul e lung, prea lung, și cere Greciei baze strategice pentru forțele italiene menite *să apere independența Greciei amenințată de Marea Britanie!* În documentul remis de ministrul Grazii generalului Metaxas se afirmă că Guvernul italian nu va ocupa aceste baze decât până la sfârșitul războiului...

Grecia a răspuns ultimatumului prin mobilizarea generală...

Iugoslavia declară că va păstra cea mai deplină neutralitate, față de noul conflict. Asemenea și Turcia se declară neutră. De noi să nu mai vorbim. Unde e „Înțelegerea Balcanică“ și amenințările ei? Nu se mai vorbește de ea, o dovadă mai mult a valorii pactelor artificiale întemeiate pe vorbe, pe comunicate și banchete...

În Bulgaria, bineînțeles, mulțumire și așteptare plină de nădejde: le va mai cădea bulgarilor o bucătică în gură...

Macedonenii noștri se agită, și s-au întrunit ieri sub președinția lui Papanace, subsecretarul de la Finanțe. Acesta a afirmat că Guvernul nostru a făcut demersurile necesare pentru protecția românilor din Tesalia...

Să mulțumim lui Dumnezeu că am scăpat cum am scăpat din vâltoarea evenimentelor: ar fi putut să fie și mai rău și mai definitiv. Acum, pe masa de operație e Grecia, iar Iugoslavia așteaptă, în sala de anestezie...

Ducele și Führerul s-au întâlnit ieri la Florența și au ținut două conferințe la palazzo Vecchio. Între ele, au mâncat și au ascultat un concert la palazzo Pitti („la musique adoucit les mœurs“). La prima conferință au asistat și Ciano și Ribentrop; la a doua n-au participat decât Mussolini și Hitler.

Nimic din cele discutate n-a fost dat publicității. Ca de fiecare dată, un comunicat laconic, e comentat de presa italiană și de cea germană în sensul că evenimente mari vor urma schimbului de vederi dintre cei doi conducători ai Axei.

E probabil că întrevăderea a fost provocată prin dorința Führerului de a pune pe Duce în curent cu tratativele pe care le-a dus cu Franco, cu Laval și cu Pétain — ca urmare a celor hotărâte la Brenner — și de a fixa cadrul viitoarelor operațiuni militare.

În ce privește tratativele cu Franța, trebuie să fie greutăți, căci presa germană a adoptat o ținută foarte rece față de Guvernul din Vichy. Ziarele din Berlin subliniază că Franța a provocat războiul, că l-a pierdut și că trebuie să plătească. Se lasă totuși de înțeles că Guvernul francez se găsește față de un moment prielnic pentru o posibilă îmbunătățire a condițiilor de pace. Și vorbind de pace adaugă, că nu poate fi vorba decât de o *pace de fapt* — *pacea de drept* neputându-se încheia decât la sfârșitul războiului... Presiunea Berlinului asupra Guvernului francez apare astfel evidentă...

Deși în sferile franceze domnește oarecare optimism, trebuie să fie greutăți mari de învins și acolo, căci altfel nu se explică înlocuirea lui Baudoin la Ministerul de Externe prin Laval — fapt îndeplinit ieri. Baudoin rămâne ca subsecretar de Stat pe lângă vicepreședinția Consiliului, al cărui titular continuă să fie Laval...

Vom vedea ce vor mai aduce zilele care vin...

Un „Witz“ berlinez:

„Warum ist es *Dunkel* în London? — Weil der Führer auf dem Brenner sitzt!“

Un comunicat al Casei Regale ne informează că la masa de la 25 octombrie (ziua de naștere a Regelui) a asistat și Regina Elisabeta... A fost prima ei întâlnire cu Regina Elena, de la faimoasa palmă...

Se continuă cu publicarea telegramelor de felicitare primite de Regele Mihai, azi a venit rândul Regelui Victor Emanuel, Regelui Boris și al Împăratului Japoniei. De ce această publicitate? Sub Regele Carol se publicau telegramele de felicitare pentru lovitura de Stat din februarie '38 — acum, o serie mai modestă, dar totuși plictisitoare pentru opinia publică...

În *Porunca Vremii* alaltăieri o pagină întreagă pentru preamărirea „eroului legionar“ Prințul Alexandru Cantacuzino. Cel puțin așa spune titlul, iar subtitlul sună: „Cum a a murit Prințul“. În realitate, afară de o mică scrisorică a lui Alexandru Cantacuzino, nu e vorba din tot articolul decât de Didina. Articolul a fost dictat de ea, e stilul ei, sunt apucăturile ei. Această speculare a unui fiu mort de către mama lui, e oribilă. Didina a înnebunit de tot; vorbește de un triptic: ea, fiul său Alexandru și Napoleon Bonaparte, și vorbește de casa ei din Calea Victoriei ca de „citadela în care în cursul veacurilor s-au desfășurat gloria și tradițiile neamului cantacuzinesc“. În realitate, casa ei a fost construită de Grigore Olănescu, cumpărată de Nababul, și n-a adăpostit decât grațiile Marucăi Cantacuzino, pe timpul lui Mișu, și osânza Didinei...

Porunca Vremii de ieri, publică un violent articol împotriva lui Aristide Blank și îi cere restituirea „banilor furați“. Scris de seniorul Prundeni, articolul nu e rău, dar a călca un cadavru în picioare nu e lucru frumos...

Conferința pentru alcătuirea unui Statut al Dunării maritime și-a început ieri lucrările sub președinția lui V. Pella. Prezidând Pella, nu se puteau începe lucrările fără discursuri. După cuvântarea lui (peltea) s-au ridicat pe rând reprezentanții Statelor prezente, neamțul, italianul și rusul. Discursul reprezentantului Sovietelor a fost foarte pașnic...

Avut ieri-seară o lungă conversație cu profesorul Panaitescu, fiul vechiului meu prieten, inginerul Panaitescu. Am ținut să-i vorbesc în tripla lui calitate de gardist cu influență, de director al noului ziar legionar *Cuvântul* și de rector al Universității București — ca să-mi des-

carc conștiința — și am arătat marile greșeli pe care regimul le săvârșește dezorganizând producția economică a țării și altoind o revoluție economică inutilă și periculoasă pe revoluția politică impusă de împrejurări. I-am spus tot ce aveam pe suflet. A părut că pricepe și că aprobă punctul meu de vedere, dar mi-a făcut importanta declarație *că partea economică a guvernării nu privește Mișcarea Legionară și a fost lăsată complect pe seama generalului Antonescu.*

A recunoscut și el că echipa economică a Guvernului e cu totul insuficientă...

Aflu azi, că generalul Antonescu și Horia Sima ar fi făcut o lungă vizită, simbătă seara, lui Cancicov... Să fie cu o intenție de schimbare la Ministerul Economiei Naționale? Cancicov e mai bun ca Leon, dar nu e nici ei „omul care ne trebuie“, cum zice Iorga.

Nu există decât o soluție: o Misiune economică germană, care să ne învețe cu un consilier tehnic la fiecare Minister, cum să trecem hopul. Și să aducă pe Schacht să facă un plan financiar...

Am spus-o lui Panaitescu...

Miercuri, 30 octombrie. Italienii înaintează în Grecia. Au bombardat cu avioanele lor portul Patras, stabilimentele militare de la Tatoi și cele din preajma canalului de Corint. Grecia a făcut apel la ajutorul Angliei, care a și răspuns că îi dă tot ce poate: apărare navală și avioane...

Cu prilejul aniversării Republicii turcești am fost ieri la Ambasadă, la recepție. Erau acolo în păr, și în uniforme, toți membrii Legațiilor germană și italiană, ceea ce m-a bucurat, căci am văzut în această manifestare dovada că un atac din partea Axei nu e iminent.

Vorbit acolo cu Gerstenberg, inteligentul atașat al Aerului și confident al lui Göring. El pretinde că Germania nu va ataca Turcia, că trupele trimise în Bulgaria sunt acolo în scop defensiv, în vederea unui posibil atac al turcilor — și ca să desăvârșască „curățirea Peninsulei Balcanice de influența engleză“ (aluzie la Grecia). Declarația de neutralitate a Turciei a satisfăcut pe deplin Axa, care nu va provoca un conflict cu această Putere. Gerstenberg susține și el teza, deja auzită, că Hitler consideră războiul ca terminat (!!) prin eliminarea influenței Angliei din Europa Continentală. Singura lui grijă este acum să organizeze Europa, o Europă nouă, din punct de vedere politic și economic. Politicul bazat pe echitate, iar economicul pe neatarnarea Europei de

celelalte continente. Toate întrevederile și ultimele lui călătorii nu urmăresc alt scop. „Hitler, spune Gerstenberg, nu e un aventurier, un cuceritor, un om care să nu se gândească la ziua de mâine. Dimpotrivă, numai ziua de mâine îl preocupă. După ce va fi organizat Europa nouă, și va putea opune Angliei blocul ei, dânsul e convins că și Imperiul Britanic își va da seamă de inutilitatea războiului, și va încheia pacea...“ La întrebarea mea dacă nu cumva Führerul se gândește la cucerirea Africii, ca să-și mărească spațiul vital și să-și procure materii prime — Gerstenberg a răspuns: „Hotărât nu. Spațiu vital? Materii prime? De ce Africa? E Rusia mult mai aproape...“. Ne-am strâns mâna, și ne-am despărțit.

Vom vedea. Deocamdată ce e sigur e că Axa, și în special Germania, are inițiativa, atât în ce privește operațiunile de război, cât și acțiunea diplomatică. Iar Anglia parează cu greu loviturile pe care le primește...

Telegrame, telegrame! Generalul Antonescu a telegrafiat lui Mussolini pentru a 18-a aniversare a marșului asupra Romei — și Președintelui Înönü pentru aniversarea întemeierii Republicii turcești. Pentru aniversarea marșului, a telegrafiat — ca să se afle în treabă — și Sturdza (Lucă) lui Ciano și dl subsecretar de Stat Constant lui Pavolini...

O serie de magistrați militari au fost scoși din armată: toți cei care sub regimul trecut, au instrumentat împotriva Gărzii de Fier. Măsură exagerată, căci oamenii erau gata să instrumenteze și împotriva adversarilor Gărzii de Fier, patronii lor de ieri...

Și sporturile au fost legionarizate. Uniunea Federațiilor Sporturilor Române a fost dizolvată; atribuțiunile și averea ei au fost trecute asupra „Organizării Sporturilor Române“, preluată de Mișcarea Legionară. În fruntea acestei organizări a fost pus Stroici, cunoscut ca „guitarist“ și „chanteur mondain“...

Din cauza evenimentelor din Balcani, cursele vaselor Serviciului Maritim Român, au fost suspendate. Chiar cursele motonavelor pe linia Constanța-Constantinopole. Deocamdată, cel puțin.

Joi, 31 octombrie. Italienii au început să înainteze în Epir. Primele obiective către care se îndreaptă sunt sate locuite de români. Regele Greciei s-ar fi adresat Regelui Victor Emmanuël cerându-i ca Atena să nu fie bombardată. Regele Italiei ar fi da un răspuns favorabil.

De la Berlin se telegrafiază că germanii aprobă acțiunea Italiei, dar nu se vor amesteca în conflict. Operațiunile împotriva Greciei au loc în sectorul italian al războiului, după cum operațiunile împotriva Danemarcei, de pildă, au avut loc în sectorul german. Nu este exclus însă ca Bulgaria să intre și ea în acțiune, având revendicări de valorificat împotriva Greciei...

Deși amănuntele ultimelor întrevederi ale Führerului continuă să fie ținute secrete, cele petrecute cu prilejul întrevederii sale cu mareșalul Pétain încep să se lămurească. La Berlin, în anturajul Ministerului de Externe se afirmă că atât Laval cât și Pétain au recunoscut victoria politică și morală a Germaniei care îi dau dreptul să îndrumeze viitoarea organizație politică și economică a Europei — și au recunoscut că Franța a provocat și declarat războiul și că prin urmare *trebuie* azi să plătească.

Pe de altă parte mareșalul Pétain a dat și el prin radiodifuziune câteva lămuriri asupra întrevederii sale cu Hitler. Mai întâi a declarat că întrevederea nu i-a fost impusă (se vede că așa s-a spus în unele cercuri franceze) ci a fost liber acceptată de dânsul. Apoi a cerut compatrioților săi să nu fie nici prea optimiști, nici prea pesimiști și a lămurit mai departe că Franța trebuie de acum înainte să renunțe la politica ei trecută și să primească o leală colaborare cu învingătorul... A afirmat — fără să dea nici el alte amănunte — *că aceasta este politica lui* și a încheiat prin declarația „că a vorbit până astăzi ca părinte, dar vorbește acum ca un șef.”

Un comunicat al Guvernului dezmințe știrea dată de Radio-Buda-pesta cum că fostul senator Gyárfas ar fi propus generalului Antonescu alcătuirea unei comisii mixte româno-ungare pentru aplanarea conflictelor din Ardeal, și că generalul ar fi refuzat...

Un decret-lege fixează lista civilă a noului Rege Mihai: 40 milioane pentru dânsul și 7 pentru Regina Elena...

Economii, economii...

Colonelul Filitti, fostul aghiotant care a însoțit pe Rege până la Sitjes, ne-a dat ieri la Club câteva informații interesante asupra exodului regal. Ne-a confirmat și dânsul asaltul de la Timișoara; până la granița Spaniei vagoanele au călătorit cu toate geamurile sparte — prin pereții vagoanelor n-a străbătut însă nici un glonț. Trenul regal, de la granița noastră la cea spaniolă, era compus din două vagoane saloane, un vagon restaurant, un vagon plin cu bagaje, și *trei vagoane platforme pe care erau încărcate 3 automobile*. Că vagoane cu bagaje au fost plumbuite la granița noastră și înapoiate la București (s-a spus...) e o poveste. A fost plumbuit vagonul cu bagaje, *dar pentru tranzit* prin diferitele țări până la granița spaniolă... Sosit la Barcelona, și devenit oaspetele generalului Franco, Regele și-a ales singur Sitjes ca rezidență, și i s-a pus în vedere că poate să se stabilească oriunde în Spania. Nu e adevărat că era *reținut* la hotel, la Sitjes. Hotelul era păzit de agenți, și aceștia aveau și ordinul să-l urmărească, pe Rege, în plimbările sale, *ca să-l apere de vreo eventuală neplăcere*. De fapt însă, cât a stat Filitti, la Sitjes, Regele n-a ieșit din casă, așa încât n-a avut prilejul să circule sub escortă...

Sitjesul e un vechi oraș spaniol, din cele mai pitorești. Ulițe strâmte dar curate, case vechi caracteristice, biserici interesante din nenorocire însă toate devastate, ca și în Barcelona și în toate orașele care au fost ocupate de roșii. Greco, la sosirea lui în Spania, a trăit 7 ani la Sitjes, unde a lăsat o sumă de opere. Cele din biserică au dispărut, dar muzeul local conține o serie de tablouri de ale marelui pictor, foarte puțin cunoscute.

La Barcelona, aproape nici o casă n-a fost distrusă, ci numai portul, care în cea mai mare parte n-a fost refăcut. În schimb Madridul e plin de ruine. Filitti a fost și la Madrid; s-a dus cu trenul, 14 ore, într-un sleeping așa de murdar încât n-a putut să se debarce...; de la Madrid s-a înapoiat la Barcelona cu aeroplanul, în 2 ore.

La Barcelona, și în toată Catalonia, e ordine, *Franco e popular*, dar populația e bolșevizată în atitudinile ei. Agenții de poliție propuși la paza Regelui, stăteau lăfăiți în jețuri, și nu salutau pe nimeni din anturajul Regelui. Filitti a crezut la început că era o atitudine *specială* față de dânsul, și era chiar jignit. Văzând însă că aveau aceeași atitudine și față de Guvernantul General al Cataloniei, care a venit într-o zi în vizită la Rege, s-a consolatat. Notă caracteristică: nimeni în Spania *nu vrea război*, erau toți disperați de plecarea lui Serrano Suner la Berlin, *dar aveau toți încredere în Franco care îi va scăpa de această pacoste*.

Viața în Spania foarte scumpă. Pensiunea la Sitjes — cameră și mâncare — revenea la 5 000 lei pe zi, de cap. Sărăcie lucie. Nimic de cumpărat. Prăvăliile goale. Nimic de mâncare. La Sitjes au trăit numai

cu produsele mării: languste, pește, scoici — dar acestea în abundență. Carne cu totul excepțional și legume mai deloc.

Filitti povestește de asemenea cât au fost de impresionați de aspectul Franței meridionale, pe care au străbătut-o de la Modane la granița spaniolă. Totul mort. Nici o mișcare, de o parte și de alta a liniei ferate. Impresia unei țări pustiite, nu se vedeau nici oameni, nici animale. Gările goale și ele. Nu mai există trenuri directe, ci numai locale. Cine vrea să meargă de la granița spaniolă la cea elvețiană trebuie să schimbe de 7–8 ori trenul și în loc de 6 ore să piardă 3–4 zile... Și în Spania trenurile merg greu. Toată lumea călătorește cu avionul. Între Lisabona și Anglia circulă zilnic un avion, de asemenea între Barcelona și Roma. Filitti, la înapoierea sa în țară a luat această linie și a zburat în 5 ore de la Barcelona la Roma...

Cifre sigure: aflu că Germania a intrat în război, în Polonia, cu 7 divizii motorizate; acum are 27 și continuă să sporească numărul lor.

Regele Carol nu mai e la Sitjes. De acolo, s-a dus în apropiere de Sevilla, și acum e la [e spațiu alb în mss.], mai aproape de granița Portugaliei. Radio Londra a anunțat că Regele Carol a cerut, prin mijlocirea ministrului Statelor Unite la Lisabona, intervenția lui Roosevelt pe lângă generalul Franco ca să obțină libera trecere în Portugalia... Nu se știe dacă știrea este întemeiată, dacă Roosevelt a intervenit, și dacă ex-Regele Carol a obținut să treacă granița spaniolă. Nu se știe — adică noi, cei neinițiați nu știm, nici ce s-a întâmplat cu Urdăreanu. Nu știm dacă a fost extrădat, dacă a fugit, cum s-a spus, în Anglia, sau dacă este tot pe lângă Regele Carol.

Fabricius a dat însă ieri o veste neașteptată lui Cecropid: Pangal ar fi fost numit de ex-Regele Carol șambelanul său, și nu se va mai înapoia în țară... Mi-au căzut brațele, vorba francezului; nu pot crede așa ceva, deși afirmația lui Fabricius a fost categorică... Să o văd și pe asta!

Dacă știrea e adevărată, ar însemna că Urdăreanu nu mai e pe lângă ex-Rege. În câteva zile vom fi lămurii...

Radio-Londra de aseară a dat următoarele condiții de pace impuse de Hitler lui Laval și Pétain:

Cedarea Alsaciei către Germania, a departamentului Alpes Arizmes; a Tunisiei și a unei părți din Algeria către Italia; a unei părți din

Maroc către Spania. Restul imperiului colonial francez (mai puțin Indo-China cedată Japoniei) ar fi pus sub protectorat germano-italo-francez. În fine, flota franceză ar fi imediat reînarmată împotriva Angliei și în schimb Germania ar elibera prizonierii de război francezi... Laval ar fi primit aceste condiții, dar Pétain încă nu...

Toate acestea le spune Radio-Londra...

Păstora Teodoreanu îmi trimite carta lui de vizită cu următoarele stihuri:

„Italienii sunt subțiri
Și război ei fac așa:
Cartierul... undeva
Și armata... nicăieri!”

Vineri, 1 noiembrie. Italienii vestesc că au pătruns pe teritoriul grecesc până la o adâncime de 90 kilometri. Telegramele străine, mai ales cele de la Berlin, prezintă situația cu un oarecare optimism, încă: o înțelegere între cele două țări beligerante n-ar fi imposibilă, în ceasul de față, cu prețul unor mari schimbări interne, în Grecia. Adică abdicarea Regelui George...

Turcii nu vor mișca, dacă nu mișcă bulgarii. Regele Boris a declarat că Bulgaria rămâne neutră și Berlinul afirmă că neutră va rămâne. Cum Bulgaria e împănată de trupe germane, afirmarea nemților e decisivă.

Pe de altă parte, Papen însoțit de mai mulți funcționari germani a sosit aseară în București, venind de la Ankara. Papen trebuia să plece de la Constanța direct la Berlin, cu avionul. Din cauza vremii rele a fost nevoit să ia trenul și să se oprească la București peste noapte, unde a fost primit la gară de Fabricius și găzduit la Legație. E puțin probabil că plecarea lui Papen să constituie „un exod”. E mai probabil că merge la Berlin purtător de propuneri și de planuri pentru viitor...

Ieri, am avut o lungă conversație cu Ervin Antonescu, la Banca de Credit. I-am expus și lui greșelile pe care regimul le săvârșește. E într-adevăr o mare greșală — am mai spus-o — să îngreunezi revoluția politică săvârșită sub presiunea împrejurărilor, printr-o revoluție economică pe care nimic n-o impune, dimpotrivă. Se dezorganizează tot, și se sărăcește țara într-un moment de mare criză. Am dezvoltat pe lung aceste idei și Antonescu a fost de perfect acord cu mine și mi-a fâgă-

duit că va vorbi cu Sima și cu Mișu Antonescu. Am adus apoi în discuție panica produsă prin nesfârșitele călcări de domiciliu ce se fac de haimanale, de nechemați, în numele Legiunii, și am recunoscut că *cei de Sus* fac ce pot ca să stârpească răul. Oamenii sunt însă terorizați și nu îndrăznesc, de frică, să reclame când vin bandele și le devastează domiciliul. Am sfătuit să se dea un comunicat categoric, și să se indice numerele de telefon unde victimele pot cere ajutor.

Azi-dimineață a și apărut un comunicat semnat de Horia Sima, foarte categoric, și s-au dat trei numere de telefon prin care autoritățile polițienești pot fi chemate în ajutor. Să sperăm că și sfaturile mele pe terenul economic — mult mai importante pentru o încercare de normalizare relativă a traiului — vor fi ascultate...

Journal de Genève publică un foarte judicios articol sub titlul *La perplexité de la Russie*. Autorul se întreabă ce va face Rusia, față de ultimele hotărâri ale Axei. Moscova poate alege între trei formule: 1) Să se alăture de Axă mai departe, cu posibilități de mici câștiguri; 2) Să se ridice împotriva Axei, ca să ajute Anglia să continue războiul; 3) Să rămână neutră și să aștepte sfârșitul. Soluțiunea nr. 1, n-ar satisface în întregime apetiturile imperialiste ale Sovietelor și n-ar exclude mai târziu o răfuială cu Germania în Europa și cu Japonia în Exremul Orient; soluțiunea nr. 2 ar fi plină de riscuri — *Journal de Genève* conchide prin urmare că Rusia va adopta soluția nr. 3, *până îi va veni apa la moară, prin istovirea beligeranților actuali*. Ziarul genevez crede, și mulți cred ca dânsul, că admiratul și cel din urmă învingător al războiului nu va fi Hitler, ci Stalin...

Ministrii Economiei s-au întrunit ieri și au luat mai multe hotărâri, care nu cred că vor îmbunătăți sensibil situația. Nu există nici plan de coordonare, nici posibilități de coordonare, cu toată înființarea Ministerului zis al Coordonării.

Ca un exemplu al pripelii măsurilor luate poate servi hotărârea reluării construcțiilor publice, unde lucrul a fost brusc oprit acum două luni, numai fiindcă fuseseră puse la cale de regimul trecut... Acum își dau toți seamă de imensele pagube pricinuite atâtor ramuri de activitate prin această oprire necugetată...

Un decret-lege nou se ocupă azi de *sabotajul economic*! Și prevede că acest sabotaj va fi pedepsit cu închisoare până la 25 de ani! Dar, pentru Dumnezeu, cine sabotează la noi? Sunt fabrici care nu mai lu-

crează fiindcă n-au materii prime, altele fiindcă li s-a descomplectat personalul, altele fiindcă au fost dezorganizate prin atâtea măsuri nesăbuite luate. Numai cu o continuă amenințare de pușcărie nu se poate guverna o țară...

În legătură cu numirea lui Pangal pe lângă Regele Carol, Puiu Filitti, care nu știe nici el nimic, mărturisește însă că Regele a văzut pe zisul Pangal, la Sitjes. Filitti, plimbându-se prin Barcelona, a dat peste un automobil cu fanion românesc, și informându-se a aflat că era mașina „d-lui ministru Pangal”. A dat și de Pangal care i-a spus că era în drum spre Lisabona. Filitti l-a invitat să vină să dejuneze la Sitjes, ca să mai distreze pe Rege, care va fi încântat să vadă un român. Pangal a primit, deși îmi spusese mie, înainte de a pleca, că nu vrea să dea ochii cu fostul Suveran.

Prin urmare, când Fabricius a spus lui Cecropid că Pangal a văzut pe Regele Carol, a avut dreptat. Să fi avut dreptate și alaltăieri, când i-a spus că Pangal a devenit șambelanul ex-Regelui, și că nu se mai înapoiază în România? Dombrovski¹, întrebat ieri de mine, nu știa nimic...

Laval a făcut declarații presei la Paris și s-a declarat optimist, cu privire la înțelegerea dintre Franța și Germania. Probabil că condițiile de pace date de Radio-Londra nu sunt exacte...

Arhiducesa Ileana a trimis o sută mii lei Ajutorului Legionar — donație pentru care a primit recunoscătoare mulțumiri...

Vreme rea în Iugoslavia; ploi enorme, inundații — pagube imense.. Probabil că de acolo ne vine și ploaia care ține de la începutul săptămânii. Agricultorii, care se plâneau până ieri de secetă, se plâng acum de prea multă ploaie...

¹ Cumnatul lui Pangal.

În momentul în care Lobei (fostul șef de cabinet al lui Călinescu) a fost pus sub cercetare, i s-a luat și automobilul. După câteva zile un legionar a mers la el și i-a spus că pentru 20 000 lei îi obține el restituirea mașinii. Lobei a dat banii și legionarul i-a adus automobilul.

A mai trecut câțva timp, și într-o zi Lobei a primit vizita a patru legionari ce însoțeau un individ legat la cap. „E adevărat — au întrebat legionarii pe Lobei — că acest individ v-a cerut 20 000 lei și că i-ați dat?” — „E adevărat. I-am dat” — a răspuns Lobei. Legionarii i-au numărat imediat 20 de bilete de o mie și au adăugat: „Domnul și-a primit pedepșa...”. Îi tăiaseră urechea...

Sâmbătă, 2 noiembrie. Ziua morților; e o zi tristă și cețoasă, cum e și inima noastră...

Legea „Sabotajului” publicată ieri a speriat lumea. Din conținutul articolului relativ la „sabotajul financiar” (!) reieșea că orice sumă de bani găsită în sertarul, în casa, în safe-ul cuiva, sau chiar în cont curent la o bancă putea fi considerată ca *tezaurizată* și scoasă din circulație și, ca consecință, confiscată. Toți deținătorii de numerar sub o formă oarecare, s-au repezit la bănci, la safe-uri, au scos paralele din sertare și au năvălit la bursă să cumpere titluri. Toate valorile au făcut un salt enorm, dar cu totul artificial, în sus...

În toate casele a fost o zi de panică. *Panica*, e atmosfera sub care toți trăim sub actualul regim. În fiecare zi o lovitură... Într-o asemenea atmosferă nu se poate guverna.

Măsura cu „tezaurizarea” mai era și stupidă, fiind antieconomică. Pentru motive cunoscute, emisiunea noastră monetară a fost sporită în doi ani de la 25 la 65 miliarde: singurul corectiv al acestei inflații *era tocmai tezaurizarea*. Dacă s-ar arunca toți banii în circulație, cererea ar crește în așa fel încât *toate prețurile s-ar urca imediat și o nouă scumpire a traiului ar urma*.

Se vede că a văzut și Guvernul că a comis o greșală: regulamentul legii, apărut astăzi pune lucrurile la punct, definind tezaurizarea și categoriile de cetățeni ce nu vor fi supuși controlului... De ce numai măsuri pripite?

Telegramele ne dau astăzi discursul președintelui Înönü, în fața Parlamentului turcesc. E un discurs precis și curajos. Președintele subli-

niază, fără ocol, alianța Turciei cu Anglia și prietenia țării sale cu Sovietele. Prevede că războiul va fi lung, subliniază hotărârea poporului turcesc de a-și apăra libertatea și integritatea teritoriului. Singura concesiune făcută Axei, e declarația lămurită, că Turcia în starea ei de nebeligeranță nu va ataca pe nimeni și nu va pune nimănui la dispoziție baze navale sau aeriene... Se vor mulțumii nemții cu atât? Vom vedea reacția Berlinului...

Nu încapă îndoială că călătoria lui Papen e în legătură cu situația din Turcia și cu hotărârile de luat. Ambasadorul Reichului, după o noapte petrecută la București, a plecat ieri cu avionul la Berlin...

De pe frontul italo-grecesc, știri puține și stagnațiune. Italienii înaintează încet, sub cuvânt că vremea e oribilă, că plouă într-una, și n-au umbrele. Într-adevăr, întreaga Peninsulă Balcanică e sub puhoai de apă. Din Hertegovina, din părțile de jos ale Muntenegrului, din Albania se anunță adevărate catastrofe pricinuite de ape... S-a supărat Dumnezeu, rău de tot...

De pe frontul anglo-german, nimic senzational: obișnuita contabilitate dublă de avioane doborâte și de incendii provocate...

Constantin Gane, cel cu „Viețile de Domnițe”, vechi legionar, a fost numit ministru la Atena. Petrescu-Comnen, Gurănescu și Rădulescu-Mehedinți au fost puși în disponibilitate.

Ieri a fost deschiderea oficială a cursurilor în Universități. La București, a rostit un discurs rectorul Panaitescu și a vorbit și un student. Vorbe frumoase pentru vremuri noi. Să așteptăm și faptele... A asistat și o delegație de studenți din Germania. Acum nimic nu se mai face la noi fără nemți...

Delegația de studenți germani va merge și la Iași, care a fost proclamat „orașul Mișcării Legionare”, în amintirea acțiunii inițiale întreprinse acolo acum 19 ani de Corneliu Zelea Codreanu...

Ziua de 8 noiembrie (arhanghelul Mihail) va fi sărbătorită în toți anii la Iași, de întreaga Mișcare Legionară, arhanghelul Mihail fiind socotit ca patronul Mișcării...

Azi a apărut un decret-lege privitor la revizuirea întregului corp profesoral de la Universități și Școlile Superioare. Comisii speciale, compuse din delegații Facultăților și Școlilor Superioare vor examina situația fiecărui profesor din multiplul punct de vedere al însușirilor sale științifice, pedagogice, morale și politice și vor dispune eliminări, mutări, schimbări de atribuții sau confirmări în post. Catedrele sau

funcțiile devenite vacante, nu vor mai fi ocupate decât prin concurs de ordin științific...

Intenții bune, dar ce perturbări, ce nemulțumiri, ce urlete în perspectivă!

Sunt mulți profesori care au fost numiți ilegal, mai ales în ultima perioadă a domniei Regelui Carol. Nimeni nu se va plânge de eliminarea lor. Dar sunt alții care vor suferi desigur nedreptăți pe care nu le-au meritat. Ce să-i faci: așa suflă vântul, și suflă tare...

Mi se spune că și d-na Titulescu a vorbit pentru noi, de la Radio-Londra. Nu știu dacă e adevărat; în acest caz însă, am fi duși să credem că și Titulescu ar fi în Anglia, și că s-ar expune, eroic, bombardamentelor germane...

Manucurista Linica povestește despre Gavrilă Marinescu, pe care l-a cunoscut ofițer fără frac. Mi-a mai povestit ea de pe vremea când cumnatul său Ștefănescu ținea restaurant și Gavrilă venea să joace poker cu zisul Ștefănescu și cu alții, și trișa. Azi-dimineață îmi povestește cum venea și „tapa“ pe rând chelnerii cu câte un pol... Într-o zi s-a încins și bătaie...

Pavlu¹ pretinde că s-a cerut lui Auschnit „une rançon“ de 2 miliarde lei, ca să i se dea un pașaport cu vize în regulă până în America... Auschnit a fost transportat luna trecută la Sanatoriul Sf. Vincent de Paul, unde Dan Periețeanu, directorul general al Societății „Reșița“, ar fi stat cu el de vorbă trei ceasuri. Auschnit a declarat că nu are atâtea avere, că nu poate dispune decât de părțile lui, pe care le are în diferitele societăți și întreprinderi pe care le-a condus, că e gata să abandoneze tot ce are în România, dar că cere revizuirea procesului său. Răspunsul său a fost considerat ca un refuz, și a doua zi a fost retransferat la Văcărești. Basm, sau adevăr? Pavlu e un om cinstit, dar poate și el fi indus în eroare. Cine poate ști? Întreaga afacere Auschnit e atât de fantastică, încât toate sunt posibile...

Vizita lui Puricelli, venit pentru greutățile pe care le întâmpină cu contractul lui de șosele...

¹ Administrator-delegat la „Titan-Nădrag“.

El crede că războiul se va termina în curând, printr-o pace de compromis. În interesul superior al lumii, războiul nu trebuie să se termine printr-o prăbușire a Angliei. Axa să nu ajungă decât „la o rază de victorie“ (sunt propriile lui expresii) — altfel extremismii, în Germania ca și în Italia, ar da mâna cu comuniștii... Puricelli crede, că în Italia, dacă cumva s-ar întâmpla ca Mussolini să dispară, s-ar institui imediat un Guvern militar, sub auspiciile Coroanei, și chiar cu asentimentul mării majorități a fasciștilor... „Ar fi de ajuns — spunea Puricelli — cinci carabinieri, doi la Milano, unul la Torino și doi la Roma, pentru o asemenea schimbare de regim...“ În gura unui italian, asemenea cuvinte au un sens adânc...

Azi sosește Clodius în București, pe neașteptate. Neurath și ai lui, care trebuiau să plece la Berlin, nu mai pleacă. Să fie venirea lui Clodius justificată numai de tratativele economice? E un fapt, că nemții nu sunt mulțumiți de regim, în special de inițiativele lui economice. Să fi fost trimis Clodius „să dea sfaturi“? Vom vedea...

N-a plecat Neurath, dar în schimb a plecat la Berlin Medrea și alți câțiva legionari din apropierea lui Sima... Între legionari și general Antonescu scârtăie... Puricelli îmi vorbea azi-dimineață de „schimbări în Guvern“, zvonuri pe care le-a cules probabil în anturajul lui Ghigi, sau poate de la Ghigi însuși...

Încurcătură, încurcătură... Să nu o plătim cu capetele noastre...

Adâncă filosofie a țăranilor noștri: Nicu Ottescu a fost la țară, în Vlașca, și a stat de vorbă cu un grup de săteni pe care i-a întrebat ce zic despre schimbarea de regim. Unul din ei a răspuns: „De, domnule! Mai bine foamea celor sătui, decât foamea celor flămânzi!“...

Admirabilă formulă...

Duminică, 3 noiembrie. Războiul italo-grec stă pe loc. Fie din cauza vremii rele, fie pentru altceva, italienii nu prea înaintază. Acest altceva ar putea fi o supunere a grecilor la ultimatumul primit. S-ar părea că ceva se fierbe la Atena. Noi nu știm însă, căci nici măcar comunicatele grecești nu au dreptul să apară la noi... Așa s-a putut publica că italienii au înaintat 90 de kilometri în Epir, când în realitate au înaintat cu 9...

Ciano și Ribbentrop se întâlnesc din nou, azi-mâine. De data asta se întâlnesc la fazani, la o vânătoare în pădurile Sudeților. Sosirea lui Pappen în Germania pare în legătură cu această întrevvedere. Discursul lui İnönü e foarte puțin comentat la Berlin. *Se ia act* de declarațiile repetate de alianță cu Anglia și se constată că poziția internațională a Turciei nu s-a schimbat. Discursul n-a mulțumit, desigur, sferele politice germane...

La Berlin se comentează mai mult un articol al lui Weygand, publicat într-o revistă din Maroc, un articol prin care generalul subliniază că onoarea Franței nu-i va permite să cedeze nici o palmă de pământ. Presa berlineză constată că comandantul forțelor franceze din Africa e în contradicție cu mareșalul Pétain și cu Laval care au recunoscut înfrângerea Franței...

Impresie mai bună a făcut la Berlin interviul acordat de Bonnet, primul de când a părăsit Ministerul de Externe. Bonnet afirmă că numai o înțelegere leală a Franței cu Germania poate asigura pacea de mâine. În acest scop Germania un trebuie să facă greșala pe care Franța și Anglia au făcut-o în 1919 și să impună învinsului o pace prin „diktat”. Bonnet mai reamintește că și Führerul a declarat că nu vrea să umilească Franța și conchide că politica lui Pétain e cea bună. O înțelegere definitivă între Franța și Germania ar mulțumi și Statele Unite și ar contribui la o apropiere între marea democrație americană și Germania...

Până acum, cheltuielile impuse Franței prin ocupația germană se urcă la 50 miliarde franci...

Fierberea provocată de alegerea prezidențială în Statele Unite e la apogeul ei, căci alegerea are loc poimăine, marți. După telegramele pe care le primim noi — sursă axistă — șansele lui Roosevelt ar fi în descreștere și ar sta față de ale lui Willkie ca 5 la 4. Vom fi lămuriți miercuri...

Ziarele noastre au fost iar lăsate să polemizeze cu ungurii care continuă să ne înjure. Radio-Budapesta revine asupra propunerilor Gyárfas, iar Guvernul nostru dă un nou comunicat prin care arată că stă pe punctul dezvoltat în memoriul remis de Valer Pop Guvernului ungar. Nu noi tulburăm apele, nu noi comitem fărădelegi și orori. Ungurii trebuie să priceapă că, *dacă vor să trăiască în pace cu noi, trebuie să în-*

ceteze cu persecuțiile împotriva românilor. La Cluj nu mai e un român; 40 000 de oameni au fost expulzați. Orașul e ca și mort, prăvălii multe sunt închise, prețurile au ajuns nebune. Înșiși maghiarii cei mai aprigi sunt consternați de starea lucrurilor...

Pe ziua de ieri generalul Antonescu s-a ocupat cu porumbeii. Un decret-lege ne învață cum să-i creștem și cum să-i îngrijim. Când se va hotărî oare Măria Sa să dea drumul și porumbelului cu ramura de măsline în cioc?

De două zile tot Bucureștiul e răscolit prin decretul împotriva stocării aprovizionărilor. Decretul e destul de larg în ce privește cantitățile permise, dar vizitele domiciliare supără lumea. Se zice că legionarii ar fi fost și la generalul Văitoianu (are două fete măritate cu evrei...), căruia generalul Antonescu, aflând ce s-a întâmplat i-ar fi făcut scuze personale. N-am putut controla exactitatea faptelor...

Luni, 4 noiembrie. Fost ieri după amiază și luat scara masa la Afumați, la Negroponte. Prin satul Afumați mai trecusem, dar la Negroponte nu fusesem niciodată. Casă foarte simpatice pe dinăuntru, dar pe dinafară și primprejur, nici un farmec. Zona suburbană spre Afumați, fără să fie mai urâtă ca altele, pare ursuză, nu știu pentru ce. Ieșind prin bariera Moșilor, m-am simțit prădă de aceeași deznădejde care mă copleșea acum 50 de ani, când ieșeam din Paris pe barierele din spre Nord, spre St Denis. Și fără să vreau mi-am simțit inima strânsă...

Generalul Antonescu, ca să-și mai atragă simpatiile legionarilor, a vorbit aseară la Radio despre Zelea Codreanu. Căpitanul și despre acțiunea lui. Din cuvântarea sa rețin următoarele cuvinte: „*nu trebuie să surpăm, ci să înălțăm*”. Numai să se conformeze toți acestei înțelepte lozinci...

Și Lucă Sturdza a vorbit. Ministrul nostru de Externe a dat un interviu italienilor. Cum era să vorbească Lucă Sturdza? Așa cum ne așteptam toți să vorbească, și așa a și vorbit! Un imn de proslăvire îndreptat către Berlin și Roma — iar politica externă a României n-a intrat pe căile mântuirii, decât odată cu dânsul... Amin.

Negocierile pentru noua alcătuire a Comisiei Maritime a Dunării merg greu. Sovieticii au venit cu o bombă: au propus ca Comisia să fie compusă numai din membrii României și ruși... Germania era cât pe aci să primească, dar ordine de la Berlin au pus lucrurile la punct. Probabil că venirea lui Clodius nu e străină de soluționarea acestei probleme. Nemții rămân pe poziția lor inițială: Comisia să se compună din reprezentanții României, Germaniei, Italiei și Rusiei. Probabil că așa va fi; rușii au făcut o încercare de torpilare a planurilor germane, dar până la urmă se vor supune...

Ziarul francez *Le Moniteur*, ale cărui legături cu Laval sunt cunoscute, combate cu vigoare curente opuse unei cooperări cu Germania, ceea ce dovedește că toată lumea nu este de acord în Franța cu politica Pétain-Laval.

Emisiunile radiofonice engleze și toate cele așa-zise „anti-naționaliste“ au fost puse la carantină de Guvernul din Vichy, printr-un decret-lege. Ele nu vor mai putea să zbârnăie deocamdată în localurile publice — până să vină rândul și aparatelor particulare.

Baudoin, fostul ministru de Externe, nu a fost numit subsecretar de Stat la vicepreședinția Consiliului, ci secretar de Stat, adică ministru plin — așa încât nu poate fi vorba de nici o retrogradare...

Göring adresează un călduros apel muncitorimii germane pentru noul plan economic de patru ani, după ce enumeră minunile săvârșite în perioada expirată. Reichmarschalul cere nemților dragoste și încredere în Führer — și sacrificii...

Sâmbătă-seara Roosevelt a ținut al cincilea și ultimul său discurs electoral. A trâmbitat că năzuința lui a fost și va fi să țină America în afară de război — și războiul cât mai departe de America... A treia lui candidatură o justifică prin necesitatea de continuitate politică, în mijlocul furtunii...

Pe frontul italo-grec, mișcare puțină. Italienii nu înaintează, sau înaintează greu. Englezii au ocupat, sau sunt pe punctul de a ocupa Creta, unde va fi și ultimul refugiu al Regelui George și al Guvernului generalului Metaxas...

Primit ieri vizita lui de Metz, de la „Steaua Françoise“, sosit alaltăieri cu avionul, cu voia nemților, via Wiesbaden. De Metz a venit cu un avion german care, din cauza ceții, n-a nimerit aeroportul de la Băneasa, și a aterizat forțat între Afumați și Ștefănești. Avionul e rupt; copiii Negroponte îmi povesteau ieri-seară că au fost să-l vadă și se miră cum cei dintr-însul au scăpat cu viață...

De Metz n-a venit pentru afacerile „Stelei“; mai mult, nemții i-au interzis să se ocupe de ele. A venit ca să obțină petrol românesc pentru Franța. Germania ar pune trenuri-cisterne la dispoziția „clientei“ sale... De Metz a văzut pe Leon, dar nu crede să ajungă la ceva. Francezii n-au multe mijloace de plată, și ar voi ca o parte din preț să meargă în plata vechilor datorii românești în Franța... Leon a declarat însă că vechile datorii nu mai există, și că petrolul pe care l-am dat Franței ar trebui plătit integral... Dacă nu se va ajunge la un rezultat direct între Franța și noi, vor lua petrolul nemții și-l vor ceda francezilor!...

Întrebând pe de Metz dacă știe ceva despre o eventuală cesiune a acțiunilor „Stelei“ aparținând grupului francez, mi-a spus că a fost o întrebare din partea nemților, care au vrut să cumpere o parte din acțiunile „Stelei“ și „Columbici“ aparținând aceluși grup, dar că apoi Berlinul a lăsat afacerea să cadă¹...

Despre Paris, de Metz povestește lucruri triste... Lipsă de toate, dar mai ales de combustibil: parizienii vor duce o iarnă grea. Au cartele, dar drepturile de pe cartele sunt greu valorificate, căci ofițerii și soldații germani fac o teribilă concurență francezilor. Marca e valorificată 20 de franci, așa încât autohtonii nu pot să lupte cu musafirii lor... Lipsa de benzină, de ulei, de cauciucuri face circulația automobilelor aproape imposibilă; afară de ofițerii nemți, lumea nu mai circulă decât cu bicicleta și în metrou. Nemții sunt peste tot locul; prăvăliile, sălile de spectacol câte mai sunt, străzile — sunt pline numai de uniforme germane. Parizienii stau în casă și tremură, și nu mai ies decât dacă sunt siliți... O deznădejde generală a cuprins pe toți...

Din prietenii de la „Steaua“, Mény și ai lui, Mercier, Champin și fiii săi sunt la Paris. Cei doi din urmă foarte îmbătrâniți, foarte deprimați, trăiesc retrași... Salem cu toți ai săi au trecut în America... Câte schimbări?

Marti, 5 noiembrie. Se împlinesc azi 90 de ani de la nașterea scumpei mele mame. Aproape în fiecare an, de la moartea ei, am petrecut această zi de reculegere lângă mormântul său... Împrejurările politice,

¹ Au cumpărat numai acțiunile „Columbici“.

comisiile de anchetă, mă pun în neputință să îndeplinesc anul acesta obișnuitul meu pelerinaj... Gândul meu este însă la Breasta, și la tot trecutul nostru...

Lungă conversație, ieri, cu un bun cunoscător al situației internaționale, și în special a Germaniei. Nu mi s-a arătat prea optimist. „Germania — spunea el — a început războiul pe baza unui program *de dominație mondială* („Weltbeherrschung“), program care s-a prăbușit prin neașteptata rezistență britanică și prin solidarizarea Statelor Unite cu Anglia. S-a trecut apoi la un program mai restrâns, care nu mai cuprindea decât *înstăpânirea, prin organizare, a Europei*. Și acest program este însă pe punctul de a da greș, din cauza rezistenței Franței, care, deși învinsă, refuză până acum a încheia pace, în condițiile ce i se oferă... Führerul intră acum într-o a treia etapă, și mai restrânsă din punctul de vedere al ambițiilor sale, etapă caracterizată prin formula *Sud-Estul, Germaniei*. Dar și pentru aducerea la îndeplinire a acestui program minimal, Germania va întâlni mari dificultăți, pe care i le va pune în cale Rusia. I le pune deja: cuvântarea lui Inonă, atât de precisă și de tăioasă, de o ținută atât de hotărâtă, nu se poate explica decât printr-o făgăduială de susținere a Sovietelor. Moscova ar fi mers sincer cu Germania dacă aceasta i-ar fi garantat Strâmtoarele. Cum Germania nu i le poate însă abandona, Rusia, în continuarea logică a politicii sale, înclină acum balanța spre Anglia, ca să facă războiul să dureze, și prin el să ajungă la mistuirea forțelor europene... Ieșirea Sovietelor, cu prilejul Comisiei Dunării, e un simptom al politicii rusești... Situația Germaniei, în contradicție cu aparențele, începe să devină grea...”

În contradicție cu pesimismul interlocutorului meu, citesc azi o telegramă a *Agenției TASS* din care reiese că Sovietele au respins o reclamație a Angliei, care a protestat la Moscova împotriva alcătuirii noii Comisii a Dunării fără prezența și consimțământul Imperiului Britanic. Anglia a pretins că era o încălcare a neutralității din partea Rusiei. Rusia răspunde că numai țările riverane și *cele apropiate* au dreptul să îndrumeze navigația la Gurile Dunării... Iată Sovietele iar de acord cu teza susținută de Reich...

Pe mine unul, un program german mărginit la Sud-Estul Europei mă satisface pe deplin, și nu mă îndoiesc că Germania îl va putea realiza chiar împotriva Rusiei...

Clodius, Fabricius, Neubacher — au petrecut ziua de ieri la Predeal, cu generalul Antonescu. Vor fi discutat și chestiunea Dunării și pro-

blemele economice și financiare în curs de rezolvare între Germania și România — dar desigur că au examinat și *situația noastră internă*, ajunsă la o fază critică. Așa nu mai merge, își dau seamă și nemții, după toate informațiile mele. Un popor nu poate trăi *și munci* (asta interesează mai mult pe nemți) într-o stare de panică și de nesiguranță și sub regim de fanteziste experimente economice și politice...

Până acum a fost cel puțin liniște, liniștea deprimării — dar iată că elementele subversive încep să se agite. Alaltăieri, duminică, a avut loc o ciocnire sângeroasă la Obor. Nu se spune ce a fost: ziarele de azi se mărginesc să anunțe moartea legionarului Niță Chirică, căzut la datorie. Unii spun că lupta s-a dat între legionari și comuniști, alții între două tabere de legionari. Indiferent: sângele a curs, sunt mai mulți morți și răniți. Armata a intervenit și a tras...

Au început să circule, cu insistență, știrile despre o schimbare radicală de regim, sau cel puțin despre o „modificare” a lui, impusă de nemți... Tot orașul, ieri, era plin de fel de fel de zvonuri: Cancicov va fi numit la Finanțe, Manoilescu la Economie, G. Brătianu la Externe... Până și numele meu era dat la Interne!!! Toate după cererea nemților...

Pare aproape sigur că ceva se fierbe, și că nemții sunt foarte nemulțumiți de situația actuală... Socotesc că nu e decât o soluție: să rămână regimul actual (cu schimbarea lui Leon, dar nu Manoilescu!) și să se numească un consilier tehnic german la fiecare departament...

Locul de întâlnire, la vânătoria din Boemia, între Göring, Ciano și Ribbentrop e ținut secret, probabil de frica aeroplanelor engleze. Nici o indiscreție nu s-a făcut nici asupra scopului întâlnirii, dacă e un scop precis. Mai probabil e că se vor discuta toate problemele războiului la ordinea zilei.

Se vorbește iarăși și de o vizită a lui Molotov la Berlin... Zvonul nici nu se confirmă, nici nu se dezmințe...

În schimb se dezmințe categoric de la Berlin, că Germania ar fi făcut noi propuneri de pace...

La Berlin, de altminteri, toată lumea nu e preocupată decât de alegerea lui Roosevelt, pe care nemții o cred compromisă...

Englezii anunță oficial că au debarcat în Creta. De fapt, contingente britanice au debarcat deja de mult acolo...

Știrile ce ne parvin nouă, cel puțin din Statele Unite, arată situația electorală, în ajunul votului, ca foarte nesigură. Agențiile socotesc că o mică majoritate este totuși asigurată lui Roosevelt și democraților.

Odată cu Președintele se realege întreaga Cameră, o treime din Senat, și un mare număr de guvernatori de State... Din cauza diferenței de oră, nu vom cunoaște rezultatele decât mâine spre amiază.

Regele a primit președinția de onoare a Jockey-Clubului, a Automobil-Clubului, a Societății Scriitorilor Români și a câtorva alte societăți...

Un nou regulament al Ordinului „Mihai Viteazul” a fost promulgat. Capul Ordinului rămâne Regele, dar cel mai înalt în grad printre decorați, sau cel care ocupă cea mai înaltă funcție în Stat, va fi președintele activ al asociației Ordinului...

Ungurii continuă cu expulzările românilor. Un transport de 600 de prigebi, dintre care unii bătuți și răniți, a sosit alaltăieri la Arad...

Deșteptii de la Coordonarea Economică:

Ca să poată face un plan de raționalizare a traiului și a face față și cerințelor nemților, s-a făcut un inventar, cu proces-verbal în regulă, a bucatelor aflate în magazinele agricultorilor — și deocamdată s-au blocat în magazine produsele găsite. Nimic de zis — ca să faci un plan, trebuie să știi pe ce baze îl faci. Acum trei zile, au venit însă agenții prefecturilor și au pus peceti pe ușile magaziiilor! Tocmai în momentul semănăturilor!

Am reclamat la Ministerul Agriculturii și la al Economiei Naționale, și ieri pecetile au fost ridicate la Breasta... cu scuze!

Anarhie la Prahova:

Fabrica de postav *Dorobanțul* a fost ocupată de legionari care au dat tot personalul afară și au declarat „că fabrica e a muncitorilor”. De vineri seara și până azi, n-au putut fi evacuați...

Legionarii au ocupat și viile de la Valea Călugărească și refuză să le predea refugiaților pe care Ministerul de Interne i-a trimis să le lucreze (e vorba de viile expropriate de la evrei...).

Ieri la ora 6 am fost să expun „luminile mele” (așa s-a exprimat președintele Sbârcea în convocarea telefonică pe care mi-a adresat-o) la

Comisia pentru cercetarea portofelului putred, în special cel vărsat de defuncta Bancă Blank. Am spus ce am știut. Comisia foarte curtenitoare. Mi-a cerut să pun și în scris lămuririle pe care le-am dat. Ce plictis...!

Regele continuă să învețe. Profesori universitari îi fac cursuri. Cum e însă Rege și major, buletinul Casei Regale nu vorbește „de lecții”, ci de *audiențe*.

Joia trecută, a fost rândul lui Alexandru Otetelișanu. Regele l-a întrebat ce este Suveranitatea unui Stat și după lămuririle primite a continuat: „Domnule profesor, cum rămâne cu Suveranitatea unui Stat, când e ocupat de trupe străine, chiar venite fără intenții inamicale?” Și cum Otetelișanu se cam încurca în răspunsul său, Regele l-a întrerupt: „Domnule profesor, m-am gândit la... Danemarca!” — Și noi care creдем că Mihăiță nu e deștept!

Anecdota mi-a fost povestită chiar de Otetelișanu...

Gh. Brătianu a spus lui Șoneriu, că generalul Antonescu ar fi început din nou „să vorbească” cu dânsul despre o colaborare pe baza formulei abandonate în prețuia constituirii „Statului Legionar”. Dacă e adevărat, dacă Brătianu n-a visat, confidențele lui ar constitui o confirmare a zvonurilor de remaniere ministerială care circulă.

Pe de altă parte, din toate părțile îmi vin știri despre nemulțumirile nemților... Ce ne mai așteaptă?

Miercuri, 6 noiembrie. De ieri, lumea întreagă are ochii ațintiți asupra Statelor Unite, ca și cum de rezultatul alegerii prezidențiale va atârna soarta războiului. În America e o fierbere nemaipomenită; sume enorme se irosesc în pariuri. Primele știri sosite până azi-dimineață par a da o ușoară majoritate lui Roosevelt — dar e luptă grea.

În realitate, asupra războiului, alegerea nu va avea o mare înrâurire. Statele Unite sunt o țară de opinie publică; nimeni nu poate merge împotriva curentului. În America curentul este bine stabilit pentru o ajuto-rare cât se poate de eficace a Angliei, dar pentru neparticipare efectivă la război. De va fi Roosevelt, de va fi Willkie, asta va fi și mai departe politica Statelor Unite.

Din comunicatele de azi, chiar din cel italian, rezultă că Grecia rezistă în mod neașteptat. Comunicatul grecesc anunță că trupele elene

au pătruns în Albania, iar cel italian vorbește numai de bombardări aeriene efectuate... Că la urma urmelor italienii vor război, nu încapă în doială, dar comparația între cuceririle fulgerătoare germane în Polonia, în Belgia, în Franța și bătaia pe loc a italienilor în Grecia, dă o slabă idee despre forța ofensivă a trupelor lui Mussolini...

Instrucția în afacerea Titeanu a fost terminată și dosarul a fost trimis la Parchet pentru trimiterea în judecată... Când mă gândesc cât de obraznic și de închipuit era acest nenorocit în ultimii ani, și când îl văd acum terfelit, îmi e milă de el, oricât de păcătos ar fi...

Banca Comercială Română, care deși „Română” aparținea francezilor și belgienilor, a fost cumpărată de nemți și anume de Deutsche Bank. E o lovitură pentru Banca de Credit, care spera să se înțeleagă cu Deutsche Bank... Și întrucâtva și pentru Bancara mea, căci nu va mai fi singura bancă germană în România. E drept că e loc și pentru doi...

Se pare că negocierile de la Predeal au avut de scop principal tot chestiunea valorificării mărcii. Generalul Antonescu nu vrea să audă, cu drept cuvânt, de o sporire a prețului mărcii, în lei. Nu știu la ce concluzii s-a ajuns. La urma urmelor vom face ce vor vrea nemții, căci suntem în mâna lor.

Din toate părțile mi se confirmă că germanii sunt foarte nemulțumiți de regim. Ieri se vorbea cu insistență despre înlocuirea lui Leon prin Cancicov...

Ervin Antonescu mi-a mărturisit că conducerea legionară e foarte preocupată de infiltrarea comunistă în rândurile gardiste. S-a creat o miliție legionară specială, compusă din vechi elemente de încredere, și înarmată cu revolve și mitraliate, menite să curețe „mișcarea” de tulburătorii veniți de la comuniști. Anume mahalale din București, și Ploieștiul, au ajuns sub teroarea acestor transfugi.

Numai de nu s-ar întrebuința mitralierele și împotriva oamenilor cumsecade.

În *Cuvântul* de ieri, un articol în care sunt înjurat și tratat de asasin de către un scrib cu numele de Andrieș. Insensibil la atacuri, m-am bucurat chiar de acest atac: se vede că tot mai însemnez ceva în această țară...

Un „Witz” nemțesc:

La Berlin se spune că tot au câștigat ceva nemții de pe urma ofensivei ratate împotriva Angliei: în loc de o epopee națională, au acum două — adică pe lângă „Niebelungen — Lied” mai au și „Niegelungen¹ — Lied”!

Un comunicat al Guvernului ne anunță că Regele, Regina Elena și generalul Antonescu vor asista la serbarea Sfântului Mihail... la Iași. Programul solemnităților de poimăine, fixat pentru biserica Mihai Vodă (unde trebuia să meargă Regele și Antonescu) a fost modificat în consecință. Recepția de la Palat a fost suprimată. Oficial, se spune că e un omagiu pe care familia regală și generalul vor să-l aducă Mișcării Legionare, care-și comemorează solemn, vineri, la Iași, obârșia... În realitate s-a căutat să se evite încurcăturile cu primirea diplomaților la Palat, și a șefilor de Misiuni militare germane... Momentul de față nu e prielnic pentru asemenea recepții...

Joi, 7 noiembrie. Roosevelt a fost ales cu mare majoritate. Cea dintâi telegramă de felicitare a primit-o de la contracandidatul său, Willkie. Partidul Democrat s-a asigurat prin alegerile de ieri și de o majoritate compactă în Camera Reprezentanților și în Senat.

Ziarele americane care au combătut pe Roosevelt, recunosc marea victorie a acestuia și declară că, deoarece poporul american s-a pronunțat, toți trebuie să se strângă în jurul Președintelui și să-l ajute să apere interesele vitale ale Uniunii și ale omenirii...

Să sperăm că cea dintâi încercare a lui Roosevelt va fi să obțină pacea... *Dacă vrea*, cred că ar putea să-o obțină...

Față de rezultatul alegerilor de peste ocean, presa germană ca și cea italiană „fout bonne figure à mauvais jeu” și schimbând tactica de până acum pretind că menținerea lui Roosevelt în fruntea Statelor Unite nu interesează decât politica locală americană și rămâne fără influență asupra mersului războiului...

Presa engleză exultă...

Pare că armata italiană ce operează la granița Albaniei spre Epir a fost încercuită de greci și se găsește într-o poziție foarte critică, nepu-

¹ Niegelungen = niciodată — reușit...

tând nici măcar să se retragă. E un neașteptat succes pentru greci. Italienii, în comunicatele lor, ascund situația dezastruoasă în care se află, de frica unei reacții dezagreabile în opinia lor publică. Aci în București, nemții pe care i-am văzut își freacă mâinile și sunt încântați. Ei știu bine că totul se va sfârși cu Grecia conform programului stabilit, dar le pare bine că italienii au fost puși cu botul pe labe. Se zice că italienii n-au mai putut trimite provizii trupelor lor încercuite decât prin parașute, dar majoritatea acestora ar fi căzut în liniile grecilor...

Serbarea de mâine la Iași se pregătește cu alai mare. Au sosit ieri două foarte numeroase delegații a Partidului Național-Socialist German și a Partidului Fascist Italian. În afară de aceste două delegații, vor mai merge la Iași șefii Misiunilor militare germane, miniștrii și atașații militari ai Axei. După cum se vede ne-am „integrat” de tot...

Nimic de zis, numai să se termine toate cu bine...

Un decret-lege a modificat Codul Penal. Darea și luarea de mită a fost transformată din delict *în crimă*, și pedepsită cu 3 până la 10 ani de „închisoare grea”. Ce o să devină românul fără spert și fără spertări?

Odată cu Clodius (sosit sâmbătă și replecat ieri-dimineață) a sosit și prietenul nostru Langenhahn care povestește că în noaptea de 1 spre 2 noiembrie a avut loc un teribil atac aerian asupra Berlinului. Aeroplanele engleze au sosit în două serii, și au făcut stricăciuni mari. Dar nu sunt atât stricăciunile cât enervarea publicului, care dau de gândit Guvernului. Neamțul suportă greu alarmele, refugiarea prin subterane, zgomotul și lumina cu care aparatele aruncate de englezi îneacă obiectivele bombardate. Aceste aparate luminoase sunt lăsate cu parașute, pun 8 minute până la pământ și ajung complet consumate, așa încât nemții n-au putut să le afle încă secretul.

Să vedem ce ne va povesti Cecropid care a plecat alaltăieri la Berlin și se înapoiază la începutul săptămânii viitoare.

Vineri, 8 noiembrie (Sf. Mihail). Ieri a fost aniversarea revoluției bolșevice din Rusia, și Guvernul s-a temut — avea informații în acest sens — de mișcări comuniste mai violente și la noi. Măsurile de eventuală represiune au fost luate. Iscoade de legionari înarmați au cutreie-

rat toată noaptea cartierele suspecte și armata a fost consemnată în cazărmi. Nu s-a întâmplat însă nimic...

Un scurt decret-lege modifică pe cel precedent relativ la societățile anonime. S-a mai dat o lună răgaz pentru refacerea consiliilor de administrație, dar nu s-a sporit nici numărul membrilor în consiliile mari de la 7 la 10 cum era vorba, și nici de la 2 la 4, cum s-a spus, consilii din care fiecare are dreptul să facă parte. O concesie din partea generalului Antonescu nici nu era de așteptat — îl îneacă veninul...

Deși mai lipsesc câteva rezultate, se știe acum că Roosevelt va dispune de peste 468 delegați, contra 60–70, pentru finala alegerii prezidențiale. În ce privește numărul voturilor, Roosevelt întrece pe Willkie cu peste 4 1/2 milioane glasuri...

Radu Polizu, peștele, a fost arestat. Se știe că după uciderea lui Duca s-a dus la Poliție, a înjurat pe cei trei ucigași, i-a lovit și a tras chiar o lovitură de revolver împotriva unuia din ei, rănindu-l. Acum plătește pentru gestul pe atât de inutil cât de laș, pe care l-a făcut în 1934 sub oblăduirea lui Gavrilă Marinescu...

Se zice că Guvernul spaniol refuză să extrădeze pe Urdăreanu. Mi-a spus-o Mociony, dar știrea nu e încă oficial confirmată...

S-a aflat unul din depozitele de bani ai Regelui Carol în străinătate. Un extras de cont, sosit prin poștă, arată că fosta Majestate are un credit de circa 700 000 dolari (exact 692 de mii și câteva sute) la Chase-Bank din New York. În lei, suma face vreo 400 milioane. Bună afacere să domnești peste o țară bogată și... supusă!

Mestrovič, care a fost la București pentru ridicarea monumentului Regelui Ferdinand, a povestit Elizei Brătianu că vaporul iugoslav care a adus porfirul destinat monumentului, din Spania la Split¹, a fost oprit

¹ E de necrezut, dar piatra pedestalelor monumentelor regale (Carol și Ferdinand) a fost adusă din Spania! Pe mare până la Split și cu drumul de fier de la Split la București! Câte zeci de milioane irosite, când România e plină de piatră!

de 13 ori în Mediterană, pentru legitimare și control. De fiecare dată de către un vas britanic. Vase și control italian, nicăieri... Ajuns în canalul Otranto, vaporul sârbesc a văzut un submarin ieșind din valuri lângă el... În fine o unitate italiană — și-a zis căpitanul iugoslav! Dar și submarinul era englezesc!

Cineva comentând această istorioară față de Gino Quaranta, trimis la noi cu un pol pe zi ca să facă atmosferă, — acesta a replicat: „Ei, știe Ducele ce face... Să ne riscăm flota cu englezii, ca să nu mai avem nimic de opus germanilor la sfârșitul războiului, și să ne șterpelească Mediterana?...“

Autentic și... delicios!

Cu prilejul a două comemorări — nu mai știu care — Mitiță Constantinescu ne-a trimis, foștilor miniștri de Finanțe, câte un „étui“ cu șase monede de aur bătute la Monetăria noastră. Nimica tot; le-am aruncat într-un sertar, și acolo au rămas. Un decret-lege al generalului Antonescu ne obligă să le restituim. Ce meschinărie! Noroc că nu le-am dăruit și eu mai departe — de unde le-aș fi luat astăzi? Și aș fi intrat în pușcărie, căci cu pușcărie amenință dulcele general pe cei care nu vor „restitui“... Înțeleg pedeapsă (!) pentru cel care a dat, dar pentru cel care a primit? Ce? Era să le arunc în obrazul nenorocitului de Mitiță?

De pe fronturi, nimic special. Situația neschimbată...

Toată Curtea și Guvernul, cu tutorii noștri nemți și cu musafirii noștri italieni au plecat aseară la Iași. Legionarii vor să facă din Iași un fel de München al Mișcării lor...

Radian a avut o mai lungă conversație cu generalul Vasiliu, comandantul Jandarmeriei. Și generalul i-a mărturisit că lucrurile nu merg. Din rapoartele sale rezultă nu numai lipsa oricărui curent, la țară ca și prin orașe, pentru regim, dar că se manifestă chiar sentimente de ură. Între generalul Antonescu și legionari, mai mult decât frecături; nu mai există, reciproc, nici o încredere. În Mișcarea Legionară însăși, mai multe curente care se vrăjmășesc. Și nemții sunt foarte neliniștiți. Garda le-a dat decepții mari, iar după dâșii, generalul Antonescu merge prea departe cu măsurile de răzbunare. Starca de panică nu convine

nemților. Dezorganizarea Poliției și Jandarmeriei prin ancheta asupra omorurilor de sub fostul regim, care a fost împinsă prea departe, neli-niștește și ea cercurile germane...

După generalul Vasiliu, se merge la o ocupare germană mărturisită. *Sunt deja (afirmă generalul) 9 divizii germane în țară.* Himmler, omul de încredere al lui Hitler și faimosul polițist e de 8 zile la Brașov, și lucrează... Vasiliu crede că așa nu poate să mai meargă. Sau impun nemții pe Antonescu, sau pe legionari (și unul și alții secondați de personalități cu experiență pe terenul economic), sau iau dâșii totul și pe față în mână... (Asta ar fi cea mai bună soluție...).

Tot de la Radian aflu că iubita noastră Frau von Coller e de mai multe săptămâni în Statele Unite unde a fost trimisă să lucreze împotriva lui Roosevelt...

A și reușit! Sincere felicitări!...

Sâmbătă, 9 noiembrie. Comemorarea și Serbarea de ieri, la Iași, pare să fi fost bine organizate, și impunătoare. Cuvântările lui Sima și generalului Antonescu excelente. Generalul a evocat suferințele îndurate în Iași de Regele Ferdinand și a urat Regelui Mihai să ajungă și el la clipele de izbăvire, ca și bunicul său — și a rostit aceste cuvinte în fața miniștrilor Axei...

Păcat că a fost lăsat să vorbească și vechea pușlama de Zelea Codreanu tatăl... Cei care l-au ascultat la Radio pretind că era cherchelit. În tot cazul a pus picioarele în străchini și a vorbit alandala...

Universul de azi-dimineață, în fruntea dării sale de seamă citează următoarele cuvinte din cartea lui Corneliu Zelea Codreanu, *Pentru Legionari*:

„Dragostea nu poate aduce nici tiranie, nici împilare, nici nedreptate, nici răzvrătire sângeroasă, nici războire socială. Ea nu înseamnă niciodată conflict...“

De și-ar aduce aminte și generalul Antonescu și conducătorii de azi ai Mișcării Legionare, aceste frumoase cuvinte...

De subliniat, în cuvântarea lui Sima, declarația de încredere și de supunere față de generalul Antonescu. Avea nevoie să o spună, ca răspuns la anumite curente ce-și fac drum în Mișcare?

Regele n-a deschis gura. Ar fi fost bine să fi spus și dânsul ceva...

Măine se vor deschide la Sibiu cursurile Universității din Cluj. Vor asista la această solemnitate și generalul Antonescu și Sima. Se zice că

generalul Antonescu va pleca apoi în Italia. În timpul scurtei sale absențe, puterile de „Conducător al Statului“ vor trece *asupra întreg Consiliului de Miniștri*, iar nu asupra vicepreședintelui Consiliului...

Ieri după amiază m-am pomenit cu Ciudin, alarmat (?!). „Vin, în legătură cu sinuciderea lui Blumenfeld (Scrutator)...“ Nici nu aflasem despre această sinucidere... Ciudin mi-a povestit că Blumenfeld făcea însemnări zilnice în care, pe lângă altele, consemna toate conversațiile sale cu diverșii oameni politici pe care îi vizita... Fiindu-i frică de o percheziție a încredințat caietele sale unui nepot dar din întâmplare, primul percheziționat a fost chiar nepotul, și caietele au fost luate... Ciudin pretinde că Blumenfeld s-ar fi sinucis fiindcă nu putea să suporte ideea că „secretele“ (!!) oamenilor politici care au avut încredere în el, să ajungă din vina lui, în mâinile Guvernului! Nu știu ce o fi cu alții, dar în ce mă privește pe mine, *dacă* Blumenfeld n-a însemnat decât ce i-am spus eu, apoi n-am nici o grijă! Eu cred că era altceva la mijloc, dacă fatalele caiete au provocat într-adevăr sinuciderea nenorocitului... Blumenfeld, în calitatea lui de ovrei și de democrat, ura Garda de Fier. Poate va fi scris în mărturisirile sale că uciderea lui Zelea Codreanu, și a altora a fost binevenită, și va fi regretat chiar că n-au fost uciși mai mulți... Știu eu? Era în perfectă comuniune de idei cu Călinescu, cu Ghelmegeanu, cu Andrei — cu tot grupul trecut de la țărâniști la Camarilă... În această ipoteză, se va fi sinucis, de frică să nu fie trecut înainte de moarte prin grele chinuri... Mai avusese el o dată de simțit mâna legionarilor...

Blumenfeld era o canalie, dar foarte inteligent; un informator prețios, căci pătrundea pretutindeni... În această calitate de informator l-am primit și eu, deseori, dar bineînțeles îl lăsam pe el să vorbească... În ultima vreme n-a mai venit pe la mine. La cea din urmă vizită pe care mi-a făcut-o, mi-a părut foarte deprimat și mi-a spus chiar că se gândește la sinucidere. Credincios, în adevăratul înțeles al cuvântului, n-a fost decât lui Stere, și de la moartea acestuia, luase înfățișare de orfan... Disparația lui se încadrează în vremurile în care trăim; în stările de azi un om ca el nu mai avea nici un rost în viață... și s-a dus!

Polizu (Radu) a fost pus în libertate. Cineva care l-a văzut îmi povestește că e prăbușit... L-au ținut 16 ore în picioare! Un pește în picioare, și încă 16 ore, iată ceva de neînchipuit! A fost pus în libertate, dar nu scos din urmărire... Gestul de „voinicos“ pe care l-a săvârșit

după moartea lui Duca — fără nici un risc momentan — îl va costa probabil scump...

Ieri la orele 14 și ceva, din nou un cutremur... dar mult mai ușor. Institutul Meteorologic pretinde că a fost de gradul 4. Dar ne-a tras la toți o spaimă, căci ne-a fost frică să nu fie urmat de altul mai tare... Dar n-a fost.

Pe fronturi nimic important. Între nemți și englezi continuă bombardările aeriene. Agențiile Axei pretind că Parlamentul englez a fost mutat din Londra într-o localitate necunoscută, ceea ce ar fi indiciul unei hotărâri de evacuare a Guvernului întreg provocată prin succesul bombardamentelor germane... Știrile britanice nu pomenesc însă despre așa ceva...

Tot Agențiile Axei mai anunță că starea sănătății lui Neville Chamberlain s-a înrăutățit mult...

Roosevelt a întrunit Consiliul Apărării Naționale și i-a cerut autorizarea să livreze Angliei 12 000 aeroplanuri noi. O spun telegramele de la Berlin — care mai lămuiesc, că în schimb, De Valera a declarat Irlanda definitiv neutră, așa încât teritoriul irlandez nu va putea adăposti baze militare engleze, aeronautice sau navale. Și telegramele din Berlin consideră acest succes al Axei ca o compensație de egală valoare, față de noul gest inamical al Statelor Unite...

Pe de altă parte, cererea Cabinetului din Washington privitoare la garantarea securității vapoarelor ce ar transporta cetățeni americani repatriați din Irlanda în Statele Unite — a fost refuzată de Guvernul german sub cuvântul că aceste vapoare, contravin instrucțiunilor generale ale amiralității Reichului, trec „prin zona de război...”

Pe frontul greco-italian, *statu-quo*. Italienii pretind că nu pot înainta „fiindcă în Grecia, șoselele sunt proaste!” În schimb, aviația italiană bombardează ce poate. Grecii afirmă că au distrus sau capturat din nou, un însemnat material de război italian...

Papen s-a întors la Ankara. Vizita sa în Germania n-a fost lungă...

Duminică, 10 noiembrie. Sunt de la ora 4 în picioare, cuprins de oroare, și nu parvin să mă liniștesc... La ora 4 fără un sfert a început să se miște casa, să trosnească în încheieturi... Deșteptat, am văzut pe fereastră mai multe văpăi, și în același timp, în mijlocul bubuiturilor am

avut senzația netă că cade casa pe mine. Dar casa s-a ținut bine; au căzut obiectele de pe mese, unele rame din perete — și tencuială din tavan și de pe ziduri... Nu știu cum a trecut, dar a trecut. Am aprins și m-am sculat. Toată casa era plină de zob, și în toate odăile, vase sparte și nesparte, hârtii, fel de fel de lucruri pe pardoseală... Nevastă-mea, Dinu¹ și toate femeile din casă urlau și se boceau. Și peste ele căzuse zobul. Am scăpat cu puțin: tencuială căzută, ziduri plesnite dar nevătămate, țigle și cărămizi de pe acoperiș căzute în curte. Un coș cam amenință, dar rezistă...

Abia ne liniștisem puțin, a început telefonul să zbârnâie. Prietenii voiau să știe dacă scăpasem... Am aflat că imobilul „Charlton” de pe Bulevardul Brătianu se prăbușise, omorând o sumă de lume... Trebuie să mai fie și altele...

Cutremurul de acum câteva săptămâni a fost cel mai tare din câte am trăit, dar pe lângă cel de azi, n-a fost nimic. Cel de azi, a fost într-adevăr catastrofal — pentru prima dată în București și în România s-au prăbușit case...

E ora 8, sunt 4 ceasuri de când a trecut groaza peste mine, și tot nu m-am liniștit...

Pentru mari păcate trebuie să ne pedepsească Dumnezeu, de ne dă tot ce ne dă de suferit... Eu unul, am încrucișat brațele, și nu mă mai apăr... Dea peste mine ce o vrea Domnul, se vede că așa mi-a fost scris să sfârșesc viața...

Ziarele de azi-dimineață ne anunță fără alt comentariu, că dl Cancicov a fost numit ministru al Economiei Naționale în locul d-lui Leon, demisionat. De înlocuirea lui Leon, dovedit cu totul incapabil, și anume cu Cancicov, s-a vorbit mult zilele din urmă. Miercuri, la „Steaua Română”, am sfătuit pe Cancicov să nu primească *căci curățirea e sigură în conjunctura de azi* — și am avut impresia că nu va primi. Totuși...

Bine că s-a dus dracului Leon. Cancicov tot are mai mult bun simț...

Odată cu Cancicov, a fost numit subsecretar de Stat, tot la Economie, un anume Petra... Cine o fi? Presupun un legionar, ca să compenseze numirea lui Cancicov...

Călătoria lui Molotov la Berlin e oficial confirmată de *Agenția D.N.B.*

¹ Copilul lui Ion Lahovari și al lui Piggy Leonida.

Ministrul de Externe sovietic va întoarce astfel vizita pe care i-a făcut-o Ribbentrop la Moscova, și va răspunde în același timp invitației ce i-a fost adresată de Guvernul Reichului...

Nimic bun pentru noi nu va ieși din această vizită, mi-e teamă...

Pe fronturi, nimic nou. Obișnuitele bombardamente aeriene pe cel anglo-german — iar pe cel italo-grec, italienii anunță și ei bombardamente, iar grecii... că au luat 150 prizonieri.

În schimb, vorbărie multă. Churchill a vorbit la banchetul Lord-Mayor-ului și a exprimat nădejdi de victorie. Dacă Anglia nu poate lua încă ofensiva, *e că înarmarea ei e de-abia în anul al doilea*... Dar până la 1939 ce au făcut? Primul-englez a făgăduit ajutor Greciei, în limitele posibilităților. Tot discursul lui Churchill e pe o strună cam pesimistă, spre deosebire de cele ținute până acum. E drept că darea de seamă publicată de ziarele noastre e transmisă de *Agenția Stefani*...

Führerul a vorbit și el la întrunirea foștilor luptători ai revoluției național-socialiste. Foarte dârz. Germania vrea să trăiască în pace, să se dezvolte în pace, dar pentru cucerirea acestei păci — nici un compromis nu va fi primit de Reich, astăzi stăpân pe situație. O pace de compromis, n-ar fi decât un armistițiu... Are și Hitler dreptate.

În fine și Roosevelt a rupt tăcerea după alegerea sa. A vorbit presei americane. A declarat că nu are nici o cunoștință despre un proiect de mediație pentru pace din partea Statelor Unite... Și a mai spus că 50% din fabricația de război americană trebuie să meargă în Anglia... Toate bune, cum se vede.

Luni, 11 noiembrie. Bucureștenii au trăit ieri o zi de groază. Nici azi nu ne-am liniștit de tot; și cum să te liniștești? Cu câteva minute înainte de a serie aceste rânduri, un nou mic, foarte mic cutremur... o codiță a celui de ieri, dar care n-a mai stricat nimic. Și aseară la ora 11.45 a mai fost unul, tot neînsemnat. Oricum, oricât de neînsemnate sunt aceste mișcări, după tot ce am văzut ieri, ele pun nervii într-o stare de încordare insuportabilă... A trebuit să ajung la 70 de ani, ca să-mi dau seama că mai ușor trece omul printr-o boală grea decât printr-un cutremur...

Catastrofa a fost mult mai teribilă de cum am crezut ieri, după ce a trecut peste capul meu...

Pe lângă prăbușirea celor 12 etaje ale imobilului Charlton, s-au mai dărâmat și o seamă de case, de biserici etc. Între orele 10 și 12 am făcut

ieri o raită prin oraș. O jale... Pe toate străzile, cărămizi de la coșurile căzute. Pe ici, pe colea câte o casă strivită sub acoperiș, câte un colț dărâmat, cărămizi și pietre sărite de nu se știe unde... Pe Calea Victoriei, pietroaie mai mari decât mine căzute din friza hotelului Continental, altele și mai mari din părțile superioare ale palatului Poștelor. Orologiul și postamentul de piatră de la Palatul de Justiție prăbușite pe treptele exterioare ce duc la Sala pașilor pierduți. Aproape toate imobilele mari „lezardate“. Ministerul de Externe, cel nou, plesnit de sus până jos. Imobilul din Calea Victoriei în fața străzii Berthelot, gata să se prăbușească. Bisericele Popa Tatu și Schitu Măgureanu, pe lângă care am trecut, pe jumătate doborâte...

Toate spitalele sunt pline de răniți, cu sutele. Și morți mulți. De sub Charlton, unde se lucrează cu înfrigurare, s-au scos până acum 45 de morți. Trebuie însă să fie mulți, căci erau peste 20 de apartamente locuite și dintre locatari vreo 4-5 numai nu se aflau în casă. Se povestesc lucruri înspăimântătoare: de sub moloz, probabil din subsoluri s-ar mai fi telefonat încă ieri la amiază după ajutor... O fi? Echipele germane, cele dintâi la fața locului, au lucrat cu un devotament și cu o pricepere demne de toată lauda. Până aseară nu se putuse însă ajunge la subsoluri, prin enormul morman de dărâmături.

Se spunea ieri că prăbușirea se datora faptului că betonul armăturii edificiului a fost de proastă calitate: antreprenorul Schinde ar fi întrebuințat var hidraulic în loc de ciment... Se mai spunea că unul din frații Schinde s-ar fi și sinucis. Arhitect al imobilului a fost George Cantacuzino...

Cutremurul a fost resimțit, dar mai slab, în toată Bulgaria și până în Italia, de o parte — până la Moscova, de alta. La noi, cele mai încercate localități, afară de București au fost Ploieștii, Câmpina, Buzău, Râmnic, Focșani și Galați. Focșani, mai ales. Panciu ar fi ras. Satele Bărcănești, Pucheni, Românești — pe șoseaua București-Ploiești ar fi distruse. Pagube mari și la Băicoi. Mai mici la Sinaia, Predeal, Brașov. La Titu gara ar fi prăbușită. Oficial se dă ca foarte atinsă Mănăstirea Dealul (liceul) de unde toți elevii și profesorii au fost evacuați...

Ieri, toate trenurile au fost oprite, până la inspecția lucrărilor de artă — poduri, tuneluri etc. — și această oprire a încurcat și mai mult lucrurile...

Doamne, doamne, crunt ne mai pedepsești! Ce an, anul 1940!

La înapoierea sa la Berlin, Clodius s-a oprit o zi la Arad, însoțit de noul nostru ministru în Germania, Greceanu. Probabil că a vrut să vadă halul românilor expulzați de unguri din părțile Ardealului pe care le-au luat în stăpânire. De ne-ar fi de folos... Să nu plătim tot noi oalele sparte...

Neville Chamberlain a murit... L-a doborât cancerul de care suferă, dar probabil că toată inima rea pe care i-au făcut-o evenimentele a contribuit la accelerarea procesului său morbid... A fost un om cumsecade, dar n-a știut să prevadă în politică, sau, dacă a prevăzut, n-a făcut ce trebuia ca să le întâmpine... Mă gândesc la înarmarea Angliei, pentru care s-a pierdut atâta timp...

Molotov a părăsit ieri Moscova, și a luat drumul Berlinului. La gară l-au dus pe lângă înalți funcționari sovietici și reprezentanții Axei, printre care Gafencu. Schuleinburg a plecat cu dânsul. *Agenția D.N.B.* comunică că plecarea lui Molotov a produs o adâncă emoție (?) în opinia publică sovietică (?) E pentru prima oară că președintele Consiliului Comisarilor și comisar special la Afacerile Străine părăsește Rusia. La Berlin se face mare caz de această vizită care înseamnă, după presa german, spulberarea tuturor știrilor tendențioase, din izvor britanic, despre o schimbare în politica rusească și despre o slăbire a legăturilor dintre Soviete și Reich...

Ieri au fost deschise la Sibiu cursurile Universității clujene. Generalul Antonescu a rostit și aci un foarte bun discurs. Dar cine l-a ascultat, deși a fost redat la Radio... Eram toți cu inima strânsă și gândurile noastre siderate de catastrofa pe care o trăisem...

Printre victimele scoase de sub ruinele Charltonului a fost identificată și d-na Bălașa Djuvara, văduva lui Trandafir...

Infiltrația comunistă în rândurile legionare e tot mai accentuată. Caranfil îmi povestește cum li s-au luat demisiile, de la U.C.B. și Societatea de Gaz, sub presiunea unor muncitori de la U.C.B. conduși de unul Nicolau și îmbrăcați toți în cămăși verzi — dar comuniști sadea...

Antonescu și Sima sunt hotărâți să curețe mișcarea de comuniști, dar se pune întrebarea: vor reuși? Caranfil raportând cele întâmplate la U.C.B. lui Antonescu — generalul a dat acest senzațional răspuns: „Dacă vor merge tot așa, *nu mai avem decât ocupația germană...*”. Zic și eu...

Așa cutremur n-a mai fost în București de la 1802, când s-a răsturnat turnul Colței... Dar pe vremea aceea nu erau „blocuri” și coșuri de 20–30 de metri, la fabrici și la caloriferele edificiilor publice...

Coșul caloriferului de la Palatul Regal, ca și cele de la fabricile din jurul orașului s-a prăbușit. În interiorul Palatului de Justiție, daunele sunt mari. Un luminator s-a dărâmat sub presiunea unui coș căzut pe el tocmai în sala de Consiliu a Secțiilor unite. În alte săli, a căzut lustrul, au fost stricate mobilele..

La Ministerul de Industrie (fosta casă Vernescu), crăpături în zid atât de adânci, încât localul trebuie să fie evacuat. Ministerul Coordonării se va muta în localul Adunării Deputaților...

Pavlu sosește de la Craiova și-mi spune că și acolo s-au prăbușit case și au fost câțiva morți. La Breasta, crăpături prin ziduri, căderi de tencuieli — în total stricăciuni fără mare importanță...

Asemenea la Sinaia, după câte mi se telefoncă, n-ar fi fost stricăciuni grave...

Marti, 12 noiembrie. Și ziua de ieri, ca și ziua de duminică, a fost o zi de groază. Nu izbutim să ne liniștim. La fiecare camion care trece pe stradă, mi se pare că începe iar cutremurul... Către seară, având nevoie să mă duc la Banca Națională, de la mine de acasă până în Lipsani și de acolo la Jockey-Club, a trebuit să fac cu automobilul ocoluri peste ocoluri, și am pus o jumătate de ceas numai de la Bancă la Club... Mai toate străzile sunt barate; blocuri de piatră, bucăți de zid, coșuri, amenință să cadă peste trecători... Blocul, de dimensiunile lui Charlton și el, din colțul Bulevardului Take Ionescu și strada Atena, a fost evacuat, fiind gata să se prăbușească... De duminică dimineață până luni dimineață (ieri) au mai fost înregistrate la Observator 8 cutremure, dintre care 3 mai sensibile duminică la ora 12 fără un sfert și la ora 7 seara, luni dimineață la ora 8,35... Cel mai puternic, cel de luni dimineață n-a trecut însă de gradul 3...

Centrele care au fost mai rău încercate sunt Bucureștii, Valea Prahovei, Focșani și Galați. La Câmpina, aproape toate casele au fost vă-

tămate; la Panciu n-a mai rămas una în picioare. Se zice că frații Apostoleanu, care se aflau acolo la via lor, au scăpat cu viața dar răniți...

Numărul total al victimelor nu e încă stabilit: de sub molozul de la Charlton se scot în continuu cadavre... Nu se mai speră nici o salvare, de sub mormanul de ruine. Beciurile, în care probabil că duminică dimineață mai erau încă oameni vii, au fost în parte înecate de apă (s-au spart țevile) iar în parte distruse de foc căci s-a aprins și rezervorul de păcură ce alimenta caloriferul...

D-na Djuvara a fost găsită cu capul zdrobit și cu pânțele deschise: în brațe strângea o perină în care se aflau 3 milioane lei numerar, câteva scule și titluri... Cum este exclus să fi avut timpul să-și adune avutul, e probabil *că dormea pe el*, cum fac mulți avari — și avariția d-nei Djuvara era cunoscută... Avocatul Stoenescu (invalid de război) a fost găsit încă viu, dar a murit după câteva ore la spital... Până ieri se scosese de la Charlton vreo 70 de morți...

Numărul victimelor, în toată țara, se urcă la mai multe sute de morți și la peste o mie de răniți; numărul exact nu va putea fi cunoscut decât după o zi sau două...

Parchetul a audiat ieri pe cei doi frați Schinde (antreprenorii blocului Charlton) și pe arhitectul G. N. Cantacuzino. Nici unul n-a fost încă arestat, după cum se zvonise ieri...

Spectacolele au fost suprimate pe trei zile, până joi. Toate sălile vor fi examinate și nu se vor redeschide decât în măsura în care vor fi constatate ca nepericuloase pentru public.

Trenurile au reînceput să circule, dar sosesc cu mari întârzieri...

Curtea de Casație anunță că ședințele ei sunt suspendate pentru câteva zile, până se vor face reparațiile necesare...

Generalul Antonescu a afișat un scurt dar călduros apel prin care caută să îmbărbăteze lumea. Greu...

În străinătate — opinia publică e adânc emoționată de nenorocirile noastre, până și Camera din Budapesta a votat o moțiune de simpatie, „în numele solidarității omenești”!

Deși s-a spus că generalul Antonescu nu mai pleacă la Roma, călătoria sa a fost confirmată ieri în Consiliul de Miniștri. Conducătorul Statului va sosi în capitala Italiei la 13 noiembrie, adică poimaine, însoțit de Lucă Sturdza. Interimatul președinției Consiliului îl va deține Horia Sima, al Ministerului Apărării Naționale generalul Petrovicescu.

iar al Externelor Mihai Antonescu. Puterile de „Conducător al Statului” trec asupra întregului Consiliu.

Molotov sosește azi la Berlin, unde va fi primit cu mare alai. Asupra scopului vizitei, domnește cea mai mare rezervă, dar presa germană subliniază importanța evenimentului, care confirmă perfectă înțelegere dintre Reich și Soviete... Numai de nu ne-ar mai cădea o cărămidă pe cap...

O telegramă de la Washington ne informează că dl George va fi numit președintele Comisiei Afacerilor Străine a Senatului american în locul faimosului Pittman, și cu acest prilej aflăm că zisul Pittman a decedat... George, deși democrat, nu pare a fi din apropierea lui Roosevelt, așa încât acesta va mai trăi zile plăcute, ca pe vremea decedatului.

Se vorbește de criză în Anglia și în special de demisia lui Halifax. E drept că știrea e dată de *Agenția Stefani*...

Grecii anunță succese în Epir. Comunicatul elen vorbește de înfrângerea și împrăștierea Diviziei a 3-a Alpină, cu amănunte... S-ar fi capturat cu acest prilej un numeros material de război și prizonieri... Să fie așa? E fapt că italienii nu vorbesc decât despre bombardamentele lor, iar asupra operațiunilor militare tac...

Oricare va fi soarta lor finală, nu încapă îndoială că grecii scriu o frumoasă pagină în istoria lor națională.

Miercuri, 13 noiembrie. Generalul Antonescu a plecat aseară, cu tren special la Roma. Cu dânsul au plecat Sturdza, subsecretarul Propagandei Constant, Mânzatu directorul general al Radiofoniei și alții. La gară a fost însoțit de tot Guvernul și de ministrii Axei. În tren s-a suit și Ghigi, ministrul Italiei. Horia Sima a citit înainte de plecare o mică cuvântare prin care, pe lângă laude aduse lui Mussolini și generalului Antonescu, a subliniat solidaritatea Mișcării Legionare cu Conducătorul Statului... Ca să taie aripile pescuitorilor în ape tulbure... Generalul va sta la Roma cinci zile.

Pe fiecare zi se constată tot mai mult întinderea dezastrului provocat de cutremur. La Charlton se lucrează zi și noapte, și nu se poate ajunge până în fundul acestui iad. Nici o nădejde nu mai e să se mai găsească cineva în viață. Din subsol, unde focul nu poate fi stins, se ridică aburi ca dintr-un vulcan... Obiecte, mobile frânte, covoare și din când în când un cadavru ies la iveală...

Nenumărate imobile din București au trebuit să fie evacuate. Blocuri și case amenință cu prăbușirea. Circulația prin oraș a devenit foarte grea: nu e stradă care să nu fie întreruptă și interzisă pe câte o bucată din parcursul ei.

Panciu e complet distrus. Epicentrul cutremurului a fost stabilit în munții Vrancei, iar linia principală a cataclismului merge din Vrancea până la Galați...

Regele a vizitat ieri șantierul de la Charlton și punctele cele mai lo-vite ale Capitalei. Apoi, împreună cu Regina Elena a cercetat spitalele și răniții...

Din toate țările au sosit condoleanțe. Führerul a telegrafiat Regelui Mihai. Lumea trăiește în panică; fiecare își zice: „Ce va fi de va mai veni un cutremur! Nu va mai rămâne casă în picioare!” Și în asemenea împrejurări, regimul ne dă în fiecare zi la cap. Vom mai cunoaște noi oare vremuri liniștite?

Pe ziua de azi următoarele decrete: unul relativ la căsătoriile funcționarilor cu femei etnic străine — căsătorii ce sunt interzise; unul relativ la imobilele urbane părăsite (?), „spre a fi păzite“ (!!); unul privitor la uneltirile împotriva ordinii stabilite în Stat, cu închisoare de la 5 la 15 ani...

Presupun — și sper — că acesta din urmă a fost promulgat în vederea acțiunii hotărâte împotriva mișcării comuniste devenită foarte periculoasă prin infiltrarea ei în Mișcarea Legionară...

Victor Medrea, directorul general al Presei, a fost numit „Șeful Protocolului Legionar”. Nu pricep bine...

Molotov a sosit ieri-dimineață la Berlin unde a fost primit ca un su-veran, cu gara Anhalt decorată, cu steaguri, cu armată, cu tot dichisul și tot alaiul. A fost găzduit la palatul Bellevue. Înainte de dejun a avut o lungă convorbire cu Ribbentrop, după dejun una și mai lungă cu

Hitler... Despre ce a venit să trateze la Berlin nu se știe încă. Probabil că a fost invitat în vederea planului de reconstrucție al Europei și mai ales pentru discutarea problemelor de ordin economic. Că s-a vorbit și se vorbește și politică, nu începe încă — dar pe acest teren presupun că Sovietele vor rămâne rezervate ca și până acum. Să așteptăm să răsuflă ceva... din cele discutate între actualii stăpâni ai lumii...

După *Agentele Stefani* și *D.N.B.*, la Londra ar fi fierbere mare. Churchill ar fi hotărât o încercare disperată la Moscova, încercare împotriva căreia s-ar fi pronunțat Halifax, de unde zvonurile despre demisia sa... Încercarea ar fi și fost făcută de Cripps, pe lângă Kremlin, zilele trecute și n-ar fi dat nici un rezultat... Descurajarea ar fi mare la Londra, pretind Agențiile Axei...

Pe de altă parte, Roosevelt a ținut primul său discurs, după realegere, cu prilejul aniversării Armistițiului din 11 noiembrie — aniversare, care, fie zis în treacăt, n-a mai fost celebrată anul acesta decât în America — Roosevelt a ținut primul său discurs după realegere și n-a făcut decât literatură... Nimic precis, nimic din ce se așteaptă în Anglia.

De aci, și mai multă deprimare pe malurile Tamisei, pretind Axiștii...

Italianii dezminț înfrângerea Diviziei a 3-a Alpină, și pretind din contra că trupele acestei unități înaintază cu vigoare în Epir... Totuși, din toate comunicatele reiese că războiul e dus momentan într-un ritm mai încetinit. Să fie oboșiți toți beligeranții?... Unde e norocul!

Joi, 14 noiembrie. Toată viața Bucureștilor e încă sub apăsarea oribilei catastrofe. Mormanele de cărămizi și de zaturi, pe aproape toate străzile, închiderea multora din ele din cauza clădirilor care amenință să cadă, tragicul spectacol de la Charlton, care nu se mai sfârșește, știrile din țară ce aduc tot mai multe amănunte despre cele întâmplate — dar mai presus de toate zilnicele mici cutremure contribuie să mențină o atmosferă de groază... Nimeni nu e sigur de ziua de mâine și nimeni nu mai are capul la nimic... Eu stau cu acoperișul desfundat și cu trei coșuri dărâmate. Am pus mâna pe zidari, pe cărămizi — dar n-am var... Și fiecare cu păsul său...

Deocamdată ne plouă condoleanțe din toate țările. Ziarele de azi publică și telegrama lui Hitler către Regele Mihai, și răspunsul acestuia

în care se arată toată recunoștința noastră pentru ajutorul dat de trupele germane...

Să ne ajute Dumnezeu!

Ieri am avut un cutremur ușor la ora 7,46 dimineața și altul de gradul al 3-lea la orele 18,57, seara...

Teatrul Național a fost atât de zdruncinat încât a fost închis și va trebui reconstruit. Bătrâna construcție, aproape centenară și-a trăit viața. A fost închisă și Opera Română (Teatrul Liric, de lângă Cismigiu). De când trebuia închisă! E de mirare că nu s-a prăbușit toată, ci numai o parte...

Iată Bucureștii fără teatre mari. Nici o pagubă... Dar și Ateneul a fost serios zdruncinat, și nici acolo nu se vor mai putea ține ședințe. Orchestra Filarmonicii e în căutarea unei săli pentru concerte. Nu va găsi ușor, una.

Cei doi frați Schinde, Schuster și încă doi nemți care au construit blocul Charlton au fost interogați și arestați. Arhitectul George Cantacuzino a fost și el chemat la instrucție, dar n-a fost arestat și pare că va scăpa, căci se zice că de vină n-ar fi fost planurile, ci modul cum s-a executat construcția.

Până ascără se scosese de sub dărâmurile de la Charlton 98 de morți...

Păstori Teodoreanu, ultimul locatar al imobilului, care a scăpat numai prin deprinderile lui de boem ce-l țin tot departe de casă, e singurul bucureștean rămas vesel căci a mai găsit un prilej să binecuvânteze darul său de beție... Ieri spunea: „Mai bine beat mort, decât mort beat...” și adăuga: „morții cu morții, și vii cu... viile!”

Zăzanie mare și serioasă printre conducătorii regimului...

Mai întâi între generalul Antonescu și Legiune. Generalul nu are nici o încredere în Legiune, și Legiunea în General. Înțeleg prin Legiune masa legionarilor, căci cu Sima și cu colaboratorii săi, Generalul e de perfect acord. Apoi, masa Mișcării pare a nu mai fi de acord cu Sima... Pe lângă disidența lui Noveanu și Bidianu, a mai intrat acum în joc Moș Zagreb, adică bătrânul Zelca Codreanu. Sosit luni de la Iași

s-a instalat la sediul Mișcării (strada Imprimeriei), s-a declarat reprezentantul lui fiu-său, Căpitanul, pe pământ, și a numit o serie de adversari ai lui Sima în cele mai înalte grade ale Legiunii... Între alții și pe părintele Dumitrescu-Borșa, unul din vechii tovarăși ai Căpitanului, până acum ostil (chiar dacă nu pe față) lui Sima și legionar cu mare vază printre camarazii săi... Se zice chiar că părintele Dumitrescu este cel care mână în acțiunea lui pe moș Zagreb... În urma acestei intervenții a bătrânului Codreanu, mari certuri s-au ridicat în sânul Mișcării... La acestea se mai adaugă și acțiunea elementelor dizolvante comuniste și a haimanalelor intrate în Legiune și nerăbdătoare de ghe-liruri. Duminică și luni a fost agitație mare în jurul sediului legionar din strada Imprimeriei. Se povestesc de tot felul: un legionar comunist ar fi împușcat pe altul, un automobil necunoscut ar fi trecut prin fața sediului și din el s-ar fi tras cu o pușcă mitralieră: doi legionari ar fi căzut morți. Se mai vorbește de un grup de legionari, necunoscut și el, care ar fi încercat să pună mâna, tot luni, pe Ministerul de Justiție și să taie telefoanele, dar a fugit în fața gărzii Ministerului, alarmată de portar...

Se mai povestește că bătrânul Codreanu, cu doi fii ai săi, vestiți că ai lui Sima vin să-i aresteze, s-au pus în genunchi în fața icoanei Arhanghelului Mihail, poziție în care nimeni n-a îndrăznit să pună mâna pe ei. Despre alt zvon, bătrânul Codreanu, cu băieții lui, a fost arestat ascară... Mișcarea lui nu e însă de disprețuit fiindcă în dosul ei se ascunde părintele Dumitrescu-Borșa, luptător cu multă trecere în Legiune...

Și văduva lui Corneliu, d-na Lileta, ar fi intrat în dans, susținând altă disidență, e a lui Ciorogariu...

Și Neagoe Flondor e supărat. A scris o demisie din funcțiile de comisar la Reșița, de o nebună obrăznicie, a trimis-o lui Antonescu și a plecat cu „Leni”¹ și copil, la Sibiu... Rioșanu, rămas fără Leni urlă și spumează și înjură pe Flondor, „cu care trebuie sfârșit”...

Și nemții sunt foarte nemulțumiți...

De la instrucția omorurilor de legionari săvârșite sub fostul regim, se spune că singura atitudine demnă e a lui Iamandi.

Deși închis la Jilava, nu e deloc speriat. Pe când toți ceilalți au o atitudine lamentabilă, Iamandi declară că a știut tot, că a aprobat tot, că dacă ar trebui să reînceapă ar face același lucru și că nu are decât un

¹ Leni e soția lui, născută Grigorcea...

regret: că n-au fost uciși toți legionarii... A impresionat până și pe judecători! Iamandi și demnitatea — iată ce nu s-a așteptat nimeni! Câte mai trăim și mai vedem și noi!

Colonelul Romniceanu, mareșalul Palatului, a fost numit administrator-sechestru al bunurilor fostului Rege Carol și al bunurilor Casei Regale, până la sfârșitul anchetei care descurcă potlogăriile de la Palat, și partea fiecăruia, inclusiv Statul...

Numirea unui administrator-sechestru a fost făcută după cererea Băncii de Credit, al cărui acționar majoritar e fostul Rege. Acțiunile fiind blocate, nimeni nu putea exercita drepturile lui. Pe baza numirii sale ca sechestru, le va exercita de acum înainte colonelul Romniceanu...

Molotov pleacă azi din Berlin. Presa germană dă o importanță covârșitoare vizitei sale iar cea italiană declară că, cu prezența șefului Guvernului sovietic în capitala Germaniei, s-a dat ultima lovitură Angliei, exclusă din organizarea noilor rosturi ale Europei.

Asupra celor vorbite sau hotărâte la Berlin, se păstrează un secret absolut. Până acum nu s-a dat măcar un comunicat, și nu se știe dacă se va da... De nu s-ar fi hotărât ceva pe spinarea noastră...

Șocariciu era omul de nădejde al lui Sima. Terorist și rău, îl pusese în fruntea poliției legionare din București. Alaltăieri alergând cu un automobil în goană spre Ploiești, în cine știe ce urmărire, a ieșit cu mașina din șosea la o curbă. Mașina s-a făcut praf, cei doi tovarăși ai săi au fost omorâți iar el, Șocariciu, a avut ambele picioare rupte. Au trebuit să fie amputate. E o pierdere importantă pentru Sima...

Cei care ascultă Londra la Radio, povestesc:

Ieri la Camera Comunelor, în mijlocul entuziasmului general, Churchill a citit raportul Amiralității din care rezultă că escadrilele de avioane engleze au atacat escadra italiană de unități mari, în rada de la Tarant. Din 9 mari cuirasate, 6 au fost scufundate... E un succes nesperat pentru britanici, care mărturisesc că au pierdut foarte multe avioane în lupta pe care acestea au dat-o „în picaj”. Numai 2-3 avioane s-au înapoiat la bazele lor. Aceste pierderi, spun englezii, sunt larg compensate prin faptul că puterea ofensivă a flotei italiene a fost nimicită...

Tot Londra dă comunicatul grecesc în care se lămurește că întreaga armată italiană, compusă din 10 divizii, e în retragere... În fruntea ei era a 3-a divizie de Alpi, de un an în Albania, și prin urmare aclimatată — totuși ea a fost mai întâi încercuită și apoi distrusă...

În ziarele noastre de două zile nu mai apar comunicatele grecești și engleze. În schimb, cel italian, vorbește de bombardări cu avioanele, dar, strategic, despre frontul grecesc — nimic.

Știrile engleze, prinse prin Radio, par să descrie astfel o situație reală...

Generalul Antonescu nu va găsi la Roma o atmosferă prielnică pentru încercările sale — și e păcat. Singura noastră nădejde rămâne Germania, care ne-a garantat solemn granițele noastre, așa ciuntite cum sunt...

Vineri, 15 noiembrie. Văzut ieri pe Medrea care mi-a povestit „evenimentele“ petrecute la sediul Mișcării Legionare și la Ministerul de Justiție. A fost o încercare de „putsch“ în miniatură dar în toată regula, cu automobile, cu puști mitraliere și tot dichisul. Asaltatorii erau însă puțini și legionarii credincioși stăpânirii și preveniți la timp, au putut înfrânge ușor pe răzvrătiți. Lovitura a fost încercată nu luni, cum mi se spusese, ci marți, chiar în ziua plecării generalului Antonescu... Cuvântarea lui Horia Sima la gară a fost consecință a celor întâmplare și „soluționate“ până în preajma plecării generalului. Sima n-a avut alt mijloc de a mărturisi perfectă lui solidaritate cu Antonescu...

În toată această afacere bătrânul Zelea Codreanu a fost, pretinde Medrea, manevrat de alții, de popa Dumitrescu-Borșa mai ales. Moș Zelea Codreanu va fi internat la o mănăstire. Preotul Dumitrescu-Borșa, Ciorogaru, Dumitrescu-Zăpadă și alți 16 legionari complici ai acestora vor fi eliminați din Legiune, și judecați. Horia Codreanu (frate cu Corneliu) n-a făcut niciodată parte din Legiune în care chiar Căpitanul n-a vrut să-l primească.

O serioasă acțiune de „epurare“ a fost întreprinsă în Mișcarea Legionară. Nu numai foștii comuniști, dar și orice elemente dubioase vor fi eliminate. Deja s-au îndreptat multe. Legionarii au fost scoși din Poliție și nu mai au drept să calce pe la oameni... Poliția legionară nu mai are competențe decât în diferendele dintre legionari — zice Medrea. Studenții vor trebui să reîntregească școala. Aparatul de Stat va fi aparatul de Stat, și Legiunea Legiune... Dea Dumnezeu!

Am lămurit și eu lui Medrea, ca să spună lui Sima, că un Guvern nu poate dăinui fără consensul general — și că acest consens lipsește ac-

tualului regim din cauza revoluției economice inutile adăugată la revoluția politică...

Medrea, care este directorul Presei, și în legătură cu nemții m-a asigurat că zvonurile ce au circulat cu atâta insistență în zilele acestea, despre o revendicare a Moldovei din partea rușilor (vizita lui Molotov la Berlin) nu sunt întemeiate, și că garanțiile germane privitoare la integritatea garanțiilor noastre sunt mai solide decât oricând...

Despre vizita lui Antonescu la Roma, mi-a povestit că s-a făcut după insistența italienilor, care au cerut (și obținut de la nemți) *prioritatea* (!!!). Generalul se va înapoia la București și va merge la Berlin la 22 noiembrie...

Medrea mi-a confirmat înfrângerile italienilor și mi-a mai povestit că nemții sunt plini de ironie față de italieni de care își bat joc (Medrea vine de la Berlin), că Just, noul atașat militar german la București, a trimis un raport la Statul său Major prin care demonstrează că Bucovina și țara Secuilor sunt indispensabile pentru apărarea Moldovei; că Moldova e plină de trupe germane...

Înainte de a mă părăsi, directorul general al Presei noastre mi-a destăinuit că Pamfil Șeicaru e curățat, că *Curentul* nu mai trage decât 15 000 exemplare pe zi și că țiganul nu îndrăznește să se mai înapoieze la București... A așteptat pe Antonescu la Roma, ca să se pună sub protecția lui...

Ieri la ora 16,38 a mai fost un cutremur de gradul 3. Lucru de necrezut, eu nu l-am simțit, deși scriam la biroul meu în acel moment...

Pe când la noi scoarța pământului trosnește, aproape la antipode, în Statele Unite furtuni catastrofale nenorocesc lumca. Agricultură a suferit pagube formidabile, și ar fi și vreo sută de morți.

Ieri a fost arestat și G. Cantacuzino, arhitectul (autorul planurilor blocului Charlton). Tribunalul a confirmat chiar ieri arestarea, cu toată mișcătoarea pledoarie a lui Emil Otulescu...

Din Spania se anunță că Urdăreanu a fost arestat, și că va fi extrădat. Informațiile cercurilor palatiste erau prin urmare inexacte... Un eveniment plin de consecințe, căci în procesul său e foarte probabil că Urdăreanu se va acoperi cu autoritatea Regelui Carol...

Întâlnire ieri cu Cancicov la Ministerul lui. L-am găsit destul de deprimat. Deși a primit postul de ministru al Economiei Naționale *pe baza unui program precis* și după insistențele generalului Antonescu — cum și-a luat Departamentul în primire au venit sovietele legionare să îi discute îndrumările și să încerce să îi impună pe ale lor... Cancicov s-a arătat dârz, dar mărturisește și el că nu știe dacă va putea sta... În nici un caz nu se va supune injoncțiunilor lui Dan Rădulescu, președintele Comitetului legionar de planificare, care pe lângă planurile sale a venit să îi impună... pe toți pungașii dați afară de la „Rimma“! „De unde vor fi adunat atâtea capete patibulare — adăuga Cancicov — să îi vezi, au toți aerul scăpați din casa de nebuni sau din spitale...“

M-am pus de acord cu Cancicov asupra Consiliului „Steii“. El ar voi să rămân și la Banca de Credit, dacă, cum crede, numărul Consiliilor din care poate cineva face parte se va spori la 3 sau 4. Vom vedea...

Generalul Antonescu a fost primit la Roma cu alai și cordialitate. Drapele, vizite, mese, întrevederi. Asupra acestora nu s-a comunicat încă nimic.

Înfrângerile italiene, care par certe, au trebuit totuși să imprime receptiei o notă tulburătoare...

Comunicatul de azi italian, tratează de fanteziste știrile englezești referitoare la operațiunile de la Tarent, și adaugă că se vor da lămuriri exacte asura lor *îndată ce se va putea*... Aproape o mărturisire...

Radio-Londra de aseară anunță alte succese navale britanice: o serie de submarine (multe) și de contratorpiloare scufundate... Collas, ambasadorul Greciei, a povestit tot aseară că nu i se mai transmitea comunicatul grecesc (despre publicarea lui în ziare, nici vorbă), dar că i se telefonase de la Atena că grecii au făcut 12 000 prizonieri, că au înaintat în Albania, că englezii au distrus bazele navale italiene de pe coasta orientală a Adriaticii și că sunt stăpâni asupra Canalului de Otranto. Aprovizionarea trupelor italiene din Albania ar fi devenit imposibilă. Comunicatul italian nu spune nimic despre operațiunile din Albania, ci numai că a fost schimbat comandamentul... E și asta o mărturisire...

Molotov a părăsit Berlinul. Nici un comunicat. Presa spune numai că înțelegerea a fost deplină. Poate îmi va aduce ceva Cecropid, care a sosit aseară din capitala Reichului...

A apărut azi un decret prin care se hotărăște *demobilizarea generală*. Se mențin însă concentrările și rechizițiile... Lumea nu pricepe. Lucrul e însă foarte simplu. În caz de *mobilizare*, tot comandamentul Armatei se împarte pe diferite etape, și anume dispoziții legale intră în vigoare. Prin demobilizare anumite formațiuni și comandamente se desființează și, reintrându-se în normal, se fac mari economii...

Încorporarea contingentului nou a fost amânată pentru o dată ce se va fixa. Pretextul: cutremurul a deteriorat un mare număr de cazărmi...

Sâmbătă, 16 noiembrie. După câte aflu din sferile Ministerului de Externe, chestiunea Moldovei nu s-a pus nici un moment la Berlin. Au inventat-o pe de-a-ntregul născocitorii noștri de știri false, alarmiștii și ovreii. La Berlin s-a tratat cu Molotov, pe lângă problemele economice, cele privitoare la Extremul-Orient și la o expansiune către Mesopotamia și Golful Persic. Pentru un motiv sau pentru altul, secretul e încă *oficial* păstrat asupra negocierilor. Rușii au dat un comunicat scurt, prin care constată comunitate de vederi între cele două Puteri, cu privire la toate chestiunile examinate...

Agenția TASS mai dă o dezmințire afirmațiilor americane, după care Japonia ar fi oferit Sovietelor jumătate din Indii (!!) în schimbul Siberiei Orientale. Nici o propunere n-a fost făcută de către japonezi, Rușiei — afirmă *TASS*...

Mareșalul Keitel a avut o întâlnire cu mareșalul Badoglio, la Innsbruck. După știrile de la Berlin, nu este exclus să se fi discutat despre operațiunile din Albania... Pare că situația Italiei este acum centrul preocupărilor germane. După informațiile ce ne sosesc, vizita lui Molotov a ieșit din cercul interesului obștesc, nimeni nu mai vorbește despre ea pe Unter den Linden, ceea ce ar putea da de gândit asupra rezultatelor obținute: nu este exclus ca acordul să nu fi fost atât de deplin, între cele două Guverne...

La Roma, generalul Antonescu a făcut presei declarații excelente și curajoase: n-a ezitat să sublinieze și nedreptatea ce ni s-a făcut cu Ardealul și hotărârea noastră de a nu abandona nimic din drepturile noastre...

Președintele Roosevelt a respins demisia lui Bulitt, ambasadorul Statelor Unite la Vichy; omul care duce o mare răspundere în declanșarea războiului prin încurajările pe care le-a dat Franței, a rămas pe loc, ca să mai încurce și pe viitor lucrurile...

Printre multe alte cusururi am și pe acela de a nu asculta la Radio. Dacă aș fi ascultat discursurile ținute în ziua de 8 noiembrie la Iași, mi-aș fi dat seamă că acolo, în fața Regelui și a lui Antonescu, iar nu la sediul din strada Imprimeriei, s-a proclamat bătrânul Zelea Codreanu „reprezentantul fiului său pe pământ” — că acolo la Iași „a numit” o serie de băieți în înaltele comandamente ale Legiunii, și a afurisit pe conducătorii actuali... A doua zi în ziare, discursul lui moș Zagreb a fost redat cu totul altfel și nici una din nebuniile lui n-a mai apărut...

„Putsch-ul” a fost mai serios decât s-a crezut în primul moment. S-a descoperit la cei răzvrătiți ordine scrise de ucidere, în care erau înscrise și victimele (începând cu Horia Sima și vreo 12 la număr) și numele celor însărcinați cu executarea. În urma acestor descoperiri, unii din cei arestați și puși ieri-dimineață în libertate, au fost arestați din nou aseară... Lupta, în sânul Mișcării Legionare, e acum pe viață și pe moarte. Nemții de la Legație urmăresc pas cu pas evenimentele; e probabil că cele ce se întâmplă vor precipita hotărârile privitoare la o eventuală „ocupațiune” germană...

La Berlin se discută pe față „forma” acestei ocupațiuni... Se zice că nu se va crea un „Protectorat” românesc, ci un „Inspectorat”... Va fi bineînțeles ocupată și Ungaria și se va crea un „Zollverein” între cele trei State, la care se va adăuga probabil și Bulgaria și Iugoslavia. Se va ajunge astfel la „spiritualizarea” granițelor din sud-estul Europei, realizându-se unul din visurile lui Titulescu...

Berlinul a fost din nou atacat masiv de aeroplane britanice în noaptea de miercuri spre joi. Pagube mari n-au fost înregistrate însă. Avioanele engleze nu pot lua încărcături prea mari, așa încât efectele bombardamentelor lor nu se pot compara cu ale germanilor asupra Londrei.

Cecropid, care a petrecut câteva zile la Berlin, povestește că „alarmele” sunt mult mai neplăcute ca „bombardamentele”. Toată lumea trebuie să coboare în adăposturi ca să se apere mai ales împotriva schizelor de obuze trase de artileria antiaeriană și care cad pretutindeni...

Tot prin Cecropid am aflat că Frau von Coller nu s-a mișcat de la Berlin și n-a fost nicidecum trimisă în Statele Unite. Informația mea, culeasă de la gazetarii străini din București, fusese greșită...

Azi-dimineață s-a publicat și comunicatul grecesc, deși înregistrarea ușoare succese împotriva italienilor... Situația nu pare să se fi îmbu-

nătățit pentru aceștia, pe frontul albanez, iar pe de altă parte, englezii le bombardează serios bazele militare.

Dar și avioanele germane au revărsat prăpădul asupra Angliei. Peste 500 de avioane nemțești au bombardat orașul Coventry și fabricile sale...

Georgescu-Cocoș a venit să-mi povestească nenorocirile lui Iorga. Toate clădirile lui de la Vălenii de Munte s-au prăbușit mai mult sau mai puțin din pricina cutremurului. Casa lui de locuință a fost cel mai greu atinsă, era să fie sugrumați și el și coana Catinea... Au trebuit să se mute într-o casă țărănească, din mahalaua Vălenilor, de unde bietul fost semi-zeu trebuie să alerge în fiecare dimineață, la distanță mare, să-și facă treburile într-un garaj, pe un tucal. De rușine, își golește apoi singur oala, și o șterge cu foi... Nici tiparnița nu mai poate funcționa, căci zidurile sunt așa de crăpate încât n-ar mai suporta vibrațiile motorului... Bietul paranoic, lipsit deja de toate funcțiile și ghelirurile lui, decăzut din situația de profet al Neamului, mai cad și zidurile pe el!... Să fie o Dreptate, pe pământ? Oricum mi-e milă de el; Cocoș pretinde că nu va rezista la toate nenorocirile ce-i cad pe cap...

Medrea îmi povestește despre Iamandi. Nu e adevărat că atitudinea lui e trufașă și că se laudă cu ce a făcut și că regretă că nu s-au stârpit legionarii pe o scară mai mare... E drept însă că nu se arată umilit ca ceilalți. Și spune: „Toată nădejdea mea este în dreptatea legionară...” Frumos și atât!

Despre Urdăreanu, situația lui ar fi exact următoarea: spaniolii, primind cererea română de extrădare l-au arestat și examinează procedura. N-au dat până acum un răspuns. O greutate ar fi că, Convenția noastră de extrădare cu Spania n-a fost încă ratificată de noi — și dacă s-ar ratifica acum, ar fi greu de aplicat cazului Urdăreanu pentru care ratificarea ar fi avut acru să fie făcută... Mai e și latura „politică” a învinuirilor ce se aduc fostului „factotum” al fostului Rege... Nu se poate ști încă care va fi hotărârea Guvernului spaniol...

Oroarea cutremurului.

Pe fiecare zi se adâncesc crăpăturile în cele mai multe case. În Universul de azi sunt 4 coloane pline de evacuările ordonate, de dărâmrile sau reparațiile impuse, pe zilele de ieri și alaltăieri...

Și ieri s-au mai simțit scurte și mici undulații terestre și lumea trăiește tot sub groază. Specialiștii pretind că de data asta prăbușirea a fost enormă — s-a înregistrat până în Noua Zeelandă — dar foarte adâncă, spre norocul nostru. După domnii de la Observator, prăbușirea straturilor s-ar fi petrecut la o adâncime de peste 100 de kilometri...

La Charlton se scot morți într-una... Pare că s-a ajuns în fine la etajele inferioare și la subsol... Cadavrele se scot descompuse...

Cazarea tuturor evacuaților întâmpină mari greutăți. Se rechiziționează tot ce se găsește. Ieri-seară a fost rechiziționat și Jockey-Clubul. Sper să-l scape Rioșanu...

Duminică, 17 noiembrie. Ziarele publică un comunicat al Observatorului Astronomic prin care ni se vestește că „pământul se liniștește” și că oscilațiile ce se mai înregistrează (am simțit una și azi-noapte, la ora 11 1/2) sunt din ce în ce mai rare și mai slabe. Comunicatul e menit să combată panica care se agită de tot ce poate; așa de pildă ieri, oamenii simpli mai ales erau înspăimântați de o predicție a lui Petrache Lupu, faimosul Petrache Lupu de la Maglavit, care pretinde că mai vine un cutremur mare...

S-o fi liniștit pământul, dar noi oamenii nu ne liniștim.

Și cum să ne liniștim, când pe lângă cele ce ni le trimite Dumnezeu, nu e zi în care să nu primim o lovitură de la vremelnicii noștri stăpâni. Parcă n-aș fi avut destul cu toate anchetele, cu toate impunerile, cu toate pierderile pe care mi le pricinuiesc legile nebunești decretate, cu toate amenințările pentru ziua de mâine, ce rezultă din anarhia de azi — mi-au mai căzut ieri două belele pe cap care mi-au otrăvit sufletul: rechiziția Jockey-Clubului și ocuparea localului Asociației Marii Industrii și Finanțe (Miliardarii). Rechiziția Jockey-Clubului, dezagregabilă, a fost cel puțin făcută cu forme legale — la Miliardari, ocupare pur și simplă de către legionari fără nici o formă...

Grație lui Rioșanu, am scăpat Jockey-Clubul. Pentru Miliardari, deși mi s-a făgăduit imediata evacuare, până azi-dimineață nu s-a făcut încă nimic. Au intervenit și nemții de la Legația germană (solicitați de Witzleben) la Sima, care a făgăduit măsuri drastice și reperi, și totuși, domnii legionari sunt încă stăpâni pe local, de unde au dat toți oamenii noștri afară... Vom vedea ce se va petrece azi...

Mai toți Suveranii și Șefii de Stat au trimis călduroase telegrame Regelui Mihai, cu prilejul nenorocirii noastre. Ziarele le publică azi-dimineață...

Pagubele sporesc pe zi ce trece. În fiecare zi noi construcții sunt evacuate. Până la sfârșit pierderile noastre se vor ridica la miliarde. Și

cupola Ateneului trebuie doborâtă și refăcută. Noua Școală de Război de la Cotroceni, inaugurată cu atâta mândrie acum un an, e crăpată și ea. Blocurile de lângă Biserica italiană și de lângă Charlton sunt și ele gata de prăbușire...

Din provincie, din unele locuri vin știri tot mai dezastuoase; înspre Moldova, cele mai frumoase conacuri, ca Sihlea (Ghika), Slobozia (Suțu), Țigănești (Cincu), Solești (Rosetti), Țibănești (Carp), Geoseni (Jurgea), Bufta (Stirbei) și altele sunt ruinate. La Câmpina, unde mai toate casele au suferit, frumoasa vilă Hamilton („Steaua Română”) e prăbușită...

Regele a vizitat ieri Mizilul și Buzăul, orașe printre cele mai încercate...

Ieri s-au deschis mai multe teatre și cinematografe, după ce comisii tehnice au constatat soliditatea lor. Se vor deschide pe rând cele care vor fi constatate în bună stare...

La Charlton, operațiunile de deblocare continuă; s-a ajuns la parter și s-au scos până acum 116 morți. În subsol trebuie să mai fie mulți...

Generalul Antonescu a părăsit ieri Roma. Înainte de a pleca, a dat presei un mesaj ditirambic prin care exaltă Italia și fascismul. Amintind cuvintele lui Mazzini și ale lui Crispi care pretindeau că Italia va minuna lumea dacă va găsi un om care să o conducă — generalul Antonescu exclamă: „Acest om providențial, Italia l-a găsit. Și el este cu atât mai puternic *cu cât este ieșit din brazdă* ! (?)”. Nu știu dacă aceste exagerări vor fi apreciate și la Berlin — dar ce știu e că toți nemții cu care am vorbit zilele acestea sunt dezgustați de italieni și îi consideră ca un balast greu de dus în spinare...

Ultima zi a lui Antonescu la Roma, a fost consacrată Papei și Vaticanului. Conform protocolului...

Nemții sunt tare nemulțumiți de tot ce se întâmplă la noi. Regimul legionar le e o mare decepție. *Cred că foarte curând vor lua ei direcția afacerilor noastre în mână...* Rezultă clar din tot ce raportează Cecropid de la Berlin, din tot ce mi-a spus ieri Krüge de la J. G. Farben, din confidențele făcute de Hofmann¹ mai multor prieteni români față de care n-a ezitat a califica regimul de „San-Wirtschaft”!

¹ Directorul presei germane la Legația din București.

Cu prilejul a celei de-a 2060 (!!!) aniversare a Dinastiei Imperiale Japoneze, Hitler a telegrafiat Mikado-ului un mesaj prin care, în afară de felicitări cuvenite, recunoaște Japoniei rolul de *conducătoare a Asiei...*

Cordell Hull rămâne secretar de Stat și în noua etapă a Președinției lui Roosevelt...

Schimbare de Guvern în Egipt. Prin urmare zbucium și acolo... Între frica de război și englezi...

Iar nu s-a permis azi publicarea comunicatului grecesc... La Radio-Londra de aseară s-a dat că grecii au capturat 100 de tunuri, mii de puști și de mitraliere și mari cantități de muniții...

Celelalte comunicate publicate, dau obișnuita contabilitate de bombardări și de avioane doborâte...

Seranno Suner a plecat iar la Berlin... Gibraltarul?

Aflu că Clubul Tinerimii și Clubul Agricol au fost rechiziționate (legal) pentru găzduirea familiilor din imobilele evacuate... Putea-vom salva Jockey-Clubul până în cele din urmă?

Liciu, faimosul Liciu, se răzbună acum împotriva lui Victor Iamandi, care pretinde el, i-a deschis pe nedrept acțiune de omor... Iamandi nu face cinci parale, dar Liciu și mai puțin. Pe cel căzut, tabără însă toți...

Ieri, ovreii au primit două lovituri. Una cu totul nedreaptă și tâmpită, prin care se interzice medicilor evrei să îngrijească pe creștini — alta prin care evreii sunt eliminați din toate întreprinderile, din toate societățile. Pentru aplicarea acestei din urmă măsuri se dă cel puțin un termen, până la 31 decembrie 1941. Până atunci...

Luni, 18 noiembrie. Generalul Antonescu sosește astăzi dimineața, venind direct de la Roma. Și dânsul și însoțitorii lui au tras de la Postu-

mia (granița italiană) telegrame de recunoștință pentru memorabila primire ce li s-a făcut. Toată această călătorie n-a fost decât teatru. Călătoria serioasă, va fi la 22 noiembrie, la Berlin...

Asociația „Pro Transilvania“ a fost recunoscută joi persoană morală, iar sâmbătă seara a fost dizolvată prin decizia Președinției Consiliului...

Întemeiată de Maniu și ai lui în scopuri de propagandă politică, m-am mirat de hotărârea Tribunalului de joi. Mi se spune că procurorul a făcut imediat recurs și că hotărârea Președinției Consiliului a intervenit fiindcă *s-ar fi* aflat că recursul urma să fie respins. Se mai spune că Ilie Lazăr, trepădușul lui Maniu ar fi fost arestat în legătură cu aceste uneltiri ale lui Maniu și că dl Prezident Julius ar fi fost înștiințat că i-ar putea veni și lui rândul...

Inviaza de la „Miliardari“ s-a sfârșit cu bine. Banda care pusese stăpânire pe local era condusă de un anumit Zăgănescu, condamnat deja de trei ori... Au venit ieri la fața locului și Sima și Rioșanu. Ordine au fost date. Banda lui Zăgănescu a fost dizolvată și pedepsită, iar aseară tot ce furaseră (în valoare de peste 300 000 lei) a fost adus înapoi... Ce anarhie! Rioșahu m-a asigurat că un nou regulament al Poliției e gata și că legionarii nu vor mai putea invoca atribuții polițieneste. Pe de altă parte un triaj serios este în curs — în legătură cu diferitele „mișcări“ notate în paginile precedente — și că haimanalele vor fi excluse din Legiune... Să dea Dumnezeu! În ce privește „curățirea“ de sus a Mișcării, se așteaptă sosirea lui Antonescu pentru aplicarea măsurilor *radicale* ce s-au proiectat... S-o vedem și pe asta!

Stricăciunile cutremurului din 10 noiembrie apar tot mai numeroase. Imobilele continuă să fie evacuate, în București, cu zecile. E un dezastru. Și mănăstirea Căldărușani, vechea ctitorie a lui Matei Basarab a fost pe jumătate dărâmată...

La Charlton, lucrările continuă. O mare macara, ce poate ridica 7 tone deodată, a fost instalată. Se scot într-una morți de sub dărâmături. Oribil...

Aproape toate „blocurile“ sunt atinse. Se procedează la un examen amănunțit. Multe vor trebui să fie doborâte...

Două istorioare care zugrăvesc anarhia morală a timpurilor:

Prima:

Un caraghios, care se intitulează „cuțo-valah adică macedonean“ și legionar din 1935, a înaintat ministrului Comunicațiilor o petiție prin care cerea ca restauratorul Poenaru din Gara de Nord să fie dat afară ca liberal, iar restaurantul să îi fie dat lui „câci avea aptitudini serioase pentru comerț“ (!!!). Petiția era apostilată „pentru executare“ de un „Comandant al Bunei Vestiri! (!)“. Ministrul, în loc să o arunce la coș, a trimis-o la C.F.R. „spre executare“! Direcția generală C.F.R., terorizată, a trimis-o mai departe, tot „spre executare“, la Direcția Mișcării, de care depind restaurantele din gări... Aceasta neîndrăznind să o respingă — a trimis-o și ea la Contencios... Restauratorul Poenaru plătește o chirie de 500 000 lei pe an, are contract pe 5 ani, și obligația să facă refaceri și reparații în valoare totală de 1 800 000 lei! În plus, ține perfect restaurantul! Contenciosul a avizat că nu există nici un motiv juridic de reziliere al contractului, dar că totuși el ar putea fi anulat pe baza decretului-lege recent care prevede asemenea anulări față de contractele *oneroase* pentru Stat... Macedoneanul-legionar nu s-a gândit însă un moment să dea *mai mult* decât actualul chiriaș: el nu vrea să dea nimic!!! Nu se știe ce hotărâre va lua ministrul!!!

A doua:

Simpatika Toutou Georgescu (soția capelmaistrului Gogu Georgescu) a fost printre intimele d-nei Lupescu. Prin protecția ei a scos pe bietul Nona Ottescu de la Operă și a pus pe bărbatul său în locul lui... Prezentă la toate chefurile Duduiei, organiza și ea la dansa, la ferma de lângă București chefuli pentru favorită...

Întâlnind acum câteva zile pe Fabricius, a avut îndrăzneala să-l întrebe *cum de au lăsat nemții să fugă pe Lupeasca odioasă...*

— „En effet — a răspuns ministrul Germaniei — ou aurait peut-être pu l'arrêter à une de vos réceptions!...”

Toutou „n'a pas demandé son reste“!

Comunicatul grecesc n-a apărut nici azi-dimineață... Italienii au mâncat din nou papară! După comunicatul radiodifuzat ieri-seară la ora 11, de la Atena, și ascultat în casa Negroponte, grecii au înfrânt pe toată linia pe adversarii lor. Dacă ar fi lăsați în dos italienii ar fi repede alungați din Albania și aruncați în mare! Comunicatul italian vorbește „de atacuri și contraatacuri“, fără nici un amănunt — și de bombardări cu avionul...

Deși foarte mândru de succesele grecești, Collas, întâlnit ieri, nu-și face nici o iluzie asupra soartei țării sale, fiindcă știe că Germania nu va putea lăsa pe italieni bătuți și va interveni...

Dar prestigiul Italiei s-a dus — s-a dus mai ales față de germani, care vor dicta de acum înainte voințele lor, simpaticilor macaronari!

Acum începem să pricepem și rostul vizitei lui Antonescu la Roma și ditirambele lui la adresa „mării Italiei“! Puțină reclamă, pentru popor, pentru aliați, pentru restul lumii... Copilării! Lumii, îi vorbește Londra, și Londra nu se jenează să spună adevărul!

Blum, Daladier și generalul Gamelin, care până acum au fost numai cu domiciliu forțat — au fost arestați pentru a fi judecați...

Laval face naveta între Paris și Vichy și duce tratative strânse cu nemții. Pățaniile italienilor vor înlesni probabil aceste tratative...

Forțele „Franței Libere“, cum își intitulează de Gaulle Guvernul, după ce au cucerit acum câțiva timp Libreville, pe coasta occidentală a Africii, au pus mâna și pe Port-Gentil, al doilea oraș al Gabonului. Se pare că garnizoanele franceze din Libreville și Port-Gentil s-au predat fără luptă... De Gaulle e stăpân pe tot Gabonul...

Trupe chinezești au pătruns în Indochina. Forțele franceze le-au respins însă, dincolo de graniță...

Journal de Genève din 8 noiembrie, publică o informație din care reiese că Regele Carol ar fi declarat autorităților spaniole că este căsătorit cu d-na Lupescu. Căsătoria ar fi fost celebrată acum câțiva ani în Londra.

Că fostul Rege face și spune ce poate ca să nu fie despărțit de Lupeasca, nu încape nici o îndoială. Eu nu cred însă în povestea căsătoriei. Dacă ar fi fost căsătorită, nu se lăsa Lupeasca de căruță și ar fi pretins *soțului ei* altă situație decât aceea de curvă regală, și slab cum era de îngeri, „soțul“ ei i-ar fi acordat tot ce ar fi cerut...

Oameni destul de bine informați pretindeau ieri că Spania nu va acorda extrădarea lui Urdăreanu... Mai bine ar fi: prea ar fi mare scandalul dacă Urdăreanu va fi silit să vorbească, ca să se apere...

Marti, 19 noiembrie. Generalul Antonescu înapoindu-se ieri, cu Lucă Sturdza, diferitele interimate ale înlocuitorilor lor au încetat. S-a ținut ieri un Consiliu de Miniștri în care s-a hotărât cum se vor repara

stricăciunile cutremurului. Credite speciale au fost acordate în acest scop mai multor instituții chemate să facă față cheltuielilor necesitate de localurile publice și de locuințele oamenilor nevoiași...

Asupra vizitei de la Roma, generalul a făcut miniștrilor o dare de seamă, dar nu s-a publicat nimic...

În cercurile noastre politice se subliniază două fapte: întâi că telegrama de condoleanțe a lui Hitler, pentru dezastrul cutremurului, a fost adresată Regelui Mihai, iar nu lui Antonescu — al doilea, că la diferitele mese oferite generalului la Roma, *nu s-a ținut nici un discurs...*

Era și greu să se vorbească despre înfrângerile din Epir...

Axa e în fierbere. Ciano a părăsit Roma duminică seara și a sosit ieri-dimineață la Salzburg, unde a găsit și pe Serrano Suner. Întrevederi cu Ribbentrop, apoi cu Hitler la Berchtesgaden. Acolo a venit pe neașteptate (pe neașteptate pentru noi) și Regele Boris al Bulgariei. Conciliabile, palavre — toate secrete. Nu încapă îndoială că toată această tevatură a fost provocată de situația foarte grea a Italiei în Epir și Albania. Întrevederile de la Fuschl și Berchtesgaden nu pot fi decât o urmare a întâlnirii generalilor de la Innsbruck. Prezența lui Boris ar întări presupunerea că se planuiește ceva prin Bulgaria — a lui Serrano Suner, că se va încerca ceva spre Gibraltar. În legătură cu ocuparea Tangerului de către spanioli, azi fapt îndeplinit...

Cum Ciano a plecat aseară cu Ribbentrop la Viena, se vorbește și de posibilitatea întrunirii unei Conferințe Sud-Est Europene (??) în acel oraș, conferință la care ar lua parte, pe lângă țările afiliate Axei, și Bulgaria și Iugoslavia.

Pe de altă parte, Berlinul comunică că prezența lui Boris la Berchtesgaden, unde nu mai venise din 1937, n-ar avea alt scop decât să clarifice situația Bulgariei și să dea o dezmințire informațiilor engleze care pretind că această țară ezită și nu și-ar fi fixat încă atitudinea față de beligeranți... Sunt și glasuri care pretind că Conferința de la Viena, dacă va avea loc, nu va fi decât o urmare naturală a negocierilor de la Berlin cu Molotov, și că va servi la o punere la punct a raporturilor din Răsăritul Europei...

Azi se publică comunicatul grecesc, deși conține știri de noi succese împotriva italienilor. De ce se publică azi, și zilele trecute, nu? Mister.

Cu prilejul aniversării aplicării sancțiunilor (!!!) Mussolini a rostit un mare discurs în care a exaltat forțele și menirea Imperiului italian, ca să ridice probabil moralul poporului — și a afirmat că Grecia va fi sfârșită...

A murit Louis Louis-Dreyfus, miliardarul șef al firmei mondiale de cereale cunoscută de toată lumea. Ca și tatăl său, a fost consulul nostru general la Paris multă vreme. Era anost, dar foarte influent în lumea radicală, și filoromân...

Generalul Argeșeanu, colonelul Gherovici (fostul comandant al închisorii Jilava) și Radu Pascu (fostul procuror general), până acum numai la dispoziția „Comisiunii de cercetare a omorurilor legionare“, prezidată de Bănescu — au fost arestați ieri.

Procedura de revizuire a proceselor care au dus la condamnarea lui Corneliu Zelea Codreanu, va începe la 29 noiembrie în fața Comisiei speciale prezidată de primul președinte al Casației, Lupu.

Ziarele de azi publică raportul Comisiei de anchetă referitor la prima condamnare în procesul de calomnie intentat Căpitanului de Iorga...

Ieri, au venit să rechiziționeze și Automobil-Clubul, care până aci scăpase, pentru Radiofonic. Se pare însă că localul nu le convine...

Bănescu a povestit lui G. Duca (de la Casație) că Urdăreanu n-ar fi fost arestat în Spania în vederea extradării, ci pentru că ar fi încercat să fugă.. S-ar fi îndreptat spre Gibraltar, unde voia să se strecoare și de acolo să plece mai departe sub protecție engleză... A fost însă descoperit și arestat fiindcă Guvernul spaniol se obligase să nu lase pe Regele Carol și suita sa să părăsească Spania. Asupra extradării, autoritățile spaniole nu s-au pronunțat încă...

Dombrovski mi-a povestit ieri o lungă conversație pe care a avut-o cu Neubacher. Sunt amândoi foarte prieteni, și au făcut duminică, alal-

tăieri, o vânătoare împreună, după care Dombrovski a reținut pe neamț la masă, la ferma lui din Buciumeni.

Au stat târziu, și la un păhăruț de vin, Neubacher i-a spus multe...

S-a arătat înainte de toate foarte nemulțumit de regim. Își dă seama că nu există nici un curent pentru Mișcarea Legionară și că nemulțumirea generală este justificată de nesăbuitele măsuri economice ce se iau. Continua amenințare a proprietății, a întreprinderilor industriale și tâmpita războire cu ovreimea nu sunt deloc aprobate de nemți. Ei au făcut deja serioase obiecții și dacă lucrurile vor merge tot așa, Germania va interveni cu toată greutatea ei. Garda de Fier și generalul Antonescu au dezamăgit mult la Berlin... Anumite proceduri, ca cea întrebuințată împotriva lui Caranfil, la U.C.B. și la Compania de gaz au indignat chiar.

„Se vor îndrepta însă toate” — spunea Neubacher. „Și în Germania a fost așa la începutul nazismului. Führerul a lăsat pe nebuni să-și încure caii. Dacă i-ar fi oprit din primul moment *n-ar fi făcut ce au făcut și n-ar fi dat lui Hitler prilejul să pună mâna pe toată îndrumarea Mișcării, în aplauzele întregului popor german...* Așa și la dvs. Lăsați pe nebuni să-și dea arama pe față, vom interveni noi la timp...”

Cum Dombrovski se mira că tot ce e cu experiență, cu competență, cu scaun la cap a fost pus la o parte și dușmănit, ca să se lase soarta țării pe mâinile unor copii, fie și bine intenționați, dar neputincioși — Neubacher l-a întrerupt: „Lasă, că vine iar rândul oamenilor cu experiență...”

Despre italieni, Neubacher a vorbit cu un desăvârșit dispreț. A recunoscut că au mâncat o serioasă papară, și se bucura, fiindcă sunt nesuferiți și stau în calea Führerului, în realizarea planurilor sale de reconstruire a Europei. *Hitler i-a sfătuit să nu se încurce în campania din Epir, dar Ducele n-a vrut. „Cum? a spus el, voi germanii să cucerii Polonia, Danemarca, Norvegia, Belgia, Franța, să faceți Blitz-Kriege și noi nimic? Avem și noi dreptul să arătăm ce putem și să ocupăm Grecia în câteva zile...”* N-au ocupat Grecia, a observat Neubacher, dar au deschis englezilor poarta acestei țări și le-au permis să creeze baze navale și aeriene în insulele grecești. Rezultatul e că avioanele britanice vor putea acum bombarda Italia în isihie, de unde până aci trebuiau să vină tocmai din Cipru sau de la Alexandria...

Sub un aspect, înfrângerea italiană îl plictisea pe Neubacher, căci ea reprezenta *prima victorie serioasă engleză în acest război...* La întrebarea lui Dombrovski dacă Germania va sări în ajutorul Italiei, Neubacher a răspuns că crede că *nu*, căci ar fi o lovitură grea dată prestigiului italian. Italia trebuie să termine singură campania începută contra unei țări atât de reduse în mijloacele ei ca Grecia... E poate opinia lui Neu-

bacher — eu cred însă, că fără ajutorul nemților, lucrurile s-ar încurca greu...

Neubacher făcea mare haz de succesul reputat de Antonescu la Roma: ar fi obținut și o Misiune militară italiană, pe lângă cea germană! Va veni o Misiune *navală* (!) și alta *aeriană*! „Ce să vă învețe — mârâia Neubacher — să fugiți?”

Războiul va fi lung, ofta neamțul și vorbea cu mare respect de îndârjirea englezilor și de calitățile aviației britanice. A explicat lui Dombrovski că avioanele engleze care bombardau Berlinul veneau tocmai din Scoția, căci aviația germană a distrus toate aeroporturile din sudul Angliei... Totuși efectele bombardării britanice asupra Berlinului nu sunt de neglijat: au izbutit să enerveze adânc populația... Neubacher cita cazul soției lui Göring, care a părăsit Berlinul și s-a mutat cu copiii ei la Viena...

Radio-Belgrad pretinde că 600 de soldați italieni *cu 150 de tancuri* au trecut frontul și s-au predat grecilor...

A murti azi-noapte Ion Inculeț. A murit brusc, de cord, la vârsta de 56 de ani... Douăzeci de ani a fost omul reprezentativ al Basarabiei, și cu siguranță cel mai inteligent, din câți ne-au venit de peste Prut. Despre însușirile și scăderile lui morale am scris destul în *Amintirile mele* și în aceste *Însemnări*. Îl pierdem cam o dată cu ținutul pe care îl întrupa... Să-i fie țărâna ușoară, e tot ce pot spune în fața sicriului său...

Miercuri, 20 noiembrie. *Universul* de azi publică în prima pagină, sub titlul „Lupte înverșunate pe teatrul de operațiuni din Grecia”, o dare de seamă a celor întâmplate zilele trecute; dare de seamă din care înfrângerea italiană iese lămurit și confirmată de chiar comunicatele italiene. Articolul se termină prin reproducerea afirmației lui Mussolini, în ultimul său discurs: „De va ține războiul 2 luni sau 12, Grecia va fi sfârșită. De altminteri, Ducele a avut grijă în același discurs, să aducă la cunoștința lumii că în Epirul muntos nu poate fi vorba de un „Blitz-Krieg” (!), ci de o campanie anevoioasă și lungă... De câte ori iau armele în mână, italienii n-au noroc!

Ieri, Suphi Tanriöer, ambasadorul Turciei, mi-a făcut o lungă vizită. Ca să afle de la mine — dar ce putea afla? Și el socotește că planifica-

rea economică și politică a Europei e principalul țel al tuturor conferințelor provocate de Axă. Impresia lui e că la Berlin întrevederea cu Molotov n-a prea dat rezultate... Rușii se arată foarte rezervați față de toate propunerile germane. Moscova continuă politica ei de a înțeți războiul între ce numește ea „Statele capitaliste” și în tot cazul o Germanie puternică la granițele ei, o Germanie stăpânind tot spațiul dintre Baltică și Marea Neagră, nu-i convine deloc...

Tanriöer constată o continuă răcire a raporturilor dintre cele două țări, cu toate declarațiile oficiale contrare. Ceea ce se întâmplă la București cu negocierile relative la organizarea Comisiei Dunării, e tipic. Rușii n-au primit nici o sugestie din partea nemților, și până acum, tot aceștia sunt nevoiți să cedeze, și sunt furioși, și nu se junează să o spună... Turcul vede des pe Lavrentiev și pe cei de la Legația Sovietelor: ura cu care acești reprezentanți ai Moscovei vorbesc de Germania și de nemți este impresionantă...

Despre negocierile de la Berlin n-are nici Tanriöer informații precise, dar crede că s-a cam vorbit despre toate, și că la *înțelegere* nu s-a ajuns aproape asupra nici unei chestiuni...

Turcii vor rămâne neutri, cât timp nu vor mișca bulgarii. Dacă bulgarii atacă pe greci, vor porni și turcii război... Turcia nu are decât un vrăjmaș: Italia...

Una nostimă a lui Neubacher: „Mihai Antonescu (ministrul Justiției) e Urdăreanu generalului Antonescu!”... Așa e.

Ribbentrop și Ciano n-au sosit la Viena decât ieri după amiază. Azi sunt convocați Teleky și Csaki. Ai noștri — generalul Antonescu și Sturza (!) — vor fi „marinați” la Berlin, la sfârșitul săptămânii. Aflu că pleacă la Berlin și Canciov, cu Antonescu...

La Viena ca la Salzburg, la Berlin ca la Berchtesgaden a fost și va fi vorba de toate, dar în special de „Europa de mâine” scumpă lui Hitler...

Amicii noștri: bulgarii au interzis limba română în Cadrilater... Biata limbă română!...

Lewis, președintele Sindicatelor muncitorești din Statele Unite, și adversar neînduplecat al lui Roosevelt, și-a dat demisia, după cum se angajase în cazul unei realegeri a inamicului său...

În locul lui a fost ales I. Murray, partizan al lui Roosevelt..

Printr-un decret apărut astăzi, s-a înființat „Creditul Național Agricol”, prin transformarea Binagului (Banca pentru Industrializarea și Valorificarea Produselor Agricole). Noua instituție va avea un capital de 1 miliard lei (Binagul avea unul de 500 milioane) și va putea sconta efecte la Banca Națională cu o dobândă de 2%. Transformarea Binagului înutil într-un Credit Agricol ieftin este fericită; numai să se găsească oameni care să facă treabă...

Joi, 21 noiembrie. S-au lămurit rosturile tevdurii conducătorilor Axei, chemărilor și întâlnirilor din ultimele zile. Ieri Führerul a sosit la Viena și în fața lui, ungurii au semnat adeziunea lor la „Pactul Tripartit”, încheiat între Germania, Italia și Japonia la 27 septembrie 1940. Deja faptul că tratatul își conservă numele de „pact tripartit” arată că Ungaria, ca și cei care vor veni după ea, nu sunt primiți în asociație cu parte egală, ci pe un picior de inferioritate. Această situație mai este subliniată și printr-un articol al protocolului semnat ieri, în care se specifică că, în cazul în care, în conformitate cu art. 4 al „Pactului Tripartit” s-ar discuta chestiuni interesând Ungaria, reprezentanți speciali ai acestei țări vor fi admiși la deliberări...

„Pactul Tripartit” a fost încheiat „în vederea împiedicării extinderii războiului, în vederea restabilirii păcii și în vederea unei reconstrucții naționale politice și economice a Europei”. Neputând ajunge să-și realizeze imediat planul unei Europe reînnoite, așa cum o vede el, din cauza greutăților pe care le-a întâlnit în cale (Franța-Italia, Rusia), Hitler în nerăbdarea sa a vrut cel puțin să-și afirme hotărârea printr-un gest și astfel a găsit formula cu „adeziunea la pactul tripartit”. La prima adeziune a fost constrânsă Ungaria și s-a dat semnăturii ei o importanță neobișnuită. A venit Hitler în persoană la Viena, a adus și pe Ciano și pe ambasadorul Japoniei din Berlin, pe Ribbentrop și pe Keitel bineînțeles — și a dat mese și recepții, transformând un fapt divers într-un eveniment mondial...

Mâine vom semna și noi la Berlin, cu mare alai, acest „pact tripartit” și după noi vor semna și alții, pe rând, desigur Bulgaria, poate Jugoslavia etc. și așa cel puțin, dacă n-a ajuns încă la scopul său final, Hitler va fi jalonat totuși calea pe care vrea să pășească...

Generalul Antonescu pleacă azi-dimineață la Berlin. Însemnând în foile precedente că trebuia să plece la 22 mă înșelasem: la 22 trebuie să fie sosit în capitala Germaniei...

Deși a fost invitat numai dânsul cu Sturdza, mai ia cu el pe Cancicov, pe Iașinschi (ministrul Sănătății), pe Papanace, pe Constant, pe Medrea — droaie de oameni, 14 în total. Așa e românul, îi place sindrofia. Afară de Medrea, niciunul din „voiajori“ nu știe nemțește. Pe Iașinschi îl ia ca să-l domolească nemții în chestiunea ovreiască...

Pe ziua de azi următoarele două decrete-legi:

1) Se transformă Creditul Industrial în Creditul Național Industrial — numai ca să scoată pe toți cei de acolo și să înlocuiască pe Victor Slăvescu printr-un domn Pascu;

2) Se constituie „Consiliul de Patronaj al Operelor Sociale“ și se numește un Comitet compus din următoarele 4 dame: d-na general Antonescu, d-na Horia Sima, d-na Elena Corneliu Codreanu și d-na Veturia Goga. Cum a intrat Veturia în Almanahul de Gotha al Mișcării, nu știu. Mă bucur însă că în acest Almanah, n-a fost băgată și Didina Cantacuzino. Trebuie să turbeze... Numai să nu ne muște!

A murit părintele Moța, ilustru prin paternitatea sa, căci e tatăl croulului legionar cu același nume, fost cumnat al lui Corneliu Zelea Codreanu...

L-am văzut pentru ultima oară la Consiliul de Coroană întrunit la Palat, în noaptea Arbitrajului...

Nu era bătrân și moare de pneumonie. Era un om cumsecade și cu scaun la cap...

Herr von Ritgen mi-a făcut ieri o lungă vizită. Trimis la Legația din București în Serviciul Presei, e de mai bine de doi ani în mijlocul nostru și cunoaște perfect stările noastre...

Am examinat împreună situația regimului, și am fost de acord asupra tuturor punctelor. Nebuniile, pe tărâmul economic mai ales, îl speriau și pe dânsul. Deși a fost un mare simpatizant al Mișcării Legionare, deși dânsul a făcut legătura între Legația germană și Garda de Fier (și o mai face și azi), mărturisește că regimul a dat mari decepții nu numai românilor, dar și la Berlin. E în curent cu tot, dar absolut cu tot ce se petrece.

Mi-a făcut o declarație senzațională: „Deutschland ist beschlossen einzugreifen!“ („Germania e hotărâtă să intervină“). Căci așa nu mai merge... După Ritgen, două schimbări trebuie imediat aduse la îndeplinire: pe terenul economic, desființarea comisarilor — pe terenul politic, desființarea poliției legionare... Și apoi toate măsurile vexatorii, anchete, procese, regim impozitiv pentru ovrei — lăsate să cadă sau revizuite. În ce privește partea economică. *Neubacher a obținut de la Berlin depline puteri și trimitere de specialiști care să încadreze pe români...*

Ritgen, care este prietenul lui Neubacher, regretă că acesta n-are depline puteri și pentru partea politică. Fabricius e slab — zice el — și nu pricepe situația. Ia în brațe un regim și se prăbușește cu el. Așa a lucrat cu Urdăreanu până în ultimul moment; așa se dă acum pe mâna legionarilor fără nici un discernământ. Ar fi bine ca de partea românească să se vorbească cu el des, și să i se aducă la cunoștință tot ce se întâmplă, căci este influențabil... Ritgen adaugă că probabil directivele politice, în România, vor trece din ce în ce mai mult asupra generalului Hansen... Eu i-am spus că singura noastră nădejde, ca să scăpăm de anarhie, sunt ei, nemții... A convenit și el că Germania are nu numai datoria, dar și interesul ca economia românească să nu ajungă la faliment, și ca ordinea să fie păstrată neatinsă...

Ritgen mi-a mai spus că văzuse chiar ieri pe Mișu Antonescu și că ministrul Justiției a recunoscut că decretele-legi referitoare la Societăți, ca și cele referitoare la situația ovreilor au nevoie urgentă să fie revăzute. Nemții socotesc că problema ovreiască nu trebuie rezolvată decât *după pace*, și că pentru moment ei trebuie lăsați să muncească în liniște.

Din vorbele lui Ritgen am înțeles că Cancicov a fost numit prin influența lui Neubacher, că numirea lui a fost rău văzută în lumea legionară, dar că Neubacher îl va susține „envers et contre tous“.

Ritgen mai crede că Medrea va fi însărcinat cu reorganizarea Legiunii din care trebuie eliminate elementele subversive și haimanalele care s-au infiltrat în Mișcare de la septembrie încoace...

Completare a celor spuse de Ritgen:

Abia plecase acesta de la mine și a venit Alimănescu să-mi povestească că: Medrea i-a spus că poliția legionară va fi suprimată și că el, Medrea, va fi numit subsecretar de Stat la Interne (în locul numitului Biriș care a încurcat tot) și însărcinat cu „curățirea“ Mișcării...

Pe de altă parte, telegrame de la Berlin, publicate în ziarele de azi-dimineață, anunță, că, deoarece „rândurile Mișcării Legionare au fost foarte rărinite prin prigoana vechiului regim“ (aceasta este formula gă-

sită pentru justificarea unei noi intervenții germane), o Misiune economică se impune paralel cu cea militară. Apoi asta vrem și noi!

Desființarea poliției legionare pare că a și început, la București...

Mihai Popovici a venit azi-dimineață să mă vadă și mi-a povestit cele întâmplate cu „Pro Transilvania“. Ideea lui Maniu a fost să creze un organ de propagandă în favoarea reîntregirii Ardealului, organ în afară de orice scop politic intern (pretinde Popovici...) și întru nimic îndreptat împotriva Germaniei. Propagandă documentară, în toate țările, dar tocmai și mai ales în Germania. Maniu a fost la generalul Antonescu și i-a expus planul său. Acesta a aprobat cu singura rezervă să vadă Statutele și să propună eventual unele modificări. Cu acest prilej Maniu ar fi întrebat pe Antonescu dacă nu crede că ar fi bine ca fostele partide — și vorbea în numele partidului său — să fie lăsate să își reconstituie cel puțin cadrele, deoarece nu se știe cum se pot întoarce evenimentele și țara poate să mai aibe nevoie de o rezervă. Generalul a aprobat și această cerere, cu condiția să nu se treacă la nici o acțiune publică, să organizeze Comitete de cadre, dar numai la Centru și în capitalele de județe, și în nici un caz la sate, unde ciocniri cu legionari ar putea fi de temut...

Maniu a comunicat lui Dinu Brătianu rezultatul întrevederii sale cu Antonescu și l-a rugat să ia și dânsul contact cu generalul, ca să vadă dacă îi vorbește la fel. Dinu a delegat pe Gheorghe Brătianu, care a văzut pe Conducătorul Statului; și lui, i-a vorbit exact ca lui Maniu...

În același timp, Antonescu a cerut să vadă și pe Mihalache, și a repetat și acestuia cele spuse lui Maniu...

După opt zile, pe baza acestei autorizări, Serdici a intrunit la Sighișoara, la el acasă, Comitetul național-țărănesc din Târnava Mare. Poliția a venit și a împrăștiat oamenii și toți au fost dați în judecată și judecați la Craiova (?), unde Serdici a fost condamnat la 5 000 lei amendă, iar ceilalți achitați...

Maniu a hotărât atunci să convoace Comitetul Central al partidului, în București, și ca să nu aibă neplăceri, a prevenit Poliția, adăugând că făcuse convocarea pe baza autorizării principale date de generalul Antonescu. Totuși, Poliția a interzis întrunirea — iar a doua zi a apărut decretul prin care orice acțiune politică, afară de Mișcarea Legionară, era interzisă sub aspre sancțiuni...

S-a pretins că acest decret fusese dat împotriva încercărilor de disidență din însăși Mișcarea Legionară... Dar au fost de fapt suprimate și

libertățile acordate înainte de Conducătorul Statului. Dat fiind spiritul regimului, eu mă întreb cum putuse să le dea...

În ce privește „Pro Transilvania“, se cunosc cele întâmplate. Cu toată aprobarea prealabilă a generalului, cu toată aprobarea legală a Tribunalului — Asociația a fost dizolvată prin decret-lege. Popovici pretinde că a fost *ordinul nemților*, deși Gh. Brătianu avusese grijă să explice lui Fabricius că acțiunea proiectatei Asociații nu era întru nimic îndreptată împotriva Germaniei... Fabricius nu fusese convins însă, și obiectase, că o asemenea inițiativă ar putea să încurce lucrurile. Nici chiar faptul că Gh. Brătianu, cu cunoscutele sale convingeri filo-germane, era vicepreședintele Asociației, n-a dezarmat pe reprezentantul Germaniei — care probabil a cerut dizolvarea...

Întâmplarea că dizolvarea a fost decretată sub interimatul lui Horia Sima, *ardelean*, a supărat foc pe transilvăneni, și i-a îndepărtat și mai mult de Mișcarea Legionară...

Glume bucureștene:

— Care e activitatea legionarilor?

Dezgroată morții și dezbracă vii...;

— Pentru ce au intrat românii în Axă?

Ca să nu aibă ce mânca ca în Germania, ca să nu se bată ca în Italia și ca să se certe ca în Spania...;

— Din România Mare, Regele Carol a dat Estul, Manoilescu Vestul și generalul Antonescu, restul...;

— Cine poartă pene și nu e cocoș?

Cine poartă pușcă și nu e soldat?

Cine merge de-a îndărătele și nu e rac?

(Italianul...).

Vineri, 22 noiembrie. Generalul Antonescu cu suita sa n-a plecat ieri-dimineață, cum am crezut, ci miercuri seara. Nu știu pentru ce, plecarea sa a fost ținută secretă în sensul că n-a fost dată la jurnale, sau mai bine zis, Cenzura a scos-o în cursul nopții de miercuri spre joi, din zăburi. Să fi fost teamă de un atentat pe drum până la graniță? Trăim într-un regim de mister, și nu putem nici măcar ghici gândurile stăpânilor...

Vestea că generalul a plecat cu 12 ori întârziere a fost provocată prin tevatura de ieri-dimineață de la Gara Băneasa, de unde a plecat într-adevăr cu alai cineva, dar nu generalul Antonescu, ci Regina Elena. Regina merge la Florența, să-și destindă câteva săptămâni nervii...

Abia ieri la amiază, Radio, și seara ziarele, ne-au informat despre plecarea generalului. Ca să nu fie plecarea la Berlin mai prejos ca cea spre Roma, Horia Sima a ținut și miercuri seara o scurtă cuvântare (devine acum o tradiție) pe care a încheiat-o urând generalului „drum bun și reîntoarcere de biruitor” (sic). Pe cine să biruie? Pe Hitler? Pe toți nemții? Pe el însuși? Alt mister...

Telegramele de azi-dimineață ne informează că la Berlin întreaga presă se ocupă de sosirea generalului și îi dă o importanță mare, probabil ca să umfle și importanța „pactului tripartit” pe care Conducătorul Statului Român îl va semna, și care e menit să înlocuiască deocamdată „marele plan” de reconstituire a Europei Noi...

Telegramele *D.N.B.* ne mai aduc la cunoștință că generalul a sosit ieri la Bruck, la granița Reichului și că a fost primit acolo de Șeful Protocolului, Dörnberg, și de colonelul von Mantenffel în numele armatei germane... Onoruri speciale — adaugă Agenția *D.N.B.* ...

La Berlin, Antonescu cu suita va sta 2 zile. Va fi găzduit la palatul Bellevue și Hitler va da un dejun în cinstea lui, iar Ribbentrop un „diner”. Duminică dimineață, misiunea română va pleca spre București, unde va sosi luni seară...

Se zice că săptămâna viitoare, primul ministru bulgar și ministrul său de Externe vor sosi și ei la Berlin, tot pentru semnarea „Pactului Tripartit”. După știrile din Berlin, cu Iugoslavia nu s-ar fi luat încă contact într-un asemenea scop. Se vede că Iugoslavia rămâne să fie în prealabil ciopârțită. Până acum, numai noi am fost puși la punct...

Nici azi n-a fost publicat comunicatul grecesc. Cel italian vorbește de bombardări aeriene, pretutindeni, iar despre frontul grecesc o linie: „trupele noastre au rezistat la atacurile inamice”...

Se vede că iar au avut grecii succese...

În Anglia, bombardări teribile — mai ales în regiunile industriale...

Sesiunea Parlamentului englez a fost deschisă printr-un Mesaj Regal citit de Rege. Mesajul e scurt și prin el se afirmă că Anglia va continua războiul până la salvarea libertății lumii...

În Camera Comunelor, Churchill a afirmat că Guvernul este satisfăcut de măsurile luate în Egipt, unde forțele britanice vor face față fără grijă invaziei italiene... Guvernul britanic dă de asemenea tot sprijinul

posibil rezistenței grecești, a cărei importanță nu-i scapă, pentru viitoarea dezvoltare a războiului...

Mareșaul Pétain a făcut declarații presei, prin care a reamintit că Franța a fost înfrântă și că trebuie să plătească în consecință. Mareșalul cere tuturor francezilor să nu uite prin ce au trecut...

Banditul Berilă a scăpat în ziua cutremurului. Transportat în aceea noapte cu mai mulți „camarazi” de la Brăila (unde fusese judecat) la Adjud, s-a folosit de zăpăceala cutremurului ca să scape din vagonul-dubă... Berilă a fost însă prins și arestat, ieri, la Slatina.

Unul care știe să se învârtască: Petre Dragomirescu, de la Iași. După ce s-a înțeles, pe rând, cu toate Guvernele de la război încoace — după ce a fost averescan și liberal, iată-l acum numit decan al Facultății de Drept din Iași și sub regimul legionar...

Ieri, între orele 6 și 8 seara, a avut loc o mare procesiune religioasă, cu racla Sfântului Dumitru, care a fost plimbată de la Mitropolie la Sf. Gheroghe și de acolo peste bulevarde și cheuri înapoi la Mitropolie. O lume nebună, cu lumânări în mână, cerând protecția sfântului împotriva cutremurelor... În fruntea procesiunii, natural, Didina Cantacuzino — fetidă fetiță...

Două ore, circulația a fost paralizată în inima Bucureștilor — dar nimeni n-a protestat, căci toată suflarea românească nu mai are încredere decât în Dumnezeu și în Sfinți...

Sâmbătă, 23 noiembrie. Pământul nu se liniștește încă; în fiecare zi se mai înregistrează câte un mic cutremur. Pe unele le simțim, pe altele nu și sunt numai înregistrate de aparate. Dar toate aceste mici zguduiri ale pământului se răsfrâng asupra zidurilor deja dezgrădinate de cutremurul cel mare din 10 noiembrie. Cea mai mare parte din clădirile Bucureștiului sunt atinse; ziarele publică în fiecare dimineață liste nesfârșite de case ce urmează să fie evacuate spre a fi întărite sau dărâmate. După blocul Gălățescu (colț Bulevard cu strada Atena), a fost evacuat și urmează să fie doborât enormul bloc clădit pe locul lui Mișu Pherckyde (Bulevard și strada Vasile Conta), blocul de lângă biserica Italiană, și probabil și cel construit de Malaxa (Bulevard colț cu str. C.A.

Rosetti) — și altele... Lumea trăiește tot cu groaza în sân și cu ochii la tavan, să le prindă amenințările...

De la Berlin nimic important. Greceanu a fost primit ieri dimineață în audiență de Hitler, ca să-și prezinte scrisorile de acreditare. Führerul a primit apoi pe Valer Pop, care se află încă la Berlin în misiune specială...

După dejun a primit pe generalul Antonescu și a stat cu el de vorbă 3 ore și jumătate — spun depeșele...

Despre ce s-a vorbit sau făcut, nu s-a dat încă nici un comunicat...

Ervin Antonescu, membru secundar al ilustrei dinastii, dar bine informat căci în calitate de ministru desemnat la Budapesta, își petrece viața la Externe — mi-a destăinuit ieri nădejdlile regimului. Germania, foarte plictisită de rezistențele pe care le întâlnește la Varșovia, a propus Sovietelor un schimb — anume rușii să preia fosta capitală a Poloniei cu regiunile învecinate (inutilizabile pentru nemți) și să dea Reichului Lembergul, Galiția Meridională și Bucovina. Pentru Germania schimbul ar fi de o importanță capitală, căci ar câștiga o cale de comunicație suplimentară spre România, iar pentru noi ar rezulta din el reîntoarcerea Bucovinei și Nordului Moldovei la matcă.

Guvernul spera ca toate să fie terminate până la sosirea lui Antonescu la Berlin, astfel încât Conducătorul Statului să se înapoieze la București cu acest dar împărătesc... Pare însă că rușii n-au consimțit la schimb, căci nu văd nici o știre în telegramele de azi care să ne încurajeze în nădejdlile noastre... Chestiunea a fost tratată și cu prilejul vizitei lui Molotov, și rămăsese ca un răspuns definitiv să fie dat de Moscova...

Cum o să deschidă Sovietele o cale nouă nemților spre granița lor? E copilăresc. Și mai au și argumentul că regiunea Varșoviei e locuită de polonezi, pe când Galiția aproape numai de ruși (ruteni)...

Să așteptăm — dar să nu uităm că suntem în serie neagră...

Hitler a dăruit 10 milioane de lei pentru victimele cutremurelor noastre... Mai bine ne da Bucovina!

Ieri la amiază, s-a sinucis Sidorovici, fostul comandant al Străzii Țării și favorit al Regelui Carol. Din nimic, numai cu uniforma în spinare, a fost ridicat de fostul Rege la înălțimi pe care nu le visase nici el, dar și-a pierdut capul... Comandant al Străzii, cu grad de ministru, trecutul regim plănuia să facă din el un șef de Guvern, după cum am notat-o în aceste însemnări...

Încorect, Sidorovici adunase o frumoasă avere pe care n-a putut-o justifica în fața Comisiilor de anchetă... În momentul în care trebuia să fie arestat, și-a pus capăt vieții cu un glonte...

În cursul zilei de ieri s-a mai produs și altă dramă. Mai mulți legionari au fost tocmiți și plătiți ca să scape de la Jilava pe Gavrilă Marinescu și pe generalul Argeșeanu. Complotiștii au venit la Jilava cu o dubă, să ia pe preveniți și să-i ducă la instrucție. Nu cunosc amănunțele și nu știu cum au fost descoperiți. Ce știu e că doi legionari compromiși s-au sinucis, sau au fost sinuciși (nu știu bine), iar un al treilea a fost legat în curtea din dos a Prefecturii Poliției de „stâlpul infamiei”, cu o placardă pe piept pe care stă scris! „Trădător”!! Ca în Evul Mediu!

Cele întâmplare la Jilava au impresionat adânc conducerea Mișcării Legionare... În fine văd și șefii Mișcării Legionare unde a dus recrutarea tuturor derbedeilor, primiți fără nici o selecționare, de la septembrie încoace.

Până la desființarea poliției publice legionare, și la reorganizarea ei ca poliție internă de partid, s-a oprit deocamdată orice înscriere și orice confirmare a celor recent înscriși...

Se zice (dar cine poate ști?) că legionarii ademeniți să scape pe Gavrilă și pe Ghiță Ostașul ar fi primit 5 milioane lei...

Ziarele nu suflă un cuvânt despre cele întâmplare, deși sute și mii de oameni au defilat ieri în curtea Poliției în fața nenorocitului legat de „pilor”!

Secătura de Pârvu Boerescu s-a descoperit camarad de clasă cu generalul Hansen! Au fost împreună, și camarazi de bancă în nu știu ce școală militară din Germania! Pârvu și viitorul stăpân politic al României (?) își zic „per tu”! O să se folosească și de asta, nenea Pârvu!

Prigoana ovreilor duce la rezultate diametral opuse celor urmărite. Astfel la Brașov, principalele firme ovreiești supuse „românizării” au trecut în mâinile... sașilor! Din ale ovreilor mai puteau odată românii să le scoată, dar din ale sașilor!

Mi s-a citat astfel celebra firmă Neumann (croitorie, mode etc.) și alte trei ale căror nume nu le țin minte, toate preluate de sași. La Brașov

e fierbere mare... Legionarii se instalează acum în prăvăliile ovreiești ca să împiedice pe sași să le preia... Dar Brașovul, să nu uităm, e plin de armată nemțească...

Grecii continuă să bată pe italieni. Aceștia mărturisesc în comunicatul lor de azi că au evacuat Goritza și că trupele lor „se reformează pe o linie nouă” — cunoscuta formulă austriacă, din 1914–1918...

Cu logica care caracterizează Cenzura noastră, s-a dat azi drumul și la comunicatul grecesc, din care aflăm pe lângă înaintarea armatei elene și capturarea unui destul de însemnat material de război, printre care 15 tunuri, și anume 7 grele de asediu...

În schimb, italienii înregistrează o mare victorie în... Sicilia. Vice-mareșalul forțelor aeriene britanice din Mediterana, Boyd, a fost silit să aterizeze, din cauza unui defect de motoare, și a fost capturat cu însoțitorii săi!!!

Circulă zvonuri despre înlocuirea lui Alexandru Otulescu, la Banca Națională. Otulescu e bolnav și obosit, și pare a nu fi la înălțimea postului de guvernator. Se zice că va fi înlocuit prin Manoilescu (!) susținut de nemți, sau prin Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat la Colonizări, sau așa ceva.

Duminică, 24 noiembrie. Deși alaltăieri s-a împlinit o lună de la prima zguduire puternică (22 octombrie), ieri pe la orele 5 (17) am mai avut un cutremur, foarte scurt dar destul de tare. Observatorul Astronomic îl califică de gradul 3–4. În public enervarea e mare și se citează cazuri multe de depresiune nervoasă. Unele merg până la acte de nebunie, și la sinucidere precum a fost în cercul meu de cunoștințe cazul căpitanului în retragere Zossima.

Pe ziua de ieri evenimentul de seamă e adeziunea noastră la „Pactul Tripartit”, săvârșită în mod solemn la Berlin de către generalul Antonescu. Ceremonia semnăturii a avut loc în Palatul Reichului, în prezența lui Ribbentrop și a tuturor demnitarilor germani și români calificați să fie prezenți. Nuanță puțin măgulitoare pentru noi: Führerul n-a

fost de față, deși solemnitatea a avut loc în Palatul său... Pentru unguri, s-a deranjat să vină dinadins la Viena, ca și Ciano de altminteri... În trenul Axei, suntem pasageri de clasa a II-a. În toamna anului 1938 ni s-a oferit un vagon-salon; vina cui e, că n-am știut să profităm de el? Führerul n-a asistat la semnătura noastră; în schimb a trimis o telegramă de prietenie Regelui Mihai...

Cu obișnuita noastră megalomanie, am taxat, la Radio și în gazete, adeziunea noastră la „Pactul Tripartit”, ca un *eveniment istoric epocal*. Îmi amintesc că în 1938, septembrie, același Radio și aceleași ziare au taxat tot de istoric și epocal un biet discurs ținut la Cernăuți de Victor Iamandi, prin care vestea înființarea unui partid unic (FRN-ul care a urmat)...

În realitate politica aceasta de adeziune solicitată la „Pactul Tripartit” acoperă o înfrângere — Führerul a pornit acum o lună și mai bine la o acțiune de reconstruire definitivă politică și economică a Europei, reconstruire ce trebuia să încununeze victoriile germane. Întâlnirile cu Mussolini (Brenner), cu Pétain și Laval, cu Franco, cu Molotov n-au avut alt scop. Acțiunea n-a izbutit însă, din cauza Franței și a Rusiei, cu care Führerul n-a putut să ajungă la rezultate pozitive... Adeziunea la „Pactul Tripartit”, pact de înțelegere numai, pentru o îndrumare spre o nouă alcătuire a Europei și a Asiei, e menită să arunce praf în ochi, și să ascundă maselor în așteptare adevărata situație... Formula „inquiétude à terme” își găsește și aci aplicarea...

Cu privire la aceste adeziuni la „Pactul Tripartit”, citesc în ziarele de azi o dezmințire interesantă de notat. *United Press* din America a publicat o informație în care se afirma că Ungaria a aderat la Pact în înțelegere cu Guvernul de la Moscova și după sfatul lui. Deși o asemenea informație putea fi lăsată să treacă fără să fie relevantă, *Agenția sovietică TASS* îi dă o *dezmințire categorică*... Ca să facă plăcere Berlinului, probabil!

Nici azi nu se publică la noi comunicatul grecesc. Radio-Londra informa aseară că urmărirea trupelor italiene în retragere, de către greci, continuă... În schimb, comunicatul italian consacră o linie situației de pe frontul albanez, arătând că *noua linie de apărare* a armatei „imperiiale” se întărește...

Ziarele macaronarilor continuă să facă mare tâmbălău în jurul capturării vicemareșalului Boyd și pretind că au găsit asupra lui documente de o importanță covârșitoare...

Comunicatul german afirmă că Coventry nu mai e decât un maldăr de ruine, iar englezii pretind că au distrus uzine importante din Ruhr și pe Rin..

Din Franța se vestește că Puanx, guvernatorul Siriei, va fi înlocuit prin Chiappe, fostul prefect de poliție. Chiappe este socrul lui Carbuccio, proprietarul ziarului *Gringoire*, care susține politica mareșalului Pétain...

În cercurile politice berlineze se vântură ideea unei noi Societăți a Națiunilor, constituită pe baza adeziunii la „Pactul tripartit”. Acest nou S.D.N. „ar înlocui vorbăria de la Geneva prin fapte” și ar avea sediul său la Viena...

Până acum, Hitler și Mussolini au protestat cu energie și împotriva pactelor în general și împotriva instituției de la Geneva... Iată-i acum pe cei doi dictatori pe urmele lui Titulescu și ale lui Beneș... „Plus ça change, et plus c'est la même chose!”

Roosevelt a numit pe amiralul William Leahy, ambasador la Vichy în locul lui Bullit. Radio-Londra socotește că Roosevelt a ales un amiral ca să arate că își acreditează ambasadorul mai mult pe lângă persoana mareșalului Pétain, decât pe lângă neputinciosul Guvern francez...

În vilaetele occidentale turcești s-a proclamat starea de asediu. S-au luat de asemenea măsuri de precauție „prebelice” în ce privește circulația automobilelor și consumația benzinei...

Acum câțva timp s-a răspândit știrca că germanii evacuează în Franța locuitorii francezi din Lorena. N-am vrut să notez în caietele mele aceste știri grave, până să n-am confirmarea lor. Astăzi, faptul mi-a fost oficial confirmat de Fabricius... Metzul va deveni un oraș nemțesc! „Poor France!”

Lucrările de curățire la Charlton sunt aproape terminate... Bulevardul va fi redat circulației săptămâna aceasta...

Luni, 25 noiembrie. Cu prilejul împlinirii a 13 ani de la moartea lui Ionel Brătianu, a avut loc ieri un parastas la biserica Amzei, și o pomenire la monumentul defunctului. Până acum, parastas și pomenire s-au făcut la Florica — dar anul acesta liberalii au vrut să arate Bucureștiului că mai există, și să manifesteze oarecum pe terenul politic. Deoarece am făcut parte din ultimul Minister al defunctului, m-am dus și eu. Nu era lume prea multă, dar asistența mi-a făcut o penibilă impresie. Deși n-au trecut decât câteva luni de când toți acești oameni erau în fruntea bucatelor, mi s-au înfățișat ca o adunare de stafii, ca niște epave ale unui regim dispărut de veacuri... Și totuși, câte ambiții inutile erau zugrăvite pe fețele unora din cei prezenți... Dinu Brătianu făcea pe Șeful, fiindcă era Șeful partidului. Gheorghe Brătianu porunceă și el, ca fiu al celui mort — dar nici Lia Brătianu nu se lăsa mai prejos, ca văduvă de fost Șef... După parastas am trecut în grădina Casei Brătianu, la Statuia cioplită de Mestrovič, unde doctorul Angelescu și studentul Tudor Trancu urmau să țină scurte și patriotice cuvântări. După ce am strâns multe mâini, am plecat tiptil prin Victor Emmanuel, discursurile pe frig (ca și pe cald) neconstituind pentru mine nici o atracție. Pe când mă îndepărtam, a venit după mine Șoneriu să-mi spună că un comisar de poliție s-a prezentat lui Angelescu și a interzis în numele Guvernului cuvântările...

Se vede că s-au tocmnit însă cu stăpânirea, căci după câte citesc azi în *Universul*, și Angelescu și studentul Trancu și-au rostit discursurile... Și e bine că le-au rostit. De ce numai noi n-am avea voie să ne spunem păsurile și să ne mărturisim nădejtile?

Eliza Brătianu n-a fost de față, căci a asistat la parastasul celebrat la aceeași oră la Florica.

Din partea Guvernului, nici un reprezentant, probabil ca să nu se supere nemții... Greșeală.

Pământul, cu toate aparențele de liniștire, pe care ni le dă de câteva zile, e tot în fierbere. Din satul Mierla, de lângă Vălenii de Munte (Prahova) se semnalează importante alunecări de teren. Vreo 8 gospodării au fost distruse și vreo 30 altele au trebuit să fie evacuate... Din Căpriori (Dâmbovița) se semnalează zgomote puternice din adâncime, iar Mircea Solacolu îmi povestea că ieri-dimineață la țară a auzit urlete ca de tunet prelungit fără să le poată determina direcția... De sâmbătă la ora 6 p.m., n-am mai simțit nici un cutremur, în schimb s-a înregistrat unul destul de puternic în Iugoslavia, la Belgrad, cu epicentrul la 170

kilometri de acest oraș. De pe urma acestui cutremur nu se semnalează însă nici o stricăciune.

Generalul Antonescu cu suita sa a părăsit ieri-dimineață la ora 10,20 Berlinul. A fost dus la gară de Ribbentrop. Înainte de plecarea misiunii românești, Lucă Sturdza a dat un interviu. Renegarea trecutului — ploconire și recunoștință față de Germania. Platitudine inutilă...

A aderat și Slovacia la „Pactul Tripartit”. Semnătura a avut loc ieri la Berlin, cu ceremonial ceva mai redus ca al nostru (a lipsit dejunul cu Hitler). Semnătura ungarilor s-a îndeplinit cu ceremonial de clasa I, a noastră cu unul de clasa a II-a, a slovacilor cu unul de clasa a III-a...

Grecii continuă să înainteze și să împingă pe italieni în retragere. Nemții bombardează masiv orașe englezești. Southampton a fost atacat de 250 avioane, deodată.

Bombardează și englezii. Au lăsat bombe și asupra Marsilliei (!) și asupra porturilor coastei franceze de Nord, de la Brest până la Dunkerque.

Despre cele întâmplate la Jilava nu se cunosc până acum exact decât pedepsele suferite: două sinucideri și o expunere la stâlpul infamiei. Incolo, diferite versiuni. Am înregistrat una, cea cu planul de evadare. O altă versiune ar fi că legionarii mituiți s-au mărginit să aducă haine și accesorii de costumare destinate lui Gavrilă și lui Zeciu (iar nu lui Argeșeanu). Bănescu, președintele Comisiei de anchetă mi-a mărturisit ieri la parastasul lui Brătianu că nici el nu e în curent cu ce s-a întâmplat și crede că n-a fost decât „transmitere de corespondență”, ceea ce după dânsul nu constituia un delict, *căci nici unul din acuzați nu e la „secret”...*

Totuși, trebuie să fi fost ceva mai grav, dată fiind asprimea pedepselor...

Brutalitatea vremurilor:

Doctorul Porfiriu, român rămas în Silistra și proprietarul unor case în oraș și al unei vii în afară de oraș, a fost atacat de o bandă de bulgari și crunt bătut. Toate reclamațiile lui, la autoritățile locale au fost zadarnice...

Disperat, bietul om a trecut Dunărea și s-a refugiat în România. Probabil că asta voiau și bulgarii...

Societatea culturală *ASTRA* și-a ținut ieri adunarea la Sibiu. A luat parte și Maniu — dar cuvântarea sa, dacă a ținut una — și nu se poate să nu fi ținut — nu este nici măcar menționată în dările de seamă ale ziarelor!

Ziarele reproduc alte cuvântări, probabil pieptănate de Cenzură, căci sunt toate moderate, ca formă și ca fond.

Se mai reproduc și telegramele adresate Regelui, generalului Antonescu, lui Sima și ministrului Brăileanu. În nici una din ele nu se vorbește de „mișcare legionară”, ci numai de „curent național”...

Collas a primit știrea oficială că un regiment italian a trecut și s-a predat la iugoslavi, care l-au dezarmat, și că orașul Argirocastro a fost ocupat de greci...

Din izvor german se află acum și rostul bombardării aeriene a Monastirului (Iugoslavia) de către italieni, efectuat *din eroare*, cum s-a spus după săvârșirea lui. Pare că n-a fost eroare, ci că bombardamentul a avut de scop *să oprească trupe italiene pornite să se predea în Iugoslavia...* După un protest din partea Belgradului, și scuze din partea Italiei, incidentul a fost înăbușit cu grijă...

Dona Marta Bibescu a avut neplăcerea unei percheziții legionare la Mogoșoaia, percheziție datorită probabil legăturilor ei cu Lupeasca... Legionarii au venit cu directorul general al Siguranței Ghica în frunte, au stat de dimineață până seara la ora 5, au cercetat peste tot, dar s-au purtat foarte bine și n-au luat decât 2-3 scrisori...

Țin faptele de la Brâncoveanu, care s-a mutat cu familia în dependențele de la Mogoșoaia¹ și a fost prezent la operație...

Victor Slăvescu e indignat împotriva lui Cancicov și a lui Crețeanu care *nu l-au prevenit măcar* despre transformarea Creditului Industrial și despre exoflisirea lui. A aflat dimineață din jurnale că Creditul In-

¹ Vila Brâncoveanu din Șoseaua Jianu a fost vândută Băncii Comerciale, și de către aceasta Primăriei București...

dustrial fusese transformat prin decret și că în locul lui fusese pus Pașcu, un fost elev al său... Nici Banca Națională, care avea 8 miliarde angajate în Creditul Industrial, n-a știut nimic despre cele întâmplate...

Mi se spune că poliția legionară a fost desființată, cel puțin la București, pe ziua de sâmbătă. Somată să părăsească etajul al patrulea de la Prefectura Poliției, unde se instalase, n-a vrut. Ministrul de Interne Petrovicescu a fost însărcinat, după acest refuz, cu evacuarea forțată a domnilor polițiști amatori. A arestat pe Stângă, șeful lor¹ și a dat pe ceilalți afară „manu militari“...

Legionarul expus la stâlpul de infamie (afacerea Jilava) se numește Drăgulănescu și avea grad de *comandant legionar*...

Marti, 26 noiembrie. Generalul Antonescu s-a înapoiat aseară de la Berlin. Miniștrii Cancicov și Sturdza au mai rămas probabil în străinătate, căci interimalele la Ministerele lor se mențin — și nu cred să-și fi dat demisia.

Despre rezultatele mai amănunțite ale vizitei continuăm să nu știm nimic, în afară de declarația generalului că se întoarce de la Berlin cu încrederea Führerului și a poporului german în destinele țării noastre...

Regele Mihai a răspuns, printr-o călduroasă telegramă, urărilor pe care i le-a adresat Hitler cu prilejul semnării „Pactului Tripartit“.

Primul ministru și ministrul de Externe bulgari nu vor mai merge la Berlin. Bulgaria nu va adera pentru moment la Pact. De la Berlin se anunță oficial, că „prima fază“ a adeviziunilor s-a terminat... Poate că s-a renunțat la adeviziunea Bulgariei spre a se evita complicații eventuale în raporturile cu Turcia — nu de dragul turcilor, ci de al rușilor...

Situația de pe frontul greco-italian este acum centrul preocupărilor, la Berlin. Cercurile politice germane socotesc că Reichul nu se poate considera în război cu Grecia, deoarece *oficial* nici Italia n-a declarat încă război Greciei. Totuși, Grecia trebuie să priceapă consecințele atitudinii ei, că Germania consideră Anglia exclusă din afacerile Europei și cine merge cu Imperiul Britanic nu poate fi considerat decât ca inamic comun al Puterilor Europene...

¹ Care înlocuise pe Socariciu, grav rănit într-un accident de automobil...

De pe frontul din Albania aceeași situație: grecii înaintază, sunt la 20 kilometri Vest de Goritza și pretind că fac prizonieri și iau material însemnat de război... Italienii nu neagă avansul grecesc, afirmă însă că n-au pierdut, ca material de război, decât sârmă ghimpată... La Roma se vorbește de pregătirea unei noi expediții în Albania...

Ambasadorul sovietic la Berlin a fost schimbat. În locul lui Schwartz a fost numit Dekanosov. Această numire, dată fiind importanța politică a tovarășului Dekanosov, e interpretată în Germania ca o dovadă de strângere a raporturilor dintre Reich și Soviete...

Măine, miercuri vor fi deshumate rămășițele lui Zelea Codreanu și ale tovarășilor săi de suferințe. Osemintele vor fi depuse la biserica Sf. Ilie Gorgani și sâmbătă vor fi înmormântate solemn la Casa Verde a legionarilor. Toată săptămâna aceasta a fost decretată săptămână de doliu pentru Legiune, iar sâmbătă va fi zi de post negru pentru legionari...

Lumea găsește că legionarii abuzează de parastase și de înmormântări. Se poate răspunde: e vina lor dacă au fost omorâți atâția?

În Iugoslavia, pe valea Savei, inundațiile au luat un ritm catastrofal. Zeci de sate au fost cuprinse de ape, și pagubele sunt enorme. Au pierit vite și oameni, s-au prăbușit case și s-au distrus zeci de mii de hectare de recolte... S-a supărat rău Dumnezeu pe noi!

Miercuri, 27 noiembrie. În cercurile politice se comenta mult fraza rostită de generalul Antonescu, la coborârea sa din tren, drep răspuns urărilor lui Sima de bună sosire. Generalul a spus: „România va merge la biruință, *România va avea drepturile ei!*“ Unii susțin că asemenea declarații n-ar fi trebuit făcute, dacă s-a obținut ceva la Berlin, și cu atât mai puțin dacă nu s-a obținut nimic... Guvernul fiind mut¹, toate ipotezele sunt permise. Din atitudinea generală a oamenilor regimului, din puținul pe care l-am aflat pe căi lăaturalnice, dar mai ales din depri-marea vădită a cămășilor verzi — pare a reieși că singurul rezultat obținut la Berlin e o punere la punct a metodelor actuale românești de guvernare... Cred că o radicală schimbare în aceste metode a fost hotărâtă...

¹ E atât de mut, încât nici măcar rămânerea lui Cancicov la Berlin, pentru încă câteva zile, n-a fost dată în vileag...

rătă. Această schimbare mi-a fost de altminteri confirmată aseară de Neubacher și de Hofmann, fără să mai reamintesc că mi-o anunțase deja, săptămâna trecută, Ritgen...

E simptomatic, că articolele ditirambice, publicate după înapoierea generalului de la Roma, lipsesc cu totul după înapoierea sa de la Berlin... Se publică numai schimbul de telegrame între Antonescu, Hitler și Ribbentrop, pe de o parte — între Regele Victor Emmanuel (care a felicitat și el pe Regele nostru pentru semnarea „Pactului Tripartit“) și Regele Mihai, pe de alta...

Ieri-seară au reînceput mesele săptămânale la Asociația Finanței și Marii Industrii. În ultimele luni, Asociația a trecut prin mari încercări. Evenimentele care s-au succedat de la septembrie au pus în chestiune până și existența ei. M-am întrebat dacă sub un regim care urăște și persecută *tot ce a fost*, „Clubul Miliardarilor“ nu va fi „expropriat“ într-o bună dimineață prin decret — și ca să nu provocăm o asemenea măsură, l-am ținut închis...

N-am fost „expropriat“ prin decret, dar după cum am însemnat-o în paginile precedente, am fost aproape „expropriat“ de fapt de o bandă de legionari...

Ca să apăr prestigiul instituției, și ca să ies de altă parte din marasmul în care ne aflam, am hotărât să redeschid ieri-seară porțile Clubului, și să pun această redeschidere, oarecum, sub protecția stăpânilor noștri, germanii. Am rugat pe Neubacher să ne facă o conferință înainte de masă, și am poftit și pe toți cloncanii de la Legatia și de pe lângă Legatia germană. Foarte gentil, Neubacher a primit, și ne-a făcut o interesantă prelegere asupra „Ideii Europei Centrale între anii 1918 și 1940“.

Au răspuns la invitația mea Fabricius, generalul Hansen, Hofmann, Kluggist, colonelul Just (atașat militar), Ritgen și alți vreo 10 nemți din jurul lor. Cei câțiva miniștri și subsecretari de Stat poftiți n-au putut veni din cauza Consiliului de Miniștri adunat la aceeași oră... A venit însă din partea legionarilor Medrea (în cămașă verde) și Dan Rădulescu, planificatorul...

A fost un succes: la masă au luat parte 135 de persoane, ceea ce nu s-a mai întâmplat la Asociație...

Sper că am asigurat, pentru câtva timp cel puțin, existența Clubului. Vom avea de acum înainte în fiecare săptămână o masă colegială, iar din două în două săptămâni, și câte o conferință. Pe cea viitoare, ne-o va ține Dan Rădulescu...

La masă, am avut pe Neubacher în dreapta și pe Hofmann în stânga. Amândoi n-au făcut decât să înjure toate *nebuniile* regimului, pe cele economice bineînțeles... Hofmann.

Miercuri 25 decembrie. Crăciun.

Astăzi se împlinesc patru săptămâni, de când am fost brusc întrerupt în semnările mele și am văzut moartea cu ochii... De atunci, mi-a fost cu neputință să mai scriu un rând. Am trăit cu inima strânsă, *fără să pot pricepe pentru ce am fost osândit la moarte de oameni cărora nu le făcusem decât bine...*

Reiau azi condeiul, să încerc să aștern pe hârtie cele întâmplare, pe care nici până în ceasul de față nu le pot desluși pe deplin. Poate că voi putea să o fac mai târziu, dacă Dumnezeu îmi va mai da zile.

Să ne înapoiem la miercuri 27 noiembrie. Era cam ora 8 ½ dimineața, poate ora 9, scriam liniștit la biroul meu, cu lampa aprinsă căci era o zi întunecoasă. Deodată — ușile camerei mele de lucru erau deschise — văd năvălind în hol pe Filip extrem de agitat, perorând și gesticulând și însoțit de doi inși necunoscuți.

„Am găsit pe dumnealor la poartă și vor cu tot prețul să vă vorbească...”

Filip vorbea repede și cu emoție, ca și cum ar fi dat de dracul... Eau doi tineri, îmbrăcați sumar, dar fără bluză verde, din care unul șchiopăta¹ și părea să fie mai mult „asistentul“ celuilalt. Foarte politicoși, cei doi tineri au înaintat spre biroul meu și cel care nu șchiopăta mi s-a adresat cu următoarele cuvinte: „Domnule Argetoianu, s-a întâmplat azi-noapte ceva foarte grav la Jilava; viața dvs. nu este în siguranță și am venit să vă rugăm să ne urmați la Poliție, căci numai acolo putem să garantăm că nu vi se va întâmpla nimic. Veți petrece câteva ore într-un fotel confortabil, până se vor liniști lucrurile...” Am întrebat ce se întâmplase la Jilava. N-au vrut să-mi spună; „ceva grav“... atât am putut scoate de la ei. Am întrebat mai departe pe cel care vorbea, dacă avea un mandat împotriva mea, și în ce calitate venea la mine. S-a legitimat ca „comisar al poliției legionare“, mi-a spus că n-avea un mandat propriu-zis, dar că era în interesul siguranței mele să îl urmez la Poliție.

Eram nedumerit, între timp sosise și Alimănescu din față² — și dânsul și Filip au început să se certe cu legionarii și să le declare că nu

¹ Acesta s-a prezentat drept „comisarul“ Malcasian — schiopul nu s-a prezentat dar am aflat apoi că ar fi fost Dragomir, șeful garajului de la Prefectura Poliției...

² Instalasem pe Alimănescu în casa din față pe care o aveam cu chirie până la aprilie viitor.

mă vor lăsa să plec. Socotind că tovarășii lor erau în minoritate, alți trei legionari ce fuseseră lăsați afară la automobil (o splendidă limuzină nouă cu număr din Suceava — după cum am putut constata la plecare) au intrat în anticameră, unde până la sfârșitul scenei au jucat rol de personaje mute — și de rezervă.

Pe când Alimănescu și Filip se certau cu cei doi legionari, a ieșit sus în galerie și nevastă-mea, atrasă de zgomot, și dându-și seamă de ce se petrece, a telefonat repede lui Rioșanu. Acesta era în baie¹, și a răspuns: „Cum? după ce s-a întâmplat azi noapte?“ (facea și el aluzie la evenimentele de la Jilava, pentru mine încă tot necunoscute). Rioșanu a spus nevastă-mi să nu plec, că se îmbracă și vine numaidecât la noi...

Era ușor de spus dar greu de făcut. Cei doi legionari erau cât se poate de politicoși — trebuie să o mărturisesc — dar tot atât de insistenți pentru îndeplinirea mandatului lor. Timpul trecea repede, Rioșanu nu putea sosi la timp, era evident. Soția mea tot țipa „nu te duce, nu te duce...“ și disperată a chemat din nou la telefon pe Rioșanu. Acesta a răspuns să vin cu legionarii la el, și a cerut să vorbească cu „comisarul“. Se vede că i-a spus același lucru și lui și dl. Malcasian a consimțit printr-un „bine“ în doi peri. Apoi, întorcându-se spre mine a pronunțat cu dispreț numele lui Rioșanu, adăugând cu ironie: „Îl cunoaștem pe dl Rioșanu, se amestecă în toate, apoi când se întâmplă ceva, se spală pe mâini și pune toată vina pe noi, legionarii...“

Dl Malcasian mi-a făcut după aceasta o propunere: să-i dau *în scris* că nu am nici o pretenție pentru apărarea vieții mele, *și că orice mi s-ar întâmpla, Mișcarea Legionară nu poartă nici o vină...* Dacă le-aș da o asemenea scrisoare la mână, ei n-ar mai avea nici o pretenție și aș putea să rămân acasă și să mă păzesc singur. Nu știam ce să fac. Nevastă-mea, Filip și Alimănescu tot strigau să nu plec — și era cât pe aci să scriu scrisoarea. Ignorând masacrul de la Jilava și cu conștiința curată, neputând un minut să-mi intre în cap ideea că Garda de Fier ar fi în stare să îmi facă un rău, mic, care fusesem simpatizantul ei și care făcusem tot ce făcusem sub vechiul regim ca să ocrotesc Mișcarea — m-am hotărât însă până în cele din urmă să merg cu legionarii la Rioșanu și să iau ultimele hotărâri acolo. Am ieșit cu dânsii, și cum era și automobilul lui Filip la poartă, m-am urcat în el. Alimănescu s-a pus la volan, cu m-am așezat lângă dânsul, iar Filip în fund. Au sărit imediat și cei doi legionari (comisarul și șchiopul) lângă Filip — și cum am pornit, au scos revolvorele, le-au îndreptat spre Alimănescu și l-au forțat astfel, în loc să o apuce la stânga prin Amiral Urseanu spre Rioșanu

(Calea Dorobanților), să o ia drept înainte prin Victor Emanuel spre Poliție... Alimănescu protesta, Filip urla — cu greu i-am făcut să tacă, și am rugat pe Alimănescu să meargă la Poliție...

După cum nu știam ce se petrecuse la Jilava, nu știam nici ce era la Poliție. Cu Zăvoianu, prefectul Poliției, avusesem pe vremuri relații bune și îi făcusem chiar câteva servicii. Ideea de a mă pune sub ocrotirea Prefecturii îmi părea chiar foarte nimerită. Numai după ce am ajuns la Poliție, mi s-au deschis ochii!

La Poliție, platforma cea nouă era plină de automobile, iar când am pătruns pe ușa care da pe această platformă, am intrat în plină revoluție...

Intrarea, scara, culoarele mișunau de legionari; un freamăt de tropote, de voci năbușite din care ieșeau din când în când țipete de protest, câte o interpelare, câte un protest... Cei care ne aduseseră ne-au croit drum prin mulțime, spre ușa unui birou și m-au despărțit de Filip și de Alimănescu, cu toate opunerile lor. Ușa biroului era însă închisă. A venit un domn și m-a întrebat cum mă cheamă. „Argetoianu“, am răspuns eu. „Ce profesie?“ a continuat domnul. „Nici una“ — iar la această replică, domnul, amabil, care se făcuse că nu știe cine sunt, a lăsat să cadă: „Încă un tâlhar care intrighează împotriva noastră“. Până aci, toți fuseseră foarte politicoși față de mine. Domnul, cine o fi fost, cu o mustață și o țacălie roșie a fost de altminteri singur de felul său, căci toți cei cu care am mai venit în contact după dânsul, nu s-au abătut de la cea mai corectă atitudine, trebuie să o mărturisesc. Ușa în fața căreia mă aflam neputând fi deschisă, am fost dus în alt birou, încăpător, în care la două mese stau față în față doi chestori (legionari) iar pe o canapea și pe scaune, în șir, Gigurtu, generalul Ilasievici, Ghelmegeanu, doctorul Marinescu (fostul ministru al Sănătății) și fratele său, colonelul Victor Marinescu. Am fost poștit să stau și eu. Ușa salonului era închisă cu cheia, și de câteori bătea cineva la ușă, unul din chestori se ducea, deschidea și parlamenta cu cel de afară, apoi închidea ușa la loc. După câteva minute a fost adus și Guță Tătărescu... Sonor cum e din fire, a vrut să ne facă un discurs dar unul din chestori l-a rugat să nu comunice cu noi, iar pe noi, să păstrăm o discretă tăcere... până vine dl prefect.

Am așteptat mai bine de o jumătate de oră, până a venit un domn fercheș, cu un pardesiu „pepito“ în spinare, care, după ce ni s-a prezentat ca dl. Biriș, secretar general al Ministerului de Interne, în cuvinte foarte politicoase *s-a scuzat că am fost deranjat* și ne-a rugat să avem încă puțină răbdare. Au mai trecut vreo zece minute, și dl Biriș a venit iarăși să ne roage să-l urmărim în cabinetul prefectului. L-am urmat,

¹ Rioșanu petrecuse noaptea la Jilava și se înapoiase acasă să facă o baie... de destindere.

unul după altul, în coloană. Eu, din întâmplare, eram primul după dânsul. Abia pornisem, Biriș s-a întors către mine și mi-a spus: „Veți avea o plăcută surprindere!”. În cabinetul prefectului, în loc să dăm de Zăvoianu, am găsit pe Sima. Conducătorul Mișcării Legionare ni s-a înfățișat într-o stare de extremă tensiune nervoasă. Palid, alb aproape ca hârtia, îi tremurau buzele, și vorbele îi ieșeau pripite, ca gloanțele dintr-un revolver. Cum a văzut pe Gigurtu și pe Ilasievici le-a spus: „Dar dvs. ce căutați aci, duceți-vă acasă...” Gigurtu și Ilasievici „ne se le soute pas fait dire deux fois” și au plecat îndată. Lăsând apoi pe frații Marinescu la o parte, Sima ne-a luat pe Tătărescu, pe Ghelmegeanu și pe mine într-un colț, și ne-a sfătuit să părăsim *imediat* țara „*pentru câțva timp*”. Eu ascultam, tâmpit, și continuam să nu pricep. Dar până să întreb „pentru ce” trebuia să ne expatriem, a luat cuvântul Tătărescu și a întâmpinat că nu se putea pleca așa, cu una, cu două, că trebuia pașaport, că trebuiau vize, că mai trebuiau și devize... Pe când discutam și cu Sima, care ne întrebase între altele, și dacă avusesem neplăceri de suferit din partea legionarilor, întrebare la care am răspuns cu toții că cei ce veniseră să ne ridice se purtaseră foarte bine cu noi — pe când discutam cu Sima, s-a deschis o ușă în fund și a apărut Zăvoianu, și mai palid, și mai nedormit, și mai zăpăcit decât vicepreședintele Consiliului. Acesta s-a precipitat spre „domnul perfect” (!!) și au început să discute amândoi, foarte animat, dar pe șoptite. Cum erau departe de noi, n-am auzit nimic, dar am avut impresia că Sima se străduia să convingă pe Zăvoianu să facă sau să nu facă ceva... Pe când vorbeau încă, a făcut Rioșanu irupție în birou, și de la ușă, văzând pe Sima: „Ah, bravo Sima, ești aici!”. Apoi, întorcându-se spre noi: „Am venit să vă iau să vă duc acasă!”. „Hai veniți! Vom vedea mai târziu ce e de făcut!” Ne-am luat ziua bună de la Sima, și în naivitatea noastră am mulțumit și lui Zăvoianu și am pornit cu Rioșanu care a ieșit în fruntea noastră și cu doi agenți a dat la o parte mulțimea ce forfotea în anticameră și astfel am ajuns în două minute iarăși pe platformă. Aici ne-am urcat repede în două automobile — în al lui Rioșanu, el, Tătărescu, Ghelmegeanu și cu mine, într-un al doilea, frații Marinescu.

Pe drum, și de la Rioșanu au început lămuririle... Am aflat astfel că în cursul nopții, la Jilava, după dezgroparea osemintelor lui Zelea Codreanu și a tovarășilor săi de suferință, legionarii prezenți ucisese, cu focuri de revolver, pe toți deținuții arestați de Comisia prezidată de Bănescu (anchetă asupra omorurilor din noaptea de 29/30 noiembrie

¹ Biriș era omul lui Sima. Atitudinea lui, în evenimentele pe care le povestesc aci a fost foarte corectă și amicală chiar — deși cred că nu nutrea omul multă simpatie pentru noi.

1938), 64 la număr, printre care generalul Argeșanu, Gavrilă Marinescu, Iamandi, general Bengliu etc. Am mai aflat că noi fuseserăm ridicați ca să fim și noi judecați la rezezeală de un tribunal revoluționar, întrunit la Poliție și prezidat de Zăvoianu, apoi executați în beciuri. Rioșanu a adăugat că nu ne putea duce acasă, ci la Ministerul de Interne, unde ne ruga să stăm *câteva ceasuri*, până se vor liniști lucrurile...

Aduși la Interne pentru câteva ceasuri, am stat acolo șase zile... Abia acolo, în biroul lui Rioșanu, am priceput prin ce trecusem, și m-am prăbușit sufletește... Nu atât de spaima pericolului prin care mă strecurasem — și care nu mi se înfățișase decât după ce mă aflasem la adăpost — cât din pricina răsturnării întregului meu rost politic...

Până atunci, cu toată părerea de rău pentru greșelile comise, simpatia care mă legase în trecut de Mișcarea Legionară nu fusese înăbușită... Și față de tot ce făcusem pentru gardiști sub fostul regim, eram în drept să socotesc că și conducătorii Mișcării nutreau pentru mine simțăminte de prietenie. Scuzele lui Sima după incidentul din septembrie de la Sinaia, atitudinea mai multor fruntași legionari și chiar a generalului Antonescu mă întăriseră în această idee... Și iată-mă deodată într-un sac cu inamicii Mișcării și cu profitorii vechiului regim și osândit la moarte... Cădeam de sus!

Cum? Eu care am tratat cu Zelea Codreanu și cu Zizi Cantacuzino împăcarea între Mișcarea Legionară și Regele Carol, eu care n-am făcut parte din Guvernele asasine, eu care am protestat cu cea mai scârbită revoltă contra omorurilor, eu care am salvat de la moarte și din lagăre câți am putut, eu care am un dosar întreg de emoționante scrisori de recunoștință din partea legionarilor și a neamurilor lor — *eu*, să ajung să fiu pus pe o linie cu Iamandi și cu Gavrilă Marinescu?

Dar ce să mă mai mir? N-am ajuns tot eu și în fața comisiunilor de anchetă, deși n-a fost ministru mai cinstit ca mine — deși (cu tot cât am câștigat în Consiliile de Administrație) averea mea a mers tot diminuând și mă găsesec astăzi cu 15 milioane datorii ipotecare...

Dar ce să mă mai zic; națiunea și-a pierdut drepturile ei — suntem în plină anarhie, morală și materială...

Vineri 27 decembrie. Reiau condeiul cu silă; nu mai am nici o poftă să scriu. Vreau însă să închei acest caiet...

La anul ce vine, dacă Dumnezeu îmi va mai da zile, voi vedea de va mai fi cazul și de voi mai fi în stare să duc mai departe aceste însemnări...

Reiau dar firul celor întâmplate la 27 noiembrie ca s-o sfârșesc. Toată ziua am petrecut-o în biroul lui Rioșanu, la Minister, tâmpiti și

nedumeriți. După sosirea noastră, după o jumătate de oră a fost adus de la Poliție și Ralea, și a mai venit să se pună la adăpost și Bentoiu, amenințat și el. Rioșanu, care ne salvase de la moarte, ne-a îngrijit mai departe ca un tată, ne-a servit un excelent dejun rece de la Capșa¹, în sala cea mare a Ministerului, unde am luat și masa de seară, tot de la Capșa, împreună cu cei doi ofițeri ai Gărzii, cu Marinescu, șeful de cabinet al generalului Petrovicescu și cu d.d. Stoia și Ștefănescu, și ei de la cabinetul Ministerului — și din care cel dintâi (Stoia) trebuia să ne trădeze în cursul nopții...

Toată după-amiaza am petrecut-o în mijlocul știrilor alarmante sau mai liniștitoare pe care nu le aduceau pe rând Rioșanu, Mânzatu sau Borșan (cei doi șefi de cabinet ai lui Alecu) — și nevestele noastre autorizate să ne vadă... Pe nevastă-mea a adus-o chiar Rioșanu, și mai către seară a venit o a doua oară cu fiică-mea... Ce emoție! Au venit și Filip și Alimănescu, și am aflat astfel că nu li se întâmplase nimic, căci fuseseră amenințați și ei...

Pe când eu unul stam pleostit într-un jet și căutam să despici absurditatea situației mele; pe când ceilalți făceau fel de fel de planuri cum să-și salveze viața — pe când Tătărescu, incorigibil, ne făcea discursuri sonore și vorbea de Poiana, de pandurii și de carabinele lui — Rioșanu se ocupa de siguranța noastră...

Cine ar fi crezut vreodată că simpaticul Rioșanu, bun numai de petreceri, să se reveleze nu numai ca un adevărat erou, dar și ca un organizator de frunte! În acele zile teribile, în care toți își pierduseră capul în Guvern, până și generalul Antonescu (amenințat și el, ca și Sima, de altminteri) — numai Rioșanu a rămas cu sânge rece și a organizat rezistența împotriva extremiștilor Mișcării, și înfrângerea lor!

Toată ziua de miercuri, ca și joi a doua zi, plecarea noastră *imediată* din țară, a fost lozinca generală. Rioșanu ne-a pus pe Radovici, un funcționar de la Interne, la dispoziție ca să ne facă pașapoartele — și pe de altă parte ne-a cerut să ni se facă acasă valizele, noi urmând *să mergem direct la la Minister la gară*.

Anticipez: de unde miercuri trebuia să plecăm peste graniță, a doua zi, joi, sau cel mai târziu vineri, chestiunea plecării noastre s-a tot diluat — și până azi, 27 decembrie, tot n-am plecat, niciunul...

¹ A doua zi, mai dumeriți, am cerut să nu ni se mai întindă masă în sala cea mare, ci să ni se aducă o mâncare mai simplă, de la restaurantul Gării de Nord, în biroul lui Rioșanu, transformat în „sală comună” pentru noi. Alături de biroul lui Rioșanu era un mic cabinet, cu o privată, o casă de fier, un spălător și o canapea. Acolo primeam pe rând soțiile și vizitatorii noștri — acolo am petrecut eu, pe canapea, prima noapte, noaptea tragică, pe care o descriu mai la vale...

Ni s-au dat pe rând mai multe explicații: ba că nu sosiseră valizele¹, ba că nu se luaseră măsurile de siguranță până la frontieră etc. etc. În realitate, generalul Antonescu n-a vrut să ne dea drumul, fie că se temea de reacțiile unora din noi în străinătate, fie că nu voia să mărturisască prin expedierea noastră că nu ne poate păzi, fie că voia să ne țină la dispoziția diferitelor Comisiuni de anchetă în fața cărora eram chemați...

Până miercuri seara nici unul din noi nu se dumirise bine; eram toți ca tâmpiți față de neașteptata pacoste ce ne căzuse pe cap, așa încât *tot ce nu era noi*, ne lăsa indiferenți. Către seară, am aflat că Madgearu și lorga dispăruseră de acasă, dar nu am dat prea mare importanță știrii, căci nu ne-am închipuit un moment că ar fi putut fi urmăriți, Madgearu mai ales...

Abia a doua zi joi am aflat oribilul adevăr...

În noaptea de miercuri spre joi, am mai văzut o dată moartea cu ochii... Ne întâlnisem cum putusem, îmbrăcați cum eram, pe fotelele și canapelele din biroul lui Rioșanu și din biroul alăturat al șefilor de cabinet. Eu mă culcasem pe dormeaza din cabinetul de toaletă, și cu tot gâlgâitul closetului, adormisem — căci eram istovit de nervi. Pe la ora 4 dimineața, îmi bate Tătărescu la ușă și îmi spune: „Scoală-te, căci îmi pare că vin camarazii peste noi...”

Sar în picioare și trec dincolo. Pe sală voci — nu multe — bătăi în ușă, și rugămintele să deschidem... Clonța, chestorul care se închisese cu noi, a crăpat ușa și a închis-o repede: recunoscuse pe doi din cei mai cunoscuți ucigători, pe camarazii Socariciu și Găină... cu ei era tânărul și blajinul Stoia, care în ajun la masă se îndignase de cele întâmplate și se bucurase de salvarea noastră... Toți trei erau cu revolvere...

După zece minute de bătaie în ușă și de somațiuni de deschidere, cei din afară au încercat să forțeze intrarea, dar n-au reușit, căci ușile groase de stejar, nu s-au clintit. Un moment de tăcere și a zbârnâit telefonul... Vocea lui Stoia: ne chema din biroul vecin (biroul lui Biriș) ca să ne convingă să deschidem. Mai întâi a căutat să ne ademenească, apoi a început cu amenințările. Șapte câți eram, nu aveam un revolver: ei aveau trei automate — soarta noastră, dacă am fi deschis, ar fi fost pecetluită...

Am început să negociem pe rând la telefon, Ralea, Tătărescu și eu căci ne chemau pe unul după altul ca să ne convingă să deschidem. Am sfârșit prin a le spune că vom deschide, numai să ne lase să ne îmbrăcăm (deși eram îmbrăcați), că nu era rea-voință din partea noastră dar că primisem consemnul să nu deschidem nimănui, și câte și mai câte.

¹ Trebuia să mergem toți în Italia, Tătărescu ar fi preferat Belgradul, dar nu i s-a aprobat.

Căutam să câștigăm timp, căci de la alt telefon vestisem Comandamentul Militar Central despre cele ce se petreceau și cerusem ajutor... Asaltul (căci au mai venit să împingă în uși) și palavrele noastre au durat 25 de minute. În cele din urmă ni s-au dat 2 minute ca să deschidem, iar de nu vom deschide ni s-a spus că vor sparge ușa cu topoarele... Am cerut 5 minute; pe când ne tocmeam, un zgomot de motoare pe piață ne-a dat să înțelegem că sosiseră ajutoarele cerute... „Dar dacă or fi dimpotrivă, *de ai lor?*” — a observat Tătărescu... N-au trecut două minute și am fost nu numai dumiriți, dar și salvați... Căpitanul Andreescu, un vlăjgan simpatic, plin de curaj și de optimism, s-a prezentat la ușa noastră... Venise cu două tancuri și cu un pluton de soldați într-un camion... Cum au simțit că urcă soldații scara, cei trei muschetari au șters-o, pe o poartă dosnică...

Mai târziu, dimineața, am aflat amănuntele atacului îndreptat împotriva noastră... Se făcuse greșeala să nu se pună gardă decât la ușile exterioare, și acestei gărzi *nu* se dase consemnul să nu lase să intre pe nimeni, *oricine ar fi*. La poarta din dos a Ministerului, pe unde au intrat, Stoia s-a legitimat ca funcționar al Departamentului și a fost lăsat să treacă cu cei doi tovarăși ai săi... Ce s-a petrecut apoi, a rămas cam confuz... Comandantul gărzii pare că dormea, și nimeni nu s-a dus să îl scoale, iar Marinescu, șeful de cabinet al lui Petrovicescu, în paza cui fusesem lăsați, a dat bir cu fugiții (frică sau complicitate?), mulțumindu-se să ne telefoneze din depărtare: „Nu deschideți!”

Îndrăzneala acestui atac în însuși localul Ministerului, a făcut vâlvă mare... În urma unei anchete imediate, Stoia și Ștefănescu¹ au fost destituiți — dar Stoia a fost numit a doua zi șeful organizației legionare din județul Constanța... Marinescu a scăpat, susținând că plecase după ajutor... În locul pichetului de gardă, au fost aduse joi dimineața 3 companii cu mitraliere, sub comanda unui locotenent colonel ajutat de 2 maiori, de 3 căpitani și de alți ofițeri! Căci Rioșanu a venit să ne spună că nu ne dă drumul acasă, cum fusese vorba, și că ne organizează un dormitor mai confortabil.

Ni s-au adus dormeze, noi am adus rufe de acasă, și am fost instalați în cele trei odăi ale contabilității Ministerului, sus la etajul al 2-lea. Toate culoarele au fost ocupate militarmente, cu consemnul să se tragă, de la ora 8 seara înainte, împotriva oricui n-ar fi însoțit de unul din ofițerii gărzii.

¹ Un coleg al lui Stoia, la cabinetul lui Petrovicescu, care mâncase și el cu noi seara în ajun, dar a cărui prezență, noaptea, în Minister, n-a fost dovedită...

Norocul nostru a fost că nu fusesem instalați de miercuri seara în camerele de sus. Căci aceste camere sunt despărțite între ele și *de culoare* prin uși cu geamlăc, prin care ucigașii puteau da buzna cu ușurință, și chiar trage în noi, fără să intre, prin geamuri...

După cum miercuri dimineață am scăpat fiindcă am avut norocul să fim duși la Poliție, de unde ne-a ridicat Rioșanu¹, miercuri noapte spre joi, am scăpat fiindcă am avut iarăși norocul să fim lăsați în cabinetul aceluiași Rioșanu, în loc să fim instalați „mai comod”(!!) pentru noaptea, în birourile Contabilității...

De ce atârna viața unui om! De două ori în 24 de ore, Rioșanu ne-a salvat de la o moarte sigură...

Tot așteptând pașapoartele și învoirea de plecare, am petrecut 6 zile la Ministerul de Interne... Ce au fost aceste 6 zile, în care abia am putut să ne spălăm sumar și să ne primenim, ce au fost aceste 5 nopți dormite ca vai de noi, îmbrăcați pe jumătate și cu inima strânsă — nu o mai pot spune aci...

Situația noastră la Ministerul de Interne nu mai era tenabilă. Noi, enorma gardă pe care prezența noastră o impunea, vizitele neconținute pe care le primeam — totul contribuia să dea Ministerului un aspect de pușcărie... Apoi între noi, ne enervam unii pe alții, prin veștile colportate și aduse fiecăruia prin familiarii săi.

În fine, luni 2 decembrie, plecarea noastră în străinătate devenind tot mai problematică și lucrurile mai liniștindu-se, Roșianu a hotărât să ne ducă acasă, punând casele noastre sub pază bună. Cum nu putea însă păzi prea multe case, s-a convenit ca Tătărescu să ia la el pe Ghelmegeanu, eu pe Ralea, iar frații Marinescu să fie găzduiți la Inspectoratul Jandarmeriei.²

Și astfel, luni seara, la orele 8 mi-am reintegrat domiciliul, cu mare emoție. Mi-am găsit casa păzită de 39 de jandarmi, comandați de sublocotenentul Voinescu³. Santinele în jurul casei și în casă... Și de atunci trăiesc așa. Prizonier voluntar, primesc prieteni și prietene — dar n-am ieșit din casă. Așa m-a sfătuit și mă sfătuiește Rioșanu, salvatorul meu — și, ce să fac? Îl ascult ...

¹ Madgearu și Iorga n-au mai fost duși la Poliție, ci direct la locul martiriului lor...

² Bentoiu ne părăsise după noaptea zbuciumată de miercuri spre joi, socotindu-se mai în siguranță la o prietenă legionară, iar frații Marinescu până în cele din urmă n-au fost duși la Jandarmerie, ci la doctorul acasă.

³ După câteva zile, postul a fost redus la 20 oameni. sub. lt. Voicescu, lt. Călina, loc. Bădescu și sub. lt. Mihăescu, au făcut cu rândul, fiecare câteva zile.

Nu-mi vin în fire și nu pot să pricep... Eu care n-am nici o vină în prigoana legionarilor; eu care m-am pus luntre-punte ca să-i scap sau să le îmbunătățesc situația; eu care am făcut ce am putut ca să-l împac pe Zelea Codreanu cu Regele Carol și care m-am despărțit de fostul Suveran *fiindcă nu voia să se înduplece la politica mea* — să ajung proscrisul lor!!!

La toate mă așteptam, dar la asta nu!

Proscris politic, și urmărit în fața diferitelor comisii de anchetă — eu care am administrat banul Statului cu scrupulozitate, care am rămas omul cinstit cunoscut ca atare de toată lumea!! N-am făcut parte nici din guvernele de prigoană a Mișcării Legionare, nici din guvernele de pricopseală ale Camarilei. Atunci de ce toată năpasta pe capul meu?

Nu pricep, nu pricep...

Și nedreptatea *morală* ce mi se face, mă deprimă și mă roade, și simt cum îmi subțiază firul vieții...

Cât va mai ține această stare de lucruri? Rioșanu mă asigură că toate se îndreptă spre bine...

Să dea Dumnezeu să fie așa...

Luni 30 decembrie. Nu mai am nici o poftă de scris... Mă simt atât de singur și dezlegat de restul lumii! Trecutul e mort, și nu pot contura încă cadrul viitorului!

Închei aici însemnările mele. Dacă voi mai fi pe lumea asta, și dacă voi mai avea ceva de scris — voi deschide un nou caiet — când voi re-
intra printre cei vii, dacă voi mai fi vreodată în rândul lor...

(Urmează volumul IX, 1941)

INDICE*

nume de persoane

Abs — 141, 147.

d'Agostino — 143, 202, 262, 265.

Alboreanu, Victor — 36, 123, 293.

Alimănișteanu, Dumitru — 306, 358, 359.

Andrei, Petre — 97, 111, 159, 226, 259.

Angelescu, C. dr. — 95, 162, 393.

Angelescu, Costică — 31, 41, 97, 98, 99, 116, 133, 152, 155, 159, 284, 290.

Antonescu, Ion — 412, 413, 428, 442, 443, 456, 469, 472, 475, 477, 480, 487, 490, 496, 498, 507, 514, 516, 517, 518, 526, 527.

Antonescu, Mihai — 490.

Antonescu, Victor — 22-24, 263, 178, 179, 218, 255, 289, 347, 393.

Argeșanu, Gh. — 385, 445, 509, 521.

Arion, Dinu — 79, 405.

Auschnit, Edgard — 203, 208.

Auschnit, Max — 46-48, 58, 75, 79, 83, 84, 100, 109, 121, 124, 126, 130, 150, 166, 174-176, 182, 189, 203, 208, 222, 227, 247, 249, 250, 280, 297, 411, 418.

Aznavorian Hurmuz, P. — 167.

Balif, Ernest — 112, 157, 353, 394.

Beldie, V. — 118.

Bentoiu, Aurelian — 190, 284, 394.

Blank, Aristide — 121, 447, 455.

Blum, Leon — 355, 391.

Blumenfeld, Klement — 38, 109, 110, 144, 149, 158, 176, 218, 240, 315, 318, 363, 381, 386, 406, 431, 482.

Brătianu, Constantin (Dinu) — 38, 126, 127, 161, 246, 259, 368, 404, 412, 413, 516, 515.

* Întocmit de Sanda Cincă și Veronica Iftode.

- Brătianu, Gheorghe** — 437, 441, 475, 516, 517, 525.
Brătianu, Ion I. C. — 63.
Bossy, Raoul — 162, 163, 178, 264, 265, 301, 303, 308, 344, 346.
Budişteanu, Radu — 412, 425.
Bujoiu, Ion — 21, 31, 41, 55, 60, 143, 234.
Burdujan, Tănase — 26.
Canciov, Mircea — 28, 106, 145–147, 172, 205, 284, 290, 305, 306, 319, 334, 340, 346, 349, 394, 456, 484, 512, 514, 515, 527, 528.
Cantacuzino, Grigore — 455.
Caracostea, Dumitru — 125.
Carol I, rege al României — 226, 422.
Carol al II-lea, rege al României — 9, 10, 14, 15, 17, 19, 20, 23, 24, 32, 33, 38, 42–44, 55, 57, 60, 61, 63, 65, 67, 69, 70, 72, 77–79, 82–85, 88, 89, 91, 95, 97, 100, 103, 107, 111, 112, 116, 118–121, 125–128, 130, 133, 134, 140, 143, 144, 147, 149, 152, 156, 158, 159, 161–166, 176, 178, 179, 184, 186–188, 201, 203, 218, 219, 244, 247, 254, 255, 257–260, 281, 282, 284, 285, 290, 291, 296, 297, 301, 302, 304, 306, 314, 306, 319, 328, 329, 332, 336, 345, 346, 347, 351, 360, 383, 385, 388, 389, 392, 395, 398, 401, 403, 404, 405, 409, 412, 413, 416, 417, 422, 426, 432, 434, 435, 440, 442, 445, 452, 459, 460, 463, 507, 517, 520, 523, 540.
Catargiu, Barbu — 138.
Catargiu, Lascăr — 112.
Cădere, Victor — 88.
Călinescu, Armand — 42, 44, 84, 121, 255, 258, 259, 298, 300, 383, 385, 412, 430.
Cecropid, Dinu — 130, 220, 278, 279, 318, 334, 350, 385, 386, 460, 463, 478.
Chamberlain, Austin — 17, 18, 25, 37, 48, 49, 93, 103, 105, 131, 137, 139, 175, 177, 183, 195, 196, 226, 228, 237, 257, 278–282, 286, 483, 487.
Christu, Ionel — 20, 22, 98, 116, 121, 133, 143, 147, 189, 190, 261, 264, 265, 269, 346, 378, 393.
Churchill, Winston — 71, 105, 108, 221, 226, 228, 242, 280–282, 286, 325, 335, 338, 371, 387, 495.
Ciano, Galeazzo — 15, 18, 20, 21, 23, 27, 66, 139, 140, 162, 163, 169, 173, 191, 193, 206, 168, 198, 300, 323, 327, 343, 346, 410, 415, 454, 457, 468, 473, 508, 512, 513.
Ciupercă, Nicolae — 343.
Clémenceau, Georges — 199, 201, 210.

- Clodius, Karl** — 50, 51, 130, 220, 221, 467, 472, 478, 487.
Codreanu-Zelea, Corneliu — 183, 305, 319, 383, 385, 412, 430, 465, 469, 509, 535, 540.
Codreanu-Zelea, Ion — 437, 493, 494, 496.
Constantinescu, Mitiță — 31, 61, 71, 91, 95, 98, 108, 116, 132–134, 141, 147–149, 166, 168, 170, 182, 198, 200, 219, 250, 312, 319, 322, 334, 378, 394, 480.
Constantinescu, Tancred — 183.
Cornăţeanu, Nicolae — 60.
Creţeanu, Gheorghe — 306, 312, 316, 324, 326, 346, 398, 527.
Crăţescu, Radu — 25, 103, 129, 178, 282, 289, 290, 324, 331, 345, 355, 379, 391, 398, 451.
Csaky, Istvan — 15, 18, 20, 21, 23, 27, 162, 163, 227, 323, 324, 399, 414, 418, 421, 512.
Cuza, A. C. — 12, 93, 97, 123, 162, 163, 212, 219, 221, 241, 243, 344, 412.
Daladier, Edouard — 20, 147, 148, 161, 167, 171, 177, 188, 190, 191, 194, 196, 197, 199, 201, 204, 206, 221, 235, 260, 298, 315, 339, 355, 368.
Davidescu, Gheorghe — 163.
Deleu, Victor — 12, 13.
Dobrowski, Victor — 136, 210, 309, 509.
Dragomir, Silviu — 97, 100, 393.
Duca, I. G. — 183.
Dumitrescu, Puiu — 101.
Elisabeta, regina — 10, 32, 156, 345, 404, 406, 421, 422.
Fabricius, Wilhelm — 51, 80, 81, 96, 130, 149, 188, 290, 296, 309, 312, 315, 318, 326, 327, 351, 384, 385, 395, 398, 402, 419, 426, 428, 460, 461, 463, 472, 515, 517, 524, 530.
Ferdinand I, rege al României — 225, 255, 284.
Filipescu, Nicu — 63, 75.
Filitti, Puiu — 311, 459, 460, 463.
Flondor, Iancu — 11.
Franasovici, Richard — 38, 45, 46, 161, 178, 204, 344, 347.
Franco Francisco — 523.
Gafencu, Grigore — 9, 22–24, 29, 49, 52, 60, 69, 79, 87, 88, 97, 101, 112, 119, 120, 127, 128, 134, 138, 143, 144, 147, 159, 162–164, 179, 188, 194, 204, 205, 212, 238, 239, 258, 282, 285, 290, 301, 308, 312, 316, 320, 324–329, 333, 345, 346, 347, 355, 422, 438, 441.
Gamelin, Maurice — 298, 299, 303.
Gane, Constantin — 465.

- Ghelmegeanu, Mihail** — 37, 71, 72, 92, 97, 127, 128, 133, 143, 144, 166, 169, 184, 186, 203, 240, 241, 247, 254, 255, 259, 284, 300, 305, 309, 319, 329, 334, 354, 372, 377, 382, 383, 392, 394, 412, 429, 430, 434, 444, 482, 544, 534.
- Ghigi, Pellegrino** — 39, 66, 90, 148, 350, 351, 395, 398, 413, 467, 490.
- Ghițescu, Stan** — 170, 179, 404.
- Gigurtu, Ion** — 97, 99, 147, 170, 249, 309, 324, 325, 327, 328, 329, 330, 332, 333, 334, 347, 348, 356, 359, 384, 393, 402, 403, 407, 408, 412, 413, 414, 416, 419, 425, 434, 533, 534.
- Giurescu, C. C.** — 41, 42, 46, 52, 58, 60, 93, 112, 126, 127, 158, 159, 161, 164, 165, 172, 182, 188, 190, 261, 284, 309, 346, 351, 394, 395.
- Goebbels, Joseph** — 151, 436.
- Goga, Octavian** — 170, 327.
- Göring, Hermann** — 16, 39, 41, 50, 61, 62, 81, 103, 109, 110, 117, 130, 151, 197, 268, 300, 327, 356, 359, 384, 422, 438, 470, 473, 511.
- Günther, Christian** — 180, 181.
- Gurănescu, Alexandru** — 22, 465.
- Halifax, Edward** — 24, 48, 230, 234, 237, 281.
- Hitler Adolf** — 17, 22, 25, 26, 30, 51, 53, 56, 76, 99, 132, 137, 140, 151, 153, 170, 173, 174, 188, 191–196, 202, 212, 216, 231, 236, 252, 257, 263, 268, 279, 298, 302, 311, 320, 336, 338, 348, 364, 369, 387, 415, 419, 425, 438, 442, 454, 468, 492, 508, 522, 523, 524.
- Hoare, Reginald** — 48, 70, 74, 75, 113, 198, 332, 436.
- Hoare, Samuel** — 308.
- Hoover, Herbert** — 391.
- Hore, Belisha** — 18, 20, 21, 22, 37, 105.
- Hudiță, Ion** — 136.
- Hull, Cordell** — 108, 148, 215, 216, 220, 222, 287, 504.
- Iamandi, Victor** — 17, 28, 44, 60, 88, 89, 111, 157, 166, 385.
- Ilcuș, Ion** — 159, 284, 345, 394.
- Ileana, principesa** — 244, 345.
- Inculeț, Ion** — 111.
- Ionescu, Nae** — 183, 184, 193.
- Ionescu, Take** — 63.
- Ionescu-Sisești, Gh.** — 100, 166, 182, 212, 254.
- Iorga, Nicolae** — 46, 52, 53, 56, 112, 122, 135, 162, 163, 170, 172, 194, 239, 344, 357, 393.
- Irimescu, Radu** — 76.
- Kaufmann, Oscar** — 28, 121, 145, 172.
- Kiosseivanov, Gheorghe** — 12, 64, 65, 96, 117, 122, 194.

- Lazăr, Ilie** — 72.
- Lebrun, Albert** — 197.
- Lucaci, Vasile** — 63.
- Lupescu, Elena** — 82–84, 100, 155, 203, 227, 256, 388, 421, 426, 427, 440, 452, 506.
- Lupu, Costache** — 136, 212, 290, 347.
- Lupu, N. dr.** — 71, 72, 74, 77, 78, 91, 95, 103, 111, 112, 119, 150, 211, 212, 259.
- Madgearu, Virgil** — 72, 203, 206, 211, 212, 254, 258, 259, 260, 305, 404, 412.
- Maiorescu, Titu** — 118, 122, 125.
- Malaxa, Nicolae** — 44, 48, 55, 58, 66, 70, 79, 83–85, 89, 100, 106, 107, 110, 120, 121, 125, 126, 128, 130, 131, 133, 140, 141, 150, 157, 159, 166, 176, 183, 189, 195, 203, 208, 222, 227, 250, 263, 290, 291, 306, 325, 334, 349, 359, 388, 405, 414, 421, 423, 427, 429, 440.
- Manoilescu, Mihail** — 184, 319, 353, 404, 414, 431, 435, 437, 517, 522.
- Manolescu-Strunga, Gr.** — 14, 157.
- Maniu, Iuliu** — 37, 72, 75, 112, 119, 120, 124, 126–128, 131, 133, 136, 162, 169, 186, 198, 246, 254, 255, 258, 259, 297, 316, 354, 404, 516.
- Marinescu, Gavrilă** — 70, 82, 85, 136, 250, 385, 445, 450, 466, 479, 521, 535.
- Mavrocordat, Vladimir** — 74.
- Micescu, Istrate** — 59, 60, 92, 97, 100, 110, 111, 130, 131, 133, 166, 169, 225, 226, 247, 256, 284, 290, 297, 357, 440.
- Miclescu, Nicușor** — 187, 225, 226, 298.
- Mihai, voievod al României** — 31, 65, 121, 155, 201, 345, 443, 447, 458, 492, 502, 508, 528, 530.
- Mihalache, Ion** — 37, 72, 75, 91, 95, 111, 112, 126, 136, 254, 255, 257–260, 285, 297, 305, 316, 319, 354, 516.
- Milcoveanu, Șerban** — 125, 128.
- Mironescu, G. G.** — 63, 162, 296, 393, 394.
- Mitilineu, Iancu** — 244, 245.
- Mocsony-Stârcea, I.** — 479.
- Modreanu, Rodrig** — 70, 84, 136, 219.
- Moldovan, Victor** — 60, 182, 190, 284.
- Molotov, V. M.** — 150, 163, 197, 199, 202, 205, 207, 212–214, 216, 224, 225, 231, 238, 244, 245, 264, 308, 345, 473, 491, 495, 508, 523.
- Moruzi, George** — 83.
- Mussolini Benito** — 30, 53, 57, 87, 120, 140, 152, 174, 191–195, 202, 206, 210, 224, 236, 264, 273, 286, 288, 291,

- 292, 294, 295, 301, 303, 308,
322, 334, 343, 346, 350, 368,
369, 453, 457, 467, 490, 511,
523, 524.
- Neubacher, Hermann** — 129,
130, 147, 320, 331, 356, 389,
400, 401, 443, 451, 472, 509,
510, 515, 530.
- Nicodim, patriarh** — 9, 10.
- Nistor, Ion** — 10, 99, 136, 284,
287.
- Nițescu, Voicu** — 157, 179.
- Olcovski** — 16, 17.
- Ottescu, Nicolae** — 20, 158,
174, 467.
- Otulescu, Alex.** — 44, 522.
- Pangal, Ion** — 463.
- Papen, Franz von** — 16.
- Pătrășcanu, Lucrețiu** — 305.
- Penescu, N.** — 157, 198, 200.
- Periețianu, Al.** — 227.
- Petrescu-Comnen, N.** — 117, 465.
- Pilder** — 51, 55, 61, 129, 137,
138, 141, 147, 220, 223, 224.
- Poncet, François** — 267, 268,
343, 344.
- Pop, Ionel** — 297.
- Pop, Valer** — 441, 468.
- Popescu, Stelian** — 125, 136,
404.
- Popovici, Mihai** — 12, 259, 404,
516, 517.
- Portocală, Radu** — 41, 67, 116,
125, 226, 260, 339, 350, 394.
- Prelipceanu, V.** — 97.
- Prezan, Constantin** — 162, 163.
- Procopiu, I.** — 165, 168.
- Puricelli** — 47, 69, 265, 266,
301, 303, 308, 334, 340, 346,
350, 351, 467.
- Radian, Al.** — 79, 99, 141, 144,
158, 159, 161, 164, 172, 305,
334, 417, 480.
- Ralea, Mihail** — 97, 118, 159,
234, 316, 318, 394, 536, 537,
539.
- Reynaud, Paul** — 197, 199, 200,
201, 203–206, 208, 220–222,
227, 228, 235, 237, 241, 251,
260, 279, 294, 297, 298, 313,
315, 337, 339, 344, 362, 364,
365, 366, 368, 386, 387.
- Ribbentrop, Joachim von** —
55, 108, 130, 151, 153, 169,
173–175, 178, 180, 191, 193,
197, 203, 204, 223, 300, 309,
320, 342, 415, 416, 437, 454,
468, 473, 485, 508, 512, 513,
522.
- Ricardi** — 266, 267, 269.
- Romalo, Nindi** — 290, 313, 316,
356, 384, 416, 439, 441.
- Romniceanu, Mihail** — 495.
- Roosevelt Franklin D.** — 13, 29,
41, 52, 55, 57, 77, 97, 102,
108, 114, 122, 133, 134, 136,
138, 140, 142, 153, 190, 203,
209, 222, 223, 251, 283, 287,
294, 295, 325, 342, 344, 357,
358, 365, 366, 370, 373, 446,

- 447, 448, 460, 470, 473, 475,
477, 479, 483, 490, 492, 499,
512.
- Saracioglu, Sükrü** — 87, 101,
117, 205.
- Sassu, Vasile** — 38.
- Săveanu, Nicolae** — 157.
- Sidorovici, Teofil** — 117, 119,
121, 124, 132, 134, 138, 321,
395, 521.
- Sima, Horia** — 297, 300, 305,
374, 383, 413, 415, 417, 456,
467, 489, 493, 494, 495, 518,
527, 534.
- Slăvescu, Victor** — 97, 125, 147,
159, 290, 394, 527.
- Stalin I. V.** — 30, 99, 244–246,
300, 308, 321, 345.
- Stere, Constantin** — 118.
- Stoiadinoviči, Milan** — 263,
264, 381.
- Stoica, Vasile** — 141, 144, 158,
159, 161, 178, 379.
- Sturdza, Mihail (Lucă)** — 160,
451, 457, 469, 489, 507.
- Șeicaru, Pamfil** — 334, 413.
- Șoneriu, Ion** — 227, 261, 270,
288, 340, 346, 379, 415, 475.
- Tabacovici, Nicolae** — 63, 440,
452.
- Taylor** — 139, 140, 148.
- Tătaru, Coriolan** — 89.
- Tătărescu, Gheorghe** — 9, 10,
16, 17, 24, 37, 38, 41, 42,
44–48, 52, 58, 59–61, 65, 67,
71, 73, 79, 88, 89, 92, 93, 96,
111, 115, 123, 125–127, 131,
134, 135, 143, 144, 147, 149,
153, 155, 158, 159, 162–166,
168, 169, 184, 192, 205, 217,
226, 234, 243, 248, 254, 255,
257, 258, 282, 284, 285, 290,
291, 296, 297, 301, 302, 303,
306, 315, 318, 319, 320, 325,
327, 328, 334, 340, 343, 344,
346, 349, 357, 359, 372, 376,
378, 383, 388–390, 392, 394,
395, 396, 401–404, 407, 412,
533, 534, 536, 537.
- Teleky, Pal** — 414, 418, 421,
512.
- Teodorescu, Paul** — 36, 159,
253, 284, 290, 291.
- Thierry, Adrien** — 48, 70, 161,
162, 218, 253, 268, 311, 323,
326, 332, 333, 338.
- Tilea, V. V.** — 24, 65, 103, 106,
119, 146.
- Titeanu, Eugen** — 36, 37, 123,
172, 293.
- Titulescu, Nicolae** — 20, 22, 24,
44, 46, 59, 90, 189, 190, 211,
265, 466.
- Topciu, D.** — 97.
- Trancu-Iași, Gr.** — 19.
- Țenescu, Florea** — 159, 393.
- Urdăreanu, Ernest** — 14, 15,
42, 44, 53, 55, 59, 70–72, 74,
75, 82–85, 88, 89, 91, 100,

- 103, 125, 126, 128, 138, 141,
155, 162, 166, 176, 203, 205,
247, 250, 254, 255, 260, 297,
300, 306, 328, 329, 334, 381,
382, 387, 390, 394, 398, 405,
414, 419, 421, 429, 430, 435,
440, 445, 479, 509.
- Vaida Voievod, Al.** — 52, 60, 78,
79, 89, 93, 118, 123, 125, 126,
144, 157, 162, 163, 169, 179,
182, 190, 198, 200, 205, 258,
- 290, 296, 297, 344, 354, 357,
377, 395, 401, 402.
- Văitoianu, Arthur** — 162, 469.
- Visarion, Puiu**, mitropolit —
121, 174, 287, 300.
- Vișoianu, Constantin** — 118.
- Welles, Sumner** — 97, 103, 113,
114, 116, 122, 137, 138–140,
142, 148, 151, 164, 170,
173–175, 187, 191, 193, 195,
209, 211, 220, 221, 227, 228.